

အတွေးအမြင်

စာစဉ် (၁၆၂)

၂၀၀၃ ခုနှစ်

အလှအဆာအကောင်းဆုံး	၅
ခရီးသည်၏အမှတ်တရ	၇
မြန်မာစာ မြန်မာမှု	၉
မျိုးဆက်ချင်း တိုက်မိခြင်း	၁၄
မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း	၁၈
လက္ခဏာဝေခန့် ကဏ္ဍာ	၂၆
ရွှေပြည်ဦးဘတင်ရဲ့ စာပဲ့သဘင်	၃၀
အတွေးအမြင်တန်းများ	၃၇
အမှန်တရား အတွေးစက်များ	၃၉
ဗြူနားကတော့	၄၅
ကျွန်းဆွယ်သားများ	၅၁
စုပေါင်းပါဝင်သုံးမျိုး ကမ္ဘာ့စနစ်က လေးမျိုး	၅၃
လွတ်လပ်မှုလူဆုတ်	၅၆
အိပ်မက်ထဲက မျှော်လင့်ချက်တွေ	၆၂
ကျော်မြေလှိုင်းနားစွင့်ရန် မလိုအပ်	၆၅
ဘာထရန်ရုပ်ဆွယ်ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်ကပြင်	၆၈
ရာဇာဗြာဟ္မနတ်တရားနှင့် နိဗ္ဗာန်ဆု	၇၂
တို့င်းဘီ - အီကောဒါ သွေးဆွေးခန်း	၇၆
ပိုက်ကွန်ထင်ကတင်တစ်အုပ်	၈၁
တော်တော်နှင့် မဟာဗျူဟာနီ	၈၆
စွပ်ပြစ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်စွပ်ပြစ်	၉၀
ကမ္ဘာ့စွပ်	၉၅
ရုပ်ပိုက်သုဉ်းသည်အထိ ကြည့်ရှုရုံနှင့်ကြုံကြုံခြင်း	၉၉
ကမ္ဘာ့ဗြဟ္မစနစ်လာတာ ဘာများဖြစ်လို့လဲ	၁၀၁
ကလေးရဲ့ တန်ဖိုးတာကောက်	၁၀၅
ကြွယ်များဆီသွားခြင်းစီပြဿနာများ	၁၂၂
သိုးဘက်လွန် မဟာစကြဝဠာ	၁၂၆
ပျက်စရာ ပြင်စောမဟုတ်သော	၁၃၄
လမင်းစစ်တမ်း	၁၄၁
မိမိကိုယ်မိမိ ပြတ်ကျော်ခြင်း	၁၄၄
ကန်ဝက်ခေါင်းကုန်းဆင်းတုလွှဲစာမှ...	၁၄၉
အဝရံ မနက်ပြန်	၁၅၂
မိဘမိသော စစ်တေးသံကဏ္ဍတစ်ပုဒ်	၁၅၄
အနုစိတ်သော ကိုယ်ကျင့်တရား...	၁၅၈
မိမိမိဘာလွင်စာမှနှင့် ဆင်ခြင်မှုစွမ်းရည်	၁၆၂
မာနကို ခင်အုပ်	၁၆၅
ရွက်ရောက် ကျက်လိုသည်	၁၆၈
နာဂဗြဟ္မာ ကမ္ဘာ့ဗြဟ္မာ့ဦးစီးစွဲစည်းပုံနှင့်တရားစီစဉ်ပုံစံတွေ	၁၇၀
စာရေးဆရာ၏ဝင့်ကွ	၁၇၄
ဝေမြို့ကလာမိတယ်	၁၇၇
ပါရဂူ	၇
ခေါက်တာလှဘေ	၉
ခလန်တာရာ	၁၄
ခေါက်တာကိုးလှ	၁၈
မောင်သာန်း	၂၆
ရွှေပြည်ဦးဘတင်	၃၀
ပါမောက္ခဦးခင်မောင်သန်း	၃၇
နိဗ္ဗာန်	၃၉
ဘုံမောဇီ	၄၅
ဦးသက်ထွန်း	၅၁
မောင်ဇွေးမင်း	၅၃
မင်းခက်ရဲ့	၅၆
လူထုစိန်ဝင်း	၆၂
သွေးတေး	၆၅
မောင်ရဲနိုင်	၆၈
လှန်း (ပညာဓမ္မ)	၇၂
မောင်သာမည	၇၆
သန်းစိုးနိုင်	၈၁
လွှမ်းထက်	၈၆
ဦးမြင့်ဝေ (လွိုင်ကော်)	၉၀
ဘိုးလှိုင်	၉၅
ဦးခင်မောင်ဆွေ	၉၉
ခေါက်တာခင်မောင်ညို	၁၀၁
ခင်မောင်စိုး	၁၀၅
ခေါက်တာခင်မောင်ဝင်း	၁၂၂
အောင်ကျော်	၁၂၆
မောင်စိုးသစ်	၁၃၄
လမင်း	၁၄၁
သန်းဦးမင်း	၁၄၄
ညိုမင်း	၁၄၉
မောင်ကဏ္ဍ	၁၅၂
လွန်းယာဝင်း	၁၅၄
မင်းဝင့်သူ	၁၅၈
ဦးမင်းဆွေ	၁၆၂
ဝင်းထွန်းဇော်	၁၆၅
ရဲခေါင်မိုး	၁၆၈
မောင်ကြောဦး	၁၇၀
ဘက်	၁၇၄
မောင်ဝံသ	၁၇၇

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

တပ်မတော်ဖြိုခွဲသုံး ဒို့ရန်သုံး။

တပ်မတော်ဖြိုခွဲမည်အကြံ ဒို့လက်မခံ။

ဘယ်သူ့စွဲစွဲ ဒို့မကွဲ အမြဲစည်းလုံးမည်။

‘နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည်
ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသောတာဝန် ဖြစ်သည်’

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်
စွက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော

ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ် ချေမှုန်းကြ

နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး

အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး

နိုင်ငံမာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော

နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်

အောင် တည်ဆောက်ရေး

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး

ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဒိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး

တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး

နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဝန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်

တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး

အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး

ကဏ္ဍကာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး

ခိုင်ခန့်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး

တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

**ထွက်ပြီး/ ထွက်မည့်
ဒေါင်းစာပေထုတ် စာအုပ်များ**

ဒေါက်တာလှဘေ (အငြိမ်းစားမြန်မာစာပါမောက္ခ၊ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်)

- * ပညာပါရမီနှင့် အတွေးအမြင်စာစု စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၀၇/၉၅/ (၂)
- * ဝိရိယကိုထူ ဉာဏ်နှင့်ချူ ကံကဖေးမသူ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၆၄၉/၀၁/ (၆)
- * မြန်မာစာပေ ဧည့်ခံစာတမ်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၉၈/၂၀၀၂/ (၁)
- * အတွေ့အကြုံအဆုံးအဖြတ်နှင့်အတွေးအမြင် စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၃၉/၀၂/ (၅)
- * တရုတ်နိုင်ငံသွားနေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈၁၁/၀၂/ (၉)

မောင်ဝံသ

- * ကြယ်များဆီသို့ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၂၆/၂၀၀၂/ (၁)
- * မိုရောဒါယန် (တတိယအကြိမ်) စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၂/၂၀၀၂/ (၂)
- * မိုးမမြင် မြေမမြင် (ဒုတိယအကြိမ်) စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၆/၂၀၀၂/ (၅)
- * ဒုတိယအတွေး စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈၁၀/၂၀၀၂/ (၉)

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

- * ဂိမ်းသီအိုရီနှင့်သင်္ချာအတွေးအခေါ်သမိုင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၀၄/၀၂/ (၁)
- * သင်္ချာပညာတော်သင်ဘဝ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၇၂၁/၀၂/ (၈)

မောင်စူးစမ်း

- * ဦးနောက်ကိုဆွခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၂၅၄/၂၀၀၂/ (၃)
- * ကြက်ဥပေါ်လမ်းလျှောက်ခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၃၅/၂၀၀၂/ (၇)
- * စီးပွားလွန်ခေတ် စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁/၂၀၀၃/ (၁)
- * ငါးမျက်နှာနှင့် စီးပွားရေးလူ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၉၁/၀၃/ (၁)

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း(ဒဿနဗေဒ)

- * ဒဿနကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၃၂/၀၂/ (၁၂)

ဒေါ်မေတင်ထွဋ်

- * အမှန်တရား ဒဿနဆောင်းပါးများ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၀၈/၀၂/ (၁၂)

အောင်သန်း (မန္တလေး)

- * ဂျီအီးဟာဗေးနှင့် ဒေါက်တာထင်အောင် စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၃/၀၂/ (၄)
- * ဒေါက်တာထင်အောင်၏ ‘ညောင်ရမ်းအလွန်’ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၆/၀၂/ (၁၁)
- * ဒေါက်တာထင်အောင်၏ ‘ပုဂံမပျက်မီက မြန်မာ့သမိုင်း စာမူခွင့်ပြု ၁၇/၀၃/ (၃)
- * စစ်တကောင်းမှသည် ရွှေပိုသို့ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈/၀၃/ (၂)

ခင်မာလာကြာဖြူ

- * သမိုင်းမှထွက်ပြေးခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၃၂၆/၂၀၀၀/ (၅)

အတွေးအမြင်စီစဉ်သူများ

- * အတွေးအမြင် ဒဿနခေါင်းကြီးများ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၄၁/၉၄/ (၇)

ဝင်းထွဋ်ဇော်

- * အရေပြားပေါ်မှာရေးတဲ့သမိုင်းနှင့်. . . စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၇/၀၂/ (၁၁)

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း+တက္ကသိုလ်ရွှေရီဝင်း

- * အသက်ကိုဖန်တီးခြင်းနှင့် သိပ္ပံစာတမ်းများ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၆၉/၀၃/ (၅)

ဂျူနီယာဝင်း

- * လူစွမ်းအားနှင့်ပျံသန်းခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၀/၀၃/ (၁)
- * ၁၂လရာသီပန်းများနှင့် ပွဲတော်များ (ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ မူရင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ လက်ရာနှင့်တွဲလျက်) စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၀၂/၀၃/ (၂)

၁၉၈၄ခု၊ အောက်တိုဘာလက စတင်ထုတ်ဝေသည်။

စာစဉ်(၁၆၂)
၂၀၀၃ခု၊ ဇူလိုင်လ

ရဲမြင့်နှင့် ဇော်ဝင်း စီစဉ်သည်။

ဒေါ်ခင်စာပေ

၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀
e-mail: daung73@baganmail.net.mm

အတွေးအမြင် စာစဉ် (၁၆၂)

အယူအဆအားကောင်းရေး

လူတို့ သည် အကြောင်းအရာ တစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူအဆ နှစ်မျိုးကို တစ်ပြိုင်တည်း ခံယူ၍မရပေ။ တစ်ချိန်က ကမ္ဘာကြီး ပြားသည်ဟု လူတို့ ယူဆ ခဲ့ကြသည်။ နောင်တွင် ကမ္ဘာကြီးသည် လုံးသည်ဟူသော အယူအဆကို အထောက် အထား သက်သေပြချက်များဖြင့် ဖော်ထုတ်လာခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိုအယူအဆ ပေါ်လာသဖြင့် ကမ္ဘာကြီးသည် ပြား လည်းပြားသည်၊ လုံးလည်းလုံးသည်ဟု ယူဆသူ မရှိခဲ့ပေ။ လုံးသည် ဟူသော အယူအဆက ပြားသည် ဟူသော အယူအဆကို ချေဖျက်နိုင်လောက်အောင် အားကောင်းပါက ပြားသည်ဟူသော မူလ အယူအဆကို လူတို့က စွန့်လွှတ်ပြီး လုံးသည် ဟူသော အယူအဆသစ်ကို လက်ခံ လာကြပေမည်။ လုံးသည် ဟူသော အယူအဆက ပြားသည်ဟူသော အယူအဆကို ချေဖျက်နိုင်လောက် အောင် ခိုင်မာအားကောင်းခြင်း မရှိပါက လူတို့သည် မူလ အယူအဆအတိုင်း ကမ္ဘာကြီး ပြားသည်ဟူ၍ပင် ခံယူထားကြ ပေလိမ့်မည်။

ထို့အတူပင် နေသည်ကမ္ဘာကြီးကို လှည့်ပတ်နေသည်ဟူသော အယူအဆ ဟောင်းကို ကမ္ဘာကြီး အပါအဝင် ဂြိုဟ်များက နေကိုဗဟိုပြု၍ လှည့်ပတ်နေသည် ဟူသော အယူအဆသစ်က ချေဖျက်ပြီး အစားထိုး နေရာယူခဲ့ပေသည်။ အယူအဆ အစားထိုးသည့် ဖြစ်စဉ်တွင် အယူအဆသစ် အားကောင်းမှ အယူအဆဟောင်းသည် ကျေပျက်ပြီး အယူအဆဟောင်း ကျေပျက်မှလည်း အယူအဆသစ်သည် နေရာယူ၍ ရပေသည်။

အကြောင်းအရာ တစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လူအချို့သည် တိကျသော အယူ အဆ ရှိတတ်ပြီး အချို့မှာမူ ယင်းသို့ မရှိ တတ်ကြပေ။ တိကျသော အယူအဆရှိသူများတွင်လည်း ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖွဲ့စည်းထားသော အယူအဆရှိသူများ ပါဝင်သကဲ့သို့ ခိုင်ခိုင်မာမာ မတုတ် သော အယူအဆရှိ သူများလည်း ပါဝင်ပေသည်။ ရိုးသားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တိကျသော

အယူအဆ မရှိ သူများ ရှိနိုင်သကဲ့သို့ တိကျသော အယူ အဆရှိသူများလည်း ရှိနိုင်ပေသည်။ တိကျသော အယူအဆ မရှိသူများအနေနှင့် ရိုးသားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုသူတို့တွင် အယူ အဆ ကွက်လပ် ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုသူမျိုးကို “ရိုးသားခြင်းသည် ဂုဏ်” ဟူသော အယူအဆကို ပေးရသည်မှာ လွယ်ကူပေသည်။ ကွက်လပ်နေရာတစ်ခုတွင် သင့်လျော်ရာ ပစ္စည်းတစ်ခုကို နေရာ ချထားရသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။ (ကလေး သူငယ်များသည် အကြောင်းကိစ္စ အသီးသီးနှင့် ပတ်သက်၍ ခိုင်မာသော အယူအဆ မရှိတတ်သေးသဖြင့် ယင်းတို့ကို အယူအဆတစ်ခု ပေးရသည်မှာ လွယ်ကူ၍ စွဲမြဲပြီး ကျောက်တုံးတွင် စာရေးရသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်။)

ရိုးသားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိကျသော အယူအဆရှိသူများတွင်လည်း “ရိုးသားမှု သည် ဂုဏ်” ဟူ၍ ယူဆသူများ ရှိနိုင်သကဲ့သို့ “လိမ်နိုင်လျှင် သမာဓိ၊ ညာ နိုင်လျှင် ပညာရှိ” ဟူ၍ ယူဆထားသူများလည်း ရှိနိုင်ပေသည်။ ယင်းအယူအဆ နှစ်မျိုးသည် သက်ဆိုင်ရာ လူပုဂ္ဂိုလ်များတွင် သူ့အကြောင်းအကျိုးနှင့်သူ ဖွဲ့စည်း မိနေခြင်းဖြစ်၍ အလွယ်တကူနှင့် ချေဖျက်၍ ရနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ပထမ အယူအဆရှိသူအတွက် ဒုတိယအယူအဆ ရှိသူသည် ရှုတ်ချဖွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒုတိယ အယူအဆရှိသူအတွက် ပထမ အယူအဆသည် သရော်ပြောင်လှောင်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို အယူအဆနှစ်ခုတွင် ခိုင်မာအားကောင်းသော အယူအဆကသာလျှင် အားနည်းသော အယူအဆကို ချေဖျက်ပြီး အစားထိုး နေရာယူနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

အယူအဆတစ်ခုကို အခြားအယူအဆ တစ်ခုနှင့်သာ အစားထိုး၍ ရသည် မှန်သော်လည်း မှားယွင်းသော အယူအဆတစ်ခုကို ခံယူထားသူအား မှားသည်ဟု ပြောရုံဖြင့် မူလအယူအဆသည် ကျေပျက် မသွားပေ။ မှန်သော အယူအဆဖြင့် ချေ ဖျက်ပြီး အစားထိုးရပေသည်။ ခိုင်မာစွာ ဖွဲ့စည်းမိနေသော အယူအဆတစ်ခုကို အတင်းအဓမ္မ စွန့်လွှတ်ခိုင်း၍ မရပေ။ မူလ အယူအဆသည် သူ့အကြောင်း သူ့ အကျိုးနှင့် ဖွဲ့စည်းမိနေခြင်းဖြစ်ရာ လွယ် လွယ်ကူကူနှင့် ကျေပျက်သွားလေ့ မရှိပေ။ မူလ အယူအဆ မကျေပျက်မချင်း အယူ အဆသစ်သည် နေရာယူ၍ မရနိုင်ပေ။ သို့ဖြစ်ရာ သူတစ်ပါး၏ အယူအဆကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေလိုလျှင် မိမိ၏ အယူအဆကို အားကောင်းခိုင်မာအောင် ဦးစွာ တည်ဆောက်ရန် ကြိုးစားအပ်ကြပေသည်။

ပါရဂူ

ခရီးသည်၏ အမှတ်တရ

ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် လူသားနှင့် ပတ်သက်ပြီး စိတ်နှလုံးထဲတွင် အပိုင်းအခြား မရှိသော ချစ်ခင်ကြင်နာမှု ရှိနေသော်လည်း သံယောဇဉ် တွယ်တာမှုမျိုး ရှိမနေရပေ။ သူ၏ စိတ်နှလုံးထဲတွင် ရှိနေသော ချစ်ခင်ကြင်နာမှုသည် အမျိုးမျိုးသော အမှတ်တရ ရှိနေမှုများကို စုဆောင်း သိမှီထားသည်။ ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ရန်အတွက် မည်သည့်နေရာသို့မှ မသွားပေ။ အကြောင်းမဲ့ အမျက်ဒေါသ ထွက်ခြင်းမျိုးများလည်း အလွန်တရာ နည်းပါးသည်။ ထို့ကြောင့် ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူအတွက် နေရာတကာမှ ချိုမြိန်သော အမှတ်သညာများ ကိုသာလျှင် စုဆောင်းရရှိနိုင်သည်။ ပျိုရွယ်မှု၏ စိတ်မြန်ကိုယ်မြန် ပြုလုပ်တတ်သည့် သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတွေ့အကြုံ နည်းပါးသေးသည့်အတွက် ကြောင့်လည်းကောင်း ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် တစ်ခါတစ်ရံ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပတ်သက် ပြီး မတရားမှုမျိုးလုပ်ချင်လုပ်နိုင်သည်။ ယင်းသို့ မဖြစ်စေရန်အတွက် ခရီးလှည့် လည် သွားလာသူအား သတိပေးဖို့ လိုအပ်သည်။

ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် မည်သည့်အခါမှ ထာဝရ တည်မြဲနေသော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများကို မရရှိနိုင်ပေ။

သို့ရာတွင် ရရှိသမျှ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများနှင့် ပတ်သက်၍မူ အမြဲတည်တံ့ခြင်း မရှိသော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းမျှသာမက အမြဲ တည်တံ့သော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများလည်းရှိသည်။ ယင်းသူငယ်ချင်းများသည် သူ၏အမှတ်သညာထဲတွင် ကိန်းအောင်းနေကြသည်။ အမှတ်သညာထဲ တွင် ကိန်းအောင်းနေသော်လည်း ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် အမြဲတည်တံ့မနေသော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများကဲ့သို့ပင် ဝမ်းသာခြင်း၊ စိတ်မကောင်းဖြစ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်တတ်သည်။ အကယ်၍ ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် သူ၏ ခရီးတစ်နေရာတွင် တစ်ဦးဦးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မကောင်းသည့်အလုပ်ကို လုပ်လျှင် အမြဲတည်တံ့မနေသော မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းသည် သူ၏ အမှတ်သညာထဲ ရှိနေ ပြီး ခရီးလှည့်လည်သွားလာသူကို တုံ့ပြန် မှု ပြုလုပ်လိမ့်မည်။

ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူအနေနှင့် မိမိပြုလုပ်သော မကောင်းမှုနှင့် ယင်းမကောင်းမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အမှတ်သညာထဲက မည်သို့ပင် ထုတ်ပစ် ဖို့လိုလားသော်လည်း လုပ်နိုင်စွမ်း ရှိလိမ့် မည်မဟုတ်ပေ။ ယင်းမတရားမှု အလုပ်ခံရသူနှင့်လည်းကောင်း၊ မိမိလုပ်သော မတရားမှုနှင့်လည်းကောင်း ပတ်သက်သော အမှတ်သညာ ပေါ်ပေါက်လာသော

အခါ၌ ခရီးလှည့်လည်သွားလာသူ၏ စိတ် နှလုံးထဲတွင် ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်လာတတ် သည်။ ထို့ကြောင့် ခရီးလှည့်လည်သွားလာ သူသည် ယင်းကဲ့သို့သော နောင်တရသည့် အဖြစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မလာစေရန်အတွက် သတိထားဖို့ လိုအပ်သည်။

ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် မိမိနှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်စုံတစ်ဦးက ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆက်ဆံလျက် အကျိုးပြုသည်ဆိုလျှင် မိမိနှုတ်မှ ထုတ် ဖော်ပြောပြချင်မှ ပြောပြမည် ဖြစ်သော် လည်း ယင်းကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်း ခံရသည့် အတွက် ကျေနပ်အားရခြင်း ဖြစ်သည်မှာ မူ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူအား ကျေးဇူးပြုသူ၊ အားပေး သူကို ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူအနေ နှင့် မည်သည့်အခါမှ မေ့ပျောက်သွားလိမ့် မည် မဟုတ်ပေ။ ကျေးဇူးပြုခြင်း၊ ကျေးဇူး သိတတ်ခြင်းသည် ခရီးလှည့်လည် သွား လာသူ၏ သဘောသဘာဝ ဖြစ်သည်။ ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူသည် သူ့ အပေါ်တွင် ကျေးဇူးတရားကို စကားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်လည်းကောင်း ဖော် ပြလေ့ရှိသည်။ မိမိ၏ စိတ်နှလုံးထဲတွင် လည်း အစဉ်သဖြင့် သတိရနေသည်။

ခရီးလှည့်လည် သွားလာသော အခါ ခရီးသည်၏ ရှေ့မှောက်၌ အမြဲ မပြတ် ရှုခင်းရှုကွက်အသစ်များ ပေါ် ပေါက်လာနေလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် ခရီး နားနေသောအခါ၌လည်း ခရီးသည်၏ မျက်မှောက်၌ အတိတ်က ကျော်လွန်လာ ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ရှုခင်းရှုကွက်များနှင့် ပတ် သက်သော အမှတ်တရ အသွင်အပြင် များ ပေါ်ပေါက် နေပေလိမ့် မည်။ ယင်း

အမှတ်သညာများသည် ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူအား နှစ်သိမ့်ရွှင်လန်းမှု ပေး နေပေလိမ့်မည်။

သူ၏ဘဝ၌ မတွေ့ခဲ့သော၊ မရရှိ ခဲ့သော အရာဝတ္ထုများကို ရရှိခြင်း၊ တွေ့ ရှိခြင်းများသည် ခရီးသည်အား ရွှင်လန်း ချမ်းမြေ့ဖွယ် အမှတ်သညာများကို ဖြစ် ပေါ်စေလိမ့်မည်။ ခရီးလှည့်လည် သွား လာသူများသည် တစ်နေရာတည်းတွင် ကျောက်ချနေနိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း မိမိနှင့်သိသော ကျွမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေ များကို မိမိအနီး၌ အမြဲမပြတ်ထားသည်။

ခရီးလှည့်လည် သွားလာသူများ သည် လန်ဒန် သို့မဟုတ် မော်စကိုရှိ ဟိုတယ်ကြီးများတွင် ရောက်ရှိလျှင် ရောက် ရှိနေပေလိမ့်မည်။ ယင်းဟိုတယ်ကြီးများ ၏ ကမ္ဘာသည် သီးသန့်ကမ္ဘာဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းဟိုတယ်ကြီးများမှ လည်း သူ၏ အမှတ်သညာကို တိပက်ရွာ တစ်ရွာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားချင် သွားပေ လိမ့်မည်။ အိမ်ကြီးရခိုင်၌ နေသူများက သူ့ကို နေစရာ မပေးဘဲ တစ်စုံတစ်ရာ အကြောင်းပြပြီး လက်ခံချင်မှ လက်ခံမည်။ သို့သော်လည်း ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသားများ က သူ့ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ လက်ခံပေ လိမ့်မည်။ ထိုအခါ ခရီးလှည့်လည်သွား လာသူသည် ခရီးလှည့်လည်သွားလာသည့် အခါ တွေ့ရသော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုး မေ့ပျောက် သွားလိမ့်မည်။ ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသားများ၊ ရွာသူရွာသားများ၏ ဖော်ရွေမှုများသည် ခရီးလှည့်လည်သွား လာသူ၏ စိတ်နှလုံးထဲတွင် ထာဝစဉ် ကိန်း အောင်းနေလိမ့်မည်။

မြန်မာ့သမိုင်းရေးပညာ မြန်မာ့ဇာတိကျမ်းများ မူလ သဘာဝနှင့် ဖွံ့ဖြိုးပုံ^၁

ဒေါက်တာလှဘေ
မြန်မာပြန် မောင်သာနိုး

(ဟိုက်ဒလ်ဘာဂ် တက္ကသိုလ်၊ ဆူဒါဆင် အင်စတီတုတ်မှာ ဟောပြောချက်)

နိဒါန်း၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ချဉ်းကပ်ပုံ^၂

ဒီစာတမ်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ မြန်မာ ဇာတိကျမ်းတွေ အတိုချုပ် လေ့လာချက် ပေးဖို့ပါပဲ။ ကျုပ်စိတ်ထဲ ရှိတဲ့ ချဉ်းကပ် နည်းကတော့ ဇာတိကျမ်းတွေရဲ့ မူလ ကို ခြေရာခံ၊ အမျိုးမျိုး အစားစားတွေကို ဖော်ပြ၊ တစ်ခုစီကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြ၊ သူ့ အကြောင်းအရာကို လိုတဲ့အခါတိုင်း နမူနာ တွေနဲ့ ဝေဖန်သုံးသပ်ပြရန်လို့ ဖြစ်တယ်။

ဒီဇာတိကျမ်းတွေဟာ မြန်မာ စာပေရဲ့ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တယ်။ ၁၂ - ရာစုဆီက ကျောက်စာတွေအပြင် အစော ဆုံး မြန်မာစာပေကို ပေရွက်ပေါ် ကညစ် နဲ့ ခြစ်တာ၊ ဒါမှမဟုတ် ပုရပိုက်ပေါ် ကဲ့ ကူဆံနဲ့ ရေးတာဖြစ်တယ်။ ကနေ့ခေတ် ထိ မပျောက်မပျက် ကျန်နေတဲ့ ဒီစာပေ ရဲ့ အစောဆုံး နမူနာက ခရစ် ၁၄၅၅ နေ့ စွဲတပ် ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်တယ်။ ဒီစာပေ ရဲ့ မူလနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အကျိုးပြုတဲ့ အဓိက အကြောင်းနှစ်ရပ်က ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ မြန်မာ မင်းများ ဖြစ်တယ်။

မြန်မာပြည်ဟာ သီဟိုဠ် ဝါ ရှေးရိုး စွဲ ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းရဲ့ ခံတပ်ကြီးဖြစ်ခဲ့တာ နှစ် - ၈၀၀၊ ၉၀၀ ရှိပြီ။ သူက ရောက်လေ ရာမှာ သာသနာသုံး စကား ပါဠိနဲ့တင် မဟုတ်၊ တိုင်းပြည်ရဲ့ စကားနဲ့ပါ ပညာရေး ကို ဖြန့်ဖြူးတတ်တာ ချီးကျူးစရာ ဖြစ် တယ်။ ဒီပညာရေးရဲ့ ပင်မ ရည်ရွယ်ချက် ကတော့ သာသနာအသိ သင်ကြားပေးဖို့ နဲ့ သာသနာ သန့်စင်မှု ထိန်းသိမ်းဖို့ပါပဲ။ အတိအကျ ပြောရရင် ဗုဒ္ဓဘာသာ အစဉ် အလာက တကယ့်ဘဝကို စူးစမ်းတာကို အချိန်ဖြုန်းတာလို့ ယူဆတယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဟော ကြားချက်က လွတ်မြောက်ရေးလမ်းနဲ့ပဲ အဓိက စပ်ဆိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် အခြား တိုင်းပြည်များမှာလိုပဲ မြန်မာပြည်က ဗုဒ္ဓ ဘာသာဟာ အရောရော ဖြစ်နေတယ်။ သူ ထွန်းကားခဲ့ရာ ဟိန္ဒူဝါဒရော၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် ဖြစ်မလာကြခင် မြန်မာတွေ ပိုက်ထွေး ခဲ့တဲ့ နတ်ကိုးကွယ်မှုပါ စွန်းပေနေတယ်။

မြန်မာပြည်ရဲ့ဘုရင်ဟာ သာသနာ ကို ကာကွယ်သူဖြစ်တယ်။ သံဃာအဖွဲ့က

သူ့အားပေးမှုကို ကြိုဆိုတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်သာ မဟုတ်ခဲ့ရင် တိုင်းပြည်မှာ သူ
နေရာကို သူ ထိန်းနိုင်လိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။
စာပေကို ရေးသူတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာ
ရဟန်းတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် နှစ်ရှည်လများ
ရဟန်းကျောင်းမှာ ပညာသင်ကြားခဲ့တဲ့
လူတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် နန်းတွင်းသူတွေ။
အရသာခံဖို့၊ ထောက်ပံ့ဖို့ စာပေဟာ နန်း
တော်ကို မျှော်ရတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ရဲ့
လွှမ်းခြုံနေတဲ့ အရည်အချင်းတွေက
အတွေး သန့်စင်မှုနဲ့ နန်းဆန်ဆန် စကား
လှမှုတို့ ဖြစ်တယ်။ ဒီ 'စာအုပ်' စာပေဟာ
ဘုရင်တွေ၊ နယ်စားပယ်စားတွေ ချီးမြှောက်
မှုနဲ့ ထွန်းကားလာလိုက်တာ ၁၈၈၆ - ခုနှစ်
မှာ ဘုရင်စနစ် ကျဆုံးတဲ့အထိပါပဲ။

ရာဇဝင်ကျမ်းများ၊ သူတို့မူလ
သဘာဝနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊

ဒီမှာ ဆွေးနွေးထားတဲ့ ရာဇဝင်
ကျမ်းတွေက အချိန်ကာလအစဉ် အလိုက်
အဖြစ်အပျက်တွေ၊ မြန်မာဘုရင်များကို
ဝန်းရံကာ ဖြစ်ပျက်တာတွေကို အသေး
စိတ်ဆက်တိုက် မှတ်တမ်းတင်တာတွေ
ဖြစ်တယ်။ စကားပြေ ဝါ ကဗျာနဲ့ ဖြစ်
နိုင်တယ်။ စကားပြေ ရာဇဝင်တွေကို
မြန်မာလို ရာဇဝင် (ပါဠိ - ရာဇဝံသ) လို့
ခေါ်တယ်။ မြန်မာ့သမိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့
သူတို့ဟာ ထုံးတမ်းစဉ်လာ၊ အဆင်ပြေပြေ
အဓိက ခေတ်လေးခေတ် ပိုင်းခြားထား
တယ်။ ၁) ပုဂံခေတ်၊ ၁၀၄၄ - ၁၃၆၄
ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းနဲ့ ပင်းယဆိုတဲ့ ခေတ်ငယ်
နှစ်ခေတ် အပါအဝင်၊ ၂) အင်းဝခေတ်၊
၁၃၆၄ - ၁၅၅၅ ခုနှစ်၊ ၃) တောင်ငူခေတ်၊
၁၅၅၅ - ၁၇၅၂ ခုနှစ်၊ ၄) ကုန်းဘောင်
ခေတ်၊ ၁၇၅၂ - ၁၈၆၆ ခုနှစ်၊ ကဗျာနဲ့
ရေးတာတွေထဲမှာ အဓိကဟန်တွေက

ချင်းနဲ့ မော်ကွန်းတို့ပါပဲ။

မဟာသမ္မတဝံသ ခေါ် ရာဇဝင်
ကျော်။ ဘယ်ရှေးခေတ်က ရေးမှန်း
မရေရာတဲ့ စကားပြေ ရာဇဝင်ကျမ်းတွေ
အများကြီးရှိတယ်။ ခုတွေ့ရသမျှ ရှေး
အကျဆုံး ရာဇဝင်ကျမ်းကတော့ ၁၅ နဲ့ ၁၆
- ရာစုက ထင်ရှားတဲ့ ပါဠိပညာရှင် နဲ့
နန်းတွင်း စာဆိုကြီး သီလဝံသခေါ်
ရဟန်းတစ်ပါး ၁၅၂၀ ခုနှစ်မှာ ရေးတဲ့ ရှေး
ဘုရင်ကြီးများမှတ်တမ်း မဟာသမ္မတဝံသ^၁
ဖြစ်တယ်။ အစဉ်အလာအရ ရာဇဝင်
ကျော်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒီဘဝရော
နောင်သံသရာပါ လူအများ အကျိုးစီးပွား
ရရေး စီကုံး^၂ ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ သမိုင်း
မှတ်တမ်းအနေနဲ့တော့ စိတ်ပျက်စရာပဲ။
မြန်မာပြည်က အကြောင်းထက် အိန္ဒိယနဲ့
သီဟိုဠ်က ဗုဒ္ဓဘာသာ လှုပ်ရှားမှုများ
အကြောင်း ပိုပြောနေတယ်။ တကယ်ကို
ခုနစ်ပုံ ခြောက်ပုံနေရာကို သီဟိုဠ်ရာဇဝင်
ကျမ်းကြီး မဟာဝံသ (မြန်မာလို မဟာဝင်)
က ကောက်နုတ်ချက်တွေ ပေးထားပြီး ကျန်
ခုနစ်ပုံ တစ်ပုံကမှ ပုဂံနဲ့ စောစော ပိုင်း
အင်းဝခေတ်များအတွင်း မင်းလုပ်သွား
ကြတဲ့ မြန်မာ့ဘုရင် အနည်းငယ်စာရင်းနဲ့
အချို့နေရာတွေမှာ သူတို့ကုသိုလ်ကောင်း
မှုများအကြောင်း ပါဝင်တယ်။ မြန်မာ့
သမိုင်းကို ဒီလို ထိမ်ချန်တာ တမင်လုပ်
တာဖြစ်တယ်။ မြန်မာသမိုင်းစာအုပ် ရှိနေ
ပြီးသားမို့ပါလို့ စာရေးသူက ဆိုတယ်။^၁
ကံမကောင်းတာက ကျမ်းအမည် ပြောပြ
မသွားဘူး။ ရာဇဝင်ကျော်ရဲ့ ဘာသာစကား
ဟာ နောင်လာမယ့် ရာဇဝင်ကျမ်းများ
အားလုံးနဲ့မတူ၊ ဘုရင်ထီးနန်းနဲ့ သင့်တော်
မယ့် စကားလုံးများ၊ ပုဒ်စုများ ကင်းစင် ကာ
စာဟန်က ခမ်းနားကြီးကျယ်မှု ကင်း တယ်။

ဦးကုလားက သူ့ကျမ်းကို တောင်းပန်စကား၊ အကြောင်းပြစကားနဲ့ အစပျိုးထားတယ်။ ဘုရင်တွေ၊ ဝန်ကြီးတွေ၊ ဓားပြတွေ စသူတွေရဲ့ အကြောင်းအလုပ်မဟုတ် ပြောဆိုတာဟာ မဂ်ဖိုလ် တိုးတက်လမ်းမှာ အကျိုးမရှိ ကြောင်းဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာလာ စာပိုဒ်တွေ ထုတ်ပြတယ်

မဟာဝံသနဲ့ မဟာသမ္မတဝံသ ဆိုတဲ့ အမည်နှစ်ခု တူလွန်းနေမှု၊ မြန်မာပြည်အပိုင်း အလျင်မှာ ပထမစာအုပ်ပါ အပိုင်းအချို့ ဒုတိယစာအုပ်ထဲ ပါနေမှု၊ မြန်မာဘုရင်တို့ အမည်စာရင်းနဲ့ သူတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတဲ့ မဟာဝံသမှာလည်း တွေ့ရတဲ့ အစီအစဉ်၊ ဒါတွေက ဒီကျမ်းဟာ မဟာဝံသကို စံထားတယ်၊ သူ့ကို ဆက်ရေးတာ ဖြစ်တယ်လို့ လေးလေးနက်နက် ညွှန်ပြနေတယ်။ ဒီအမြင်ကို ဦးကုလားရဲ့ မဟာရာဇဝင်ကြီးမှာ တွေ့ရတဲ့ အထောက်အထားအချို့ကြောင့် ခိုင်လုံသွားရတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာဘုရင်တွေရဲ့ အဆက်အနွယ်ကို အခြားမူလတစ်ခုက ရယူထားတယ်။ နေမင်းနဲ့ နဂါးမတဲ့။^၆

မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ ၀ - ခရစ် ၁၇၃၀။ မဟာရာဇဝင်ကြီးဟာ မြန်မာလို ပထမဦးဆုံး အပြည့်အစုံရေး သမိုင်းကျမ်းဖြစ်တယ်။ ရေးသူက သူဌေးသား ဦးကုလားပါ (၁၇၁၄ - ၃၃ ခုနှစ်ထွန်းကား)။ ရေးပြီး အဲဒီတုန်းက မြန်မာပြည်ရဲ့မြို့တော်အဝက ဘုရင်ကို ဆက်တယ်။ ဒီကျမ်းဟာ မြန်မာသမိုင်းရေးပညာ (ဣတိဟာသဗေဒ) ရဲ့ အစဖြစ်ပြီး နောင်လာနောက်သားတို့အတွက် အမွေအနှစ်ဖြစ်တယ်။

ဦးကုလားက သူ့ကျမ်းကို တောင်းပန်စကား၊ အကြောင်းပြစကားနဲ့ အစပျိုးထားတယ်။ ဘုရင်တွေ၊ ဝန်ကြီးတွေ၊ ဗိုလ်

ချုပ်ကြီးတွေ၊ ဓားပြတွေ စသူတွေရဲ့ အကြောင်း အလုပ်မဟုတ် ပြောဆိုတာဟာ မဂ်ဖိုလ် တိုးတက်လမ်းမှာ အကျိုးမရှိ ကြောင်း ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာလာ စာပိုဒ်တွေ^၇ ထုတ်ပြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူလုပ်တာ မှန်ကြောင်းပြဖို့ ဒီစာပိုဒ်တွေအပေါ် အဋ္ဌကထာ မိန့်တာကို ကိုးကားတယ်။ ဒီလို ပြောဆိုတာဟာ မမြဲတဲ့သဘောကို ပြဖို့ ဥပမာ ခုလိုတန်ခိုးကြီးပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင် သေခြင်းကို မလွန်ဆန်နိုင်ကြောင်းပြဖို့ လုပ်တာ ဆိုရင်တော့ဖြင့် စီကုံးတာကို ခွင့်ပြုနိုင်ကြောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ် ဖတ်ရှုနိုင်ကြောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်တက်လှမ်းနိုင်ကြောင်း အဋ္ဌကထာက ဆိုပါတယ်။ ဒါ ဦးကုလားရာဇဝင်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါပဲ။^၈

ဦးကုလား ရာဇဝင်ဟာ အဓိကကတော့ ဘုရင်တွေရဲ့ ဘဝအကြောင်းပါပဲ။ မဟာဝံသ ပုံစံအတိုင်း စီကုံးထားတယ်။ ဒါပေမယ့် အခြားမြန်မာပညာရှင်များက နိုင်ငံခြားသွင်း ပစ္စည်းကို လုပ်သလို သူက သူ့သမိုင်းကို မြန်မာပုံခွက်ပေါ် လောင်းခဲ့ပါတယ်။ ဘုရင်တစ်ပါးစီရဲ့ ဘဝကို တကယ်ကို မွေးဖွားတာက သင်္ချိုင်းထိ ခုနှစ်အလိုက်၊ ပုံစံတကျ တင်ပြတော့တယ်။ တတ်နိုင်သမျှ ဘုရင်ရဲ့ မျိုးနွယ်နဲ့ အိမ်ရှေ့ဘဝကို ပေးတယ်။ မဟာဝံသ ရေးသူနဲ့ မတူ၊ ဘုရင်နန်းတက်တဲ့ နှစ်၊ နေ့စွဲ၊ သူ စိုးစံစဉ် အဓိကဖြစ်ရပ်များ၊ နတ်ရွာစံ

ပုံ (ကြိုတင်နိမိတ်များ မကျန်)၊ သူ့မျိုးရိုးလိုက်စွဲတွေ၊ မဟာဝံသမှာလိုပဲ၊ သူ့ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ဘယ်တော့မှ မခြင်းချန်ဘူး။ ရေးဟန်က ဇာတ်လမ်းပြောနည်းအများစု ဖြစ်တယ်။ ဟိုမှာ ဒီမှာလည်း ဟိုရောက်ဒီရောက်စာပိုဒ်တွေ ပြန့်ကျနေတတ်ရဲ့။^၉ စကားသုံးနှုန်းပုံ ခန့်ညား၊ တန်ဆာဆင်လွန်းတယ်။ ဘာသာစကားက မင်းဆွေမင်းမျိုးနဲ့ နန်းတော်အကြောင်း ပြောရင် ထီးသုံးနန်းသုံးစကားတွေ၊ ဝက်ဝုတ္တိတွေ ဝေဆာနေတယ်။ ဥပမာ ဘုရင်တစ်ပါး အခြားတိုင်းပြည်ကို ဝင်မတိုက်ရင် သူ့တပ်မတော်ကို အပန်းဖြေစေသတဲ့။ အခြားဘုရင်က မိမိနယ်မြေကို တိုက်ခိုက်ရင် စစ်တိုက်တာ မဟုတ်၊ ကျူးကျော်တာတဲ့။ ဘုရင်က လက်ခံတွေ့ဆုံတယ်လို့ ပြောလို့ မသင့်တော်ဘူး။ အများပြည်သူရဲ့ အဖူးမြော်ခံတော်မူတာတဲ့။ ဘုရင် ဘယ်တော့မှ မသေဘူး။ ကံကုန်တော်မူတာတဲ့။ နတ်ရွာစံတော်မူတာမျှသာ။ ဒါ မဆုံးနိုင်အတောမသတ်နိုင်ပါပဲ။ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဒီအချက်ကို ဦးကုလား ရာဇဝင်ကျမ်းထဲက ကောက်နုတ်ချက်လေးနဲ့ နိဂုံးချုပ်ပါရစေလား။ ဘုရင်ရဲ့ နယ်စားပယ်စားတွေကို နှိမ်နင်းရပုံကို စကားလှလှ အမျိုးမျိုးသုံးကာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အလောင်းစည်သူ မင်းကြီးသည် ကား နေပြည်တော်တွင် ရှည်ကြာအောင် နေတော်မမူ၊ တိုင်းနိုင်ငံလှည့်လည်တော်မူသည် များသောကြောင့် ဆင်သည်၊ မြင်းသည် အမှုထမ်းတို့ အလွန်ဆင်းရဲကုန်၏မွန်ပြည်ပုသိမ်လည်းသောင်းကြမ်းလေ၏။ တက်သစ် ကျွန်း၌ ငသစ်လည်း ရိုင်းပြလေ ၏။ ခက်သင်

တောင်ထက် ငနွယ် လည်း ပုန်ကန်လေ၏။ သက်တောင်ထက် ဇေယျမင်္ဂလာလည်း မကျိုးမနွံ ရှိလေ၏။ သိန်ခိုကျွန်း၌ ထားတော်မူသော ကုလား လည်း သစ္စာတော်ကို ဘောက်ပြန်လေ၏။ တနင်္သာရီလည်း ဆက်မြဲကပ်မြဲကို မရောက်နေလေ၏။ သက်မင်းကတုံ ကျေးဇူးတော်နှစ်ပါးကို သွေဖည်လေသည်ကို--
-^{၁၀}

(မူရင်းသတ်ပုံအတိုင်းထားတယ်)

ဦးကုလား ရာဇဝင်ဟာ ကမ္ဘာအစကနေ ၁၇၃၀ ခုနှစ်ထိ မြန်မာ့သမိုင်းတစ်ခေတ်လုံးကို လွှမ်းခြုံတယ်။ ကဗျာ၊ စကားပြေ ရှိသမျှစာအုပ်စာပေကို သုံးစွဲခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ပုဂံကျောက်စာပါပုံမရဘူး။ ရာဇဝင်ကျမ်းအနေနဲ့ ပုဂံခေတ်မတိုင်မီ အပိုင်း (၁၀၄၄ ခုနှစ် မတိုင်မီပေါ့လေ) မှာ မြန်မာလို ကမ္ဘာဦးကျမ်းနဲ့ ညီမျှတာနဲ့ သီဟိုဠ်သမိုင်း အပိုင်းအစများတစ်ပိုင်း၊ ပုံပြင်ဆန်ဆန် မြန်မာ့သမိုင်းတစ်ပိုင်း ပါဝင်ကာ၊ တကောင်းနဲ့ ပြည်မင်းဆက် နှစ်ဆက်ပေးထားတယ်။ ပုဂံခေတ်၊ ၁၀၄၄ - ၁၃၆၄ ခုနှစ် အပိုင်းက လက်မခံနိုင်စရာတွေ များနေတယ်။ နေ့ရက်တွေ၊ ဘုရင့်အမည်တွေ မမှန်ကန်တာတွေ့ရတယ်။ ကျန်စစ်သား နန်းသက်ကို ၁၀၆၄ - ၁၀၉၂ ခုနှစ်လို့ ပေးထားတယ်။ ကျောက်စာက သူဟာ ၁၀၈၄ - ၁၁၁၂ ခုနှစ်ထိ မင်းပြုတယ်လို့ သေသေချာချာ ဖော်ပြထားတာကပဲ။^{၁၁} ပုဂံမင်းဆက်က ဘုရင်တွေရဲ့ အမည်တွေကလည်း အဲဒီခေတ် ကျောက်စာတွေမှာ တွေ့ရတာများနဲ့ လုံးဝ မကိုက်ညီဘူး။^{၁၂}

နောက်ပြီးတော့ ပုဂံမင်းဆက် အဆုံးအထိ မြန်မာရာဇဝင်မှာ ပေးထားတဲ့ အကြောင်းအရာ အများအပြားဟာ ဒဏ္ဍာရီဇာတ်လမ်းတွေ၊ လူထုပုံပြင်တွေ၊ ဗုဒ္ဓဇာတ်ကတွေ၊ မဟာဝံသက အဖြစ် အပျက်တွေ ပြည့်နှက်နေတယ်။ သမိုင်း ဖြစ်ရပ်အမှန် ဖြစ်တန်ရာတဲ့ အရာကို ပုံ ပြင်ဟန် တင်စားပြောပြတာကလည်း မနည်းဘူး။ ဥပမာအချို့ကို ကြည့်ကြရင် စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်မယ်။

မဟာဝံသထဲက အဖြစ်အပျက် အများအပြားကို ဦးကုလား အစပိုင်းထဲ သွတ်သွင်းထားတယ်။ မြန်မာ့ ထူးခြားမှု တွေနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်လို့ပေါ့လေ။ ဥပမာ အနည်းငယ်ဆို လုံလောက်ပါလိမ့် မယ်။ ရာဇာယတန (လင်းလွန်း) ပင်ကို ယူ ကာ ဗုဒ္ဓအပေါ် ထီးလိုမိုးပေးတဲ့ သမိဒ္ဓိသု မနဆိုတဲ့ နတ်နဲ့ (စာ - ၆) အပြိုင် ရာဇဝင် ကြီးမှာ သစ်ရွက်နဲ့ ဗုဒ္ဓကို ကာပေးပြီး ဘုရင် ဖြစ်ရတဲ့ ဘီလူးအကြောင်း ပါနေတယ်။ အာသောကရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝကို (စာ - ၂၈) ပြည်မင်းဆက်က ဒွတ္တဘောင်မင်းနေ့စဉ် ဘဝမှာ တွေ့နိုင်တယ်။ အာသောကနဲ့ နိဂြောဓ တွေ့ပုံဟာ (စာ - ၃၁) အနော် ရထာနဲ့ ရှင်အရဟံ တွေ့ပုံနဲ့ အသေးစိတ် တွေထိ တစ်သဝေမတိမ်း တူနေတယ်။ ဂါမဏိမင်းနဲ့ စစ်သည်တော် ဆယ်ဦးက (စာ - ၁၅၅ အောက်ခြေ) အနော်ရထာ နဲ့ သူရဲကောင်းလေးယောက်ရယ်လို့ ဇာတ် လမ်းတူ ဖြစ်သွားတယ်။ ပဏ္ဍုကာဘယ ကို သုတ်သင်ဖို့ ကြိုးပမ်းရင်း သူငယ်တွေ သတ်ဖြတ်ရတာကို (စာ - ၆၈) ကျန်စစ် သား ဖြစ်လာမယ့် သူငယ်ကို သုတ်သင် ရေး၊ သူငယ်တွေကို အနော်ရထာ သတ် ရတယ်လို့ ပဲ့တင်ထပ်ထားတယ်။^{၁၃} ရာဇ

ဝင်ကြီးထဲမှာ သတိရဖွယ် အဖြစ်အပျက် တစ်ခုကို အစွဲပြုပြီး ဒေသကို အမည်ပေး တာလည်း ဥပမာ - ‘ငှက်တောင်ပစ်’၊ ‘လူ တောင်’၊^{၁၄} မဟာဝံသထဲက ဟာတွေကို သတိရစေတယ်။ ဥပမာ - ‘စစ်ပွဲမြို့’ (စာ - ၇၁)၊ ‘သွေးချောင်းလယ်’ (စာ - ၇၁)၊ ‘ဘူးရွာ’ (စာ - ၇၃)။ တင်စားပုံပြင်နဲ့ ပတ် သက်လို့ ဇာတ်လမ်းတစ်ခု တင်ပြလိုတယ်။ ပြည်မင်းဆက် ကျဆုံးခါနီး ဖြစ်တယ်။ ‘ထို အခါ လေပွေကြီး လာ၍ စကောလွင့် သည်ကို စကောရှင်မိန်းမသည် ငါ့စကော၊ ငါ့စကော ဟူ၍ လိုက်လေသည်ကို အစ ပြု၍ ငါ့စကော စစ်လာသည်ဟူ၍ တစ်ပြည်လုံး ထိတ်လန့်သောအားဖြင့် ထို ပြည်၌ နေကုန်သောသူတို့သည် သုံးစုကွဲ ၏။’^{၁၅} ငါ့စကောဆိုတဲ့ နိမိတ်စကားဟာ ကျောက်စာတွေမှာ စကြော၊ နှောင်းစာ တွေမှာ စကောလို့ ခေါ်တဲ့ မျိုးနွယ်စု^{၁၆} ဝင်တိုက်တာကို ရည်ညွှန်းကြောင်း အယူ အဆတစ်ခု တင်ပြထားကြတယ်။ ဒီလို တင်စားပုံပြင်တွေ ပုဂံခေတ်နဲ့ ပတ်သက် တဲ့ ရာဇဝင်ကြီး အပိုင်းမှာလည်း အများ အပြားပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ နောက် ဆက်လျက် မင်းဆက်နှစ်ခု အဝ (၁၃၆၄ - ၁၅၅၅ ခုနှစ်) နဲ့ တောင်ငူ (၁၅၅၅ - ၁၇၅၂ ခုနှစ်) တို့နဲ့ ပတ်သက်လို့ ရာဇဝင် ကြီး ပြောပြချက်တွေ အများစုက ခုထိ အားကိုးလောက်တာ တွေ့ရရဲ့။

ဒီရာဇဝင်ကျမ်းကို သေသေချာ ချာ ပြန်လည် လေ့လာတဲ့အခါ အရေး ကြီးတဲ့ အချက် နှစ်ချက် ထွက်လာတယ်။ ဦးကုလားဟာ သူ့စာအုပ်ထဲ ၁၆ - ရာစု အလယ်က ရှေ့ဘုရင်များအကြောင်း အချက်အလက် ပိုမို ထည့်သွင်းနိုင်တယ် လို့ ထင်ရတယ်။ ဥပမာ - ဘုရင်တစ်ပါး

နန်းတက်တဲ့၊ နတ်ရွာစံတဲ့ နှစ်ကိုသာမက
 လ၊ ရက်နဲ့ နေ့ကိုပါ ဖော်ပြတယ်။ ဘုရင့်
 နန်းတက်ပွဲတို့၊ ယိုးဒယား ဝါ ထိုင်းကို ချီ
 တက်ပွဲတို့လို အရေးကြီးတဲ့ ဖြစ်ရပ်များ
 အကြောင်း အသေးစိတ်ကိုလည်း သူပေး
 တတ်တယ်။ ဒီဖြစ်ရပ်တွေဟာ ဘုရင့်နောင်
 (၁၅၅၁ - ၈၁) အုပ်စိုးစဉ် တကယ် စတင်
 ခဲ့တာ။ တစ်နည်း သူကျွမ်းကို မရေးမီ နှစ်
 ပေါင်း ၂၀၀ ခန့်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်
 အပျက်တွေပေါ့။ အဲဒီခေတ်က ဘုရင်တွေ
 အကြောင်း နန်းတော် အရာရှိများ ထား
 ရှိတဲ့ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း တစ်မျိုးမျိုးကို ပထမ
 ဆုံးအကြိမ် ဦးကုလား တွေ့ရှိခဲ့တာ ဖြစ်
 ရမယ်လို့ ကျုပ် ယူဆချင်ချင် ဖြစ်မိတယ်။

၁။ ၁၉၆၄ - ခုနှစ်က ညူးဒေလီမှာ
 တင်ခဲ့တဲ့ စာတန်းကို ပြန်ပြင်
 ရေးထား။

၂။ ဒီစာတမ်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ဦး
 တက်ထွဋ် ဆောင်းပါး၊ ဦးတင်အုံး
 ဆောင်းပါးတို့မှာ ကျန်နေတဲ့
 ကွက်လပ်များကို ဖြည့်ဖို့ဖြစ်တယ်။

၃။ ရှင်သီလဝံသ၊ ရာဇဝင်ကျော်၊
 မန္တလေး ၁၉၂၆ - ခုနှစ်

၄။ ယင်း

၅။ ယင်း

၆။ မြန်မာဘုရင်တွေကို အိန္ဒိယ -
 သီဟိုဠ် ဘုရင်များနဲ့ ဆက်စပ်ပေး
 ခဲ့တာ အစဉ်အလာ ဖြစ်သွားပုံ

ဦးတင်အုံးက ထောက်ပြတယ်။
 ၇။ ဦးကုလား၊ မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ ပ
 တွဲ၊ စာ ၃-၄၊ ရန်ကုန် ၁၉၂၆ ခုနှစ်။
 ၈။ ဦးကုလားဟာ ငှက်ပစ်တောင်
 ဆရာတော်ဆီက ရကြောင်း ဦး
 တက်ထွဋ်က ဆိုတယ်။ နှစ်ဦးစလုံး
 မူလတစ်ခုတည်းက ရခဲ့ပုံပဲ။
 ၉။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ ပတွဲ၊ စာ ၃၁၅
 - ၁၆ ရှု။

၁၀။ ယင်း ၂၃၀ - ၃၉။

၁၁။ အဲပိဂရာဖိအ ဗာမာနိက၊ တွဲ ၁၊
 ပိုင်း ၁၊ စာ ၂၃ - ၂၄။

၁၂။ ဒေါက်တာ သန်းထွန်း၊ မြန်မာ
 ရာဇဝင်၊ မြန်မာသစ် အပတ်စဉ်၊
 ၂၉၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၅၈ - ခုနှစ်

၁၃။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ ပ တွဲ၊ စာ ၁၆၅၊
 ၁၂၂-၂၄၊ ၁၈၂-၃၊ ၁၇၉၊ ၁၇၇-
 ၇၈ အသီးအသီး

၁၄။ ယင်း၊ ၁၄၆၊ ၂၁၃

၁၅။ ယင်း ၁၄၀

၁၆။ မြန်မာပြည် သန်းခေါင်စာရင်း
 အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၃၁ ခုနှစ်။ လုစ်၊
 ၁၂-၁၃ ရာစု မြန်မာပြည် လူမျိုး
 များအကြောင်း မှတ်ချက်၊ နောက်
 ဆက်တွဲ၊ စာ ၃။

ဆက်ဦးမယ်။

ဒေါက်တာလှဘေ

မြန်မာပြန်-မောင်သာနိုး

လန်ဒန်တက္ကသိုလ် အငြိမ်းစားမြန်မာစာပါမောက္ခ

ဒေါက်တာလှဘေ တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း

ခရီးသွားစာပေစံနမူနာအဖြစ်သာမက ခေတ်ပြိုင်တရုတ်ပြည်၏ လူမှုဘဝနှင့်

ယဉ်ကျေးမှုရေးရာများကိုပါ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာနိုင်မည်။

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈၁၁/၂၀၀၂(၉)

ထွက်နေပါပြီ။

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

မျိုးဆက်ချင်း တိုက်မိခြင်း

(က)

ယဉ်ကျေးမှု ထိပ်တိုက်ဖြစ်ခြင်းဟူသော မြန်မာပြန် အင်္ဂလိပ်စာလုံးထဲမှ ထိပ်တိုက် ဖြစ်ခြင်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ကျွန်တော် တွေးစရာ ဖြစ်လာရသည်။ ဟန်တင်တန် ကတော့ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၁ - ရက် အမေရိကန် အရေးအခင်းကို ဝေဖန် သုံးသပ်ရာမှ အာရတ်ကမ္ဘာနှင့် အမေရိကန် တို့၏ အချင်းများခြင်းကို ရည်ညွှန်းကာ တွေးတောရာမှ ရရှိသော စကားလုံးဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော်

မိသည်။ ပထမမျိုးဆက်၏ လုပ်ဆောင်မှု ကတော့ ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၈ - ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ရရှိခဲ့ သည်။ ထို့နောက် ဖူးပွင့်စ ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှားမှုတွင် အသီးသီး ပါဝင်လာခဲ့ကြ သည်။ ဒီမိုကရေစီ ဖွံ့ဖြိုးစေခတ်က လွတ် လပ်ရေး ရပြီးခေတ်။ သို့သော် လွတ်လပ် ရေး ကြိုးပမ်းခဲ့စဉ်က ညီညွတ်ခဲ့သော ကျွန်တော်တို့ ပထမမျိုးဆက်သည် ပြိုကွဲ

ကျွန်တော်တို့ ပထမမျိုးဆက်၏ အခန်းက လွန်ခဲ့သော နှစ် ၄၀ ခန့်က ရပ်တန့်သွားပြီဟု ခံစားမိသည်

တို့၏ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စဉ်းစားရင်း ယင်းစကားလုံးမှ ရရှိသော အတွေးကို သုံးသပ်မိခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကို ပထမ မျိုးဆက်ဟု ကျွန်တော် အကြိမ်ကြိမ် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ပထမမျိုးဆက်ဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ဘဝက မျိုးဆက်။ ယင်းက စတင်သော သမိုင်းခေတ်အစကို ကောက်၍ မိမိဖြတ် သန်းခဲ့ရသော သမိုင်းများကို သုံးသပ်မိ ရင်း တွေးစရာရလာသည်။ ကျွန်တော်တို့ ပထမမျိုးဆက်၏ အခန်းက လွန်ခဲ့သော နှစ် - ၄၀ ခန့်က ရပ်တန့်သွားပြီဟု ခံစား

ခဲ့ရသည်ဟု နားလည်မိသည်။ လုံးလုံး ပြို ကွဲသွားသည်တော့ မဟုတ်။ ညီညွတ်ရေး ယုတ်ပြားစ ပြုခြင်းဟု ဆိုနိုင်သည်။

(ခ)

ကျွန်တော်က သမိုင်းသည် မဆုံး ဟု ယုံကြည်ထားသူဖြစ်သည်။ အဆင့် ဆင့် တော်လှန် ပြောင်းလဲရေး ဟူသော ကျွန်တော်၏ သမိုင်းအတွေ့အကြုံမှ သိ ရှိသော အတွေးအခေါ်စိတ်ထားဖြင့် အရာ ရာကို သုံးသပ်လေ့ရှိသည်။ တကယ်က တော့ ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံရေးသမား မဟုတ်။ စာပေသမား။ ကျောင်းသားဘဝ

သမိုင်းသည် မဆုံးဟု ကျွန်တော် ယူဆသည်မှာ
 အခြားကြောင့်မဟုတ်။ သမိုင်းခေတ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုသည်
 အစဉ်အလာအားဖြင့် တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် ဆက်စပ်နေသည်။
 အတိတ်အမွေကို ပစ္စုပ္ပန်က ဆက်ခံရသည်

က နောင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် ဖြစ်သွား
 ကြသည့် နိုင်ငံရေးသမား ပေါက်စများနှင့်
 ခင်မင်သည်။ ရင်းနှီးသည်။ ဆွေးနွေးခဲ့ဖူး
 သည်။ ငြင်းခုံခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်
 နိုင်ငံရေးသမား မဖြစ်။ သူတို့က ကျွန်တော့်
 ထက် လုပ်နိုင်တဲ့သူတွေပဲဟု ယူဆထား
 သည်။ ကျွန်တော် ပါစရာမလို။ ကျွန်တော်
 က သူတို့ ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံရေး
 ဘက်တွင် သင့်တော်သူ မဟုတ်ဟု မိမိ
 ကိုယ်ကို ဝေဖန်ထားသည်။ သို့သော် ငြိမ်း
 ချမ်းရေး အဖွဲ့အစည်း၊ မိတ်ဆွေဖြစ်ရေး
 အဖွဲ့အစည်း၊ စာရေးဆရာ အဖွဲ့အစည်း၊
 စာပေ အဖွဲ့အစည်းများတွင်တော့ မတတ်
 သာ၊ မရှောင်သာ၍ ပါဝင်ခဲ့ဖူးသည်။ ယင်း
 လူထု အဖွဲ့အစည်း အတွေ့အကြုံတော့
 နည်းနည်းပါးပါး ရှိသည်။ ယင်းသည်
 ကျွန်တော်၏ သမိုင်းဖြတ်သန်းခြင်း။ ရာဇ
 ဝင်ကို ဖြတ်သန်းခြင်း အမည်နှင့်ပင် မိမိ
 ခံစားမှုကို ဝတ္ထုစာပေဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်တော် ဆက်ခံသော သမိုင်း
 အတွေ့အကြုံကလည်း အမျိုးသားလွတ်
 မြောက်ရေးအစ ဝံသာနုခေတ်၏ လှုပ်
 ရှားမှု။ ယင်းလှုပ်ရှားမှု၏ ကြယ်ပွင့်ကား
 ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း။ သမိုင်း
 သည် မဆုံးဟု ကျွန်တော် ယူဆသည်မှာ
 အခြားကြောင့်မဟုတ်။ သမိုင်းခေတ်တို့၏
 လှုပ်ရှားမှုသည် အစဉ်အလာအားဖြင့်
 တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် ဆက်စပ်နေသည်။
 အတိတ်၏ အမွေကို ပစ္စုပ္ပန်က ဆက်ခံရ

သည်။ ပစ္စုပ္ပန်သည် အနာဂတ်သို့ ရောက်
 သွားသောအခါ အတိတ်ဖြစ်သွားပြီး ယင်း
 အတိတ်၏ အစဉ်အလာကို ဆက်ခံသည်။
 လှုပ်ရှားမှု ပုံသဏ္ဌာန်ချင်းကတော့ တစ်
 ထပ်တည်း တူမည် မဟုတ်။ အသက်
 အရွယ်အားဖြင့်လည်း တစ်ရွယ်တည်း
 မဟုတ်။ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး လှုပ်
 ရှားမှုပြီးပြီးနောက် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်
 ရေး လှုပ်ရှားမှု ဆက်လာသည်။ အစဉ်
 အလာတစ်ရပ်နှင့် နောက်အစဉ်အလာ
 တစ်ရပ် ဆက်လာသည်။ ယင်းသို့သော
 သဘောကို ကျွန်တော်သည် အဆင့်ဆင့်
 တော်လှန်ရေးဟူသော စကားရပ်ဖြင့် မိမိ
 ၏ သမိုင်းအတွေ့အကြုံ၊ စာပေအတွေ့
 အကြုံကို ဖော်ပြခဲ့သည်မှာ ကြာလာပြီ။
 ဘူးစင်လေးကိုကြည့်ရင်း ယင်းဒဿန ရ
 လာသည်။ ဘူးပင်လေးသည် မြေကြီးပေါ်
 က စတင်ပြီး ဝါးစင်ပေါ်တက်သည်။
 တဖြည်းဖြည်း မြင့်လာပြီး ရစ်ပတ်လိုက်
 သည်။ ရစ်ပတ်ရင်း အပေါ်ရောက်ပြီး
 နောင်အခါ ခုန်တက်ရင်း ဘူးသီးဖြစ်လာ
 သည်။ ဘူးသီးမဖြစ်ခင် ရစ်ပတ်လာသည့်
 သဘောကို အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဟု
 ကျွန်တော်နားလည်ထားသည်။

(ဂ)

ပထမမျိုးဆက်၊ ဒုတိယမျိုးဆက်၊
 တတိယမျိုးဆက်၊ စတုတ္ထမျိုးဆက် စသည်
 ဖြင့် မျိုးဆက်များကို ဖြတ်သန်းလာမိသော

အခါ ယင်းမျိုးဆက်တို့၏ ဆက်နွယ်မှု တိုးတက်မှု စသည်များကိုလည်း ထိတွေ့ခဲ့ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မျိုးဆက်တို့၏ ရသခံစားမှုကို သဟဇာတ ဖြစ်မိပြီး တစ်ခါတစ်ရံလည်း သဟဇာတ မဖြစ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သဘာဝကျသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ယင်းသဘောကို သဟဇာတ မဖြစ်သောအခါ၊ မျိုးဆက်တစ်ဆက်နှင့် တစ်ဆက် နားလည်မှု မရှိသောအခါ မျိုးဆက်ပြတ်ခြင်းဟူသော သဘောကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် တတ်နိုင်သမျှ မျိုးဆက်ချင်း ဆက်စပ်မိအောင် မသိရသေးသော အတိတ်သမိုင်းခေတ်များကို မိသလောက် ဖော်ပြခဲ့သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မျိုးဆက်ချင်း နားမလည်မှုကြောင့် မိမိတို့ မမီခဲ့သော အတိတ်ခေတ်က လုပ်ရပ်များကို အဟောင်းဟု လွယ်လွယ်နှင့် ပစ်ပယ် မိတတ်ပြီး မိမိတို့က အသစ်ဟူသော ခံစားချက်နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဤသည်လည်း မျိုးဆက်ချင်း ကွာဟမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုဟု ဆိုနိုင်သည်။ နိယာမတရားနှင့်ကြည့်လျှင် အသစ်ဆိုသည်ကလည်း နှစ်ကြာသောအခါ အဟောင်းဟု

နားမလည်စွာ မြင်တတ်ကြသည်။

သမိုင်းသည် မဆုံး။ သမိုင်း၏ မျိုးဆက်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု နားလည်ကာ အကျိုးပြုအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးမှုအင်အားသည် ကြီးမားလာနိုင်သည်ဟု ယူဆမိသည်။ လွယ်လွယ်နှင့် ဥပမာပေးရမည်ဆိုလျှင် ယနေ့ ဆယ်ကျော်သက်များသည် ဂန္ထဝင်သီချင်းများကို နားမထောင်ချင်ကြ။ ဂန္ထဝင်ဆန်သော သီချင်းများကိုလည်း နားမထောင်ချင်ကြ။ အနောက်နိုင်ငံတေး၊ ကော်ပီတေးများကိုသာ စိတ်ဝင်စားသည်ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။ ယင်း မျိုးဆက်များကို လေ့လာရလျှင် ခေတ်သစ်တွင် ခံစားမှုများ ပြောင်းလဲနေသည့် သဘာဝကိုလည်း တွေ့နေရသည်။ ယင်းသို့လျှင် အတိတ်မှ ကောင်းမွေများကို ဆက်ခံလျက်၊ အစဉ်အလာကောင်းများကို ဆက်ခံလျက် ယင်းမှ အင်အားယူကာ အသစ်ကို ဖန်တီးကြမည်ဆိုလျှင် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးမှု တိုးတက်လာမည်ဟု တွေးမိပေသည်။

ဒဂုန်တာရာ
၂၃-၁-၀၃

သမိုင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသောသူများတွင် စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာတို့ ပါဝင်သည်မှာ အမှန်ပင်။ နိုင်ငံရေးသမားများသည် တိုင်းပြည်အပေါ်တွင် တာဝန်ရှိသကဲ့သို့ သတင်းစာဆရာသည်လည်း တိုင်းပြည်အပေါ်တွင် တာဝန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် မောင်ဝံသကို နားလည်သွားသည်။

ဒဂုန်တာရာ၏ အမှာ

မောင်ဝံသ

ဒဂုန်တာရာ

ဒေါက်တာတိုးလှ

မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း

အခန်း ၁၇၀၀-၁၇၀၀

နိုင်ငံရေးနောက်ခံ
ပုဂံလက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီးသည် အနိရုဒ္ဓ
(၁၀၄၄ - ၁၀၇၇ ခုနှစ်) က စတင် တည်
ထောင်ခဲ့ပြီး နရသီဟပတေ့မင်း ()
လက်ထက် ခရစ်နှစ် ၁၂၈၅ - ခုနှစ်တွင်
တရုတ်တို့ ဝင်ရောက်ကျူးကျော်ခဲ့သဖြင့်
နှစ်နှစ်မျှအကြာ ၁၂၈၇ - ခုနှစ်ရောက်
သော် ပျက်ခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ ကြုံကြိုက်
သဖြင့် ပျက်ခဲ့ရကြောင်းကို ခေတ်ပြိုင် ပုဂံ
ကျောက်စာအချို့က ဖော်ပြခဲ့သည်။ သျှင်
ဒိသာပြာမောက် ကျောက်စာ၌ တရုတ်
ကျူးကျော်စစ် ရောက်ရှိပုံနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး
ဖော်ဆောင်ခဲ့ရပုံကို ဤသို့ တင်ပြခဲ့ပါ
သည်။

သက္ကရာဇ် ၆၄၇ - ခု မြိန် (သို)ဝ်
နှစ် ပြည်အနောက်ဘက် လှည့်ကွ
နိုက် မင်ကြိနိယံတင်မူ၏။ အနန္တ
ဝိစည် မ (ဟာ) ပိုင်ဝ်ကိုဝ် နင်တိုဝ်
တရုတ်၏ အလာအလာကိုဝ် သိ
သြင်မူလိယံ ဟု စိယံတံမူ၏။

အနန္တဝိစည် မ (ဟာ) ပိုင် ဆိုင်
၏။ ဤအမှုကားကြီးစွာ။ တုမ်တ
ပဲလေ လွတ်ရသည်မဟိ။ သုဝ
(ဏ္ဍ)လိပ် ပျာအံ့သည်သူလေမဟိ။
သျှင်ဒိသာပြာမုက်တေပါမူကာ
အမှုဆောင်နိုင်အံ့ “(သျှင်ဒိသာပြာ
မုက်ကျောက်စာ” မျက် ၁-၅၊ ဦး
ငြိမ်းမောင်။ ရှေးဟောင်းမြန်မာ
ကျောက်စာများ။ တ၊ ရန်ကုန်၊
ရှေးဟောင်း သုတေသနဦးစီးဌာန၊
၁၉၈၃၊ မျက် - ၁၄၁၊ နောင် ငြိမ်း၊
ရှေးမြန်ကျောက်)။

ထိုမှတ်တမ်းအရ ပုဂံမင်း နရသီဟ
ပတေ့သည် တရုတ်ရန်ကြောင့် အောက်
မြန်မာနိုင်ငံ ဒလမြို့သို့ ထွက်ပြေးခဲ့ရ
ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ကျောက်စာ က
ထိုခေတ် မြန်မာနိုင်ငံကို ‘တံပြတိတ် ပြည်’
ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ နိုင်ငံသည် အနိ ရုဒ္ဓ
လက်ထက်ကလောက် မကျယ်ရှိတော့
ကြောင်း သွယ်ဝိုက်၍ ဆိုလိုလေသလော

(ဤစာတမ်းကို ပြုစုသူ ဒေါက်တာတိုးလှသည် မန္တလေးတက္ကသိုလ် သမိုင်း ပါမောက္ခ
အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ တက္ကသိုလ်များ သမိုင်းသုတေသန
ဦးစီးဌာန၏ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဖြစ်ပါသည်။ စီစဉ်သူ)

ဟု မှတ်ထင်ရသည်။ ထိုအသုံးကို ပုဂံလွန် ခေတ်ထိ ဆက်လက်သုံးစွဲခဲ့ပေသည်။ (ငြိမ်း၊ တ ၃၄၈၊ ၃၅၀)

အခြားကျောက်စာ တစ်ချပ်တွင်လည်း တရုတ်ကျူးကျော်စစ်ကို တစေ့တစောင်း တွေ့ရှိလေ့လာနိုင်ပါသေးသည်။ ထိုကျောက်စာမှာ ၁၂၉၃ ထိုး အမတ်ကြီး ကုန္တပစ္စယာကျောက်စာ ဖြစ်သည်။ အမတ်ကြီးသည် မဟာထေရအတွက် ကျောင်းဆောက်လှူဒါန်းရန် တာဝန်ယူထားခဲ့သည်။ သို့သော် ကျောင်းဆောက်ရန် တံတိုင်း စတင် တည်ဆောက်ဆဲတွင် ငါဆောင်ချမ်းသို့ တရုတ်ကျူးကျော်စစ် ရောက်သဖြင့် ထိုရန်ကို ရင်ဆိုင်ရန် စစ်ထွက်ခဲ့ရသောကြောင့် ကျောင်းမဆောက်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအကြောင်းကို အမတ်ကြီးက ဤသို့ မှတ်တမ်းထားရစ်ခဲ့သည်။

ဗွတ်ကြံ မဟာကဿပ အရပ်၌ ထေရက္ခောင်မဟိယံရကာ ထေရက္ခောင်ဗွတ်စိမ်ဟူ၍ ရင်၏။ ကြောင်ကာမဗ္ဗဦ။ တန်တိုင်လွှ၏။ တန်တိုင်လေ မပြီခယ်။ ကုန္တအဗြာလေ ငါဆောင်ချမ်းမြိုင် နိယံရလိယံ၏။ ပြည်တယ်ပျက်စီ သဗ္ဗစ ခယ်၏။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၆၇)

ဤတွင် ကျောင်းဆောက်မည် အမတ်ကြီးသည် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ ထွက်ခဲ့ရသဖြင့် ကျောင်းမဆောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို မြင်တွေ့ရသည်။ နောက်ပြည်ထဲ ပျက်စီးခဲ့ရသည်ဟု ဖော်ပြထားလေသည်။ စင်စစ် တရုတ်ကျူးကျော်မှု ရန်ကြောင့် ပုဂံသည် ၁၂၈၇ - ခုနှစ်က စ၍ ပျက်ခဲ့ရသည်။ ယင်းကို ဆက်ခံသော မင်းတို့လည်း တန်ခိုးဩဇာ မရှိကြတော့ ဘဲ နောက်ဆုံး ပုဂံနေပြည်တော်သည် ဧရာ

ဝတီနှင့် ဒုဌဝတီတို့ကြား ကျောက်ဆည်ဝန်းကျင် ဒေသဆီသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရသည်။ သို့ဖြင့် ပုဂံ၏ အရေးပါမှု ဤတွင် တစ်ခန်းရပ်ခဲ့ရပြီး ပင်းယ၊ စစ်ကိုင်းနှင့် အင်းဝတို့သည် ထိုခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး ဗဟိုအချက်အချာဒေသများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ထိုခေတ်ကို ခေတ်ပြိုင်ကျောက်စာတစ်ချပ်က “ကာလယုတ်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၀၃၊ ၂၁၄)၊ ဝါ ဆုတ်ယုတ်လျက်ရှိသော ကာလ သို့မဟုတ် ပျက်နေသော ကာလဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဤသို့သော အခြေအနေများ ကြားမှပင် အသင်္ခယာ၊ ရာဇနှင့် သိင်္ကသူ မင်းညီနောင်သုံးဦးတို့က နိုင်ငံကို မပြိုကွဲရလေအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ယင်းတို့ ဤသို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်တို့ကိုလည်း ကျောက်စာများက ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ စင်စစ် ယင်းတို့သုံးဦးသည်ပင်လျှင် တရုတ်တို့ရန်မှ နိုင်ငံကို ကာကွယ်ပေးခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၃၁၀ - ခုနှစ်ထိုး ကျောက်စာတစ်ချပ်က ယင်းတို့နိုင်ငံကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပုံကို

အသင်္ခယာ ရာဇ သိင်္ကသူ မင်းသုံးယောက် မဇ္ဈောက်မဇ္ဈာ ပြည်တိုင်ကာကိုင် မတုန်မလှုပ် ဥပ်သရွပ်ခါ (ငြိမ်း၊ တ ၁၃၁၀၊ ၂၄၅) ဟူ၍ ဖော်ပြခဲ့သည်။

နောင်းရာဇဝင်ကျမ်းများအရ မင်းညီနောင်သုံးဦးကို အသင်္ခယာ၊ ရာဇသက္ကီနှင့် သီဟသူဟု ဖော်ပြသည်။ (တွင်းသင်းတိုက်ဝန် မဟာစည်သူ။ တွင်းသင်းမြန်မာရာဇဝင်သစ်၊ ပထမတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၈၊ မျက်၊ ၁၆၃၊ နောင်ရာဇဝင်သစ် ဟု ဖော်ပြမည်)။ ယင်းတို့အမည်များကို ကျောက်စာတို့၌ အမျိုးမျိုး

ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ အသင်္ချာ၊ ရာဇ၊ သိင်္ကသု (သိင်္ဃသု) စသည်ဖြင့်လည်း တွေ့ရှိရသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၁၀၊ ၂၄၅) နိုင်ငံတော်တွင် ပြည်သူတို့အား ကြောက်ရွံ့ စိုးထိတ်ခြင်း မရှိရလေအောင် အုပ်ချုပ်သည်ကို မချောက်မချားဟု သုံးနှုန်းခဲ့သည်။ အန္တရာယ်တို့ကို မကြောက်မရွံ့ မတုန်မလှုပ် အုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်းက မင်း၏ အရည်အသွေး ဖြစ်သည်ဟု ထိုခေတ်က ခံယူထားခဲ့ဟန်ရှိသည်။ ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေး အာဏာတို့ နယ်နိမိတ်တိုင်အောင် မပြန့်တော့သောအခါ နိုင်ငံပျက်စပြုလာသည်ဟု ဆိုသည်။ နယ်ပယ်ဒေသများက တော်လှန်ပုန်ကန်လာခဲ့ကြခြင်းသည်လည်း နိုင်ငံပျက်ရာသောအကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဤသို့သော ပုန်ကန်မှုများ ပေါ်ပေါက်နေခဲ့သည်ကို ကျောက်စာအချို့က အရိပ်အမြှင် ဖော်ပြပေးခဲ့ကြသည်။

အောက်မြန်မာပြည်တွင် ဒလသည် အရေးပါသောဒေသ ဖြစ်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။ မွန်တို့သည် ဒလကို ဗဟိုပြု၍ တရုတ်စစ်အပြီးတွင် ပုန်ကန်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းပုန်ကန်မှုကို ဦးဆောင်နှိမ်နင်းခဲ့သော စစ်သူကြီးမှာ အနန္တဇယံပကြီ ဖြစ်သည်။ ယင်းက စစ်ထိုး၍နိုင်သောအခါ မင်းကြီးထံ ရဲဆုပန်ခဲ့သည်။ ကျောက်စာ၌ -

တန်လိုင် (မွန်) ပုန်ရယ် တလမြိုင်
ကိုဝ် ထိုင်ရယ် နိုင်သောအခါနှိုက်
ပုရှာလောင် ဩကြိဘုဝနာဒိကျ
ပဝရ ပက္ကိတဓမ္မရာဇာကိုဝ် ရဲဆု
ပန်ရယ် (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၉၊ ၁၉၉)

ဟု ဖော်ပြသည်။ ရဲဆုပန် ဟူသည်မှာ စစ်အောင်နိုင်၍ ဆုရရှိအောင် မင်းဧကရာဇ်ထံ လျှောက်ထားခြင်းကို ဆိုသည်။ မင်းဧကရာဇ်က စစ်နိုင်သော စစ်

သူကြီးကို ရဲဆုများပေးခဲ့သည်။
၆၅၈ - ခု တလထိုင်ရယ် နိုင် သော
စစ်လျှင်သူကြီး အနန္တဇယံ ပကြီကို
ရဲဆုပိယ်၏ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၉၊
၁၉၈)

ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ရဲဆုမှာ မြေယာများ ဖြစ်သည်။ အမတ်ကြီးက ထိုမြေများကို ယင်းတည်ထားခဲ့သော ဘုရားသို့ အားလုံးလှူဒါန်းခဲ့သည်။

ဒလ အခြေပြုသော မွန်တို့ ပုန်ကန်မှု ရှိခဲ့သကဲ့သို့ တောင်တွင်းကြီး၌ လည်း ပုန်ကန်မှု ဖြစ်ခဲ့သေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၃၀၈ - ခုနှစ် ထိုးကျောက်စာအရ “တောင်တွင်ဩင်သန္တစ်” ဟု ဆိုသည်မှာ ပုန်ကန်ခြားနားမှု ရှိခဲ့သောကြောင့် နှိမ်နင်းခဲ့ရခြင်းကို ရည်ညွှန်းပေသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၀၃၊ ၂၄၀)။ မည်သည့်အတွက် မည်မျှကြီးကျယ်သော အတိုင်းအတာအထိ ပုန်ကန်ခဲ့ကြသည်၊ နှိမ်နင်းခဲ့ကြရသည်တို့ကိုမူ မသိရချေ။

ပုန်ကန်မှုများ ပေါ်ပေါက်ရခြင်း မှာ ဗဟိုအစိုးရ အင်အားချည့်နဲ့ခဲ့၍ ဖြစ်သည်။ အဝေးနယ်ပယ်ဒေသများသည် ဗဟို၏ ချုပ်ကိုင်မှု အောက်မှ လွတ်မြောက်သွားလေသောကြောင့် နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်တို့သည်လည်း အတိုးအဆုတ် ရှိလာရတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂံလွန်နိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းကိုလည်း သိရှိရန် လိုအပ်လာတော့သည်။

နိုင်ငံအကျယ်အဝန်း

ပုဂံပျက်ပြီး လေးနှစ်အကြာ ၁၂၉၂ - ခုနှစ် ရက်စွဲပါ အသင်္ခယာအုတ် ကျောင်း (ပုဂံဝက်ကြီးအင်း) ကျောက်စာ အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းကို

“အညာကာ ငဆောင်တိဝါ၊ အကြေညက် တလိုင်သရေ၊ ထဝဲ၊ အရှေ့ကးသံ (လွင်)၊ အနောက်ကး (မစ္ဆဂီရိ) ဤမျှလောက် သောပြည်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၅၈) ဟု ဖော်ပြ ထားသည်။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ မြေပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အဖက်ဖက်၌ များစွာ လျော့နည်းသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အရှေ့ အနောက်အကျယ်မှာ ရခိုင်ရိုးမနှင့် သံလွင် မြစ်ကြားတွင်သာ ရှိသောကြောင့် ရခိုင် ပြည်နှင့် ချင်းတောင်တို့ ထိုခေတ်မြန်မာ့ အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်အတွင်း၌ မပါသေး ကြောင်း တွေ့ရသည်။ အရှေ့ဘက်တွင် လည်း ကျိုင်းတုံဒေသ မပါသေးချေ။ အောက်မြန်မာနိုင်ငံဘက်တွင်မူ ယနေ့ အနေအထားအတိုင်း ရှိသော်လည်း မြောက်ဘက်တွင်မူ ယနေ့ ဗန်းမော်နှင့် မြစ်ကြီးနားတို့ထိ မရောက်သေးဟု ထင် မြင်ရပေသည်။

ထိုအချိန်က ကျောက်စာတို့တွင် ဖော်ပြတတ်သော ပထဝီအနေအထားတို့ သည် နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်ကို ရည်ညွှန်းလို ဟန်ရှိသည်ဟု ကောက်ယူနိုင်စရာများ ရှိ ပါသည်။ ဥပမာ “ပုဂံက ငဆောင်ချတိုင် အောင် သရိယံပစ္စယာက ထဝယ်တိုင် အောင်” ဟူသော အသုံးသည် ပကတိ သဘောအားဖြင့် ထိုအတိုင်းအတာကြား ထဲမှ မြေမှုန့်အလုံးမျှမကသော နှစ်ကာလ များတိုင်အောင် ကုသိုလ်ရှင်၏ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ဖျက်ဆီးသောသူတို့ ငရဲ၌ ခံစေရပါစေဟု ကျိန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၁၃း ၂၆၅) သို့သော် ယင်း သည် နိုင်ငံ၏ တစ်နံတစ်လျားကို ဖော်ပြ ကျိန်တွယ်ခြင်းဖြစ်၍ ထိုခေတ်၏ နိုင်ငံရေး နယ်နိမိတ်ဟု ယုံကြည်ယူဆရနိုင်ရန် အကြောင်းရှိပါသည်။

ရွှေကြက်ယက်ဘုရား တန်ခိုးကြီး ၍ ထင်ရှားကျော်ကြားသည်ကို ဖော်ပြ သော သာဓကတစ်ခုကလည်း ထိုခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးပထဝီဝင် ဟူ၍ပင် ယူဆစရာ ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပုံမှာ “အညာသိုဝ်လာသကာ တရုတ်ပြည် ရောက်သြင်၊ အကြိယံသိုဝ် လာသကာ မုတ္တမတိုင်သြင် ကြက်ယက်ဟူရယ် အမည် အာဇ္ဇင် လူတွင် ထင်ရှာစွာသော” ဟူ သော ဖော်ပြချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ် ၏ နိုင်ငံ နယ် နိမိတ် သဘောဟူ၍ ပင် ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၂၆း ၃၀၈)။ စင်စစ် ပုဂံလွန်နယ်နိမိတ်တို့သည် ထို့ထက် ကျယ်စရာအကြောင်း မမြင်မိပါ။ သာ၍ ကျဉ်းမြောင်းစရာသာ ရှိပါသည်။ အချို့အချိန်တို့တွင် ပင်းယနှင့် အင်းဝတို့ ၏ နယ်နိမိတ်သည် မည်မျှပင် ကျယ်ဝန်း သည်ဟု ဆိုသည်ဖြစ်စေ လက်တွေ့တွင် တောင်ငူကိုပင် မကျော်လွန်ဟု ယုံကြည် ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် တမ္ပဒီပတိုင်းမျှသာ ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ဟန် ရှိပါသည်။

တရာဖျားမင်းလက်ထက် နိုင်ငံ အကျယ်ကို ဖော်ပြပုံမှာလည်း စိတ်ဝင်စား ဖွယ် ကောင်းပါသည်။ ကျောက်စာရေး ထိုးသောနှစ်မှာ ၁၃၃၈ ဖြစ်၍ ထိုအချိန် က မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေဟု ဆိုနိုင်ပါ သည်။ ဖော်ပြခဲ့ပုံမှာ “စစ်ကိုင်ပြည်နှိုက် ကြာဖျာမင်သည် ပြည်ထယ်ကျဉ်ရယ် သူ ရယ်နည်ရယ် တောင်ခတုန်ကို အကုန်ယူ ရယ်သူရဏ္ဍိပိယ” (ငြိမ်း၊ စ၊ ၁၃၃၈း ၃) ဟူသော ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ထိုခေတ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်ပင် ဖြစ် ပါသည်။ အတိအကျ မဆိုသော်လည်း တမြွဒိတ်ပြည်အဆင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုခေတ်မင်းတို့သည် ဆင်ဖြူ

ရှင်ဘွဲ့ကို အထူးခံလိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ကိုယ်တိုင် ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ မခံနိုင်သည့်တိုင် မိမိတို့ဘေးဘိုးမင်းတို့ ခံယူနိုင်ခဲ့ကြသည်ကိုပင် ကိုယ်တိုင်ခံယူရရှိဘိသကဲ့သို့ ဝင့်ကြွားခဲ့ကြလေသည်။ ဆင်းရဲသားတို့က ဒုက္ခသုက္ခများနှင့် ကြုံရလျှင် မင်းဖြစ်ချင်သောဆန္ဒ ရှိတတ်ကြဘိသကဲ့သို့ အုပ်စိုးသော သာမန်မင်းတို့ကလည်း ဒုက္ခသုက္ခများနှင့် ကြုံကြရလျှင် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ချင်တတ်ကြသည်။ စကြဝတေးမင်းဖြစ်မှ ပစ္စက္ခ ဘဝလုံခြုံမှု ရသည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြဟန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆင်ဖြူတော်ကို ပိုင်လိုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်း စကြဝတေးမင်း ဖြစ်လိုခဲ့ကြသည်။ ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ ခံယူခြင်းသည် စကြဝတေးမင်းဟု အများပြည်သူတို့က အထင်ရှိစေရန် ဖြစ်ပေသည်။ အချုပ်သဘောမှာ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးနှင့် လက်အောက်ခံမင်းတို့က ဆင်ဖြူပိုင်ရှင်မင်းကိုသာ ပို၍ ခန့်ညားလာခဲ့သည်ဟု လက်ခံ ယုံကြည်ခဲ့တတ်ကြလေသည်။

မင်း သို့မဟုတ် အာဏာ၏ဗဟိုချက်

ပဒေသရာဇ်စနစ် စတင် ထွန်းကားလာကတည်းက နိုင်ငံ၏ အာဏာသည် မင်း၏လက်ထဲတွင်ပင် ရှိခဲ့သည်။ ကျောက်စာတို့တွင် မင်းကို မဟာရစ် (ပါဠိ မဟာရာဇ) မင်းကြီးဟု ခေါ်သည်။ ယင်း၏ မိဖုရားကြီးကို မဟာဒေဝီဟု ခေါ်သည် (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၄း ၁၆၄)။ မင်းကြီး သို့မဟုတ် မင်းတကာတို့အထက်က မင်းဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဘုရားအလောင်း (ပုရှာလောင်၊ ပုရှာရှင်) ဟု ခေါ်ကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရသည် (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၄း ၁၇၃။ ၁၂၉၉း ၁၉၃)။ ဗောဓိသတ္တ ဟု သော

ပါဠိဝေါဟာရကို မြန်မာပြန်ဆိုအသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ပုဂံခေတ်က မင်းသည် ခမ်းနားသော အိမ်ကြီးတွင် စံနေရသောကြောင့် ကွမ်တင်သျှင်ဟု ထင်ရှားခဲ့သကဲ့သို့ ယခုလေ့လာနေသော ပုဂံလွန်ခေတ်တွင်လည်း မင်းကို ခမ်းနားသော ရွှေနန်းတော်ကြီးထဲတွင် စံနေရသည်ဖြစ်သောကြောင့် “ရှယ်နန်သျှင်” သို့မဟုတ် “ရွှေနန်းသျှင်” ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်ကိုလည်း သတိထားမိပေသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၈၈း ၂၄၅၊ ၁၂၉၇း ၁၈၇၊ ၁၃၀၂း ၂၀၅၊ ၁၃၀၆း ၂၃၅)။ ထို့အပြင် နန်းတော်ကို ရွှေတောင်ကြီးအဖြစ် တင်စားခေါ်ဆိုသောအခါ ရွှေနန်းသျှင်ကို “ရှယ်တောင်သျှင်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၃၇း ၃၆၅) ဟုလည်း နောက်တစ်မျိုး သုံးခဲ့ကြသည်။ နန်းကို “ကွမ်တင်” ဟု ခေါ်ကြောင်းလည်း အထောက်အထားရှိသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၁း ၁၅၅)။ သို့သော် အနန္တသုရိယ၏ မျက်ဖြေလင်္ကာလေးပုဒ်တွင် ပါရှိသော နန်းကို ကြံ့ငန်းခေါ်သည့် အထောက်အထားကိုမူ မတွေ့ရှိရဖူးချေ။ (အကျယ်ကို နောက်တွင် ဖော်ပြပါမည်။)

ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော မင်းတို့သည် စကြဝတေးမန္ဓာတ်မင်းတို့၏ ရတနာတစ်ပါးဖြစ်သော ဆင်ဖြူတော်များ ရရှိပိုင်ဆိုင်ကြသောကြောင့် ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ ခံယူတတ်ကြပေသည်။ လေ့လာနေသောခေတ်တွင် ဆင်ဖြူသျှင်ဘွဲ့ခံမင်းအချို့လည်း တွေ့ရှိရသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၅း ၁၄၇)။ သာမန်မင်းတို့ထက် ကြီးမြတ်သောမင်း၊ စကြဝတေးမင်းဟု မပြောဘဲ ဆိုလိုရာရောက်ပေသည်။ ကျောက်စာတစ်ချပ်တွင် ဆင်ဖြူသွိုင်ကြာမင်ကြီ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၈း ၁၉၂) ဟု ခန့်ညားစွာ ဖော်ပြခဲ့သည်။ အခြား

ကျောက်စာများတွင်လည်း ဆင်ဖြူရှင်မင်း
ဝေါဟာရကို အကြိမ်ကြိမ် သုံးခဲ့သည်ဖြစ်
၍ ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ခံ သီဟသူနှင့် ကျော်စွာ
တို့သည် ပုဂံပျက်ပြီးနောက် အရေးပါလာ
သောမင်းများ ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူ၍
ရပေသည်။ နိုင်ငံပြန်လည်ထူထောင်ရန်
ကြိုးစားခဲ့သောမင်းဟု မှတ်ယူနိုင်ကောင်း
သည်။ အေဒီ ၁၃၃၂ ထိုး ကျောက်စာ
တစ်ချပ်တွင် -

၁၂၀၀၀၀၀။ သော ခန်မင်ကြီ စစ်
သည်ကိုဝ် မိမိ (လုံ) လ ပြညာဇ္ဇင်
ဖျက်ဆီလတ်ရယ်၊ ရှိယံပျသော
ကောင်မှူအတ္တိဝံအာဇ္ဇင် ဆင်
တကာ . . . စွာသော ဆ (င်)
ဇ္ဇူအသွိုင် သီဟသူရမည်သော
ကြာမင်ကြီစ သာအတ္တိဖြစ်သော
ကြာဖျာ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၃၂း ၃၂၇)
ဟု ဝင့်ကြွားစွာ ဖော်ပြထားသည်။

တရုတ်စစ်ကို နိုင်သည်ဟု ဆိုသဖြင့်လည်း
ယင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် သူရသတ္တိတို့ကို
ပြည်သူတို့ ပိုမို ထင်ရှားသိမြင်စေရန် “မင်
ခြင်သိယ်” ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်ကိုလည်း
တွေ့ရှိရသည်။ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၂၆း ၃၀၈)။
ဤကျောက်စာအရ ပဓာနကျသော
အချက် သုံးချက်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ယင်း
တို့မှာ တရုတ်စစ်ကို အောင်နိုင်ခြင်း၊ ဆင်
ဇ္ဇူရခြင်းနှင့် ကြားမင်ကြီး ဟု ခံယူခြင်းတို့
ဖြစ်သည်။ ဓမ္မရာဇာဟူသော ပါဠိဘွဲ့မည်
ခံခြင်းကို မြန်မာပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

သီဟသူသည် တရုတ်စစ်အောင်
ခြင်းကို အလွန်ဂုဏ်ယူခဲ့သည့်သဘော ရှိ
သည်။ ခရစ်နှစ် ၁၃၀၃ ထိုး ကျောက်စာ
တစ်ချပ်တွင် သီဟသူ၏ ဘုန်းတော်ကို ဤ
သို့ ကျောက်ထက်အကွရာ တင်ထားရှိခဲ့
သည်။

စံပုတိတ်ဂေါ် ဟိသော အလွံ
သော မင်းတို့သည်လည် မဩင်
နိုင်ခသော ၁၂၀၀၀၀၀ သော
ခန်မင်ကြီ၏ စစ်သည်ကိုဝ်လေည်
ဩင်စင်ပြီခသော၊ သိရိ ကြီ ဘာ
ဝနာ တိတ္ထာ ပဝရ သီဟသူရ
ဓမ္မရာဇာ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၂၁၄)

ဟု ဖော်ပြထားသောကြောင့်

မြန်မာမင်းတို့ကို စကြာဝတေးမင်းဟု အသုံး
နည်းသေးသော်လည်း “စံပုတိတ်ဂေါ်” ဟူ
သော စကားက စကြာဝတေး၏ အဖြစ်ကို
ရည်ညွှန်းရာ ရောက်ပါသည်။

အခြားကျောက်စာ တစ်ချပ်တွင်
လည်း သီဟသူကို ထို့ထက်ပို၍ပင် သိဒ္ဓိ
တင် ဖော်ပြခဲ့ပေသေးသည်။ မင်းကြီး၏
အရည်အသွေးနှင့် ဘုန်းတော်ကို ကျောက်
စာက ဤသို့ဆိုခဲ့သည်။

တာမြဒိန္နိက ယောက်သ သာသ
နာဟူသော ကြာအိုင်ကိုဝ် ဖျက်ဆီး
စေငှာ စေလစ်သော ၁၂၀၀၀၀၀
ခန်မင်ကြီ၏ စစ်သည်ဟူသော
ဆင်အပေါင်းကိုဝ် လုံလပြညာ
ရယ်ခြင်ဟူသော ခြင်သေသံဇ္ဇင်
ပြေစေနိုင်သော ခြင်သေမင်နှင့်
ရယ်ခြင်တူသော (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၃၄း
၃၄၈ - ၃၅၀)

ဤအထောက်အထားတို့က
တရုတ်စစ် ကြောင့် ပုဂံပျက်ပြီး သီဟသူရ
မင်းအဖြစ် ရယူခဲ့သည်ကို ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွား
နေခြင်းဟု ဆိုနိုင်သည်။ တစ်နည်းလည်း
သီဟသူကို ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော၊ ပြည်သူ
တို့ အားကိုးခြင်းခံရသော မင်းဟု ယုံကြည်
ခဲ့ကြဟန် ရှိပေသည်။ ခေတ်ပြိုင်ကျောက်
စာ အတော်များများကလည်း ထိုမင်း၏
ဘုန်းတေဇာတော်ကို အကြိမ်ကြိမ်ပင် ဖော်

ပြခဲ့ကြသည်။ မည်သို့ပင် ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ခံ
ခဲ့ကြသည်ဖြစ်စေ ထိုကာလသည် အခြား
မင်းတို့လက်ထက်က အခြေအနေထက်
အနည်းငယ် မျှော်လင့်ချက်ရှိသည်မှလွဲ၍
နိုင်ငံအေးချမ်းသာယာ တိုးတက်ခဲ့ခြင်း မရှိ
သည်ကိုကား ပေါ်လွင်ပါသည်။

ဘွဲ့မည်များကိုလည်း ပုဂံခေတ်
လွန်မင်းတို့သည် ရှေးကကဲ့သို့ပင် ပါဠိ
ဘာသာဖြင့် ဆက်လက်ခံယူခဲ့ကြသော
ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု
သည် ပို၍ အထာကျလာပြီဖြစ်ကြောင်းကို
ပြောနိုင်ပေသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၂၉၄ ထိုး
ကျောက်စာတစ်ချပ်တွင် မင်းကြီးဘွဲ့ကို “
ဩတြိ ဘုဝနာ ဒိတျ ပဝရ ပဏ္ဍိတ ဓမ္မ
ရာဇ” ဟူ၍ ဖော်ပြသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ
“ကျက်သရေရှိသော မြတ်သော ပညာရှိ
သော သုံးလောကအထွတ်ဖြစ်သော
တရားမင်း” ဟူ၍ ရပေသည်။ အခြားတွေ့
ရှိရသမျှ ဘွဲ့ခံမင်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း
ဖြစ်သည်။

- ၁၂၉၃ ဩတြိဘုဝနာ ဒိတျ ပဝရ ပဏ္ဍိတ ဓမ္မရာဇာ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၉၉)
- ၁၂၉၄ ဩတြိဘုဝနာ ဒိတျ ပဝရ ပဏ္ဍိတ ဓမ္မရာဇာ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၇၄)
- ၁၂၉၉ သီရိ တြိဘဝနာဒိဩဉ္ဇာ ပဝရ ဓမ္မရာဇာ မင်း လုလင် (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၉၃)
- ၁၃၀၃ သီရိ တြိဘဝနာတိဩဉ္ဇာ ပဝရ သီဟသူရ ဓမ္မရာဇာ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၂၁၄)
- ၁၃၀၆ အ (နန္ဒ) သီဟသူရ ဝိ ဇယဒေဝ (ငြိမ်း၊ တ၊ ၂၂၇)

၁၃၃၃ နရပတိသီရိတြိ ဘဝနာ
ဒိတျာပဝရဓမ္မရာဇာ၊
မင်ကြီးတြာဖျာ (ငြိမ်း၊ တ၊
၃၃၉)

ပါဠိဘာသာဖြင့် မဟုတ်ဘဲ သက္ကတ
ဘာသာဖြင့် ရေးထိုးဖော်ပြထားသည်ကို
လည်း တွေ့ရှိရဖူးပေသည်။

မင်းသည် နိုင်ငံ၏ အထွတ်အထိပ်
တွင် ရှိသောကြောင့် ယင်းကို “ပြည်သွင်
မင်ကြီ” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၉၊ ၂၀၁)ဟု
ခေါ်ဆိုသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် မည်
သူမျှ မနေနိုင်သော ရွှေနန်းရွှေဘုံပေါ်တွင်
စံနေရသူ ဖြစ်၍လည်း “ရဲနန်သျှင်” (ငြိမ်း၊
တ၊ ၁၃၀၂၊ ၂၀၅၊ ၁၂၈၈၊ ၂၄၅) “ရိယံ
နန်သွင်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၀၆၊ ၂၃၅၊ ၁၃၁၄၊
၂၅၇)၊ ဗွတ်စွာသွင် ရှယ်နန်သျှင် (ငြိမ်း၊
တ၊ ၁၂၈၈၊ ၂၄၅) စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး
ခေါ်ဆိုကြလေသေးသည်။ စင်စစ် ရေမြေ
ကို စိုးပိုင်သည်ဟု ခံယူထားသောကြောင့်
လည်း “ရိယံဗ္ဗိယံအသျှင်” (ငြိမ်း၊ တ၊
၁၃၁၇၊ ၂၇၆) “ဗ္ဗိယံတြိအသွင်” (ငြိမ်း၊ တ၊
၁၂၉၆၊ ၁၇၈)၊ “ရေဓမ္မစိုပ်သောမင် ကြီ”
(ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၃၂၊ ၃၂၆)၊ “လူရွာဗွတ်သော
စမ္မတိ ထွန်ကိုင်အစိုပ်ရသော သွင်” (ငြိမ်း၊
တ၊ ၁၃၁၆၊ ၂၇၄) စသည် ဖြင့်လည်း
အမျိုးမျိုး မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြ သည်။
စကြဝတေး (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၈၉/ ၁၃၃၃၊
၃၃၇) ဟူသော ဝေါဟာရ ရှိပြီး
ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်မင်းမျှ မိမိကိုယ်
မိမိ စကြဝတေးဟု တစ်ကြိမ်မျှ မသုံးခဲ့ကြ
ဖူးချေ။ သို့သော် စကြဝတေးမင်း၏
အဆောင်အယောင်ဖြစ်သော ဆင်ဖြူတော်
ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကိုကား အချို့မင်းတို့က
ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားစွာ ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့
ဖြင့် “ဆင်ဖြူသီခင်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၁၇၊

၂၇၇) ဘွဲ့ခံမင်းများ ပုဂံခေတ်မှသည် ကုန်းဘောင်နောက်ဆုံးမင်းထိ ခေတ်စားလာခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တရားမင်းဟု သုံးခဲ့ကြသော်လည်း “ဗောဓိသတ်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၁၉၊ ၂၈၅) ဘုရားလောင်းဟူသော အသုံးကိုကား ချင့်ချိန်သုံးစွဲခဲ့ကြဟန် တူသည်။ ဘုရားအလောင်း ဆိုသည်ထက် ဧကရာဇ်မင်းဟူသော အသုံးကို ပို၍ နှစ်သက်ခဲ့ကြသည့် သဘောရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် “လုရွာဇွန်သော စမ္မုတိက္ကန်ကိုဝ် အစိုဝ်ရသောသွိုင်” ခံယူလိုက်ခြင်းအား ဖြင့်မြန်မာမင်းတို့သည် အမြင့် ဆုံးသော စကြဝတေးမင်းအဆင့်ကို ရောက်ရှိသွားလေတော့သည် (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၁၆၊ ၂၇၄)။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဝင်တွင်ပါသော ဘုရားအလောင်း မင်းကောင်းမင်းမြတ်များကဲ့သို့ အဘိသေက မင်္ဂလာကို ခံခြင်းလည်း အချို့သောမင်းတို့ ပြုလုပ်ကြပါသည် (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၄၊ ၁၇၃)။ ထိုခေတ်က မင်းတို့၏ အဘိသေက မင်္ဂလာကို မည် သို့ ကျင်းပခဲ့ကြောင်း အပြည့်အစုံကိုမူ မတွေ့ရှိရဖူးသေးချေ။

ကျောက်စာများအရ မှတ်သားစရာအချက်မှာ စိုးစံခဲ့ကြသော မင်းတို့ကို ယင်းတို့လက်ထက် ပေါ်ပေါက်သော ထူးခြားသည့် အဖြစ်အပျက်နှင့်ယှဉ်၍ ယင်း

တို့ကို ခေါ်ဆိုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မင်းတစ်ပါးကို “တက်တော်မူမင်းကြီး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အခြားမင်းတစ်ပါးကို “တရုတ်ပွယ်မင်း” ဟူ၍လည်းကောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် “တက်တော်မူမင်းကြီး” သည် မည်သူနည်း။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသနည်း။ မေးမြန်းသင့်သော မေးခွန်းများပင် ဖြစ်သည်။ နန်းတက်လာသော မင်းဖြစ်၍ တက်တော်မူမင်းကြီးဟု သာမန်အားဖြင့် ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ချေ။ မင်းတိုင်းနန်းတက်မှ မင်းအဖြစ်ကို ရရှိပါသည်။ သို့သော် ဤနေရာ၌ တက်တော်မူမင်းကြီး ဟူသည်မှာ အခြားပြင်ပ စွမ်းအားဖြင့် နန်းရလာခြင်းကို ရည်ညွှန်းလိုဟန် သဘောဟု ထင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ “တရုတ်ပြည်က လာသော တက်တော်မူမင်းကြီး” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၀၂၊ ၂၀၉) ဟူသော အသုံးကို တွေ့ရှိရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပ ပယောဂ ဖြင့် နန်းကျခဲ့ရသောမင်းကို “နန်းဣမင်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၂၉၆၊ ၁၈၅)၊ တရုတ်စစ် ရောက်၍ ပြေးခဲ့ရပြီး နန်းကျသောမင်းကို “မင်ဟောင် တရုတ်ပွယ်” (ငြိမ်း၊ တ၊ ၁၃၂၂၊ ၂၉၈) စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုခဲ့သော သာဓကများ ရှိခဲ့ဖူးသည်ကို ထောက်ရှုရ ပါသည်။

ဒေါက်တာတိုးလှ

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း(ဒဿနဗေဒ)
ဒဿနကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း

ထွက်နေပါပြီ။

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

မောင်သာနိုး

လက္ခဏာဗေဒနဲ့ ကတ္တား

စာကိုယ် - နသန်နယလ် ဟော သောန်၊ အက္ခရာ နီရဲရဲ
သဘောတရား - လက္ခဏာနဲ့ ကတ္တားရဲ့ လက္ခဏာဗေဒ

ဖာဒိနန် ဒ ဆောဆူးရဲ့ ဘာသာဗေဒ သဘောတရားမှာ ပထမဆုံး ဖော်ထုတ်ခဲ့တဲ့ ‘လက္ခဏာ’ ပညတ်ဟာ ခေတ်ပေါ် စာပေသဘောတရားကို အကျယ်အပြန့် ဩဇာညောင်းခဲ့တယ်။ သူက ဘာသာစကားတွေဟာ လက္ခဏာ စနစ်တွေလိုဆိုတယ်။ ဘာသာစကား လက္ခဏာရဲ့ သဘာဝကို လေ့လာမှု (လက္ခဏာဗေဒ) က လက္ခဏာအားလုံးကို (ဘာသာစကား မဟုတ်တောင်) နားလည်ရေးမှာ အကူအညီပေးတယ်။ လက္ခဏာမှာ စာရွက်ရဲ့ ဘက်နှစ်ဖက်လို ခွဲမရတဲ့ အသွင်နှစ်သွင်ပါတယ်။ ‘အညွှန်း’ လို့ခေါ်တဲ့ အသံ၊ ဝါ၊ အရေးအသွင် (အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ အသံများ၊ အမှတ်များ)။ ‘အညွှန်းခံ’ လို့ ခေါ်တဲ့ ပညတ် (အညွှန်းကို ထုတ်လုပ်လိုက်တဲ့ အခါ၊ လက်ခံတဲ့အခါ ‘တွေး’ မိတဲ့အရာ)။ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ထုတ်မှု၊ ညွှန်းမှု ပုံစံထဲမှာ ဒ ဆောဆူးက အညွှန်းခံနဲ့ တူညီတဲ့ အရာ၊

ဝါ၊ အဖြစ် ထည့်မထားတာ သတိ ပြုပါ။ သူ့ဘာသာဗေဒက ဘာသာစကား ရုပ်ပုံမှာ ‘ရည်ညွှန်းမှု’ ထည့်ဖို့ မကြိုးစား ဘူး။ လက္ခဏာတွေဟာ အရာတွေကို မညွှန်းဘဲ လက္ခဏာ စနစ်တစ်ခုအတွင်း နေရာယူခြင်းဖြင့် အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ ဘာသာစကား စနစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံး အဓိပ္ပာယ်ဖော်ဆောင်မှု အဆင့်က ‘ဖော နမ်’ (ဖော်ထုတ်နိုင်သမျှ အငယ်ဆုံးအသံ အစိတ်အပိုင်း) ပါ။ ဒီ အဆင့်မှာ ဖောနမ်ကို တစ်စုံတစ်ခုကို ရည်ညွှန်းတဲ့ ဘာသာစကား အစိတ်အပိုင်း အဖြစ် မသတ်မှတ်ဘဲ ဖောနမ်စနစ်တစ်ခု အတွင်းက အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ်သာ သတ်မှတ်ထားကြောင်း လုံးဝ ထင်ရှားတယ်။ /စ်/ နဲ့ နှိုင်းယှဉ်နိုင်၊ ခွဲပြနိုင်လို့ /ဇ်/ ကို အသိအမှတ်ပြုတယ်။ ဖောနမ် နှစ်ခုစလုံး သွားနဲ့ လျှာကြား လေတိုးသံချည်း။ ဒါပေမယ့် တစ်ခုက အယောသ၊ တစ်ခုက ယောသ။ အလားတူပဲ။

စာပေရဲ့ မူလဟာ စာရေးသူရဲ့ စိတ်ထဲမှာ
မတည်ရှိဘဲ အဓိပ္ပာယ် ဖော်ထုတ်မှုဆိုတဲ့
ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ကွန်ရက်ကြီးထဲမှာ တည်ရှိကာ
အဲဒီထဲကနေ စာရေးသူက စာကိုယ်ကို ထုတ် ယူရတာ
ဖြစ်တယ်

စကားလုံးများဟာလည်း ‘ခြားနားချက်’ စနစ်တစ်ခုအတွင်း လှုပ်ရှားခြင်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ရလာကြတယ်။ ဘယ်စကားလုံးမှ သူ့ဘာသာသူ အဓိပ္ပာယ် မရှိဘူး။ စကားလုံးတိုင်းမှာ ပြောကြသူ သုံးနှုန်းကြတာကို လိုက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်တူတာတွေ ဆန့်ကျင်တာတွေ ပါရှိနေတယ်။

အညွှန်းနဲ့ အညွှန်းခံ အဆက်အသွယ်ဟာ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာလို့ ဆော့ဆူးက ရှင်းပြတယ်။ ‘ခွေး’ နဲ့ သုနခ ခြေလေးချောင်း ကျုပ်တို့ စိတ်ထဲပေါ်လာတဲ့ နိမိတ်ပုံဟာ ဘာသဘာဝ အဆက်အသွယ်မှ မရှိဘူး။ ဒါ သာမန်သိနိုင်တဲ့ ကိစ္စပါ။ နို့မို့လို့ရှိရင် ဘာသာစကား အမျိုးမျိုး ရှိနေတာ ရှင်းပြဖို့ ခက်လိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် အညွှန်းနဲ့ အညွှန်းခံ အဆက်အသွယ် ထူထောင်မိတာနဲ့ တကယ်လက်တွေ့မှာ သဘာဝနှောင်ကြိုးမျိုး ဖြစ်သွားတော့တယ်။ ကိုယ် သုံးလိုက်တဲ့ စကားလုံးတွေဟာ အရာဝတ္ထုတွေကို ကိုယ်ပေးထားတဲ့ ပညတ်တွေနဲ့ ခွဲမရတော့သလို ခံစားမိ၊ ပြုမူမိကြတော့တယ်။

အဆောက်အအုံဝါဒလို့ ခေါ်တဲ့ ဉာဏ လှုပ်ရှားမှုဟာ ဒီအတွေးအခေါ်တွေပေါ် အများအပြား အခြေခံထားတာ ဖြစ်တယ်။ ၁၉၆၀ - ၁၉၇၀ များမှာ စိတ်ပညာ၊ ဒဿနပေဒ၊ သမိုင်း၊ စာပေ ဝေဖန်ရေး သဘောတရား ဆရာတော်တော်များများဟာ ဆော့ဆူးရဲ့ လက္ခဏာ သဘောတရားကို သုံးခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါ တွေ လှုပ်ရှားတာ ကြိုတင် မပြောနိုင်ပုံကို အလေးအနက် ထောက်ပြခဲ့ကြတယ်။ ယှက် ဒဲရီဒါ၊ ယှက် လာကန်၊ မိရှဲ ဖူကိုး၊ ရိုလန်ဘာတ်တို့ကို ပစ္စာအဆောက်အအုံ ဝါဒလို့ ခေါ်လေ့ရှိကြတယ်။ တချို့ကျ

တော့လည်း သူတို့ကို နှောင်းပိုင်းအဆောက်အအုံ ဝါဒီလို့ပဲ ယူဆချင်ကြရဲ့။ ပစ္စာအဆောက်အအုံ ဝါဒီများရဲ့ စာတွေမှာ တစ်ခါတလေ ‘အညွှန်းရဲ့ စိုးမိုးမှု’ လို့ ခေါ်ကြတဲ့ သဘောဆီ ရွေ့နေကြတာ မြင်ကြရတယ်။ အညွှန်းနဲ့ အညွှန်းခံ ထာဝရ ဆက်နွှယ်နေရာကနေ အညွှန်းကပဲ ဆရာလုပ်ခွင့်ရနေတဲ့ မတည်ငြိမ်မှုဆီ ရွေ့နေတာပါပဲ။ ဆော့ဆူးရဲ့ တင်ပြချက်မှာ အညွှန်းနဲ့ အညွှန်းခံ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် ဆက်နွှယ်မှုဟာ တကယ်ပြောသူတွေ ပြောကြရာမှာ မေ့ကုန်ကြတယ်။ သူတို့က လက္ခဏာတွေကို တကယ့် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ယူဆကုန်ကြတော့တာကိုး။

ဒါပေမယ့် လာကန်နဲ့ အခြားသူများရဲ့ စာမှာတော့ အညွှန်းရဲ့ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်မှုက အဓိပ္ပာယ်ညွှန်းဆိုမှု လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ဆုံးဖြတ်နေတယ်။ စကားတစ်ခွန်း ပြုတဲ့အခါ ကိုယ်ပြောနေတာ ကိုယ်သိတယ်။ တစ်ခုခု ပြောလိုတဲ့ ကိုယ်ရည်ရွယ်ချက်ဟာ အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်ဦးတည်း ဆုံးဖြတ်သူလို့ ထင်ကောင်းထင်မယ်။ ဒါပေမယ့် အညွှန်းတွေကို ဘယ်တော့မှ အဲသလိုနည်းနဲ့ သတ်မှတ်လို့ မရဘူး။ စကားခွန်းအားလုံးဟာ အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်လှစ်ရတာချည်း။ ကိုယ်ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီ၊ သတ်မှတ်ခဲ့ပြီလို့ ထင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို အညွှန်းအဆင့်မှာ လှုပ်ရှားနေကြတဲ့ မသိစိတ် ဖြစ်စဉ်တွေက ဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်ပြောလိုက်တဲ့ အညွှန်းတွေပေါ် သက်ရောက်လာနိုင်တဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်အမျိုးမျိုးက ဖြစ်ဖြစ်၊ အားပျောစေနိုင်တယ်။

ပစ္စာအဆောက်အအုံ ဝါဒီတွေက သမားရိုးကျ စာပေဝေဖန်ရေးရဲ့ ခံယူချက်တွေကို လုံးဝ ပစ်ပယ်တာ ထင်ရှားတယ်။ သူတို့အဖို့ စာပေ ရေးသားသူတွေမှာ မိမိ

တို့ အဓိပ္ပာယ်တွေကို ထိန်းချုပ်ဖို့ သတ်မှတ်ဖို့ အစွမ်းမရှိဘူး။ စာပေရဲ့ မူလဟာ စာရေးသူရဲ့ စိတ်ထဲမှာ မတည်ရှိဘဲ အဓိပ္ပာယ် ဖော်ထုတ်မှုဆိုတဲ့ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ကွန်ရက်ကြီးထဲမှာ တည်ရှိတာ အဲဒီထဲကနေ စာရေးသူက စာကိုယ်ကို ထုတ်ယူရတာ ဖြစ်တယ်။ စာကိုယ်ရဲ့ ပြောင်းလဲတဲ့ အမြင်ကို ဖော်ပြဖို့ ဘာတ်က ‘စာရေးသူ သေဆုံးမှု’ ဆိုတဲ့ ပုဒ်စုကို ထွင်ထားတယ်။ ဘာတ်ရဲ့ S/Z မှာဆိုရင် ရရှိနိုင်တဲ့ အညွှန်းတစ်ခုအပေါ် နောက်ဆုံး အညွှန်းခံတစ်ခု ချမှတ်ပေးခြင်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ညွှန်းမှု လုပ်ငန်းကို ဘယ်သူမှ မ ‘ပိတ်’ နိုင်တဲ့၊ ဘာသာစကားမျိုးစုံ လှုပ်ရှားလာစေကာ စာဖတ်သူက နည်းအမျိုးမျိုး ဖွင့်ကြည့်နိုင်တဲ့ အညွှန်းကြယ်ကောင်းကင်တစ်ခု အဖြစ် စာကိုယ်ကို မြင်နိုင်တယ်။ အညွှန်းဟာ အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး ထွက်အောင် အမြဲ လွတ်လပ်နေ၊ စကားပြော အမျိုးမျိုးဆီက အခြား အညွှန်းတွေနဲ့ ရောထွေးယှက်တင်နိုင်နေတယ်။ ဘာတ်က အညွှန်းကို အဖြစ်နိုင်ဆုံး လွတ်လပ်ခွင့်ပေးတဲ့ စာကိုယ်တွေကို သဘောကျပြီး လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ဖို့ ကြိုးစားတဲ့ စာကိုယ်တွေကို သဘောမကျတာ နားလည်နိုင်ပါတယ်။

စာပေ နမူနာတစ်ခုကို မစစ်ဆေးမီ၊ အညွှန်း စိုးမိုးမှုရဲ့ နောက်ထပ် အသွင်တစ်ခုကို ရှင်းပြရလိမ့်မယ်။ ဘာသာဗေဒ ဆရာ အဲမိလ် ဘဲဗဲနစ်တက (၁၉၇၁ - ခုနှစ်၊ အထွေထွေ ဘာသာဗေဒ ပြဿနာများမှာ) ဘာသာစကားကသာ ပြောဆိုသူကို မိမိကိုယ် မိမိ ‘ငါ’ လို့ နေရာချထားနိုင်စေတဲ့အတွက် ကတ္တားသဘောကိုပေးတာ ဘာသာစကား ဖြစ်တယ်လို့ ဆွေးနွေးတယ်။ ယှက် လာကန်က ဒီသဘော

တရားကို ကလေးစိတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ အသုံးချလိုက်တယ်။ ဥပမာ ‘ငါ’၊ ‘အထီး’၊ ‘သား’ ဆိုတဲ့ အညွှန်းတွေက စကားပြောသူ ဝင်ရမယ့် ‘ကတ္တားနေရာ’ ကို ပြည့်နေ တယ်။ ဒါ မူလက ဇီဝဗေဒ လိုအပ်ချက် မဟုတ်ဘူး။ ယဉ်ကျေးမှု ဖြစ်စဉ်သာ ဖြစ်တယ်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုရဲ့ ကလေးသူငယ်အဆင့်တွေကို နောက်မှာ ထားပစ်ခဲ့ကာ ဖိနှိပ်မှု၊ ချုပ်ချယ်မှု ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ်စဉ်က သာ ဖြစ်နိုင်စေတဲ့ လူမှုအခန်းကဏ္ဍတစ်ခု ကို ဝင်ကြရတယ်။ အညွှန်းက ကျုပ်တို့အတွက် ကြိုတင် တည်ထောင်ထားတဲ့ နေရာတွေထဲ ဝင်ခြင်းဖြင့် ကျုပ်တို့ဟာ လူ ‘ကတ္တားတွေ’ ဖြစ်လာကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့ ဘယ်သူ ဆိုတာ ဘယ်တော့မှ မတည်တဲ့ဘူး။ အညွှန်း (‘ငါ’) နဲ့ အညွှန်းခံ (ငါ့မှာ လှုပ်ရှားနေတဲ့ စိတ်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံး) ဆက်သွယ်မှုက ဘယ်တော့မှ မတည်မြဲလို့ နောက်ဆုံးပိတ် မဟုတ်လို့ပါပဲ။

ပစ္စာ အဆောက်အအုံဝါဒီ ရှုထောင့်ကကြည့်ရင် နသန်ယလ် ဟောသောန်ရဲ့ အကွရာ နီရဲရဲ (၁၈၄၉ - ခုနှစ်) ဟာ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းတဲ့ နမူနာပါပဲ။ ဝတ္ထုဟာ အညွှန်းရဲ့ သွယ်သွယ် ဝိုက်ဝိုက် ဖြစ်စဉ်တွေအကြောင်းပါပဲလို့ တကယ် ထင်ရတယ်။ ဇာတ်လိုက်မ ဟက်စတာပရင်းက မိမိ ကာမေသုကံကို နောင်တရတဲ့အနေနဲ့ မိမိဝါဝန်ရှေ့ပိုင်းမှာ အကွရာ ‘က’ ကို ပန်းထိုးပြီး သုံးတယ်။ သူက ပျူရီတန် တန်ဖိုး နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း စိမ့်ဝင်နေတဲ့ အင်္ဂလန်သစ် လူ့အသိုင်း အဝိုင်းမှာ ‘အရက်’ နဲ့ နေထိုင်တယ်။ အကွရာက သူ့ဟာသူ တပ်ထားတာ ဖြစ်ပေမယ့်လို့ (သူက အပြစ်ဒဏ်ကို လက်ခံပြီး အဖွဲ့အစည်းကနေ ထွက်ခွာမသွား ဘူး)

အဓိပ္ပာယ်ကို သတ်မှတ်တာက တကယ်မှာ
ပျူရီတန် အတွေးအခေါ်ဖြစ် တယ်။
ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီး မစွတာ ဒင်း
မစဒေးလ်ဟာ ဟက်စတာရဲ့ သမီး ပုလဲရဲ့
ဖခင် ဖြစ်နေတော့တယ်။ ဝတ္ထုအဆုံးမှာ
သူက မိမိအပြစ်ကို အများရှေ့မှာ ဝန်ခံ
သွားပြီး သေသွားတယ်။ ဟက်စတာရဲ့
အကွရာနီရဲရဲဟာ ဝတ္ထုရဲ့ ဗဟိုအညွှန်း
ဖြစ်တယ်။ စာကိုယ်တစ်ခုလုံးမှာ သူ့ရဲ့
အဓိပ္ပာယ် နှစ်ခွဲလမ်း၊ ဖမ်းစားနိုင်တဲ့ လမ်း
က ရက်ရှည်ဖြန့်နေတယ်။ ဟက်စတာ
ခမျာ သူ့အရှိန်အဝါအောက်က တစ်ခဏ
မလစ်ရဘူး။ အကွရာက ဟက်စတာရဲ့
ကတ္တား အနေအထားကို ယတိပြတ် ချ
မှတ်ပေးတယ်။ ပျူရီတန်ဝါဒက အကွရာ
ပေါ် ချမှတ်ပေးတဲ့ အညွှန်းခံက 'ကာမေ
သု' ဖြစ်ပြီး တွဲဖက်အနက်တွေ ဖြစ်တဲ့
အရှက်တို့ အပြစ်တို့ အတူပါသွားတယ်။
ဒါပေမယ့် ဟက်စတာရဲ့ ကုဒ်နဲ့ အညွှန်း
က မသတ်မှတ်ဘူး။ ပျူရီတန် အယူအဆ
ရဲ့ တန်ခိုးက ချောက်ချားဖွယ်ကောင်းလှ
ပေမယ့် အမြဲ မတည်တံ့တဲ့ ကတ္တား အနေ
အထားထဲ သူ ဝင်ရောက်သွားတယ်။

(ဆက်လိမ့်မယ်)

မောင်သာနိုး

မူရင်း

Raman Selden: The Semiotics of the
Sign and the Subject

စကားလုံးစု
အကွရာနီရဲရဲ The Scarlet Letter
အဆောက်အအုံဝါဒ structuralism
အညွှန်း signifier
အညွှန်းခံ signified
အဓိပ္ပာယ်ညွှန်းမှု၊ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ထုတ်မှု
signification
အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ် ideology
ကုဒ်နဲ့ identity
အဲမိလ် ဘန်ဗဲနစ် Emile Benveniste
ကတ္တား subject
နသန်ယလ်ဟောသောန်
Nathaniel Hawthorne
ပစ္ဆာအဆောက်အအုံဝါဒ
poststructuralism
ပျူရီတန် Puritan
ဝါဒ Puritanism
ဖာဒီနန် ဒ် ဆောဆျူး Ferdinand de
Saussure
ဖောနဲမ် (ဖိုနီးမ်) phoneme
ဘာသာဗေဒ linguistics
မိရှဲ့ ဖူကိုး Michel Foucault
ယွက် ဒဲရီဒါ Jacques Derrida
ယွက် လာကန် Jacques Lacan
ရည်ညွှန်းမှု refer, reference
ရိုလန်ဘတ် Roland Barthes
လက္ခဏာဗေဒ semiotics
လက္ခဏာ sign
သဘောတရား theory

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

သင်္ချာပညာတော်သင်ဘဝနှင့်သင်္ချာဆရာတစ်ဦး၏မျှော်မှန်းချက်များ

ထွက်နေပါပြီ။ ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း- ၃၃၃၂၁၀

ရွှေပြည်ဦးဘတင် စာပွဲသဘင်

မန္တလေးကို ဘာကြောင့်တည်သလဲ

ရွှေပြည်ဦးဘတင်

(မန်းရာပြည့် ခေါ်မန္တလေးမြို့ နှစ် - ၁၀၀ ပြည့်ပွဲကာလ (၁၉၅၉ - ၁၉၆၀) တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်၌ ပညာရှိကြီး ရွှေပြည် ဦးဘတင် ဟောပြောချက်များ။ စာရေး ဆရာဝင်းတင့်က တိတ်ခွေမှ ကူးယူပေး ပို့ပါသည်။)

ဘာကြောင့် မန္တလေးမြို့ကို တည်ဖို့ စိတ်ကူးပေါက်ရသလဲ၊ ဘာကြောင့် တည်ထောင်တာလဲဆိုတော့ ပညာရှိများ ရဲ့ အယူအဆ နည်းနည်းပြောရဦးမယ်။ ကုန်းဘောင်မင်းတို့တွင် အလောင်းမင်း တရားကြီးသည် ရတနာပူရ ကုန်းဘောင် မြို့တည် နန်းတည်မင်းလို့ ရာဇဝင်တင်ရ တယ်။ ဒုတိယနောင်တော်ကြီးကျတော့ လည်း ဇေယျပူရ စစ်ကိုင်းမြို့တည်မင်းလို့ ရာဇဝင်တင်ရတယ်။ ကုန်းဘောင်ဆင်ဖြူ ရှင်ကျတော့လည်း ရတနာပူရ တတိယ မြို့တည် နန်းတည်မင်းလို့ ဒီလိုတင်ရတယ်။ နောက် ဘိုးတော်ဘုရားကျတော့ အမရပူရ ပထမမြို့တည် နန်းတည်မင်းလို့ တင် ရတယ်။ ဘကြီးတော်ဘုရား လက်ထက် ရောက်တော့ ရတနာပူရ စတုတ္ထမြို့တည် နန်းတည်မင်း၊ ရွှေဘိုမင်းကျပြန်တော့ ဒုတိယ အမရပူရ မြို့တည်နန်းတည်မင်း၊ ဒီတော့ မြို့တည်နန်းတည်မင်း အမည်ခံ တဲ့ မင်းတွေက -

အလောင်းမင်းတရားကြီးရယ်
နောင်တော်ကြီးမင်းရယ်
ဆင်ဖြူရှင်ရယ်
ဘိုးတော်ဘုရားရယ်
ဘကြီးတော်ရယ်

အခု မင်းတုန်းမင်းရဲ့ ခမည်းတော် ရွှေဘိုမင်းရယ်။

မင်းတုန်းမင်းထံ မင်း ၁၀ - ဆက် မှာ ၆ - ဆက်က မြို့တည်နန်းတည်မင်း လို့ ရာဇဝင်တင်ရတယ်။ ဒီတော့ သူလည်း ပဲ မြို့တည်နန်းတည်မင်းလို့ ရာဇဝင်တွင် ပြီးတော့ ကျန်ရစ်ချင်တယ်။ မြို့တည် နန်း တည်မင်းဆိုတော့ နည်းနည်းပိုပြီး နာမည် ကြီးတာကိုး။ ဒါ ရှေးလူကြီးများ ထင်မြင် ချက်နော်။ မြို့တည်နန်းတည်မင်း ဖြစ်ချင် တယ်။ ဒါအကြောင်းတစ်ခု ဆိုပါတော့။ သူ စိတ်ကူးတဲ့အတိုင်း ဒီလိုပဲ ခေါ်ရတာ ပဲ။ မန္တလေး ရတနာပုံ ပထမမြို့တည် နန်း တည်မင်း။

အခြားအကြောင်းကတော့ ရှေး က သိုက်စာရယ်လို့ရှိတယ်။ ဒီသိုက်စာတွေ က မန္တလေးအရပ်မှာ မြို့ပြထီးနန်း တည် ထောင်လိမ့်မယ်၊ ဒီထီးနန်း တည်ထောင် သောမင်းဟာ အင်္ဂါသားဖြစ်ရမယ်၊ သာ သနာပြု မင်းကောင်းမင်းမြတ်လည်း ဖြစ် လိမ့်မယ်၊ သက်တော်လည်း ရှည်လိမ့် မယ်။

ဘုန်းတန်ခိုးတော်လည်း ကြီးလိမ့် မယ်ဆိုတဲ့ သိုက်စာတွေက ရှိသကဲ့သို့။ အဲဒီသိုက်စာတွေအရ ငါကလည်း အင်္ဂါသား။ သာသနာတစ်ဝက် မင်းကောင်းတစ်ဆက် ဆိုတဲ့ ဩဘာစကားက ရှိတာကိုး။ သာသနာ တစ်ဝက်နဲ့ ငါနဲ့လည်း ကိုက်တယ်။ ဒါ သူ့စိတ်ကူးယဉ်တဲ့အထဲ ဒါတွေပါတဲ့ ကိစ္စတွေ။

အဲဒီအထဲမှာ အိပ်မက်က ဝင်မက်သေးတယ်။ သူမကတဲ့ အိပ်မက်က ဗန်းမော်အမည်ရှိသော အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်က သူ့ကိုလက်တွဲပြီးတော့ မန္တလေးမြို့ပြထီးနန်းတည်မဲ့နေရာ ရောက်ရတယ်လို့ အိပ်မက်မက်တယ်။ ဒါအကြောင်းတော့ ဆီလျော်တယ်။ ဘာလို့တုံးဆိုသော သူ့မိဖုရားကြီးတွေဟာ ကြာသပတေးသမီးတွေ။ ဗန်းမော်ဆိုတော့ ကြာသပတေးနံ။ လူသိရှင်ကြား ကြားကောင်းအောင် ဖော်ပြတဲ့နည်းကတော့ ဒီလို သိုက်သမိုင်းအရ တည်ထောင်သောမြို့မှာ မြို့နန်းတည်ထောင်လို့ရှိရင် သာသနာတော် ထွန်းကားစည်ပင်လိမ့်မယ်။ လူတွေ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရှိလိမ့်မယ်။ တိုင်းပြည်နိုင်ငံ သာယာ ဝပြောလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ပဓာနထားပြီးတော့ မန္တလေးမြို့ကို တည်တယ်။

လယ်တီဆရာတော်ရဲ့
မန္တလေးပါဠိဂါထာ

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး စီကုံး တော်မူခဲ့သော ပါဠိ။ မန္တလေးမြို့တည်ကြောင်း နည်းနည်းပါတယ်။

‘ဝီတုမဟာရာဇာ’ အဖခမည်းတော် မင်းတုန်းမင်းတရားမြတ်သည် ‘သဟဿဒ္ဓိသတ စုဒ္ဓသမေ’ ၁၂၁၄ - ခုနှစ်၌၊ ‘ရာဇံ’ မင်းအဖြစ်ကို ‘ကာရေသီ’ ပြုတော်မူပြီ။

ဒါ လယ်တီဆရာတော်က ပါဠိလို ရေးထားတာနော်။ မြန်မာလို ပြန်ဆိုတာကတော့ ကျုပ်ဘာသာ ကျုပ်စိတ်ကူးပြီး ပြန်တာ။ သူ့ပါဠိက -

ဝီတုမဟာရာဇာ သဟဿဒ္ဓိသတ စုဒ္ဓသမေ ရဇံ ကာရေသီ။ တထော အပရသ္မိ ကာလေ မြမ္မရ ဌေ မဏ္ဍာလနဂရံ^၁ မာပေတွာ သတ္တုသာသနံ အနုည သဒိသံ ကတွာ အနုဂ္ဂဟေသိ။ တထာဟိ တဒါ နရရေ လဒ္ဓရာဇ လဏ္ဍိကာ ပရိယတ္တိဝိသာရဒါ မဟာထေရာ အသီတိမတ္တာ အဟေသု။

အစရှိသည်တည်းပေါ့ဗျာ။ အရှည်ကြီးဗျ။ မန္တလေးနဲ့ ဆိုင်တာလည်း ပါတယ်။ သူ့ကိစ္စတွေလည်း ပါတယ်။ ကျုပ်က သင့်လျော်ရုံ ဘာသာပြန်မယ်။

ခမည်းတော်မင်းတရားကြီးဟာ ၁၂၁၄ - ခုနှစ်မှာ မင်းအဖြစ်ကို ရောက်တော်မူတယ်တဲ့။ နေပါဦး။ လယ်တီဆရာတော်က မင်းတုန်းမင်းနဲ့ ဘာတော်လို့ ခမည်းတော် ‘ဝီတုမဟာရာဇာ’ လို့ ရေးရတဲ့။ ဒါက ဝေါဟာရနော်။ ရှင်ဘုရင်များကို တိုင်းပြည်က သုံးနေတဲ့စကားတွေ ရှိတယ်။ ကုန်းဘောင်ဆက်မင်းတွေထဲမှာ တချို့ဘုရင်များကို တိုင်းသုံးပြည်သုံးစကားက ဘုန်းတော်ကြီးဘုရားတဲ့။ တချို့ဘုရင်များကို ရွှေနန်းရှင်ဘုရားတဲ့။ အဲဒီလို စကားသုံးတွေရှိတယ်။ ဘိုးတော်ဘုရားကို သူရှင်ဘုရင်ဖြစ်စက ဘိုးတော်ဘုရားလို့ မခေါ်သေးပါဘူးဗျာ။ နောက်တော့ မြေးတွေဘာတွေကလည်း လူလားမြောက်ပြီးတော့ အဆိုင်းအရိုင်းတွေနဲ့ သူတို့ကလည်း တောက်ပလာကြတယ်။ နန်းတော်စကားက စလာတော့ ဘိုးတော်ဘုရားဆိုတဲ့အသံဟာ တစ်ပြည်လုံးက ဘိုးတော်ဘုရားပဲ

ခေါ်ကြတယ်။ ဘကြီးတော်ဆိုတာကလည်း ပုပ်မင်းတို့ မင်းတုန်းမင်းတို့ဆိုတာ တူတွေ ကိုးဗျ။ တူတော်မင်းသားတွေ အဆင်း အရိုင်း ရှိကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဘကြီးဖြစ်နေ သည့်အတွက်ကြောင့် ဘကြီးတော်ဘုရား အသုံးအနှုန်း ဖြစ်လာတယ်။ ဒါနဲ့ ဒီနာမည် ပဲ အခုထက်ထိ ကျန်နေတယ်။ ဘကြီးတော် ဘုရားပဲ။

အဲဒီလို ခေါ်နည်းကားမျိုးနဲ့ ရွှေ နန်းရှင်ဘုရားဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘုန်း တော်ကြီးဘုရားဟူ၍လည်းကောင်း၊ မင်း တရားကြီးဘုရားဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ် ကြတယ်။ မင်းတုန်းမင်းကလည်း သား တော်၊ သမီးတော်တွေကလည်း အင်မတန် များတော့တဲ့ ခမည်းတော်ဘုရားဆိုတဲ့ အသံက တော်တော်လှိုင်လာတယ်။ မျိုး တော်မတ်တော် လွတ်ရှုံးငါးရပ်က သုံးကြ စွဲကြတော့ ဘုန်းတော်ကြီးဘုရား၊ ခမည်း တော်ဘုရား အသုံးအစွဲတွေက ထင်ရှား လာပြီးတော့ကာ ကျန်နေတယ်။

အများခေါ်တဲ့ ဝေါဟာရကို လိုက် ပြီးတော့ လယ်တီဆရာတော်က ဒီလို (ပိတုရာဇာ) ရေးတယ်။

တထော အပရသ္မိကာလေ၊ ထို သို့ မင်းတရားအဖြစ် ရောက်ပြီးသည့်အခါ ၌၊ ဗြမ္မရဌေ မြန်မာတိုင်း၌ (ဝါ) သုနာ ပရန္တတိုင်း၊ တမ္ပဒီပတိုင်း၊ ရာမညတိုင်း၊ စိန့်တိုင်း၊ ခေမာဝရ၊ ကမ္ဘောဇတိုင်း စသော တိုင်းကြီးခရိုင်ကြီးတို့ကို ပေါင်းစပ်ရာဖြစ် သော မြန်မာနိုင်ငံတော်၌၊ မဏ္ဍလနာဂရံ မန္တလေးခေါ် ရတနာပုံရွှေမြို့တော်ကြီးကို၊ မာပေတွာ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းတော်မူ ၍၊ သတ္တုသာသနံ ဗုဒ္ဓရူပတော်ဘုရား၏ သာသနာတော်ကို၊ အနုညသဒိသံ မြန်မာ ရာဇဝင်တစ်လျှောက် ဘယ်မင်းနဲ့မှ မတူ အောင်၊ ကတွာ ပြုတော်မူ၍၊ အနုဂ္ဂဟေ

သိ ချီးမြှောက်တော်မူလေပြီ။

ရှင်ဘုရင်အဖြစ်သို့ ၁၂၁၄ - ခု ရောက်တော်မူပြီးသည့်နောက် မန္တလေး မြို့ကြီးကို တည်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်ကို အကြီးအကျယ် ပြုစုပါတယ်။ ဘယ်လောက်အကြီးအကျယ် ပြုစုတုံး ဆိုတော့ အနုညသဒိသံ ဟူသောပုဒ်နဲ့ စီ ကုံးထားတယ်။ နောက်နောက်သော သာ သနာ ဒါယကာမင်းများနဲ့ မတူအောင် ထူးထူးခြားခြား သာသနာပြုတယ်။ ဒါ ရေးလည်းရေးစရာပါပဲ။ နတ်ရွာစံတော်မူ ခါနီးကျတော့ စိတ်တော်နှလုံးတော် ကြည် လင်ချမ်းမြေ့အောင် မျိုးတော်မတ်တော် များက သံဝစ္ဆရ အလှူတော်ဆိုတဲ့ နှစ်စဉ် ကုန်ကျတဲ့ငွေတွေကို ကြားနာတော်မူရန် ဖတ်လျှောက်ရပါတယ်။ သူ့အလှူပြုသွား တဲ့ ငွေတွေဟာ ၂၂ - ကုဋေနဲ့ ၆ - သန်းကျော်ဖိုး ဖတ်လျှောက်ရတယ်။ အနု ညသဒိသံပုဒ်ကို ရေးနိုင်လောက်အောင် များပါပေတယ်။

ထူးထူးခြားခြား မြန်မာရာဇဝင် တစ်လျှောက်လုံးမှာ ဘယ်မင်းမှ သတိမရ ခဲ့တဲ့၊ မလုပ်ခဲ့ကြတဲ့၊ မလုပ်ဖူးတဲ့ ပါဠိတော် တွေကို ကျောက်ထက်အကွရာ တင်တယ် ဆိုတာ ဒီမင်းတစ်ပါးပဲ လုပ်တယ်။ ကျောက်ထက်အကွရာ တင်ရုံတင်မကဘူး ပဉ္စမသင်္ဂီယနာတင်တယ်ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်း ကြီးလည်း လုပ်ခဲ့တယ်။ မြန်မာရာဇဝင် ဘယ်မင်းမှ ပဉ္စမသင်္ဂီယနာမတင်ဘူး။ ကျောက် ထက်အကွရာ တင်တယ်ဆိုတာလည်း ပိဋကတ်တော်ကို တင်တာပဲ။ ပဉ္စမသင်္ဂီ ယနာ တင်တယ်ဆိုတာက သီးခြား။ နန်း တော်ကြီးပေါ်မှာ တင်တာ။ သို့သော် ဒီ နှစ်ခုလုံးရောပြီး လယ်တီဆရာတော်က ပဉ္စမသင်္ဂီယနာထဲ လုံးထည့်ထားတယ်။^၂ နောက်ခက်ခက်ခဲခဲ လုပ်ဆောင်ခဲ့တာက

တော့ မန္တလေးတောင်ခြေက ကျောက်
တော်ကြီးဘုရား ဆိုပါတော့။^၃ ကျောက်
တော်ကြီးလောက်ကြီးတဲ့ ကျောက်တုံးကြီး
တစ်ခုကို တောင်သားကို သူ့ဘာသာ ထွင်း
ပြီးတော့ တောင်ပေါ်မှာပဲ ထုထားရင် တော့
အံ့ ဩစရာ မရှိဘူးပေါ့။ အခုဟာက
မန္တလေးနဲ့ ဝေးကွာတဲ့ စကျင်တောင်လို
နေရာက ကျောက်တုံးကြီးကို တောင်ပေါ်
က အောက်ကိုချ။ ဧရာဝတီကလွည့်ပြီး
မန္တလေးတောင်ခြေမှာ အခုမျက်မြင်
အတိုင်းပေါ့လေ။ ကျောက်ဆင်းတုဘုရား
ကြီး ထုခဲ့တာလည်း ဒါလည်း အံ့ဖွယ်သူရဲပဲ။
ဒါတွေကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ အနုညသဒိသံ
ဟူသောပုဒ်ကို သုံးထားတာ။

တထာဟိ တဒေါဇေဝ ထိုသို့ ဗုဒ္ဓ
ရှင်ပင်ဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ချီး
မြှောက်တော်မူခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ တဒါ
တသ္မိကာလေ ထိုအခါ ဘုရားတော်ကာလ ၌၊
နဂရေ မန္တလေးခေါ် ရတနာပုံရွှေမြို့၊
တော်ကြီး၌၊ လဒ္ဓရာဇေ လဉ္စိကာရသော
မင်းတံဆိပ်ရှိကြကုန်သော၊ ပရိယတ္တိဝိသာရ
ဒါ ပရိယတ္တိကျမ်းဂန် ဓမ္မ၌ ရဲရင့်ကြကုန်
သော၊ မဟာထေရာ အာဂမြောက်ပြီး
မဟာထေရ်ကြီးတို့သည်၊ အသီတိမတ္တာ ၈၀
မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကြသည်၊ အဟေသံ
ဖြစ်ကုန်သည်။

အဲဒီလို သာသနာတော်ကို ကြိုး
ကြိုးပမ်းပမ်း ပြုစုတော်မူသည့်အတွက်
ကြောင့် ပရိယတ္တိဝိသာရဒ ဖြစ်တဲ့ တံဆိပ်
တော်ကြီးရ ဆရာတော်များဟာ မန္တလေး
မြို့ လေးပြင်လေးရပ်မှာ ၈၀ မျှ အတိုင်း
အရှည် ရှိပါတယ်။ တံဆိပ်တော်ကြီးဆိုတာ
“ရာဇာဓိရာဇဂုရု” အဆုံးသတ်တဲ့
တံဆိပ်ဟာ တံဆိပ်တော်ကြီးမည်ပါတယ်။
“သုဒဿနဓဇ အတုလဓိပတိ သီရိပဝရ
မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု” ဒါတံဆိပ်တော်

ကြီးပါပဲ။ ဒီလိုတံဆိပ်တော်ကြီးရ ပိဋကတ်
ဓရကောဝိဒ၊ ပိဋကတ်ဓရဆေထ၊ ဂန္ထန္တရ
ဂန္ထပါရဂူဖြစ်တော်မူတဲ့ ဆရာတော်ကြီး
များဟာ ၈၀ - ခန့် သီတင်းသုံးလျက် ရှိ
ပါတယ်။ ဒါရှင်ဘုရင်အလုပ်တွေနော်။ ဒီ
လို ပညာရှိကြီးတွေကို အမြို့မြို့အရွာရွာ
စုဆောင်းရတယ်။ တချို့လည်း တောင်မြို့
ကပင်ရ၊ တချို့ ရွှေဘိုနယ်က၊ တချို့ ဗုံရွာ
နယ်က၊ တချို့ မြင်းခြံနယ်က၊ တချို့
မိတ္ထီလာနယ်က စသဖြင့် မြန်မာပြည်အနှံ့
အပြားက ပင့်ရတယ်။ ဒါကြောင့် မန္တလေး
ဟာ သာသနာအရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ရှိရင်
ကနေ့ထက်ထိ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို လွှမ်းမိုး
တုန်းရှိသေးတယ်။ လူမျိုးတို့ရဲ့ စိတ်နေ
စိတ်ထားကို ပေးနေတာလည်း ဒီပုဂ္ဂိုလ်
တွေက ပေးနေတာပဲ။ သူတို့က ပညာရှိ
တွေ။ သူတို့ ဩဝါဒက ရှင်ဘုရင်က ခံရ
တယ်။

ဘုရားကြီးဆရာတော် အခု ဒက္ခိ
ဏာရာမ ဘုရားကြီးဆရာတော်ဟာ ဒီ ၈၀
ထဲမှာ တစ်ပါးအဝင်အပါပဲ။ တိပိဋက ဓရ
ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊
ဋီကာ၊ ဂန္ထန္တရမျိုးစုံ ဘယ်နေရာကစမ်းစမ်း
ဘယ်နေရာက ကြည့်ကြည့် အကုန်မြင်နေ
တဲ့ သဘာဝရှိတယ်။ ဆရာတော်ကြီးမှာ
ဒါကြောင့်ပေးတဲ့ ဘွဲ့ဟာ တိပိဋကဓရဆို
တဲ့ ဘွဲ့ကိုပေးရတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်
လျှင် မန္တလေးပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်ရာမှာ
ခေါင်းဆောင်တော်မူတယ်။

ဘိက္ခုသံယောပန ရဟန်းသံဃာ
တော်တို့၏ အရေအတွက်မှာမူကား၊ သဌိ
သဟဿမတ္ထော ခြောက်သောင်းမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ အဟောသိ ဖြစ် ပြီ။
တံဆိပ်တော်ကြီးရ ဆရာတော်ကြီးများ က
၈၀ လောက်ရှိတော့ကို သံဃာတော်
ကဘယ်လောက်ရှိတဲ့ဆို ခြောက်သောင်း

ပမာဏ ရှိပါတယ်တဲ့။

ရာဇာ ဘဝသခင် ဘုရင်မင်းမြတ် သည်၊ သဗ္ဗေသံဘိက္ခုနံ အလုံးစုံသော ရဟန်းတော်တို့ကို၊ နိစ္စကာလံ တစ်ဆယ့် နှစ်ရာသီမပြတ်၊ စတုဟိပစ္စယေဟိ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟေသိ ချီးမြှောက် တော်မူလေသည်။

ဒီလောက်များပြားတဲ့ သံဃာထု ကြီးကို ကျောင်းတွေလည်း လုံလောက် အောင်၊ ဆေးတွေလည်း လုံလောက်အောင်၊ သင်္ကန်းတွေလည်း လုံလောက်အောင်၊ ဆွမ်းကွမ်းများလည်း လုံလောက်အောင် သူ အင်မတန် ကြိုးစားပါတယ်။

တိဏိပိဋကနိ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့ ကိုလည်း၊ သိလာပဋ ကျောက်ပြား၏ အပြင်၌ (ဝါ) ရတနာ ၁၀ - ပါးတွင် တစ်ပါး အဝင် အပါဖြစ်သော သလင်းပြင် ကျောက်သား၏ အထက်၌၊ သုလိခါပေတွာ ကောင်းစွာရေးတင်စေ၍၊ သီလာရဋ္ဌနာမ သီလာဝုဋ္ဌ အမည်ရှိသော၊ သင်္ဂီတိ ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီးကို၊ အကာသိ ပွဲချီး ဆင်ခဲ့လေပြီ။

ပိဋကတ်သုံးပုံကို ကျောက်ပြား ပေါ်မှာ ကောင်းစွာရေးတင်ပြီးတော့ ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင်တယ်။ သုလိခါပေတွာ ကောင်းစွာ ရေးတယ်ဆိုတာက စာရေး တာပဲဗျာ၊ ကောင်းစွာရေးကြမှာချည်းပဲ ပေါ့။ သို့ရာတွင် နည်းနည်းပြောရဦးမယ်။ စာတွေကို အထပ်ထပ်အပြန်ပြန် အလှန် လှန် ပါဠိတော်မူတွေကို စစ်ဆေးလိုက် တယ်။ ပါဠိတော်မူတွေဆိုတာ တွေ့ကရာ မူတွေ မဟုတ်ဘူး။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး များ အဆက်ဆက် လက်သုံးပြုပြီး သုတ် သင်လာခဲ့တဲ့ မူပေါင်းများစွာကို တိုက်ဆိုင် ပြီးတော့ စစ်ဆေးတာ။ အဲဒီလို စစ်ဆေး

တဲ့အခါ အက္ခရာဗန္ဓကွဲလွဲလို့ရှိရင် များရာ ကို လိုက်ပါလို့ ရှင်ဘုရင်က ဆရာတော် ကြီးများကို လျှောက်တယ်။ အရှင်ဘုရား တို့က များရာမလိုက်ဘဲနဲ့ ဒီလိုဖြစ်သင့် တယ်လို့ သီးခြားဆုံးဖြတ်တော်မမူပါနဲ့။ တပည့်တော်အပေါ်မှာ တာဝန်မကင်း ဖြစ် ပါလိမ့်မယ်။ ဒီကျောက်စာဟာ တပည့် တော် ရေးခဲ့တာဖြစ်တော့ ဒါမင်းတုန်းမူ ရယ်လို့ တပည့်တော် အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ ယေဘုယသိကနည်းဆိုတာ သာသနာ တော်နည်းပဲဗျ။ ကျောက်ပြားကြီးပေါ်မှာ ရေတံကျောက်ဆောက်နဲ့ ထုတော့မယ် ဆိုတဲ့အခါ မင်းရေးအက္ခရာကို စစ်ရတာ ကိုး။ ဒီလိုနောက်ဆုံး စစ်ဆေးခြင်းဖြင့် စစ် ဆေးတဲ့လူများ ချွတ်ချော်မှားယွင်းသော စကားလုံးတစ်လုံး အက္ခရာတစ်လုံးကို ပြ နိုင်လို့ရှိရင် ဒေါင်းဒေါင်းကြီးတစ်ပြား ဆု တော်ခံစေလို့ ရှင်ဘုရင်အမိန့်နဲ့ စစ်ဆေး ရတယ်။ တိုတုန်းက ဒေါင်းဒေါင်းတစ်ပြား ဆိုတာ တန်ဖိုးရှိတော့ စစ်ဆေးတဲ့လူက မင်းတိုင်းကြေ မလုပ်တော့ဘူး။ ဒါ သုလိခါ ပေတွာထဲမှာ ဝင်တဲ့အဓိပ္ပာယ်တွေပေါ့။

ဒါကျောက်ထက်အက္ခရာ တင် တာနော်။ ကျောက်တက်အက္ခရာလို့ (တဝမ်းပူနဲ့လည်း) လည်း ရေးတတ်တယ်။ ပြောလည်း အရေးတော့ မကြီးပါဘူး။ မှန် တာတော့ ထဆင်ထူးက မှန်တယ်။

ဒို့သဟဿ စတုဿတမတ္တေ ဗျတ္တိဗလသမ္ပန္နေ ဗျတ္တိဗလနဲ့ ပြည့်စုံတော် မူကြကုန်သော၊ ဒို့သဟဿ စတုဿတ မတ္တေ ၂၄၀၀ မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘိက္ခုရဟန်းတော်တို့ကို၊ ဥစ္စိနိတွာ ခြောက် သောင်းသော သံဃာမှ ရွေးချယ်စိစစ် တော်မူ၍၊ ဘူမိမန္တိရေ မြေနန်းပြာသာဒ်တော် ကြီး အပြင်၌၊ ဂဏသဇ္ဈာယနာမ အပေါင်း ဆည်ခြင်းမည်သော၊ သီဂီတိ ပဉ္စမသင်္ဂါ

ယနာတင်ပွဲကြီးကို၊ အကသိ ပွဲချီးဆင်
တော်မူခဲ့လေပြီ။

ခြောက်သောင်းသော သယံဇာတ
ထဲက ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်ရာမှာ နှုတ်
လွှတ်အာဂုံ ရွတ်ဆိုနိုင်ဖို့ ပျိုပျိုရွယ်ရွယ်
ကျန်းကျန်းမာမာ သတ္တိဗျတ္တိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
၂၄၀၀ ကို ရွေးချယ်တော်မူတယ်။ ဘာလို့
၂၄၀၀ ရွေးချယ်တာတုံးဆိုတော့ သာ
သနာတော်နှစ်ကလည်း အဲဒီအချိန်က
၂၄၀၀ ကို ရောက်နေတာကိုးဗျ။ မန္တလေး
မြို့ကြီး တည်တာကလည်း လေးထောင့်
စပ်စပ် တစ်မျက်နှာ တစ်မျက်နှာမှာ တာ
၆၀၀ ရှိတယ်။ တာ ၆၀၀ ပတ်လိုက်တော့
တာ ၂၄၀၀။ သာသနာတော်နှစ် ၂၄၀၀ မှာ
ဤမြို့ကြီးကို တည်တယ်ဆိုပြီးတော့
မန္တလေးမြို့ကြီးကို ၂၄၀၀ တာဝန်းချပြီး
တော့ တာ ၆၀၀ နဲ့ လေးထောင့်စပ်စပ်
မန္တလေးမြို့ကြီးကို တည်တယ်။ သာသနာ
နှစ် ၂၄၀၀ မှာ တင်တဲ့ သင်္ဂါယနာဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် သံဃာတော်ကိုလည်း ၂၄၀၀ ပဲ
ရွေးချယ်လိုက်တယ်။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ရွေးတာတုံးဆိုတော့ လက်သင့်ရာ စား
တော်ခေါ်တွေ ရွေးလို့မဖြစ်ဘူး။ ဗျတ္တိဗလ
သမ္ပန္နဟိတဲ့။ ဗျတ္တိဗလနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သူတွေ
ကို ရွေးတာဗျ။ ဗျတ္တိဗလနဲ့ ပြည့်စုံတယ်ဆို
တာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တုံး။ သတ္တိ၊ ဗျတ္တိလို့ရှိ
တယ်မဟုတ်လား။ အသက်ကို စွန့်ရဲတာ
ဟာ သတ္တိ။ ဗျတ္တိဆိုတာ ဒီဃ၊ ရသ၊ သိထိလ၊
ထနိတ၊ လဟုက၊ ဂဇ္ဈက၊ နိဂ္ဂယိတ၊ သန္တန္တ၊
ဝဝတ္တဘ၊ ဝိမုတ္တ ဆိုတဲ့ ပါဠိ ရွတ်ဆိုနည်း
၁၀ - နည်းရှိတယ်။ အဲဒါကို ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ သဒ္ဓါ
၁၀ - မျိုးခေါ်တယ်။ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ ၁၀ ပါးနဲ့
ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပရတ်ကျကျ တကယ်
ရွတ်နိုင်သော ရဟန်းတော်များကို ဗျတ္တိ
ဗလပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ကို ရွေးပြီးတော့ ပါဠိတော်တွေကို ကျက်

စေတယ်။ ပြီးတော့ အာဂုံရွတ်စေတယ်။
အဲဒါကို ဗျတ္တိဗလ သမ္ပန္နလို့ ခေါ်ပါတယ်။
တစ်နည်းအားဖြင့် ပညာရဲရင့် ပွဲလယ်တင့်
ဆိုတဲ့အတိုင်း ပရိသတ်ဗိုလ်ပုံအလယ်မှာ
အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ပြောရဲဆိုရဲ ရှိတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဗျတ္တိဗလပုဂ္ဂိုလ်လို့
ခေါ်ပါတယ်။

ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် ၂၄၀၀ ကိုရွေးပြီး
မန္တလေးနန်းတော်ကြီး မြေနန်းပြာသာဒ်
တော်ကြီး အဆောင်တော် ငါးခုအတွင်း မှာ
ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကို ကျင်းပပါတယ်။
ပါဠိလိုတော့ နန်းတော်ကို ရှေးက တည်းက
ဘူမိမန္တိရလို့ ခေါ်မြို့ပါပဲ။

မန္တလေးမြို့ နှစ် - ၁၀၀ အကြောင်း
အရာတွေ ဆိုတာလည်း ဒါတွေပါပဲ။ အဲဒီ
တုန်းက ဖြစ်တာပျက်တာတွေ အခြေခံ
တွေကို ထုတ်ဖော်ဖို့ရာ နှစ် - ၁၀၀ ပြည့်
အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် လုပ်ရတာပါ။ လူမှု
ရေးရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ လောကကိစ္စတွေ
လည်း ရှိသပေါ့လေ။ မြို့တည်တယ်ဆို တာ
ဘယ်နဲ့တည်တယ်၊ ကျုံးက ဘယ်လို၊
မြို့ရိုးက ဘယ်လို စသဖြင့်ပေါ့။

သင်္ဂါယနာတင်တဲ့ပုံစံက နှုတ်လွှတ်
ပြန်ဆိုမယ့် ရဟန်းတော်များ မြေနန်းတော်
ကြီးပေါ် ရောက်ကြတယ်။ ဆရာတော်
ကြီးများက တစ်ဖက်က။ ဖဲကတ္တိပါသဇင်
နွယ် မှီအုံးကြီးတွေနဲ့ ဆွမ်းကွမ်းစားဖွယ်
သောက်ဖွယ်များ ကပ်ပြီးတဲ့နောက် (ဖဲ
ကတ္တိပါ သဇင်နွယ် မှီအုံးဆိုတာ သုံးထပ်
ခေါင်းအုံးကြီးလို လူတစ်ထိုင်ထက် နည်း
နည်းမြင့်တယ်) မျှူးတော်မတ်တော်တချို့က
ရွှေယပ်နဲ့ ယပ်ခတ်ကြရတယ်။ ဆရာ
တော်ကြီးများဘက်သို့ မျက်နှာမူနေသော
စာတော်ပြန် သံဃာတော်များက တရို့
တသေ ဒူးတုပ်ပြီးပြီဆိုတော့ နေကြရတယ်။
ရှင်ဘုရင်၊ မိဖုရားများ၊ မျှူးတော်

မတ်တော်များနဲ့ ဓားစွဲကိုယ်ရုံ အစရှိသော မင်းခမ်းမင်းနား အစုံအလင်နဲ့ပေါ့လေ။ စာနာတော်မူတယ်။ ဓမ္မစကြာ ရွတ်တဲ့နေ့ ဆိုရင်လည်း တစ်ပါးချင်း မဟုတ်ဘဲ ၂၀ ၂၅ စုပြီး ရွတ်ဆိုကြရတယ်။

အလွတ်ရွတ်ရတယ်။ စာအုပ် ကြည့် မရွတ်ရဘူး။ ကန့်သတ်ချိန်ပြည့် တော့ တစ်နေ့အတွက် ရပ်လိုက်ကြတယ်။ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်တာ ဒီလိုပဲ နေ့စဉ် လုပ်သွားကြတာပဲ။

ဧဝံ ဤသို့၊ ရာဇာ၊ ဘဝသခင် ဘုရင်မင်းမြတ်သည်၊ သတ္တဝီသတိဝဿနိ ၂၇ - နှစ်တိုင်တိုင်၊ ရာဇံ မင်းအဖြစ်သို့၊ ကာရန္တော ပြုတော်မူလျက်၊ မဟန္တံ ကြီးစွာသော၊ သာသနာနုဂ္ဂဟံ သာသနာတော် ကြီးမြတ်ကို၊ ကတ္တာ ပြုတော်မူ၍၊ သဟဿ ဒွိသတစတ္တာလီသမေ ၁၂၄၀ ပြည့်နှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၆ - ရက်၊ အင်္ဂါ နေ့၌၊ ဝသောဒိဝင်္ဂီတော နတ်ရွာစံလွန် လေပြီ။

ဤသို့ သာသနာတော်မြတ်ကို ပြုစုတဲ့ နည်းအတိုင်း သာသနာတော်ကို ပြုစုတော်မူ၍ နန်းစံ ၂၇ - နှစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ မင်းတရားကြီးဘုရားသည် ၁၂၄၀ ပြည့်နှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၆ - ရက် (၁၊ အောက်တိုဘာ ၁၈၇၈) အင်္ဂါနေ့မှာ နတ်ရွာစံလွန်တော် မူပါတယ်။ သက်တော် ၆၆ - နှစ်။ ရှင် ဘုရင် သက်တော် ၆၆ - နှစ်က နောက် တော့ ဘယ်လိုကျန်ခဲ့တုံးဆိုတော့ ရှင် ဘုရင် ကလည်း အင်္ဂါသားကိုး။ အင်္ဂါ က ခြင်္သေ့။ ခြင်္သေ့သည် (၆) နှစ် (၆) မခုန်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ စကားကျန်ရစ်တယ်။ အင်္ဂါသားများဟာ (၆၆) နှစ်မှာ သေတတ်တယ်။

ကျုပ်က စဉ်းစားကြည့်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုဖြစ်တာတုံးဆိုတော့ အင်္ဂါ သား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အင်္ဂါဂြိုဟ်မှာ (၈) နှစ် နေရတယ်။ ဗုဒ္ဓဟူးထဲရောက်တော့ (၁၇) နှစ်၊ စနေထဲ (၁၀) နှစ်၊ ကြာသပ တေးထဲ (၁၉) နှစ်၊ ရာဟု ထဲ (၁၂) နှစ်။ အဲဒါပေါင်းတော့ ၆၆ ရှိတယ်ဗျ။ ရာဟု ဂြိုဟ်ဆိုတာကလည်း ဂြိုဟ်ဆိုး။ ကိုယ်တော်မြတ်ကလည်း ရောက်၊ အသက်ကလည်းကြီး၊ ရာဟုက အထွက်ကလေးမှာ ထွက်ခတ်ခတ်တယ်ဆိုပြီး ဒီအချိန် သေတာကိုး။ အဲဒါကြောင့် အင်္ဂါနံဖြစ်တဲ့ ခြင်္သေ့များဟာ ၆ နှစ် ၆ မခုန်နိုင်ဘူးဆိုတာ ကျန်နေရစ်တယ်။

၆ နှစ် ၆ ခုန်နိုင်တဲ့ ကျန်းကျန်း မာမာ ခြင်္သေ့ကြီးတွေလည်း ရှိပါတယ်ဗျာ။

ရွှေပြည်ဦးဘတင်

- ၁။ လယ်တီဆရာတော်ရဲ့ ပရမတ္ထ ဒီပနီ ပါဠိနိဒါန်းမှာ မဏ္ဍလေးလို့ ပါတယ်။
- ၂။ ကျောက်ချပ်ရေ ၇၂၉ - ချပ်ရှိတဲ့ ပိဋကတ်တော်များကို စတင် ရေးထိုးတဲ့ရက်က ၂၆ အောက်တိုဘာ ၁၈၅၉ (၁၂၂၁၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ ရက်)။ ပြီးတဲ့ရက်စွဲက ၄ မေ ၁၈၆၈ (၁၂၃၀ ပြည့်ကဆုန်လဆန်း ၁၄ ရက်)။ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကို ၁၅ ဧပြီ ၁၈၇၁ မှာ စတင်တယ်။ ၁၂ စက် တင်ဘာ ၁၈၇၁ မှာ ပြီးဆုံးတယ်။
- ၃။ စကျင်တောင်မှာ ဩဂုတ် ၁၈၆၄ က စတင် လုပ်ဆောင်ပြီး ၁၆ မေ ၁၈၆၅ မှာ ကျောက်တော်ကြီး ဘုရားမျက်နှာတော်ဖွင့်။

စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးမှု အနိမ့်ဆုံးအဆင့်

ပါမောက္ခဦးခင်မောင်သန်း

အနိမ့်ဆုံးအဆင့်

အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် သို့မဟုတ် ငရဲ ကျမှာ ကြောက်တဲ့အတွက် အကျင့်သိက္ခာ ကို ထိန်းသိမ်းခြင်းဟာ အနိမ့်ဆုံးအဆင့် ဖြစ်တယ်။ ထိုနည်းတူ ဥပဒေနဲ့ အရေးယူ ခံရမှာကို ကြောက်တဲ့အတွက် ဥပဒေကို မချိုးဖောက်ခြင်းဟာလည်း ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ ထိန်းသိမ်းမှုမှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ် တယ်။

ကလေးဘဝမှာ မိဘရဲ့ အရိုက်ခံ ရမှာကို ကြောက်တဲ့အတွက် ကောင်းနေ ခြင်းနဲ့ တူတယ်။ မိဘမျက်ကွယ်မှာဆိုရင် ကလေးဟာ သူလုပ်ချင်ရာ လုပ်လာလိမ့် မယ်။ သူ့စိတ်ကို သူထိန်းချုပ်ပြီး မလုပ် သင့်တာကို မလုပ်ဘဲ မနေနိုင်သေးဘူး။

ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ အနိမ့်ဆုံးအဆင့် မှာ ရှိနေသူတွေဟာ လူအများရဲ့ မျက် ကွယ်မှာဆိုရင် သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ လုပ်လိုရာ လုပ်လာ လိမ့်မယ်။ ဘယ်သူမှ မသိပါဘူး။ ကိစ္စ မရှိပါဘူးဆိုတဲ့ သဘောထား ထားရှိလာ တတ်ကြတယ်။

ဒီဘဝမှာ ဒီကိုယ်စံ၊ နောက်ဘဝ နောက်ကိုယ်စံလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆ ထားသူတွေက ပိုဆိုးတယ်။ သူတို့ရဲ့ ကိုယ် ကျင့်သိက္ခာဟာ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်ထက် အောက်ကိုရောက်နေတယ်။ မလုပ်သင့် တာ မလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ သဘောထားရှိဖို့ နေနေသာသာ ဥပဒေနဲ့ တားမြစ်ထားတဲ့ အလုပ်၊ ဘာသာတရားက တားမြစ်ထား တဲ့

အလုပ်တွေကိုတောင် ဆင်ခြေပေးပြီး လုပ်လာကြတယ်။

မလုပ်သင့် မလုပ်ထိုက်လို့ မလုပ် ဘူးဆိုတဲ့သူတွေကတော့ ကိုယ်ကျင့်တရား မှာ အမြင့်ဆုံးရောက်နေတယ်။ သူ့အပြု အမူကို သူ့သိစိတ်နဲ့ ထိန်းချုပ်လာတယ်။ ကိုယ်ကျိုးအတွက်သာမက ကိုယ့်မိသားစု အကျိုးကိုပါ စွန့်လွှတ်တယ်။ ဥပဒေက ခွင့်ပြုထားတဲ့ အလုပ်တွေကိုတောင် သူ မလုပ်တော့ဘူး။ ဥပမာ လိုင်စင်ယူပြီး အရက်ချက်တဲ့ အလုပ်၊ သားသတ်တဲ့ အလုပ်တွေကို သူ ရှောင်ရှားလာတယ်။ ဒီအလုပ်တွေကို သမာအာဇီဝအလုပ်လို့ သူသဘောမထားတော့ဘူး။

စိတ်ပညာရှင် လောရင်စ်ကိုးလ် ဘာ့ဂ် (Lawrance Kohlberg) က ကလေးတွေနဲ့ လေ့လာမှု ပြုလုပ်ပြီး အကျင့်စရိုက် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တင်ပြခဲ့တယ်။

စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးလာမှုအဆင့်ဆင့်

စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ သုံးဆင့်ရှိတယ် လို့ သူကဆိုတယ်။ ပထမအဆင့်က သမား ရိုးကျ စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးမှု အကြိုကာလဖြစ် တယ်။ ဒုတိယအဆင့်က သမားရိုးကျ စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးလာမှု ကာလဖြစ်ပြီး တတိယ အဆင့်က သမားရိုးကျလွန် စရိုက်ဖွံ့ဖြိုး လာမှုကာလ ဖြစ်တယ်။

သမားရိုးကျ အကြိုကာလမှာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်

တန်ဖိုးထားမှု မရှိသေးဘူး။ မိဘနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံရဲ့ စံတွေ၊ ဘာသာရေးရဲ့ တန်ဖိုးထားမှုတွေကို မိမိစံအဖြစ် လက်ခံထားတဲ့အဆင့် မရောက်သေးဘူး။ မိဘအကြိုက် ပြုမှုနေထိုင်ခြင်းဟာ အပြစ်ပေးခံရမှာကို ကြောက်တဲ့စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဆုပေးဒဏ်ပေးမှုကြောင့် လိမ်မာနေခြင်းဖြစ်တယ်။

အရွယ်ရောက်ပြီး ဖြစ်ပေမယ့် အချို့သော လူကြီးများရဲ့ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာက ဒီအဆင့်မှာလည်း ရှိနေနိုင်သေးတယ်။ ငရဲကြီးမှာကြောက်လို့ ဥပဒေအရ အရေးယူခံရမှာကို ကြောက်လို့ မကောင်းမှုကို ရှောင်ရှားနေခြင်းဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒီအဆင့်မှာ ရှိနေသေးတဲ့ လူတွေဟာ အများမျက်ကွယ်မှာဆိုရင် မကောင်းမှု ကို ပြုလုပ်လာနိုင်တယ်။ အသိစိတ်နဲ့ သူ့ကိုယ်သူ ထိန်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

အကျင့်စရိုက် ဖွံ့ဖြိုးလာမှုမှာ ဒုတိယအဆင့်က သမားရိုးကျ စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်တယ်။ အများအားဖြင့် လူတွေရဲ့ အကျင့်သိက္ခာဟာ ဒီအဆင့်မှာပဲ ရှိကြတယ်။ လူကြီးမိဘရဲ့ ဆိုဆုံးမမှုတွေ၊ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံတွေ၊ ဘာသာရေးရဲ့ ညွှန်ပြမှုတွေ၊ အားလုံးမဟုတ်ပေမယ့် အချို့အဝက်ကို လက်ခံကျင့်သုံးလာတယ်။ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်စံအဖြစ် မှတ်ယူလာတယ်။

တတိယအဆင့်က သမားရိုးကျ လွန် အဆင့်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမှာ ဒီအဆင့်က အမြင့်ဆုံးပါ။ မိဘရဲ့ ဆိုဆုံးမမှုတွေ၊ ဘာသာရေးရဲ့ ညွှန်ပြမှုတွေ၊ ဓလေ့ထုံးစံရဲ့ တန်ဖိုးထားမှုတွေအားလုံးဟာ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်စံတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ ဘယ်သူ ညွှန်ပြလို့၊ ခိုင်းစေလို့ လုပ်တာမဟုတ်တော့ဘူး။ ပြင်ပစံတွေကို သူ့အပြုအမူဟာ အခြေမခံတော့ဘူး။ သူ့ရဲ့အသိစိတ်အပေါ်မှာ တည်မှီလာတယ်။ တရားဥပဒေအရ လွဲမှားမှု မရှိတဲ့ အပြုအမူတွေ

ဟာ သူ့အဖို့ အကျင့်သိက္ခာအရ လက်ခံနိုင်မှုမရှိတဲ့အတွက် ရှောင်ရှားလာတယ်။

ဒီအဆင့်တွေဟာ အသက်အရွယ်နဲ့ ဆက်စပ်မှု ရှိနေကြတယ်။ အချို့သော လူတွေအဖို့ အတွေးအခေါ် ရင့်ကျက်မှု မရှိလေတော့ ပထမအဆင့် သို့မဟုတ် ဒုတိယအဆင့်မှာပဲ ရှိနေကြတယ်လို့ သူက ဆိုတယ်။ တတိယအဆင့်ကို ရောက်လာတဲ့သူ အရေအတွက်က အလွန်ပဲ နည်းပါးတယ်။

စရိုက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လေ့လာရာမှာ ကိုးလံဘုဂ် အသုံးပြုခဲ့တဲ့ ပုံပြင်ကလေး က အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်တယ်။

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ ထူးခြားတဲ့ ကင်ဆာဝေဒနာတစ်မျိုးကို ခံစားနေရတဲ့အတွက် သေလုမြောပါး ဖြစ်နေတယ်။ သူ့ကို သေမင်းခံတွင်းက ကယ်တင်ကောင်း ကယ်တင်နိုင်မယ့် ဆေးတစ်မျိုး ရှိတယ်။ မကြာသေးမီကမှ ဆေးဆရာတစ်ဦး ဖော်စပ်ခဲ့တယ်။ ဆေးဖော်ဖို့ ကုန်ကျစရိတ်က ၂၀၀၀ ဖြစ်ပေမယ့် နှစ်သိန်းရမှ ရောင်းချနိုင်မယ်လို့ သူကပြောတယ်။ လူနာရဲ့ခင်ပွန်းက ငွေရှာရတယ်။ လိုက်လံ ချေးငှားတဲ့ငွေနဲ့ စုဆောင်းထားတဲ့ငွေ ပေါင်းလိုက်တော့ တစ်သိန်းရတယ်။ နှစ်သိန်းပြည့်အောင် ဘယ်လိုမှ မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဆေးဖော်စပ်သူထံ သွားပြီး ဆေးကို တစ်သိန်းနဲ့ ရောင်းဖို့ ဒါမှမဟုတ် ကျန်နေတဲ့ငွေကို အချိန်ဆိုင်းပေးဖို့ တောင်းပန်တယ်။ ဆေးဆရာက လက်မခံဘူး။ နှစ်သိန်းတိတိရမှ ရောင်းနိုင်မယ့်အကြောင်း ပြန်ပြောတယ်။

ခင်ပွန်းဖြစ်သူဟာ ကြံရာမရဖြစ် ပြီး ညတစ်ညမှာ ဆေးဆရာအိမ်ကို ဖောက်ထွင်းပြီး ဆေးကို ခိုးယူလိုက်တယ်။

သူ ဒီလို လုပ်သင့်သလား၊ သင်သာဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။

ပါမောက္ခဦးခင်မောင်သန်း

အတွေးဆိုတာ သူပေါ်ချင်တဲ့အချိန် ပေါ်လာတာပဲ။ အလုပ်လုပ်ရင်းနဲ့ ပေါ်ချင်ပေါ်လာတတ်သလို ဗီဒီယိုခွေ ကြည့်ရင်းနဲ့လည်း ပေါ်ချင်ပေါ်လာတာပဲ။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရင်းနဲ့လည်း ပေါ်လာတတ်သလို ဈေးသည်မချင်း ရန်ဖြစ်တာကို ကြည့်ပြီးတော့လည်း ပေါ်ချင်ပေါ်လာတာပဲ။

အခု ကျွန်တော့်မှာလည်း နှစ်ရက်သုံးရက်စာ သတင်းစာပုံကို ထိုင်ဖတ်ရင်းနဲ့ အတွေးဆက်ကလေးတွေ ပွားနေမိပါတယ်။

အမေရိကန် နျူကလီးယား ရေငုပ်သင်္ဘောနဲ့ ဂျပန်ငါးဖမ်းသင်္ဘောကလေးတို့ မတော်တဆ တိုက်မိကြတဲ့ သတင်းကို စာဖတ်သူများ မှတ်မိကြဦးမှာပါ။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်နေ့က ဟာဝိုင်းရီကမ်းခြေမှာ ဖြစ်ခဲ့တာပေါ့။ ဂျပန်ငါးဖမ်းသင်္ဘောကလေးပေါ်မှာ လူငယ်ကလေးတွေ ပါလာပါတယ်။ ငါးဖမ်းပညာသင်ကြဖို့ပါ။ ဒီအချိန်မှာ အမေရိကန် ရေငုပ်သင်္ဘောက ရေအောက်ငုပ်နေရာက နေရေပေါ်တက်လာပါတယ်။ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ကိုပဲ ရေပေါ်တက်လာတဲ့ ရေငုပ်သင်္ဘောကြီးနဲ့ ငါးဖမ်းသင်္ဘောငယ်ကလေးတို့ ကွက်တိဒက်ထိတိုက်မိကြပါတယ်။ ငါးဖမ်းသင်္ဘောကလေး ရေပေါ်မြောက်တက်သွားပြီး တစ်စစီ ပြိုပျက်သွားပါတော့တယ်။ နေရာမှာတင် လူ ၉ - ယောက် သေဆုံးသွားပြီး ၂၆ - ဦး ပြန်ကယ်လို့ ရခဲ့ပါတယ်။

ရာသီဥတု သာယာနေတဲ့ ပင်လယ်ပြင်မှာ အနီးအနားမှာ တိုက်စရာ ခိုက်စရာဆိုလို့ ဘာတစ်ခုမှ မရှိတဲ့နေရာမှာ ငါးဖမ်းသင်္ဘောကလေးဟာ မျိုးဆက်ဟောင်းတစ်ခု

အမှန်တရား အတွေးစက်များ

စံမြတ်

အဲသလို ပင်နယ်တီ
အပေးခံရတာကို
မန်ယူက ကမ္ဘာကျော်
ဂိုးသမားကြီး
ဘားသက်ဇ်က
ကျေနပ်ဟန် မရှိပါဘူး။

သူ့
မကျေနပ် စိတ်ကို
သူ့လုပ်ဟန်နဲ့
ပြလိုက်ပါတယ်။ သူ
ပြလိုက်ပုံက ဒီလိုပါ

ကနေ မျိုးဆက်သစ်တစ်ခုကို ပညာအမွေ
တွေ လက်ဆင့်ကမ်း ပို့ချပေးနေတဲ့ ‘ပညာ
ဗိမာန်’ ကလေးတစ်ခုအဖြစ် ငြိမ်းငြိမ်းချမ်း
ချမ်းနဲ့ တည်ရှိပေးနေခဲ့တယ်။ ဘယ်သူ့ကို
မှလည်း မနှောင့်ယှက်။ နှောင့်ယှက်ဖို့လည်း
တစ်စက်ကလေးမှ မရည်ရွယ်။ ကိုယ့်ဘာ
သာကိုယ် ဧကစာရီ ကျင့်သုံးပေးနေခဲ့
တယ်။

ဒါပေမယ့် ဖြစ်ချင်တော့ လုံးဝ
မျှော်လင့်မထားတဲ့ အခြေအနေက ကိုယ့်
ရဲ့ အဖြူရောင်နယ်မြေကလေးကို အမည်း
ရောင် သုတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ကိုယ့်ကို မွေ
ခြေ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တယ်။ ဪ ...
ကိုယ့်ဘက်က ‘မှန်’ နေပေမယ့် သူ့ဘက်က
‘မှား’ လာတော့ ကိုယ်က ‘ခ’ လိုက်ရတာ
ပဲ။ ‘မှန်’ ဖို့ ဆိုတာမှာ၊ အမှန်တရားတစ်ခု
ကို လက်ဝယ်ပိုင်ပိုင် ရနိုင်ဖို့ဆိုရာမှာ ကိုယ့်
ဘက်ကချည်း မှန်နေလို့ မရ၊ သူ့ဘက်က
လည်း မှန်နေမှ အန္တရာယ် ကင်းမှာပါ
ကလား။

ဒီအဖြစ်ဆိုးအတွက် အမေရိကန်
ရေတပ်က သေဆုံးသူ ၉-ဦးထဲက ၇-ဦး နဲ့
အသက်ရှင်ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ ၂၆ - ဦးတို့ကို
ဒေါ်လာ ၁၃ - သန်း လျော်ကြေးပေး
လိုက်ရပါတယ်။ သေဆုံးသူ၂-ဦးအတွက်
ကတော့ အခုစာရေးနေတဲ့ (သတင်းစာ
ဖတ်ရတဲ့) အထိတော့ နှစ်ဖက်ညီမရကြ
သေးပါဘူး။ ရှေ့နေရှေ့ရပ်တွေနဲ့ ညှိဆဲပါ။
၂၀၀၁ - ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလက ဖြစ်ပျက်
ခဲ့တာ ၂၀၀၂ - ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ
ကျမှ ဒီလျော်ကြေးကို ညှိရတယ်ဆိုတော့
ဪ ... အမှန်တရားရဲ့ ရလဒ်တစ်ခု
ပေါ်ပေါက်လာဖို့အတွက် ဆိုတာကလည်း
ဇက်ကြောကလေးတွေ တော်တော်ကလေး
တက်လာတဲ့အထိ သည်းညည်းခံ စောင့်

ရသေးသကဲ့သို့ အောက်မေ့မိလိုက်ပါ
တယ်။

လူ့အသက်ကို ဒေါ်လာနဲ့ တန်ဖိုး
ဖြတ်လို့ မရနိုင်ပေမယ့် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ခုလို
ထောက်ထောက်ထားထားကလေးနဲ့ နစ်
နာကြေးကလေး နည်းနည်းပါးပါး ပေး
လာတယ်ဆိုတော့လည်း မျက်နှာလွှဲခဲ့ပစ်
လုပ်သွားတာမျိုးထက်စာရင် တော်သေး
တာပေါ့လေ။ လုံးလုံးကြီးတော့ အနုတ်
လက္ခဏာ ပြမသွားသေးဘူးလို့တော့ ဆို
နိုင်သေးတာပေါ့။ ကိုယ့်ဘက်ကလည်း မှန်
သေးရဲ့၊ အရှုံးနဲ့လည်း ရင်ဆိုင်လိုက်ရသေး
ရဲ့ ဆိုရင်တော့ ဒါဟာ တကယ့်ကို ရင်နာ
စရာပါ။

မချီတင်ကဲနဲ့ ရင်နာရမလို့ ဖြစ်ရပ်
တစ်ခု ရှိပါသေးတယ်။ သတင်းက ဒီလို ပါ။

အင်္ဂလန် ပရီမီယာလိဂ် (Premier
League) ဘောလုံးပွဲစဉ်တစ်ခုမှာ နာမည်
ကြီး ချန်ပီယံဟောင်း မန်ယူ (မန်ချက် စတာ
ယူနိုက်တက်) နဲ့ နာမည်တက်နေတဲ့
ထိပ်တန်းအသင်း ဖူးလ်ဟမ် (Fulham) တို့
ရင်ဆိုင်တွေ့ကြပါတယ်။ ဒုတိယပိုင်းမှာ
မန်ယူဂိုးစည်းအတွင်းမှာ အတင်းဝင်
အတင်းဖျက် ကစားကြရင်း မန်ယူက ပင်
နယ်တီ ပေးလိုက်ရပါတယ်။ အဲသလို ပင်
နယ်တီ အပေးခံရတာကို မန်ယူက ကမ္ဘာ
ကျော် ဂိုးသမားကြီး ဘားသက်ဇ် (Barthez)
က ကျေနပ်ဟန် မရှိပါဘူး။ သူ့မကျေနပ်
စိတ်ကို သူ့လုပ်ဟန်နဲ့ ပြလိုက်ပါတယ်။ သူ
ပြလိုက်ပုံက ဒီလိုပါ။

ဒိုင်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကို ကျေနပ်
နပ် မကျေနပ်နပ် လက်ခံရတော့မှာပဲ
မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ပင်နယ်တီဖမ်းဖို့
နေရာယူ ပြင်ဆင်ရတော့မှာပဲလေ။ ဒါ
ပေမယ့် ဘားသက်ဇ်က အဲသလို မလုပ်

ဘူး။ ဂိုးတိုင်တစ်ဖက်ကိုသွားပြီး ဖိနပ်မှာ ကပ်နေတဲ့ မြေမှုန့်တွေကို စိမ်ပြေနပြေ ခွာ ချပြနေလေရဲ့။ သူပြလိုပုံက ပုံမှန်စိတ်နဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနဲ့ ကာကွယ် နိုင်အောင်လို့ ဆိုတဲ့သဘောမျိုး ပေါက် နေတာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် သူလုပ်နေပုံက ပရိသတ်ဘက်ကိုသာ မျက်နှာမူ၊ ကွင်းကို ကျောပေးပြီး ဖိနပ်ကို 'စင်' အောင် လုပ်နေတာဆိုတော့ ဒီအဆုံးအဖြတ်ကို သူ မကျေနပ်ဘူးဆိုတာ ပြရာလည်း ရောက် နေတော့တာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ပင်နယ် တီ ကန်သွင်းမယ့် ဖူးလ်ဟမ်အသင်းက (Malbranque) ကတော့ ဘောလုံးကို အကျအနံ့ တည်ထားပြီး အပိုင်အနိုင် ကန်သွင်းဖို့ စိတ်ကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် စူး စိုက်ထားပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးက ခန္ဓာ ကိုယ် ကြွက်သားတွေကို လျှော့ချပြီး အေး အေးဆေးဆေး စောင့်နေပါတယ်။

ဖြစ်ချင်တော့ ဒိုင်လူကြီးက အဲဒီ အချိန်မှာ ဘာလုပ်နေသလဲဆိုတော့ ဂိုး စည်းထောင့်တစ်နေရာမှာ 'စောင်' နေကြ တဲ့ ပြိုင်ဘက်ကစားသမား နှစ်ဦးကို ဖျန် ဖြေတန် ဖျန်ဖြေ၊ သတိပေးတန်ပေးနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေလေရဲ့။ ဘားသက်ဇ် ဘယ် အချိုးမျိုး ချိုးနေတယ်ဆိုတာ သူမသိ။ မြင် လည်း လုံးဝ မမြင်။ သူ့ကိစ္စ ပြီးတာနဲ့ ပင် နယ်တီကန်မယ့် နေရာကို ရေးကြီးသုတ် ပျာနဲ့ ပြေးလာပြီး ဘေးဘီဘယ်မှ မကြည့် ဘဲ ခရာကို တန်းမှုတ်လိုက်ပါတော့တယ်။

ခရာမှုတ်ပြီးလိုက်ချိန်အထိ ဘား သက်ဇ်က ဂိုးနှစ်တိုင်အလယ်မှာ နေရာ မယူရသေးတဲ့အပြင် ပရိသတ်ဘက်လှည့် ပြီး ဖိနပ်အခါ မပျက်သေးပါဘူး။

ဒီအချိန်မှာ Malbranque အနေ နဲ့ ဘောလုံးကို ကန်သွင်းဖို့ တရားဝင်

အခွင့်အရေး ရနေပါပြီ။ ဒိုင်က ခရာမှုတ် ပြီးပြီဆိုရင် ဂိုးသမား နေရာယူပြီးပြီး မပြီး ပြီး ကန်ပိုင်ခွင့် ရှိနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သိပ် ပြီး အားကစားစိတ်ဓာတ်တွေနဲ့ ပြည့်ဝ နေတဲ့ ဘုရားဖြစ်မယ့် အုတ်ခဲကြီး Malbranque က ဒါကို အခွင့်အရေး မယူ ပါဘူး။ ဘားသက်ဇ် နေရာအယူကို သဘော ထားကြီးကြီးနဲ့ တမင်စောင့်ပေးနေလိုက် တယ်။ ဒါကို သိလိုက်တဲ့ ဒိုင်လူကြီးက ဘားသက်ဇ်ဆီ တန်းပြေးသွားပြီး အဝါ ကတ် ထုတ်ပြလိုက်တယ်။ အဲဒီတော့မှ ကိုရွှေဘားသက်ဇ်က နေရာဝင်ယူတယ်။ ဒီမှာတင် Malbranque ရဲ့ ဂိုးသွင်းဖို့ စိုက် ထားတဲ့ အာရုံတွေက စုစည်းမှု ပျက်သွား ရရှာပါပြီ။ စိတ်က ဒိုင်နဲ့ဘားသက်ဇ်တို့ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေဆီ ရောက်သွားတာကိုး။ တကယ် ကန်လိုက်တော့ ဘားသက်ဇ်က ပုတ်ထုတ် ကာကွယ်နိုင်လိုက်ပါတယ်။ ဘားသက်ဇ်ရဲ့ ကစားသမား ပရိယာယ် (Gamesmanship) က အနိုင်ယူသွားပါ တော့တယ်။

အဲဒီပွဲရဲ့ အဆုံးသတ်အဖြေက တော့ တစ်ဖက်တစ်ဂိုးစီနဲ့ သရေကျသွား လေရဲ့။ တကယ်လို့သာ ဒိုင်လူကြီး ခရာ မှုတ်လိုက်တာနဲ့ ကိုယ့်ဘက်က စည်းကမ်း အရ ဘယ်လိုမှ မမှားနိုင်တော့ဘူးဆိုတာ အသေကိုင်ထားပြီး အသာကလေး ရှူး ထည့်လိုက်ရင် တစ်ဖက်ဂိုးတိုင်ထောင့်မှာ ဆန္ဒပြနေတဲ့ ဘားသက်ဇ်အနေနဲ့ ဘယ် လိုမှ ကာကွယ်နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒီဂိုးဝင်ရင် မန်ယူ သေချာပေါက် ရှုံး မှာပဲ။ ဖူးလ်ဟမ် သုံးမှတ်ရမှာပဲ။ ခုတော့ ဒီလို မဖြစ်တော့။

ကိုယ်ကတော့ အားကစားစိတ် ဓာတ် အပြည့်နဲ့ သမာသမတ်ကျကျ မျှမျှ

တတ ကစား Fair Play ချင်လို့ လုပ်လိုက်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီအမှန်တရားက ကိုယ့်အတွက် အနိုင်ကို ယူမပေးဘူး။ တစ်ဖက်က ဝါ၊ သမ္ဘာ၊ ပညာအရ ကာကွယ်ဖို့ အချိန်ကို တမင်စောင့်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ ကိုယ့်အတွက် နစ်နာသွားတယ်။ ဪ ... တစ်ခါတစ်ရံမှာ သဘောထားကြီးလွန်းတာတွေဟာ၊ အဖြူထည်စစ်စစ်ကို မက်မက်မောမော အသေဆုပ်ကိုင်မိတာမျိုးဟာ၊ အပေါင်းလက္ခဏာတွေ မဆောင်ပါကလားဆိုတာ အတွေးထဲမှာ မမြင်ချင်ပါဘဲနဲ့ ရှုပ်ယှက်ခတ်ပြီး ပေါ်လာလေရဲ့။ ဒီအတွက် ပြီးရမလား၊ မဲ့ရမလား ကျွန်တော်မသိ။ နှလုံးသားက ပြီးချင်ပေမယ့် ဦးနှောက်က ခွင့်မပြု။ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။

စိတ်ဝင်စားစရာ နောက်သတင်းတစ်ပုဒ် ရှိသေးတယ်။ ယူဂန်ဒါနိုင်ငံက သတင်းပါ။

ရဲအရာရှိတစ်ယောက်က အရက်မူးပြီး လူငါးယောက်ကို သတ်လိုက်ပါတယ်။ သေသွားတဲ့ ငါးယောက်ထဲမှာ ရဲအရာရှိသုံးဦးပါ ပါနေပါတယ်။ တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းမှာ ပြည်သူအများလုံလုံခြုံခြုံနဲ့ အေးအေးချမ်းချမ်း နေနိုင်အောင် တာဝန်ထမ်းပေးနေတဲ့ ရဲအရာရှိကိုယ်တိုင်က မူးရူးရမ်းကား သတ်ဖြတ်နေတယ်ဆိုတော့ အရပ်တကာ ကြားလို့မှ မတော်၊ ကျော်လို့မှ မကြားသင့်တဲ့ သတင်းမျိုးပါကလား။

ဒီလူသတ်မှုက ဖြစ်ချင်လို့သာ ဖြစ်တာ။ ဒီအမှုမတိုင်ခင် လေးငါးခြောက်လလောက်က ယူဂန်ဒါနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးက အရက်သေစာ သောက်စားတတ်တဲ့ ရဲအရာရှိပေါင်း ၃၉၄ - ဦးကို ရဲလေ့ကျင့်

ရေးကျောင်းမှာ ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်စခန်းသွင်းပြီး အရက်ဖြတ်စေခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဒီလိုစခန်းအသွင်းခံရတဲ့ အထဲက ရဲနှစ်ဦးကတော့ ဘယ်လိုမှ လုပ်မရလို့ (စိတ္တဇ) ဆေးရုံတင် ကုသဖို့ လွှဲပေးလိုက်ရတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက အဲသလို အရေးတယူ ဂရုတစိုက် လုပ်ပေးနေပါလျက်ကယ်နဲ့ အခုလို လူငါးဦး အသတ်ခံရတာ။ ဒီတော့ ဒီအမှုဖြစ်အပြီး လေးရက်အကြာမှာပဲ ရဲချုပ်ကြီးကနေပြီးတော့ အမိန့်ပြန်တမ်းတစ်ခု ထုတ်လိုက်တယ်။ တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့အပြားမှာ ရှိနေတဲ့ ရဲဝန်ထမ်းပေါင်း ၂၃၈ - ဦးဟာ အရက်မူးလေ့ မူးထရှိတဲ့အတွက် အလုပ်ကနေ တစ်ခါတည်း ထုတ်ပစ်လိုက်ပါပြီတဲ့။ ကဲ ... ကောင်းကြရော။ ဥပဒေကို ကာကွယ်ပေးမယ်ဆိုရင် ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှာ နေပြ နေသင့်တာပေါ့နော။ မဟုတ်ဘူးလား။

ခုတော့ မဟုတ်ပေါင်။
တရားဥပဒေ (ဝါ) အမှန်တရား ကို စောင့်ရှောက်ပေးပါမယ်ဆိုတဲ့ လူတွေကိုယ်တိုင်ကိုယ်တိုင်က ယိုင်ထိုးယိုင်ထိုး ဖြစ်နေမှတော့ ဒီတရားဥပဒေ အမှန်တရားဆိုတာတွေကလည်း မှုန်ဝါးဝါး ဝေသီသီဝါးတားတားပဲ ဖြစ်နေတော့မှာပေါ့။ မဟုတ်ဘူးလား။

မဟုတ်ဘူးလား၊ မဟုတ်ဘူးလား နဲ့ မေးမေးနေရတာကလည်း အတော်ခွ ကျတဲ့ ကိစ္စကြီးပါ။ ဟုတ်နေတာ မှန်နေတာ သိသိကြီးကို မဟုတ်ဘူးလား မဟုတ်ဘူးလားနဲ့ မေးမေးနေရတာကို အတော်ခါးသီးစရာ ကောင်းလှပါတယ်။

ဟုတ်လည်းဟုတ်ပါတယ်။ အတော်ခါးသီးစရာ ကောင်းလှပါတယ်။ ခါးလိုက်

သမ္မ တချို့များ လျှာဖျားကလေးနဲ့ နည်းနည်းပါးပါးလောက်ကလေး ‘တို့’ မကြည့်ချင်လောက်အောင်ကို ခါးလှပါတယ်။ ဒီလိုလေ -

၂၀၀၂ - ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ဖလား ဘောလုံးပြိုင်ပွဲမှာ တောင်ကိုးရီးယားအသင်း ဟာ စတုတ္ထ နေရာကို ရလိုက်တော့ တစ်ကမ္ဘာလုံး အံ့ဩတကြီး ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။ ဒီလိုအဆင့်မျိုးအထိ ရှိလာလိမ့်မယ်လို့ ကာယကံရှင်တွေ အပါအဝင် ဘယ်သူမှ ဘယ်လိုမှ လုံးလုံးမှကို လုံးလုံးထင်မှ ထင်မထားခဲ့ကြတာကိုး။ ဒီတော့ ကမ္ဘာ့စတုတ္ထအဆင့်ဆိုတော့ ထင်တစ်လုံးတွေနဲ့ ဘဝင်တွေ ခိုက်နေကြတာပေါ့လေ။ ဒီတော့ ဒီခိုက်တဲ့ ဘဝင်တွေက ဘယ်လိုတွေ တွက်လိုက်ကြသလဲဆိုတော့ ဒီကမ္ဘာ့ဖလားပွဲအပြီး ကျင်းပမယ့် အာရှဖလားမှာတော့ တစ်ပွဲလုံးဟာ ကိုယ့်ခြေကိုယ်လက်ပဲ ဖြစ်တော့မှာပဲဆိုပြီး အပိုင်တွက်နေကြတာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် တကယ်ကစားလိုက်တော့ ဆီမီးဖိုင်နယ်မှာ အီရန်ကို ရှုံးပြီး တတိယ ကြေးတံဆိပ်သာပဲ ရလိုက်ကြသတဲ့။ ဒါကို သူတို့ဘောလုံးအဖွဲ့ချုပ်က အားရကျေနပ်ဖို့ နေနေသောသူ လုံးဝလုံးဝကို လက်မခံနိုင်ကြဘူးတဲ့။

ဖြစ်ချင်တော့ ကမ္ဘာ့စတုတ္ထနေရာရအောင် နည်းပြပေးခဲ့တဲ့ ဒပ်ချ်လူမျိုး Hiddink ကလည်း မရှိတော့ဘူး။ သူ့နေရာကို ကိုယ့်အမျိုးသားချင်းဖြစ်တဲ့ နည်းပြကို ခန့်ခဲ့တယ်။ ဒီနည်းပြ Park Hang Seo ကလည်း ဒပ်ချ်နည်းပြကြီးနဲ့ တွဲပြီး လက်ထောက်အဖြစ် တစ်လျှောက်လုံး လုပ်ခဲ့သူပါ။ ခေသူ မဟုတ်ပါဘူး။ အခု တတိယကြေးတံဆိပ်ကိုသာပဲ ရလိုက်ပြီဆိုတော့ အစက ကိုယ်ကြိုက်လို့ ခန့်ခဲ့တဲ့ ကိုယ့် လူမျိုး

ကိုယ့်အမျိုးသားနည်းပြကို ပွဲပြီး တာနဲ့ တစ်ခါတည်း တန်းဖြတ်ပစ်လိုက် တယ်။ ‘တတိယ’ ဆိုတာကို လက်မခံနိုင် ဘူး။ အဖြေမှန်နဲ့ အဖြစ်မှန်ကို လုံးဝ လက်မခံနိုင်ကြဘူး။

ဖြစ်နေကြပုံတွေကိုလည်း ကြည့်လေ။ နည်းပြ ပြောင်းသွားတာကို သိလျက်နဲ့ မမြင်ကြဘူး။ တစ်ခါ နည်းပြပေးတာနဲ့ ပညာကုန် ရလိုက်ကြပြီလို့ ထင်နေကြတာ။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ကလေးတွေ အောင်ပွဲဒဏ်ပိနေပြီ၊ နိုင်မှဖြစ်မယ်၊ ရှုံးလို့ မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ စိတ်ဖိစီးမှုဒဏ်တွေ ပိနေကြရပြီဆိုတာကို သိလည်းမသိဘူး၊ မြင်လည်း မမြင်ကြဘူး။ နိုင်ချင်တာ တစ်ခုတည်းပဲ သိနေကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရွှေကိုပဲ လိုချင်တယ်၊ ပထမပဲ လိုချင်တယ်နဲ့ ထင်တစ်လုံးနဲ့ ဘဝင်မြင့်မီနေကြတာကို သိလည်းမသိဘူး၊ မြင်လည်း မမြင်ကြဘူး။ ပိုဆိုးတာက ဘောလုံးမဆိုထားနဲ့ ဘယ်အားကစားမျိုးမဆို ပွဲတိုင်းနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ရှားတိုင်းဝင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ချန်ပီယံလည်း ရှုံးရတာပဲဆိုတာ သိသိကြီးနဲ့ လက်မခံနိုင်ကြတာပဲ။ ဒီတော့လည်း ကြေးတံဆိပ်ကြီးကို ရှုံ့ရှုံ့မဲ့မဲ့နဲ့ လက်ခံလိုက်ရချိန်မှာ လူကြီးတွေရဲ့စိတ်တွေဟာ ဒေါသငွေ့တွေနဲ့ ဘလောင်ဆူနေပြီပေါ့။ ဪ အဖြစ်မှန် သနစ်မှန် (ဝါ) အမှန်တရားဆိုတာကလည်း လက်ခံရအတော်ခက်ခဲပါကလား၊ အတော်ခါးသီးပါကလား ဆိုတာ အထင်းသား အရှင်းသား ပေါ်လာလေရဲ့။

တစ်ခုတော့ ရှိတာပေါ့လေ။ ကိုရီးယား ဘောလုံးအဖွဲ့ချုပ်ကသာ အဖြေမှန်၊ အဖြစ်မှန်ကို လက်မခံနိုင်တာ။ ရလဒ်ကို ယူကျုံးမရနဲ့ ဒေါသတကြီး ဖြစ်နေတာ။ မိုဟာမက်အလီကတော့ သူတို့နဲ့ လုံးဝ

မတူဘူး။ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ လုပ်ပြ လိုက်လေရဲ့။

ဖြစ်ပုံက ဒီလိုလေ။

ကနေဒါနိုင်ငံက ဖိတ်လို့ အလီက ကနေဒါကို သွားပါတယ်။ ဟိုမှာ အလီကို ဂုဏ်ပြုကြမယ်၊ ဗျူးကြမယ်၊ အလီကိုပြပြီး အားကစားပွဲတွေ သွင်းမယ်၊ ရန်ပုံငွေတွေ ရှာကြဖွေကြမယ်ပေါ့။ အဲဒီပွဲကို ချန်ပီယံ ဟောင်းတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ လာရီဟုန်း Larry Holmes တို့၊ အီဗင်ဒါ ဟိုးလီးဖီးလ် Evander Holyfield တို့ တက်လာကြတဲ့ အပြင် လက်ရှိချန်ပီယံ လင်းနော့လူးဝစ်စ် Lennox Lewis လည်း တက်လာပါတယ်။ အလီကို ဂုဏ်ပြုဖို့ ချန်ပီယံတွေ အများဆုံး စုစည်းဖြစ်ကြတဲ့ ပထမဆုံးပွဲပေါ့။

‘ကျွန်တော် ဒီနေရာကို ရောက် လာရတာဟာ ကျွန်တော်ဟာ အကြီး ကျယ်ဆုံး The Greatest ဖြစ်ခဲ့လို့ပါပဲ’ လို့ အလီက တက်ရောက်လာတဲ့ ပရိသတ် ကြီးကို ကြွားပြောကလေး ပြောလိုက် တယ်။ ကြွားမယ်ဆိုရင်လည်း ကြွားစရာ ပါ။ ကမ္ဘာ့ ယဇ်ဗိမာန် ချန်ပီယံဘွဲ့ကို သုံး ကြိမ်သုံးခါ စွန့်လွှတ်ပြီးကာမှ သုံးကြိမ်သုံးခါ ပြန်ရအောင် အနိုင်ထိုးသတ်ပြနိုင်ခဲ့သူ မဟုတ်လား။

‘ဒါပေမယ့် အခုတော့ ကျွန်တော် ဟာ အကြီးကျယ်ဆုံး မဟုတ်တော့ပါဘူး’ လို့ အသက် - ၆၀ အရွယ်ရှိနေပြီဖြစ်တဲ့ အလီက ဆက်ပြောပါတယ်။ သူပြော တော့ အသံတွေကတုန်၊ လက်တွေကတုန် နဲ့ ဖြစ်နေပါပြီ။ အလဲလဲ အကွဲကွဲနဲ့ သဲသဲ မဲမဲ ထိုးခဲ့တဲ့ဒဏ်တွေက အခု အသက်ကြီး လာတော့ Parkinson's Disease ဆိုတဲ့

အာရုံကြော ချို့တဲ့တဲ့ ဝေဒနာကို မညှာ မတာ ခံစားစေခဲ့ပါပြီ။

‘သူကသာ အကြီးကျယ်ဆုံးပါ။ သူ ကသာ ချန်ပီယံပါ’ လို့ လင်းနော့လူးဝစ်စ် ကို လက်ညှိုးတည့်တည့်ထိုးပြီး ပြောပါ တယ်။ ဟုတ်လည်း ဟုတ်ပါတယ်။ လင်း နော့လူးဝစ်စ်ဟာ သံမဏိ မိုက်တိုင်ဆန် Mike Tysonကို ပြတ်ပြတ်သားသား အနိုင် ယူ ထိုးပြခဲ့ပြီးပြီလေ။

တစ်ချိန်တုန်းကတော့ အလီဟာ အကြီးကျယ်ဆုံး ချန်ပီယံ။ အဲဒီတုန်းက တော့ သူဟာ ပြိုင်ဘက်တွေ စိတ်ကသိ ကအောက် တမင်မဖြစ်ဖြစ်အောင် ကဗျာ စကလေးတွေ ချိုးချိုးနှိမ်နှိမ် စပ်ဟပ်ပြပြီး နှုတ်လှန်ထိုးတတ်သလို တစ်ဖက်သားကို ပျားပိတုန်းကလေးလိုလည်း လှည့်ပတ်ဝဲပဲ့ ပြီး အပိုင်အနိုင် ‘တုတ်’ တတ်ခဲ့တယ်လေ။ ဒါပေမယ့် အခုအချိန်အခါမှာတော့ သူ ဟာ ရောဂါသည် အဘိုးကြီး ဖြစ်နေပါပြီ။ တကယ့် ချန်ပီယံစစ်စစ်က လင်းနော့ လူးဝစ်စ်။ ဒါကို လူထုပရိသတ်ကြီးရှေ့မှာ ကမ္ဘာ့လူသားတွေ စောင့်ကြည့်နေကြတဲ့ တီဗီကင်မရာတွေရဲ့ရှေ့မှာ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ပြောနေလေရဲ့။

အမှန်တရားကို လိုလိုလားလား လက်ခံလိုက်ပြန်တော့ အားလုံးဟာ ပေါ့ ပေါ့ပါးပါး၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ်၊ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း၊ သွက်သွက်လက်လက်၊ တောက် တောက်ပပ၊ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက်။

စံမြတ်

ကိုးကား။ ။ ၂၂. ၁၀. ၀၂ နဲ့ ၂၃. ၁၀. ၀၂ နေ့ထုတ် NLM သတင်းစာပါ သတင်းများ။

မြို့နားကတော

မြို့တွေမှာ နေရတာ အဆင်ပြေမှု နည်း နည်းရှိသလောက် အဆင်မပြေမှုတွေက လည်း အများကြီး ရှိလာတယ်။

သတ္တဝါဆိုတာ အစာရှိရာ နေကြ ရတာကိုး။ လူတွေလည်း ထမင်းရှိရာ နေ ကြရတာပေါ့။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူ တောအလုပ် ကို အမှီပြုနေကြတဲ့သူတွေက အများစု ကြီး ဖြစ်နေသေးပေမယ့် အရောင်းအဝယ်၊ အစိုးရလုပ်ငန်း၊ စက်မှုလုပ်ငန်းမျိုးစုံကို အားပြုနေရတဲ့ လူတွေကလည်း များသ ထက် များလာပြီ။ ဒီလူတွေဟာ မြို့မှာနေ ကြတာ များတယ်။ တချို့ကတော့လည်း တောကလာပြီး အလုပ်ဆင်းကြတာ။ ဘာ ပဲဖြစ်ဖြစ် မြို့နေလူဦးရေဟာ များသထက် များလာတာ အမှန်ပဲ။

မြို့မှာနေရတော့ အများအားဖြင့် လမ်းတွေ ပိုကောင်းတယ်။ လျှပ်စစ်ဓာတ် ရတတ်တယ်။ ဝယ်ချင်တာ အလွယ်တကူ ဝယ်ယူနိုင်ဖို့ ဆိုင်တွေ၊ ဈေးတွေ ပေါတယ်။ နေမကောင်းရင် ဆေးကုဖို့ ဆရာဝန်တွေ၊ ဆေးရုံတွေ ရှိတယ်။ သားသမီးကို ကျောင်းထားဖို့ ကျောင်းကြီးတွေ ရှိတယ်။ အသွားအလာ အဆက်အသွယ် လွယ်ကူ တယ်။ မျက်စိ၊ နားပွင့်တယ်။ ငွေရှာရတာ ပိုအဆင်ပြေတတ်တယ်။

ဒီလို အကျိုးတွေ မျှော်ကိုးပြီး တောကလူတွေ မြို့ကို ပိုတက်တက်လာ ကြတယ်။

ဒီတော့ မြို့ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှုဟာ အလွန် မြန်လာတယ်။ လူတွေများများ တိုး ရောက်လာကြသလောက် မြို့က အဲဒီ တိုး လာတဲ့လူတွေအတွက် ထမင်း၊ အိုးအိမ်၊ ရေ၊ မီး၊ လမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ အပန်း ဖြေငှာနဲ့တော့ တိုးပြီး စီစဉ်ပေးသော်လည်း မနိုင်မနင်းပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြို့တွေ အများစုဟာ အိမ်ခြေ လူခြေသာ တိုးလာတယ်။ ကမောက်ကမ တက်ထောင်မောင်းနင်းနဲ့ လူနေရပ်ကွက်တွေလည်း အရုပ်ဆိုးဆိုး ဖြစ်လာတယ်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ငွေရှာရမှုတွေကလည်း ပရမ်းပတာ ဖြစ် လာကြတယ်။ လူမှုရေး ချောဂါမျိုးစုံ ဖြစ် လာတယ်။ မလုံလောက်မှုမျိုးစုံ ဗရဖွာကြ လာတာမို့ တောထက်နေလို့ကောင်းရမယ့် မြို့ဟာ နေမကောင်းချင်ဘူး။

မြို့ထဲမှာ အိမ်တွေ မြှတ်သိပ်ညပ် နေအောင် ဆောက်ကြလို့ အကြည့်ရလည်း မလှဘူး။ လေဝင်လေထွက်၊ လေ ရှူရတာလည်း မကောင်းဘူး။ အသွား အလာ အဝင်အထွက်လည်း အဆင်မပြေ ဘူး။ လူသုံး၊ ယာဉ်သုံးများလို့ လမ်းတွေက လည်း ပျက်တယ်။ အပျက်အားက များ တယ်၊ မြန်တယ်၊ အပြင်အား အပြုအား က မီအောင် မလိုက်နိုင်တတ်ဘူး။ ဟော ဟဲ လိုက်နေတယ်။ အကြီးအကျယ်လည်း တည်ဆောက်နေပါရဲ့။

တိုးများလာတဲ့ လူတွေအတွက် မီးနဲ့ရေ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မှုကလည်း တီဘီ ရောဂါ စွဲလာတယ်။ အခုခေတ် လူနေမှု မှာ မီးနဲ့ရေ ဖောဖောသီသီရှိမှု လည်ပတ် မှု ချောမွေ့နိုင်မယ်။ အဲဒီနှစ်မျိုး မလုံ လောက်ရင်တော့ လူနေမှုဟာ ခေါင်းခဲ ဝမ်းနာ ဖြစ်ပါရော။

ခုအချိန် မြို့မှာနေရတာ ဘာအဆိုး ဆုံးလဲလို့မေးရင် အသံတွေဆူတဲ့ကိစ္စ ပါပဲ။ စက်တွေကို သုံးခွင့် ရတာဟာ ကိစ္စ များစွာမှာ အလွန်ခရီးရောက် ကျေးဇူးရှိ လှပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပေးရတဲ့ တန်ဖိုးက လည်း မသေးဘူး။ ဒီစက်တွေက ထွက်တဲ့ အသံရယ်၊ အခိုးအငွေ့ရယ်က လူတွေကို အများကြီး ဒုက္ခပေးပါတယ်။ မော်တော် ကားတွေ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေ၊ ထော် လာဂျီတွေ၊ မီးစက်တွေ၊ အသံချဲ့စက်တွေ စသဖြင့်။ တချို့ကားတွေ ယာဉ်တွေကျ တော့ သင့်တော်တဲ့ ကိရိယာတွေ တပ် မထားကြလို့ အသံ (ဥပမာ အိတ်ဇော) ဟာ ဆူသင့်တာထက် ပိုဆူတယ်။ အခိုး အငွေ့ဟာလည်း ထွက်သင့်တာထက် ထွက်တယ်။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု၊ ထိ ခိုက်မှုတွေကိုသာ အလေးထားရင် ဒါဟာ ချက်ချင်း အရေးယူသင့်တဲ့ ကိစ္စပဲ။ တစ် နည်းဆိုရင် ‘ခေတ်မီ’ တဲ့အဆင့်ရောက်ချင် ရင် ဒါကို မလုပ်လို့ကို မဖြစ်ဘူး။

ကြော်ငြာကားတွေ၊ အလှူခံသမား တွေ စတဲ့ အသံချဲ့စက်တွေကလည်း နား ထဲကို အသံအတောင့်လိုက် ပစ်သွင်းနေ ကြတာပဲ။ မြို့လူနေမှုဘဝမှာ နားဟာ သနားစရာ အကောင်းဆုံး ခံနေရတာပဲ။ သူလည်း ဆိုးဆိုးရွားရွား ဘေးသင့်၊ သူက တစ်ဆင့် လူရဲ့ နေထိုင်နာရီတွေလည်း အကြီးအကျယ် ဘေးသင့်နေပေမယ့် ကယ်

ဆယ်မယ့် မေခလောကို မမြင်ရနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ချုပ်ပြောရင် နားလည်း ဘေးသင့်ခံနေရပါတယ်။ နှာခေါင်းခမျာ လည်း ဘယ်လောက် မသက်မသာ ခံနေ ရသလဲဆိုတာ အများသိကြပြီးသားပါ။ မျက်စိနှစ်လုံးကလည်း ဖုန်ဝင်မှာ ကြောက် ရ၊ အမြင်မတော်တာ ဝင်မှာ ကြောက်ရ နဲ့ သင်းတို့လည်း မသက်သာကြပါဘူး။ ပါးစပ်ပေါက်ကလည်း ဖုန်ဝင်မှာ ကြောက် ရ၊ အသိုးအပုပ် မတည့်စာ မသင့်စာတွေ ဝင်မှာကြောက်ရ၊ ဒီပါးစပ်ပေါက်က တံတွေးတွေ၊ ခွဲခန်းတွေ စတဲ့ ရောဂါပိုး များ ထွက်မှာလည်း စိုးရိမ်ရနဲ့ အာရုံဒွာရ တွေဟာ ကိုယ်ရောစိတ်ရော အနှောင့် အယှက် အတော်တွေနေကြရတယ်။

ဒီတော့ ထပ်ချုပ်ပြောရပြန်ရင် မြို့ ထဲမှာ နေရတာ စိတ်ချောင်ချောင်လည် လည်၊ ချမ်းချမ်းသာသာ ရှိတာနဲ့ မရှိတာ လွန်ဆွဲနေရတဲ့ ဘဝလို့ ပြောရမယ် ထင် တယ်။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ ဟိုတစ်နေ့က (၁၀. ၁၁. ၂၀၀၂) ဘုတလင်မြို့နားမှာ ရှိတဲ့ ကွမ်းအုံတိုက်နယ် တောင်ကလပ် တောရကို ရောက်သွားလို့ တွေ့လိုက် ခံ စားလိုက်ရတဲ့ အေးချမ်းမှုဟာ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲကို သိမ့်သိမ့်လှိုက်လှိုက် စိမ့်ဝင်သွား ပါတော့တယ်။

အဲဒီနေ့က ဆရာမုံရွာစန်းမောင်၊ ဓနထွန်း၊ အောင်သာစံ၊ ဝင်းမောင် (သမိုင်း) နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ မုံရွာမြို့ အေးသာယာ ရပ်၊ ကျော်ညီနောင် ဆန်ပွဲရုံက ပွဲစားကြီး ဦးဘကြည်၊ ပွဲကတော် ဒေါ်ခင်ဝေတို့ရဲ့ ဖိတ်မန္တကပြုမှုအရ ဘုတလင်ဘက်ကို လာကြတာပါ။ ဘုတလင်မြို့လွန်ပြီး ပဲပြစ် တောချောင်း ဖြတ်လိုက်တော့ အရှေ့ထဲ ဆီ

တက်သွားတဲ့ လမ်းသစ်မြင်ရတယ်။ ယူကလစ်ပင်တွေ တန်းလို့။

“အဲဒါ ဆရာတော်ကြီး ဦးဥတ္တမသာရကို အကြောင်းပြု ဖောက်ထားတဲ့ လမ်းဗျ။ ဆရာတော်ကြီး ဇာတိရပ်ရွာ သွားချင်ရင် အလွယ်တကူ သွားရအောင် လုပ်ထားတာ။ ဥဿုန်ကြီးရွာအထိ ရောက်တယ်ဆိုတယ်” လို့ ဦးဘကြည်က ပြောပြပါတယ်။

အဲဒီလမ်းထဲ ချိုးဝင်လာခဲ့ကြတယ်။ မဝေးပါဘူး။ ဘောလုံးကွင်း နှစ်ပြန်စာလောက် မောင်းလိုက်တော့ လမ်းဆက်လူဆက်လှမ်းလှမ်း တောကလေးထဲ ရောက်လာတယ်။ ဝါးရုံကလေးတွေလည်း နွဲ့စိမ်းဝဲဖြာလို့။

ကားရပ်လိုက်တော့ အဆောက်အအုံ တဲသာသာတွေ တွေ့ရတယ်။ တောရ ဘုန်းကြီးကျောင်းပါ။ ဘုန်းတော်ကြီးနဲ့ ကျေးလက်လူကြီးတချို့ တွေ့ရတယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးက သက်တော် အလွန် မကြီးလှသေးဘူး။ ဆရာတော် ဦးဝိမလ တဲ့။ ဘုရားကန်တော့၊ ဘုန်းတော်ကြီးကို ကန်တော့ပြီး အနည်းအကျဉ်း ပြောရဆိုရပါတယ်။

ဒီနေရာက တောင်ကလပ် အထက်ကျောင်းလို့ သိရပါတယ်။ ခမ်းနားတောက်ပတာ မမြင်ရသလောက်ပါ။

“လာကြချို့။ အပေါ်မှာ ဘုရားတက်ဖူးကြရအောင်” လို့ ပြောပြောသွားသွား တက်သွားတဲ့ ဦးဘကြည်နောက်လိုက်ကြရတယ်။

တကယ့်တောမှ တောပဲ။ သစ်ပင်တွေဟာ စိပ်စိပ်ကလေး ကိုင်းချင်းထပ်ခက်ရွက်ချင်း ပူးကပ်ပြီး ပေါက်နေကြတယ်။ တောက အလွန်ကျယ်ပုံတော့

မပေါ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကြည့်ရသမျှတော့ သစ်ပင်ပဲ။ သစ်ပင်ထု အစည်းအဝေးကြီး လုပ်နေသလို။ လေကလေး ခတ်လိုက်တော့ အသံတွေ ရှူရှူရှဲ့ရှဲ့ သစ်ပင်တွေ ရင်ဖွင့်ဆွေးနွေးနေကြသလို။

“ဘုရားက လှေကားသုံးဆင့်နဲ့ တက်ရတယ်။ သူ့အဆင့်နဲ့သူ သရက်ကင်းနဲ့” လို့ ဦးဘကြည်က ပြရင်းပြောပါတယ်။

လှေကားရင်းမှာ ကမည်းထိုးထားတယ်။ ဒီလှေကားတွေကို ပြန်ပြင်တဲ့ ဒါယကာက ဦးဘကြည်နဲ့ ဒေါ်ခင်ဝေ မိသားစု။ ၁၃၆၃ - ၃၆၈၊ သီတင်းကျွတ်လမှာပဲ ပြင်ပြီးတယ်။

မူလ လှေကားအိုကိုပဲ ပုံမပျက် ပြန်ပြင်ထားတာပါ။ မူလ လှေကားက ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်ကလို့ ဆိုပါတယ်။

ဝါးတစ်ရိုက် နှစ်ရိုက်အမြင့်အပေါ် ရောက်တော့ ဘုရားစေတီ ဖူးရပါတယ်။ စေတီပစ္စယာ အဆင့်ဆင့်မှာ ဝလုံးပုံဆန်ဆန် သင်္ကေတတွေ လုံးပတ်တော်အပြည့် လုပ်ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရပ်ကတော့ ဒီစေတီကို ဝတစ်ထောင်၊ စမတစ်ထောင်စေတီလို့ ခေါ်တတ်ကြတယ်။ ဘွဲ့တော်ရင်းကတော့ သီဝံခံစေတီပါ။

ဒီစေတီနဲ့ကပ်လျက် ကိုးတောင်ပြည့်စေတီလို့ ဆိုရလောက်တဲ့ စေတီငယ်တစ်ဆူလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ဝိဟာရစေတီ။ ပတ်ပတ်လည် တံတိုင်းကာထားတယ်။

ကာထားတဲ့ ဒီရွေးတံတိုင်းကြီးဟာ ထောင့်တွေနဲ့ ဖြစ်နေလို့ ကြည့်လိုက်တော့ ထောင့်ကိုးထောင့်နဲ့ နဝင်။

တံတိုင်းတွေအောက်ကလည်း ဘီလူးခေါင်း ရေထွက်ပေါက်တွေ တွေ့ရ

တယ်။ ဒါတွေလည်း ကိုးခုထင်ရဲ့။

စေတီတော်တွေ အနီးမှာ လည်ပေါ်နှစ်ထပ် အမိုးနဲ့ အဆောက်အအုံတွေလို့ မေးကြည့်တဲ့အခါ သိမ်ပါတဲ့။ ကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးဆီက သော့တောင်းပြီး ဖွင့်ဝင်ကြရတယ်။

သိမ်ထဲမှာ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းတဲ့ ရုပ်ပွားတော်ကြီး ရှိတယ်။ သေသေချာချာ ကြည့်မှ မံဘုရား။

သိမ်ကြီးကိုတော့ သဒ္ဓမ္မဇောတိသိမ်လို့ခေါ်တယ်။ ရုပ်ပွားတော်ကြီးကတော့ အစိန္တေယျ ဓမ္မသာမိ ပဋိမံတဲ့။ အခုတော့ ဆုတောင်းတိုင်းပြည့်လို့ ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားလို့လည်း ကမ္မည်းတင်ထားပါတယ်။

ဒီမံဘုရား ရုပ်ပွားတော်ကြီးကို အလွန် အောက်တန်းကျသူတို့က ခေါင်းတော်ကြီးကို ဖြတ်ပြီး ခိုးယူသွားခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၃၆၂ - ခုနှစ်က။ အဲဒါကို ပွဲစားကြီး ဦးဘကြည်တို့ မိသားစုက ဓာတ်ပုံထဲက မူလခေါင်းတော်နဲ့ ပုံတူ အင်္ဂတေခေါင်းတော်သစ် ပြန်ပြီး လှူဒါန်းဆက်ကပ်ထားကြပါတယ်။

ဒီသိမ်တော်ကြီးအတွင်းမှာ ရှေးက ပူဇော်ထားကြတဲ့ ရွှေထီးအစုံ၊ ရွှေပန်း စင်ခုံ၊ ရွှေဆီမီးတိုင် လေးတိုင်၊ ကြေးနီ တကောင်း၊ ဖန် တကောင်း၊ ရွှေယပ် စတဲ့ ရှေးပစ္စည်းတွေကို တွေ့ရပါတယ်။ စောရတောဝါ စိုးရိမ်ရပါတယ်။ ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါးက သိမ်ထဲမှာ အိပ်ပြီးစောင့်ရတယ်။ သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်တော့ ထီးရိုးမှာ အရစ်ကိုးရစ်၊ ထီးကိုင်း ကိုးကိုင်းမြင်ရပြန်တယ်။ ရှေးက လမ်းထွန်းမှန်မီးအိမ်ကြီးတွေ၊ ဖန်ပန်းဆိုင်းတွေ၊ ဒေါင်းလန်းတွေ၊ စာတိုက်သေတ္တာကြီးတွေ၊ ဟင်္သာရုပ်တွေ စသဖြင့်

ရှေးပစ္စည်းဟောင်း မျိုးစုံလည်း မြင်ရတယ်။ ရွေးဘုရင် များလက်ထက် ပြန်ရောက်သွားရသလိုပါပဲ။

ဘုရားပလ္လင်မှာတော့ စကြာပုံသင်္ကေတတွေ ဆင်ယင်ထားတာ တွေ့ရတယ်။

“ဒီ ဘုရားရုပ်ပွားတော်ကြီးအောက်မှာ ဒီတောရကို စတည်တဲ့ ဆရာတော်ကြီး ဦးအရိယဉာဏ (ဦးဌေးနှောင်း) ရဲ့ အလောင်းတော် ရှိသတဲ့ဗျ” လို့ ဦးဘကြည်က ပြောပါတယ်။

“ဗျာ၊ ဟုတ်လား”

အားလုံး အံ့အားသင့်နေကြတယ်။ ဆရာတော်ကြီးကို ဘုရားရုပ်ပွားတော်အောက်ပလ္လင်ထဲမှာ သင်္ဂြိုဟ်ထားတယ်ဆိုတာကိုး။ ဘုရားပလ္လင်ကို သေသေချာချာ ကြည့်ကြတယ်။ ဒီအတိုင်းတော့ ဘာမှ မသိနိုင်ဘူး။

“သင်္ဂြိုဟ်ပြီးကတည်းကလည်း ဘယ်သူမှ မဖွင့်ရဘူးတဲ့ဗျ” လို့ ဦးဘကြည်က ဆက်ပြောပြပါတယ်။

ဒီနေရာက ထူးခြားဆန်းကြယ်တာတွေ မျိုးစုံပါပဲ။ ပဟေဠိတွေလို့ပါပဲ။

ဝန်းကျင်ကတော့ တောပဲ။ သစ်ပင်မျိုးစုံ၊ သန်း၊ ဒဟတ်၊ အင်ကြင်း၊ ဖျဉ်း၊ နွှော၊ ရင်ခတ်၊ တရုတ်စံကား၊ သင်းဝင်၊ နီပါးဆေး (နီတဆေး)၊ တမာ စတဲ့ အပင်မျိုးစုံဟာ တစ်လံကွာစီလောက်မှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သူတို့ပေါက်ချင်သလိုပေါက်နေကြတယ်။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးကြောင့် တောဟာ စိမ်းပိတ်နေဆဲပါပဲ။ ငြိမ်လို့၊ မြို့ရဲ့ မျက်စိစူး၊ နားစူး၊ နှာခေါင်းစူး၊ အာရုံစူး ဝန်းကျင်နဲ့တော့ လုံးဝ တခြားစီ။ ဒီတောရကို ရောက်လာလိုက်ရတာ စိတ်ကို အေးသွားပါတယ်။

လိုချင်မှုတွေလည်း အတော်အတန် ငြိမ်းသွားပါတယ်။

ဘုရားပေါ်က ဆင်းလာပြီး ကျောင်းဝင်းကြီးထဲ နည်းနည်းလျှောက်မိပါတယ်။ အလို ဟိုမှာ ထန်းလက်တဲကလေး။ ဟော နောက်တစ်လုံး၊ ဟော နောက်တစ်လုံး။

“အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲဗျ” လို့ အတူလျှောက်လာတဲ့ ရွာလူကြီးတွေကို မေးကြည့်တော့ -

“ဦးပဉ္စင်းတွေ တစ်ပါးချင်း သီတင်းသုံးပြီး တရားကျင့်တဲ့ တဲတွေပါ” လို့ ပြန်ဖြေတာ ကြားရပါတယ်။

တောရမှာ အဆောက်အအုံကောင်း မရှိ။ ကြီးကြီးမားမား မရှိ။ အဲဒီလို အဆောက်အအုံ ကြီးကြီးမားမား များများစားစား မရှိတာကိုကလည်း တောရကျောင်းရဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေလို့ ထင်မိပါရဲ့။ အဆောက်အအုံ ပြောင်ပြောင်လက်လက်တွေ ဝင်လာရင် တောရသန္တိဂုဏ်ပျက်သွားရချေရဲ့။

ဝါးရုံတွေကလည်း တောရတစ်ဝိုက် မြထီးမိုးနေတယ်။ အနားမှာ သောက်ရေကန်ကြီးကလည်း တကယ့် မြကန်ပါပဲ။ ရေကန်က ရေကို ကျောင်းရှိရာအထိ ရေပိုက်နဲ့ သွယ်ပို့တယ်။ အတော်ကောင်းတဲ့ စိတ်ကူး။ အမြင့်က အနိမ့်ကို အလိုလို စီးသွားတယ်။ ရေကန်က တစ်နှစ်လုံးအတွက် တော့ ရေမဖူလုံသေးဘူးတဲ့။

ကျောင်းမှာ ဆရာတော်ကိုလည်း ပြန်ဖူးရတယ်။ အနားတစ်ဝိုက်မှာ ရှိတဲ့ မြင်သာရွာ၊ ဆိပ်သာကန်ရွာတို့က တောရဂေါပက ဦးလူကြည်၊ ဦးသာအေး၊ ဦးသန်းနွယ်၊ ဦးဆန်ပေါတို့နဲ့လည်း စကားပြောကြရတယ်။

ကျောင်းနားမှာကလည်း တစ်မိုင်နှစ်မိုင်ကွာလောက် ရွာတွေ ဝိုင်းနေတယ်။ ကွမ်းအုံ၊ သပြေသာ၊ ရွာသာ၊ နတ်ရွာ၊ ကြို့ကုန်း၊ ပဲပြစ်တော၊ မြို့သစ်ချောင်း။

မြင်သာရွာက ဦးလူကြည်က ဒီတောရအကြောင်း ရှင်းပြတယ်။

တောရကို ထူထောင်သူက ဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တအရိယဉာဏ၊ လူအမည်တော့ ဦးဒွေးနှောင်း။ ဦးဒွေးနှောင်းနာမည်နဲ့ ပိုအသိများတယ်။

ဦးဒွေးနှောင်းက ၁၀၇၆ - ခုနှစ် နတ်တော်လမှာ တောင်ကျီရွာမှာ ဖွားပါသတဲ့။ ခမည်းတော် ဦးပုန်းရည်၊ မယ်တော် ဒေါ်လုံး။ သား ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်အချိန်မှာ မယ်တော်က အင်ကြင်းပန်း ပန်လိုတယ်လို့ ချင်ခြင်းဖြစ်သတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ အခု တောင်ကလပ်သီဝံဒံဘုရား ကုန်းတော်ပေါ်မှာရှိတဲ့ အင်ကြင်းပင်ကြီးက အခါမဟုတ် အင်ကြင်းပန်းများ ပွင့်ပေးလို့ မယ်တော် ပန်ရသတဲ့။ အခု ဘုရားကုန်းတော်ပေါ်မှာရှိတဲ့ အင်ကြင်းပင်ကြီးဟာ အဲဒီတုန်းက အပင်တဲ့။ နှစ် - ၂၀၀ ကျော် အပွေးအခေါက် သိပ်လှတဲ့ အပင်ကြီး။

ဒီ တော့ ဦး ဒွေး နှောင်း ဟာ အလောင်းမင်းတရားနဲ့ တစ်ခုတည်းဖွားလို့ ဆိုရမယ်။ ညောင်ရမ်းမင်းဆက် တနင်္ဂနွေမင်းလက်ထက်မှာ ဖွားတယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

နောင်တော်ကြီးမင်းလက်ထက် ၁၁၂၁ - ခုနှစ်မှာ ဦးဒွေးနှောင်း (ဝါ) ဘဒ္ဒန္တအရိယဉာဏဟာ ကွမ်းအုံရွာ သာလဝန်ကုန်းထိပ်မှာ တောရ တည်ဆောက်ပါတယ်။ သာလဝန်ကုန်းထိပ်ဟာ အခု အထက်တောင်ကလပ်နေရာပါပဲ။

အဲဒီနှစ်မှာ တောင်ကလပ်အောက်
ကျောင်းဖြစ်တဲ့ ဇမ္ဗုဋ္ဌာရ သာသနဇောတိ
ကာရာမကျောင်းကို စတည်ပါတယ်။

၁၁၂၄ - ခုနှစ်မှာ အစိန္တေယျ ဓမ္မ
သာမိ ဥဒ္ဓေသိက ပဋိမံ စေတီတော်ကို
တည်ပြီး သာသနဇောတိသိမ်ကိုလည်း
သမုတ်ခဲ့ပါတယ်။

ဆင်ဖြူရှင်မင်းလက်ထက် ၁၁၂၉
ခုနှစ်မှာ သာလဝန်တောင်ထိပ် အခု
တောင်ကလပ်အထက်မှာ သုခါဝါသ
ကျောင်းကို တည်ပါတယ်။

၁၁၃၀ - ခုနှစ်မှာ သဒ္ဓမ္မဇောတိ
သိမ်ကို သမုတ်ပါတယ်။

၁၁၃၁ - ခုနှစ်မှာ အစိန္တေယျ ဓမ္မ
သာမိပဋိမံ ရုပ်ပွားတော်ကြီးကို ပူဇော်ပါ
တယ်။

၁၁၃၀ - ခုနှစ်မှာပဲ ရင်းရဲရွာ သံ
ဖိုတောရကျောင်းကို တည်ပြီး ၁၁၃၁ -
ခုနှစ်မှာ အဲဒီမှာ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိသိမ်ကို သမုတ်
ပါတယ်။

၁၁၄၃ - ခုနှစ်မှာ ကျင်းသာတောရ
တည်ပြီး၊ သာရီရိက သဓာတု ကသိလာ
စေတီကို တည်ပါတယ်။

၁၁၄၃ - ခုနှစ်မှာပဲ ဆင်ကျုံးတောရ မှာ
သာရီရိက သဓာတု ကသိလာ
စေတီတည်ပါတယ်။

၁၁၄၅ - ခုနှစ်မှာ ဆင်ကျုံးတောရ
မှာ သိမ်သမုတ်ပါတယ်။

၁၁၄၉ - ခုနှစ်မှာ အထက်တောင်
ကလပ်မှာ ဝိဟာရစေတီ တည်ပါတယ်။

၁၁၄၉ - ခုနှစ်တုန်းက အထက်
တောင်ကလပ်မှာပဲ သီဝံခံစေတီ တည်ခဲ့
ပါတယ်။

ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် ၁၁၆၀
ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလမှာ ဆရာတော်ကြီး နတ်

ရွာပြောင်းကြွတော်မူပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီး လုပ်ကိုင်ဆောင်
ရွက်ပုံအချို့ဟာ ထွက်ရပ်ပေါက်ဂိုဏ်း ဆန်
တယ်လို့ ထင်စရာ ရှိပေမယ့် ထေရဝါဒ
ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့အညီ ပရိယတ္တိစာပေ ဆည်း
ပူးပြီး ပဋိပတ္တိ ကျင့်စဉ်များကို အပြင်း
အထန် ကျင့်ခဲ့တယ်လို့ ယုံကြည်ရပါ တယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီအချိန်က -

ကလပ်တောင်

နတ်တောင်က ကျော်ကြား။

ဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီနှင့်

တပသီ နိဗ္ဗာန်နန်းကို

လမ်း ဒီကသွား။

လို့ စာချိုးခဲ့တယ် ဆိုပါတယ်။

ဒီတောင်ကလပ် အကြောင်းကို
ပုပ္ဖားနတ်တောင်မှာတောင် ကျော်ကြား ပြီး
ဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ နိဗ္ဗာန်ကို
လိုချင်ရင် တောင်ကလပ်ဘုန်းတော်ကြီးရဲ့
အဆုံးအမနဲ့အညီ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြ လို့
ဆိုလိုတဲ့သဘော ထင်ပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီး တရားအားထုတ်
ပြီး ကျားနဲ့အတူ မီးလှုံတယ်ဆိုတဲ့ ဆင်
ကျုံးတောရကို သွားကြပြန်ပါတယ်။ ဆရာ
တော်ကြီး ဦးဥတ္တမသာရ လမ်းအတိုင်း
မောင်းရတာပါ။ တောရိုင်းကွင်းကြီးပါပဲ။
လယ်ယာလည်း သိပ်မလုပ်ကြ၊ သစ်တော
ကြီးလည်း မရှိ။ သုံးလေးမိုင်လောက် သွား
ရပါတယ်။

တောရိုင်းကွင်း အလယ်ခေါင်မှာ ပဲ
ဘုရားနှစ်ဆူနဲ့ သိမ်လုပ်ထားပါတယ်။
ကျောက်လုံးတံတိုင်းကာလို့။ ဘုရားတွေ
ကလည်း ကျောက်စေတီ။ ကျောက်တွေ ကို
အဝေးကြီးက ယူလာရလိမ့်မယ်။ ဒီ
တောရမှာ ဝိပဿနာတရားစခန်း ဖွင့်ဖို့
စာမျက်နှာ(၅၅)သို့

မြန်မာတစ်ဦး၏ ကမ္ဘာ့အမြင်

ကျွန်းဆွယ်သားများ

The Peninsulares

ဦးသက်ထွန်း

(အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး)

Malacca Straits မလတ္တားရေလက်ကြား ကိုစွဲ၍ ဗြိတိသျှတို့က မလေးယားနှင့် စင်္ကာပူကို Straits Settlements ဟုခေါ်ကြောင်း ထင်ရှားသော်လည်း မြန်မာတို့က အဘယ်ကြောင့် ပသျှူးကျွန်းဆွယ်ဟု ခေါ်ကြောင်း မရှင်းလင်းပါ။ ပိုမရှင်းလင်းသည်မှာ Free Masons တို့ကို ပသျှူးခေါင်းဖြတ်အသင်းဟု ခေါ်ခြင်းပင်။ ရန်ကုန်ရှိ တရုတ်စားသောက်ဆိုင်တို့၌ ရောင်းသော ပသျှူးခေါက်ဆွဲကား လူသိပိုများပါသည်။ ယခင်က မြန်မာတို့အနေဖြင့် ဘူမိပုတ္တရဟုတွင်သော မလေးရှားတိုင်းရင်းသားတို့ထက် ရန်ကုန်-ပိနန်-ကွာလာလမ်ပူ-စင်္ကာပူအတွင်း ကူးသန်းသွားလာနေကြသော မလေးရှားတရုတ်တို့ကို ပိုသိခဲ့ကြ၏။ ဥပမာအားဖြင့် ကျားဘမ်း သူဌေးဆွေမျိုးစု။

မလေးရှား လူဦးရေမှာ မလေးတစ်ဝက်၊ တရုတ်တစ်ဝက်၊ တမိလ်အနည်းငယ် ပါဝင်၏။ စင်္ကာပူ လူဦးရေမှာ တရုတ် ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်၊ အိန္ဒိယလူမျိုး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်၊ မြို့စွန်မြို့ဖျား နေမလေးအချို့တို့ ဖြစ်၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအထိ မလေးကျွန်းဆွယ်မှာ ကြက်

ပေါင်စေးတိုင်းပြည် ဖြစ်ခဲ့၏။ စစ်အတွင်း ယိုးဒယားမှ စင်္ကာပူအထိ မီးရထားစီးရာ ၌ တွေ့ခဲ့ရ၏။ ကြက်ပေါင်စေးပင်သည် တစ်နှစ်လုံး အနည်းငယ် မိုးရွာသည့် ရာသီဥတုကိုကြိုက်၏။ လူတို့အတွက်ကား မစားသာ၊ ငြီးငွေ့စရာ။ ဒုတိယပို့ကုန်မှာ ခဲမဖြူဖြစ်၍ မလေးရှားတောင်ပိုင်းရှိ ခဲမဖြူကျင်းတို့ကို လေယာဉ်စီးလျှင် ပိုမို ထင်ရှားစွာ တွေ့ရ၏။ ထိုအခါက အလုပ်သမားအများစုမှာ ရော်ဘာခြံနှင့် ခဲမဖြူကျင်းတို့၌ လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသော်လည်း စစ်ပြီးခေတ်တွင် မလေးရှားသည် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများစွာ တည်ထောင်ပြီး၍ အခြေအနေများစွာ ပြောင်းလဲသွားပေပြီ။ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းတွင် IT အိုင်တီလုပ်ငန်း၊ ရေနံလုပ်ငန်းများစွာ ပါဝင်၍ စင်္ကာပူနှင့် တန်းတူ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုဖြစ်ရန် ကြိုးစားလျက်ရှိ၏။ လူဦးရေနည်း၍ နိုင်ငံခြားလုပ်သားများ သွင်းရ၏။

ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီဟောင်းအဖြစ် မလေးရှား ပညာတော်သင်တို့သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ အသွားများခဲ့၏။ (မလေးရှားအစိုးရတွင် ဝတ်လုံတော်ရဘွဲ့ရသူတို့အထူးများပြားသည်။) မလေးရှားအစိုးရ၏

ဘူမိပုတ္တရတို့ကို ဦးစားပေးသည့် ပေါ်
လစီကြောင့် တက္ကသိုလ်၌ နေရာမရသော
တရုတ်နွယ်ကျောင်းသားတို့သည် နိုင်ငံခြား
သွားရောက်ကြရာ တစ်ခါက ဗြိတိန်နိုင်ငံရှိ
နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများအနက် မလေးရှား
မှ အများဆုံး ဖြစ်ခဲ့၏။ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်
မာဂရက်သက်ချာက နိုင်ငံခြားကျောင်း
သားများ၏ ကျောင်းလခကို မြှင့်တင်
လိုက်သည့်အခါ မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ်
မဟာသီယာက စိတ်ဆိုးပြီး ပညာတော်
သင် အများအပြားကို အမေရိကန်နှင့်
ဩစတြေးလျသို့ ပို့ခဲ့၏။

မလေးစကားသည် သာယာ၍
အရှေ့တောင်အာရှ စကားများအနက်
အလွယ်ကူဆုံး ဖြစ်၏။ အင်ဒိုနီးရှားတို့
သည်လည်း မလေးစကားပြောရာ သမိုင်း
အမွေအဖြစ် ခြားနားချက်တို့ကို ဖယ်ရှား
ဆဲဖြစ်၏။ အာရှစကားများအနက် တရုတ်၊
အိန္ဒိယ၊ ဂျပန်တို့ပြီးလျှင် အာရပ်စကားနှင့်
တန်းတူ ပြောသူအများဆုံးဖြစ်၏။ သဒ္ဒါ
ကလည်း လွယ်၊ ရောမအက္ခရာဖြင့်လည်း
ရေးနိုင်ရာ မလေးဘာသာသည် အနာဂတ်
တွင် အရှေ့တောင်အာရှ၏ အရေးကြီးဆုံး
ဘာသာစကား ဖြစ်လာဖွယ်ရာရှိ၏။

မွန်ဂိုလို့က် မျိုးနွယ်ချင်းဖြစ်၍
မြန်မာတို့အဖို့ မလေးသဘာဝကို နားလည်
ဖို့ မခက်။ နှစ်ဦးစလုံး ရက်ရက်ရောရော၊
အေးအေးဆေးဆေး၊ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေ
တတ်သော်လည်း ဘာသာရေးလည်း ကိုင်း
ရှိုင်း၏။ မလေးက မူဆလင်၊ မြန်မာက ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ။ သို့သော် အလိမ်ခံရပြီ၊ အစော်
ကား ခံရပြီထင်လျှင် နှစ်ဦးစလုံး ရူးရှူးရဲရဲ
ဖြစ်တတ်သည်။ မလေးက ဓားမြှောင် ထုတ်၊

မြန်မာက ဓား ထုတ်၏။
နှစ်ဦးစလုံး စီးပွားကုန်သွယ်ရေး
ထက် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဝါသနာပါ၏။
ဆက်ဆံရေးထက် စက်ပြင်ပိုဝါသနာပါ၏။
သို့ကြောင့် နှစ်ဦးစလုံး ယာဉ်မောင်းကျွမ်း
ကျင်၏။ နှစ်ဦးစလုံး ခြင်းလုံးခတ်၍ ဘော
လုံး ဝါသနာပါ၏။ ဝန်ကြီးအဆင့်အထိ
ဝါသနာပါ၍ အစိုးရက နှစ်စဉ် မာဒေး ကား
ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ ကျင်းပပေး၏။

မြန်မာကဲ့သို့ မလေးသည် ပွဲလမ်း
အလှအပ ကြိုက်၏။ မလေးအမျိုးသမီး
တို့၏ ရောင်စုံ sarong kebaya သည် လှပ
၍ မလေးယောက်ျားတို့၏ အနက်အရင့်
ရောင် အဝတ်အစားသည် ခန့်ညား၏။
မလေးမင်္ဂလာဆောင်သည် မြန်မာနည်းတူ
ရောင်စုံလွမ်းဝေဆာ၏။ မလေးပြည်နယ်
ဦးစီး Sultan စော်ဘွားတို့ကို အလှည့်ကျ
ဘုရင် တင်မြှောက်အုပ်စိုးစေရာ တော်ဝင်
ပွဲလမ်းတို့မှာ ခန့်ညားတင့်တယ်၏။

မလေးသဘာဝ ဓလေ့တို့ကို ဖြည့်
စွမ်းပေးနေသည်မှာ တရုတ်ဝီရိယနှင့် စီး
ပွားရေး စွမ်းဆောင်မှုပင်ဖြစ်၏။ တစ်ဖက်
တွင်လည်း မလေးတို့အကြား နေထိုင်ရင်း
မလေး သဘာဝဓလေ့ ကူးစက်သော
တရုတ်လူမျိုးတို့သည် မြောက်ပိုင်းနေ
ဟောင်ကောင်သားတို့ထက် ပိုသဘော
ကောင်း၊ ဆက်ဆံရေး ပိုလွယ်ကူလေ သည်။
လူမျိုးစုံ၊ ဝတ်စုံ ဓလေ့ဖြစ်၍ ရုပ်
မြင်သံကြား၌ ကြော်ငြာသလို Malaysia
Truly Asia ဖြစ်၏။

ဦးသက်ထွန်း
(အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး)

စူပါပါဝါက သုံးမျိုး ကမ္ဘာ့စနစ်ကလေးမျိုး

စူပါပါဝါ - စူပါဈေးကွက်
နယူးယောက်တိုင်း သတင်းစာကြီး၏ ပင်
တိုင် ဆောင်းပါးရှင် သောမတ်(စ်) အယ်လ်
ဖရီးမင်းက ကမ္ဘာ့အမြင်ကို စူပါအဆင့်
အတန်းဖြင့် တိုင်းထွာ၍ ကြည့်သည်။

ယနေ့ နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေး
စနစ်တွင် စူပါပါဝါ သုံးမျိုးက ကမ္ဘာ့ရေး
ရာအရပ်ရပ်တို့ကို အဓိက အဆုံးအဖြတ်
ပေးနေသည်ဟု ထောက်ပြသည်။ ပထမ
စူပါပါဝါက တစ်ဦးတည်း ကျန်ရှိသော
မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံ (စူပါပါဝါ) Super
Power ဖြစ်သည်။ အမေရိကား ဖြစ် သည်။

ဒုတိယ စူပါပါဝါက စူပါဈေးကွက်
Super - Market ကြီး ဖြစ်သည်။ စူပါ
မတ်ကတ်ဆိုလို့ ကုန်တိုက်ကြီးတို့ကို ပြော
ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သတိချပ်အပ်သည်။
ကမ္ဘာနှင့်ချီပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းတို့ကို
သွက်သွက်လက်လက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်
နေသော ဘဏ္ဍာရေး ကော်ပိုရေးရှင်းကြီး
ကို ရည်ညွှန်းသည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာ
အရပ်ရပ်ရှိ စတော့အိတ်(စ်)ချိန်း Stock
Exchanges ကြီးတို့တွင် ဧရာမ ငွေထုပ်
ကြီးတို့ကိုပိုက်လျက် ငွေအရင်းအနှီးတို့ကို
ကမ္ဘာအနှံ့ စီးဆင်းလှုပ်ရှားအောင် ပြုနေ
သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုမ္ပဏီကြီးတို့ကို ဆို
လိုသည်။

သူတို့၏ ဈေးကွက်သည် စတော့
အိတ်(စ်)ချိန်းများဖြစ်လေရာ အလွန်ကြီးမား
လှသည့်အတွက် ဖရီးမင်းက စူပါဈေးကွက်
ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစူပါဈေး
ကွက်သည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးကို အကျပ်
အတည်းထဲ စိုက်ဆင်းသွားအောင်လည်း
လုပ်နိုင်သည်။ အမြင့်ကြီးလည်း မြောက်
ပင်နိုင်သည်။ နိုင်ငံအသီးသီးတွင် စီးပွား
ရေးကပ်တွေ ဆိုက်အောင်လည်း လုပ်နိုင်
သည်။ အစိုးရတို့ကိုလည်း ဖြုတ်ချနိုင်
သည်။

စူပါချိန်ခွင်
လူတစ်ဦးစီသည် အစွမ်းမဲ့မဟုတ်
တော့ပြီ။ ခေတ်မီတက္ကနိုလိုဂျီတို့ကြောင့်
အထူးသဖြင့် အင်ဖော်မေးရှင်း တက္ကနိုလို
ဂျီတို့ကြောင့် လူတစ်ဦးစီ၏ စွမ်းရည်သည်
အလွန်မြင့်တက်သွားသည်။ ဘယ်လောက်
တောင် မြင့်တက်သွားသနည်းဆိုမူ စူပါ
အဆင့်ထိ ရောက်ရှိနေကြပြီ။ စက်တင်ဘာ
လ ၁၁ - ရက်နေ့ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်
မှုကြီးသည် လူတစ်ဦးစီ၏ စွမ်းရည်ထက်
မြက်မှု စူပါအဆင့်အထိ ရောက်ရှိလာပုံ
ကိုပြသည်။

ထို့ကြောင့် ခေတ်မီ တက္ကနိုလိုဂျီ
တို့ကြောင့် လူတစ်ဦးချင်းစီသည် စူပါစွမ်း
ရည်ရှိသော လူဖြစ်လာပြီ။ ယင်းကို Super
Empowered Individual ဟု ဖရီးမင်း

က အမည်ပေးသည်။ သို့ဖြင့် အောက်ပါ အတိုင်း စူပါပါဝါကြီး သုံးမျိုး ပေါ်ထွန်း နေပြီ။

၁။ စူပါပါဝါ အမေရိကား

၂။ စူပါပါဝါဈေးကွက်နှင့်

၃။ စူပါပါဝါ လူတစ်ဦးချင်းတို့ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာရေးရာတွင် အင်အား ချင်း ချိန်ခွင်လျှာမျှရေး Balance of power အကြောင်း အတော်များများ ပြောလေ့ ပြောထ ရှိသည်။ ယခုနှင့် နောင်တွင် အင်အားချိန်ခွင်လျှာ မျှရေးသည် ဖော်ပြ ပါ စူပါပါဝါ သုံးမျိုးကြား အင်အားချိန်ခွင် လျှာမျှရေးသာ ဖြစ်လာတော့မည်။ ဤ စူပါပါဝါ သုံးမျိုးကြား အပြန်အလှန် ဆက် ဆံတုံ့ပြန်ရေး interactions between three Super - Powers တို့ကသာ ကမ္ဘာ့ရေးရာ တို့ကို ပုံလောင်းနေမည် ဖြစ်တော့သည်။

ကစ်ဆင်ဂျာ၏ လေးမျိုး

သောမတ်(စ်) အယ်လ်ဖရီးမင်း က သူ၏ အရောင်းရအတွက် ကျယ်ဆုံး မကြာသေးမီက ရေးသားထုတ်ဝေသည့် ongitudes and Attitudes စာအုပ်၌ ကမ္ဘာ့ အမြင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖော်ပြပါအတိုင်း စူပါပါဝါသုံးမျိုး ပေါ်လာပုံကို ရှင်းပြသည့် နည်းတူ အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဟောင်း ဒေါက်တာဟင်နရီကစ်ဆင်ဂျာက လည်း သူ နောက်ဆုံး မကြာသေးမီက ထုတ်ဝေလိုက်သည့် Does America Need a Foreign Policy? ဆိုသော စာအုပ်တွင် နိုင်ငံတကာစနစ် International Systems လေးမျိုး တစ်ပြိုင်နက် တည်း ဘေးချင်းယှဉ်လျက် ပေါ်ထွန်းနေ ပုံအကြောင်းကို ရှင်းပြထားသည်။

ကစ်ဆင်ဂျာ ရှင်းပြသော နိုင်ငံ တကာ စနစ်လေးမျိုးမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) ယူနိုက်တက်စတိတ်နှင့် ၉ ရောပနိုင်ငံတို့ ဆက်ဆံရေးနှင့် အနောက် ဘက်ခြမ်းတိုက် Western Hemisphere အတွင်း ဆက်ဆံရေးစနစ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤစနစ်တွင် အစွန်အဖျားလောက်၌သာ လူမျိုးရေးစစ်မျိုး စစ်ဖြစ်နိုင်သည်။ ဒေသ တစ်ခုလုံး၌တား စစ်ပွဲတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ ပေ။ အကယ်၍ စစ်အင်အား ပြင်ဆင်မှု ပြုရလျှင် ဒေသအပြင်အပ outside the area ကိုသာ မျက်နှာမူမည်။ ဒေသအတွင်း မျက်နှာမူတော့မည် မဟုတ်။

(၂) အာရှရှိ အင်အားကြီးနိုင်ငံ များကြား ဆက်ဆံရေး။ တရုတ် - ဂျပန် အိန္ဒိယ - ရုရှ - ကိုရီးယား စသည့်နိုင်ငံ တို့သည် အချင်းချင်း မဟာဗျူဟာရန်ဘက် ပြိုင်ဘက်များအဖြစ် ရှုမြင်ကြသည်။ သူ တို့အချင်းချင်း အမျိုးသားအချုပ်အခြာ အာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ခြိမ်းခြောက်နိုင် သည်ဟု ယူဆကြသည်။ သူတို့အချင်းချင်း ကြား လက်ငင်း စစ်ဖြစ်ရန်အကြောင်းမရှိ။ သို့သော် စစ်မဖြစ်ဘူးလို့တော့ ဧကန်မဆို နိုင်ပေ။ အင်အားချိန်ခွင်လျှာမျှရေးမူသည် ထိုဒေသ၌ အရေးပါအရာရောက်စရာ ရှိ သည်။

အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊ ၁၇ - ရာစုနှစ်

(၃) အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒေသတို့

၏ ပဋိပက္ခတို့သည် ၁၇ - ရာစုနှစ် ဥရောပတွင် ဖြစ်ပွားသော ပဋိပက္ခတို့နှင့် ဆင်တူသည်။ ဤပဋိပက္ခတို့၏ ဇာစ်မြစ် သည် စီးပွားရေးလည်း မဟုတ်။ အာရှ မှာကဲ့သို့ မဟာဗျူဟာရေးရာလည်း မဟုတ်။ အိုင်ဒီအိုလိုဂျီနှင့် ဘာသာရေးတို့ ဖြစ်နေသည်။

ထိုကဲ့သို့သော ပဋိပက္ခတွင် အပေးအယူ စေ့စပ်မှုတို့ ဆိုသည်မှာ မဖြစ် နိုင်သလောက် ဖြစ်သည်။ ဝင်ရောက် ကြားဝင်သူတို့ နောက်ပြန်ရိုက်ခံရသည့် အန္တရာယ် back - fires တို့လည်း များ လှသည်။

(၄) ဥရောပသမိုင်းတွင် အစဉ် အလာ မရှိသောတိုက်မှာ အာဖရိကတိုက် ဖြစ်သည်။ အာဖရိကတိုက်တွင် ၄၆ - နိုင်ငံက ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများဟု ဆိုသော် လည်း သူတို့၏ ပေါ်လစီတို့သည် စုစည်း ညီညွတ်သော အိုင်ဒီအိုလိုဂျီတို့ပေါ်တွင် အခြေခံထားကြသည် မဟုတ်။ အင်အား ချိန်ခွင်လျှာ မျှရေးဆိုသော မူကိုလည်း အာဖရိကတိုက်တွင် ကျင့်သုံးကြသည်

မဟုတ်ပေ။

အာဖရိကသည် ကိုလိုနီအမွေ အနှစ် အများဆုံး ကျန်ရှိနေသော တိုက် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ ပဋိပက္ခများအဖြစ် သို့ အချိန်မရွေး ပြောင်းလဲသွားနိုင်သော ပြည်တွင်းစစ်တွေများသော တိုက်ဖြစ် သည်။ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းသည် အာဖရိကတိုက်၌ နိုင်ငံရေးနှင့် လူမျိုးရေး စစ်ပွဲများ မဖြစ်အောင် တားဆီးရန် တာဝန် အရှိဆုံးဒေသဖြစ်သည်။

ဒေါက်တာ ဟင်နရီကစ်ဆင်ဂျာ က အထက်ဖော်ပြပါ နိုင်ငံတကာစနစ် လေးမျိုးကြောင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးအကြောင်း အစဉ်အလာအရ ရှေးရိုးကျကျ ဆွေးနွေး ခဲ့ကြသော အမေရိကန် အချေအတင် ဆွေးနွေးမှုတို့သည် ‘အောက်’ သွားလေ ပြီ ဟု ဝေဖန်ပြသည်။

မောင်စူးစမ်း

ရည်ညွှန်း

1. Does America Need a Foreign Policy by Henry Kissinger
2. Longitudes and Attitudes by T. L Friedman

စာမျက်နှာ(၅၀)မှ

လည်း ပြင်ဆင်နေကြတာ တွေ့ရတယ်။

ဒီဒေသမှာ တစ်တိုင်ပတ်လည် လောက် သတ္တဝါတွေကို ဘေးမဲ့ပေးပါ တယ်။ ဘေးမဲ့စာချွန်လွှာတွေကို ကုန်း ဘောင်ခေတ် မင်းအဆက်ဆက်က ထုတ် ပေးပါတယ်။ ‘အဖမ်းအဆီး၊ အပစ်အခတ်၊ အသတ် အညစ် မရှိစေရ၊ ဘေးမဲ့ချမ်းသာ စေ’။

ဒီစာချွန်လွှာတွေကို တောင်ကလပ် အောက်ကျောင်းမှာ ကြည့်ရပါတယ်။

အောက်ကျောင်းကတော့ ဘုရား

ဆင်းတုပြတိုက်လို့ ပြောရလိမ့်မယ်။ ပုံ တော်အမျိုးမျိုး ထုလုပ်ပူဇော်ထားကြတာ တွေကို ကြည့်ညိုရပါတယ်။

ဗုဒ္ဓတန်ခိုးတော်ဟာ တောထဲ တောင်ထဲ ချောင်ထဲအထိ ကြီးမားလှပါ တိ။ ဒီတောဒီတောင်တွေဟာ ရှေးပုံစံ မပျက် တည်ရှိနေတုန်းပဲ။

ဒီခေတ် ဒီအချိန် အံ့ဩဝမ်းမြောက် ကြည်နူးစရာ ထူးခြားရှားပါး ဖူးမြင်ရမှုကြီး ပါပဲလို့ အမျှဝေလိုက်ချင်ပါတယ်။

အံ့မောင်

လွတ်လပ်မှုယူဆချက်

ဆန္ဒရှိရာ လုပ်နိုင်ခွင့်

မင်းခက်ရဲ

လွတ်လပ်မှုကို ဆန္ဒရှိရာ လုပ်နိုင်ခွင့်ဟု လည်း ဆိုကြသည်။ လွတ်လပ်သူသည် ကိုယ်နှစ်သက်ရာကို ကိုယ်လုပ်နိုင်ရမည် အယူအဆသည် ပြီးခဲ့သော အယူအဆ နှစ်ခုစလုံးနှင့် အကျွမ်းဝင်ပါသည်။ ‘အနှောင့်အယှက် ကင်းရမည်’ ဆိုသော အယူအဆမှာလည်း လူတစ်ယောက်သည် မိမိလုပ်လိုသောအရာကို လုပ်နိုင်မှ ထိန်းချုပ်ခံရမှုမှ ကင်းလွတ်ရမည်သဘော ဖြစ်သည်။ ပူးလီ (Poole) ကမူ “လူ တစ်ယောက်၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အနှောင့် အယှက်ဖြစ်စေသောအရာသည် ထိုသူ၏ လိုအင်ဆန္ဒအပေါ်တွင် မှီတည်နေ၏” ဟု ဆိုပါသည်။ တစ်စုံတစ်ခုသည် ကျွန်တော် တို့၏ လိုအင်ဆန္ဒကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေလျှင် ထိုအရာသည် ကျွန်တော်တို့ ၏ လွတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်သောအရာ ပင်။ သို့မဟုတ် လိုအင်ဆန္ဒကို မည်သို့မျှ အနှောင့်အယှက် မဖြစ်စေပါက လွတ်လပ် မှုကို ပိတ်ဆို့တားဆီးမည့်အရာ မဟုတ် နိုင်သည်မှာ သေချာသည်။

နံရံ၏ အခြားတစ်ဖက်သို့ သွားလို သောအခါ ထိုနံရံသည် ကျွန်တော်တို့ အတွက် အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်ပါလိမ့် မည်။ သို့မဟုတ် နံရံဆေးပန်းချီတစ်ခု ဆွဲ

ချင်သောအခါမူ ထိုနံရံသည် ကျွန်တော် တို့အတွက် အသင့်ဖန်တီးပေးသော အရာ ပင် ဖြစ်နေဦးမည်။ နံရံသည် ကျွန်တော် တို့အတွက် အနှောင့်အယှက် ဟုတ်မဟုတ် ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်ချင်သော လိုအင်ဆန္ဒပေါ်တွင် တည်ပါသည်။

ထို့အတူပင် ‘ရွေးချယ်နိုင်မှု ရှိခြင်း’ သည် ကျွန်တော်တို့ လုပ်လိုသောအရာ ကို လုပ်နိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းရှိ ခြင်း ဖြစ်သည်။ ‘ထိရောက်သောစွမ်းအား ရှိခြင်း’ သည် ကျွန်တော်တို့ လိုအင်ဆန္ဒ များ ပြည့်ဝစေဖို့ ‘လိုအပ်သောစွမ်းရည်ရှိ မှု’ ကိုပင် ဆိုလိုပြန်သည်။ ‘လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်း နေရာအဆင့်ရှိခြင်း’ သည်လည်း လူမှုရေးနယ်ပယ်ထဲရှိ ရပိုင်ခွင့်များကို မိမိ တို့ ဆန္ဒရှိသလို ချဉ်းကပ်နိုင်ခွင့်ပင် ဖြစ် သည်။ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက် ရှိခြင်းသည် မိမိ ဘဝကို ကျေနပ်သလို ပြုမူနိုင်ရမည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ အထက်ပါအချက် အားလုံးသည် မိမိလိုအင်ဆန္ဒရှိရာကို လုပ် နိုင်ခွင့်သဘော သက်ရောက်ပါသည်။ ဆက်စပ်နေပါသည်။ သို့သော် ယခင် ဆွေး နွေးစဉ်ကမူ အထက်ပါ အချက်တို့သည် ပုဂ္ဂလိက လိုအင်ဆန္ဒနှင့် မဆိုင်ဟု ကျွန်တော်တို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ပန်းချီ

ဆရာတစ်ဦးသည် နံရံကို နံရံဆေးပန်းချီ ဆွဲရန် လိုအပ်သော်လည်း သူသည် အခြား တစ်ဖက်သို့ သွားချင်သည်ဖြစ်စေ၊ မသွား ချင်သည်ဖြစ်စေ တားဆီးခံရသည်သာ ဖြစ်သည်ဟု မြင်ပါသည်။ ရွေးချယ်မှုတွင် လည်း ဤသဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရွေး ချယ်လိုသည်ဖြစ်စေ၊ မရွေးချယ်လိုသည် ဖြစ်စေ ရွေးချယ်ခွင့်သည် ရွေးချယ်ခွင့်သာ ဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို လုပ်ချင်သော စွမ်းအားတွင်လည်း လုပ်လိုသည် မလုပ် လိုသည်နှင့် မဆိုင်ပါ။ ပြီးခဲ့သော အချက် များအားလုံးသည် လုပ်လိုသည့်အရာမှ ကင်းလွတ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဤ ‘လိုအင်ဆန္ဒ’ အယူအဆကို ကန့်ကွက်ကြသည်မှာ ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ ပထမ ဝေဖန်သံမှာ ဤ အယူအဆသည် လွတ်လပ်မှု၏ အစစ် အမှန် အယူအဆ မဟုတ်သေး၍ ဖြစ် သည်။ “မည်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ သူ လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နိုင်သည်ဟူ၍ မရှိပါ” ဟု ဆိုလိုက်ပြီး “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လိုအင် ဆန္ဒတွေကို သဘာဝတရားကြီးနဲ့ လူ့အဖွဲ့ အစည်းက ကန့်သတ်ထားတယ်” ဟု ဆင် ခြေပေးကြ၏။ တကယ်တော့ ထိုဝေဖန်မှု မှာ ဤအယူအဆအား မည်သို့မျှ မထိ ခိုက်စေပါ။ သူတို့ဝေဖန်သံမှာ ‘ပြီးပြည့်စုံ သော လွတ်လပ်မှုမရှိနိုင်’ ဟု ဆိုရာရောက် ပြီး မိမိလုပ်လိုသောအရာကို လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆိုသည်မှာ လက်တွေ့ကျသော စည်းကမ်း ဘောင်ထဲရှိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ရည်ညွှန်းသော လွတ်လပ်မှုသာ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယဝေဖန်သံမှာ ဘာကီ (Berki) ၏ အသံဖြစ်သည်။ ဘာကီက ‘ဆန္ဒရှိရာ လုပ်နိုင်ခွင့်’ အယူအဆကို ဆန့်ကျင်ဘက် အမြင်မှ ဝေဖန်ခဲ့သည်။ “ကျွန်တော်တို့

လုပ်ကိုင်မှုတွေကို လိုအင်ဆန္ဒက အထောက် အပံ့ပေးနေတယ်” ဟု သူက ဆိုသည်။ ‘ကျွန်တော်တို့ လိုချင်သောအရာကို ကျွန်တော်တို့ အမြဲလုပ်နေကြသည်ပဲ၊ ‘ဆန္ဒရှိရာ လုပ်နိုင်ခွင့်အရ’ ကျွန်တော်တို့ သည် အမြဲလွတ်လပ်နေပြီလော” ဟု ဝေ ဖန်သူအချို့က ဆိုကြ၏။ “ကျွန်တော်တို့ ဟာ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ချင်တာကို အမြဲ လုပ်နေကြတာဆိုရင် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတစ်ခု အောက်မှာသော်မှ ကျွန်တော်တို့ဟာ လွတ်လပ်နေမယ့်ပုံပဲ” ဟု ဆိုစရာ ရှိပါ သည်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အသက်ကို လို ချင်သောကြောင့် ငွေကို ဓားပြအား ပေး လိုက်မယ်။ ဒါကို “ကျွန်တော်တို့ လုပ်ချင် တဲ့အရာ လုပ်တာပါလို့ ဆိုနိုင်မလား” ဟု မေးစရာ ရှိပါသည်။ ခြိမ်းခြောက်မှုအောက် ရှိ ကျွန်တော်တို့ဆန္ဒမှာ မလွတ်လပ်နိုင်ပါ။ ၎င်းမှာ လွတ်လပ်မှု မဟုတ်ဘဲ အခြေ အနေတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ထား လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ခြိမ်းခြောက်မှု၊ ဖိနှိပ်မှုသည် လိုအင်ဆန္ဒကို ပြောင်းလဲ သွားစေနိုင်သည်။

တတိယ ဝေဖန်သံမှာ လွတ်လပ် မှု ပြဿနာကို လူထု၏ လိုအင်ဆန္ဒနှင့် ဆက်နွှယ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လိုအပ်မှု နှင့်ဆန္ဒ မရှိသောနေရာတွင် လွတ်လပ်မှု ပြဿနာ မဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆကြ၏။ ကျွန်တော်တို့၏ လိုအင်ဆန္ဒကို မည်သို့မျှ မထိခိုက်စေသော တားမြစ်ချုပ်ချယ်မှု သည် ကျွန်တော်တို့ လွတ်လပ်မှုကို မလျော့ ပါးစေသောကြောင့် တားမြစ်မှု မမည်ပေ ဟု ဆိုရာလည်းရောက်၏။ “အချုပ်ခန်းထဲ က ထွက်ချင်တဲ့ဆန္ဒ မရှိတဲ့ အချုပ်သား တစ်ဦးအတွက် အချုပ်ခန်းဟာ သူ့လွတ် လပ်မှုအတွက် မထိခိုက်စေနိုင်သလိုပေါ့”ဟု

ဒွိုင်ယာက ဥပမာပေးဆို၏။ ဤအမြင် ကို ဝေဖန်သူတို့က ကန့်ကွက်ကြပါသည်။ ၎င်းအမြင်သည် လွတ်လပ်မှုကို စိတ်ပိုင်း သန့်စင်မှု အခြေအနေတစ်ခုသို့ လျှော့ချ လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ စတိန်းနားက “အချုပ်ဟာ အကျဉ်းသား ဘယ်မှ လွတ် လွတ်လပ်လပ် မသွားနိုင်အောင် ထားတာ ပဲ။ အချုပ်သားဟာ သွားချင်သည်ဖြစ်စေ၊ မသွားချင်သည်ဖြစ်စေ သူဟာ မလွတ်လပ် တော့ပါဘူး” ဟု ဆိုထားသည်။ ဤတတိယ ဝေဖန်သံသည် ဒဿနပညာရှင်များ အငြင်းပွားရဆုံးအသံ ဖြစ်၏။ ဖင်းဘင်က လွတ်လပ်မှုကို ရောင့်ရဲကျေနပ်မှုနှင့် မရော ထွေးဖို့ဆိုပြီး “လွတ်လပ်မှုမှာ ပြုမူဆောင် ရွက်မှု သဘောရှိတယ်။ ရောင့်ရဲမှုမှာ မရှိ ဘူး” ဟု ပြောခဲ့သည်။ ဖင်းဘင်တို့ မှန် သည်ဟူသော အယူအဆဘက်မှ ကြည့် လျှင် လွတ်လပ်မှုသည် ရောင့်ရဲမှုနှင့် မတူ ညီနိုင်ပါ။ ကျွန်တစ်ယောက်သည် ကျွန် ဘဝမှ မလွတ်မြောက်ချင်ပါ။ ရောင့်ရဲ ကျေနပ်နေသော်လည်း သူသည် ကျွန် သာဖြစ်သည်။ မလွတ်လပ်သူသာ ဖြစ် သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မရောင့်မရဲ ဖြစ် လာ၍ လွတ်မြောက်ချင်စိတ် ပြင်းထန် လာသောအခါတွင်လည်း သူသည် ကျွန် သာ ဖြစ်သည်။ မလွတ်လပ်သူသာ ဖြစ် သည်။

နောက်တစ်ခုမှာ ဖင်းဘင်တို့ မှား သည်ဟူသော ယူဆချက် ဖြစ်သည်။ ရောင့်ရဲမှု၊ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မှုတို့သည် လွတ် လပ်မှု အမျိုးအစားတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု စမစ်က ဆိုဖူးသည်။ ရောင့်ရဲသော ကျွန် သည် မလွတ်လပ်သောသူဖြစ်၏ ဆိုသည် မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း အပြန်အလှန်ကြား (inter-personal) တွင်သာ ဖြစ်နိုင်ပြီး ထိုကျွန်

ဖြစ်သူ၏ ပုဂ္ဂလိက အတွင်းစိတ်တွင်မူ လွတ်လပ်နေနိုင်ပါသည်ဟု ဆိုကြသည်။ လွတ်လပ်မှုသည် စိတ်ပိုင်းအပြုအမူ ကြည် လင်သန့်စင်မှုသက်သက် ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ် ပါမည်။ သို့သော် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထုတ် ဖော်မှုအပိုင်း မပါဟု ငြင်းဆို၍ မရပါ။ ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်မှုသည် ပုဂ္ဂလိက သဘောနှင့် သမဂ္ဂသဘော နှစ်ခုစလုံး ဆောင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ စမစ်က “ထိုကျွန်သည် သမဂ္ဂကြားတွင်လည်း လွတ် လပ်သူ ဖြစ်နိုင်သည်။ ကျွန်ဘဝမှ လွတ် မြောက်ပြီး ထိုကျွန်အဖြစ်ကို ပြန်လည် ရယူနိုင်သည်” ဟု ဆို၏။ ထိုသဘောကို ‘ရွေးချယ်မှု’ အပိုင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ တွေ့ ရပြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းလွတ်လပ်မှု အဆုံး စွန်ကို ရွေးချယ်လိုက်မှုဖြစ်သည်။ (နိုင်ငံ အတွက် အသက်ပေးသူနှင့် နှိုင်းခဲ့ဖူးသည်) ပထမရွေးချယ်မှုနှင့် နောက်ရွေးချယ်မှု အပိုင်းဟူ၍ ဖြစ်လာကြောင်းလည်း ဆိုခဲ့ သည်။

ထိုရောင့်ရဲမှုနှင့် လွတ်လပ်မှုကို ရောထွေးသော တတိယ ဝေဖန်သံနှင့် စတုတ္ထ ဝေဖန်သံမှာ အပြိုင်ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထဝေဖန်သံမှာ ‘လွတ်လပ်ခြင်း (being free)’ နှင့် ‘လွတ်လပ်မှုကို ခံစားရခြင်း (feeling free)’ ကို ရောထွေးထားခြင်း ဖြစ်၏။ ဒေးကမူ အယူအဆနှစ်ခု မဆက် စပ်ဟု ယူဆသည့်အပြင် လွတ်လပ်မှုကို ခံစားတတ်မှသာ လွတ်လပ်မည်ဟု ဆိုပါ သည်။ တကယ်တော့ လူတစ်ယောက် သည် မိမိလုပ်လိုရာကို လုပ်နိုင်မှသာ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်ခြင်း ဖြစ်စေ၍ ထိုကျေနပ် နှစ်သိမ့်မှုကသာ ထိုလူပုဂ္ဂိုလ်ကို အမှန် တကယ် မလွတ်လပ်လျှင်သော်မှ လွတ် လပ်မှုအရသာကို ခံစားနိုင်အောင် ပြုလုပ်

ပေးနိုင်စွမ်း ရှိသည်။ သို့သော် ‘လွတ်လပ်ခြင်းသည် လွတ်လပ်မှုကို ခံစားစေနိုင်သည်ဆိုသည့် အယူအဆသည်’ လွတ်လပ်မှု၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့်မဆိုင်၊ တန်ဖိုးဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်သာ ဆိုင်သည်ဟု ဝေဖန်ကြပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေ ထိုနှစ်ခုတွင် လွတ်လပ်ခြင်းဘဝမှာ လွတ်လပ်ခြင်းခံစားမှုထက် ပိုမိုအရေးကြီးသည်။ ခံစားမှုသည် ဘဝ၏ ကပ်ပါးကောင်တစ်ကောင်မျှသာ ဖြစ်သည်။

သည် သူလုပ်လိုသောအရာကို လုပ်ရာ တွင် လွတ်လပ်မှုရော မလွတ်လပ်မှုပါ တစ်ပြိုင်နက် ရှိနေမည်ဆိုသော အရှုပ်အထွေးပင် ဖြစ်သည်။ မခိုးရ မနေနိုင်သူ (Kleptomaniac) ဝေဒနာသည်တစ်ယောက်သည် ခိုးချင်သည့်ဆန္ဒ ရှိသလို မခိုးဘဲ နေချင်သည့်ဆန္ဒလည်း ရှိနေသလိုမျိုးပင်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ လိုအင်ဆန္ဒများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပဋိပက္ခ ဖြစ်လာသော အခါတိုင်းတွင် လိုအင်ရောင့်ရဲမှု (want

လူတစ်ယောက် အဇ္ဈတ္တလိုအင်အရ ပြုမူလျှင် လွတ်လပ်သည်။
ဗဟိဒ္ဓကြောင့် ပြုမူလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အစိုးရသော အပြုအမူ
မဟုတ်ဟု ငြင်းပယ်လိုက်ကြသည်

ပဉ္စမ ဝေဖန်သံမှာ ‘လိုအင်ဆန္ဒ’ နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ လူ၏ လိုအင်ဆန္ဒသည် ပတ်ဝန်းကျင် ခြယ်လှယ်မှုကို လုံးဝ ခြယ်လှယ်ခံရပါက လိုအင်ဆန္ဒအလျောက် လုပ်သောသူ၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်တို့သည် လွတ်လပ်မှုထက် မလွတ်လပ်မှုဘက်တွင် အလေးသာနေမည်။ သူ၏ လိုအင်ဆန္ဒမှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်နိုင်မှု အစစ်အမှန် ရှိပါက လိုအင်ဆန္ဒကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် လွတ်လပ်နေလိမ့်မည်။ ဤပြဿနာ၏ ရှင်းမရသော အပိုင်းမှာ လိုအင်ဆန္ဒအရ ပြုမူဆောင်ရွက်ရာတွင် သူ့လိုအင်ဆန္ဒတွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ထားနိုင်မှု ရှိမရှိဆိုသော ပြဿနာပင် ဖြစ်သည်။

ဆဌမ ဝေဖန်သံမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်

satisfaction) နှင့် လိုအင်ငြင်းပယ်မှု (want faustration) အခက်အခဲများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ မည်သည့် လိုအင်သည် လွတ်လပ်မှုနှင့် အနီးစပ်ဆုံး ရှိသနည်းဟု တွက်ဆကာ ဤအရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အဇ္ဈတ္တနှင့် ဗဟိဒ္ဓ နှစ်ပိုင်းခွဲလိုက်သည်။ ဗဟိဒ္ဓ လိုအင်မှုသည် တုပဖန်တီးထားခြင်း၊ ပြင်ပမှ အတင်းဖိအားပေး ပြထားခြင်းဟုဆိုကာ ပစ်ပယ်သည်။ လူတစ်ယောက် အဇ္ဈတ္တလိုအင်အရ ပြုမူလျှင် လွတ်လပ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓကြောင့် ပြုမူလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အစိုးရသော အပြုအမူ မဟုတ်ဟု ငြင်းပယ်လိုက်ကြသည်။ နီးလီးလ် (Neely) ကလည်း အောက်တန်းလိုအင်မှုနှင့် အထက်တန်းလိုအင်မှုဟု ခွဲခြားကာ အောက်တန်းလိုအင်ကို ပစ်ပယ်

သည်။ “အထက်တန်းလိုအင်နဲ့ ပြုမူလေ
ဒီလူဟာ လွတ်လပ်လေပါပဲ။ အထက်
တန်းလိုအင်ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတ္တ
ပိုင်းမှုနဲ့ အနီးစပ်ဆုံးမှာ ရှိနေလို့ပါ”ဟု သူ
က ဆိုပါသည်။

အချို့သော ဒဿနပညာရှင်များ
ကမူ လိုအင်မှုကို လိုအပ်ခြင်း (desire
about desire) ကိုသာ လွတ်လပ်မှုနှင့် နီး
စပ်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤအယူအဆကို လူ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ လုပ်လိုသောအရာကို အမှန်
တကယ် လုပ်လိုမှုဟု ဆိုကြသည်။ ဤ
အဆိုသည် ‘လိုအင်ဆန္ဒ’ ယူဆချက်မှ ဖယ်
ခွာပြီး ‘ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စိုးမိုးနိုင်မှု’ ဆီသို့
ရွေ့လျားသွားကြောင်း တွေ့ရသည်။

သတ္တမ ဝေဖန်သံမှာ သိစိတ်တန်
ပြန်မှု အယူအဆ (counter intuitive idea)
ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်မှု ပိုမို ရရှိစေမည့်
နည်းမှာ လိုအင်ဆန္ဒကို ဖြေဖျောက်ခြင်း
သာ ဖြစ်သည်ဟူသော အယူအဆဖြစ်၏။
ဇူးဆိုးက “လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့ရဲ့ လိုအင်
ဆန္ဒကို သူပြုလုပ်နိုင်မယ်ဆိုရင်၊ ပြီးတော့
သူဆန္ဒရှိတဲ့အရာကို သူလုပ်နိုင်မယ်ဆိုရင်
အဲဒီလူဟာ အမှန်တကယ် လွတ်လပ်တဲ့
သူပဲ” ဟုဆိုကာ ထပ်ပြီး “လွတ်လပ်မှုဟာ
ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ အရာကို လုပ်ခြင်းထဲမှာ
ပါမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော့်လိုအင်ဆန္ဒတွေ
ပြည့်ဝနိုင်ဖို့ရာ အရည်အချင်း တိုးတက်
လာစေဖို့နဲ့ လိုအင်ဆန္ဒကို ကျွန်တော့်မှာ
ရှိတဲ့ အရည်အချင်းနဲ့ ကိုက်ညီအောင်
လျှော့ချပစ်ခြင်း နှစ်ခုလည်း ပါမယ်လို့ဆို
ချင်ပါတယ်” ဟု ပြောခဲ့သည်။ လိုအင်
ဆန္ဒကို လျှော့ချပစ်ခြင်းသည် ပို၍ ဖြစ်
နိုင်ဖွယ် အကြောင်းရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကသက်
သက် ကိုယ်စားပြုထားသည်။ “လိုအင်ဆန္ဒ

ပြည့်ဝခြင်းဖြင့် လွတ်လပ်မှု မရနိုင်။ ဖျက်
ဆီးမှသာ ရနိုင်မည်” ဟု အဲပစ်တီတပ်က
ဆိုသည်။

သို့သော် ထိုအယူအဆကို ထပ်
ဝေဖန်ကြပါသည်။ လွတ်လပ်ချင်ပါက
လိုအင်ဆန္ဒကို လျှော့ချခိုင်းခြင်းသာ ဖြစ်
သည်။ ၎င်းကို ဖိန်း (Fain) က အကျဉ်း
သားနှစ်ယောက်ဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်ချပြခဲ့
သည်။ “တစ်ယောက်ကို အချုပ်အနှောင်
တွေ ဖယ်ရှားလိုက်ဗျာ၊ နောက်တစ်ယောက်
ကိုတော့ အဲပစ်တီတပ်ပြောတဲ့ ပုံစံအတိုင်း
ထားဗျာ” ဟု သရော်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှာ
ကိုယ်တွင်းအဇ္ဈတ္တ လွတ်လပ်မှုနှင့် ပြင်ပ
(ဗဟိဒ္ဓလွတ်လပ်မှု) သဘောတို့ကို ပြန်
ညွှန်းခြင်းပင် ဖြစ်သွားတတ်သည်။

ထိုပြဿနာကပင် ပုဂ္ဂလိကနှင့်
သမဂ္ဂ ကိစ္စတို့ကို အဌမဝေဖန်သံဆီသို့
ပစ်လွှတ်လိုက်သည်။ အဌမဝေဖန်သံမှာ
ကျွန်တော်တို့၏ လိုအင်ဆန္ဒသည် ပြင်ပ
ပုဂ္ဂိုလ်များကြောင့် လျော့ကျလာသော အခါ
လွတ်လပ်မှု ရှိလာတတ်သည်။ ဇူးဆိုး က
“ယေဘုယျသဘော (သို့) အစစ်အမှန်
ဆန္ဒရဲ့ အင်အားဟာ သီးခြားသဘော (သို့)
ချက်ချင်းဖြစ်လာတဲ့ ဆန္ဒအပေါ် သက်
ရောက်တဲ့အခါ လွတ်လပ်မှု အခြေအနေ
တစ်ရပ် ဖြစ်လာတယ်”ဟု ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။
ဝေဖန်သူတို့ကမူ ဇူးဆိုးသည် ကိုယ်တွင်း
လိုအင်ဆန္ဒကို ဖိနှိပ်သိပ်သိပ်မှုကြောင့် ဖြစ်
ပေါ်လာသည်ဟု မဆိုခဲ့ဘဲ ယေဘုယျ
သဘောဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော
ဆန္ဒသိပ်သိပ်မှုကိုသာ ဆိုခဲ့သည်ဟု ဆိုကြ၏။

နဝမ ဝေဖန်သံမှာ လွတ်လပ်မှုနှင့်
လိုအင်ဆန္ဒတို့၏ အပြန်အလှန်သဘော
ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်မှုကို ‘လိုအင်ဆန္ဒ’
အမြင်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ကြ၏။ သို့သော်

တစ်ခါတစ်ရံတွင် လိုအင်ဆန္ဒကို လွတ်လပ်မှုက အဆင်တန်ဆာပေးသည်။ ကျွန်တော်၏ လိုအင်မှုအများအပြားသည်လည်း လွတ်လပ်စွာ လုပ်နိုင်သောအရာများ၏ အလိုက်သင့် ပံ့ပိုးမှုကို ခံရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိသောအရာများကို ဆန့်ကျင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်၏ အာရုံငါးပါးသည် အတိတ်ကာလ၏ ရွေးချယ်မှုများအပေါ် အလွန်အမင်း မှီခိုနေရသည့် သဘောမှာ ကျွန်တော်တို့၏ လွတ်လပ်မှုကို ကျင့်သုံးခြင်းများက လိုအင်ဆန္ဒများကို ပုံဖော်နေပါသည်ဆိုသည့် သဘောပင်။ လွတ်လပ်မှု အရင်လာ၍ လိုအင်ဆန္ဒက နောက်မှလာသည်။ ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်မှုနှင့် လိုအင်ဆန္ဒတို့သည် စက်ဝိုင်းပုံလှည့်လည်နေကြသည်ဟု ဆိုရမည်။

နဝမ အသံပိုင်ရှင်များကို ဤသီအိုရီသမားများက ပြန်ဝေဖန်ခဲ့ကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ လွတ်လပ်မှုကို ကျင့်သုံးနေစဉ်အတွင်း လိုအင်ဆန္ဒကို အခြေအနေဖြစ်ရပ်တို့က ပံ့ပိုးတတ်သည်မှာ မငြင်းနိုင်သော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ လွတ်လပ်မှုကို တွေ့ကြုံသိဖြင့် လိုအင်ဆန္ဒဟု ပြောနိုင်သလို လက်တွေ့သဘောအရ လွတ်လပ်မှုက လိုအင်ဆန္ဒကို ပုံဖော်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် နဝမ ဝေဖန်ရှင်များ ပြောသလို အပြန်အလှန် စက်ဝိုင်းပုံဆိုသော အချက်ကို မတွေ့ရပါ။ တကယ်တော့ လိုအင်ဆန္ဒ ယူဆချက်တွင် ကိုယ်

ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အားဖြည့်ထောက်ပံ့မှုအများကြီးလိုသည်။ သို့မှသာ တည်မြဲစိုးမိုးသော လိုအင်ဆန္ဒများ ဖြစ်လာပြီး လူပုဂ္ဂိုလ်၏ လွတ်လပ်မှု အထောက်အကူဖြစ်မည်ဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။

နောက်ဆုံးနှင့် ဒဿမ ဝေဖန်သံမှာ လွတ်လပ်မှု၏ မှီခိုမှု နှိုင်းယှဉ်သောသဘောဖြစ်သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး၏ လိုအင်ဆန္ဒမှာ အထင်အရှားရှိသည်။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်က သူလုပ်လိုသောအရာမှ တားမြစ်ခံရသောကြောင့် လွတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးပြီးဖြစ်ပြီး ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်မှာ သူလုပ်လိုသောအရာ တားမြစ်မခံရသောကြောင့် လွတ်လပ်မှု မဆုံးရှုံးဟု ဆိုရမည်။ လူနှစ်ယောက် လိုအင်ဆန္ဒ အတူတူကို လုပ်ကြရာတွင် အတားအဆီးမှာ အတူတူပင် ဖြစ်သော်လည်း တစ်ယောက်အပေါ်ကိုသာ အကျိုးသက်ရောက်ပြီး ကျန်တစ်ယောက်အပေါ်ကို မသက်ရောက်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် ၎င်းကို နိုင်ငံများအကြားရှိ လူများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။

လွတ်လပ်မှုကို မိမိဆန္ဒရှိရာ လုပ်နိုင်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ရသည်မှာ ကျေနပ်စရာ မကောင်းပါ။ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင်လည်း စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယူဆချက်များကိုသာ ဦးစားပေးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မင်းခက်ရဲ

Ref: Tim Gray, Freedom

ဒေါင်းစာပေစာအုပ်ဆိုင်

၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

အိပ်မက်ထဲက မျှော်လင့်ချက်တွေ လွတ်ထွက်မသွားပါစေနဲ့

လူထုစိန်ဝင်း

- လက်မြောက်အရုံးပေးချင်စိတ် တွေ ပေါ်လာတဲ့အခါမျိုးမှာ၊
မျှော်လင့်ချက်က ဆက်လက်ရှင် သန်နေဖို့ ခွန်အားတွေပေးတယ်။
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှုကို ဘယ်တော့မှ မစွန့်လွှတ်ပါနဲ့။
လုပ်နိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်မှု ရှိနေ သမျှ၊
ကြိုးစားဖို့အတွက်အကြောင်း ရှိ တယ်။
- ကိုယ့်ပျော်ရွှင်မှုကို သူတစ်ပါး လက်ထဲ ထည့်မထားပါနဲ့၊
ကိုယ့်လက်ထဲမှာပဲ ထား၊ ဒါမှ အမြဲတမ်း ကိုယ်လက်လှမ်းမီ နေမှာ။
- အောင်မြင်တာ၊ ရှုံးနိမ့်တာကို ရုပ် ဝတ္ထု ကြွယ်ဝမှုတွေနဲ့ မတိုင်းတာ ပါနဲ့၊
ကိုယ် ဘယ်လို ခံစားရတယ်ဆို တာနဲ့သာ တိုင်းတာပါ။
ကိုယ့်ဘဝရဲ့ ပြည့်စုံမှုကို ကိုယ့် ခံစားချက်များကသာ ပြဋ္ဌာန်း တယ်။
- ဆုံးတဲ့ အခိုက်အတန့်ကလေးတွေ ရဲ့ လွှမ်းမိုးသွားမှုကို မခံပါနဲ့၊
သည်းခံလိုက်စမ်းပါ၊ သူတို့ ကျော် လွန်သွားလိမ့်မယ်။
- အကူအညီတောင်းဖို့ မဝံ့မရဲ ဖြစ် မနေနဲ့၊
လူတိုင်း တစ်ချိန်မဟုတ် တစ်ချိန် လိုအပ်မြဲ ဖြစ်တယ်။
- အချစ်ကို ရှောင်မပြေးနဲ့၊ ရင်ဆိုင် တွေ့လိုက်ပါ၊
ဘာကြောင့်ဆိုတော့ ပျော်စရာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်လို့ပါ။
- ဖြစ်ချင်တာကို ကိုယ့်ဆီရောက် လာအောင် စောင့်မနေနဲ့၊
သွားတဲ့လူကို ဘဝက လမ်းတစ် ဝက်က ဆီးကြိုမယ်ဆိုတဲ့အသိနဲ့၊
ရှိသမျှအားထုတ်ပြီး ရအောင် လိုက်ယူပါ။
- စိတ်ကူးတွေနဲ့ အိပ်မက်တွေ မျှော် လင့်သလို ဖြစ်မလာလို့၊
ဘဝပျက်ပြီ မထင်လိုက်လေနဲ့။
ကိုယ့်အကြောင်း၊ ဘဝအကြောင်း အသစ်တစ်ခု တွေ့ရလေတိုင်း၊
တိုးတက်မှု ရခဲ့တာပဲပေါ့။
- ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရိုသေစိတ်ပျောက် သွားစေမယ့်၊
ဘယ်လိုကိစ္စမျိုးမှ မလုပ်မိပါစေနဲ့။
- ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ်ကျေနပ်ခြင်းဟာ၊
လူ့ဘဝကို ကျေနပ်ဖို့ လိုအပ်ချက် ဖြစ်တယ်။
- ရယ်မောဖို့ ဘယ်တော့မှ မေ့မနေ နဲ့၊
ငိုကြွေးဖို့လည်း ရှက်မနေနဲ့၊
ဒီနှစ်ခုကို လုပ်နေခြင်းကြောင့် ဘဝဟာ ကျေနပ်စရာ အကောင်း ဆုံး
ဖြစ်နေရတာပဲ။ (နန်စီဆင်းမ်)

**Don't Let Go of Hope
in Your Dreams**

* Hope gives you the strength to keep going
when you feel like giving up.
Don't ever quit believing in yourself.
As long as you believe you can,
you will have a reason for trying.
Don't let anyone hold your happiness in their hands;
hold it in yours, so it will always be within your reach.
Don't measure success or failure by material wealth,
but by how you feel;
our feelings determine the richness of our lives.
Don't let bad moments overcome you;
be patient, and they will pass.
Don't hesitate to reach out for help;
we all need it from time to time.
Don't run away from love but toward love,
because it is our deepest joy.
Don't wait for what you want to come to you;
go after it with all that you are,
knowing that life will meet you halfway.
Don't feel like you've lost
when plans and dreams fall short of your hopes.
Anytime you learn something new
about yourself or about life,
you have progressed.
Don't do anything that takes away
from your self-respect;
feeling good about yourself
is essential to feeling good about life.
Don't ever forget how to laugh
or be too proud to cry.
It is by doing both that we live life to its fullest.

- Nancye Sims

လူ့လောကကြီးကို ငြီးငွေ့တယ်။ လူတွေနဲ့ ဝေးရာကိုသာ သွားနေလိုက်ချင်
တော့တယ်ဆိုတဲ့ စကားမျိုး လူကြီးလူငယ် မရွေး ပြောလေ့ရှိတာ ကြားဖူးကြမှာပါ။
ကိုယ့်စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေ အကောင် အထည် ပေါ်မလာတဲ့အခါမျိုး၊ ဒါမှ မဟုတ်
လူတွေဟာ ကိုယ်ထင်ထားသလို မျှော်လင့်ထားသလို ဖြစ်မလာတဲ့အခါမျိုး တွေမှာ
ပြောလေ့ရှိကြတာပါ။

စကားအဖြစ်သာ ပြောပေမယ့် တကယ်တမ်းကျတော့ ဘယ်သူမှ လူ့လောကကြီးနဲ့
ကင်းရာဝေးရာကို ထွက် မသွားနိုင်ကြပါဘူး။ လူ့လောကကို ကျော ခိုင်းပြီးသွားတော့မယ်
ဆိုပြီး သွားရင်း သွားရင်းနဲ့ လူ့လောကကြီးဘက် မျက်နှာ မူပြီး

ပြန်ရောက်လာတတ်ကြတာပါပဲ။ မြက်ပင်ကို ဖြတ်ပြုပြီး အပြီးအပိုင် တောဝင်မွေ့လျော်သွားတယ်ဆိုတဲ့ ဇနတ္ထမင်းဆို တာကတော့ အလောင်းတော် အာဇာနည်ပေကိုး။ ပုထုဇဉ်မှန်သမျှကတော့ မစင်ဘင် ပုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ်အတိ ပြီးတယ်ဆိုကြပေမယ့် လူ့ဘောင်လောကကို မြက် ဖြတ်သလို ဖြတ်နိုင်ခြင်း မရှိကြပါဘူး။

ဒီလို မရှိတာကို အပြစ်တင်နေ လိုလည်း မဖြစ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အလိုမကျ ဖြစ်နေစရာလည်း မရှိပါဘူး။ ရှိနေရင်လည်း စိတ်မချမ်းမြေ့ရတာကလွဲ ပြီး ဘာမှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

လူ့လောကမှာ လူတိုင်း အချိန် တိုင်း ရွှန်းနိမ့်နေကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အမြဲ တမ်း အနိုင်ရနေတယ်ဆိုတာမျိုးလည်း မရှိ ပါဘူး။ အရှုံးပေးတတ်သူသာ ရွှန်းတာပါ။ အညံ့မခံ အရှုံးမပေးတတ်သူအဖို့ ဘယ် တော့မှ မရှုံးပါဘူး။ တိုက်ပွဲတစ်ပွဲ ရွှန်းခြင်း ဟာ စစ်ပွဲကြီးတစ်ပွဲ ရွှန်းသွားတာ မဟုတ် ဘူးဆိုတဲ့စကား ရှိပါတယ်။ တစ်ကြိမ် တစ်ခါ၊ ဒါမှမဟုတ် သုံးလေးငါးခါ အရှုံး ကို ရင်ဆိုင်ဖူးသူချည်းပါ။ အရှုံးကို အရှုံး ပေးလိုက်သူအဖို့တော့ တစ်သက်လုံး ရွှန်းသွားတော့မှာပါ။ ဘယ်တော့မှ အနိုင်မရ နိုင်တော့ပါဘူး။ အရှုံးကို အရှုံးမပေးဘဲ၊ ဦးထောက်အညံ့မခံဘဲ ဇွန်ပဲနဲ့ လဲကျ လိုက်၊ ကုန်းရုန်းပြီးထလိုက်၊ ထပ်ပြီး မှောက်လျက်ကျလိုက်၊ ပြန်ပြီး ကုန်းရုန်း ထလိုက် ဆိုတာမျိုး လုပ်နိုင်သူဟာ နောက်ဆုံးမှာ မားမားမတ်မတ် ရပ်နိုင်လာတာချည်းပါ။

တခြား ကြည့်စရာ မလိုပါဘူး။ ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည်ကိုသာ ပြန်ကြည့်စမ်း ပါ။ နယ်ချဲ့လက်အောက် နှစ်ပေါင်း ရာ ကျော်နေခဲ့ရတဲ့ အချိန်များမှာ မြန်မာလူ မျိုးတွေ လည်စင်းအညံ့ခံသွားတဲ့ ခေတ် ရယ်လို့ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ရှိသလောက်အင်အား လေးတွေ စုစုပြီး ရရာလက်နက် စွဲကိုင် ပြီး သူ့ကျွန်မခံစိတ်ဓာတ်နဲ့ တိုက်နေခဲ့ကြ တာချည်းပါ။ တိုက်ရင်းသေခဲ့ရသူတွေ လည်း မနည်းလှ ဘူးပေါ့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အာဇာနည်မျိုးချစ်များအဖြစ် သမိုင်းမော် ကွန်းတင် အလေးအမြတ် ပြုခဲ့ကြရပါ တယ်။ ဦးထောက်အညံ့ခံပြီး နယ်ချဲ့အရှင် သခင်ကြီးများရဲ့ ကျေးတော်မျိုး ကျွန်တော် မျိုးအဖြစ် ခြေထောက်ဖက်ခဲ့ကြသူတွေ လည်း ဒုနဲ့ဒေး ရှိခဲ့တာပါပဲ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုး တွေကိုတော့ အမျိုးသားသစ္စာဖောက်များ အဖြစ် ရှုတ်ချခဲ့ကြပါတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်နှကြိမ်ပဲ ရွှန်းခဲ့ရဲ့၊ ဘယ်လောက်ပဲ သေခဲ့သေခဲ့ အရှုံးမပေးတဲ့စိတ်ကြောင့် နောက်ဆုံးမှာ အောင်မြင်မှု ရခဲ့ကြတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။ နေမဝင်အင်ပါယာကြီး ဘယ်လောက် ကြီးကျယ်ကြီးကျယ်၊ ဖက် ဆစ်တွေရဲ့ တိုက်ရည်ခိုက်ရည် ဘယ် လောက်စွမ်းစွမ်း၊ အနိုင်မခံစိတ်က အနိုင် ရခဲ့တာပါပဲ။

အရေးကြီးတာက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်ဖို့ပဲ။ ကိုယ့်ဘဝ အောင်မြင်ဖို့ ဘယ်သူကမှ လုပ်မပေးနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်လုပ်မှ ရပါတယ်။ သူများကို အားကိုး ပြီး သူများရဲ့ အကူအညီကို စောင့်မျှော် နေတတ်သူဟာ ဘယ်တော့မှ အောင်မြင် မှ မရနိုင်ဘူး။ ကိုယ်တိုင် အောင်မြင်မှု ရ အောင် လုပ်နိုင်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှိသေ ပါတယ်။ သူများ ရှိသေတာခံရဖို့က မခက် ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရှိသေနိုင်ဖို့ သိပ် ခက်ပါတယ်။

လူထုစိန်ဝင်း

ဂေါ(ဒ်)ခြေလှမ်း နားစွင့်ရန် မလိုပြီ

ချမ်းအေး

ဂေါ(ဒ်) နာရီကို လှမ်းကိုင်

၂၁ - ရာစုနှစ်အတွက် ဒီပလိုပေစီကို ဒေါက်တာဟင်နရီ ကစ်ဆင်ဂျာ (အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဟောင်း) က ပုံသွင်းပြသည်။ အင်ဖော်မေးရှင်းနှင့် ပညာ information and knowledge တို့ကလည်း ဤသို့ ပုံသွင်းပြရာတွင် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ကြောင်း သူက ရှင်းပြသည်။ နိုင်ငံခြားရေး ပေါ်လစီကို ပုံသွင်းရာ၌ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တို့၏ အရည်အသွေး statesmanship ကလည်း အရေးကြီးသည်။ သူတို့ကို အင်ဖော်မေးရှင်းနှင့် ပညာတို့က အဘယ်ပုံ ပုံသွင်းသနည်းဆိုသော အချက်အလက်ကလည်း အရေးပါသည်။

ဤကိစ္စနှင့် စကားစပ်မိပြီး ဟင်နရီ ကစ်ဆင်ဂျာက ပရပ်ရှင်း နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး အိုတိုဗွန် ဘစ်စမတ်၏ ပြောစကားတစ်ခုကို ကိုးကားပြသည်။

“နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ဦး အနေဖြင့် အကောင်းဆုံး လုပ်နိုင်သော အရာမှာ ဂေါ(ဒ်) God ၏ ခြေလှမ်းတို့ကို နားစွင့်နေပြီး ဂေါ(ဒ်) နာရီ၏ အနားသတ်ကို ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်ဖို့ပင် ဖြစ်သည်။ ဒီနောက် ဂေါ(ဒ်) နှင့်အတူ ခြေလှမ်းအနည်းငယ် လှမ်းကြည့်ပါ”

ဤအမြင်မျိုးသည် တစ်မဟုတ်ချင်း ချက်ချင်း ဆက်သွယ်နိုင်သော instantaneous communication ခေတ်သစ်တွင် စိတ်ကူးယဉ်သမား idealist တို့ အနေဖြင့် နှိမ့်ချလိုသောသဘောဖြင့် အသုံးဝင်ကောင်းဝင်မည်။ ဂေါ(ဒ်) အမည်ကို သုံးခြင်းသည် မိမိကိုယ်မိမိ နှိမ့်ချသည့် သဘောရှိသည်။

သို့သော် အစစ်အမှန်သမား realist တို့ကမူ လောကီရေးရာ၌ ဂေါ(ဒ်)ကို ရည်ညွှန်းသုံးစွဲခြင်းကို ငြင်းပယ်ကြသည်။ ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်တို့သည် ကာလခဏ၏ စိတ်ဓာတ် The mood of the moment ကို ကျင်လည်စွာ ကိုင်တွယ် အသုံးချကြရာတွင် အကြံပေးအဖွဲ့၊ သုတေသနအဖွဲ့၊ ဖိုးကပ်(စ်)အဖွဲ့ focus group နှင့် ဉာဏ်ကြီးရှင်အဖွဲ့တို့ကို အားကိုးနိုင်သည်။ ဂေါ(ဒ်) ခြေလှမ်းကို နားစွင့်ရန် မလိုပြီ။

ရှုထောင့်ကျုံ့

ခေတ်သစ်ခေါင်းဆောင်တို့သည် အနာဂတ်ကို ရှုမြင်ရာ၌ မိမိ ယဉ်ပါးနေသော အရာတို့ကို ဖလင်အရစ် မြန်မြန် ရွှေ့တိုးကြည့်သည့် သဘောမျိုး a projection forward of the familiar ဖြင့် ကြည့်သည်။

ကွန်ပျူတာသည် ပညာတို့ကို သိုမှီးထားနိုင်သည်။ ဒေတာ သတင်းအချက်

အလက်ပေါင်းများစွာတို့ကို ချက်ချင်း ရရှိနိုင်အောင် လုပ်ပေးနိုင်သည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်း၌ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီပြဿနာတို့ကို စဉ်းစားရာ၌ ရှုထောင့်ကို ကျဉ်းပစ်နိုင်သည်။ လူအား ဉာဏ်အား အများကြီးစိုက်ထုတ်ရန် မလိုတော့ပေ။ shrinking perspectives ဟုဆိုသည်။

နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တို့သည် အဖြစ်အပျက်တို့ကို စောင့်နေတတ်ကြသည်။ ဤသို့ စောင့်ရင်း မီဒီယာတို့မှ ပွဲတင်သံတို့ကို နားစွင့်ကြသည်။ စင်စစ် သူတို့သည် အနာဂတ်ကို ကြိုတင်မြင်နိုင်စွမ်း ရှိရမည်။ သို့သော် သူတို့သည် အနာဂတ်ကို နည်းပရိယာယ် ပြဿနာအဖြစ် မြင်တတ်သည်။ အမှန်က အနာဂတ်သည် မဟာဗျူဟာကိစ္စဖြစ်သည်။ တကယ်ပြောရလျှင် ၂၁ ရာစုနှစ်အတွက် အမြော်အမြင်ရှိသော ပေါ်လစီချမှတ်သူ policy makers တို့ပေါ်ပေါက်ရေးမှာ သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအရ ပြင်ဆင်ထားနိုင်မှု cultural preparation အပေါ် မူတည်နေသည်။

ကွန်ပျူတာခေတ်တွင် အင်ဖော်မေးရှင်းတို့ကို အချောကိုင် စီစဉ်နိုင်သည့် အဆင့်မှ မိမိလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အနာဂတ်မြင်ကွင်းကို တတ်နိုင်သမျှ ပီပီပြင်ပြင် ရှုမြင်နိုင်သည့်အဆင့်အထိ မြှင့်ပေးရမည်။

ဒေါက်တာ ဟင်နရီကစ်ဆင်ဂျာက နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တို့သည် ပညာဖြင့် သမိုင်းရေးစီးကြောင်းတို့ကို နားလည်ခြင်းထက် ဗီဇစိတ် instinct ဖြင့် စိတ်မှန်းဖြင့် ရမ်းခမ်းဖမ်းကိုင်တတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အလိုလို ထိုးထွင်းဉာဏ် အသိစိတ် intuitive ability လည်း ရှိဖို့ အမှန်လိုအပ် သည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ခေါင်းဆောင်မှုဆိုသည်မှာ အတွေ့အကြုံနှင့်

အနာဂတ်စိတ်ကူးကြား ပေါင်းကူးတံတားခင်းပေးရသော ပညာဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ To bridge between experience and vision ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ဉာဏ်မှစာအုပ်သို့
နိုင်ငံခေါင်းဆောင်နှင့် နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီ ချမှတ်သူတို့သည် ပညာအလို့ငှာ စာအုပ်တွေ ဖတ်ကြသည်။ ပုံနှိပ်ခြင်းပညာကို စတင် တီထွင်မိကတည်းက ဘာသာရေး၊ ဒဿနနှင့် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်တို့တွင် တော်လှန်ပြောင်းလဲမှုတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ပညာဗဟုသုတတွေ အကုန်အစင် ပျံ့နှံ့ကုန်သည်။

ဤသို့ ပုံနှိပ်ကိရိယာတို့ဖြင့် ပညာဗဟုသုတတွေ ပျံ့နှံ့မှုတို့ကြောင့် ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွေက ပညာကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားမှုသည် ပြိုကွဲသွားတော့သည်။ Universal Church ပြိုကွဲသွားကာ နိုင်ငံအစိုးရ nation-states တွေ ပေါ်လာသည်။ rationalism ခေါ် ဆင်ခြင်တုံတရား ဝါဒ ပေါ်ထွန်းလာသည်။ faith ခေါ် အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်ဆည်းကပ်မှု နေရာတွင် အရာရာကို ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်ကြည့်ရမည်ဆိုသော ဝါဒ ပေါ်လာသည်။ သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားရန် အခြေခံပေတည်း။

ပုံနှိပ် မီဒီယာကြောင့် ရာစုနှစ်နှစ်ခုတိုင်အောင် ပုန်ကန်လှုပ်ရှားမှုတွေ ပေါ်ခဲ့သည်။ စာအုပ်သည် ပညာကို သို့မှီးရာ၊ အင်ဖော်မေးရှင်းတို့ကို ဖြန့်ချိရာ၊ ပြန့်ပွား ကူးစက်ပေးရာ ဖြစ်လာသည့်အပြင် ပညာအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်ပေးရာ၊ ကာလတစ်ခုခုနှင့် အနှိုင်းပြုရာတွေ ပေါ်လာသဖြင့် အညွှန်းစနစ် indexing devices

တွေ ပေါ်လာသည်။

အညွှန်းစနစ်သည် ဖြစ်ရပ် events တို့ကို အမျိုးအစား categories တို့အဖြစ် နှိုင်းယှဉ်နိုင်စေသည်။ ထို့အပြင် စာဖတ် ကြသောအခါ ဟန် style အပေါ် အလေး ပေးမှုတွေ ပေါ်လာသည်။ စာ၏ရသတို့ ပေါ်လွင်စေရန် ရည်ရွယ်ကြခြင်း ဖြစ်တန် ရာသည်။

ပညာသည် စာအုပ်အပေါ် အခြေ စိုက်ခဲ့သည်။ စာအုပ် မပေါ်ပေါက်ခင်က ပညာသည် မှတ်ဉာဏ်ကို အခြေစိုက်ရ သည်။ ယခု တော်လှန်ပြောင်းလဲကုန်ပြီ။

အကြီးကျယ်ဆုံး
အသိပညာတော်လှန်ရေး

ယခုခေတ်သည် အင်ဖော်မေးရှင်း နှင့် ပညာခေတ်ဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ် တက္ကနိုလိုဂျီတို့ကြောင့် အင်ဖော်မေးရှင်း တွေ အလျှံပယ်ရနေသည်။ ဤအင်ဖော် မေးရှင်းတို့ကို ဒီအတိုင်း အရိုင်းထည် အကြမ်းထည် ထားလို့မဖြစ်။ အချော ကိုင်ရမည်။ စနစ်တကျ ထားသိုစီစဉ်ရ မည်။ processing မည်သည်။

ဤသို့ အစီအစဉ် အထားအသို ဖြင့် ရရှိသော အင်ဖော်မေးရှင်းတို့ကို စိစစ် သုံးသပ်ရသည်။ ဤအင်ဖော်မေးရှင်းတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ဖော်ရသည်။ ဤ အပိုင်းကို ပညာ knowledge ဟုခေါ် သည်။

ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာဟင်နရီ ကစ်ဆင်ဂျာက အင်ဖော်မေးရှင်းနှင့် ပညာ ကြား ချိုင့်ကွာဟချက် gap between in- formation and knowledge ပေါ်ပေါက် လာပုံကို ရှင်းပြသည်။ အင်ဖော်မေးရှင်း တွေ အများကြီးရတိုင်း အဓိပ္ပာယ် မဖော်

တတ်ကြပေ။ ဖော်လှောင်လည်း တလွဲဖော် တတ်ကြသည်။ ရှေ့တွင် ဤကွာဟချက် သည် ပို၍ ကြီးမားဦးမည် ဖြစ်သည်။

ဟင်နရီကစ်ဆင်ဂျာက ဤကွာဟ ချက်၏ အကျိုးဆက်တစ်ခုကို ဆက်ပြော သည်။ ဤကွာဟချက်မှ အခြားကွာဟ ချက်တစ်ခု ထပ်မံပေါ်ပေါက်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ယင်းကား a gap between knowledge and wisdom ဟုဆိုသည်။ ပညာနှင့် အမြော်အမြင်တို့ကြား ကွာဟမှု တို့ပင် ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤကွာဟချက် တို့ကြောင့်ပင် လက်ရှိ တွေ့နေရသော အင်ဖော်မေးရှင်းခေတ်သည် သမိုင်း၌ အကြီးကျယ်ဆုံး အသိပညာ တော်လှန် ရေး greatest intellectual revolution ကို မွေးထုတ်နေပြီ။

အင်ဖော်မေးရှင်းတို့ကို စိစစ်ပုံ။ ပညာတို့ကို ရပုံ၊ ခံစားသိရှိမှု perceptions တို့ကို ဖွဲ့စည်းပုံတို့သည် မတူတော့ပြီ။ ထို့ ကြောင့် ဂေါ(ဒ်) ၏ ခြေလှမ်းကို နားစွင့် ပြီး ပုံသွင်းရသော နိုင်ငံခြားရေး ပေါ်လစီ ခေတ်ကုန်ပြီ။

ချမ်းအေး

အညွှန်း
Does America Need a Foreign Policy?
by Henry Kissinger

ဘာထုတ်ပြန်သော ကိုယ်ကျင့်အမြင်

မောင်ရဲခိုင်

ယခင်လမှအဆက်

ဟင်နရီဆစ်ချ်ဝစ် (Henry Sidgwick) က သူ့ရဲ့ “ကျင့်ဝတ်နည်းနာများ” (Methods of Ethics) ကျမ်းမှာ ရှည်လျားစွာ ဆင်ခြေပေးထားတာ ရှိတယ်။ သူက ကိုယ် ကျင့်စဉ်မျိုးအားလုံးဟာ ပျော်ရွှင်သာယာမှုကို အမြင့်ဆုံးရအောင် လုပ်သင့်တယ်ဆိုတဲ့အချက်က ဆွဲယူထားတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ သူက ရံဖန်ရံခါမှာ ကိုယ်ကျင့်စဉ်မျိုးများက ခွင့်ပြုရမယ့် ကိစ္စတွေ ရှိတတ်ကြောင်း ဆက်ရှင်းပြထားသေးတယ်။ လူများစုအနေနဲ့ တစ်ခါတစ်ရံမှာ မုသားပြောတာမှန်တယ်၊ ကတိဖျက်တာမှန်တယ်၊ ခိုးတာ သတ်တာ မှန်တယ်လို့ ပြောရတဲ့ကိစ္စမျိုးတွေ ကြုံရတတ်တယ်။ ဒါတွေအတွက်တော့ ဟီဒ္ဒန်ဝါဒအခြေခံမူက အားလုံးရှင်းပြနိုင်တယ်။ ယဉ်ကျေးတဲ့ အသိုက်အမြို့များရဲ့ ကိုယ်ကျင့်ကိုဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဆစ်ချ်ဝစ်ရဲ့ အကြောင်းပြချက်ဟာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်မှန်တယ်လို့ ထင်တယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒါကို ငြင်းပယ်ဖို့ ကျွန်တော်အသင့်မရှိဘူး။ ဒီကန့်သတ်ချက်တွေကို လက်ခံပါတယ်။

ဒီသီအိုရီအပေါ်မှာ ချီးကျူးခြင်း၊ အပြစ်တင်ခြင်းကို ကျွန်တော်တို့ ဘာပြောကြမလဲ။ အပြစ်တင်ခြင်းဟာ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တာဖြစ်ရင် စိတ်ခံစားမှုရော

ဆုံးဖြတ်မှုရော နှစ်မျိုးစလုံးဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော် အပြစ်တင်တဲ့ အမှုကိစ္စတစ်ရပ်ကို ကျွန်တော် မကြိုက်နှစ်သက်ဘူး။ ဒီလိုမနှစ်သက်တာ ခံစားရတာ မှန်တယ်ထင်လို့ ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ်လိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ စိတ်ခံစားမှုဆိုတာ အချက်အလက် တစ်ခုပဲ၊ သီအိုရီပြဿနာ မတက်ဘူး။ သို့သော် စီရင်ဆုံးဖြတ်မှုကတော့ ခြားနားတဲ့ ကိစ္စဖြစ်တယ်။ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှုဟာ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှု အစစ်မဟုတ်ဘဲ အခြားသော စိတ်ခံစားမှုလည်း ဖြစ်နေနိုင်တယ်။ ပြောရရင် ကျွန်တော်ကြိုက်တာ မကြိုက်တာကို အတည်ပြုပေးထားတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အမှုကိစ္စတစ်ခုကို ကျွန်တော် တမင်အပြစ်တင်တယ်ဆိုရင် ဒီအမှုကိစ္စကို ကျွန်တော် မကြိုက်လို့ ဖြစ်တယ်။ မကြိုက်ခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ခံစားမှုကို အတည်ပြုထားတယ်။

ကျင့်ဝတ်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်နဲ့ ကွဲလွဲသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ကျွန်တော်အတည်ပြုထားတာကို အတည်မပြုဘဲ နေနိုင်တယ်။ သူက သူ့ခံစားမှုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်မှုလို့ ထင်ရတဲ့ပုံစံနှင့် ဖော်ပြလာနိုင်တယ်။ “ခင်ဗျား ဒီအမှုကိစ္စကို အပြစ်မတင်သင့်ဘူး” ဆိုတာမျိုး ပြောလာနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိသီအိုရီအရ

တော့ သူဟာ ခံစားချက်ကို ပြောနေတာ သာ ဖြစ်တယ်။ သူ့ရောကျွန်တော်ပါ ခိုင်မာတဲ့ အဆိုကို တင်နေကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်မှုဟာ လက်တွေ့ပိုင်းဆိုင်ရာသာ ဖြစ်တယ်။ သီအိုရီဆိုင်ရာ မဟုတ်ဘူး။

‘မှန်’ ကို ကျွန်တော်တို့ အနက် ဖွင့်ကြရင်တော့ ပြဿနာက ခြားနားသွားပြီ။ ကျွန်တော်တို့မှာ “ဒါဟာမှန်တယ်” ဆိုတဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ် ရလာနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အနက်ဖွင့်ဆိုချက်ဟာ ပဟေဠိသဘော ရလဒ်တွေ မဖြစ်ပေါ်စေရပါဘူးဆိုရင် ဟောသလို ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့အနက်ဖွင့်ဆိုချက်အရ မှန်ကန်တဲ့ လုပ်ရပ်တစ်ခုဟာ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ခံစားမှုအရ အတည်ပြုလိုတဲ့ လုပ်ရပ်မျိုး ဖြစ်မယ်။ မှားတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အတည်မပြုလိုတာမျိုး ဖြစ်မယ်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ များသောအားဖြင့် အတည်ပြု (သို့မဟုတ် မပြု) တဲ့ လုပ်ရပ်တစ်ခုထဲမှာ ဘုံအရည်အချင်းတချို့ကို များနိုင်သမျှ များများ ရှာဖွေကြည့်ကြတော့တယ်။ အကယ်၍ အားလုံးမှာ အဲဒီ ဘုံအရည်အချင်း ရှိနေရင် ‘မှန်’ လို့ သမုတ်ဖို့ ဝန်ခံလေးသင့်တော့ဘူး။

သို့သော် ဒီလောက်အဆင်ပြေလွယ်ကူတာ မဟုတ်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့တွေ့ကြရတယ်။ လူအများ အတည်ပြုချင်ကြတဲ့ လုပ်ရပ်အများစုမှာ တစ်စုံတစ်ရာသော ဘုံအရည်အချင်းရှိတာ မှန်ပါတယ်။ ဒီအရည်အချင်း မရှိတဲ့ ခြွင်းချက်ကိစ္စများမှာကျတော့ လူအများဟာ သူ့ရဲ့ ထူးခြားမှုစရိုက်လက္ခဏာကို ရှင်းရှင်းမြင်နေငြားသော်လည်း အတည်ပြုမပေးကြ

တော့တာ တွေ့ရတယ်။ အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးအားဖြင့် ဒီလိုလုပ်ရပ်တွေကို အတည်ပြုတာ မှားတယ်လို့တော့ ကျွန်တော်တို့ ပြောနိုင်တယ်။

အခု ကျွန်တော်တို့ ကျင့်ဝတ်ရဲ့ အခြေခံ အဆိုပြုချက်များနဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်အစဉ်ကို ထူထောင်နိုင်ပါပြီ။

(၁) အတည်ပြုမှု မပြုမှု စိတ်ခံစားမှု လှုံ့ဆော်ပေးတဲ့ လုပ်ရပ်များကို ကွင်းဆင်းကြည့်တဲ့အခါ ယေဘုယျစည်းမျဉ်းအဖြစ် အခုလို တွေ့ရတယ်။ အတည်ပြုခဲ့တဲ့ လုပ်ရပ်များဟာ မျှခြေအားဖြင့် တစ်မျိုးမျိုးသော သက်ရောက်မှုများ ရှိ

ဆယ်ခုနစ်ရာစုနှောင်းပိုင်းအထိပဲ နာမည် ကြီးတဲ့ စုန်းတွေ မီးရှို့သတ်ခြင်းကို လူတိုင်း နီးပါးက အတည်ပြုခဲ့ကြတယ်။ အခုအခါ မှာတော့ ဒါကို အခု ကျွန်တော်တို့က အဓိပ္ပာယ်မဲ့တဲ့ ရက်စက်မှုအဖြစ် သဘောထားကြတယ်

တယ်လို့ ယူဆထားကြတယ်။ အတည်မပြုတဲ့ လုပ်ရပ်များကတော့ ဆန့်ကျင်ဘက် သက်ရောက်မှုများ ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။

(၂) အတည်ပြုမှုသို့ ရှေးရှုသော သက်ရောက်မှုများကို ‘ကောင်း’ အဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြတယ်။ အတည်မပြုမှုသို့ ရှေးရှုတာများက ‘ဆိုး’ ဖြစ်ကြတယ်။

(၃) ရရှိနိုင်သမျှ အထောက်အထားများအရ ဆိုခဲ့ပါ အခြေအနေများ

မှာ အခြားသော လုပ်ရပ်များထက် ပိုမို ကောင်းမွန်သော သက်ရောက်မှုများ ရှိတဲ့ လုပ်ရပ်တစ်ခုကို ‘မှန်’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ကြတယ်။ တခြားလုပ်ရပ်ဟာ ‘မှား’ ဖြစ် တယ်။ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ ကျွန်တော် တို့ လုပ်သင့်တဲ့ အရာဟာ မှန်ကန်တဲ့ လုပ် ရပ် ဖြစ်တယ်။

(၄) မှန်တဲ့လုပ်ရပ်ကို အတည်ပြု။ မှားတဲ့လုပ်ရပ်ကို အတည်မပြုတဲ့ ခံစားမှု ဟာ မှန်ကန်တယ်။

အကယ်၍ လက်ခံခဲ့လျှင် ဒီ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များနဲ့ အဆိုပြုချက် များဟာ ကျင့်ဝတ်အဆိုပြုချက်များရဲ့ စု စည်းမှုရှိသော အစုအဝေးတစ်ရပ်ကို ပေး ခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာ သိပ္ပံပညာ အဆိုပြု ချက်များသဖွယ် မှန် (သို့မဟုတ် မှား) များ ဖြစ်ကြတယ်။

အထက်ဖော်ပြပါ အစဉ်မှာ အခက်အခဲများဟာ ပထမ အဆိုပြုချက် နဲ့ သက်ဆိုင်နေတာ ရှင်းတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို ပိုပြီး အနီးကပ် ကြည့်ကြပါမယ်။

ခြားနားတဲ့ လူ့ဘောင်လူ့အဖွဲ့ အစည်းများဟာ ခြားနားတဲ့ ခေတ်ကာလ များအလိုက် ကျယ်ပြောလှတဲ့ လုပ်ရပ် အဖုံဖုံကို အတည်ပြုခဲ့ကြတာ ပြီးခဲ့တဲ့ အခန်းတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ကြပါ ပြီ။ ကမ္ဘာဦး အသိုက်အမြိုများဟာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုရဲ့ တစ်စုံတစ်ရာသော အဆင့် တစ်ဆင့်မှာ ဇာတ်တူသားစားတာ၊ လူကို စတေးတာတို့ကို အတည်ပြုခဲ့တယ်။ ဆယ်ခုနစ်ရာစုနှောင်းပိုင်းအထိပဲ နာမည် ကြီးတဲ့ စုန်းတွေ မီးရှို့သတ်ခြင်းကို လူတိုင်း နီးပါးက အတည်ပြုခဲ့ကြတယ်။ အခုအခါ မှာတော့ ဒါကို အခု ကျွန်တော်တို့က အဓိပ္ပာယ်မဲ့တဲ့ ရက်စက်မှုအဖြစ် သဘော

ထားကြတယ်။

သို့သော် ဒီခြားနားမှုများဟာ လုပ် ရပ်များရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ယုံ ကြည်မှု ခြားနားခြင်းများမှာ အမြစ်တွယ် ပါတယ်။ လူ့စတေးတာကို မြေဩဇာ ထက် သန်စေတယ်လို့ ထင်ခဲ့ကြတယ်။ စုန်းတွေ မှာ အလယ်ခေတ်က ရခဲ့တဲ့ အောက်လမ်း နည်း အမှောင့်ပယောဂ တန်ခိုးစွမ်းအား တွေ ရှိကြတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည် ကြရင်ဖြင့် စုန်းတွေ ကွပ်မျက်တာကို ကျွန်တော်တို့ အတည်ပြုနေကြပေလိမ့်ဦး မယ်။ ဒီကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အခြား ခေတ်များရဲ့ ခြားနားချက်ဟာ လုပ်ရပ်ရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာအတွက် သူ တို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်မှု ခြားနားချက် ပဲ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ ထင်မြင်ချက်အရ တစ်စုံတစ်ခုသော သက်ရောက်မှုတွေ ရှိ နိုင်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ရှုတ်ချခဲ့တယ်ဆိုရင် အဆိုပါ သက်ရောက်မှုတွေကို ရှောင်ရှား သင့်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သဘော တူပါတယ်။

လူသားမျိုးနွယ်ကြီးအတွင်းမှာ အဲ ဒီ အကျိုးသက်ရောက်မှုများနဲ့ ပတ်သက် ပြီး သဘောတူညီမှုတွေ ပိုပြီး ရှိတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ကောက်ချက်ချကြရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သက်ရောက်မှုတွေကို ဦးတည်ကြည့်သင့်ကြတယ်။ ပျော်ရွှင်သာ ယာမှုကို ဆောင်ကြဉ်းပေးမယ့် လုပ်ရပ် တွေကိုသာ အတည်ပြုလေ့ရှိကြတယ်ဆို တဲ့ ဟင်နရီ ဆစ်ချ်ဝစ်ရဲ့ စကားဟာ ကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောရရင် အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ရှေးခေတ်အခါက ချိုးဖောက်ရင် ဒုက္ခကြုံရမယ်ဆိုတဲ့ တားမြစ်ချက်ဟောင်း တချို့ရှိခဲ့တယ်။ ဒီလို ယုံကြည်စရာအကြောင်း တွေကို မေ့လျော့သွားကြပြီ ဖြစ်ပေမယ့်

တချို့တားမြစ်ချက်တွေဟာ ထုံးစံနဲ့ အစဉ် အလာအရ ဆက်လက်ရှင်သန်နေတတ် သေးတယ်။ ဒီကိစ္စမျိုးတွေမှာတော့ မရေ ရာတဲ့ အသက်သာ ရှိကြတော့တယ်။ ဒီ တားမြစ်ချက်ဟောင်းတွေကိုတော့ ခရီး သွားခြင်း၊ လေ့လာခြင်းပြုကြသူများနဲ့ တခြားသော ဓလေ့ထုံးစံက လာသူများက ပစ်ပယ်လိုက်ကြတတ်တယ်။

သို့သော် ပျော်ရွှင်မှုဆိုတာ အတည်ပြုထားတဲ့ လုပ်ရပ်အများစုကြီးရဲ့

မှုရှိတယ်လို့ ယုံကြည်ကြတာတွေ ဖြစ် ကြောင်း သဘောတူပြီးကြပါပြီ။ ဒီစရိုက် လက္ခဏာ မရှိပေမယ့် ခြွင်းချက်တချို့ ရှိ ခဲ့တယ်။ ဒီခြွင်းချက်တွေကို နောင်အခါမှာ ဆက်ပြီး အတည်မပြုကြတော့ဘူး။ ဒါဆို ရင် ကျင့်ဝတ်အမှားအကြောင်း ကျွန်တော် တို့ ပြောနိုင်ပြီဖြစ်တယ်။ ဆိုခဲ့ပါ ခြွင်းချက် တွေကို အတည်ပြုတာ ‘မှား’ တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ပြောနိုင်ပါပြီ။ အတည်ပြု ခြင်းဟာ အတည်ပြုပြီး လုပ်ရပ်အများစု

ဖြစ်နိုင်ရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ မူးယစ်သောက်စား
ကာမဂုဏ်ခံစားတဲ့ ဘဝမျိုးမဟုတ်ဘဲ တစ်ဘဝလုံး
မဟုတ်ရင်တောင် အချိန်များများ အနုပညာနဲ့ အသိပညာ
လိုက်စားတဲ့ ဘဝကို ရွေးချယ်သင့်ကြတယ်

ဘုံအရည်အချင်းအဖြစ် အနီးကပ်ဆုံး ချဉ်း ကပ်နိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်ပါဘူး။ အသိပညာနဲ့ ရသပညာ ခံစားမှုတွေ ပါဝင် ရဦးမယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဖြစ်နိုင် ရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ မူးယစ်သောက်စား ကာမဂုဏ်ခံစားတဲ့ ဘဝမျိုးမဟုတ်ဘဲ တစ်ဘဝလုံး မဟုတ်ရင်တောင် အချိန်များ များ အနုပညာနဲ့ အသိပညာ လိုက်စား တဲ့ ဘဝကို ရွေးချယ်သင့် ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သာယာပျော်ရွှင်မှုကို သူ့ရဲ့ ပြင်းအားနဲ့ အချိုးညှိပြီး တန်ဖိုးထား တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အချို့ ပျော်ရွှင်မှုများ ဟာ ပင်ကိုဗီဇအားဖြင့်ကိုပဲ အခြား ပျော် ရွှင်မှုတို့ထက် ပိုပြီး လိုလားအပ်ပါတယ်။

အတည်ပြုထားကြတဲ့ လုပ်ရပ် အများစုကြီးဟာ တစ်စုံတစ်ရာ သက်ရောက်

ကြီးရဲ့ သက်ရောက်မှု မရှိဘူးလို့ ဆိုလိုပါ တယ်။ ဘယ်အရာ ‘မှန်’ ဆိုတဲ့ မှတ် ကျောက်အတွက်လည်း ကျွန်တော်တို့ သဘောတူညီခဲ့ကြပါပြီ။

အထက်ပါ သီအိုရီအရ ကျင့်ဝတ် မှာ အမှား သို့မဟုတ် အမှန်ဖြစ်တဲ့ အဆို တွေပါဝင်တယ်။ သူ့ရဲ့ အခြေခံဟာ စိတ် ခံစားမှုပဲ ဖြစ်နေသေးတယ်။ အတည်ပြု မှု ခံစားချက်နဲ့ ကျေနပ်မှု ခံစားချက်တို့ ဖြစ်တယ်။ ပထမပိုင်းမှာ ‘မှား’ နဲ့ ‘မှန်’ တို့ အကျုံးဝင်ပြီး ဒုတိယပိုင်းမှာ ‘အစစ် အမှန်တန်ဖိုး’ အကျုံးဝင်တယ်။ စိတ်လှုပ် ရှားမှုနဲ့ ခံစားမှုများမှ ‘မှား’ နဲ့ ‘မှန်’၊ ‘ကောင်း’ နဲ့ ‘ဆိုး’ အမြင်တို့ ပေါ်ပေါက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ (ဆက်ရန်)

မောင်ရဲခိုင်

ရာဇိန္ဒြာနတ် တရားနှင့် နိဗ္ဗာန်

လှမ်း (ပညာရေး)

၁၉၁၃ - ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ၁၄ - ရက်။
ဆောင်းဦးသစ်ခွဲပြီ ဖြစ်သည်။
အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂါလီပြည်နယ်သည် အခြား
ပြည်နယ်များထက် ပူလျှင် အပူလွန်ကဲ
သည့်နေရာ၊ မိုးရွာလျှင်လည်း မိုးရွာလွန်
သည့်နေရာ၊ ဆောင်းရာသီရောက်လျှင်
လည်း အအေးလွန်ကဲလွန်းသည့် ပြည်နယ်
ဟု ဆိုစမှတ်ပြုကြသည်။ နိုဝင်ဘာလ
ရောက်သည်နှင့်ပင် ဆောင်းရာသီ၏
လက္ခဏာကို ပြစပြုနေလေပြီ။

ဗြိတိသျှအမျိုးသား စာရေးဆရာ
အက်ဝါ(စ်)သော်မဆင် (Edward Thomp-
son) သည် နာမည်ကျော်စပြုနေ သည့်
ရှုမ္မိကေတန် ကျောင်းတော်မဟာ ပရဝဏ်ရှိ
ရာဇိန္ဒြာနတ်တရား၏ နေအိမ် တွင်
စာနယ်ဇင်း အထူးဧည့်သည်တော်

တစ်ဦးအဖြစ် ရောက်ရှိနေ၏။ ရှုမ္မိကေတန်
ကျောင်းတော်မဟာကား အခြားတက္ကသိုလ်
ကျောင်းတိုက်ကြီးများနှင့်မတူ တိတ်ဆိတ်
ငြိမ်သက်လွန်းသည်ဟု သော်မဆင်က
ထင်မှတ်မိသည်။ ကျောင်းတော်ကြီး တည်
ထောင်သူ ဘင်္ဂါလီစာဆိုကြီး တရား၏ နေ
အိမ်မှာလည်း ရိုးသားလွန်းသည့် လယ်
ပိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ အိမ်နှင့်တူနေသည်။ မည်
သည့်ခေတ်မီပစ္စည်းမှ မတွေ့ရ။ အရေး
ကြုံလျှင် အသုံးပြုရမည့် မရှိမဖြစ် လိုအပ်
သည့် တယ်လီဖုန်းပင် မရှိပေ။

သော်မဆင်သည် ဧည့်ခန်းပြတင်း
ပေါက်မှ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေသည့်
ကျောင်းတော်မဟာကြီး၏ ပရဝဏ်ပြင်ပ သို့
လှမ်းမျှော်ကြည့်မိသည်။ ရွှေဝါရောင်
တောက်နေသည့် လယ်ကွင်းများသည်
မှိုင်းပျဗျ မွန်းလွဲနေရောင်ခြည်အောက်တွင်
လျောင်းစက်နေသည်ဟု ထင်ရ၏။
ကျောင်းတော်ကြီး အဝင်ဝရှိ စရည်းပင်အို
ကြီးထက်မှ ဖော်ကွဲချိုးကလေးတစ်ကောင်
၏ ကူးသည် ပဲ့တင်ထပ်လျက်ရှိနေ၏။
ဝါးရုံပင်များပေါ်မှ ညီနောင်ခုနစ်ဖော်
(Seven Brothers) ငှက်ငယ်ကလေးများ ၏
သာယာသော သဘာဝတေးသံ သည်
လွမ်းမောတသဖွယ် ဖြစ်တော့၏။

သော်မဆင်သည် ကျောင်းတော်
ကြီး ဝင်းပေါက်မှ ခပ်သွက်သွက်လာနေ
သည့် ဘုံ(လ်)ပါးစာတိုက်ကလေးမှ စာ
ပို့သမားကလေးကို လှမ်းမြင်မိသည်။ ထို
အချိန်သည် စာဝေပြီးစ ဖြစ်သဖြင့် ယခု
ကဲ့သို့ အရေးတကြီး လာရောက်ခြင်းသည်
သံကြိုးစာ ရောက်ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်
သည်ဟု ထင်မိ၏။ ကျောင်းတော်သား
တစ်ဦး တစ်ယောက်ထံ မိဘရပ်ထဲမှ လာ
သည့် သံကြိုးစာလော။

စာပို့သမားသည် တရားနေအိမ်ဝ
 တွင် ရပ်လိုက်ပြီး အရေးကြီးသည့် သံ
 ကြိုးစာဖြစ်ကြောင်း အော်ပြောလိုက်သည်။
 ရာဇိန္ဒာနတ်တရားနှင့် သော်မဆင်တို့သည်
 စာပို့သမားလေးအား ဧည့်ခန်းဆောင်သို့
 ဖိတ်ခေါ်လိုက်ကြ၏။ သံကြိုးစာမှာ ကာလ
 ကတ္တား စာတိုက်ကြီးမှ အလျင်အမြန် ပေး
 ပို့သည့် သံကြိုးစာဖြစ်၏။ စတော့ဟုန်းမြို့၊
 ဆွီဒင်အကယ်ဒမီမှ ပေးပို့သည့် သံကြိုး
 စာကို ကာလကတ္တားစာတိုက်ကြီးက ထပ်
 ဆင့်ပေးပို့ခြင်းဖြစ်၏။ ရှုန္တိကေတန်တွင်
 တယ်လီဖုန်းမရှိ။ စာဆိုကြီး ရာဇိန္ဒာနတ်တရား
 အား စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကြီး ချီးမြှင့်
 သည့် သတင်းကို ကာလကတ္တားစာတိုက်
 ကြီးမှ တစ်ဆင့် သံကြိုးဖြင့် ပေးပို့ရခြင်း
 ဖြစ်၏။

တရားသည် စာပို့သမားနှင့် သော်
 မဆင်တို့ စကားပြောနေသည့် ဧည့်ခန်း
 တွင်း ဝင်လာခဲ့ပြီး ကာလကတ္တား စာပို့
 တိုက်ကြီးမှ သူ စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု
 ကြီးရသည့် အကြောင်းကြား သံကြိုးစာ ကို
 ဖတ်ရှုခဲ့၏။ သူ့မျက်နှာပေါ်တွင် ဝမ်း
 သာသည့် လက္ခဏာကို တွေ့မြင်ခြင်း မရှိ
 ရသဖြင့် အက်ဝါ(ဒ်) သော်မဆင်သည်
 အံ့ဩသွားသည်။

တရားသည် မစ္စတာ သော်မဆင်
 ဘက်သို့ လှည့်၍ “သော်မဆင်၊ ကျွန်တော်
 တော့ ယနေ့ကစပြီး ဘယ်တော့မှ အေး
 အေးဆေးဆေး အနားယူရမယ် မထင်တော့
 ပါဘူးဗျာ” ဟု ပြောလိုက်၏။ ဤသို့ ပြော
 ဆိုချက်များကို မစ္စတာသော်မဆင်သည်
 နောင်အခါ သူရေးသားသည့် ရာဇိန္ဒာ
 နတ်တရား၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် အသေးစိတ်
 ရေးသားဖော်ပြခဲ့လေသည်။

တရား စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကြီး

ချီးမြှင့်ခံရသည့် သတင်းသည် တောမီး ပမာ
 သူ့ ရှုန္တိကေတန် ကျောင်းတော် သူ
 ကျောင်းတော်သားများထံ ပျံ့နှံ့သွားသည်
 နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေကြသော
 ကျောင်းသားအားလုံးသည် ချက်ချင်းဆို
 သလို တရားနေထိုင်သည့် အိမ်ကလေးသို့
 ရောက်ရှိလာကြပြီး “ဂုရုဒေဝကြီး၊ ကိလျေး”
 (ဂုရုဒေဝကြီး၊ ကျန်းမာပါစေ) ဟု အော်
 ဟစ်ကြ၏။

၁၉၁၃ - ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင်
 ရာဇိန္ဒာနတ်တရားအား စာပေဆိုင်ရာ နိ
 ဗ္ဗာန်ဆု ချီးမြှင့်ကြောင်း ဆွီဒင်အကယ်ဒမီ
 မှ ကြေညာလိုက်သောအခါ ကမ္ဘာ့စာပေ
 နယ်တစ်ခုလုံး တုန်လှုပ်သွားခဲ့သည်။
 အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နိဗ္ဗာန်ဆု စတင်
 ပေးအပ်သည့် ၁၉၀၁ - ခုနှစ်မှ ၁၉၁၂ -
 ခုနှစ်ထိ စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကို ဥရောပ
 တိုက်သားများသာ ရရှိခဲ့သည်။ ရုရှားနိုင်ငံ
 နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသား စာရေး
 ဆရာကြီးများပင် စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု
 ချီးမြှင့်ခြင်း မခံရသေးပေ။

တရားသည် အိန္ဒိယအမျိုးသားထဲ မှ
 ပထမဆုံး နိဗ္ဗာန်ဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသူ
 ဖြစ်သည်သာမက အာရှတိုက်သားများထဲ
 မှလည်း ပထမဆုံး စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု
 ကို ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသူ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့
 တရားအား စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကြီး ချီး
 မြှင့်ခြင်းခံရမှုကို အနောက်တိုင်းစာပေ
 လောကမှ စာပေဝေဖန်ရေးသမားများနှင့်
 ပညာရှင်များ၊ မိခင်နိုင်ငံမှ ပညာရှင်များ
 အတွင်းမှ ချီးမွမ်းခဲ့သူများ ရှိခဲ့သလို ပြင်း
 ပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ဆွေးနွေးသူများ ရှိခဲ့
 ကြသည်။

ကာလကတ္တားမြို့မှ ထုတ်ဝေ
 သော နာမည်ကျော် အမာရိဆာဘဇာ

ပထရီကာ သတင်းစာကြီးကမူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ထိုသတင်းကို ဝေဝေဆာဆာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပြီး သတင်းစာကြီး၏ အယ်ဒီတာချုပ်ဖြစ်သူ ဂိုး(ရှ) (M.K Ghosh) ကိုယ်တိုင် တဂိုး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းနှင့် ဂီတဉ္စလီ ကဗျာများကို ဝေဖန်ရေးသားခဲ့၏။ တရုတ်နိုင်ငံမှ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများ၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာများတွင်လည်း တဂိုး အား ချီးကျူးဝေဖန်သည့် ဆောင်းပါးများ ကို ဖော်ပြခဲ့ကြ၏။

တဂိုး၏ အရည်အချင်းများကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံနှင့် ဥရောပတိုက်နိုင်ငံများမှ ပညာတတ်များက လေးစားခဲ့ကြသည်။ အကဲခတ်မိကြသည်။ သို့သော် မိခင်နိုင်ငံ အထူးသဖြင့် သူ့ဇာတိဖြစ်သော ဘင်္ဂေါ ပြည်နယ်သားများက လေးစားခြင်း မရှိ။ အထင်မကြီးခဲ့ပေ။ တဂိုး စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကြီး မဆွတ်ခူးမီ ၁၉၁၂ - ခုနှစ် ခန့်က အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘုရင်ခံချုပ်ဖြစ်သူ လော့(ဒ်)ဟာဒင်း (Lord Hardinge) သည် ကာလကတ္တား တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အား ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ တဂိုးအား ပေးအပ်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့၏။ တဂိုး၏ အရည်အချင်းကို ဘုရင်ခံချုပ်ဖြစ်သူ လော့(ဒ်)ဟာဒင်းသည် အကဲဖြတ်မိ ဟန်ရှိသည်။ သို့သော် တက္ကသိုလ်ဆီးနိတ် အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခဲ့သူ ဘင်္ဂါလီပညာတတ် အများစုသည် တဂိုးအား ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ထူးကြီး ပေးအပ်ခြင်းကို မလိုလား။ ခါးခါးသီးသီး ကန့်ကွက်ခဲ့ကြ၏။ တဂိုး သည် ကဗျာ၊ ဂီတကိုသာ ကိုင်းညွှတ်သူ ဖြစ်သော်လည်း မိခင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ရွေး ဟောင်းစာပေကို နှံ့နှံ့စပ်စပ် တတ်မြောက် သူ မဟုတ်ဟု

ဆိုခဲ့ကြသည်။ တဂိုးအပေါ် ကိုသူ့မွေးရပ်ဇာတိသားတို့က အမြင် မကြည်၊ ဗြိတိသျှ အလိုတော်ရိတစ်ဦးဟု မြင်ကြ၏။

ဘင်္ဂါလီပညာရှင်အချို့ကမူ တဂိုးသည် ဘင်္ဂါလီဘာသာဖြင့် ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့သော ဥယျာဉ်မှူး၊ ဂီတဉ္စလီ၊ ဆန်းစသော်တာ၊ သစ်သီးခူး၊ ချစ်သူလက်ဆောင်၊ ကူးတို့၊ တိမ်းရှောင်သူ၊ ငှက်တေလေ စသော ကဗျာစုများကို ရေးသားရာတွင် ရွေးဟောင်းစာပေကို ကျေကျေညက်ညက် လေ့လာပြီးမှ လမ်းသစ်ထွင်၍ ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ကဗျာများကို တဂိုးသည် သူ့မိတ်ဆွေကြီး အင်္ဂါ(ဒ်)သော်မဆင်၏ အကူအညီနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပြီး အိုင်းရစ်ကဗျာဆရာကြီး ယိတ်(စ)အား တည်းဖြတ်စေ၍ ယိတ်(စ)၏ အကူအညီနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ကို “ဂီတဉ္စလီ” အမည်ဖြင့် မက်မီလန် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုဂီတဉ္စလီစာအုပ်တွင် ဂီတဉ္စလီမှ ကဗျာ ၅၁ - ပုဒ်၊ ဂီတမာလာမှ ၁၇ - ပုဒ်၊ နံဝေဒမှ ၁၆ - ပုဒ်၊ ခေယာမှ ၁၁ - ပုဒ်၊ သိသုမှ ၃ - ပုဒ်နှင့် အခြားကဗျာများ ပါဝင်ခဲ့ သည်။ ထို ဂီတဉ္စလီ စာအုပ်ကို ပင် စာပေ နိဗ္ဗာန်ဆုချီးမြှင့်ရေး ကော်မတီမှ ရွေးချယ်၍ စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကာလကတ္တားမှ ထုတ်ဝေသည့် စာပေဝေဖန်ရေး မဂ္ဂဇင်း (Review) တွင် ဘင်္ဂါလီစာရေးဆရာတစ်ဦးက သူသည် တဂိုး၏ စာပေနိဗ္ဗာန်ဆု ချီးမြှင့်ခံရသည့် ဂီတဉ္စလီကဗျာများကို မူရင်းဘင်္ဂါလီ ဘာသာဖြင့် ဖတ်ရှုခဲ့ရသူဖြစ်ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်တွင်မူ ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ထား

မှုများကို တွေ့ရကြောင်း၊ ထိုပြင်ဆင်ထားမှုသည် တရား၏ လက်ရာများမဖြစ်နိုင်၊ ကဗျာစာဆိုကြီး ယိတ်(စ်)၏ လက်ရာများသာ ဖြစ်နိုင်ပါကြောင်းဟု ရေးသားခဲ့ပြန်သည်။

အချို့ဝေဖန်ရေး မဂ္ဂဇင်းများကမူ တရားအား စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု ချီးမြှင့်ရေးတွင် နိဗ္ဗာန်ဆုကော်မတီအတွင်း သဘောထား ကွဲလွဲခဲ့ကြရသည်ဟု ဆို၏။ ထိုစဉ်က စာပေဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ရေးကော်မတီသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ စာရေးဆရာကြီး သောမတ်(စ်) ဟာဒီ၏ တက်(စ) အော့(ဖ) ဒုဏ္ဍာဗီး(လ်) (ပန်းသာမစာဥ အမည်ဖြင့် ဆရာကြီးသခင်ဘသောင်းက မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။) နှင့် တရား၏ ဂီတဉာဏ်ကဗျာစာစုများကို ယှဉ်ပြိုင်၍ စဉ်းစားခဲ့ကြသည်။ အချို့ကော်မတီဝင်များမှာ ဘင်္ဂါလီဘာသာတတ်မြောက်သူများ မဟုတ်သဖြင့် တရား၏ အတွေး၊ နူးညံ့သစ်လွင်သော ဟန်၊ ဆန်းသစ်သော ခံယူချက်တို့ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ သဘော မပေါက်ခဲ့ကြ။ ကော်မတီဝင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဗာနဗွန်ဟိုင်ဒင်နှင့် ဘင်္ဂါလီစာပေတတ်မြောက်သူ ပါမောက္ခများက ဖိအားပေးခဲ့သဖြင့် စာပေဆိုင်ရာနိဗ္ဗာန်ဆု ရရှိခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့ကြ၏။

အချို့ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆု ရွေးချယ်ရေးကော်မတီအား တရား၏ ဂီတဉာဏ်ကဗျာစာစုကို ရွေးချယ်ရန် ဖိအားပေးခဲ့သူမှာ ဆွီဒင်တော်ဝင်မိသားစုဝင် မင်းသားကြီး ဝီလီယံဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ၏။ ဝီလီယံ သည် ကာလကတ္တားသို့ လာရောက် လည်ပတ်စဉ်က တရားမိသားစုနှင့် အထူး ခင်မင် ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ တရားကိုလည်း လေးစား ကြည်ညိုသူဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ တရား၏ ဂီတဉာဏ် ကဗျာစာစုကို စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုပေးရန် ဖိအားပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုကြပြန်၏။

၁၉၁၃ - ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ထုတ် နယူးယောက်တိုင်း(မ) သတင်းစာကြီးကမူ ပထမဆုံးအကြိမ် အသားအရောင် မတူသူ တစ်ဦးအား စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကြီးကို ချီးမြှင့်သည်မှာ အံ့ဩမိပါသည်ဟု ရေးသားဖော်ပြခဲ့၏။ စာပေဝေဖန်ရေး ကဏ္ဍကို တာဝန်ယူသူ အယ်ဒီတာများကိုယ်တိုင် ရာဇိန္ဒာနတ်တရား၏ အမည်ကို ကောင်းစွာ မသိရှိကြ။ တရား၏ အမည်ကို ဗီဗင်နွရာနတ်တရား (Babindranah Tagore) ဟု မှားယွင်းစွာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ အချို့ဝေဖန်ရေးဆရာတို့ကမူ ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေခဲ့ကြ၏။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ စောင်ရေ အများဆုံး ထုတ်ဝေသော လန်ဒန်ကြေးမုံသတင်းစာကြီးကမူ တရား၏ နူးညံ့သစ်လွင်သော အရေးအသား၊ ကဗျာရေးဟန်၊ တရား၏ စကားပြေအရေးအသားတို့မှာ များစွာ ချီးမွမ်းထိုက်ပါသည်။ စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆုကြီးကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရရှိခဲ့ကြောင်း ဝေဖန်ဖော်ပြခဲ့ပြီး စာပေဝေဖန်ရေးမဂ္ဂဇင်းကြီးကမူ “တရားသည် ကဗျာကဝိကြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ ဘင်္ဂါလီစကားပြေနယ်ပယ်တွင် ပြိုင်ဘက်ရှားသူဖြစ်ကြောင်း၊ သူ၏ အရည်အချင်းများကို တန်းစီနိပါတ်ထိုးရလျှင် ရနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း” ဟု ထုတ်ဖော်ရေးသားခဲ့လေသည်။

လှမိုး (ပညာရေး)

ကျမ်းကိုး

(၁) Tagore by Andrew Robinson

(၂) Behind the Noble Prize

by Irving Wallace

တိုင်ဘီ - အီကေဒါ ဆွေးနွေးခန်း

သက်ကြီးရွယ်အိုများကို ထောက်ပံ့ကူညီရေး

မောင်သာမည

အီကေဒါ - အနောက်တိုင်းက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီးနိုင်ငံများမှာ ပျမ်းမျှလူ့သက်တမ်းတိုးလာပြီး မွေးနှုန်းကျဆင်းသွားတဲ့အတွက် နိုင်ငံရဲ့ စုစုပေါင်း လူဦးရေမှာ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေရဲ့ အရေအတွက်က ပိုများလာပါတယ်။ ဒီဖြစ်ရပ်နဲ့ ယှဉ်တွဲလာတာက သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို စောင့်ရှောက်ကူညီရေး ပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပိုမိုကြောင့်ကြစိုက်လာရတဲ့ ဖြစ်ရပ်ပါပဲ။ လူအိုရုံတွေ တိုးပွားလာပြီး အငြိမ်းစား လစာပေးတဲ့စနစ်တွေ ပိုမို ပြည့်စုံလာတာဟာ ဒီကြောင့်ကြစိုက်မှုကို ရည်ညွှန်းနေပါတယ်။ ဒီပြဿနာမျိုးဟာ ဂျပန်နိုင်ငံမှာလည်း အရေးတကြီး ကိစ္စဖြစ်နေပါပြီ။ ခိုင်မာတဲ့ လူမှုဖူလုံရေးစနစ်ကို ထူထောင်ပြီး ဖြစ်တဲ့ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာလည်း ဒီပြဿနာ ဟာ ဒီလို အရေးပါပါသလား။

တိုင်ဘီ - ဟုတ်ကဲ့။ ဒီပြဿနာဟာ တခြားလူမှုဖူလုံရေးကို တာဝန်ခံတဲ့ နိုင်ငံ များမှာ အရေးပါသလိုပဲ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ လည်း အရေးပါတဲ့ ပြဿနာပါပဲ။ ကျွန်တော်အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ သက်ကြီးရွယ်အိုများဟာ အငြိမ်းစား ထောက်ပံ့ငွေကို အပတ်စဉ် သွားရောက်ထုတ်ယူနေကြပါတယ်။ နောက်ပြီး လူအိုရုံတွေလည်း

ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလူအိုရုံတွေဟာ မျိုးဆက်သုံးစု စုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ မိသားစုမှာရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုးကို အစားထိုးပေးနိုင်တဲ့ နေရာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ မျိုးဆက်သုံးစု စုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ မိသားစုဆိုတာက အဘိုးအဘွားမျိုးဆက်ရယ်၊ အဖေအမေ မျိုးဆက်ရယ်၊ သားသမီးမျိုးဆက်ရယ် အတူတကွ နေထိုင်ပြီး လူသားဆန်တဲ့ နွေးထွေးရင်းနှီးတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးရှိတဲ့ နေရာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်မှာ ကျွန်တော့်ထက် အသက် တစ်နှစ်ကြီးတဲ့ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ရှိပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်အတန်ကြာက သူ့ဇနီး ဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ ချွေးမလုပ်တဲ့သူက သူတို့နဲ့ အတူလာနေဖို့ ခေါ်တယ်။ ဒါနဲ့ သူလည်း သားရဲ့အိမ်ကို ရောက်သွားတာပေါ့။ သူ့မြေးတွေက ငယ်ငယ်တွေပဲ ရှိသေးတာကြောင့် သူက ကျောင်းကို ကားမောင်း ပြီး ပို့ပေးတယ်။ မြေးတွေကို ကျောင်းပို့ ကျောင်းကြို လုပ်ပေးတဲ့နည်းနဲ့ မိသားစုဘဝမှာ ပါဝင်ခဲ့တာ မြေးတွေ အရွယ်ရောက်တဲ့အထိပါပဲ။ သူ့သားက လယ်ယာလုပ်ငန်းရှင် ဖြစ်တယ်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် အလုပ်သမားတွေ ငှားထား တယ်။ အခုအချိန်မှာ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းဟာ

အလုပ်သမားတွေရဲ့ ကလေးတွေ ကို ကျောင်းပို့ကျောင်းကြို လုပ်ပေးနေပါတယ်။ သူဟာ မိသားစုဘဝထဲမှာ ဆက်လက်ပါဝင်နေဆဲပါ။ သူ့သားဟာ လယ်ယာလုပ်ငန်းရှင်ဖြစ်တဲ့ အချက်က တော်တော်အရေးပါပါတယ်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းရှင်ဆိုတော့ ကျေးလက်မှာ နေရတာပေါ့။ ဒီတော့ နေအိမ်က ကြီးပြီး သားသမီးနဲ့ ဇနီးအတွက်ရော သူ့အဖေအတွက်ပါ နေရာပေးနိုင်တာပေါ့။ မြို့မှာက အိမ်သေးသေးတွေ၊ တိုက်ခန်းသေးသေးတွေနဲ့ နေရတာဆိုတော့ မိဘနဲ့ သားသမီးအတွက်ပဲ နေစရာ ရှိပါတယ်။

အီကေဒါ - တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ မိသားစု ဆက်ဆံရေးကို အစားမထိုးနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ကို ကျွန်တော် သဘောတူပါတယ်။ လူမှုဖူလုံရေး စီမံချက်တွေကို ရေးဆွဲချမှတ်ရာမှာ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေ ရဲ့ စိတ်ချမ်းသာရေးအတွက် အစွမ်းကုန် အာရုံစိုက်ရပါမယ်။ လူအိုရုံတွေနဲ့ သက်ဆုံးတိုင် လူမှုဖူလုံရေး ထောက်ပံ့မှုတွေဟာ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေအတွက် အကောင်းဆုံးလက်ဆောင်တွေလို့ ပြောခြင်းဟာ တကယ်မမှန်ကန်ပါဘူး။ လူမှုဖူလုံရေးစနစ် သိပ်ကောင်းမွန်တဲ့ နိုင်ငံတွေက သက်ကြီးရွယ်အိုတွေထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သတ်သေမှုတွေ အများအပြား ရှိနေတာကို ကြားနေရပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်မှာ မိသားစုသေးသေးတွေပဲ များပြားလွှမ်းမိုးလာတာနဲ့အမျှ လူအိုရုံတွေကိုပဲ အားကိုးလိုတဲ့ သဘောထားတွေ များလာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို လူအိုရုံဆီ ပို့တာဟာ စိတ်ပျက်တာကလွဲပြီး တခြားအကျိုး ဘာမှ မရဘဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အရေးအကြီးဆုံးအချက်က သက်ကြီးရွယ်အိုတွေဆီမှာ အသက်ဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့အတွက် အကြောင်းအချက် တစ်ခုရှိဖို့ပဲလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာ လူအိုရုံတွေ ဆောက်လုပ်ဖို့ထက် ပိုပြီး အလျင်အမြန် လုပ်ရမယ့်အချက်ပါ။ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို ဘဝရှင်သန်မှု အကြောင်းတရားပေးရာမှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ လက်တွေ့နယ်ပယ်နဲ့ သီးခြားဖြစ်တဲ့အကြောင်းအချက်တွေကို မပေးမိဖို့တော့ လိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ လက်တွေ့လှုပ်ရှားမှုတွေထဲမှာ ပါဝင်နေရတယ်ဆိုတဲ့ အသိကပဲ အသက်ရှင်သန်လိုစိတ်ကို အားပေးတာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။ လူ့လောက အသိုင်းအဝိုင်းထဲက ဖယ်ထုတ်တာ မခံရသေးပါလား။ အရေးပါတဲ့ လူမှုကိစ္စတွေကို ဆောင်ရွက်နေရတုန်းပါလား။ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အရာတွေကို ဖန်တီးဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်နေဆဲပါလား စတဲ့ အသိမျိုး ဝင်အောင်လုပ်ခြင်းဟာ အရေးအပါဆုံး ဘဝရှင်သန်မှု အကြောင်းတရား ဖြစ်ပါတယ်။

တို့ဝါဒီ - လူမှုရေးအရ ဘာမှ အရာမဝင်တော့ဘူးလို့ ကိုယ့်ဘာသာ တွေးရင်း စိတ်ဓာတ်ကျသွားတဲ့ လူတွေကို ဘယ်လို ကူညီကယ်တင်ရမလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာဟာ အသက်ကြီးလို့ အလုပ်ထွက်ရတဲ့သူတွေအတွက်ရော၊ အလိုအလျောက် စက်ကိရိယာတွေကြောင့် အလုပ်ထုတ်ခံလိုက်ရတဲ့ သူတွေအတွက်ရော အတူတူပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မြို့ပြဆန်လာခြင်းရဲ့ မကောင်းဆိုး

ဝါး အကျိုးရလဒ်တွေဟာ မျိုးဆက်သုံးခု စုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ အစဉ်အလာ မိသားစု ကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ပါတယ်။ အိမ်နီးချင်း တွေကိုလည်း သူ့စိမ်းတွေဖြစ်အောင် လုပ် ပစ်လိုက်ပါတယ်။

စီးပွားရေးအရ လူမှုဖူလုံရေးဟာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှာ အရာမဝင်တော့လို့ ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်ဓာတ် ချွတ်ခြုံကျမှုကို မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ဘူးလို့ ကျွန်တော် အလေးအနက် လက်ခံယုံကြည်ပါတယ်။ လူအိုရုံတွေဟာ ဆေးဝါးနဲ့ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတွေ ဘယ်လောက်ပြည့်စုံပေမယ့် လည်း စိတ်ဓာတ်ရေးကိစ္စမှာတော့ အထိန်း အသိမ်းခံတွေ နေရတဲ့ နေရာတစ်ခုပဲ ဖြစ် နေပါတယ်။

အီကေဒါ - မှန်ပါတယ် ဆရာကြီး။ လူ အိုရုံက သက်ကြီးရွယ်အိုကို ထိခိုက် ဖျက် စီးစေတာ တစ်ခုရှိပါတယ်။ လူမှုကိစ္စ တာဝန်တွေမှ ကင်းလွတ်သွားစေပြီး အေး အေးလူလူ နေခွင့်ပြုလိုက်ခြင်းကြောင့် ပို ပြီး မြန်မြန်အိုမင်းလာပါတယ်။ လူ့လောက အတွင်းမှာ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်နေဦး မယ်ဆိုရင် ဒီလူဟာ နုပျိုနေပါလိမ့်မယ်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို တယုတယနဲ့ ဖူး ဖူးမှုတ်နေမယ့်အစား၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက် အရေးမပါ အရာမရောက်တော့ ဘူးလို့ လျစ်လျူရှုပစ်မယ့်အစား၊ အဓိပ္ပာယ် ရှိတဲ့ အလုပ်အကိုင်တွေမှ ဖယ်ရှားပစ်မယ့် အစား သူတို့ဟာလည်း လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက် မရှိမဖြစ်လူတွေပါ။ ဘေးဖယ်ပစ် လို့ မရတဲ့သူတွေပါဆိုတဲ့ အသိမျိုး ဝင် လာအောင် လုပ်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။

သက်ကြီးရွယ်အိုတွေ အနေနဲ့ လည်း အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်း

တွေ အမျိုးစုံရှိနေပါတယ်။ ပထမအချက် အနေနဲ့ အလုပ်တစ်ခု လုပ်ပြီးဆိုရင် လူကြီး တွေက ပိုပြီး ဇွဲရှိကြပါတယ်။ အခက်အခဲ ကို ပိုပြီး သည်းခံတတ်ပါတယ်။ တာဝန် သိစိတ်လည်း ပိုရှိကြပါတယ်။ ဒုတိယ အချက်အနေနဲ့ လူကြီးတွေဟာ လူငယ် တွေထက် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ပိုင်းအရ ပိုပြီး အားနည်းတာ မှန်ပေမယ့် စိတ်ဓာတ်ရေး ရာမှာတော့ ဘာမှကွာခြားမှု မရှိပါဘူး။ သက်ကြီးရွယ်အို အများအပြားဟာ သူတို့ မှာ ရှိတဲ့ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်မှုကို ကောင်းကောင်း အသုံးချနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ နောက်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အရေးပါတဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်တွေကိုလည်း လုပ်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေ ကို သူတို့ အရည်အချင်းတွေ အသုံးချနိုင် မယ့် အလုပ်မျိုးပေးဖို့နဲ့ သူတို့ရဲ့ စွမ်းဆောင် ချက်တွေဟာ တကယ်လိုအပ်တဲ့ အရာ တွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိရှိစေဖို့ကိစ္စဟာ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ရမည့် ရှေ့လုပ်ငန်းတွေ ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တိုင်ဘီ - အစွမ်းထက်ထက် အလုပ်လုပ် နိုင်တဲ့ ပျမ်းမျှဘဝသက်တမ်း တိုးမြှင့်လာ ခြင်းဟာ လူတစ်ဦးချင်းအတွက်ရော လူ့ အဖွဲ့အစည်းအတွက်ပါ အကျိုးရှိစေပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါက အလိုအလျောက် စက်ကိရိယာတွေ သွမ်းမိုးတဲ့ မြို့ပြ ယဉ် ကျေးမှုနယ်ပယ်ထဲက အသက်အိုမင်းမှု ပြဿနာကို အချိန်ရွှေ့လိုက်ခြင်း သက် သက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာပဲ ဖြစ်ပါစေ၊ ကာယလုပ်အားကို လိုအပ်တာမဟုတ်ဘဲ ဉာဏလုပ်အားကိုသာ လိုအပ်တဲ့၊ နောက် ပြီး လူမှုရေးရာမှာ အသုံးဝင်တဲ့ အလုပ် တစ်ခုခုကို လုပ်ကိုင်နေရတဲ့ သက်ကြီး

ရွယ်အိုတစ်ယောက်ဟာ သူ့ရဲ့ ဉာဏခွန် အားကို အသက်ဆုံးတဲ့အထိ ထိန်းထား နိုင်မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီပြဿနာမျိုးကို သူ တွေ့ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဉာဏခွန်အား ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိတဲ့ အသက် ၉၀ ကျော် အထိ အသက်ရှင်သွားတဲ့ ဉာဏလုပ်သား သုံးယောက်ကို ကျွန်တော် သိကျွမ်းခဲ့ဖူးပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မသေ ဆုံးခင်မှာပဲ အသိဉာဏ်ပိုင်း သေဆုံးသွား တဲ့ လူတွေကိုလည်း ကျွန်တော် သိကျွမ်း ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်တာကတော့ အလွန် ကြောက်လန့်စရာ ဘေးဆိုးကြီးပါပဲ။ ဒီလို အဖြစ်မျိုးတွေ တိုးပွားနေပါတယ်။

ခေတ်သစ် ဆေးပညာဟာ ရုပ် ခန္ဓာပိုင်း အသက်ရှည်အောင် လုပ်ရာမှာ အံ့ဩစရာကောင်းအောင် အောင်မြင်ခဲ့ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်ဓာတ်ပိုင်း၊ ဉာဏ် ပိုင်းအသက်ကို ရှည်အောင်တော့ မလုပ် နိုင်သေးပါဘူး။ ဒီယနေ့အချိန်မှာတော့ သတိချွတ်ယွင်းနေတဲ့ လူအိုလူမင်း တစ်ယောက်ကို ခေတ်သစ်ဆေးပညာရဲ့ နည်းလမ်းတွေနဲ့ အသက်ဆက်ရှင်အောင် လုပ်သင့်သလား ဒါမှမဟုတ် ဆေးမကု တော့ဘဲ သဘာဝအတိုင်း သေဆုံးသွားစေ သင့်သလား ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ရေးဟာ အလွန်အရေးပါတဲ့ ကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါ တယ်။

ကိုယ့် ရဲ့ ဉာဏ စွမ်းရည် ကို အသက်ဆုံးတဲ့ အချိန်အထိ ထိန်းသိမ်း ထားနိုင်ခြင်းဟာ မည်သူ့အတွက်မဆို ကံ ကောင်းခြင်းတစ်ရပ်ပါပဲ။ အထူးသဖြင့် ဉာဏလုပ်သားတစ်ယောက်အတွက်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် လူသားအများစုဟာ ကာယ လုပ်သားတွေပဲ ဖြစ်နေကြပါသေးတယ်။ ကာယစွမ်းရည် ချို့တဲ့သွားတဲ့အတွက်

အလုပ်က အနားယူလိုက်ရတဲ့ လယ်သမား တွေကို တွေ့ဖူးတယ်။ သူတို့ဟာ အလုပ် မှ အနားယူပြီးတဲ့နောက် ရည်ရွယ်ချက် မရှိတဲ့၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ ဘဝမှာ နှစ်ပေါင်း များစွာ နေထိုင်သွားရရှာတယ်။

အီကေဒါ - ကာယအလုပ်တွေကိုပဲ လုပ် နေကြရတဲ့ လူများစုထဲမှာရှိတဲ့ သက်ကြီး ရွယ်အိုတွေကို ကူညီဆောင်ရွက်ရတဲ့အလုပ် ဟာ ပိုပြီး ခက်ခဲတဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်

ခေတ်သစ် ဆေးပညာဟာ ရုပ်
ခန္ဓာပိုင်း အသက်ရှည်အောင်
လုပ်ရာမှာ
အံ့ဩစရာကောင်းအောင်
အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
စိတ်ဓာတ်ပိုင်း၊
ဉာဏ်ပိုင်းအသက်ကို
ရှည်အောင်တော့ မလုပ်
နိုင်သေးပါဘူး

ပါတယ်။ ဒီလူကြီးတွေကို လူအိုရုံတွေမှာ ထားပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ကာယအလုပ်ကို လုပ်ခွင့်ပေးတာဟာ အဖြေတစ်ခု ဖြစ်ပါ လိမ့်မယ်။ သူတို့လုပ်ရတဲ့ အလုပ်က ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ် အရေးပါတယ်လို့ မှတ်ယူနိုင် တဲ့ အလုပ်မျိုး ဖြစ်ရပါမယ်။ နောက်ပြီး ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ယှဉ်ပြိုင်မှုပါတဲ့ အလုပ် မျိုးဖြစ်ရင် ပိုကောင်းပါတယ်။

လူအိုလူမင်းတွေအနေနဲ့ သတိ ချွတ်ယွင်းမှုကြောင့် အလုပ်တစ်မျိုးကို ဆက်မလုပ်နိုင်တော့တဲ့ ဖြစ်ရပ်မျိုးတွေ အများအပြား ရှိပေမယ့် တခြားအလုပ် တစ်ခုခုကို လုပ်နိုင်တဲ့ စွမ်းရည်တော့ ရှိ နိုင်ပါသေးတယ်။ အဲဒီအလုပ်ကပဲ သူတို့ကို

လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ အသုံးဝင်တဲ့ လူ တစ်ယောက်အဖြစ် ဖန်တီးပေးနိုင်ပါတယ်။ ဒီစွမ်းရည်တွေကို ရှာဖွေပြီး လူအိုလူမင်းတွေ အသုံးချနိုင်အောင် ညွှန်ပြတဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေ လိုအပ်ပါတယ်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ထောက်ကူပံ့ပိုးမှုတွေဟာ ကျန်တဲ့သူတွေနဲ့ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဆက်သွယ်နေသင့်ပါတယ်။ ဒီပံ့ပိုးမှုတွေဟာ တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်မှုမျိုးကို အားပေးရပါမယ်။ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းမျိုး ပေးနိုင်ရပါမယ်။

တိုင်ဘီ - ကျွန်တော်ကတော့ ဒီအသက်အရွယ်မှာပဲ ကံကောင်းနေပါသေးတယ်။ ကျွန်တော့် ဇနီးသည်ကလည်း အသက်ရှင်နေဆဲပဲ။ ဒါကြောင့် အဖိုးအထိုက်တန်ဆုံးအပေါင်းအဖော်ပုံစံကို ရရှိနေပါသေးတယ်။ နှလုံးသွေးကြော ပိတ်ဆို့မှုကြောင့် ကာယခွန်အား ဆုတ်ယုတ်သွားပေမယ့် စိတ်ဓာတ်နဲ့ ဦးနှောက်ပိုင်းမှာ ဘာမှ မချွတ်ယွင်းသေးပါဘူး။ စာရေးပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ် စကားပြောပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ် မေးခွန်းတွေကို ဖြေဆိုနိုင်ပါသေးတယ်။ ဆောင်းပါးတွေရော၊ လုံးချင်းစာအုပ်တွေရော ရေးသားနိုင်ပါသေးတယ်။ ပိုကောင်းတာက ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးတွေ၊ ကျွန်တော့် စာအုပ်တွေကို ထုတ်ဝေချင်နေကြသေးတဲ့ အချက်ပဲ။ ဒီလူတွေက ကျွန်တော့်ကို ရုပ်မြင်သံကြားပေါ်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ အသံဖမ်းစက်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ စာနဲ့ရေးပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ် မေးမြန်းခန်းတွေ လုပ်ချင်နေကြတယ်။ ဒီလိုချမ်းမြေ့စရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေအောက်မှာ နေထိုင်ရလေလေ ပထမ

ကမ္ဘာစစ်တုန်းက အသက်နှစ်ဆယ်နဲ့ သုံးဆယ်ကြားမှာ သေဆုံးသွားကြတဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ သက်တူရွယ်တူတွေရဲ့ ကံကြမ္မာအတွက် တော်တော် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိလေလေပဲ။ ကျွန်တော့်ထက် သုံးလငယ်တဲ့ ငယ်ပေါင်းကြီးဖော် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်အတွက်လည်း ပိုပြီး စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။ သူက အခုတော့ သေသွားရှာပြီ။ မသေခင်မှာ တဖြည်းဖြည်း သတိချွတ်ယွင်းလာတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတွေ့ကြုံခံစားနေရတာကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲပင်ပန်းရတာတွေ ရပ်တန့်သွားအောင်လည်း သတိက မချွတ်ယွင်းသွားပြန်ဘူး။

အီကေဒါ - ဆရာကြီး သူငယ်ချင်းရဲ့ ဆိုးဝါးတဲ့ အဖြစ်အပျက်က တော်တော်သနားစရာ ကောင်းတာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ တရားတော်က အိုမင်းခြင်းဆိုတာ လူ့ဘဝရဲ့ ဆင်းရဲလေးခုအနက် တစ်ခုအပါအဝင်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဆင်းရဲလေးခု ဆိုတာက မွေးဖွားခြင်း၊ အိုမင်းခြင်း၊ နာခြင်းနဲ့ သေဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သက်ကြီးရွယ်အိုဘဝကို ရောက်တဲ့အချိန်မှာ အသက်ဆက်လက် ရှင်သန်ဖို့ ရွေးချယ်တဲ့ နည်းလမ်းဟာ ကိုယ့်ရဲ့အတွင်းအဇ္ဈတ္တ စွမ်းအားနဲ့ ဘဝအမြင်အပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ ဒီပြဿနာက ဘာသာရေးနယ်အတွက် အလွန် ကြီးမားလေးနက်တဲ့ ပြဿနာတစ်ခုပါပဲ။ လက်တွေ့နယ်ပယ်မှာတော့ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေအနေနဲ့ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ဖောက်ဖို့ အခွင့်အရေးကို လူ့အဖွဲ့အစည်းက ပြန်လည် ပေးဆပ်ရပါလိမ့်မယ်။

မောင်သာမည

ပိုက်ကွန်ထဲက ငှက်တစ်အုပ်

ပါမောက္ခ စထရော်ဆန်နှင့်

စကားစမြည်

သန်းစိုးနိုင်

မစ္စတာ ဝါးနော့(ခ်) နှင့် လမ်းခွဲခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်တော်နေထိုင်ရာ ကောလိပ်ဟောင်း ဆီသို့ လမ်းလျှောက်၍ ပြန်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်၏ ဧည့်ခန်းထဲတွင် စာတစ်စောင် ရောက်နေသည်။ သူငယ်ချင်း ဂျွန်၏စာဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်တော် ဝမ်းသာသွားခဲ့သည်။ ဂျွန်သည် ကျွန်တော် မည်သို့ခံစား၍ မည်သည့်မေးခွန်းများဖြင့် လုံးထွေးနေမည်ကို ကြိုတင်သိနေပုံရသည်။ အောက်စဖို့ဒ်ဒဿနလောကအပေါ် စိတ်မရှည်နိုင်သူ ဂျွန်သည် ကျွန်တော်တို့လို စူးစမ်းလေ့လာသူ ကျောင်းသားများအပေါ် စိတ်ရှည်နားလည်ပေးနိုင်ခြင်းအတွက် များစွာ ကျေးဇူးတင်မိသည်။

ဂျွန်က ကျွန်တော့်ကို ပါမောက္ခ စထရော်ဆန်နှင့် မဖြစ်မနေ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် အကြံပေးခဲ့သည်။ စထရော်ဆန်သည် လတ်တလော အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်၏ အတော်ဆုံး ဒဿနပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်သကဲ့သို့ အကောင်းဆုံးဆရာဝန်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်ဟု ဂျွန်က ရေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် စထရော်ဆန်က တိမ်ထူသော ဒဿနမိုးကောင်းကင်ကြားထဲမှ တွေးခေါ်ရှင် နတ်ဘုရားများကို ရှာဖွေတွေ့ရှိထားခဲ့ပုံရသည်။ ထိုမျှမက ဥရောပဒဿနဂိုဏ်းပေါင်းစုံ ပါဝင်သည့် အရစ

တိုတယ်လ် အသင်းတော်ကြီး (Aristotelian Society) ၏ စုံညီ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်တွင် ပါမောက္ခ အော်စတင်၏ အမှတ်တရားဆိုင်ရာအမြင်ကို စနစ်တကျ ဝေဖန်သုံးသပ်ပြနိုင်ခဲ့သဖြင့် မစ္စတာ စထရော်ဆန်ကို ပညာရှင်အားလုံးက မတ်တတ်ရပ်၍ ဩဘာပေးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုထားခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် နောက်တစ်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များ၏ သုခမိန်အဖွဲ့ဝင် (Fellow of University College)၊ မစ္စတာစထရော်ဆန် (P.F Strawson) နှင့် တွေ့ဆုံရန် ပါမောက္ခများ၏ နားနေခန်းမှ ကျွန်တော်စောင့်နေခဲ့မိသည်။ ချိန်းဆိုထားချိန်ထက် အနည်းငယ် နောက်ကျပြီးမှ ရောက်ခဲ့ရခြင်းအတွက် မစ္စတာ စထရော်ဆန်က ကျွန်တော့်ကို အနူးအညွတ်တောင်းပန်ခဲ့သည်။ စထရော်ဆန်၏ မျက်လုံးပြာများသည် သောကဗျာပါဒများကြောင့် လှုပ်ရှားနေကြပုံရသည်။ အသက် ၄၀ စွန်းစ မစ္စတာ စထရော်ဆန်၏ ပုံစံက လူကြီးတစ်ဦးသဖွယ် ကြုံနေရပါသည်။ ကျွန်တော်က ပထမဆုံး သူ့အကြောင်းကို သူကိုယ်တိုင် မိတ်ဆက်ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။

ထိုအခါ ပါမောက္ခ စထရော်ဆန်

ကလည်း နှိမ့်ချရိုးစင်းစွာ သူ့အကြောင်းသူ ပြန်ပြောင်းပြောပြခဲ့သည်။ စထရော်ဆန် သည် လန်ဒန်ဆင်ခြေဖုံးရှိ ဖင့်ချီလေအရပ် တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့၏။ ဂန္ထဝင်ဒဿန ပညာရပ်များကိုမူ ပါမောက္ခဟဲယား (Prof. Hare)၊ မစ္စမာဒိုး (Miss Murdoch)၊ မစ္စအက်စ်ကွန်ဘီ (Miss Ascombe)၊ မစ္စတာ ဝါးနေ့ (Mr. Warnock) တို့နှင့် အတူ အောက်စ်ဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်တွင် သင် ယူခဲ့ကြ၏။ စစ်ကြောင့် ၎င်းတို့အားလုံး၏ ပညာသင်ကြားရေးမှာ နှောင့်နှေးခဲ့ရသည်။ စစ်ပြီးခါနီးချိန်က စထရော်ဆန်သည် ဝေလနယ် (Wales) တွင် စာပြနေခဲ့သည်။

ထို့နောက် အောက်စ်ဖို့ဒ်တက္ကသိုလ် သို့ တာဝန်ပြောင်းလဲခန့်ထားပေးခြင်း အတွက် စထရော်ဆန် ဂုဏ်ယူဝမ်းသာမိ ခဲ့ရသည်။ အကြောင်းမူ ထိုစဉ်က အောက်စ်ဖို့ဒ် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် ဒဿနပညာ လေ့လာရေးအတွက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လည်း ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်ကြီး (Cambridge University) က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ သော ဒဿနပညာပန်းသည် အောက်စ် ဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်တွင် ဖူးပွင့်ဝေဆာနိုင်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဒဿနပန်းများ ပွင့်လန်း နေသော အောက်စ်ဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်ကြီး၏ ပညာဥယျာဉ်ထဲတွင် ဒဿနပညာရှင်ပျား များ အုပ်စုလိုက် တဝီဝီ အော်မြည်ပျံသန်း ခဲ့ကြ၏။ ထိုသို့ တဝီဝီ မြည်သံများ မရှိ သော တက္ကသိုလ်သည် ပျားရည်ကင်း သော ပျားအုံတစ်အုံကဲ့သို့ အနှစ်အသား ကင်းမဲ့နေလိမ့်မည်ဟု စထရော်ဆန်က ရှင်း ပြခဲ့သည်။

နေ့လယ်စာ စားပြီးနောက် ပါ မောက္ခ စထရော်ဆန်၏ အခန်းဆီသို့

ကျွန်တော်တို့ တက်ခဲ့ကြသည်။ အောက်စ် ဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ကြီးကို ကျောခိုင်းလာခဲ့ရပြီ ဟု ခံစားလိုက်မိသည်။ သူ၏ အခန်းကျယ် ကြီးရှိ ပြတင်းပေါက် တစ်နေရာတွင် ကျွန်တော်တို့ ထိုင်လိုက်မိကြသည်။ ပြင်ပ တွင် တစ်ချိန်က ပါမောက္ခ အော်စတင် တူးပေးခဲ့သည့် တွင်းငယ်များပေါ်၌ ငှက် များ အစာရှာစားနေကြစဉ် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးက ဒဿနပညာရှင်များအကြောင်း ရောက်တတ်ရာရာ ပြောနေမိကြသည်။

ခဏအကြာတွင် ပါမောက္ခ စထ ရော်ဆန်က ကော်ဖီမှာရန် တယ်လီဖုန်းဆီ သို့ သွားဖို့ ပြင်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်ဖတ် ရှုရန် တိုင်းမ်သတင်းစာ စာပေကဏ္ဍ အချပ်တစ်စောင်လည်း ပေးခဲ့သည်။ ထို အချပ်ပိုတွင် ပါဝင်သည့် ‘ဗြိတိသျှ အတွေး အမြင်များ’ (British Imagination) ဟု သည့် အမည်မသိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ရေးသား ထားသော ဆောင်းပါးမှာ သူ၏ဆောင်းပါး ဖြစ်ကြောင်းလည်း စထရော်ဆန်က ဝန်ခံ သွားခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော် ဖတ်ကြည့် မိလိုက်သည်။

အဆိုပါ ဆောင်းပါးတွင် “ဩ စကြေးလျတိုက်မှ ဒဿနပညာရှင်တစ်ဦး မကြာမီက ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု ကြာပြီးနောက် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ဗြိတိသျှကျွန်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ သူက ဗြိတိသျှ ဒဿနလောကတွင် ယနေ့မြင်တွေ့နေကြ ရသော အပြောင်းအလဲများအတွက် ဝမ်း နည်းစိတ်မကောင်း ဖြစ်မိရကြောင်း မှတ် ချက်ချခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှဒဿနလောက၏ တော် လှန်ပြောင်းလဲမှုများ အတွင်းတွင် အတွေး သစ် ခြေလှမ်းသစ်များ လွတ်လပ်ပျော်ရွှင် စွာ ပျံသန်းလှုပ်ရှားခွင့် အမှန်ပင် ရခဲ့ကြ

သည်။ အခြေအနေသစ်များ ဖြစ်ထွန်းရေး အတွက် လုံးပန်းအားထုတ်မှုများ ဆက်လက် ရှိနေသေးသည့်တိုင် အတွေးအခေါ် တော်လှန်ရေး၏ အရှိန်အဟုန်မှာမူ များစွာ လျော့ပါး ကျဆင်း သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မျက်နှာစာသစ်ဆီသို့ ဦးတည်ချက်သစ်ဖြင့် ချိတ်ကပ်မှုများ ရှိနေခဲ့သကဲ့သို့ မူလဦးတည်ချက်အတိုင်း အစဉ်အလာမပျက် ဆက်သွားနေသူများလည်း ရှိနေသေးကြောင်း တွေ့ရသဖြင့် ဝမ်းသာမိသည်” ဟု ရေး

ပါဝင်ခဲ့သူများ၏ ပမာဏမှာ ဗြိတိသျှ ဒဿနဆရာများအရေအတွက်၏အနည်းစုမျှသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အတိအကျ ပြောကြမည်ဆိုလျှင် ဤလှုပ်ရှားမှု၏ အချက်အချာမှာ အောက်စ်ဖို့ဒ် တစ်နေရာ တည်းဖြစ်၍ ဦးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း အော်စတင် (Austin) တစ်ဦးတည်း ဖြစ် သည်။ အော်စတင်သည် ဤလှုပ်ရှားမှုကို အဓိက ခေါင်းဆောင်သူ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ လှုပ်ရှားမှု၏ အသည်းနှလုံးလည်း ဖြစ်၏။ သို့သော်

ဘာသာဗေဒ ဒဿနလှုပ်ရှားမှု၏ အမြင့်မားဆုံး အချိန်မျိုးမှာပင် ၎င်းတွင် ထောက်ခံ ပါဝင်ခဲ့သူများ၏ ပမာဏမှာ ဗြိတိသျှ ဒဿနဆရာများ အရေအတွက်၏အနည်းစုမျှသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤလှုပ်ရှားမှု၏ အချက်အချာမှာ အောက်စ်ဖို့ဒ် တစ်နေရာတည်းဖြစ်၍ ဦးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း အော်စတင် တစ်ဦးတည်း ဖြစ်သည်

သားထား၏။

မစ္စတာ စထရော်ဆန် ပြန်ရောက်လာပြီး ထိုင်မိသည်နှင့် ဩစတြေးလျ ဒဿနပညာရှင်၏ အမြင်ကို သဘောတူပါသလားဟူ၍ ကျွန်တော်မေးလိုက်မိသည်။ မစ္စတာ စထရော်ဆန်ကလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အမြင်မှာ အခြေခံအားဖြင့် မှန်သည်ဟု သူသဘောတူသည်ဟူ၍ ချက်ချင်းပင် ပြန်ဖြေခဲ့သည်။ သူ၏ အမြင်တစ်စုံလုံးကို နားလည်လိုလျှင် ထိုဆောင်းပါး၏ အဆုံးသတ်နိဂုံးပိုင်းကို ဖတ်ကြည့် ရန် မစ္စတာ စထရော်ဆန်က တိုက်တွန်း သည်။ သို့ဖြင့် နိဂုံးပိုင်းကို ကျွန်တော် ဆက်ဖတ်ကြည့်မိခဲ့သည်။

“ဘာသာဗေဒ ဒဿန (Linguistic Philosophy) လှုပ်ရှားမှု၏ အမြင့်မားဆုံး အချိန်မျိုးမှာပင် ၎င်းတွင် ထောက်ခံ

တကယ်တမ်းတွင် ဤလှုပ်ရှားမှု၏ သက်တမ်းမှာလည်း အလွန်ပင် တိုတောင်းခဲ့သည်။ ဤတော်လှန်ရေး လှုပ်ရှားမှု အရှိန်အဟုန် မြင့်မားလာချိန်မှာပင် ၎င်း၏ သမိုင်းသက်တမ်းလည်း ကုန်ဆုံး သွားခဲ့ရသည်။

ဗြိတိသျှဒဿနဆရာများ စုပေါင်းရေးသားသည့် (The Revolution in Philosophy) ကျမ်း ထွက်လာပြီးသည်နှင့် ဒဿနပညာ စိတ်ဝင်စားသူများအားလုံးက အပြောင်းအလဲကို စောင့်ကြည့်နေခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဒဿနတော်လှန်ရေးကို ဘာသာဗေဒ နယ်ပယ်ဆီသို့ ဦးတည်တွန်းတင်ပေးခဲ့သူမှာ အော်စတင်သာ ဖြစ်သည်။ အော်စတင်သည် သူမကွယ်လွန်မီ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ ဘာသာဗေဒ ဒဿနဆိုင်ရာ သီဝရီ လမ်းညွှန်စာတမ်း

များစွာ ပြုစုရေးသားခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုအချိန်အထိ ဘာသာဗေဒ ဒဿန လှုပ်ရှားမှုသည် သူ၏ လမ်းညွှန်ချက် အတိုင်း ဆက်လက်ဦးတည်သွားလိမ့်မည် ဟူ၍ မည်သူမျှ အသေအချာ ပြောနိုင်စွမ်း မရှိပေ။

နောက်ဆုံးတွင် လက်တွေ့အား ဖြင့် ဤလှုပ်ရှားမှု၏ အဓိကအောင်မြင်မှု နှင့် ဦးတည်ချက်တို့မှာ ဘာသာဗေဒနယ် ပယ်တွင် မဟုတ်၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဒဿန နယ်ပယ်တွင်သာ ဖြစ်၏။ ဤလှုပ်ရှားမှု၏ အသီးအပွင့်အဖြစ် အောင်မြင်လာသည့် ကျမ်းများမှာလည်း ဘာသာဗေဒ ဒဿန ကျမ်းများမဟုတ်၊ စိတ်ပိုင်းဒဿနကျမ်းများ ဖြစ်ကြသည့် ပါမောက္ခရိုင်း၏ (Concept of Mind)၊ ဝစ်ဂင်စတီန်း၏ (Investigation) နှင့် မစ္စအက်စ်ကွန်ဘီ၏ (Intention) ကျမ်းတို့ပင် ဖြစ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ဩစတြေးလျတိုက် သား ဒဿနပညာရှင်က ဗြိတိသျှဒဿန လောကတွင် အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်နေ ပုံရသည်ဟု ကောက်ချက်ချခဲ့ခြင်းမှာ အကြောင်းအကျိုး ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် စစ် ပြီးခေတ်နောက်ပိုင်း ဆယ်စုနှစ်အချို့ အတွင်း ဒဿနပညာ၏ လှုပ်ရှားမှုသည် ၎င်း၏သမိုင်းစဉ်တွင် အမှန်ပင် အရေးပါ ခဲ့သည်။ သို့သော် ဒဿနပညာသည် မည် သည့် ဦးတည်ချက်ဆီသို့ သွားနေသည်၊ မည်သို့သော နည်းစနစ်များကို လက်ခံ ကျင့်သုံးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ဆိုခြင်းကိုမူ ပြောနိုင်စွမ်း မရှိသေးပေ” ဟူ၍ ဆောင်း ပါးကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

ထိုအခါ ဒဿနဂုဏ်များ၏ ဦး တည်ပုံသန်းရာကို ကျွန်တော်လိုက်ပါ မျှော်မှန်းကြည့်လိုစိတ်များ ထက်သန်တက်

ကြွလာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ရပ်များအကြောင်း ဆက်ပြောပေးပါ ရန် မစ္စတာ စထရော်ဆန်ထံ ကျွန်တော် မေတ္တာရပ်ခံမိသည်။

ပါမောက္ခ စထရော်ဆန်ကလည်း အတိတ်ထဲတွင် သူ့ကိုယ်သူ မြှုပ်နှံပစ် လိုက်သကဲ့သို့ ခေါင်းကိုငိုက်စိုက်ချရင်း ဤ သို့ ဆက်ပြောခဲ့သည်။ “လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၅ - နှစ်လောက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း ထင်တစ်လုံးနဲ့ စိတ်ကြီးဝင်နေခဲ့တာ ထင် ပါရဲ့ဗျာ။ အတိတ်က ဒဿနပညာရှင်ကြီး တွေကို အလကားစကားများ၊ အငြင်းပွား နေသူတွေအဖြစ် အထင်လွဲခဲ့မိတယ်။ စစ် ပြီးခေတ် နောက်ပိုင်းကာလတစ်လျှောက် လုံးလည်း ပါမောက္ခ အော်စတင်နဲ့ ဝစ် ဂင်စတီန်းတို့ရဲ့ စိတ်ညှို့ခံထားရလို့ မိန်း မောမှိုင်းဝေခဲ့ကြတယ်။ တချို့ကတော့ ဒီ နေ့အထိ မှိုင်းမိနေကြတုန်းပါပဲ။ ကျွန်တော် တို့တစ်တွေကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးနှစ် လောက်ကတည်းက ဒီညှို့ဓာတ် ဝဲဂယက် ထဲက ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့ကြပါပြီ” ဟု စထရော် ဆန်က ညည်းတွားပြောဆိုခဲ့သည်။

“ဘာထရန်ရပ်ဆယ်နှင့် ဂျယ်လ်နာ တို့လည်း မှိုင်းမိနေကြတဲ့အထဲမှာ ထိပ်ဆုံး က ပါခဲ့ကြမှာပေါ့” ဟု ကျွန်တော်က မေး လိုက်သည်။

ထိုအခါ “ဟုတ်တယ်၊ သူတို့လည်း အော်စတင်ရဲ့ စနေဝိုင်းက လူတွေလိုပဲ စဉ်းစားခဲ့ တွေးခဲ့ပုံရတယ်” ဟူ၍ဆိုရင်း မစ္စတာ စထရော်ဆန်က ဆက်ပြောခဲ့ သည်။

“တကယ်တော့ ပါမောက္ခ အော် စတင်ရဲ့ စနေဝိုင်းမှာ သူ့ရဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင် ဖက်တွေနဲ့ တပည့်တပန်းတွေပဲ ပါကြ တာပါ။ သူထက်ဝါရင့်တဲ့ ပါမောက္ခတွေ နဲ့

ဆရာတွေ မပါကြပါဘူး။ အဲဒီစနေ ဝိုင်း ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ မူဝါဒ၊ စည်းမျဉ်း၊ ဥပဒေ၊ စည်းကမ်း စတဲ့ စကားလုံးတွေရဲ့ တိကျတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ ထူးခြားတဲ့ အသုံး အနှုန်း ဝေါဟာရတွေ အကြောင်း ပြောကြ ဆိုကြတာပါ။ ဒီလို စကားလုံးတွေကို ဖွင့် ဆိုရာမှာလည်း အော်စတင်ပဲ နက်နက် နှိုင်းနှိုင်း၊ လှလှပပ လေ့လာတင်ပြနိုင်စွမ်း ရှိပါတယ်။ ကျန်တဲ့လူတွေက သိပ်ပြီး ဖွင့် ဆိုရှင်းလင်းနိုင်စွမ်း မရှိကြဘူး။ ဆာအိုင် ရှားဘာလင် (Isaiah Berlin) နဲ့ စတူးဝပ် ဟမ်းရှိုင်းယား (Stuart Hampshire) တို့ နှစ်ယောက်ကတော့ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ကြ ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်ကြာကြာ မပါခဲ့ ကြဘူး။ အိုင်ရှားဘာလင်က ‘ဒဿန သမိုင်းစဉ်’ လို ဘာသာရပ်မျိုး ဆွေးနွေး ခွင့်ရမှ သူ့ရဲ့ပညာ ပါရမီ ကြီးကျယ်ပုံကို မြင်ကြရတာပါ။ ဒီလိုနဲ့ ဒဿနပညာရှင် ကြီးတွေ စနေဝိုင်းကို စွန့်ခွာခဲ့ကြတာ များ ပါတယ်”

“အော်စတင်ကတော့ သူ ကွယ် လွန်ခါနီးအထိ စနေဝိုင်းမှာ တက်တက် ကြွကြွ ပါဝင်ဆွေးနွေးသွားခဲ့ပါတယ်။ အော်စတင်ဟာ တကယ်တော့ တက္ကသိုလ် လောကထဲမှာ တပည့်တွေအပေါ် နွေး ထွေးကြင်နာမှု အရှိဆုံး ဆရာတစ်ဦးပါ” ဟူသော စကားဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။

ခဏအကြာမှ ပါမောက္ခစထရော် ဆန်က ဆက်၍ “အခုတော့ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးလည်း ဒဿနပညာရဲ့ အစဉ် အလာ လမ်းရိုးဟောင်းပေါ်မှာ ပုံမှန် အတိုင်း ပြန်လျှောက်လာနိုင်ခဲ့ကြပါပြီ။ ပါမောက္ခရှိုင်းလ်က ပလေတို၊ အရစ္စတို တယ်တို့ရဲ့ အတွေးအမြင်အကြောင်း၊ ကျမ်းတစ်စောင် ပြုစုပြီး၊ မစ္စတာဝါးနော့ခ်

ကလည်း လူ့စိတ်ဆန္ဒအကြောင်း၊ ကျွန်တော်ကလည်း တွေးခေါ်ရှင်ကြီးကန် အကြောင်း ကျမ်းပြုနေကြပါတယ်။ အခု တော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးလည်း သဘော ပေါက်နေကြပါပြီ။ အနာဂတ်မှာ ဘာသာ ဗေဒဆိုတဲ့ စူး၊ ဆောက်တွေနဲ့ ပိုမို ခိုင် ခံလှပတဲ့ ဒဿနတစ်ရပ်ကို ထုဆစ်နိုင် ကြလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်မျှော်လင့်ပါ တယ်” ဟု ပြောရင်း မစ္စတာ စထရော်ဆန် က သူ၏ ဆွေးနွေးချက်ကို အဆုံးသတ် လိုက်သည်။

ထိုစဉ် မစ္စတာ စထရော်ဆန်၏ မင်းဓယူလာသော ကော်ဖီကို သုံးဆောင် ရင်း ရောက်တတ်ရာရာများ ပြောဆိုနေခဲ့ ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သူ နောက်ဆုံး ရေးသားနေသော (Individuals) ကျမ်းကြီး အကြောင်းဖြစ်သည်။ (Individuals) တွင် စထရော်ဆန်သည် ဘာသာဗေဒပြဿနာ ကို ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခြင်း မပြုတော့ပေ။ တွေးခေါ်ရှင်ကြီးကန်၏ စိတ်နှင့် ရုပ်ခန္ဓာ (Concept of Body and Mind) ၏ ဆက်ဆံရေးအကြောင်းကို တိုးချဲ့ ဆန့် ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားထားသည်။ ထိုသို့ ကြိုးစားရင်းမှပင် ရုပ်ဘဝအကြောင်း အချက်များသည် ကာလ အာကာသတို့၏ အထွက်ပစ္စည်းသာ ဖြစ်၍ ဘာသာစကား ၏ အထွက်ပစ္စည်းများ မဟုတ်ကြပေ။ ဘာသာစကားသည်သာလျှင် မြင့်မား သည့် သိစိတ်ရှိသော ရုပ်ခန္ဓာ၏ အသီး အပွင့်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဆိုသော စထရော် ဆန်၏ အမြင်ကို ကျွန်တော်စဉ်းစားသုံး သပ်နေမိသည်။

သန်းစိုးနိုင်

တော်(လ်)စတိုင်း

နှင့်

မဟာဌာမ

ဂန္ထ

လှမ်းထက်

၁၉၀၈ - ခုနှစ်၊ မေလ ၂၄ - ရက်။

အရှေ့အရပ်မှ မှန်ပျံလင်းအရက်သည်
ပျံ့လာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ယစနပိုလီယနာ ရွာ
ကလေးရှိ ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး
တော်(လ်)စတိုင်း၏ နေအိမ်ကြီးသည်
တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လျက် ရှိသည်။ အိမ်
ကြီး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဝက်သစ်ချပင်များ၊
ဇီးတော်ပင်များ၊ သစ်တော်သီးပင်များ
ထက်မှ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြောင့်ကြမဲ့ နေ

ထိုင်ခဲ့ကြသည့် ကျေးငှက်ကလေးများ၏
သဘာဝအလျောက် တွန်ကျူးနေသံ၊ အိမ်
ဝင်းကြီးအတွင်းရှိ မိုးမခပင်ကြီးထက်မှ
ဥဩငှက်ကလေး၏ တေးသီသံကို ကြား
နေရပေသည်။

ဆရာကြီး တော်(လ်)စတိုင်းအဖို့
မြူတွေဝေ၍ မှိုင်းယူနေသော နွေဦးပေါက်
နံနက်ခင်းတွင် ဥဩတွန်သံကို ကြားရ
သည်မှာ လွမ်းဆွတ်ကြည်မောဖွယ်ရာ
ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည် တစ်ညလုံး
အိပ်မပျော်။ ပျော်နိုင်စရာလည်း မရှိ။ သူ
စာဖတ်ခန်းတွင် တစ်ညလုံး ရှိနေခဲ့သည်။
သူ့စာရေးစားပွဲတွင် ရေးလက်စ စာမူများ
နှင့် နိုင်ငံခြားမှ သူထံသို့ ပေးပို့သော စာ
များ စုပုံလျက် ရှိနေသည်။

ထူးထူးခြားခြား စာတစ်စောင်ကို မူ
တော်(လ်)စတိုင်းသည် အကြိမ်ကြိမ်
ဖတ်မိသည်။ ထိုစာမှာ အမေရိကန်ပြည်
ထောင်စုတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် အိန္ဒိယ
အမျိုးသား တာရကကန်ဒတ်ဒတ်(ခ) ဆိုသူ
ထံမှ ပေးပို့သည့် စာဖြစ်၏။ တာရကကန်
ဒတ်ဒတ်(ခ) မှာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏
ပြည်နှင့်ဒဏ် ခံနေရသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။

သူ့စာတွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား
သည် ရက်ရက်စက်စက် နှစ်ပေါင်း - ၃၀၀
နီးပါး အိန္ဒိယပြည်သူပြည်သားများ၏
အဆီကို စား၍ အသားကို မျိုခဲ့သည့်
အကြောင်း၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကိုလည်း
စာတင်ရမည်ဆိုလျှင် စွယ်စုံကျမ်းတွဲကြီး
များမက အတွဲပေါင်း များစွာ ရှိလိမ့်မည်
ဟု ထင်မိပါကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ တစ်ကမ္ဘာ
လုံးက လေးစားကြည်ညိုရပါသော ဆရာ
ကြီး တော်(လ်)စတိုင်းအနေဖြင့် ဗြိတိသျှ
နယ်ချဲ့သမားကို ကလောင်လက်နက်ဖြင့်
ထိုးနှက်ပေးစေလိုသည့်အကြောင်း ရေး
သားထားသည့် စာတစ်စောင် ဖြစ်သည်။

ဆရာကြီးသည် စိတ်ရွှင်ထွေးလျက်
ရှိပြီး သူ့စာရေးစားပွဲပေါ်တွင်လည်း

ဗြိတိသျှ အမျိုးသား ဆာဝီလီယန်ဒစ်က လေး ရေးသည့် "Prosperous British India" (ကြွယ်ဝချမ်းသာသော ဗြိတိသျှ ပိုင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ) ဟူသော ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထားသည့် စာအုပ်ကို တွေ့ ရ၏။ ဆရာကြီးသည် ထိုစာအုပ်ကိုလည်း အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ရှု သုတေသန ပြုလုပ် ရှိ၏။

အထက်ဖော်ပြပါ စာအုပ်အရဆိုလျှင် ၁၈၉၁ - ခုနှစ်မှ ၁၉၀၀ - ခုနှစ် အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ငတ်မွတ်ခေါင်း ပါးခြင်း ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် သေဆုံးရသူပေါင်း ၁၉၀၀၀၀၀ ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ထိုကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ရသူများ၏ အရေအတွက်သည် ၁၇၉၃ - ခုနှစ်မှ ၁၉၀၀ - ခုနှစ်အထိ နှစ်ပေါင်း ၁၀၇ - နှစ်ကြာကာလအတွင်း စစ်မက်ဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် သေဆုံးရသူများ၏ အရေအတွက်ထက် အဆပေါင်း များစွာ ပိုနေသည်ဟု ဆို၏။

ဆာဝီလီယန်ဒစ်ကလေး၏ ရေးသားချက်အရ ဆိုရလျှင် ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် နှစ်ပေါင်း ၁၀၇ - နှစ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် စစ်ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် သေဆုံးရသူ ဦးရေမှာ ၅၀၀၀၀၀၀ သာ ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားခဲ့သည်။ တိုးတက်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးပါသည်ဆိုသည့် ဗြိတိသျှတို့ စိုးမိုး အုပ်ချုပ်သည့် ၁၀ - နှစ်ကြာကာလအတွင်း အဘယ်ကြောင့် ငတ်မွတ်ခေါင်း ပါးခြင်းဘေးကို မတားဆီးနိုင်သနည်း။

ဆရာကြီးတော်(လ်)စတိုင်း၏ ယူဆချက်အရ ဆိုရလျှင် ဤကဲ့သို့ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း ဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့ရခြင်းသည် တိုင်းပြည်၏ စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု အားနည်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား၏ ရက်ရက်စက်စက် သွေးစုပ်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသည်။

ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားသည် သူ၏ နယ်ချဲ့စနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ ကိုလိုနီနိုင်ငံများ၏ လွတ်လပ်ရေး တောင်းဆိုမှုများကို လျစ်လျူရှုခဲ့လျှင် ဗြိတိသျှလက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီးသည် တစ်စချင်း ပျက်စီး ပျောက်ကွယ်သွားရပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆထားသည်။ စာရေးဆရာကြီး တော်(လ်)စတိုင်းသည် မျက်စိညောင်းညာလာသဖြင့် သူ့စာကြည့်ခန်း ပြတင်းပေါက်ကိုဖွင့်ကာ ယစနပိုလီယနာ ရွာကလေးရှိရာသို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်မိ၏။ ရွာကလေးမှ ကလေးငိုသံ၊ စာအံသံ၊ ထင်းခုတ်သံတို့သည် တသုန် သုန်တိုက်နေသော နံနက်ခင်းလေပြည် တွင် ပျံ့လွင့် လျက် ရှိ၏။ ခပ်လှမ်းလှမ်း သစ်တော်ပင် တောစပ်ကား မှိုင်းပျနေသော ကောင်းကင်နောက်ခံတွင် နာမည်ကျော် ပန်းချီဆရာ ရာပင်၏ ဆီဆေး ပန်းချီကားကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေပေသည်။ ယာတောသို့ ဆင်းရန် ပြင်ဆင်နေကြသည့် လယ်သမားတို့ကိုလည်း မြင်တွေ့နေရ၏။

တော်(လ်) စတိုင်းသည် အထူးခြားဆုံးသော လူမှုတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် ကမ္ဘာလူထုက ယူဆထားကြသည်။ ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုကြီးနှစ်ပုဒ်ဖြစ်သော 'စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး' နှင့် 'အန်နာကရီနီနာ' များကို ရေးသားခဲ့သည့် စာရေးဆရာကြီး တစ်ဦးထက် လူမှုတော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးဟု အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်။ သူတိုက်ပွဲဝင် လက်နက်သည် သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးတို့အား သွေးချောင်းစီးစေနိုင်သော လက်နက်မဟုတ်။ ကမ္ဘာလူထုအား တစ်ခဲနက် အုံကြွစေသော နိုင်ငံရေးသဘောတရားမဟုတ်။ 'အကြမ်းမဖက်ရေးတရား' ဖြစ်၏။ ထိုတရားကို ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာမှ ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ "မိမိအား နှိပ်စက်လာသူများက ပါးတစ်ဖက်ကို ရိုက်နှက်လျှင်

တခြား ပါးတစ်ဖက်ကို တိုးပေးခြင်းဖြင့် ခုခံပါလော့” ဟူသော သဘောတရားကို လက်ကိုင်ထားသူဖြစ်၏။ အကြမ်းဖက်ခြင်း သည် အကြမ်းဖက်ခြင်းကိုသာ တိုးပွားစေ နိုင်သည်။ ခံရသူတို့၏ ဒေါသစိတ်ကိုသာ တိုးပွားစေနိုင်သည်ဟု သူက ယုံကြည်ထား သည်။

သူ နုပျိုစဉ်ကမူ သူသည် ဂုဏ်ကြီး သူများ၊ မျက်နှာကြီး အထက်တန်းလွှာ များကိုသာ အရေးလုပ်ခဲ့သူ၊ ဟန်လုပ်၍ လမ်းလျှောက်ခဲ့သူ၊ သူ့ဇာတိမြို့မှ မိုင်ပေါင်း များစွာ ကွာဝေးသော မော်စကိုမြို့တော် မှ နာမည်အကျော်ကြားဆုံး အပ်ချုပ်ဆိုင် တွင် အဝတ်အစားများကို ချုပ်လုပ်ခဲ့သူ၊ အကောင်းဆုံး အဖိုးတန်ဆုံး အရက်ကို သောက်ခဲ့သူ၊ မော်စကိုမြို့တော်မှ နာမည် ကြီး ပြည့်တန်ဆာအိမ်များကို အခါမရွေး ခြေဦးလှည့်ခဲ့သူ၊ သူ့အိမ်ဖော်မလေး ဂါရှာ (Gasha) နှင့် ဒွန်ယရှာ (Dunyasha) တို့ ကို ခြေတော်တင်ခဲ့သူ၊ သောက်စားမူးယစ် လာလျှင် ဓားချင်းယှဉ်ပြိုင်ခုတ်ရန် ဝန် မလေးခဲ့သူ၊ မကောင်းမှုဟူသရွေ့ကို လုပ် ကိုင်ခဲ့သူကြီးသည် နောင်ကာလချိန် ရောက်လာသောအခါ ခရစ်တော်၏ သွန် သင် ဟော ကြား ချက် များ အ တိုင်း တစ်တဝေမတိမ်း လိုက်နာရန် ကြိုးစား လျက်ရှိပြီး သူတော်စင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ် လာခဲ့တော့သည်။

သူသည် ရုရှားလယ်သမားများ ဝတ်သော အထည်ကြမ်းကိုသာ ဝတ်ဆင် ခဲ့၏။ သူ့နေ့စဉ်စီးသည့်ဖိနပ်ကို သူ့လက် နှင့် သူ့ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်သည်။ သူ ကလေး ဘဝကမူ သူ့အား အခန်းပေါင်း ၄၂ - ခန်းရှိသည့် အိမ်ကြီးတွင် မွေးဖွားခဲ့ပြီး ရွှေ လင်ပန်းနှင့် အချင်းဆေးခြင်းခံရသူ ဖြစ်၏။ သူ့အိပ်ရာ သူ့ခင်း၍ သူ့အခန်းကို သူ တံမြက်စည်းလှည်းခဲ့သူ ဖြစ်လာသည်။ သူ စာရေး၍ တံမြက်စည်း လှည်းကျင်းပြီးလျှင်

လယ်သမား၊ ယာသမားများစားသည့် အစာကြမ်းကို စားပွဲခင်းမပါသော စားပွဲ ပေါ်တွင် သစ်သားခွက်၊ သစ်သားဇွန်းတို့ နှင့် စားသောက်သည်။

ယစနာပိုလီယနာ ရွာကလေးတွင် လယ်သမား၊ ယာသမားများ၏ သားသမီး များအတွက် စာသင်ကျောင်း တည်ထောင် ပြီး သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို သူ့ကိုယ်တိုင် ရေး ဆွဲသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ကျောင်းသားများ ကို စာသင်ခဲ့၏။

ရုရှားလယ်ယာသမားများ၏ ဘဝ သည် နာကြည်းစရာ ဘဝဖြစ်သည်။ သေ တွင်းထဲသို့ ရောက်နေသော ဘဝဖြစ်၏။ လူကြီးတွေက နံနက်လင်းအရုဏ်မှ ည မိုးချုပ်ထိ အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ သား သမီးမြေးမြစ်တွေက အစာရေစာ ဝလင် အောင် မစားကြရ။ စာမတတ်ကြ။ သို့ သော် သူတို့ဘဝကို နာကြည်းရမှန်း မသိ။ ဆင်းရဲတွင်းနက်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မွေးဖွားကာ ဆင်းရဲသော ပတ်ဝန်းကျင် မှာပင် ကြီးပြင်းလာကြပြီး ဆင်းရဲတွင်း နက်သော ပတ်ဝန်းကျင်မှပင် ကွယ်လွန် သွားကြ၏။

သူတို့အဖို့ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းသည် သဘာဝ နိယာမတရားဟု မြင်နေကြ သည်။ အမှန်အားဖြင့် သူတို့ကို ဝလင် အောင် ကျွေးမွေးပေးသော လယ်ယာများ ကို ဇာဘုရင်အပါအဝင် မြေပိုင်ရှင်ကြီး များက ယူထားကြသည်။ လယ်ယာသမား များမှာ စိုက်ပျိုးစရာ မြေမရှိ၊ ဝမ်းစာမရှိ။ မြေယာများမှထွက်သော သီးနှံများမှာ လည်း လယ်ပိုင်ရှင်ကြီးများ၏ လက်တွင်း ရှိ ကျိများအတွင်း ရောက်နေကြသည်ဟု တော်(လ်)စတိုင်းက မြင်သည်။ လယ်မဲ့ ယာမဲ့၊ ပညာမဲ့၊ ပစ္စည်းမဲ့များကို ကယ်တင် ရန်၊ လယ်ယာတွေကို မြေပိုင်ရှင်များက ဆင်းရဲသား တောင်သူများကို သင့်လျော် သလို ဝေငှပေးရန်နှင့် စာသင်ကျောင်းတွေ

ကို မြေပိုင်ရှင်ကြီးများက တည်ထောင်ပေး
စေလိုသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း သူ
ယုံကြည်ချက်ကို အကောင်အထည် ဖော်
ခဲ့၏။

သူနှင့်သူဇနီး တို့ဖယတို့ လက်ထပ်
ပြီးစ အချိန်ကာလကဆိုလျှင် အလွန်
ပျော်ရွှင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း နောင်
ကာလသို့ ရောက်လာသောအခါ သူတို့၏
အိမ်ထောင်ရေးမှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ရာ
ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ သူဇနီးက ချမ်းသာ ခြင်း၊
ဇိမ်ခံခြင်း၊ ကျော်စောခြင်းတို့ကို မျှော်
မှန်းတမ်းတ မက်မောသည်။ သူက ထို
အရာအားလုံးကို မလိုလား။ ဖြောင့်ဖြောင့်
ဆန့်ကျင်လာခဲ့သည်။ သူက ငွေနှင့်
ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်း စသော ပုဂ္ဂလိကပိုင်
ပစ္စည်းများကို အပြစ်ဟု ယုံကြည်သည်။

သူ့ဝါဒကမူ လူတိုင်းအား မေတ္တာ
ထားရမည်၊ မကောင်းမှုကို ခုံမင်ခြင်း မပြု
ရန်၊ ပဒေသရာဇ် စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ရန်၊
တောင်သူလယ်သမားများကို ပြုပြင်ရန် နှင့်
သမားရိုးကျ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို
ဖက်တွယ် ဆုပ်ကိုင်ထားရန် ဖြစ်၏။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတော်ကြီးမှ လယ်မဲ့၊
ယာမဲ့၊ ပစ္စည်းမဲ့၊ ပညာမဲ့၊ တောင်သူ လယ်
သမားများဘဝနှင့် ရုရှားတောင်သူလယ်
သမားများ ဘဝသည် တူညီသော အနေ
အထားများ ရှိသည်ဟု တော်(လ်)စတိုင်း
က ယူဆသည်။ သို့ဖြစ်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ
မြေရှင်ပဒေသရာဇ် စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သူ၊
တိုးတက်သော အယူအဆရှိသူများနှင့် စာ
အဆက်အသွယ်ပြုလေ့ ရှိသည်။ အိန္ဒိယ
နိုင်ငံနှင့် ဆိုင်သည့် စာအုပ်စာတမ်း မှန်
သမျှကို ထာဝစဉ် လေ့လာခဲ့ပြီး အိန္ဒိယ
နိုင်ငံအပေါ် သံယောဇဉ် တွယ်တာခဲ့၏။

သူ့ထံသို့ မကြာခဏ စာဖြင့်
ဆက်သွယ်သူတစ်ဦးမှာ ကနေဒါနိုင်ငံတွင်
သောင်တင်နေသည့် အိန္ဒိယအမျိုးသား

ကျောင်းဆရာ ဂျီဒီကူးမား (G.D Kumar)
ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ ကူးမားသည် ဗြိတိသျှ
နယ်ချဲ့သမားအား တစိုက်မတ်မတ် ဆန့်
ကျင်ခဲ့သူဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဂျီဒီကူးမားအား
ဗြိတိသျှအစိုးရက ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခဲ့သ ဖြင့်
ကနေဒါနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ရသူ ဖြစ် ၏။

ဂျီဒီကူးမားသည် စာရေးဆရာကြီး
နှင့် မြေပိုင်ရှင်ကြီး တော်(လ်)စတိုင်းထံ
အကြိမ်ကြိမ် စာသဝဏ်လွှာပါးကာ ဆင်း
ရဲတွင်းနက်ခဲ့ရပြီး ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း
ဘေးဒဏ်ကြောင့် လူတွေ ရာထောင်ချီ၍
သေဆုံးနေရခြင်းကို ကမ္ဘာလူထုကြီးက သိ
ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် လယ်မဲ့၊
ယာမဲ့၊ ပညာမဲ့ရသည့် အိန္ဒိယလူထုကြီး
အား အကူအညီပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့
သည်ဟုဆိုသည်။ ဆရာကြီးတော်(လ်)
စတိုင်းကလည်း ဂျီဒီကူးမားထံ သူ မည်သို့
မည်ပုံ ဆောင်ရွက်မည့်အကြောင်း ဂရု
တစိုက် စာပြန်ခဲ့လေသည်။

ဆရာကြီး တော်(လ်)စတိုင်းထံသို့
ဂျီဒီကူးမားနည်းတူ သဝဏ်လွှာပါးခဲ့သူ
ကား အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပေါ်ဘန်ဒါမြို့ဇာတိ
သား တောင်အာဖရိကတိုက်၊ ပရိုတိုရိယ
မြို့မှ ရှေ့နေကလေး ဂန္တီဆိုသူ ဖြစ်၏။ ဂန္တီ
သည်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ကနေဒါ
နိုင်ငံတွင် သောင်တင်နေသူ ဂျီဒီကူးမား
ကဲ့သို့ သူ့ခင်နိုင်ငံတွင် ကျရောက်နေ သည့်
ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း ဘေးအန္တရာယ် မှ
ကယ်တင်ပေးရန် အကူအညီ တောင်းခံ
သည့် စာများကို တစ်စောင်ပြီးတစ်စောင်
ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

လျှမ်းထက်

ဆက်ရန်
ကျမ်းကိုး

- (၁) Lev. Tolstoy by V. Shklovsky
- (၂) The Story of My Experiment
with Truth by Gandhi

ရုပ်ဒြပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ဒြပ် (matter and antimatter)

ဦးမြင့်ဝေ (လွိုင်ကော်)

ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်ပညာနှင့် ခီလေတီဖီတီ သီအိုရီတို့ကို အခြေခံ၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော ခေတ်သစ် ရူပဗေဒနှင့်အတူ ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသော မေးခွန်းများ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။

ခေတ်သစ်သိပ္ပံပညာက -

- ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ဒြပ်စကြဝဠာ
- ကြေးမုံ စကြဝဠာ

တို့နှင့် ပတ်သက်၍ မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ခန့်ညားပေါင်းစပ် သီအိုရီ (Grand Unification Theory: GUT) နှင့် စူပါကြိုးမျှင်လေး သီအိုရီတို့သည် စကြဝဠာတည်ရှိနိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ သိကျွမ်းရင်းနှီးသော လောကနှင့် ခြားနားလှသော အခြားလောက တည်ရှိနိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပထမဦးဆုံး ထုတ်ဖော်တင်ပြပေးခဲ့သူကား ဒီရက် (Paul Dirac) ဖြစ်ပါသည်။ သူ သည် ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်ပညာ တည်ထောင်ပေးခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ Dirac သည် ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ဒြပ်ကို စူးရှထက်မြက်သော ဉာဏ်ပညာကြောင့် ကံအားလျော်စွာ မတော်တဆ တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ဒြပ်

ဖွားခဲ့ပါသည်။ (Bristol University, England) မှ အသက် ၁၈ - နှစ်အရွယ်တွင် လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အလုပ်ရှာမရခဲ့ပါ။ Cambridge University သို့ ဝင်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ပိုက်ဆံမရှိသဖြင့် တက္ကသိုလ် မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့ပါ။ အလုပ်လက်မဲ့အဖြစ် မိဘများနှင့် နေထိုင်လျက် ၁၉၂၃ - ခုနှစ်တွင် အသုံးချသင်္ချာ B.A ဘွဲ့ ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၂၅ - ခုနှစ်တွင် အသက် ၂၄ နှစ်သာ ရှိသေးသော Heisenberg ၏ စိတ်အားထက်သန် တက်ကြွဖွယ်ကောင်းလှသော သုတေသနအလုပ်ကို Dirac ကြားသိခဲ့ရပါသည်။ သူ့သုတေသနအလုပ်မှာ ရုပ်ဒြပ်နှင့် ဖြာထွက်မှုဆိုင်ရာ သီအိုရီအသစ်ဖြစ်ပါသည်။ ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်ပညာကို ဖန်တီးပေးခဲ့သော သီအိုရီသစ်ဖြစ်ပါသည်။ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသော စွမ်းဆောင်မှု ဖြစ်ပါသည်။ ရူပဗေဒပညာအနည်းငယ်မျှသာ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သော Dirac သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်ပညာရပ် နယ်ပယ်သို့ ရှေ့ရောက်အောင် ခုန်ဝင်လာပြီး အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်ပညာရပ် နယ်ပယ်အတွက် မူရင်းကျသော ကိုယ်ပိုင်စွမ်းဆောင်မှုများကို ပြုလုပ် တင်ပြပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

Heisenberg မွေးဖွားပြီးနောက် တစ်နှစ် ၁၉၀၂ - ခုနှစ်တွင် Dirac မွေး

ရှုရိုးဒင်းဂါး ညီမျှခြင်း (Schrodinger equation) ရီလေတီဗီစတစ် (relativistic) မဖြစ်ခြင်းနှင့် အလင်းအလျင် အောက် အလွန် နှေးကွေးသော အလျင် များအတွက်သာ အကျိုးဝင် အလုပ်ဖြစ်ရခြင်းအပေါ် ၁၉၂၈ - ၁၉၂၉ တွင် အသက် ၂၆ - ၂၇ သာ ရှိသေးသော Dirac သည် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်မိပြီး ကြောင့် ကြစိုက်မိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် အိုင်းစတိုင်း၏ ကျော်ကြားလှသော $E = mc^2$ ညီမျှခြင်းသည် တကယ်တမ်း အတိအကျ မမှန်ကြောင်း Dirac သတိပြုမိ၏။ (တကယ်မှန်ကန်သော ပုံစံသည် $E = \pm mc^2$ ဖြစ်ရမည်ကို အိုင်းစတိုင်းသည် သဘောပေါက်သော်လည်း သူသည် အားများဆိုင်ရာ သီအိုရီကို ဖန်တီးနေခြင်း ဖြစ်သဖြင့် သူ ညီမျှခြင်းမှ အနုတ်လက္ခဏာနှင့် ပတ်သက်၍ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း မပြုခဲ့ပါ။) သို့သော် အီလက်ထရွန် (electron) အတွက် ညီမျှခြင်းအမျိုးအစားသစ် (ယခု Dirac ညီမျှခြင်း ခေါ်တွင်ရပါသည်) ဖန်တီးနေခြင်းကြောင့် Dirac သည် အနုတ်လက္ခဏာဆောင် စွမ်းအင်ရှိသည့် ရုပ်ခြံတည်ရှိနိုင်မှုကို လျစ်လျူမရှုနိုင်ပါ။ အနုတ်လက္ခဏာသည် ပဟေဠိဆန်လှပါသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းသည် ရုပ်ခြံနှင့် ပတ်သက်၍ လုံးဝ သစ်လွင်သော ပုံစံတစ်မျိုးကို ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်နေဟန် ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အနုတ်စွမ်းအင်ဆောင် ရုပ်ခြံသည် ဆန့်ကျင်ဘက်လျှပ်စစ်ဆောင်သည့် ရိုးရိုးရုပ်ခြံနှင့် တူမည်ဖြစ်ကြောင်း Dirac တွေ့ရှိရလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အီလက်ထရွန်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်မ ဆောင်သဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်ထရွန်သည်

လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖို ဆောင်မည်။ ဟိုင်ဒရိုဂျင် အက်တမ်အတွက် အီလက်ထရွန်သည် နျူကလီးယပ်စ်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖိုဆောင် ပရိုတွန် (proton) ကို လှည့်ပတ်နေသကဲ့သို့ (မူအရ ဆိုရပါလျှင်) လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖိုဆောင် ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်ထရွန်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်မဆောင် ဆန့်ကျင်ဘက် ပရိုတွန်ကို လှည့်ပတ်နေခြင်းဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အက်တမ်ကို ဖန်တီးပေးပါလိမ့်မည်။ ယင်းဆန့်ကျင်ဘက် အက်တမ်များကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းပေးခြင်းဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် မော်လီကျူးများကို ဖန်တီးပေးမည်။ တစ်ဖန် ယင်းဆန့်ကျင်ဘက် မော်လီကျူးများက ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြံများကို ဖွဲ့စည်းပေးမည်။ ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြံများဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဂြိုဟ်များ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကြယ်များနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြံစကြဝဠာတို့ကို ဆင့်ကဲ ဖွဲ့စည်းပေးပေလိမ့်မည်။

Dirac ၏ မူရင်းစာတမ်းတွင် သူသည် ရှေးရိုးဆန်ပြီး ပရိုတွန်ကို အီလက်ထရွန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ် မှန်းဆခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သူသည် သူ၏ ညီမျှခြင်းက ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်ပေးခဲ့သည့် ရုပ်ခြံပုံစံသစ် တည်ရှိနိုင်မှု အခွင့်အလမ်းထူးအတွက် တံခါးကျယ်ကျယ် ဖွင့်ထားပေးခဲ့ပါသည်။

Dirac က ပထမဆုံး အကြံဟောကိန်းထုတ်ထားသော ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြံတည်ရှိမှုကို Anderson က ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်ထရွန်ကို (ယခု ပေါ်စီထရွန် positron ဟု ခေါ်ပါသည်။) တွေ့ရှိခြင်းဖြင့် အပြီးအပြတ် သရုပ်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ Anderson သည် ဓာတ်ပုံတွင် ပေါ်လာသော ကော့စမစ်ရောင်ခြည်လမ်း

ကြောင်းများကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်ရာတွင် သံလိုက်စက်ကွင်းအတွင်း ဖြတ်သန်းသွားသော အီလက်ထရွန်များ၏ လမ်းကြောင်းများကို သတိပြုမိပါသည်။ ယင်းတို့သည် အီလက်ထရွန်၏ လမ်းကြောင်းများ မဟုတ်မူဘဲ လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖိုဆောင် အီလက်ထရွန် (ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်ထရွန်) တစ်နည်းအားဖြင့် ပေါ်စီထရွန်၏ လမ်းကြောင်းမှန်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါတော့သည်။

Dirac ၏ သုတေသနပြု စွမ်းဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍

“အက်တမ်သီအိုရီ၏ ဖန်တီးထုတ်လုပ်ပေးသည့် ပုံစံသစ် တွေ့ရှိမှုအတွက်” ဟု အကဲဖြတ် မှတ်ချက်ချလျက် ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ရူပဗေဒ နိုဗယ်လ်ဆုကို Dirac အား ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က Dirac သည် အသက် ၃၁ - နှစ်သာ ရှိပါသေးသည်။ ထို့ပြင် Cambridge တက္ကသိုလ်၏ ဂုဏ်အရှိန်အဝါ ဩဇာတိက္ကမ ကြီးမားလှသော ရူပဗေဒပါမောက္ခရာထူး (Lucasian Professorship) ကို Dirac အား အပ်နှင်းခဲ့ရပါသည်။ ယင်းပါမောက္ခရာထူးမှာ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းသုံးရာခန့်က နယူတန် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ရာထူးဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၃၆ - ခုနှစ်တွင် Anderson ကိုလည်း နိုဗယ်လ်ဆု ချီးမြှင့်ခဲ့ရပါသည်။

Dirac ၏ တွေ့ရှိမှု ရလဒ်ကို သဘောကျ နှစ်ခြိုက်လှသော Heisenberg က ဤသို့ ဆိုပါသည်။

“အခြေခံ အမှုန်၏ သဘာဝ သို့မဟုတ် ဂုဏ်သတ္တိများနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး တကယ့် အဆုံးအဖြတ် အပေးဆုံး တွေ့ရှိမှုဟာ Dirac ရဲ့

ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြပ်တွေ့ရှိမှုပင် ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်မြင်ယူဆပါတယ်”

ရုပ်ခြပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ် ဝင်တိုက်မိကြပါလျှင် ယင်းတို့သည် တစ်ခုကိုတစ်ခု ချေဖျက်ကြပြီး ဧရာမစွမ်းအင် ကို ထုတ်လွှတ် ပေးမည်။ ကြီးမားသော ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြပ်အစိုင်အခဲကြီးကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးကြည့်ရန် ခက်ခဲပေမည်။ မဖြစ်နိုင်ဟု မဆိုသာသော်လည်း ခက်ခဲပေမည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းသည် ရိုးရိုး ရုပ်ခြပ်နှင့် ထိတွေ့မိပါက ဟိုင်ဒရိုဂျင်ဗုံး ထက်မက ကြီးမားပြင်းထန်သော နျူကလီးယား ပေါက်ကွဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ရုပ်ခြပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ် တို့မှ စွမ်းအင်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းခြင်းသည် ဟိုင်ဒရိုဂျင်ဗုံးက စွမ်းအင်ထုတ်လွှတ် ပေးခြင်းထက် စွမ်းရည်ပိုမြင့်ပါသည်။ နျူကလီးယား ဗုံးပေါက်ကွဲမှုတွင် ရုပ်ခြပ်မှ စွမ်းအင်အဖြစ်သို့ အသွင်ပြောင်းမှု၏ စွမ်းရည်သည် တစ်ရာခိုင်နှုန်း (1%) သာရှိ၏။ အကယ်၍သာ ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ်ဗုံးတည်ဆောက်နိုင်ပါက ယင်း၏စွမ်းရည်သည် ရာနှုန်းပြည့် (100%) ဖြစ်ပေမည်။ (သို့သော် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ်ကို အသုံးပြု၍ နျူကလီးယားဗုံး ပြုလုပ်ရန်မှာ လက်တွေ့မကျပါ။ သီအိုရီအရ ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြပ်ဗုံးပြုလုပ်ရန် ဖြစ်နိုင်သော်လည်း မပြုလုပ်နိုင်လောက်အောင် တရားလွန်ဈေးကြီးပေမည်။)

ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်ကာလတွင် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ်ဖြင့် လက်တွေ့ စမ်းသပ်မှုများ အသေးစိတ် လုပ်ကိုင်လျက် ရှိလေပြီ။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ အမှုန်အရှိန်ပေး

စက်တို့ဖြင့် ရူပဗေဒပညာရှင်တို့သည် ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်ထရွန်တန်း သန့်သန့်များကို ထုတ်လုပ်ပြီး အီလက်ထရွန်တန်းများကို ဝင်တိုက်စေပါသည်။ (ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်ထရွန်တန်းများနှင့် အီလက်ထရွန်တန်းများ၏ ပြင်းအား မပြင်းထန်လှသဖြင့် ရုပ်ခြံနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြံ တို့ရုတ်တရက် ဝင်တိုက်မှုတွင် စွမ်းအင်ထုတ်လွှတ်သော်လည်း ပေါက်ကွဲမှုကိုကား မဖြစ်ပေါ်စေပါ။) အနာဂတ်တွင် ရုပ်ခြံနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြံ ဝင်တိုက်မျိုး ပြုတ်စေခြင်းဖြင့် ထုတ်လွှတ်လိုက်မည့် စွမ်းအင်တို့သည် အာကာသယူသန်းရေးအတွက် ဖြစ်နိုင်သော အားဖြည့်စွမ်းအင်လောင်စာအဖြစ် အသုံးဝင်ကောင်း ဝင်လာပါလိမ့်မည်။ (သို့သော် စကြဝဠာတွင် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြံ အစိုင်အခဲကြီးကြီး မားမား တွေ့ရှိနိုင်မှ ဖြစ်နိုင်ပေမည်။)

ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြံအကြောင်း စိတ်ကူးဖြင့် ဖန်တီးရေးသားထားသော ဝတ္ထုများ ဖတ်ရှုကြသော စာဖတ်ပရိသတ်တို့သည် ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြံသီအိုရီသက်တမ်း ၇၅ - နှစ်မျှ ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း သိရှိလာရသောအခါ အံ့အားသင့်မိကြလေသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြံ တည်ရှိမှုကို လူအများ မသိရှိကြရခြင်းမှာ တွေ့ရှိသူ Dirac ကိုယ်တိုင်ကလည်း စကားနည်းပြီး တိုတိုပြတ်ပြတ် ပြောတတ်သူ၊ မိမိစွမ်းဆောင်အောင်မြင်မှုကို ကြွားဝါပြောဆိုတတ်သူ လုံးဝ မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ စကားမပြော တုံ့ကျိဘော ဆိတ်ဆိတ်နေတတ်သည့်အရာတွင် Dirac မည်မျှ ကျော်ကြားလူသိများသနည်းဟူမူ Cambridge ကျောင်းသူကျောင်းသားများက စကားပြောနှုန်း၏

ယူနစ်ကို dirac ဟု အမည်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ယင်း dirac ယူနစ်သည် တစ်နှစ်လျှင် တစ်လုံးပြောနှုန်းနှင့် ညီမျှသောဟူ ခေါ်။

တစ်ခါက ဆောင်းတွင်းကြီးတွင် Dirac အား လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းပြုရန် ချိန်းဆိုထားသော စာရေးဆရာတစ်ဦး သည် ဟိုတယ်ဧည့်ခန်းမမှနေ၍ Dirac အလာကို စောင့်ဆိုင်းနေ၏။ ဝင်ရောက် လာသော Dirac ကို နှုတ်ဆက်ပြီး ပဋိသန္ဓာရစကားအဖြစ် စာရေးဆရာက “ဒီနေ့ ရာသီဥတု ဆိုးပါတယ်” ဟု ပြောမိရာ Dirac က ကျောပေးပြီး ဟိုတယ်ပြင်ပဘက်သို့ ထွက်ခွာသွား၏။ စာရေးဆရာက “သူ ဘာစကားပြောမှားမိပါလိမ့်” ဟု စဉ်းစားတွေဝေနေစဉ် Dirac က ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာပြီး

“ခင်ဗျားပြောတာ မှန်တယ်၊ ရာသီဥတု ဆိုးတယ်”

ဟု ထောက်ခံအတည်ပြုပေးလိုက်၏။ စကားအပို လုံးဝမပြောတတ်သော Dirac သည် ပဋိသန္ဓာရစကားကို သိပ္ပံအဆိုတစ်ခုအဖြစ် ယူဆပြီး စစ်ဆေးအတည်ပြုပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ခေတ်သစ် နျူကလီးယား ရူပဗေဒတွင် -

- အီလက်ထရွန် - ပေါ်စီထရွန် အတွဲမျိုးပြုတ်ပျက်သုဉ်းခြင်း။
(Annihilation of the pair)
- အီလက်ထရွန် - ပေါ်စီထရွန် အတွဲ ထုတ်လုပ်ခြင်း။
(Pair production)

တို့ကို ကျောင်းသားများ သင်ကြားကြရလေပြီ။

အီလက်ထရွန်သည် အမလျှစ်စစ်ဓာတ်ဆောင် အခြေခံအမှုန် ဖြစ်

၏။ ပေါ်စီထရွန်သည် အဖိုလျှပ်စစ်ဓာတ်
ဆောင် ဆန့်ကျင်ဘက်အမှုန် ဖြစ်၏။ အီ
လက်ထရွန်နှင့် ပေါ်စီထရွန်တို့ ထိတွေ့မိ
ကြပါက ယင်းအတွဲ မျိုးပြုတ်ပျက်သွားပြီး
ဂမ္မာဖိုတွန် (gamma photon) သို့မဟုတ်
ဂမ္မာရောင်ခြည်နှစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာစေပါ
သည်။ ဂမ္မာဖိုတွန်သည် စွမ်းအင်ဆောင်
ပါသည်။

နောက်ဖြစ်နိုင်သည့် နည်းလမ်း
တစ်ခု ရှိပါသေးသည်။ ပေါ်စီထရွန်သည်
ရုပ်ခြပ်ကို ဖြတ်သန်းရာတွင် ပေါ်စီထရွန်
ရပ်နားသွားပြီး အီလက်ထရွန်၏ ဆွဲခြင်း ကို
ခံရ၏။ ယင်းအီလက်ထရွန် - ပေါ်စီ
ထရွန်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အက်တမ်
ကို ပေါ်စီထရိုနီယမ် (positronium) ဟု
ခေါ်ပါသည်။

စွမ်းအင်လုံလောက်အောင် ကြီး
မားသော ဂမ္မာဖိုတွန်သည် နျူကလီးယ
အနီးရှိ ပြင်းအားကြီးမားသော လျှပ်စစ်
စက်ကွင်းကို ဖြတ်သန်းရာတွင် အီလက်
ထရွန်နှင့် ပေါ်စီထရွန်တို့ကို ထုတ်လုပ်ပေး
ပါသည်။

အမှုန်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အမှုန်မှ
သည် ရုပ်ခြပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ်သို့
တက်လှမ်းခဲ့ပေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့မြင်သိ
ရှိရသော ရုပ်ခြပ်စကြဝဠာ၏ တည်ရှိမှုကို
သံသယဖြစ်စရာ မရှိပါ။ ဆန့်ကျင်ဘက်
ရုပ်ခြပ် စကြဝဠာ တည်ရှိနိုင်မှုနှင့် ပတ်
သက်သည့် မေးခွန်းကို ဖြေဆိုရန် လိုအပ်
လာပါ၏။

ယခုအခါတွင် ရုပ်ခြပ်အမှုန်အား
လုံးအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက် ရုပ်ခြပ်အမှုန်
ရှိ၏။

ပရိုတွန်အတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်
ပရိုတွန်
နျူထရွန်အတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်
နျူထရွန်

အစရှိသည်ဖြင့် ရှိကြပါသည်။
ဟိုင်ဒရိုဂျင်အက်တမ်တွင် အဖိုလျှပ်စစ်
ဓာတ်ဆောင် ပရိုတွန်ကို အမလျှပ်စစ်
ဓာတ်ဆောင် အီလက်ထရွန်က လှည့်ပတ်
ရွေ့လျားနေ၏။ အမလျှပ်စစ်ဓာတ်ဆောင်
ဆန့်ကျင်ဘက် ပရိုတွန်ကို အဖိုလျှပ်စစ်
ဓာတ်ဆောင် ဆန့်ကျင်ဘက် အီလက်
ထရွန်က လှည့်ပတ်ရွေ့လျားနေမည့် ဆန့်
ကျင်ဘက် ဟိုင်ဒရိုဂျင်အက်တမ်ကို စိတ်
ကူးကြည့် နိုင်သည့် အတိုင်း ယင်းကို
(CERN) ရှိ သုတေသနပညာရှင်တို့က
ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ပထမစမ်းသပ်မှု
တွင် ဆန့်ကျင်ဘက် ဟိုင်ဒရိုဂျင်အက်တမ်
ကိုးခုမျှသာ ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး တစ်စက္ကန့်ကို
အပုံပေါင်း (40, 000,000,000) ပုံလျှင်
တစ်ပုံခန့်မျှစီသာ သက်တမ်းရှည်ပြီး ရိုးရိုး
ရုပ်ခြပ်နှင့် ဝင်တိုက်မိကာ မျိုးပြုတ် ပျက်
သွားရရှာလေသည်။ သုတေသန
ပညာရှင်တို့က ဆန့်ကျင်ဘက်အက်တမ်
များကို လုံလုံလောက်လောက် ကြာမြင့်
အောင် ဖမ်းယူထားနိုင်ပါက ယင်းတို့ကို
လေ့လာနိုင်ခြင်းဖြင့် ယခုလက်ရှိ သိအံ့ရီ
များ အကြိုဟောကိန်း ထုတ်ထားသကဲ့သို့
ရုပ်ခြပ်အတွက် ရူပဗေဒ နိယာမများသည်
ဆန့်ကျင်ဘက်ရုပ်ခြပ်အတွက်လည်း အတိ
အကျ တူညီစွာ အလုပ်ဖြစ်မဖြစ်ကို ထုတ်
ဖော်နိုင်ခွင့် ရကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဦးမြင့်ဝေ (လှိုင်ကော်)

ပါမောက္ခ တစ် ယောက်က ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို ဘာသာရပ်
ကဏ္ဍတစ်ခုကို ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် သီးသန့် အချိန်ပေးပြီး သင်ကြားလျှင်
ထိုပါမောက္ခသည် ကျွဲတာဖြစ်လေသည်။ သူ၏ သင်ကြားချိန်ကို ကျူတိုရီရယ်
ဟု ခေါ်သည်

တစ်နေ့က အိမ်ကို လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်
ဟောင်း တပည့်တစ်ယောက် အလည်လာ
လို့ ထွေရာလေးပါး ပြောကြပါသည်။
စကားကောင်းနေဆဲမှာပဲ သူ့သမီး ကျူရှင်
ပြန်ချိန်ဖြစ်လို့ အကြံသွားရတော့မယ်၊ ခွင့်
ပြုပါဦးဆိုပြီး ပြန်ဖို့ဟန်ပြင်သည်။

ဟ...မင့်သမီးက ဆေးကျောင်းသူ
ဖြစ်နေပြီပဲလို့ ပြောတော့ ဟုတ်တယ်ဆရာ၊
ကလေးအတော်များများက မွေးစကတည်း
က ကျူရှင်နဲ့ ကြီးပြင်းလာတာ၊ ကျူရှင်က
မူးယစ်ဆေးစွဲသလိုကို စွဲနေတာ၊ ဖြတ်မရ
တော့ဘူးဆရာရဲ့ လို့ ပြောပါသည်။

ဟိုမှာ ဒီမှာ ကြားနေရ တွေ့နေရ
တဲ့ အခြေအနေအရတော့ သူပြောတာ
ဟုတ်သလိုလိုပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကလေးတွေ
က ကျူရှင်စွဲနေပြီလို့ ပြောတာထက်
လူကြီးမိဘတွေက ကလေးတွေကို ကျူရှင်
နဲ့ မကင်းအောင် လုပ်နေကြတယ်လို့ဆို ရင်
ပိုပြီးမှန်မယ် ထင်ပါသည်။

ကျူရှင်ဥပဒေ

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ကျူရှင်
ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းထားလို့ ကျူရှင်ကို စည်း
ကမ်းဥပဒေနှင့်အညီ သင်ကြားနေတယ် လို့
ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ဒီဥပဒေအကြောင်း
အရာနဲ့ ကျင့်သုံးမှုအကြောင်းကိုတော့ စာ
ရေးသူက မကျွမ်းလို့ မဆွေးနွေးလိုပါဘူး။

သို့သော်လည်း ကျူရှင်က ကမ္ဘာ
အရပ်ရပ်မှာ ရှိနေတဲ့လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ် လို့
သူ့ရဲ့ သဘောသဘာဝကို ဆွေးနွေး
လိုပါသည်။

ကျူရှင်

ဘိုးလှိုင်

Tuition ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်

Tuition ကို မြန်မာက ကျူရှင်လို့
အသံထွက်သည်။ အင်္ဂလိပ်ကတော့ ကျူ
(အိ)ရှင်းလို့ “အိ” သံသေးသေး ညှပ်ပြီး
အသံထွက်ပါသည်။ (စာလုံးပေါင်းမှာ i
(အိုင်) ကလေးပါလို့ အိသံပါတာ သတိ
ပြုပါ။)

tuition - instruction esp received
individually or in a small group လို့
အဘိဓာန်မှာ အဓိပ္ပာယ်ပေးပါသည်။
မြန်မာလိုတော့ တစ်ယောက်ချင်း သို့မ

ဟုတ် အနည်းစုကို သင်ကြားပြသပေးခြင်း၊ သင်ကြားမှု ရယူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒါကြောင့် ပုံမှန်ကျောင်းစာသင်ခန်းထဲ ကျောင်းသား သုံးလေးဆယ်ကို ဆရာ၊ ဆရာမက သင်ကြားပေးတာ ကျူရှင် မဟုတ်ပါဘူး။

ကျူရှင်က တစ်ယောက်ချင်း ဖြစ်စေ၊ လူနည်းစုလေးကို ဖြစ်စေ ဆရာက သီးခြား ဂရုစိုက်ပေးတဲ့ အထူးသင်ခန်းစာ ဖြစ်ပါသည်။

ဘယ်လိုအခါ ကျူရှင်ပေးသလဲ ဆိုတော့ ကျောင်းသားတပည့်က ထူးထူးခြားခြား သင်ခန်းစာမှာ နောက်ကျနေ တယ်ဆိုရင် ဆရာက သူ့ကို ခွဲထုတ်ပြီး သီးခြား သင်ပေးရန်လိုအပ်တဲ့အခါမျိုး ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာလည်း တပည့်က အတန်းထဲမှာ ထူးချွန်သည်။ ဆရာက သူ့ကို တော်သထက်တော်အောင် ချီးမြှောက် ချင်လို့ သီးခြားခွဲပြီး အပိုသင်ခန်းစာတွေ ပေးမယ်။ အဲဒါ အတန်းသားတပည့်ကို ဆရာက ကျူရှင်ပေးတာ ဖြစ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်ကျူရှင်

tuition နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ဝေါဟာရ tutor ကို အဘိဓာန်ကြည့်ရင် -
tutor - a private instructor : a coach: one who helps a boy or girl with lessons: a college officer who has supervision of an undergraduate:
a college teacher who instructs by conference with a small group of students:

တက္ကသိုလ် ဝေါဟာရအဖြစ်သုံးတဲ့ tutor (ကျူတာ) က ဘွဲ့မရသေးတဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်ပေးရသူ ဖြစ်ပါသည်။ (ဒါက အုပ်ချုပ်ရေးသဘော ပါဝင်ပါတယ်။)

နောက်တက္ကသိုလ် ကျူတာ tutor

ကတော့ ကောလိပ် ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားအနည်းစုလေးကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း (conference) ဖြင့် သင်ကြားပြသပေးသူ ဖြစ်ပါသည်။

ကျူတာ၏အဆင့်အတန်း

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ကျူတာဆိုတာ ဝိဇ္ဇာဘာသာရပ်များ သင်ကြားပို့ချ ရန်ခန့်ထားတဲ့ အနိမ့်ဆုံးအဆင့် တက္ကသိုလ်ဆရာ၊ ဆရာမ ဖြစ်ပါသည်။ ကျူတာကို နည်းပြလို့ ပြန်ဆိုထားပြီး ရာထူးအနေနှင့် သူ့အထက်မှာ လက်ထောက်ကထိက၊ ကထိက၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခနဲ့ ပါမောက္ခ တွေ ရှိနေသေးသည်။

နည်းပြ (ကျူတာ)သည် အလုပ်တာဝန်ကို သတ်မှတ်သည့်သဘောထက် ရာထူးအဆင့်ကို ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်မှု ဖြစ်နေပါသည်။

ပြည်ပတက္ကသိုလ်ကြီးများ

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ တက္ကသိုလ်ကြီးများတွင် ကျူတာသည် ကျောင်းသားတစ်ဦး ကို သင်ကြားမှု ကြီးကြပ်ပေးရန်တာဝန်ပေးထားသူကို ခေါ်ဝေါ်သည်လည်းရှိ၏။ ဤသို့ သတ်မှတ်ခံရသူသည် ရာထူးအားဖြင့် ပါမောက္ခ (Professor) ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ တွဲဖက်ပါမောက္ခ (Reader) ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။

ပါ မော ကွ တစ် ယောက် က ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို ဘာသာရပ်ကဏ္ဍတစ်ခုကို ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် သီးသန့်အချိန်ပေးပြီး သင်ကြားလျှင် ထိုပါမောက္ခသည် ကျူတာဖြစ်လေသည်။ သူ၏ သင်ကြားချိန်ကို ကျူတိုရီရယ် (tutorial) ဟု ခေါ်သည်။

ဖြစ်လေ့ရှိသည်မှာ ကျူတာသည် တပည့် လေးငါးယောက် တစ်စုကို သီး

သန့်အတန်းငယ်အဖြစ် ကျူတိုရီရယ် သင်ကြားခြင်း ဖြစ်၏။ ကျူတိုရီရယ်သည် Lecture ခေါ် ဟောပြောပို့ချမှုနှင့် ကွဲပြား ၏။ များသောအားဖြင့် ကျူတိုရီရယ်မှာ သင်ကြားမည့် ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာကို ကျောင်းသားများက ကြိုတင် ဖတ်ရှုလေ့လာထားရန် မှာကြားပြီးဖြစ်၏။

ကျူတိုရီရယ်မှာ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာ တွေ့ကြသောအခါ ဆရာက တပည့်တစ်ဦးချင်းကို ဘာဖတ်လာသည်၊ ဘယ်လိုသဘောပေါက်သည်ကို မေးမြန်း၏။ သို့မဟုတ် ကျောင်းသားရေးလာသော စာတမ်း၊ တွက်လာသော အဖြေကို ဆရာက ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ကျောင်းသားကို မေးမြန်း၏။ ကျောင်းသားက ပြန်ဖြေရ၏။

တစ်ဖန် ကျောင်းသားကလည်း ကျူတိုရီရယ်ဆရာကို ပြန်လည်မေးမြန်းနိုင်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာ-တပည့် အမြင် မတူရှိနိုင်၏။ ထိုအခါ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြီး တပည့်အမြင်ရှင်းအောင် ဆရာက ပြောပြရ၏။ ဤသို့ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခြင်းကို ကွန်ဖရင့် (conference) ဟု ခေါ်သဖြင့် ကျူတိုရီရယ်သည် ကောလိပ်တွင်း ကွန်ဖရင့်ပင် ဖြစ်ချေ၏။

ဆရာ-ကျောင်းသား ကွန်ဖရင့်ကို ဦးဆောင်သော ဆရာသည် ကျူတာ။ သူ၏ ရာထူးသည် ကထိက ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်၊ ပါမောက္ခ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။

ဥရောပနှင့် အမေရိကန်တက္ကသိုလ်များ အင်္ဂလန်တွင် ကျူတိုရီရယ် ပို့ချ သူ ကျူတာဆရာများ ရှိသလို နာမည် ကျော် ဥရောပတက္ကသိုလ်ကြီးများတွင် လည်း အလားတူ ပို့ချပေးသော ဆရာများ ရှိပါသည်။ နိုင်ငံအလိုက် အခေါ်အဝေါ် ကွဲပြားသော်လည်း အလုပ်သဘောအတူ တူ ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်မှာလည်း ကျူတာတွေ့ရှိ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ အကြံပေး

(Advisor) ဟုလည်း ခေါ်၏။ အခြား အသုံးအနှုန်းများလည်း ရှိ၏။

မြို့ပေါ်က မြန်မာကျူရှင်များ ပညတ်ဝေါဟာရအရ ကျူရှင်ဟု ခေါ်သော သင်တန်းများစွာကို မြို့ကြီး မြို့ငယ်များတွင် မှီပေါက်သလို တွေ့နေရ ပါပြီ။ သို့သော် ဤသင်တန်းများမှာ ကျောင်းသား ၂၀၊ ၃၀ မှ ၄၀၊ ၅၀ အထိ တစ်တန်းတည်းမှာ သင်နေသည်များ ရှိ၏။ အချို့မှာ တစ်တန်းလျှင် ကျောင်းသား ရာချီရှိသည်လည်း ရှိကြ၏။

ဤကျူရှင်များမှာ ဝေါဟာရအား ဖြင့် ကျူရှင်ဟု ခေါ်ဝေါ်သော်လည်း ကျူရှင်၏ မူလအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သော တစ်ဦး ချင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းသားအနည်းစု အတွက် အထူး သင်ကြားမှုသဘော မသက်ဝင် ကြောင်း ထင်ရှားနေပါသည်။

ရွာကျောင်းက ကျူတိုရီရယ် စာရေးသူသည် ငယ်စဉ်က တောရွာဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ပညာသင်ကြားခဲ့ ၏။ နေ့ခင်းမှာ ကျောင်းသား ၄၀ - ၅၀ ခန့်ကို ဘုန်းတော်ကြီးက သင်ကြား၏။ ညဘုရားဝတ်တက်အပြီး ၈ - နာရီခွဲ ၉ နာရီခန့်တွင် ဟဲ့ ... ပုဏ္ဏားနဲ့ ဝကြီးတို့ လာကြဟု ခေါ်ပြီး လဲလျောင်းနေသော ဘုန်းကြီးကို နင်းနှိပ်ဝတ်ပြုခိုင်း၏။ နင်းနှိပ်ရင်း ပုဏ္ဏားနှင့်ဝကြီးတို့က တစ်ယောက် တစ်လှည့် စာပြန်ကြရ၏။ အဓိပ္ပာယ် ရွတ်ပြရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတော့ ဆရာတော်က ပုဏ္ဏားနှင့် ဝကြီးကို စာအသစ် နှုတ်တိုက် တက်ပေးတတ်၏။

ဤကား စာတော်သော ပုဏ္ဏား နှင့် ဝကြီးကို ဆရာတော်က သီးခြားသင် ကြားပေးခြင်း၊ ခေတ်စကားနှင့် ကျူရှင် ပေးခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စာသင်တိုက်ကြီးများမှ ညဝါ

ထင်ရှားသော ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီးအချို့တွင် ညဝါခေါ် စာဝါရှိတတ်ကြောင်း ကြားဖူးပါသည်။ သဘောအားဖြင့် ညဝါသည် တက္ကသိုလ်များမှ ကျူတိုရီရယ်ကဲ့သို့သော ပို့ချနည်းတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ကျူရှင်သည် ရှက်စရာမဟုတ်ပါ

တက္ကသိုလ်တွင် ကျူတာ ပို့ချသော ကျူရှင်သည် မတက်မနေရ သင်တန်းဖြစ်၏။ စာမေးပွဲအောင်ဖို့ အရေးကြီး၏။

ရွာဘုန်းကြီးကျောင်းက ဆရာတော်၏ ညပိုင်း တပည့်တစ်ယောက်နှစ်ယောက်ကို စာအုပ်မပါဘဲ သင်ကြားပေးသည်မှာလည်း ကျူရှင်ပင် ဖြစ်၏။

တပည့်တို့ကောင်းကျိုးအတွက် ဆရာက အထူးသင်ကြားသော ကျူရှင်သည် တပည့်ကို ပညာပေးပြီး ဆရာကို အားရကျေနပ်မှု ပေးသဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကောင်းကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေ၏။

တက္ကသိုလ်ကျူရှင်၊ ရွာဘုန်းကြီးကျောင်း ကျူရှင်တို့တွင် ငွေကြေးကိစ္စ မပါဝင်ပါ။ ပညာသင်ကြားမှုသက်သက်သာဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိက ကျူရှင် (private tuition)

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် ပုဂ္ဂလိကလိုအပ်ချက်အတွက် သီးသန့်သင်ပေးသော ကျူရှင်ဆရာများ ရှိပါသည်။ ဥပမာ အမေရိကန် သူဌေးကြီးတစ်ယောက်က သူ၏ သမီးကို ယေးတက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ရစေလို၍ SAT စာမေးပွဲ ဖြေဆိုရန် ဆရာငှားပြီး တစ်ဦးတည်း သင်ကြားရန်စီစဉ်၏။ ဤအစီအစဉ်တွင် ကျူရှင်မှာ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ပြီး ငှားသူ သင်သူကြား ငွေကြေးကိစ္စ ညှိနှိုင်းပြီးမှ သင်ကြားခြင်းဖြစ်၏။

အမေရိကန်တွင် ကျူရှင်စီစဉ်ပေးသော ကုမ္ပဏီများ ရှိနေ၏။ အင်္ဂလန်တွင်လည်း ရှိ၏။ မည်သည့်အဆင့်ထိ ကျူရှင်ရှိသနည်းဆိုသော် အမေရိကန်တွင် USMLE ခေါ် ဆေးလိုင်းစင်အတွက် ဆရာဝန် စာမေးပွဲ “အောင်ရမည်” သင်ပေးသော ကုမ္ပဏီများရှိ၏။ အင်္ဂလန်တွင်လည်း FRCS, MRCP စာမေးပွဲများကို (လူနာနှင့် လက်တွေ့အပါအဝင်) အနီး ကပ်သင်ကြားပေးသော ကျူရှင်ကုမ္ပဏီ များရှိပါ၏။ ၎င်းကုမ္ပဏီများက ထုတ်ဝေသော အထောက်အကူ စာအုပ်စာစောင်များလည်း များပြားလှပေရာ မြန်မာပြည်တွင်ပင် ဝယ်ယူလေ့လာနေကြသည်ကို တွေ့နိုင်ပါ၏။

မြန်မာအတွက်ကျူရှင်

ကျူရှင်သည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင် ရှိခဲ့သည်။ ရှိနေသည်။ ပညာကို တန်ဖိုးထားသော မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ရှိခဲ့သည်။ ရှိနေသည်။ ရှိနေဦးမည်။

သို့သော် ကျူရှင်ကို မည်သို့သော ကျောင်းသားကို မည်သည့် အခြေအနေ၌ မည်သို့သော ကျူတာနှင့် သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်သည်ကို အလေးအနက် (ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းအတွက်) သုံးသပ်စဉ်းစားရန် လိုပါ၏။ မိဘက အဓိက သုံးသပ်စဉ်းစားရမည်။ ဆရာနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးအပ်သည်။

ကျောင်းလည်း တက်နေသည်။ အလွန်ညံ့သူလည်း မဟုတ်၊ အလွန် ထူးချွန်သူလည်း မဟုတ်ပါက ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို (လိုသည် မလိုသည် မဆင်ခြင်ဘဲ) ဘာသာစုံ အချိန်ပိုကျူရှင် ယူခိုင်းလျှင်ကား အကျိုးများရန် မမြင်ဟု မိဘများ တွေးတောနိုင်ရန် ဆွေးနွေးလိုက်ပါသည်။

ဘိုးလှိုင်

ခွဲဆောက်အသွင် သူ့အတွေးအမြင်

လုံးဝပျက်သုဉ်းသည်အထိ ကြည်နူးရွှင်မြူးကြခြင်း

ဦးခင်မောင်ဆွေ

၁၉၈၄ - ခုနှစ် နွေရာသီဆန်းစ ရွာမနီ နိုင်ငံရဲ့ ဖရင့်ဖတ်မြို့တော်မှာ ကမ္ဘာစာအုပ် ဈေးပွဲတော်တစ်ခုကို ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ဒီ အချိန်ကာလဟာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးနေတဲ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများမှာ ကွန်ပျူတာ၊ အင်တာနက် တွေ၊ ဝက်ဘ်ဆိုက်၊ အီးမေးလ်တွေ စတဲ့ ခေတ်ပေါ်ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာတွေကို အသုံးပြုလာကြပြီး ကမ္ဘာ့ဆက်သွယ်ရေး တော်လှန်ရေးဖြစ်ချိန်လို့ပင် သမုတ်ခေါ်ဆို ခဲ့တဲ့ အချိန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချိန်ဟာ သမားရိုးကျ ပုံနှိပ်စာအုပ် စာပေ ထုတ်ဝေ ရေးလုပ်ငန်းနဲ့ လူတွေရဲ့ စာပေဖတ်ရှုလေ့ လာခြင်းပင်လျှင် မွေးဖွ်ပျောက်ကွယ်ရ တော့မလို စတင် ခြိမ်းခြောက်ခံနေရတဲ့ အချိန်လည်း ဖြစ်တယ်ပေါ့။ ဒီလိုအချိန် အခါမျိုးမှာ ဖရင့်ဖတ်ကမ္ဘာစာအုပ်ဈေးပွဲ တော် ဖွင့်ပွဲမိန့်ခွန်းကို ခြေခုံသူကတော့ နယူးယောက်တက္ကသိုလ်ရဲ့ ပါမောက္ခ တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ နီးလ်ပို့စ်မင် (Neil Postman) ပါ။ နီးလ်ပို့စ်မင်ရဲ့ မိန့်ခွန်းဟာ ပြောရိုး ပြောစဉ် အဖွင့်မင်္ဂလာစကား မြှတ်ကြားမှု မျိုး မဟုတ်ဘဲ အနာဂတ်ကမ္ဘာအတွက် နည်းပညာတိုးတက်မှုနဲ့အတူ ပါရီလာမယ့် ဆိုးကျိုးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ သတိရှိထား ကြဖို့ တင်ပြသွားခဲ့တဲ့ မှာတမ်းတစ်ရပ်လို့ လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ပို့စ်မင်က ဒီမိန့်ခွန်းကို ကမ္ဘာကျော်

အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ဂျော့အော်ဝဲလ် ရဲ့ “၁၉၈၄ - ခုနှစ်” နဲ့ “တိရစ္ဆာန်မွေး မြူရေးခြံ” (George Orwell's "The Year 1984" & "Animal Farm") ဆိုတဲ့ စာအုပ် နှစ်အုပ်ရယ်၊ နာမည်ကျော် အမေရိကန် စာရေးဆရာကြီး အာသာကော်စတဲလ်လာ ရဲ့ “မွန်းတည့်ချိန် အမှောင်ထုကျခြင်း” (Aurthur Kosteler's "Darkness at Noon") ဆိုတဲ့ စာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာ တွေနဲ့ နိဒါန်းချီခဲ့ပါတယ်။ အော်ဝဲလ်က အနှစ် - ၄၀ခန့် ကတည်းက ကြိုတင်ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အတော်အများမှာ အတွေး အခေါ် ထိန်းချုပ်မှုယန္တရားတွေ ပျံ့နှံ့ သက် ရောက်လာလိမ့်မယ်။ ၁၉၈၄ - ခုနှစ်မှာ ဒီလိုနိုင်ငံတွေကို ဩဇာအာဏာပိုင်စိုးသူ တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် တစ်စု တစ်ဖွဲ့က လုံးဝဥဿုံ ချုပ်ကိုင်ပြီး စိုးမိုး ထားလိမ့်မယ်လို့ ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ပါ တယ်။ အာသာကော်စတဲလ်လာကလည်း သူ့စာအုပ်မှာ လုံးဝဥဿုံ ချုပ်ကိုင်အာ ဏာရှင်စနစ် (totalitarianism) ရဲ့ ထိတ် လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်ရာများ အကြောင်း ရေး သားပြပြီး အနောက်တိုင်းပြည်သူတွေကို ပညာပေးခဲ့ပါတယ်။

အနောက်တိုင်း ဒီမိုကရေစီ လူ့ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းက ပြည်သူ့လွတ်လပ် ခွင့်ရရေးဝါဒီတွေဟာ ၁၉၈၄ - ခုနှစ်အထိ

စောင့်ကြည့်ခဲ့ကြပြီးတော့ ဒီနှစ်ကာလတွေကို ကျော်လွန်လာခဲ့တဲ့အခါမှာ အော်ဝဲလ်နဲ့ ကော်စတဲလ်လာတို့ တင်ကူးပြောဆိုခဲ့ကြတဲ့အတိုင်း သူတို့နိုင်ငံတွေမှာ မဖြစ်ခဲ့တာကြောင့် စိတ်ကြီးဝင်ပြီး မိမိတို့ရဲ့ နိုင်ငံတော်တွေကို ချီးကျူးထောမနာပြုတဲ့ တေးသီချင်းတွေကို သီကျူးနေကြတယ်လို့ ပို့စ်မင်က ဆိုပါတယ်။

သို့ပေမယ့် အနောက်တိုင်း ဒီမိုကရေစီနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပစ်မှတ်တွေကိုတော့ အော်ဝဲလ်ဟာ လုံးဝဥသုန်နီးပါး မသိမှတ်ဘဲ ဖြစ်နေခဲ့တယ်လို့ ပို့စ်မင်က ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ အော်ဝဲလ်ရဲ့ စာပေတွေထဲက အမှောင်ထုမြင်ကွင်းကြီးနဲ့ယှဉ်လျက်မှာပဲ တခြားမြင်ကွင်းတစ်ခုက အတော်အတန် ကြာညောင်းခဲ့ပြီး လူသိသူသိလည်း သိပ်မများသေးဘူး။ သို့ပေမယ့် အတူတူလောက် ကြောက်မနန်းလိလိပဲဆိုတာ အနောက်တိုင်းက တချို့လူတွေ မေ့လျော့နေမှာကို သူ စိုးရွံ့မိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ပို့စ်မင်က ကမ္ဘာကျော် အမေရိကန်စာရေးဆရာကြီး အဒိုရပ်ဟပ်ခ်စလေ (Aldous Huxley) ရေးသားခဲ့တဲ့ ရဲတင်းတဲ့ ကမ္ဘာသစ် (Brave New World) စာအုပ်ကို ရည်ညွှန်းခဲ့တာပါ။ ဟပ်ခ်စလေက ဒီစာအုပ်မှာ လူအများတကာသာမက ပညာတတ်တွေအကြား ယုံကြည်လက်ခံထားတာတွေနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီး အော်ဝဲလ်နဲ့လည်း မတူတဲ့ တင်ကူးပြောဆိုမှုကို တင်ပြသွားခဲ့ပါတယ်။

အော်ဝဲလ်က ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ ပြင်ပဩဇာတိက္ခမရဲ့ ဖိနှိပ်လွှမ်းမိုးခြင်းခံရလိမ့်မယ်လို့ သတိပေးခဲ့တယ်။ သို့ပေမယ့် ဟပ်ခ်စလေရဲ့ အမြင်မှာတော့ လူတွေဆီက ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်၊ စိတ်ပိုင်း

ရင့်ကျက်မှုနဲ့ သမိုင်းကို လူသူသွားဖို့ အရေးမှာ ဘယ်အာဏာရှင် သို့မဟုတ် အမှန်တရားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနမှ မလိုဘူး။ လူတွေက သူတို့တွေအပေါ်က ဖိနှိပ်မှုတွေကို နှစ်သက်ချစ်ခင်လာကြလိမ့်မယ်။ နည်းပညာကို အထူးကိုးကွယ်ဖို့အတွက် သူတို့ရဲ့ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု စွမ်းပကားတွေကို ပစ်ပယ်ကြလိမ့်မယ်လို့ မြင်ထားခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကားမှာတော့ အော်ဝဲလ်ရဲ့ အနာဂတ်ကြိုတင် ဟောကိန်းတွေဟာ ဟပ်ခ်စလေ နည်းပါးပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဟပ်ခ်စလေရဲ့ ဟောကိန်းတွေကတော့ စိတ်မှာ ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ရုပ်လုံးပေါ်တော့မှာကို ကောင်းစွာ တွေ့ကြုံခံစားနေရပါပြီလို့ ပို့စ်မင်က မြှတ်ဆိုခဲ့ပါတယ်။ သူက အမေရိကားဟာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို နည်းပညာရဲ့ စိတ်ပိုင်းပျံ့လွင့်စေမှု (technological distraction) တွေနဲ့ အလိုက်သင့် ဖြစ်လာဖို့ ကမ္ဘာရဲ့ စိတ်အားအထက်သန် ဆုံးစမ်းသပ်မှုကြီးမှာ အာရုံစိုက်လုပ်ကိုင်နေကြတယ်။ ဒီစမ်းသပ်မှုကြီးဟာ ကြေးနန်းသံကြိုးစက် တီထွင်မှုနဲ့အတူ တဖြည်းဖြည်း သိုသိုသိပ်သိပ် အစပြုလာခဲ့တာပါ။

၂၀ - ရာစုနောက်ပိုင်းတစ်ဝက်မှာတော့ အမေရိကားရဲ့ အာရုံစွဲလမ်းမှုကို ဖြစ်စေတဲ့ ရုပ်မြင်သံကြား နှစ်ခြိုက်မှုဟာဖြင့် စိတ်ပိုင်းရင့်ကျက်မှု သွေဖည်ခြင်း (perverse maturity) ဖြစ်ရသည်အထိ ရောက်ရှိလာပါပြီ။

အမေရိကန်တွေ ခေတ်ရှေ့ကို အလျင်မြန်ဆုံး တိုးတက်ထွန်းကားလာတာဟာဖြင့် နှေးကွေးစွာ ရွေ့ရှားတဲ့ ပုံနှိပ်စာလုံးအဆုံးသတ်ခန်းကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့

ပါတယ်။ ဒီအပြင် အမေရိကားရဲ့ ဆက်ဆံရေးမဏ္ဍိုင် (institutions) တွေအားလုံး အပေါ်မှာ ရုပ်မြင်သံကြားရဲ့ အချုပ်အခြာပိုင်စိုးမှုကိုလည်း အပ်နှင်းခဲ့ပြီးပါပြီ။ ရုပ်မြင်သံကြားခေတ်ကို ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်လာခြင်းနဲ့အတူ အမေရိကားက ကမ္ဘာကြီး အား ဟပ်ခံစလေ ဟောက်နိန်းထုတ်ခဲ့တဲ့ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်ကို အရှင်းဆုံး အရိပ် အမြှက် ပြသခဲ့ပါပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

ပို့စ်မင်က ရုပ်မြင်သံကြား ကြည့်

တခြား လုပ်ဆောင်မှုကတော့ အိပ်စက်ခြင်းပါပဲ။ ဒီအပြင် အသက် - ၄၀ အရွယ် ရှိသူ အမေရိကန်တစ်ယောက်ဟာ ကုန်ပစ္စည်းကြော်ငြာ တစ်သန်းလောက် ကြည့်ရှုပြီးပါပြီ။ ပင်စင်မယူမီမှာ နောက်ထပ် ဒီအစီအစဉ် တစ်သန်းခန့်ကိုလည်း ကြည့်ရှုဦးမယ်လို့ မျှော်လင့်ရတယ်လို့ ဆိုပါ တယ်။

အမေရိကားကြီး ရုပ်မြင်သံကြားမှာ နစ်မွန်းသွားတာဟာ ခွန်အားကြီးတဲ့ အစိုးရတစ်ခုရဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု

အမေရိကန်လူငယ်လူရွယ်တွေ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်တာအပြင် အချိန်အယူဆုံး တခြားလုပ်ဆောင်မှုကတော့ အိပ်စက်ခြင်းပါပဲ

ရှုခြင်း အပြုအမူ လေ့လာသူ သုတေသီ နီလ်ဆင် (Nielsen) ရဲ့ ၁၉၈၃ - ခုနှစ် အစီရင်ခံချက်ကို ကိုးကားပြီး အမေရိကားတစ်ခွင်လုံးမှာရှိတဲ့ အိမ်ထောင်စုတွေရဲ့ ၉၂ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ရုပ်မြင်သံကြားစက်ကို ပိုင်ဆိုင်ကြတယ်။ အိမ်ထောင်စု ၅၁ - ရာခိုင်နှုန်းဟာ ရုပ်မြင်သံကြားစက်နှစ်လုံး သို့မဟုတ် ဒီထက်ပိုပြီး ပိုင်ဆိုင်ကြတယ်။ အိမ်ထောင်စုတိုင်းဟာ တစ်နေ့လျှင် ပျမ်းမျှ ခုနစ်နာရီ ရုပ်မြင်သံကြားကို ဖွင့်ကြည့်ရှုကြတယ်။ ကျောင်းမနေမီအရွယ် အမေရိကန်ကလေးတွေဟာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို နာရီပေါင်း (၅၀၀၀) လောက် ကြည့်ပြီးခဲ့ပါပြီ။ အထက်တန်းကျောင်း ပြီးဆုံးတဲ့အရွယ်မှာတော့ နာရီပေါင်း (၁၆၀၀၀) လောက်ကို ကြည့်ရှုပြီးခဲ့ပြီ။ အမေရိကန်လူငယ်လူရွယ်တွေ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်တာအပြင် အချိန်အယူဆုံး

တစ်ရပ် သို့မဟုတ် လူထုပရိသတ်ကို ရှေးဟောင်းပရိယာယ်နဲ့ အာရုံစွဲလမ်းမှု ဖြစ်စေအောင် ဆက်ကပ်ပွဲနဲ့ လမ်းလွဲပြီး စည်းလုံးထားတဲ့ နိုင်ငံတစ်ရပ်လို့လည်း မယူဆသွားပါနဲ့လို့ ပို့စ်မင်က ဆိုပါတယ်။ သူက ပြဿနာက ဒီထက်မက နက်ရှိုင်းပြီး ရှေးဟောင်းခေတ်နှောင်းလည်း မကျဘူး၊ ပြဿနာရပ်က လူထုပရိသတ်ကို ရုပ်မြင်သံကြား ဖျော်ဖြေရေး အစီအစဉ်တွေ တင်ဆက်လို့ မဟုတ်ဘဲ ရုပ်မြင်သံကြားက အကြောင်းအရာ အားလုံးကို ဖျော်ဖြေရေးအဖြစ် တင်ဆက်နေခြင်းကြောင့်ပဲလို့ ဆိုပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားရဲ့ ဘေးဥပါဒ် သက်ရောက်စေမှုက ယင်းရဲ့ ကြည်နူးရွှင်မြူးရေး အစီအစဉ်တွေကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ယဉ်ကျေးမှုတိုင်းဟာ ကြည်နူးရွှင်မြူးရေး အစီအစဉ်တွေကို အတန်အသင့် ပမာဏအထိ ခံယူနိုင်ကြပါတယ်။ ဘယ်

လိုဖြစ်ရပ်မျိုးမှာပဲဆိုစေ ကျုပ်တို့က ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ကို သူ့ရဲ့ ကြည်နူးရွှင်မြူးမှုနဲ့ မဆုံးဖြတ်ပါဘူး။ သို့ပေမယ့် ဒီယဉ်ကျေးမှုက လေးနက်တဲ့ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စတွေကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်သနည်းဆိုတာနဲ့ပဲ ဆုံးဖြတ်ရပါမယ်။ အမေရိကားမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာကတော့ ရုပ်မြင်သံကြားက လေးနက်တဲ့ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အမှုကိစ္စတွေကို ကြည်နူးရွှင်မြူးရေးအသွင် ပြောင်းပစ်နေခြင်းပါပဲ လို့ ထောက်ပြသွားခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကန် လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းဖြန့်ချိရေး၊ ဘာသာရေး၊ ပညာရေးနဲ့ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွေကို ပုံနှိပ်စာလုံးနဲ့ ဒါမှမဟုတ် ဟောပြောတဲ့ နည်းလမ်းနဲ့ ဖော်ထုတ်မှု နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါးလို့လာနေတယ်။ ဒီကိစ္စရပ်တွေကို ပုံသဏ္ဌာန်ပြောင်းပြီး ရုပ်မြင်သံကြား လွှင့်ထုတ်ရေး လိုအပ်ချက်တွေနဲ့ အညီ ဇာတ်ခင်းပြသနေကြတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားဟာ မြင်အာရုံ အသုံးခံအရာ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် စာလုံးတွေနဲ့ မဟုတ်ဘဲ စကားပြောသည့် ရုပ်ပုံတွေ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် သူပုံရိပ်တွေဟာ အရောင်အသွေးတွေနဲ့ ဖြစ်ကြပြီး လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲတယ်။ အရှိန်အားပါတဲ့အခါမှာ အလွန်ပဲ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကောင်းပြီး သိနားလည်ရလွယ်တယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားဟာ တစ်မဟုတ်ချင်းမှာ စိတ်လှုပ်ရှား တုံ့ပြန်မှုကို တောင်းဆိုတယ်။ လက်ကမ်းစာစောင်လို၊ သတင်းစာတစ်စောင်လို၊ စာအုပ်တစ်အုပ်လိုလည်း လုံးဝ မဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒါတွေအားလုံးအပြင် ဒီထက်မကတာတွေအတွက်ကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားက အကျိုးအကြောင်း ဖော်ပြသည့် ပကာ

သာနီ (discourse) အားလုံးဟာဖြင့် ဖျော်ဖြေရေးပုံစံကို ကျင့်သုံးရပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်ဟာ ငြင်းခုံမှုတွေ၊ တွေးဆချက်တွေ၊ ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်ခြင်းတွေ၊ ရှင်းလင်းချက်တွေ သို့မဟုတ် တရားကိုယ်သဘော (abstraction) ရဲ့ ဘယ်လိုအသုံးခံ အရာတွေမဆိုနဲ့ ရေလည်အောင် ရှင်းလင်းဖော်ပြတဲ့ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုတွေကို အနည်းအကျဉ်းပဲ အနှံ့အတာခံပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားက များသောအားဖြင့် တောင်းဆိုတာက သရုပ်ဆောင်မှု ဝိဇ္ဇာပညာ (performing art) ပါပဲ။ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုဟာ သရုပ်ဆောင်မှု ဝိဇ္ဇာပညာရပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်ပြသပွဲဟာ သရုပ်ဆောင်မှုဝိဇ္ဇာပညာရပ် ဖြစ်တယ်။ ဒီအတွက်ကြောင့် ကျုပ်တို့အများပြည်သူရဲ့ သိစိတ်မှာ ဘာကို စဉ်းစားတွေးခေါ်ရမည်နည်း ဆိုတာထက် ဘာကို ပြသရမည်နည်းဆိုတာတွေနဲ့ ပြတ်သိပ်ပြည့်နှက်နေပါတယ်။ ယခုအခါ အများပြည်သူအမှုကိစ္စ နယ်ပယ်အရပ်ရပ်မှာ ပုံရိပ်က အကျိုးအကြောင်း ဖော်ပြတဲ့ ပကာသာနီတွေရဲ့ အခြေခံဖွဲ့စည်းမှုတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ စတာတွေ အစားထိုးနေရာယူကြတယ်။ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ရုပ်မြင်သံကြားက အတွေးစိတ်ကူး တိမ်ကောမှုဈေးကွက်ကြီး (marketplace of idea obsolete) ရဲ့ ဥဒါဟရုဏ်ကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပါပြီ။ ဒါက ဥဒါဟရုဏ်အသစ်ဖြစ်တဲ့ ပုံရိပ်များရဲ့ ဈေးကွက်ကို ဖန်တီးပေးခဲ့တယ်လို့ ပို့စ်မင်က ဆိုလိုပါတယ်။

အမေရိကန် လူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ မိမိကိုယ်ကို နည်းပညာရဲ့ စိတ်ပိုင်း ပျံ့လွင့်စေမှုတွေနဲ့ အလိုက်သင့်ပြုလာရာ မှာ ဘယ်သို့ဘယ်ပုံ အပြောင်းအလဲ

အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေ ရှိလာခဲ့သလဲ။ ပိုစစ်မင်က ကဏ္ဍအလိုက် ပိုင်းဆစ်ပြီး စိစစ် ပြခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ ဥပမာ လူမှုရေး လေ့လာမှုမှတ်တမ်း (၁၉၈၄) အရ ခန္ဓာ ကိုယ် ဝဖိုင်တဲ့လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ အဆင့် မြင့်တဲ့ နိုင်ငံရေးရာ ရာထူးမှာ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီ အချက်က ကျုပ်တို့အခုပြောနေတဲ့ ဟပ်ခ် စလေရဲ့ ဟောကိန်းအတိုင်း ဧရာမအသွင် ပြောင်းခြင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်ပါ

တိုက်ဆိုင်လို့ မတိုက်ဆိုင်လို့ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ဘာကြောင့် လဲ ဆိုတော့ ပုံရိပ်က အကြောင်းအချက်ကို မှားမှန်စစ်ဆေးခြင်း၊ မမှန်ကြောင်း ချေပခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုး သက်ရောက်မှုမျိုး မရှိတော့ဘဲ လက်ခံဖို့ သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ရန်သာပဲ ရှိတာကြောင့် ပါပဲ။

၁၉၈၄ - ခုနှစ်၊ အမေရိကားရဲ့ နိုင်ငံရေးဆိုတာက ဖက်ဒရယ်လစ်တွေ တင်သွင်းတဲ့စာတမ်း (အမေရိကန် ပြည်

နိုင်ငံရေးမှာ ဥပမာ လူမှုရေး လေ့လာမှုမှတ်တမ်း (၁၉၈၄) အရ ခန္ဓာကိုယ် ဝဖိုင်တဲ့လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ နိုင်ငံရေးရာ ရာထူးမှာ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရမှာ မဟုတ်ပါဘူး

တယ်။ ဝဖိုင်တဲ့လူတစ်ယောက်ဟာ ရုပ်မြင် သံကြား ဖန်သားပြင်ပေါ်မှာ မသာယာတဲ့ ပုံရိပ်ကို ဖြစ်စေလို့ပေါ့။ ဒီလိုပုံရိပ်မျိုးက ပါးစပ်က ဘယ်လိုလေးနက် အဓိပ္ပာယ်ရှိ တဲ့အကြောင်းခြင်းရာတွေကိုမဆို ဖုံးလွှမ်း ပစ်လိုက်မှာပဲ ဖြစ်တယ်။ အကယ်၍ အမေ ရိကန်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေဆီက စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဘာအတွေး စိတ်ကူး ဘယ်တော့မှ မကြားရဘူးဆိုလျှင် သေချာပေါက် အတည်ပြုနိုင်တာကတော့ သူတို့မှာ ဒီလိုအတွေးစိတ်ကူး တစ်ခု တလေမှပင် မရှိလို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းရင်းကတော့ အတွေးစိတ်ကူး တွေဟာ နိုင်ငံရေးရာအောင်မြင်မှုနဲ့ စပ် ဆိုင်မှု မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ ဒီလို ရုပ်မြင်သံကြားခေတ်ကြီးမှာ လူတွေက နိုင်ငံရေးသမားတွေကို ကြိုက်တာ၊ မကြိုက် တာက သူတို့နဲ့ သိပ်ကို သဘောချင်း

ထောင်စု စတင်တည်ထောင်စဉ်က ဖက် ဒရယ်လစ်တွေ တင်သွင်းသည့် စာတမ်း၊ ဘာသာပြန်သူ) လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီခေတ်နိုင်ငံရေးဟာ လင်ကွန်းနဲ့ ဒေါက် ကလပ်စ်တို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးစကားစစ်ထိုးပွဲ လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ရုစဘဲ့ရဲ့ ရဲရဲတောက် မိန့်ခွန်း (ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မှာ အမေရိကား ပါဝင်မည်ကို ကြေညာစဉ်က၊ ဘာသာပြန် ဆိုသူ) မျိုးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီခေတ် ဒီအခါ နိုင်ငံရေးဆိုတာက ရုပ်ဆင်းပသာဒ ရှိရှိ ချစ်ခင်နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းကောင်း ဖြစ် ရပါမယ်။ ဒီမှာ ပုံရိပ်တွေက မြန်ဆန်စွာ ရွေ့ရှားလှုပ်ရှားနေကြပါတယ်။ မြန်ဆန်တဲ့ အရှိန်အဟုန်တစ်ခု၊ ကြည့်ကောင်းတဲ့ ပြ ပွဲတစ်ခု၊ ကျော်ဇောက်ိတ္တိ (celebrity) ရှိ ခြင်းတို့ ဆိုတာတွေပဲပေါ့။

ကျုပ်တို့ သတင်း ကြေညာသူတွေ

ကို တစ်ခါတစ်ရံ “စကားပြောတဲ့ ဆံထုံးများ” (talking hairdos) လို့ ရည်ညွှန်းပြောပြကြတာက အမေ ရိကားရဲ့ အချောအလှဆုံး၊ လူတန်းစားဝင်တွေ ပါဝင်နေလို့ပါ။ သူတို့ ပြသပွဲတွေကို အစပြုတာနဲ့ အဆုံးသတ်တာက တေးဂီတနဲ့ပါ။ ကင်မရာရှေ့မှာ သူတို့အချင်းချင်း စကားစမြည်ပြောဆိုပုံက ထုံးတမ်းစည်းမျဉ်းမပါတဲ့ အာလာပ သလ္လာပ စကားလက်ဆံ ပြောသည့်ပုံမျိုး။ သူတို့က ကျုပ်တို့ကို ပြောပြတဲ့ ဖြစ်ရပ်သတင်းတစ်ခုစီဟာ ကျုပ်တို့ရဲ့ အချိန် ၄၅ - စက္ကန့်တောင်မှပဲ ယူခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်သောအခါမဆို အပြောအဆို ပီသပြတ်သားခြင်းနဲ့ အစပ် အဟပ်ရှိခြင်းတို့ဟာ မြင်အာရုံပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ပ,စားပေး လက်လွှတ်ရပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြား သတင်း ပြသမှုဟာ အများပြည်သူနဲ့ သက်ဆိုင်ရုံမျှဖြစ်တဲ့ သတင်းအချက်အလက် ဖြစ်ပါတယ်။ အရေးပါတာက တင်ဆက်မှု အရှိန်အဟုန်နဲ့ သတင်းကြေညာပေးသူရဲ့ ကျော် ဇောက်ထွီရှိမှု၊ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းပြီး အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်တဲ့ ဝန်းကျင်တို့ပါပဲ။ ရုပ် မြင်သံကြား သတင်းပြသမှုဟာ ယင်းရဲ့ အမည်နာမအတိအလင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ဝင်သည့် အတိုင်းပါပဲ။ ပြသမှုဟာ ဖျော်ဖြေရောပဲပေါ့။ ဖန်တီးထားတဲ့ လောက ကြီးတစ်ခုပါပဲ။ သီးခြား အကျိုးသက် ရောက်မှုတွေ ဆက်တိုက် ထုတ်ဖော်ပေး ဖို့ သေသေချာချာ ဇာတ်ခင်းပေးထားပါတယ်။ ဒီအခါ ကျမှ ပရိသတ်ဟာ ရယ်ချင် ခြင်း သို့မဟုတ် ငိုကြွေးခြင်း သို့တည်း မဟုတ် ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ဖြစ်ကျန်ရစ်မှာပါ။ တစ်စုံတစ်ယောက်ဟာ မိနစ်- ၃၀လောက် ဗရုတ်ဗရုတ်ဖြစ်ခြင်းနဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲ ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ပုံရိပ်

အပိုင်းအစတွေ ကြောင့် တစ်လလောက် အိပ်မပျော်တဲ့ညတွေအတွက် စိုးရိမ်သောကတွေ အလုံ အလောက်ပေးမှာပဲလို့ တွေးထင်စရာပါ။ ဒီလိုလည်း မဖြစ်ပါဘူး။ ကျုပ်တို့ နောက် တစ်နေ့ ပါဝင်ဆင်နွှဲကြပြန်ပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ ကျုပ်တို့ တစ်ခါကြည့်တိုင်း ပြသမှုကောင်း တစ်ခုဆိုတာကို သိထားလို့ပေါ့။

အမေရိကန် အများစုဟာ သူတို့ရဲ့ ဘာသာရေး သွန်သင်ညွှန်ပြချက်တွေ ကို ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကထက် ရုပ်မြင်သံကြားက ရရှိတာကို နှစ်ခြိုက်ကြတယ် လို့ ပို့စ်မင်က ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ တကယ် ကဘုရားရှိခိုးကျောင်းဆိုတာ လေးနက် ကျနွေကြီးတဲ့ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်သူ လူစုလူဝေးကို ဖော်ဆောင်ပေးတာပါ။ ဘယ်သောအခါမဆို သိပ်ရယ်ချင်မြူးထူးနေကြသူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့ပေမယ့် ရုပ်မြင်သံကြားက ဘာသာရေးကို ကြည်နူးချင်မြူးခြင်းအဖြစ်သို့ ပြောင်းလွှဲပစ်လိုက်ပါတယ်။ ဘီလီဂရေဟန်၊ အော်ရီရောဘတ်နဲ့ ရောဘတ်စရုလာ စတဲ့ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တွေဟာ ပိုပြီး ဖျော်ဖြေမှုကို ပေးတဲ့ တခြားသော ပဋိညာဉ်ပြုအဖွဲ့ဝင် တရားဟောဆရာတွေနဲ့ ရင်ပေါင်တန်းလျက် ရုပ်မြင်သံကြားကနေ ဘာသာရေးကို ပုံမှန်ဆောင်ရွက်နေကြပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေဟာ ဓမ္မတေးသီဆိုသူတွေ၊ ကျော်ဇောက်ထွီရှိသူတွေ၊ ပန်းပေါင်းဝေဆာအခင်းအကျင်းတွေ၊ တစ်မိနစ်ပဲ ပလုစီထွက်နေတဲ့ ရေပန်းရေမွှားတွေ၊ မြင်နေကျမဟုတ်တဲ့ သာယာလှပတဲ့ ရွှေခင်းတွေ နဲ့ ချောမောလှပတဲ့ လူတွေ စတဲ့ ခရစ်တော်ရဲ့ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သတင်း ပြောကြားသူတွေ (evangelists) ဝန်းရံလျက်

သိပ်ရိုးရှင်းပြီး ဇာတ်ပွဲဆန်တဲ့ ဘာသာရေး တစ်ခုကို ထုတ်ဖော်ပြသကြတာဟာဖြင့် လပ်စ်ဗေဂပ်စ်က စင်တင်တေးဂီတပွဲတွေ လို အတိုင်းပါပဲ။ ဒီလို ပြသတင်ဆက်ရာ မှာ ဘယ်လို အခိုင်အမာ လက်ခံထားတဲ့ အယူဝါဒ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဝေါဟာရ ပါတဲ့ ယုတ္တိယုတ္တာတွေ၊ ပုံမှန်ပူဇော်သက္ကာယ ပြုမှုတွေ၊ ဘာသာရေး သဘောတရား တွေ သို့မဟုတ် ရိုးရာထုံးတမ်းဓလေ့တွေ နဲ့

ဆက်ဆံမိစထရစ် ("Sesame Street") တီဗွီတင်ဆက်မှုကို ဖန်တီးသူတွေရော၊ ကြည့်ရှုသူ ပရိသတ်ကြီးကပါ ယခုအခါ သင်ယူခြင်းနဲ့ ဖျော်ဖြေရေးတို့ဆိုတာဟာ ခွဲခြားလို့ မရစကောင်းဘူးဆိုတဲ့ အတွေး ကို နည်းနည်းကလေးမှပဲ အပြောင်းအလဲ မရှိဘဲ လက်ခံထားကြပါတယ်။ ဒေါ်လာ သန်းပေါင်းများစွာ တီဗွီဖျော်ဖြေရေး အစီ အစဉ်ငယ်တွေမှာ သုံးဖြုန်းတာကိုပဲ ကြီး

ရုပ်မြင်သံကြားက ပုံနှိပ်စာလုံးလောကကို ကျုပ်တို့
ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ အစွန်အဖျားဘက်ဆီကို တွန်းထုတ်ခဲ့ပြီး သူက
ဗဟိုချက်နေရာကို ယူလိုက်ပါတယ်

ရုပ်မြင်သံကြား ကြည့်ရှုသူတွေရဲ့စိတ်ကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး မဖြစ်စေပါဘူး။ ကြည့်ရှုသူ တွေက ဓမ္မတေးရဲ့ ပုံရိပ်ကိုသာပဲ တုံ့ပြန် ဖို့လိုပါတယ်။ သူတို့အဖို့ရာမှာ ဘုရား သခင်ကိုယ်၌သည်ပင်လျှင် တစ်ဆင့်ခံ လက်လွှဲသူလို့ မှတ်ယူထားကြပြီးသားပါ။ အကြောင်းရင်းကတော့ ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်တိုင် ရုပ်မြင်သံကြားပေါ်မှာ သိပ် သရုပ်ဆောင်ဖို့ မကောင်းလို့ပဲပေါ့။ ဓမ္မဟောဆရာတစ်ဦးရဲ့ စွမ်းစွမ်းတမံ ဦး ဆောင်မှု အရည်အသွေးနဲ့ ပြည့်ဝတဲ့ ပုံရိပ် ဟာ ကြီးမားတဲ့ ပရိသတ်ကြီးရဲ့ အာရုံစိုက် မှုကိုရဖို့ ဘာသာရေး ယုံကြည်ကိုးကွယ် မှု ပညာရပ် (theology) ကို အဆိုအက နှစ်မျိုးပါတဲ့ ဇာတ်မြူးသရုပ်ဆောင်ချက် အဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ကြပါတယ်။

ပညာရေးနယ်ပယ်မှာလည်း ကျုပ် တို့ သိပ်ကို ချီးကျူးသြဘာပေးခဲ့ကြတဲ့

မားတဲ့ ကုန်သွယ်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အလုပ်လို့ သိမြင်ထားတဲ့ စီးပွားလုပ်ငန်း သမားလိုပဲပေါ့။ စီးပွားရေး ဘောဂဗေဒ ဟာ ဖျော်ဖြေရေးလုပ်ငန်းရဲ့ အဆွယ် အပွားထက် ပိုပြီး သိမ်ငယ်တဲ့ သိပ္ပံပညာ တစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်ကို လက်ခံထားကြတာပါ။

အများပြည်သူနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ဆွေးနွေးပြောဆိုမှု ပကာသနီတွေ ရုပ်မြင် သံကြားပေါ်မှာသာ ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ အတွင်း သရုပ်တွေ ပြောင်းလဲသွားမှုဟာ သိသာ ထင်ရှားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်မြင်သံကြား အပြင်ဘက်မှာလည်းပဲ ဒီအတိုင်းပဲလို့ ပိုမို မင်က ထောက်ပြဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။ ရုပ်မြင် သံကြားက ပုံနှိပ်စာလုံးလောကကို ကျုပ် တို့ ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ အစွန်အဖျားဘက်ဆီကို တွန်းထုတ်ခဲ့ပြီး သူက ဗဟိုချက်နေရာကို ယူလိုက်ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ရုပ်မြင်သံကြား

ဟာ ကျုပ်တို့ရဲ့ နှစ်လိုဖွယ်အကောင်းဆုံး အနှုန်းအစုံ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဆက်သွယ်မှု အားလုံးရဲ့ ဥဒါဟရုဏ်လည်း ဖြစ်တယ် ပေါ့။ ရုပ်မြင်သံကြားကနေ ဒီကမ္ဘာ လောကကြီးကို ဘယ်လိုဇာတ်ခင်းပြသ သလဲဆိုတာဟာ ကျုပ်တို့ဒီကနေ့ ဒီကမ္ဘာ လောကကြီးကို ဘယ်လိုအသင့်တော်ဆုံး ဇာတ်ခင်းကြမလဲဆိုတဲ့ အတွေးစိတ်ကူး တွေကို ဖြစ်ပေါ်လာစေပါတယ်။ ကျုပ်တို့ ရဲ့ စာနယ်ဇင်းတွေကလည်း စာဖတ်ပရိသတ် ကို ဆတက်ထမ်းပိုး တိုးလို့ ရုပ်မြင်သံကြား ကြည့်ရှုနေရတဲ့ ခံစားမှုမျိုးပေးဖို့ တမင် ရည်စူးထားကြပါတယ်။

ကျုပ်တို့ရဲ့ ကျောင်းဆရာတွေက လည်း ကျောင်းသင်ခန်းစာပါ မြင်အာရုံ လှုံ့ဆော်မှုတွေကို တိုးမြှင့်ပေးပြီး သူတို့ရဲ့ စာသင်ခန်းတွေကို “ဆက်ဆံမစထရစ်” ထက်တောင် ပိုလို့ ဖျော်ဖြေမှုပေးအောင် ကြိုးပမ်းလာကြပါတယ်။ ဖီလာဒဲလဖီယား အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုမှာ ကျောင်း သားငယ်ကလေးတွေက သင်ရိုးပါ သင် ခန်းစာတွေကို ရော့ခံတေးဂီတ တေးသွား တွေနဲ့ သီဆိုရမယ်ဆိုတဲ့ စမ်းသပ်မှု စတင် ဆောင်ရွက်နေကြပါပြီ။ အီလက်ထရော နစ် ပစ္စည်းပစ္စယနဲ့ ဘယ်လိုမှ မပတ်သက် တဲ့ အစဉ်အလာဖြစ်တဲ့ ဓမ္မဒေသနာမှာပဲ ကန့်သတ်ခံထားကြရတဲ့ ခရစ်ယာန်ဘုန်း တော်ကြီးတွေသည်ပင်လျှင် ပြောင်းလဲလာ ခဲ့ကြပါပြီ။ သူတို့အနေနဲ့ ဘုရားတရား အားထုတ်မှုတွေမှာ မွေ့လျော်ရာမှာ ကျွန်ုပ် ကြီးနေဖို့ မလိုဘူးဆိုတာ သာကေပြတဲ့ အနေနဲ့ မကြာခဏ ဖျော်ဖြေရေးလုပ်ငန်း ဟန်ပန်ကို လှုံ့ဆော်ခံရ အတွေ့အကြုံ အရ ခံယူလိုက်ကြပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီးဂျေ့အိုကော်နာကို နယူး

ယောက်မြို့တော်ရဲ့ ဂိုဏ်းထောက်များရဲ့ ဂိုဏ်းချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ပွဲမှာ နယူးယောက် ယန်းကီး ဘွတ်ဘောအသင်း ဦးထုပ် ဆောင်းပြီး မျက်နှာက မဲ့ရွဲ့ပြပြီး ပါဝင် ဆင်နွှဲပြသွားခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ကြီးတွေက စိတ်အားထက်သန် လှစွာဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြားနဲ့ ရုပ်ရှင် သရုပ် ဆောင်တွေကို ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့တွေ အပ်နှင်းကြပါတယ်။ သူတို့ထဲက တချို့ တလေက ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားတွေကို ဘွဲ့အပ်နှင်းပွဲ မိန့်ခွန်းတွေ ခြွေပေးရပါ တယ်။ သို့ပေမယ့် မိန့်ခွန်းပြောတဲ့ ဂုဏ် ထူးဆောင်ဘွဲ့ယူသူရော ဘွဲ့လွန်ကျောင်း သားတွေပါ ဒီဘွဲ့အပ်နှင်းပွဲ မိန့်ခွန်းပါ အကြောင်းအရာတွေကို ဘာတစ်ခုမှ မသိ ကြပါဘူး။ ဒါက အကြောင်းမဟုတ်သေး ပါဘူး။ ရုပ်မြင်သံကြားပေါ်မှာ ဖော်ပြခံရ ရုံနဲ့ ကျော်ဇောက်ထွီရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ် လာရတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုမှာ ဖျော်ဖြေ ရေးနဲ့ အခြားဘယ်အရာမဆိုတို့ရဲ့အကြား ပိုင်းခြားထားမှုက စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း လောက်အောင်ပဲ မရှိဖြစ်နေပါတယ်။

ပွိုဏ်မင်က အမေရိကားမှာ နိုင်ငံ ရေးသမားတွေက နိုင်ငံရေးနဲ့ မသက်ဆိုင် တဲ့ ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်တွေမှာ စိတ် အားထက်သန်လှစွာနဲ့ ပေါ်လာကြပြီး လူ သိသူသိဖြစ်မှု (publicity) နောက်လိုက် စားကြပုံကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါသေးတယ်။ ရေပန်းစားတဲ့ ဒိုင်နက်စတီ တီဗွီရှိုး ("Dynesty" T.V show) ရှိုး တစ်ခုမှာ ဟင်နရီကစ်ဆင်ဂျာဟာ ဂျယ်ရဲလ်ဖီဒ်နဲ့ ယှဉ်တွဲပြီး ပြသခံခဲ့ကြပါတယ်။ အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်မှ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိ သူ တစ် ဘိုးနီးလ် (Tip O'Neill) ဟာ “ချီးယားစ်” လို့ ခေါ်တဲ့ ဟာသဇာတ်မြူး

တင်ဆက်မှုမှာ ကျောက်ဆစ်ရုပ်တစ်ရုပ် အခန်းကဏ္ဍက သရုပ်ဆောင်ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ နာမည်ကျော်တဲ့ စားသုံးသူ အခွင့်အရေးကာကွယ်မှု ဘက်တော်သား ပညာရှင်ရှေ့နေကြီး ရပ်ဖ်နာဒါ (Ralph Nader) ကလည်း စနေနေ့ “စနေနေ့ ညဉ့်နေခင်းဖျော်ဖြေပွဲ” မှာ ဧည့်သရုပ်ဆောင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဆီးနိတ်အမတ် ဂျော့ချ်မက်ဂိုဗင်နဲ့ နယူးယောက်မြို့တော်ဝန် အက်ဒဝပ်ကို့ချ်တို့ကလည်း

နေတာလည်း မဟုတ်ဘဲလျက် အခွင့်သာလွန်းတယ်။ ရောင့်တက်လွန်းတယ် (သို့မဟုတ်) ကာလဒေသနဲ့ မအပ်စပ်ဘူးလို့ အတွေးမပေါက်ဘဲ အချိန်မရွေး တီဗွီမှာ နေရာတကာကနေ ဖော်ပြခံနေရပါတယ်။ ပိုမိုမင်က အကယ်၍သာ ဂျာရဲလ်ဒီနီးဖ် ရဲရို (Geraldine Ferraro - ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ ဒုတိယသမ္မတလောင်း အရွေးခံခဲ့သူ အမျိုးသမီးအမတ်) တစ်ယောက် အမေရိကန်ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ

ရုပ် မြင်သံကြား တင်ဆက်မှု အဆင်အပြင်က
နိုင်ငံရေးသမားတွေကို လေးနက်တဲ့ နိုင်ငံ
ရေးနယ်ပယ်ထဲမှာ နှစ်မြှုပ်ထားမှုကနေ
လွတ်မြောက်စေခဲ့ပါတယ်

ရုပ်ရှင်မင်းသားကျော် ဂျိမ်းစ်ကက်ဂျီနေး (James Cagney) ပါဝင်တဲ့ တီဗွီရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းမှာ ကြေးကြီးလက်ဝှေ့သမားရဲ့ မန်နေဂျာ အခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။

ရုပ်မြင်သံကြား ကုန်စည်ကြော်ငြာတွေကလည်း လုပ်ငန်းရှင်တွေကို သူတို့ရဲ့ ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ပစ္စည်းတွေရဲ့ အရည်အသွေးအပေါ် အာရုံစိုက်မှုတွေကနေ လွတ်မြောက်အောင် လုပ်ပေးကြပြီး စားသုံးသူတွေကို ဖျော်ဖြေရေးမှာပဲ အာရုံစိုက်လာဖို့ တောင်းဆိုလာကြပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြား တင်ဆက်မှု အဆင်အပြင်က နိုင်ငံရေးသမားတွေကို လေးနက်တဲ့ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲမှာ နှစ်မြှုပ်ထားမှုကနေ လွတ်မြောက်စေခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအရ အဓိကရဖြစ်သူဟာ မည်မည်ရရ လုပ်ကိုင်

ဖရန်စွစ်ကော်ပိုလာရဲ့ အိမ်ရှင်မမိဖုရား များ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ဆောင်အခန်းက ပေါ်လာလျှင်တောင် ဘယ်အမေရိကန်သားမှ အံ့သြကြမှာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ကောက်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ လူမှုဆက်ဆံရေးဘဝရဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးတွေဟာ ရုပ်မြင်သံကြား တင်ဆက်ပြသပွဲနဲ့ ဆင်တူဖို့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေကြပါတယ် (သို့တည်းမဟုတ်) တီဗွီတင်ဆက်ပြသရန် ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိတယ်လို့ တွက်ဆထားကြပါတယ်လို့လည်း ပိုမိုမင်က သူ့ရဲ့ဟောပြောချက်မှာ ဆန်းစစ်ပြသခဲ့ပါတယ်။ ယခုအခါ တရားရုံးတော် တရားခွင်ကို ရုပ်မြင်သံကြား ရိုက်ကူးပြသနေကြပါပြီ။ မကြာသေးမီကာလက မက်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ် နယူးဘက်ဖီးဒ်မြို့မှာ အထင်ကရ ဖြစ်

ပျက်ခဲ့တဲ့ မုဒိမ်းမှုတစ်ခုအကြောင်းကို တီဗွီ ရိုက်ကူးပြသလို့ ပရိသတ်က သိတင်းပတ် အတော်ကြာတဲ့အထိ အနှစ်ခြိုက်ဆုံး ဇာတ်လမ်းတွေတွေကိုပင် မကြည့်ဘဲ လက် လွှတ်ခဲ့ကြတယ်။ တီဗွီအစီအစဉ်မှာ ပြသ တဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန် ခွဲစိတ်ကုသမှု တင်ဆက် ချက်ကလည်း ဆေးသိပ္ပံဆိုင်ရာ ပုံဝတ္ထု ပြသပွဲထက်တောင်မှ လုံးဝ စိတ်အာရုံ စွဲ လမ်းစရာဆိုတာကို တွေ့ရှိကြရပါတယ်။

မစ္စတာဘားနပ်ရှူလာ (Mr. Bernard Schuler) ဆိုသူဟာ တစ်ချိန်က အမေရိကား မှာ အညကြ နှလုံးရောဂါသည်တစ်ဦးပါ။ သူဟာ ကမ္ဘာကျော်နှလုံးအထူးခွဲစိတ်ကုသ ပါရဂူ ဒေါက်တာအက်ဒဝပ်ဒီးထရစ်ချ် (Dr. Edward Dietrich) ရဲ့ ခွဲစိတ်ကုသမှု ကို ခံယူခဲ့တယ်။ နှလုံးသွေးပြွန်မကြီးရဲ့ ဘေးပြွန်ကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ခွဲစိတ်ကုသ မှု ခံယူခဲ့ရတယ်။ ဒီခွဲစိတ်မှု ဆောင်ရွက် စဉ်ကို တီဗွီဖန်သားပြင်ပေါ်မှာ ပြသဖို့ ခွင့်ပြုခဲ့တာကြောင့် သူဟာလည်း နေ့ချင်း ညချင်း ကျော်ဇောက်ထိရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီခွဲစိတ်ကုသမှု ခံယူရ တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ လူနာ ဘားနပ်ရှူလာ နဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတစ်ခုမှာ အမှတ် တမဲ့ ပြောကြားချက်ဟာ အမေရိကားရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ထူးခြားတဲ့ အဓိပ္ပာယ်အရှိဆုံးစကားလို့ ပို့စ် မင်က မှတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။ သူ့စကား က -

“အလွန်တရာ ဆိုးရွားနေတဲ့ ခွဲစိတ် ကုသမှု အခြေအနေမှာ ရောက်ရှိ နေသည့်တိုင်အောင် သူတို့က ဖြစ် ရပ်မှန် တီဗွီ တင်ဆက်ချက်မှာ ကျုပ်ရဲ့အသက်ကို အဆုံးရှုံးခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး” ဆိုတာပါပဲ။

ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးဟာ ဇာတ်ခုံ တစ်ခုပါပဲလို့ဆိုတာ ကျုပ်တို့တစ်တွေ အတွက် အကျွမ်းတဝင် ရှိပြီးသား အတွေး အမြင်တစ်ခုပါ။ သို့ပေမယ့် ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံး တီဗွီနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ အနေအထား ရှိသည့် ဟာသဇာတ်မြူးကြီး ဖြစ်လာတာ ကတော့ လုံးဝ အံ့ဩစရာကြီးပါ။ “ရဲတင်း တဲ့ ကမ္ဘာသစ်” ကို ရေးသားတင်ပြခဲ့သူ အော်ဒိုရပ်ဟပ်ခ်စ်လေက လွဲလို့ပေါ့။ ပသို့ ပင်ဆိုစေ ကျုပ်တို့တစ်တွေ ဒါနဲ့ ပတ် သက်လို့ အမှားမကျူးလွန်မိဖို့ လိုပါတယ် လို့ ပို့စ်မင်က သတိပေးမှာတမ်းစကား ဆို ခဲ့ပါတယ်။

တကယ်က ရုပ်မြင်သံကြားဟာ ဖျော်ဖြေရေး အသုံးခံ အရာသက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဟာ ပြောဆိုဆွေးနွေးမှု ပကာဿနီတွေရဲ့ ဒဿနိကဗေဒ တင် ဆက်ရာလည်း ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ ယင်းရဲ့ တင်ပြချက် တစ်ဆစ်တစ်ပိုင်းတိုင်းဟာ ပုံနှိပ်စကားလုံးတွေလိုပဲ ယဉ်ကျေးမှုကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်စွမ်းတွေ ရှိကြပါတယ်။ အခြားသော အကျိုးကျေးဇူးတွေအနက် ပုံနှိပ်စကားလုံးဟာ ခေတ်သစ်စကားပြေ အတွေးစိတ်ကူးတွေကို ဖန်တီးပေးပါတယ်။ အများပြည်သူရေးရာ လုပ်ငန်းများဆောင် ရွက်ရာမှာ ရှေးယခင်က မရှိဖူးသေးတဲ့ အရှိန်ဩဇာနဲ့ ရေလည်အောင် ရှင်းလင်း ချက် ပေးဆောင်ရာမှာ နည်းလမ်းတစ်ခု ပဲပေါ့။ တီဗွီကတော့ ရေလည်အောင် ပြောဆိုမှုမှာ လေးနက်တဲ့ အကြောင်း အကျိုး၊ အစီအစဉ်ကျတဲ့ ဆင်ခြင်တုံ တရားနဲ့ ကိုက်ညီမှု စတဲ့ ရှုပ်ထွေးတဲ့အရာ တွေကို ပမာဏ မပြပါဘူး။ ဒီဟာတွေ အစား ယင်းက ချဉ်းကပ်ရလွယ်ကူတဲ့၊ ရိုး ရှင်းပြီး လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ရှိတဲ့ ပကာ

သနီပုံစံမျိုးတွေကိုသာ ခွင့်ပြုတာပါ။ ဒီထက်ပိုလျှင်တော့ ဖျော်ဖြေရေးပဲပေါ့။ အကျိုးရလဒ်တစ်ခုကတော့ အမေရိကားဟာဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုယ် ကြည်နူးရွှင်မြူးအောင်လုပ်ရင်း ပျက်သုဉ်းရမည့်အန္တရာယ်ဘေးသင့်နေတဲ့ ကမ္ဘာ့ပထမဦးဆုံးသော ယဉ်ကျေးမှုပါပဲ။

ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ကျန်ရှိတဲ့အပိုင်းက လူတွေကလည်း ကျုပ်တို့နဲ့ ပူးပေါင်းကြဖို့ စိတ်အားထက်သန်နေကြလေရဲ့။ အမေ

စားပြုတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို တရုတ်တွေနားလည်ကောင်းပါစလို့ မျှော်လင့်မိပါတယ်။ သို့ပေမယ့် လေးဦးဂိုဏ်းဟာ ဒီသုံးဦးဂိုဏ်း (CBS, NBC, ABC) နဲ့ နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဘာမှ မပြောပလောက်ပါဘူး လို့ ပို့စ်မင်က ဆိုခဲ့ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ပို့စ်မင်က သူ့အထူးအလေးအနက် ပြုလိုတဲ့ အတွေးအမြင်တွေနဲ့ စဉ်းစားအဖြေရှာစရာ မေးခွန်းတွေကို ပြောကြားအဆုံးသတ်ခဲ့ပါ

ပထမဦးစွာ အော်ဝဲလ်ဆန်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုက
အကျဉ်းထောင် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဒုတိယ
ဟပ်ခ်စလေဆန်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကတော့
ကြည်နူးရွှင်မြူးစရာကောင်းတဲ့ တုပမှုတွေနဲ့ပဲပေါ့

ရိကားကို မချစ်မနှစ်သက်ရင်တောင်မှ အမေရိက ရုပ်မြင်သံကြားကိုတော့ သေချာပေါက် နှစ်သက်ကြပါတယ်။ နှစ်စဉ် အမေရိကားက နာရီပေါင်း ၂၅၀၀၀၀ ခန့် တခြားနိုင်ငံတွေကို ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်တွေ ထုတ်လွှင့်ပေးနေပါတယ်။ ဒီထုတ်လွှင့်ချက်တွေကို ဥရောပ၊ အာရှနဲ့ လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံတွေဆီကို ညီတူညီမျှ ခွဲဝေပေးထားပါတယ်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံကတောင်မှပဲ မကြာသေးမီက သူ့ရဲ့ပြည်သူတွေ ကြည်နူးရွှင်မြူးမှုမှာ ပါဝင်ဆင်နွှဲရေးအတွက် CBS အမေရိကတီဗွီကုမ္ပဏီက အထောက်အကူပေးဖို့ စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးပါပြီ။ NBC နဲ့ ABC တို့ကလည်း နောက်ကလိုက်ဖို့ သေချာနေပါပြီ။ ဒါဟာ နိုင်ငံရေးအားဖြင့် တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ကိုယ်

တယ်။ သူက ဒီလိုစကားတွေ မြွက်ကြားတာက တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးအမြတ်ထွက်စေချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ တက်ရောက်လာကြတဲ့ ပရိသတ်ကြီးကို သဘောပေါက်သွားစေချင်တာက ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုရဲ့ ဝိညာဉ်ဆိုတာဟာ လမ်းနှစ်သွယ်အားဖြင့် ညှိုးနွမ်းသွေ့ခြောက်သွားလိမ့်မယ်။ ပထမဦးစွာ အော်ဝဲလ်ဆန်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုက အကျဉ်းထောင် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဒုတိယ ဟပ်ခ်စလေဆန်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကတော့ ကြည်နူးရွှင်မြူးစရာကောင်းတဲ့ တုပမှုတွေနဲ့ပဲပေါ့။ ပထမလမ်းတစ်သွယ်ကတော့ အမေရိကားအတွက် သိမြင်ဖို့နဲ့ ဆန့်ကျင်တွန်းလှန်ဖို့က သိပ်ကိုလွယ်ကူပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်သူတွေရဲ့ သမိုင်းဆိုင်ရာ နောက်ကြောင်းခံအားလုံးက သူတို့တွေကို အကျဉ်းထောင်ရဲ့ တံတိုင်းတွေ

လို ထိန်းချုပ်မှုတွေ ပတ်လည်ဝိုင်းလာပြီ ဆိုတာကို သိရှိဖို့နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ပြန်ဖို့ အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်သူတွေဟာ ဇာဟားရေဥ၊ တင်မားမန်းနဝါလက်ဇာတို့ရဲ့ အသံတွေကိုလည်း ပေယျာလကန်ထားကြလိမ့်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့မှာ ပင်လယ်ဝေနေတဲ့ ဒုက္ခသုခ အခက်အခဲတွေကို တွန်းလှန်ရာမှာ မာတင်လူသားကင်း၊ မိလ်ကန်၊ ဘေကွန်း၊ ဗော်လတိုင်းယား၊ ဂေါသယ်နဲ့ ဂျက်ဖာဆင်တို့ရဲ့ ဝိညာဉ်တွေနဲ့ ကျားကန်ထားကြမှာပါ။ သို့ပေမယ့် ပြင်းထန်တဲ့ ကာယစိတ္တဒုက္ခတွေကြောင့် ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ငိုကြွေးမြည်တမ်းသံတွေကို မကြားရဘူးဆိုလျှင် ဘယ်သူတွေက ပင်လယ်ဝေနေတဲ့ ကြည်နူးရွှင်မြူးမှုကြီးကို တွန်းလှန်ကြမှာလဲ။ လေးနက်တဲ့ ဆွေးနွေးပြောဆိုမှု ပကာဿနီတွေက တခစ်ခစ်ရယ်မောမှုတွေအဖြစ်နဲ့ ကွယ်ပျောက်သွားကုန်ကြတဲ့အခါမှာ ဘယ်သူဆီမှာ သွားအရေးဆိုကြမှာလဲ။ ဘယ်တော့လဲ။ ဘယ်လို အသံနေအသံထားနဲ့လဲ။ ကြည်နူးရွှင်မြူးခြင်းနဲ့ ပျက်သုဉ်းသွားရတော့မယ့် ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ပဋိဇီဝဆေးက ဘာပါလဲ။ ဖရင့်ဖတ်စာအုပ်

ပြပွဲကြီးကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးများနဲ့ လူကြီးမင်းအပေါင်းတို့အား ဒီအရေးကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ အမေရိကားရဲ့ ပညာရှင် ဒဿနိကအကျော်အမော်တွေက ယခုထက်တိုင် အောင် အရေးတယူ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြမှု မပေးကြသေးတာကို စိုးထိတ်မိပါတယ်လို့ မြွက်ဆိုသွားခဲ့ပါတယ်။

(နီးလ်ပိုင်မင်ဟာ နယူးယောက်တက္ကသိုလ်ကြီးမှာ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဝိဇ္ဇာနဲ့သိပ္ပံပညာရပ်တွေကို ပို့ချတဲ့ ပါမောက္ခတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာသာစကားနဲ့ ပညာရေးသိအိုရီတွေအကြောင်း စာပေတွေ နှံ့နှံ့စပ်စပ် ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ဖရင့်ဖတ်မှာ မြွက်ကြားခဲ့တဲ့ မိန့်ခွန်းကို သူကိုယ်တိုင် အယ်ဒီတာလုပ်တဲ့ (Et Cereta) စာစောင်မှာ Amusing Ourself to Death: Public Discourse in the Age of Show Business ခေါင်းစဉ်နဲ့ စာတမ်းအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီခေါင်းစဉ်နဲ့ပဲ ၁၉၈၅ - ခုနှစ်မှာ လုံးချင်းစာအုပ် ရေးသားထုတ်ဝေဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။)

ဦးခင်မောင်ဆွေ

၁၉၇၃ခုနှစ်က စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော
ဒေါင်းစာပေ နှစ် ၃၀မြောက် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်
ဂုဏ်ယူပြီးထုတ်ဝေသည့် အတွေးအမြင် ဒဿနစာအုပ် နှစ်အုပ်

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း(ဒဿနဗေဒ)

ဒဿနကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း

(ထွက်နေပါပြီ) စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၃၂/၂၀၀၂/(၁၂)

ဒေါ်မေတင်ထွဋ်

အမှန်တရား ဒဿနဆောင်းပါးများ

(ထွက်နေပါပြီ) စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၀၈/၂၀၀၂/(၁၂)

ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာတာ ဘာများဖြစ်လို့လဲ

What's Wrong with Global Warming?

ဒေါက်တာ ခင်မောင်ညို

ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီလို ပူနွေး
လာဖူးတဲ့ နောက်ဆုံးအကြိမ်ဟာ ကောင်း
ကျိုးပြုတာတွေကို တွေ့ရသတဲ့။ ခုရော ...
ဒင်းနစ်အေဗာရီ

ရာသီဥတု အလွန်အမင်း ပြင်း
ထန်ခြင်းဟာ မိုးလေဝသအနေနဲ့ ကြည့်ရင်
ကြောက်လန့်စရာပါပဲ။ အပူပြင်းထန်မယ်၊
အအေးပြင်းထန်မယ် စတဲ့ ရာသီဥတု
ဖောက်ပြားမှုတွေ ဖြစ်လာရင် ဆိုင်ကလုံး
မုန်တိုင်းတွေ တိုက်မယ်။ လူတွေသေမယ်။
ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ အပူလှိုင်းတွေ လာမယ်။
တာရှည်ပူမယ်။ မိုးခေါင်မယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရင်
အိန္ဒိယနဲ့ အာဖရိကတို့မှာ လူအများဟာ
အငတ်ဘေးနဲ့ ကြုံတွေ့ရမယ်။

ဂျော့ဂျေမစ်ရှယ် (လွှတ်တော်အမတ်)
World on Fire (1991) မှ

လက်တွေ့ကျတဲ့ နိုင်ငံရေးအနေနဲ့
ပြောရရင်တော့ လူတွေကို ခြောက်လှန့်
ထားဖို့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် အမြဲပါတယ်။
လုံခြုံစိတ်ချနေရရင် သူတို့ အားကိုးရာမရှာ

တော့ဘူး။ သူတို့အတွက် မကောင်းဆိုးဝါး
တွေကို အမြဲဖန်တီးပေးနေရတယ်။
စိတ်ကူးယဉ်တာတွေ အားလုံး
ပါပဲ။

အိပ်အယ်မင့်စကင်
(သတင်းစာဆရာ)

In Defence of Woman မှ

ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ကမ္ဘာ
ကြီး ပူနွေးလာတဲ့အကြောင်း (Global
Warming) သတင်းဆောင်းပါးတွေ ဖတ်
ဖူးကြမှာပါ။ ရေးထားတာတွေဟာ
ကြောက်စရာ အင်မတန်ကောင်းတာပါပဲ။

ဒါဟာ တကယ်ပဲလား။

သိပ္ပံပညာရှင်အချို့ကတော့ အမှန်
တကယ်ပါပဲလို့တော့ သက်သေ သာဓက
တွေနဲ့ ပြကြတယ်။ အချို့ကလည်း ဒါ
လောက်တော့ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဆိုတယ်။

ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာခြင်းကတော့
ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုသာဖြစ် ရင်
ဆိုးဆိုးရွားရွားကြီးတော့ ဖြစ်နိုင်စရာ
အကြောင်း မရှိပါဘူး။

တကယ်တမ်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်

အတွက် ပိုပြီး ကောင်းလာနိုင်စရာတောင် ရှိသေးတယ်။ လွှတ်တော်အမတ် ဂျော့ မစ်ရှယ် ကိုးကားပြောသွားတာကတော့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ (doomsday) အတွက် သူ့ရဲ့ ကွန်ပျူတာမော်ဒယ်မှာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အပူချိန်ကို လက်ရှိထက် နှစ်ဆသုံးဆ ပိုပြီးကို ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရတယ်။

ယနေ့မှာ သုတေသန ပညာရှင် များက ပြောတာကတော့ နောက်ရာစု တစ်စုလောက်မှာမှ ကမ္ဘာကြီးဟာ တစ် ဒီဂရီ သို့မဟုတ် တစ်ဒီဂရီခွဲသာ ပိုပြီး ပူ နွေးလာမှာဖြစ်တယ်။

ဒါဟာ အတော်များတယ်လို့ ထင် လား။ အတော်များတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီ လောက် အပူချိန် တိုးတာမျိုးကတော့ ကမ္ဘာမှာ မကြာသေးမီကပင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ ကြောင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းမှာ ရှိတယ်။

၉၀၀ - ခုနှစ်နဲ့ ၁၃၀၀ - ခုနှစ် အကြားမှာ ကမ္ဘာကြီးဟာ အဲဒီလောက် အပူချိန်နဲ့ ပူနွေးခဲ့ကြောင်း အိုရီဂင်သိပွဲနဲ့ ဆေးပညာတက္ကသိုလ်က ပြောကြားသွား တယ်။ ပညာရှင်များရဲ့ ပြောကြားချက်အရ အဲဒီခေတ်ဟာ လူတို့ရဲ့ သမိုင်းမှာ အင် မတန်မှ ကောင်းတဲ့ ရာသီဥတုကိုဖြစ်စေ တဲ့ ကာလလို့ ဆိုတယ်။ ဒါကို Medieval Climate Optimun လို့ခေါ်တယ်။

အလယ်ခေတ် အကောင်းဆုံး အမှန်ကန်ဆုံးသော ရာသီဥတုလို့ ဆိုလို တာပဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီခေတ်မှာ အစားအသောက် တွေ ဖောခြင်းသောခြင်းပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဆောင်းဥတုဟာ မပြင်းထန်လှ ဘူး။ စိုက်ပျိုးရာသီ တာရှည်တယ်။ အသီး အနှံတွေ ပိုထွက်တာပေါ့။ အဓိက စိုက်ပျိုး

ရေး ပြုလုပ်တဲ့ဒေသတွေဟာ ရေဖုံးလွှမ်း ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းတို့ မဖြစ်ပါဘူး။

မိုးလည်း မခေါင်ဘူး။ မိုး ပိုလို့ တောင် ရွာသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် မိုးရေ တွေဟာ လျင်မြန်စွာ အငွေ့ပြန်သွားကုန် တယ်။

အဲဒီခေတ်က သေနန်းတောင် ကျ သွားတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စား သောက်စရာတွေ ပေါလို့ပဲ။ ငတ်ပြတ် သေ ဆုံးခြင်း မရှိတော့ဘူး။

လူတွေဟာ စွတ်စိုတဲ့ နေရာမှာ တာရှည်မနေရဘူး။ ရေငွေ့ရှိတဲ့ နေရာ တွေမှာသာ တိဘီ အဆုတ်နာရောဂါနဲ့ အခြားကူးစက်ရောဂါ ဖြစ်တာပါ။ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုတော့ စွတ်စိုတဲ့လေထဲမှာ အဲဒီပိုးတွေ ပျံ့နှံ့နိုင်လို့ပဲ။ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေး လာရင် ဒီရောဂါတွေ သက်သာသွားမယ်။

ဒီလို စားသောက်စရာတွေ ပေါ များလာကာ စီးပွားဖြစ်ထွန်းလာတော့ တီ ထွင်မှုတွေ ပြုလုပ်လာတယ်။ ပန်းချီပန်းပု အနုလက်ရာတွေလည်း ထွန်းကားလာ တယ်။ လက်တွေ့ အသုံးကျတာတွေ များ စွာ တီထွင်ခဲ့တာကို တွေ့ရတယ်။

ဥရောပမှာ အင်မတန် အံ့ဩစရာ ကောင်းတဲ့ ဘုရားကျောင်း Cathedral တွေကို တည်ဆောက်ခဲ့ရာ ယနေ့ခေတ် ခရီးသွား Tourists တွေ အံ့ဩယူရတယ်။ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ကမ္ဘောဒီးယားက အင်ကော ဝပ်ဆိုရင် ကမ္ဘာ့အံ့ဖွယ်ပါပဲ။ အဲဒီခေတ်က မြန်မာတွေဟာ ပုဂံမှာ ဘုရားစေတီပေါင်း များစွာကို တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ လေ ရဟတ်တွေ၊ ရေရဟတ်တွေကို သုံးတတ် ကြတယ်။ သံတွေကိုလည်း လက်နက် ကိရိယာလုပ်တတ်ကြတယ်။

ကုန်သွယ်ရေးလည်း ကောင်းလာ

တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မုန့်တိုင်း တွေ သိပ်မှ မရှိတာပဲ။

ဗိုက်ကင်း (ယခင်က ပင်လယ် ဓားပြအဖွဲ့) တွေ ဂရင်းလန်းကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့တယ်။ ဒီလိုတွေ့ရှိတာ ၉၅၀ - ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်တယ်။ အဲဒီခေတ်က ဂရင်းလန်းဟာ ပူဇွေးနေပြီး စိမ်းလန်းတဲ့ မြက်ခင်းပြင်တွေ ရှိတယ်။ သူတို့ဟာ နွား တွေမွေးပြီး နေထိုင်ခဲ့ကြတယ်။

ယနေ့မှာ အဲဒီနေရာတွေဟာ ရေခဲပြင်ကြီး ဖြစ်နေတယ်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွေဟာ စကင်ဒီနေဗီးယား၊ ရုရှနဲ့ ဂျပန်တို့ထက် မြောက်ဘက်ပိုကျတဲ့ နေရာတွေမှာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ အင်္ဂလန်ဆိုရင် ပူဇွေးလို့ ဝိုင်အရက် ကစော်ဖောက်တဲ့ဒေသ တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။

မြောက်အမေရိက အကြောင်းကို တော့ ကျွန်တော်တို့ သိပ်မသိကြဘူး။

မစ်စစ်စပီမြောက်ဘက်မှာ စိုက်ပျိုးရေးတွေလုပ်ထားတာကို တွေ့နိုင်တယ်။ အနာဆာဗီ ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးမှာ မိုးရွာသွန်းမှုတွေ နည်းလာခဲ့တော့ လူတွေ ပြောင်းရွှေ့သွားတာပါပဲ။

အာဖရိကမှာလည်း ဆာဟာရသဲကန္တာရဟာ အဲဒီခေတ်က ကျဉ်းသွားတာကို အထောက်အထား တွေ့ရတယ်။

အဲဒီခေတ်မှာ အပြစ်အနာအဆာ တွေတော့ ရှိပါတယ်။ အာရှဒေသအချို့ နေရာနဲ့ ကာလီဖိုးနီးယားတို့မှာ ခြောက်သွေ့တဲ့ဒဏ်ကို ခံစားရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာကြီး ပူဇွေးလာမှုဟာ အများတကာ အတွက်တော့ အကျိုးရှိတာကို တွေ့ရတယ်။

သိပ္ပံပညာရှင်များရဲ့ လက်တွေ့သုံးသပ်ထားတဲ့ အယူအဆအရ ရာသီဥတု

ပူဇွေးလာမှုဟာ ညဘက်မှာ အနည်းငယ် ပိုလာမယ်။ နေ့ဘက်တော့ ဒီလောက် မဟုတ်ဘူး။ ဆောင်းရာသီမှာ နွေးမယ်၊ နွေရာသီမှာတော့ သိပ်မဆိုးလာဘူးလို့ ဆိုတယ်။

ကမ္ဘာ့လေထုထဲမှာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် များပြားလာမှုဟာ အပင်တွေအတွက် အတော်လေး အဆင်ပြေစေမှာ ဖြစ်တယ်။ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဟာ အပင်တွေအတွက် အာဟာရ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံ ၂၉ - နိုင်ငံက သီးနှံတွေကို လေ့လာခဲ့ရာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် နှစ်ဆတိုးလာရင် အထွက်နှုန်း ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ပိုလာမယ်လို့ဆိုတယ်။ ဒီတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ သစ်တောတွေဟာ ပိုပြီး ဖြစ်ထွန်းကြီးထွားလာကာ တောရိုင်းဒေသ သတ္တလောကကို အထောက်အကူ ပြုမှာ ဖြစ်တယ်။

များသောအားဖြင့် ကမ္ဘာကြီး ပူဇွေးလာမှုအတွက် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ အကုန်ခံ လေ့လာထားတာဟာ နယူးယောက်လို၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်လိုကို အခြေခံထားတာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့ ရာသီဥတု ပူဇွေးလာရင် ဝင်ရိုးစွန်းတွေမှာရှိတဲ့ ရေခဲတောင်တွေ ပျော်ကျကာ အဲဒီဒေသတွေ ရေမြုပ်မှာဖြစ်တာကို ဦးစားပေး လေ့လာထားတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ သက်သက်မဲ့ ခြောက်လှန့်တာပဲ ဖြစ်တယ်။

တကယ်တော့ ဒီဂရီအနည်းငယ်တိုးတက် မြင့်မားလာတယ်ဆိုတာဟာ ဝင်ရိုးစွန်းဒေသကို ဘာမှ မထိခိုက်နိုင်ပါဘူး။ ပူဇွေးလာရင် လေထုထဲမှာ ရေငွေ့ပိုများမယ်။ ရေငွေ့များရင် နှင်းတွေကျမယ်။ နှင်းတွေဟာ ရေခဲထုကို ပိုပြီး များလာ ထူလာစေမှာ ဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာကြီး ပူဇွေးလာမှုအတွက်
ခြောက်လှန့်သူများကတော့ ဒီလို ပူဇွေး
လာရင် ပြင်းထန်တဲ့ ရာသီဥတုကို ပိုပြီး
ဖြစ်စေမယ်၊ မိုးလေဝသတွေ ဖောက်ပြား
စေမယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဒါဟာလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူးတဲ့။
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာ ပါမောက္ခ
အက်စဖက်ဆင်းဂါးက “လူတွေက မှားနေ
တယ်။ အီကွေတာနဲ့ ဝင်ရိုးစွန်းတွေရဲ့ အပူ
ချိန် ကွာဟမှုနည်းလေလေ ရာသီဥတု
ဖောက်ပြန်မှု နည်းလေ ဖြစ်မှာပါပဲ” လို့
ပြောသွားတယ်။ ဆိုလိုတာက ဝင်ရိုးစွန်း နဲ့
အီကွေတာ အပူချိန် ခြားနားမှု နည်း
လာတာနဲ့အမျှ ရာသီဥတု ပြင်းထန်မှု နည်း
သွားမယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒီအခါ အင်အား
ကြီးမားတဲ့ မုန်တိုင်းတွေလည်း မဖြစ်တော့
ဘူးပေါ့။

ရင် ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှာကိုတော့
ကြောက်စရာ မလိုပါဘူး။ ကြောက်စရာ
ကောင်းတာကတော့ ခြိမ်းခြောက်တဲ့သူ
တွေကိုပါပဲ။ သူတို့ကတော့ ခြောက်လှန့်
နေကြမှာပါပဲ။

၂၁ - ရာစုမှာ ကမ္ဘာကြီး ပူဇွေး
မှုဟာ လူတွေအတွက် အကောင်းဘက်ကို
တွေ့မြင်စေမယ့် သဘာဝတရားပါ။

ပိုပြီး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကို ထုတ်
လုပ်မှု ကောင်းလာစေမယ်။

သာယာဝပြောတဲ့ ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်
ပေါ်လာစေမယ်။

လူသားတွေအတွက်ရော တော
ရိုင်းသတ္တဝါတွေအတွက်ပါ ကောင်းမွန်တဲ့
ဘဝ ရောက်စေမယ်တဲ့။

ဒေါက်တာ ခင်မောင်ညို

သိပ္ပံနဲ့ သမိုင်းအဆင့်ဆင့်ကို ကြည့်

Ref: Reader's Digest, September 1999

လန်ဒန်တက္ကသိုလ် အငြိမ်းစားမြန်မာစာပါမောက္ခ
ဒေါက်တာလှဘေ
တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း

ခရီးသွားစာပေ စံနမူနာအဖြစ်သာမက
ခေတ်ပြိုင်တရုတ်ပြည်၏ စာပေနှင့်
ယဉ်ကျေးမှုရေးရာများကိုပါ
ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာနိုင်မည်။
စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈၁၁/၂၀၀၂(၉) ထွက်နေပါပြီ။

ဒေါက်တာလှဘေ၏ထွက်ပြီးစာအုပ်များ

- ၁။ မြန်မာစာပေဧည့်ခံစာတမ်း
- ၂။ ပညာပါရမီ
- ၃။ ဝီရိယကိုထူ ဉာဏ်နှင့်ချူ ကံကဖေးမသူ
- ၄။ အတွေ့အကြုံ အဆုံးအဖြတ်နှင့် အတွေးအမြင်

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်) ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၇၇၃၂၁၀

ကလေးရဲ့ တန်ခိုးအာဏာစိတ်

ခင်မောင်စိုး

ကလေးတစ်ယောက်မှာ ငြိမ်ဝပ်နေတဲ့အရာ ရယ်လို့ ဘာမှ မရှိပါဘူး။ ကလေးဟာ အပြည့်အဝ လှုပ်ရှားတက်ကြွနေတဲ့ စိတ် ဇောတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဟာ သူ့ရဲ့ အလိုဆန္ဒမှန်သမျှကို လှုပ်ရှားပြုမူမှုနဲ့ ဖော်ထုတ်ပြသဖို့ အမြဲကြိုးစားနေပါတယ်။ သဘာဝအရ ကလေးဟာ ကိုယ်ကျိုးစွဲ သမားပဲ။ သူ့ဟာ သူ့ရဲ့တန်ခိုးအာဏာကို စမ်းကြည့်ဖို့လည်း အမြဲကြိုးစားနေတတ် တယ်။ အရာရာမှာ လိင်စိတ်ဆန္ဒ ပါရှိနေ သလိုပဲ အရာရာတိုင်းမှာ တန်ခိုးအာဏာ အတွက် စေ့ဆော်မှု ပါရှိနေပါတယ်။

အလွန်နုနယ်တဲ့ ကလေးငယ်ဟာ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ပေါ်မှာ သူ့ရဲ့တန်ခိုး အာဏာကိုပြဖို့ ‘ဆူညံသံ’ ကို အသုံးပြုနိုင် ကြောင်း သိပါတယ်။ သူ့ကို အဖော်လုပ် ပေးနေတဲ့ လူကြီးတွေက ‘ဆူညံသံ’ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တုံ့ပြန်ကြတာတွေကို မြင်ရာ မှ ဆူညံသံရဲ့ အရေးပါပုံကို သူသိပ်အထင် ကြီးမိသွားတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် ရင်လည်း ဆူညံသံကိုယ်တိုင်ကပင် အရေး ပါတယ်လို့ သူ့ဘာသာသိနေတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

မူကြိုကျောင်းတွေမှာတော့ ဆူညံ သံကို တားမြစ်ပိတ်ပင်တတ်စမြဲပါ။ ဒါ ပေမယ့် ဆူညံသံကို တားမြစ်တာထက်

အရင်ကျတဲ့ တားမြစ်မှုတစ်ခု ရှိပါသေး တယ်။ ကလေးကို သန့်သန့်ရှင်းရှင်း နေ တတ်ထိုင်တတ်အောင် သွန်သင်မှုနဲ့အတူ ဒွန်တွဲနေတဲ့ တားမြစ်မှုမျိုးပေါ့။ ကလေး ဟာ ကျင်ကြီးစွန့်တဲ့နေရာမှာ သူ့ကိုယ်သူ တန်ခိုးအာဏာရှိသူ တစ်ယောက်လို ခံစား နေပါတယ်။ သူ့ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ကျင်ကြီး ကို စွန့်ထုတ်တဲ့ကိစ္စဟာ သူ့အတွက် သိပ် အရေးပါတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့ ပထမဆုံးသော ကိုယ်ပိုင် ဖန်တီးမှုအလုပ် ဖြစ်တာကိုး။ ဒါက ခန့် မှန်းကြည့်တာသက်သက်ပါ။ တစ်နှစ် နှစ်နှစ်သားအရွယ် ကလေးတွေ ဘယ်လို ခံစားတွေးခေါ်သလဲ ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ တိတိကျကျ မပြောနိုင်သေးပါဘူး။ ဒါပေ မယ့် ခုနစ်နှစ် ရှစ်နှစ်သားအရွယ်တွေဟာ ကျင်ကြီးစွန့်တဲ့နေရာမှာ တန်ခိုးအာဏာ နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစား ရတယ်ဆိုတာကိုတော့ သေချာပေါက် သိ နိုင်ပါတယ်။

ပုံမှန်စိတ်ရှိတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက် ဟာ ခြင်္သေ့ကို ကြောက်ပါတယ်။ နို့ရိုး ဆစ်စိတ်ရောဂါရှိတဲ့ မိန်းမကတော့ ကြွက် ကို ကြောက်ပါတယ်။ ခြင်္သေ့ကတော့ တကယ့် ကြောက်စရာတစ်ခုပါ။ ကြွက် ကတော့ တကယ့်ကြောက်စရာ မဟုတ်ပါ

ဘူး။ ကြွက်ဟာ အဖိနှိပ်ခံလိုက်ရတဲ့ စိတ်
ဝင်စားမှုတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုနေပါတယ်။
ဒီစိတ်ဝင်စားစရာကို ဒီမိန်းမက မှတ်မိရ မှာ
ကြောက်နေပါတယ်။ ဒီလိုပဲ ကလေး ငယ်ရဲ့
လိုအင် ဆန္ဒတွေကိုလည်း တားမြစ်
ဖိနှိပ်ခြင်းအားဖြင့် အစွဲကြောက်စိတ်တွေ
ဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ပါတယ်။

ညအမှောင်ထဲမှာ ကလေးတွေ
ကြောက်တဲ့အရာတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။
တစ္ဆေတွေ၊ သူရဲတွေကို ကြောက်တယ်။
သူခိုးတွေ၊ ဓားပြတွေကို ကြောက်တယ်။
မကောင်းဆိုးဝါးကို ကြောက်တယ်။ အသိ
မဲ့တဲ့ မိဘတွေကတော့ ဒီကြောက်စရာတွေ
ကို ဖန်တီးလိုက်တဲ့အရာဟာ ကလေးထိန်း
ရဲ့ ပုံပြင်တွေလို့ ထင်မှတ်နေပါတယ်။
တကယ်တော့ ကလေးထိန်းရဲ့ ပုံပြင်က
ကလေးမှာရှိနှင့်တဲ့ အစွဲကြောက်စိတ်ကို
ပုံသဏ္ဌာန်တစ်ခု ရှိလာအောင် လုပ်ပေး
ရုံမျှသာ ဖြစ်တယ်။ တကယ့်ဇာစ်မြစ်က
ကလေးရဲ့ လိင်ကိစ္စ စိတ်ဝင်စားမှုအပေါ်
မိဘတွေရဲ့ ဖိနှိပ်တားမြစ်မှုသာ ဖြစ်တယ်။
ကလေးဟာ ဖိနှိပ်မြှုပ်နှံခံလိုက်ရတဲ့ သူရဲ့
စိတ်ဝင်စားမှုကို ပြန်ပြီး ကြောက်လန့်နေ
ပါတော့တယ်။ ကြွက်ကြောက်တဲ့ မိန်းမ
လိုပေါ့။

ဖိနှိပ်တားမြစ်မှုဟာ ပထမဆုံးအား
ဖြင့် လိင်စိတ်ဆန္ဒအပေါ် ဖိနှိပ်မှု ဖြစ်ချင်
မှ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ “ဆူညံတာတွေကို ရပ်
လိုက်စမ်း” လို့ ဒေါသထွက်နေတဲ့ ဖခင်က
အော်ငေါက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဆူညံသံပေါ်
ကလေးရဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုဟာ ဖခင်အပေါ်
ကြောက်ရွံ့မှုအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားပါ
တော့တယ်။ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ အလို
ဆန္ဒကို တားမြစ်ပိတ်ပင်လိုက်ရင် အဲဒီ
ကလေးက မုန်းတော့တာပဲ။ ကျွန်တော်က

သုံးနှစ်သားကလေးဆီက အရုပ်ကို လုယူ
လိုက်မယ်ဆိုရင် ကလေးဟာ တတ်နိုင်ရင်
ကျွန်တော့်ကို သတ်မှာပဲ။

တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော်ဟာ ဘီလီ
ဆိုတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်နဲ့အတူ ထိုင်
နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ထိုင်နေတဲ့ ထိုင်ခုံ
က အမည်းရောင်နဲ့ လိမ္မော်ရောင် အစင်း
ကျားတွေ ဆွဲထားတဲ့ထိုင်ခုံပါ။ တကယ်
တော့ ကျွန်တော်ဟာ ဘီလီအတွက်
အစားထိုးဖခင် ဖြစ်နေပါတယ်။

“ကျွန်တော့်ကို ပုံပြင်တစ်ပုဒ် ပြော
ပြပါ” လို့ ဘီလီက ပြောတယ်။

“မင်းက ငါ့ကိုပြောပါ” လို့
ကျွန်တော်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။

“ဟင်အင်း၊ ဆရာကြီးကပြော” တဲ့။
သူက အတင်းအကျပ် ပြောပါတယ်။ သူ
မပြောတတ်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်
က ပြောရမယ်တဲ့။

“ဒါဆိုရင် တို့နှစ်ယောက်ပေါင်းပြီး
ပြောမယ်ကွာ။ ငါက ဆက်မပြောဘဲ ရပ်
လိုက်တဲ့အချိန်မှာ မင်းကဆက်ပြောပေါ့
ဟုတ်လား။ ကဲ ... စပြီ၊ ရှေးရှေးတုန်းက”

ဘီလီက အစင်းကျားတွေနဲ့
ကျွန်တော့် ကုလားထိုင်ကို ကြည့်လိုက်
ပါတယ်။

“ကျားတစ်ကောင် ရှိတယ်”
ကျွန်တော်တော့ အစင်းကျားတွေ
နဲ့ ကျားတစ်ကောင် ဖြစ်သွားပြီလို့ သိလိုက်
ပါတယ်။

“အဲဒီကျားဟာ ဒီကျောင်းဝင်း
အပြင်ဘက်က လမ်းပေါ်မှာ ဝပ်နေတယ်။
တစ်နေ့တော့ လူငယ်လေးတစ်ယောက်
ဟာ လမ်းပေါ်ကို ထွက်သွားတယ်။ လူ
ငယ်လေးရဲ့ နာမည်က ... ”

“ဒီနယ်တဲ့” လို့ ဘီလီက ဆက်

ပြောပါတယ်။ ဒီနယ်ဆိုတာ သူ့ရဲ့ သူငယ်ချင်း နာမည်ပါ။

“အဲဒီအခါ ကျားက ခုန်အုပ်လိုက်ပြီး ... ”

“သူ့ကို စားပစ်လိုက်တယ်” လို့ ဘီလီက ခပ်သွက်သွက် ဆက်ပြောပါတယ်။

“အဲဒီအခါ ဒဲရစ်က ပြောတယ်။ ဒီကျားက ငါ့ရဲ့ညီကို စားပစ်တာမျိုး အဖြစ် မခံနိုင်ဘူးဆိုပြီး သူ့ရဲ့ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို ယူပြီး လမ်းပေါ်ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ကျားက ခုန်အုပ် ပြီး ... ”

“သူ့ကို စားပစ်လိုက်တယ်” လို့ ဘီလီက လေသံရွှင်ရွှင်နဲ့ ဆက်ပြောပါတယ်။

“ဒီအခါမှာ ကျောင်းအုပ်ကြီးနီးလ်ဟာ ဒေါသပူနံ့ထတော့တာပေါ့။ ဒီကျားက ငါ့ကျောင်းသားတွေအားလုံးကို စားပစ်တာမျိုး မဖြစ်ရဘူးဆိုပြီး သူ့ရဲ့ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ် နှစ်လက်ကိုယူပြီး လမ်းပေါ်ထွက်သွားတယ်။ ကျားက ခုန်အုပ်ပြီး ... ”

“နီးလ်ကို စားပစ်တယ်” လို့ ဘီလီက ဆက်ပြောတယ်။

“အဲဒီအခါမှာ ဘီလီက မဖြစ်တော့ဘူးဆိုပြီး သူ့ရဲ့ ခြောက်လုံးပြူးသေနတ် နှစ်လက်ရယ်၊ သူ့ရဲ့ ဓားရှည်ရယ်၊ ဓားမြှောင်ရယ်၊ စက်သေနတ်ရယ်ကို ယူပြီး လမ်းပေါ်ထွက်လိုက်တယ်။ သူ့ကို မြင်တော့ ကျားက ခုန်အုပ်ပြီး ... ”

“သူက ကျားကို သတ်ပစ်လိုက်တယ်” ဘီလီက လေသံမှန်မှန်နဲ့ ဆက်ပြောပါတယ်။

“သိပ်ကောင်းတယ်ကွာ။ သူက

ကျားကို သတ်ပစ်တယ်။ နောက်ပြီး ကျားကို ကျောင်းတံခါးဝဆီ တရွတ်တိုက် ဆွဲလာတယ်။ ကျောင်းဝင်းထဲအထိ ဆွဲလာပြီး ကျောင်းအစည်းအဝေးကြီး ခေါ်ပါလေရော။ ကျောင်းဆရာတစ်ယောက်က ပြောတယ်။ အခုဆိုရင် ကျောင်းအုပ်ကြီးနီးလ်ဟာ ကျားရဲ့ ဗိုက်ထဲရောက်နေပြီမို့ နောက်ထပ် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးအသစ် ရွေးရပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ကျွန်တော် အဆို

သူ ဟာ
တခြားကလေးတွေကိုလည်း
မယုံနိုင်စရာ ဇာတ်လမ်းတွေ
ပြောပြတတ်တယ်လို့
ကျွန်တော်ကြားရပါတယ်။
လေယာဉ်ပျံတွေ အများကြီးကို
တစ်ပြိုင်တည်း
မောင်းပြနိုင်ကြောင်းပြောပါသတဲ့။
သူ ပြောသမျှအရာတိုင်းမှာ
သူ့အတ္တ ပါဝင်နေပါတယ်

တင်သွင်းချင်သူကတော့ ... ”
ဘီလီက ခေါင်းကို အောက်ငုံ့နေ
တယ်။ ဘာမှ မပြောဘူး။
“ကျွန်တော် အဆိုတင်သွင်းချင်
သူကတော့ ... ”

“ဆရာကြီး သိရက်သားနဲ့။ အဲဒါ
ကျွန်တော်ပဲ ဖြစ်ရမှာပေါ့” လို့ စိတ်ကသိ
ကအောက်ဖြစ်တဲ့ လေသံနဲ့ ဘီလီက
ပြောပါတယ်။

“ဒီလိုနဲ့ ဘီလီဟာ နွေတောင်ကုန်း
ကျောင်းရဲ့ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဖြစ်
လာပါတယ်။ ဘီလီအနေနဲ့ ပထမဆုံး ဘာ

လုပ်မယ် ထင်ပါသလဲ” လို့ ကျွန်တော်က မေးလိုက်တယ်။

“ကျွန်တော်လား၊ ဆရာကြီးရဲ့ အခန်းထဲကိုသွားပြီး လက်နှိပ်စက်ကို ယူ မှာပေါ့” လို့ သူက ခပ်သွက်သွက် ပြော လိုက်ပါတယ်။ ဘာမှ စနောင့်စနင်း ဖြစ် တဲ့ပုံ မပါဘူး။ ရှက်ရွံ့တဲ့ပုံ မရှိဘူး။

ဘီလီရဲ့ ပြဿနာဟာ လိင်ပြဿ နာလား၊ တန်ခိုးအာဏာ ပြဿနာလား။ ကျွန်တော်ကတော့ ဘီလီရဲ့ ပြဿနာဟာ တန်ခိုးအာဏာ ပြဿနာလို့ပဲ ယူဆပါ တယ်။ သူက ကျား (ကျွန်တော်) ကို သတ် ပစ်ချင်နေတာဟာ သူ့ဖခင်ကို ပထမဆုံး မြင်ရတဲ့အချိန်မှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ဆန္ဒကို ပဲ တင်ထပ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆန္ဒဟာ လိင်မှုကိစ္စနဲ့ ဘာမှ တိုက်ရိုက် ပတ်သက် စရာ မရှိပါဘူး။ ဘီလီရဲ့ စိတ်ကူးယဉ်မှု တွေဟာ တန်ခိုးအာဏာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စိတ်ကူးယဉ်တွေချည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ သူ ဟာ တခြားကလေးတွေကိုလည်း မယုံ နိုင်စရာ ဇာတ်လမ်းတွေ ပြောပြတတ် တယ်လို့ ကျွန်တော်ကြားရပါတယ်။ လေ ယာဉ်ပျံတွေ အများကြီးကို တစ်ပြိုင်တည်း မောင်းပြနိုင်ကြောင်း ပြောပါသတဲ့။ သူ ပြောသမျှအရာတိုင်းမှာ သူ့အတ္တ ပါဝင် နေပါတယ်။

အတားဆီး အပိတ်ပင်ခံရတဲ့ အလိုဆန္ဒဟာ စိတ်ကူးယဉ်မှုရဲ့ အစပါပဲ။ ကလေးတိုင်းဟာ ကြီးချင်ကြတယ်။ သူ ပတ်ဝန်းကျင်က သူ့ကို ငယ်တယ်လို့ ပြော နေပါတယ်။ ကလေးက ပတ်ဝန်းကျင်မှ ထွက်ပြေးတဲ့နည်းနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြန် လည် အောင် နိုင် ပါတယ်။ သူ ဟာ အတောင်ပံတွေကို ခတ်ပြီး ပျံသန်းနေ တတ်တယ်။ သူ့အိပ်မက်တွေကို တကယ်

ဖြစ်လာအောင် စိတ်ကူးယဉ်နေတတ် တယ်။ ဒရိုင်ဘာတစ်ယောက် ဖြစ်ချင်တဲ့ ဆန္ဒဟာ တန်ခိုးအာဏာဆန္ဒပါ။ အရှိန် ပြင်းပြင်းနဲ့ ခုတ်မောင်းသွားတဲ့ ရထားကို ထိန်းချုပ်ခြင်းဟာ တန်ခိုးအာဏာရဲ့ အကောင်းဆုံး သရုပ်တစ်ခုပါပဲ။

ပီတာပင်ကို ကလေးတွေ သိပ် သဘောကျတာရဲ့ အကြောင်းရင်းက ပီ တာပင်ဟာ လူကြီးအဖြစ်ကို မပြောင်းဘဲ ကလေးတစ်ယောက် အမြဲဖြစ်နေလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပီတာပင်ဟာ ငှက်လို ပျံ သန်းနိုင်ပြီး ပင်လယ်ဓားပြတွေကို အနိုင် ချနိုင်တာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ လူကြီး တွေလည်း ပီတာပင်ကို ကြိုက်ကြတာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့က တာဝန် မရှိတဲ့ ဘာမှ ရုန်းကန်စရာမလိုတဲ့ ကလေး ဘဝကို ပြန်ရောက်ချင်ကြတာကိုး။ ဒါပေ မယ့် ဘယ်ကလေးမှ ကလေးဘဝမှာ ရပ် မနေချင်ကြပါဘူး။ တန်ခိုးအာဏာ မက် တဲ့စိတ်က သူ့ကို ကြီးပြင်းချင်အောင် လှုံ့ ဆော်နေပါတယ်။

ကျွန်တော့်ကျောင်းမှာ အန်စီဆို တဲ့ ကျောင်းသူလေးတစ်ယောက် ရှိခဲ့ဖူး တယ်။ အရင်ကျောင်းမှာတုန်းက သူဟာ ကျောင်းစဉ်းကမ်းကို ချိုးဖောက်တဲ့နေရာ မှာ ခေါင်းဆောင်ပဲတဲ့။ အဲဒီကျောင်းက လက်မခံနိုင်တော့တာနဲ့ နွေတောင်ကုန်း ကို ရောက်လာပါတယ်။ ရောက်ပြီးလို့ နှစ် ညအကြာမှာ အန်စီဟာ ကျွန်တော်နဲ့ အပျော်သဘောမျိုး ရန်ဖြစ်ပါတယ်။ သုံး နာရီလောက်ကြာအောင် ကျွန်တော့်ကို ကန်ကျောက်တယ်၊ ကိုက်တယ်။ ကျွန်တော် စိတ်ဆိုးဒေါသထွက်အောင် လုပ်မယ်လို့ လည်း သူ့ပါးစပ်က ပြောတယ်။ ကျွန်တော် က ဒေါသမထွက်အောင် စိတ်ကိုထိန်းပြီး

ပြုံးနေခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ဆရာ
တစ်ယောက်က သီချင်းအေးအေးတစ်ပုဒ်
ကို တီးပြမှ အန်စီလည်း ငြိမ်သွားတော့
တယ်။

အန်စီအဖို့ ဘဝဟာ ရှုပ်ထွေးပွေ
လီနေပါတယ်။ နွေတောင်ကုန်းကျောင်းမှာ
သူ ချိုးဖောက်စရာ ဘာစည်းကမ်းဥပဒေ
မှ မတွေ့တဲ့အတွက် ကုန်းပေါ်ရောက်တဲ့
ငါးလို အနေရအထိုင်ရ ကျပ်နေတယ်။
တခြားကျောင်းသားတွေကြားမှာ ပြဿနာ
တွေဖြစ်အောင် ခလောက်ဆန်ဖို့ ကြိုးစား
တယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်ငယ်တဲ့ကလေးတွေ
ကြားမှာပဲ သူ့အောင်မြင်မှုရတယ်။ တစ်ခါ
တော့ ဝိုဏ်းဖွဲ့ပြီး ကျောင်းအာဏာပိုင်ကို
ဆန့်ကျင်ဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။ အမှန်
တကယ်မှာတော့ အန်စီဟာ စည်းကမ်း
ဥပဒေကို ချစ်မြတ်နိုးသူတစ်ယောက်ပါ။
ဒါပေမယ့် အရွယ်ရောက်သူတွေ ကြီးစိုးတဲ့
စည်းကမ်းဥပဒေ နယ်မြေလောကအတွင်း
မှာ သူ့ရဲ့တန်ခိုးအာဏာကို ပြသဖို့ နေရာ
မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် စည်းကမ်းဥပဒေကို
ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်တဲ့ဘက်ကို ရွေးချယ်လိုက်
တာသာ ဖြစ်ပါတယ်။

အန်စီရောက်ပြီး တစ်ပတ်အကြာ
မှာ ကျွန်တော်တို့ အထွေထွေ အစည်း
အဝေးတစ်ခု လုပ်ပါတယ်။ အန်စီက
မတ်တတ်ရပ်ပြီး အားလုံးကို သရော်
လှောင်ပြောင်တဲ့မျက်နှာနဲ့ ကြည့်ရင်းနဲ့
“ကျွန်မအနေနဲ့ စည်းကမ်းတွေကို ချိုးဖျက်
ပစ်ဖို့ ဆန္ဒမဲပေးချင်ပါတယ်” လို့ ပြော
တယ်။ ဒီအခါမှာ ကျွန်တော်တို့ကျောင်း က
ကလေးထိန်းကလည်း မတ်တတ်ထရပ် ပြီး
ပြောပါတယ်။ “လူတိုင်းလိုက်နာတဲ့
စည်းကမ်းဥပဒေတွေကို မလိုချင်ဘူးလို့
အန်စီက ပြောနေပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့

လည်း ဘာစည်းကမ်းဥပဒေမှ မရှိဘဲ နေ
တာမျိုးကို အကြံပြုလိုပါတယ်။ စည်းမဲ့
ကမ်းမဲ့နေကြရအောင်လား”

“ဟုတ်ပြီဟေ့” လို့ အန်စီက အော်
လိုက်ပါတယ်။ နောက်ပြီး ကျောင်းသား
တွေကို အခန်းထဲက ဦးဆောင်ခေါ်ထုတ်
သွားတယ်။ ဒါမျိုးကို အန်စီအနေနဲ့
အလွယ်တကူ လုပ်သွားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘာ
ကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျောင်းသားတွေက

အန်စီအဖို့ ဘဝဟာ
ရှုပ်ထွေးပွေလီနေပါတယ်။
နွေတောင်ကုန်းကျောင်းမှာ သူ
ချိုးဖောက်စရာ
ဘာစည်းကမ်းဥပဒေမှ
မတွေ့တဲ့အတွက်
ကုန်းပေါ်ရောက်တဲ့ ငါးလို
အနေရအထိုင်ရ ကျပ်နေတယ်

တော်တော်ငယ်ကြသေးတာကိုး။ လူမှုရေး
စည်းကမ်းကို သိတဲ့အသိစိတ်မျိုး မွေးနိုင်
လောက်တဲ့ အသက်ကိုမှ မရောက်ကြသေး
တာကိုး။

အန်စီဟာ ကလေးတွေကို အလုပ်
ခန်းထဲ ခေါ်သွားတယ်။ ကလေးတွေအား
လုံး လွှဲကိုယ်စီကိုင်လိုက်ကြတယ်။ ကလေး
တွေက သီးပင်စားပင် မှန်သမျှကို လွှဲနဲ့
တိုက်ပစ်ကြစို့လို့ ကြေညာကြတယ်။
ကျွန်တော်ကတော့ ထုံးစံအတိုင်း ဥယျာဉ်
ထဲသွားပြီး မြေတူးနေခဲ့ပါတယ်။

ဆယ်မိနစ်လောက် ကြာတော့
အန်စီက ကျွန်တော့်ဆီ ရောက်လာတယ်။
“ဆရာကြီး ... ကျွန်မတို့ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖြစ်

နေတာကိုရပ်ပြီး စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ ဖြစ်လာ
အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ” တဲ့။ သူက
လေသံပျော့ပျော့နဲ့ မေးပါတယ်။

“ငါ အကြံမပေးတတ်ဘူး” လို့
ကျွန်တော် ပြန်ဖြေလိုက်တယ်။

“နောက်ထပ် အထွေထွေ အစည်း
အဝေး ထပ်လုပ်လို့ရမလား”

“မင်းလုပ်ချင်လုပ်ပေါ့။ ငါတော့
မတက်ဘူး။ ငါတို့ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့နေဖို့ ဆုံး
ဖြတ်ပြီးပြီလေ”

အန် စီ ထွက် သွား ပါ တယ်။
ကျွန်တော်က မြေဆက်တူးနေခဲ့တယ်။

ခဏကြာတော့ အန်စီ ပြန်လာ
တယ်။

“ကျွန်မတော့ ကလေးတွေနဲ့
အစည်းအဝေးလုပ်ခဲ့ပြီ။ ကလေးတွေအား
လုံးက လူတိုင်းပါတဲ့ အထွေထွေအစည်း
အဝေးတစ်ခုလုပ်ဖို့ မဲပေးကြပါတယ်။
ဆရာကြီး ဒီအစည်းအဝေးကို တက်ပါ
နော်”

“လူတိုင်း တက်ရမယ် ဟုတ်လား။
အေး၊ ဒါဆို ငါတက်မယ်”

ဒီတစ်ခါ အစည်းအဝေးမှာတော့
အန်စီဟာ လေးလေးနက်နက် တည်တည်
ကြည်ကြည် ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်
တို့အားလုံး နဂိုစည်းကမ်းဥပဒေတွေကို
အေးအေးဆေးဆေး ပြန်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြ
တယ်။ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ကာလအတွင်းမှာ
စုစုပေါင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကတော့ အဝတ်
လှန်းတဲ့ ဝါးလုံးတိုင်တစ်ချောင်းကို လွှဲနဲ့
နှစ်ပိုင်းပိုင်းပစ်တာ တစ်ခုပဲ ရှိပါတယ်။

အန်စီဟာ ဂိုဏ်းဖွဲ့ပြီး ကျောင်း
အာဏာပိုင်ကို ဆန့်ကျင်တာမျိုးနဲ့ ပျော်
ရွှင်မှုကို ရှာခဲ့ပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းအတန်
ကြာအောင် ဒါမျိုး သူလုပ်နေခဲ့တယ်။

သူဟာ ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်မှုကို လှုံ့ဆော်ပြီး
သူ မုန်းတီးတဲ့အရာကို လုပ်နေခဲ့ပါတယ်။
တကယ်တော့ သူဟာ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖြစ်
မှုကို မုန်းတီးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူဟာ
တခြားသူတွေကို ခေါင်းဆောင်ညွှန်ကြား
နေရတဲ့အခါမျိုးမှာသာ ပျော်ရွှင်တတ်သူ
လည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဆရာကို ဆန့်ကျင်
ပုန်ကန်တဲ့နည်းနဲ့ ဆရာထက် ပိုအရေးပါ
တဲ့သူဖြစ်အောင် သူ့ကိုယ်သူ လုပ်နေပါ
တယ်။ သူဟာ စည်းကမ်းဥပဒေကို ဖန်
တီးတဲ့ တန်ခိုးအာဏာကို မုန်းတီးတဲ့
အတွက် စည်းကမ်းဥပဒေကို မုန်းတီးနေ
ခြင်းပါ။ အန်စီဟာ အပြစ်ပေးတတ်တဲ့
မိခင်နဲ့ သူ့ကိုယ်ကို ထပ်တူပြုနေခြင်း ဖြစ်
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ပါးသူအပေါ်
ညှဉ်းပန်းရက်စက်လိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်နေပါ
တယ်။ အာဏာပိုင်အပေါ်ထားတဲ့ သူ့ရဲ့
မုန်းတီးစိတ်ဟာ သူ့အမေရဲ့ အာဏာကို
မုန်းတီးမှုပဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တွေးကြည့် ရင်
မြင်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီး သူ့မရဲ့
အတွင်းအဇ္ဈတ္တမှာ ရှိနေတဲ့ အမိန့်ပေးတဲ့
မိခင်အပေါ် မုန်းတီးခြင်းလည်း ဖြစ်တာ ကို
သိနိုင်ပါတယ်။

ဒီလို အာဏာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
ပြဿနာမျိုးဟာ လိင်နဲ့ဆိုင်တဲ့ ပြဿနာ
မျိုးထက် ကုသဖို့ခက်တာ တွေ့ရတယ်။
လိင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသိမှား အမြင်မှား
ဖြစ်အောင်လုပ်တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ၊
သွန်သင်ဆုံးမမှုတွေကို ရှာဖွေရတာက လွယ်
ပါသေးတယ်။ ကလေးတစ်ယောက်ကို
ရက်စက် အနိုင်ကျင့်တဲ့ အာဏာရှင်
တစ်ယောက်ဖြစ်လာအောင် လုပ်ပေးတဲ့
အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ ဆုံးမသွန်သင်မှုတွေ ကို
ဖော်မြစ်ရှာဖို့က တကယ်ခက်ခဲလှပါ တယ်။
ကျွန်တော် လက်လျှော့ခဲ့ရတဲ့

အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ရှိဖူးတယ်။ ဂျာမနီမှာ ကျွန်တော် ဆရာလုပ်ခဲ့တုန်းက အဖြစ် အပျက်ပါ။ ကျွန်တော့်ဆီကို ဆလပ်လူမျိုး မိန်းကလေးတစ်ယောက် ပို့လိုက်ပါတယ်။ နာမည်က မာရီဆလာဗာတဲ့။ အသက်က ၁၃ - နှစ်ပဲ ရှိပါတယ်။ မာရီဆလာဗာဟာ သူ့အဖေကို သည်းသည်းထန်ထန် မုန်းတီးပါတယ်။ ဒီကလေးမဟာ ကျွန်တော့် ကျောင်းကို အကြီးအကျယ် ဒုက္ခပေးတာ ခြောက်လကြာအောင် ပါပဲ။ သူ့ဟာ ကျောင်းအစည်းအဝေးတွေမှာ ကျွန်တော့် ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ပါတယ်။ တစ်ခါတော့ ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းက ထုတ်ပစ်ဖို့ လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု သူဦးဆောင်လုပ်ပါတယ်။ သူက ကျွန်တော်ဟာ ဒီကျောင်းမှာ ဘာမှ အသုံးမဝင်ဘူးလို့ အကြောင်းပြပါတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော် သုံးရက်အလုပ်ပြုတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပျော်ပျော်ပဲ။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးရင်း အချိန်ကုန်နေခဲ့ပါတယ်။ ကံဆိုးချင်တော့ နောက်ထပ် အစည်းအဝေးလုပ်ပြန်ရော။ ဒီအစည်းအဝေးမှာ ကျွန်တော့်ကို အလုပ်ပြန်သွင်းဖို့ မဲပေးကြပြန်တယ်။ (ကန့်ကွက်မဲ တစ်မဲတော့ ရှိနေသေးရဲ့။)

မာရီဆလာဗာဟာ “ကျွန်မကတော့ ကျောင်းမှာ ဩဇာပေးတဲ့ ဘယ်လိုလူကြီးကိုမှ အလိုမရှိဘူး” ဆိုတဲ့ စကားကို အမြဲတမ်း ပြောနေပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အတ္တက သိပ်ကြောက်စရာပဲ။ နောက်ပြီး သူ့ဟာ အာဏာရှင်စိတ် ရှိသူပါ။ သူ့ကျောင်းကထွက်တော့ (သူ့အဖေကို ကျွန်တော် ဘာမှ မပြုပြင်ပေးနိုင်ခဲ့ဘူးလို့ ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့ရတယ်) သူ့လက်ကို ဆွဲယမ်းရင်း -

“ငါတော့ မင်းကို သိပ်မကူညီနိုင်ခဲ့ဘူးနော်၊ ဟုတ်လား” လို့ ပြေပြေပြစ်ပြစ်

ပဲ ပြောလိုက်တယ်။

“ဘာကြောင့် မကူညီနိုင်ခဲ့တာလဲ သိလား”

သူက စိတ်မပါတဲ့ အပြုံးနဲ့ ပြန်မေးပါတယ်။

“ကျွန်မ ပြောပြမယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ ကျောင်းကို ကျွန်မရောက်ရောက်ချင်းနေ့မှာပဲ ကျွန်မဟာ သေတ္တာတစ်လုံး လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာကြီးက သံမှိုတွေသုံးတာ များလွန်းတယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဆရာကြီးဟာလည်း ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ ရှိသမျှ တခြားကျောင်းအုပ်ကြီးတွေနဲ့ အတူတူပဲ၊ ဘာမှမထူးဘူးလို့ ကျွန်မ သိလိုက်တယ်။ ဆရာကြီးဟာလည်း ဩဇာပေးတဲ့လူပဲ။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဆရာကြီး ကျွန်မကို ဘာမှ မကူညီနိုင်တော့တာပဲ”

“မင်းပြောတာ မှန်တယ်။ သွားတော့နော်” လို့ ကျွန်တော်က ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။

အမုန်းစိတ်ဆိုတာ အပိတ်ပင်ခံရတဲ့ အချစ်စိတ် မဟုတ်ဘဲ အပိတ်ပင်ခံရတဲ့ တန်ခိုးအာဏာစိတ် ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေကို ကျူးလွန်တာဟာ အဲဒီအပိတ်ပင်ခံရတဲ့ အာဏာစိတ်ပါပဲ။ လူသတ္တဝါဟာ ကောင်းမွန်ပါတယ်။ သူ့ဟာ ကောင်းမွန်တဲ့ သုစရိုက်မှုတွေကို လုပ်ချင်ပါတယ်။ သူတစ်ပါးကို ချစ်ခင်ပြီး ကိုယ့်ကိုလည်း ချစ်ခင်စေချင်ပါတယ်။ အမုန်းစိတ်နဲ့ ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်မှုဟာ အပိတ်ပင်ခံရတဲ့ အချစ်စိတ်နဲ့ အပိတ်ပင်ခံရတဲ့ တန်ခိုးအာဏာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ခင်မောင်စိုး

ညွှန်း - Power And Authority by A.S Neill)

ကြယ်များဆီသွားခြင်း၏ ပြဿနာများ

အိုက်စက်အာစီမော့ (Isaac Asimov) သည် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရုရှားနိုင်ငံ၌ မွေးဖွားပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ကြီးပြင်းလာသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် သိပ္ပံဝတ္ထုများကို ရေးသား၍ ထင်ရှားလာသူ ဖြစ်သည်။ ယခု ရေးသားဖော်ပြမည့် အကြောင်းအရာမှာ (Foundation) အမည်ရှိ ဝတ္ထုထဲမှ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အချက်အလက်များ ဖြစ်သည်။

အချိန်မှာ ခရစ်နှစ် ၁၂၀၀၀။ ကြယ်တာရာများဆီသို့ တိုတောင်းသော အချိန်အတွင်း သွားလာနိုင်သည့်ကာလ ဖြစ်သည်။ ကြယ်များဆီသို့ တိုတောင်းသော အချိန်အတွင်း သွားလာနိုင်ခြင်းဟူသော ဝေါဟာရ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သာမန်လူများ အနေဖြင့် နားလည်ရန် ခဲယဉ်းပါလိမ့်မည်။ ဤကိစ္စကို အများနားလည်အောင် ရှေးဦးစွာ ရှင်းပြပါမည်။

ရုပ်ဝတ္ထုများထဲတွင် အလင်း၏ သွားနှုန်းသည် အမြန်ဆုံးဖြစ်၏။ တစ်စက္ကန့်လျှင် မိုင်ပေါင်း တစ်သိန်း ရှစ်သောင်းခြောက်ထောင် (186,000 miles/sec) ဖြစ်သည်။ အနီးဆုံးသော ကြယ်ကို ပင်လျှင် အချိန်ခြောက်နှစ်လောက်ကြာအောင် သွားရသည်။ အခြားသောကြယ်များဆီသို့ အလင်းသွားနှုန်းဖြင့် သွားလျှင် ပင်လျှင် နှစ် - ငါးဆယ်၊ တစ်ရာ၊ တစ်

ထောင်၊ တစ်သောင်းမက သွားရသည်။ ထို့ကြောင့် ကြယ်များဆီသို့ အချိန်တိုအတွင်း သွားနိုင်ရန်အတွက် မည်မျှသော နှုန်းဖြင့် သွားရမည်ကို စဉ်းစားကြည့်နိုင်ပါသည်။

သိပ္ပံပညာသည် အလွန်တိုးတက်လာသည့်အတွက် အလင်းသွားနှုန်းထက် အဆပေါင်းများစွာ သွားနိုင်သော ခုံးယုံယာဉ်များ တီထွင်နိုင်သည့်အတွက် နှစ်ပေါင်း တစ်ရာလောက် သွားရမည့်ကြယ်ဆီသို့ တစ်ရက်ဖြင့် ရောက်အောင် သွားနိုင်သည်တည်း။ အဲလဘတ်အိုင်စတိုင်း (Albert Einstein) ၏ အချိန်ဆိုင်ရာ နိယာမများကို ဘယ်လိုလုပ်မည်နည်း။

$$M = \frac{m}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$$

ဟူသော ညီမျှခြင်း၏ အကျိုးဆက်ကို ကြည့်ပါ။ ရှေးအခါက အရာဝတ္ထု၏ အလေးချိန်သည် ၎င်း၏သွားနှုန်းနှင့် ဘာမှမဆိုင်ဟု ထင်ကြသည်။

အရာဝတ္ထု၏ အလေးချိန်သည် သူရပ်နေသည်ဖြစ်စေ၊ သွားနေသည်ဖြစ်စေ အတူတူပဲ ဖြစ်သည်ဟု လက်ခံထားကြသည်။ သို့သော် အိုင်စတိုင်း၏ ညီမျှခြင်းက ၎င်းသည် မမှန်ကန်ကြောင်းကို

ပြသသည်။ ဤညီမျှခြင်း၏ အဆိုအရ အရာဝတ္ထုတစ်ခုသည် သွားနေလျှင် အလေးချိန်သည် တိုးလာ၏။ သွားနှုန်း တိုးလာလျှင် အလေးချိန်လည်း တိုးလာ၏။ ဤကဲ့သို့ အလေးချိန် တိုးလာခြင်းကို အလင်းသွားနှုန်း၏ ပမာဏသို့ နီးကပ် လာသောအခါမှသာ သိသာထင်ရှားလာ ၏။ အလင်းသွားနှုန်း ဆယ်ပုံတစ်ပုံလောက် သို့ ရောက်လာလျှင် အလေးချိန်သည် နှစ်ရာပုံတစ်ပုံလောက် တိုးလာ၏။ အလင်း သွားနှုန်းဖြင့် သွားနေလျှင် အလေးချိန် သည် အနန္တကိန်း (infinity) ဖြစ်သွား၏။ အနန္တကိန်း ဟူသည်မှာ ကိန်းအားလုံးထက် ကြီးသောကိန်း ဖြစ်၏။ လူတစ်ယောက် ၏ အလေးသည် အနန္တကိန်း ဖြစ်လာလျှင် ထိုလူသည် ယင်းအလေးချိန်ကို မည်သို့ ခံနိုင်မည်နည်း။ ခံနိုင်သည်ထားဦး

$$F \propto \frac{m_1 m_2}{d^2}$$

ဟူသော ပုံသေနည်းအရ ဆွဲငင် အားကလည်း အနန္တ ဖြစ်လာမည်။ ထို အခါတွင် အနားရှိ အရာဝတ္ထုများသည် သူ့ကို ပြေးကပ်မည်။

အကယ်၍ လူ၏သွားနှုန်း ဖြစ် သော v သည် အလင်း၏နှုန်း c ထက် ကြီးသွားလျှင် အလေးချိန်သည် ကိန်း ယောင် (imaginary number) ဖြစ်သွား မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အလေးချိန်သည် သုညလည်း မဟုတ်၊ အပေါင်းကိန်း၊ အနုတ်ကိန်းတို့လည်း မဟုတ်၊ အနန္တကိန်း လည်း မဟုတ်၊ ဧကန်တကယ် မရှိသော ကိန်းဂဏန်း ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ထိုအခါ လက်တွေ့အားဖြင့် ဘာဖြစ်မည်နည်း။ လူ ကိုယ်တိုင်လည်း ရှိဦးမည်လော။

အလင်း၏သွားနှုန်းဖြင့် သွားခြင်း

နှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်ပြဿနာ တစ်ခု ရှိသေးသည်။ ၎င်းမှာ အိုင်စတိုင်း၏ အချိန်ညီမျှခြင်း (Time Equation) ဖြစ် ၏။

$$t' = t \sqrt{1 - \frac{v}{c^2}}$$

ဤညီမျှခြင်းတွင် သွားနှုန်းဖြစ် သော v သည် အလင်း၏ သွားနှုန်း c နှင့်တူလျှင် အချိန် t' သည် သုည ဖြစ် သွားမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အချိန်သည် ရပ် တန့်သွားမည် ဖြစ်၏။ အချိန်သည် ရပ် တန့်သွားလျှင် ဘာတွေဖြစ်မည်နည်း။ အခြားသူများအဖို့ ဆယ်နှစ်၊ အနှစ်နှစ် ဆယ်၊ သုံးဆယ် ကြာသွားသော်လည်း အချိန်ရပ်တန့်နေသူအဖို့ ဘာမှ အပြောင်း အလဲမရှိ။ အထင်ရှားဆုံးမှာ သူ၏အသက် သည် ကြီးမသွားဘဲ ရှိနေမည်။

အကယ်၍ အလင်းနှုန်းထက် ပို သွားလျှင် အချိန်သည် ကိန်းယောင် (imaginary number) ဖြစ်သွားပြန်၏။ ထို လူအဖို့ အချိန်ဟူသည် ဧကန်တကယ် မရှိ သောအရာ ဖြစ်သွား၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ထို လူနှင့် သူပတ်ဝန်းကျင်တို့ မည်သို့မည်ပုံ ဖြစ်လာမည်နည်း။ အလေးချိန်ဟူသည် လည်း ဧကန်တကယ်မရှိ၊ အချိန်ဟူသည် လည်း ဧကန်တကယ် မရှိသော အဖြစ် သည် ဘယ်လိုဖြစ်မည်နည်း။ စိတ်ကူး ကြည့်၍ပင် မရ ဖြစ်နေပါသည်။

ထိုအခါ ဤသို့ စဉ်းစားကြည့်နိုင် သည်။ အိုင်စတိုင်း၏ ညီမျှခြင်းများသည် သင်္ချာညီမျှခြင်းများသာ ဖြစ်သဖြင့် ဧကန် တကယ် လက်တွေ့ ဖြစ်ချင်မှဖြစ်မှာပေါ့။ သို့သော် အိုင်စတိုင်း၏ ညီမျှခြင်းများကို ယခုအခါတွင် လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုများ ပြု လုပ်ကြည့်သောအခါ လောလောဆယ်

လုပ်ကြည့်နိုင်သော အတိုင်းအတာအထိ မှန်ကန်နေကြောင်းကို တွေ့ထားသည်။ လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုတွင် အိုင်စတိုင်း ပြောခဲ့သော အဆိုတစ်ခုကို အခြေခံသည်။ ယင်းအဆိုမှာ အလွန်ရှင်းလင်းပါသည်။

Time is what the clock reads.
အချိန်ဆိုတာဟာ နာရီက ပြသတဲ့ဟာပါပဲ။

အာကာသထဲသို့ သွားသောခုံးပျံ ယာဉ်များသည် အလွန် လျင်မြန်ပါသည်။ သိပ္ပံပညာရှင်များသည် အဏုမြူစွမ်းအင်ဖြင့် ချိန်ကိုက်ထားသော နာရီနှစ်လုံးကို ပြုလုပ်ထားသည်။ နာရီတစ်လုံးကို ခုံးပျံယာဉ်ပေါ် တင်ပေးလိုက်ပြီး တစ်လုံးကို ကမ္ဘာတွင် ထားထားသည်။ ခုံးပျံယာဉ်ကမ္ဘာသို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ ခုံးပျံယာဉ်ပေါ် ပါသွားသော နာရီသည် တစ်စက္ကန့်၏ ဆယ်သန်းပုံတစ်ပုံလောက် နှေးနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ခုံးပျံယာဉ်ပေါ်သို့ ပါသွားသော အာကာသယာဉ်မှူးများအဖို့ အချိန်သည် တစ်စက္ကန့်၏ ဆယ်သန်းပုံတစ်ပုံလောက် နှေးသွားသည်။ တစ်နည်းပြောရသော် သူတို့၏ အသက်သည် တစ်စက္ကန့်၏ ဆယ်သန်းပုံတစ်ပုံလောက် ငယ်သွားသည်။ ဤလက်တွေ့ စမ်းသပ်မှုကို ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်လောက်က အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စာဖတ်သူအနေဖြင့် ဤသို့ စဉ်းစားကောင်း စဉ်းစားမည်။ တစ်စက္ကန့်ရဲ့ ဆယ်သန်းပုံတစ်ပုံလောက် အချိန်လေးတိုသွားတာ ဘာအရေးကြီးသလဲ။

သို့သော် ဤသို့စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လူအများက လက်ခံထားသည်မှာ အချိန်ကို ဆွဲထားလို့မရဟူသော အချက်ဖြစ်

သည်။ သို့သော် ဤလက်တွေ့စမ်းသပ်မှု၏ ရလဒ်အရ အချိန်ကို ဆွဲထားလို့ ရသည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ နည်းနည်းလေးပဲ ဆွဲထားတာများ ဘာဖြစ်လဲဟု မေးစရာရှိသည်။ မည်မျှပင် နည်းစေကာမူ အချိန်ကို ဆွဲထား၍ရသည် ဟူသည်ကို ပြလိုက်ခြင်းသည် အလွန် ကြီးမားသော တိုးတက်မှုကြီးဖြစ်၏။ နည်းနည်းရလျှင် များများလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သင်္ချာသဘောတရားအရ ပြောရလျှင် အနန္တကိန်း (infinity) မဟုတ်တော့သော အရာအားလုံးသည် အကန့်အသတ်ရှိသော (finite ဖြစ်သော) အရာ ဖြစ်၏။ မိုးစက်ကလေးသည် မည်မျှပင် သေးစေကာမူ စုလိုက်လျှင် မြစ်၊ ချောင်း၊ ပင်လယ်၊ သမုဒ္ဒရာကြီးများ ပြည့်နိုင်၏။ သဲမှုန့်လေးများသည် မည်မျှပင် သေးစေကာမူ သုညမဟုတ်သောကြောင့် စုလိုက်လျှင် တောင်ကြီးဖြစ်သွားနိုင်၏။ သုည မဟုတ်သော ကိန်းဂဏန်းသည် မည်မျှပင် သေးငယ်စေကာမူ လုံလောက်သော အရေအတွက်ပေါင်းလျှင် ကြီးချင်သလောက် ကြီးနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် အချိန်ကို အနည်းငယ် ဆွဲထားနိုင်လျှင် များများလည်း ဆွဲထားနိုင်၏။ ရပ်လည်း ရပ်တန့်နိုင်၏။ ဤသည်ကား အလင်းသွားနှုန်းနှင့် ၎င်းထက် မြန်အောင် သွားခြင်းတို့၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်သည်။

ကြယ်များဆီသို့ သွားခြင်းကို ဆက်ကြပါစို့။ ဤသို့ ပြောလိုက်ခြင်းသည် ပင်လျှင် စကားပရိယာယ်တစ်ခု ဖြစ်၏။ ရေနွေးအိုးထဲက ရေနွေးဆူခြင်းကို ရေနွေးအိုး ဆူသည်ဟူ၍ ပြောသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။

ကြယ်ဟူသည် နေဖြစ်၏။ ကြယ်

တော်တော်များများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေ စကြဝဠာတွင် မြင်နေရသည့်နေထက် များစွာ တောက်ပ၊ ပူပြင်းသည်။ ထို့ကြောင့် ကြယ်များဆီသို့ သွား၍မရပါ။ သို့သော် နေကို လှည့်ပတ်နေသော ဂြိုဟ်များ ရှိသလို ကြယ်များကို လှည့်ပတ်နေသော ဂြိုဟ်များ ရှိနိုင်ပါသည်။ ယင်းဂြိုဟ်များထဲတွင် ကမ္ဘာကဲ့သို့ လူများနေထိုင်သော ဂြိုဟ်များလည်း ရှိနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ကြယ်များဆီသို့ သွားသည်ဟူရာတွင် ၎င်းတို့ကို လှည့်ပတ်နေသော ဂြိုဟ်များဆီ သွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ဝတ္ထု၏ အစဖြစ်သော သတ္တရာ၏ တစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် ရုပ်အားဖြင့် သွားခြင်းမဟုတ်ဘဲ စွမ်းအင်ပြောင်းခြင်း (transfer of energy) ကိုသုံး၍ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ သွားသည့်နည်းလမ်းကို သုံးသည့်ခေတ် ဖြစ်နေသည်။ ဤနည်း တွင် အလင်း၊ အသံ၊ အပူ၊ လျှပ်စစ်၊ သံလိုက်စွမ်းနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုအားလုံးသည် စွမ်းအင်၏ ပုံစံအမျိုးမျိုးမျှသာ ဖြစ်သည်ဟူသော နိယာမကို သုံးသည်။ စွမ်းအင်အမျိုးမျိုးသည်လည်း တစ်ခုမှတစ်ခု အပြန်အလှန် ပြောင်းနိုင်သောအရာများ ဖြစ်သည်ကိုလည်း ဂျိန်းကလားမက္ကစဝဲ (James Clerk Maxwell) (1831 - 1879) ၏ သင်္ချာညီမျှခြင်း ခြောက်ခုမှ သိပြီးဖြစ်၏။ ၂၀ - ရာစုနှစ်တွင် မက္ကစဝဲ၏ ညီမျှခြင်းများကိုကမ္ဘာကြီးကို ပြောင်းလဲစေသော ညီမျှခြင်းများဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ သတ္တရာ၏ တစ်သောင်းနှစ်ထောင်တွင် ယင်းညီမျှခြင်းများသည် စကြဝဠာကြီးကို ပြောင်းလဲစေသော ညီမျှခြင်းများဟု ခေါ်တွင်လာသည်။

ယင်းညီမျှခြင်းများအရ စွမ်းအင်

ပြောင်းခြင်း နိယာမဖြင့် ကွန်ပျူတာခေတ်တွင် အသံနှင့် အရုပ်တို့ကို ပြောင်းသည့် သဘောအတိုင်း ရုပ်ဝတ္ထုကိုပါ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြောင်းလိုက်ခြင်းကို Jump through hyper-space ဟိုက်ပါအာကာသကို ဖြတ်၍ ခုန်ခြင်းဟုခေါ်၏။ ဤနည်းဖြင့် အာကာသထဲတွင် ခရီးသွားခြင်းသည် ခရီးသွားလာရေးကို တစ်ခေတ်ပြောင်းပစ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်က ခရီးသွားသည့် အချိန်သည် အကွာအဝေးကို မှီနေ၏။ ယင်းမှီနေခြင်းကို ဟိုက်ပါ အာကာသကို ဖြတ်၍ခုန်ခြင်းက လုံးဝ ဖျောက်ပစ်လိုက်၏။ ခရီးသွား၍ ကြာသောအချိန်သည် မိုင်ပေါင်း တစ်သန်းနှင့် သန်းတစ်ထောင်၊ သန်းတစ်သိန်း စသည်တို့အတွက် အတူတူဖြစ်၏။ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း ကြယ်များဆီသို့ ရောက်နိုင်နေ၏။ ဤကဲ့သို့ သွားရန်အတွက် စထွက်သည့်နေရာတွင် ထွက်ပေါက် (output) အမည်ရှိ အခန်းကျဉ်းလေး တစ်ခုနှင့် ရောက်လိုရာအရပ်တွင် ဝင်ပေါက် (input) သို့မဟုတ် လက်ခံရာဌာန (receiver) အမည်ရှိ အခန်းကျဉ်းလေးတစ်ခု ရှိရမည်။ ဝင်ပေါက်ထဲ သို့ ဝင်ပြီး စွမ်းအင်ပြောင်းလဲခြင်း ပြုလုပ်လိုက်လျှင် လက်ခံရာဌာနသို့ အချိန်တိုအတွင်း ရောက်သွား၏။ သဘောအားဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြားလွှင့်စက်နှင့် ဖမ်းစက် (တီဗီ) တို့အတိုင်းဖြစ်၏။ တွာခြားချက်မှာ ရုပ်ဝတ္ထုတစ်ခုလုံး ကိုယ်တိုင်ရောက်သွားခြင်း ဖြစ်၏။

ဤသည်ကား Isaac Asimov ၏ Foundation ဝတ္ထု၏ အစ၏ နိဒါန်းအညွှန်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

COSMOS I

သုံးဖက်လွန် မဟာစကြဝဠာ

အောင်ကျော်

မဟာစကြဝဠာကြီးကို အရွယ်ချဲ့ကာ ခြုံငုံ သုံးသပ်ကြည့်ကြရာတွင် အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်တည်းဟူသော အတိုင်းအတာသုံးခု ဖြင့် မလုံလောက်တော့ကြောင်း သိလာကြ သည်။ ၎င်းဘက်သုံးဖက်ထက် ပိုနေ ကြောင်း ထင်ရှားသိသာလာသည်။ ဟာ လာဟင်းလင်း ဖြစ်နေသော နေရာလပ် တို့တွင် ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ရှိနေနိုင်ကြောင်း ယူဆလာကြသည်။ ၎င်းပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ အာရုံခံအင်္ဂါတို့ဖြင့် သိနိုင်စွမ်း မရှိသည့်အပြင် တိုင်းတာပေးနိုင်သော ကိရိယာလည်း မပေါ်ပေါက်သေးသဖြင့် တွေးဆကြည့်ရုံမျှဖြင့် ကျေနပ်ရောင့်ရဲနေ ကြရသည်။

နေစကြဝဠာ ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်နေပုံကို အရွယ်ချဲ့ကြည့်ပါက သိသာ ထင်ရှားမည် ထင်သည်။ လက်ရှိနေမင်းကို ခြောက်လက်မ အရွယ်အစားသို့ ချဲ့ပစ် မည်။ ထိုအခါ ကျွဲကောသီးအရွယ်အစား ဖြစ်သွားမည်။ ထိုအချိုးအစားအတိုင်း နေ စကြဝဠာ တစ်ခုလုံးကို ချဲ့လျှင် မာကျူရီ သည် နေမင်းထံမှ ၇ - ကိုက်အကွာတွင် ရှိမည်။ ဗီးနပ်သည် ၁၃ - ကိုက်အကွာ တွင် ရှိမည်။ မြေကမ္ဘာသည် ၁၈ - ကိုက် အကွာတွင် ရှိမည်။ မားမှာ ၂၇ - ကိုက် အကွာတွင် ရှိမည်။ ၎င်းတို့၏ အရွယ် အစားမှာ ပင်အုပ်ခေါင်းထက်ပင် ငယ်နေ

သည်။ ဘောလုံးကွင်းအလယ်တွင် ကျွဲ ကောသီးတစ်လုံး ရှိနေပြီး ပင်အုပ်ခေါင်း ကလေးသုံးခု ချပေးထားသကဲ့သို့ ရှိသည်။ နေရာလပ်များဖြင့်သာ အတိပြီး၏။

အရွယ်အစားကြီးသော ဂျူပီတာ ကို ထပ်ထည့်လျှင် မြေပဲဆံအရွယ်ရှိမည်။ နေမင်းထံမှ ကိုက် - ၉၀ အကွာတွင် ရှိ သည်။ ဆေတန်မှာ ကိုက် - ၁၇၀ ဝေး သောနေရာတွင် ရှိမည်။ ယူရေးနပ် ကိုက် ၃၅၀ နှင့် နက်ပကျွန်း ကိုက် - ၅၄၀ တွင် ရှိကြမည်။ ပလူတိုမှာ ကိုက် - ၇၀၀ အကွာတွင်ရှိပြီး ငွေမှုန်ငွေစကလေးတစ်ခု မျှသာ အရွယ်အစားရှိမည်။ တော်ရုံတန်ရုံ ဖြင့် မမြင်သာပေ။

နေစကြဝဠာသည် ထိုသို့ ဟာလာ ဟင်းလင်း ဖြစ်နေသည်။ အလားတူပင် စကြဝဠာတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြားသည် လည်းကောင်း၊ စကြဝဠာ တစ်ခုချင်းသည် လည်းကောင်း ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်နေ သော နေရာများ လွှမ်းမိုးနေသည်။ စကြ ဝဠာတိုက်ပေါင်းများစွာ ပါဝင်သော မဟာ စကြဝဠာကြီး တစ်ခုလုံးသည် ဟာလာ ဟင်းလင်းဖြစ်နေသော နေရာများကိုသာ တွေ့ရသည်။

ထိုသို့ရှိသော မဟာစကြဝဠာကြီး ကို သုံးဖက်လွန်လောကအဖြစ် စဉ်းစား ကြည့်သောအခါ ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်

နေသော နေရာတို့သည် နေရာလပ်သက် သက်မျှသာဟု မဆိုသာကြောင်း၊ ပုံပန်း သဏ္ဌာန်ဟူသော အရာက နေရာဝင်ယူ ထားခြင်း ရှိနေကြောင်းတို့ကို တင်ပြလာ နိုင်ကြသည်။ မဟာစကြဝဠာကြီးသည် အလွန်တရာ ကျယ်ဝန်းလှသည် မှန်သော် လည်း အနန္တဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း တင်ပြ လာကြသည်။ သုံးဖက်လွန်ပုံသဏ္ဌာန် တွင် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သည် အခွံတစ်ခု သဖွယ် လုံနေအောင် ဖုံးကာပေးထား သည်ဟု ယူဆကြသည်။

အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်ကဲ့သို့သော သဘောသဘာဝရှိသည့် တာတစ်ခုအဖြစ် (Fourth Dimension) စတုတ္ထတာကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာကြသည်။ အကယ် ၍ အချိန်ကိုထည့်လျှင် ပဉ္စမတာအဖြစ် အချိန်ကို သတ်မှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထတာကို အတိုကောက်အားဖြင့် 4 D ဟု ခေါ်ကြပေရာ အချိန်သည် 5 D ဖြစ်သည်။

စက်ဝိုင်းသည် ကြီးကြီးငယ်ငယ် အနန္တမဖြစ်။ တိုင်းကြည့်လျှင် အရွယ်အစား ကို ရမည်။ သို့သော် အဆုံးအစမရှိ။ ကရွတ်ကင်းလျှောက်သည့် သဘော သဘာဝမျိုး ရှိနေသည်။ မဟာစကြဝဠာ ကြီးသည် အလွန်တရာ ကြီးမားသည် မှန် သော်လည်း အနန္တဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အဆုံး အစ မရှိဖြစ်နေခြင်းသာဖြစ်ပြီး ကရွတ်ကင်း လျှောက်သည့် သဘောသဘာဝရှိသည်။

မဟာစကြဝဠာ၏ တစ်နေရာဆီ သို့ လေဆာရောင်ခြည်ကို ထိုးလွှတ်လိုက် မည်။ ၎င်းရောင်ခြည်သည် ကွေးနေသော နေရာလပ် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်တစ်လျှောက် ခရီးနှင့်ရလေသည်။ ထိုသို့နှင့်ရင်း တစ်ချိန် ချိန်တွင် ရောင်ခြည်လွှတ်ခဲ့သော နေရာ သို့ ပြန်လည် ဆိုက်ရောက်လာမည် ဖြစ် သည်။

စဉ်းစားတွေးဆကြည့်နိုင်သော် လည်း လက်တွေ့ပြသနိုင်ရန်မှာ ယခုအခါ မဖြစ်နိုင်သေးပေ။ လေဆာရောင်ခြည် သည် အလင်းအလျင်ဖြင့် ခရီးနှင့်ရာ၌ နှစ် သန်းပေါင်း ရှစ်သောင်းကြာမှ တစ်ပတ် ပတ်မိပြီး ပြန်ရောက်လာမည် ဖြစ်သည်။ နှစ်သန်းပေါင်း ရှစ်သောင်းကြာအောင် စောင့်ပြီး ကြည့်ရမည့်ကိစ္စ ဖြစ်နေသည်။ ထို့အပြင် လွှတ်လိုက်သော လေဆာရောင် ခြည်သည် ထိုမျှ ရှည်လျားကြာမြင့်သော ခရီးကို မပျက်မယွင်းသွားနိုင်ရန်လည်း လို ပေသေးသည်။

နေရာလပ်တွင် ရှိနေသော ပုံပန်း သဏ္ဌာန်သည် သာမန်ပန်းချီရေးဆွဲနည်း တွင် လျစ်လျူပြုခြင်းခံရသည်။ ပန်းချီကား ချပ်တွင် နေရာယူထားသော အရာဝတ္ထု သက်ရှိသက်မဲ့ အစရှိသည်တို့ကိုသာ ဖော် ပြလေ့ရှိသည်။ သုံးဖက်လွန်လောကတွင် ရှိနေသော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်များကို ဆွဲသား ရာ၌ နေရာယူသောအရာတို့ထက် နေရာ လပ် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို ဦးစားပေး၍ ဆွဲ သားလေ့ရှိသည်။ နေရာလပ်၏ ပုံပန်း သဏ္ဌာန်သည် ပိုမိုအရေးပါ၏။ အသား ပေး ဖော်ပြရသည်။

နေရာလပ်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို ပြောင်းလဲတတ်သော အရာတစ်ခုမှာ ခြပ် ဆွဲအားဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြေပြေ ပြစ်ပြစ် ညီညီညာညာ ကွေးနေသော ပုံ သဏ္ဌာန်မှ နွားလားဥသဘာ၏ ဘို့သဖွယ် ဖုထွက်နေသော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သို့ ပြောင်း သွားစေနိုင်သည်။ ကွာဆာအမြွှာပြဿနာ ကို သုံးဖက်လွန်စကြဝဠာ အမြင်ဖြင့် ဖြေ ရှင်းကြည့်ကြရာ၌ ဘို့ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ကြား ခံနေမှုကြောင့်ဟု ယူဆကြသည်။

ကွာဆာ (Quasa) သည် အလင်း ဓာတ်ကို ထုတ်သည်။ အလွန်ဝေးကွာလွန်း

သော နေရာမှ သွန်ထုတ်ပေးနေသော အလင်းဓာတ်မှာ အားအလွန်ကောင်းသဖြင့် မြေကမ္ဘာမှ မြင်သာနေစေသည်။ ကြားတွင်ခံနေသော စကြဝဠာမှာ ကွာဆာကဲ့သို့ လင်းအားမများသဖြင့် မမြင်သာပေ။ ကွာဆာကို မြင်ရတွေ့ရရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ၌ ကွာဆာနှစ်ပွင့်ကို နီးနီးကပ်ကပ် မြင်ရတတ်သည်။ ထိုသို့ မြင်နေရသော ကွာဆာနှစ်ပွင့်သည် အကယ် စင်စစ် ကွာဆာတစ်ပွင့်တည်းကိုသာ မြင်ရခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ယူဆကြသည်။

ကွာဆာနှင့် မြေကမ္ဘာကြားခရီးတွင် စကြဝဠာတစ်ခု ရှိနေရာ၌ ၎င်းကြောင့် နေရာလပ်၏ ပုံသဏ္ဌာန်သည် ဘို့သဖွယ် ဖုထွက်ကာ ခံနေသည်။ ကွာဆာထဲမှ လာသော အလင်းတန်းသည် အတိုဆုံးသော လမ်းကြောင်းဖြင့်သာ လာကြပေရာ ဖုထွက်နေသော ဘို့၏ထိပ်သို့တက်ခြင်း၊ ပြန်ဆင်းခြင်းပြုလျှင် ခရီးရှည်ကြာသဖြင့် ဘို့နံဘေးမှသာ လာကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဘို့ဆီသို့အရောက်တွင် အလင်းတန်းများ နှစ်စုကွဲသွားသည်။ ဘို့တစ်ဖက်တစ်ချက်စီမှ ဘို့ကို ရှောင်ကွင်းသွားကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မြေကမ္ဘာမှကြည့်လျှင် ဘို့၏တစ်ဖက်တွင် ကွာဆာတစ်ပွင့်ကို မြင်ရသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် နောက်ထပ် ကွာဆာတစ်ပွင့်ကို မြင်ရသည်။ အကယ် စင်စစ် ၎င်းကွာဆာနှစ်ပွင့်စလုံးသည် ကွာဆာ၏ ပုံရိပ်များသာဖြစ်သည်။ မူရင်းကွာဆာမှာ ဘို့ကွယ်နေသဖြင့် မမြင်သာပေ။

နေရာလပ် ကွေးကောက်နေမှုသည် အလင်းတန်းကိုပါလိုက်၍ကွေးယိုင်စေနိုင်သည်။ နေရာလပ်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သည် အလင်းတန်းကို လမ်းကြောင်းပြောင်းစေနိုင်သည်။ မှန်ဘီလူးတစ်ခုကို ဖြတ်သန်းရာတွင် အလင်းယိုင်ကာသွားခြင်းမျိုးနှင့်

အလားသဏ္ဌာန်တူသည်။ နေရာလပ် ပုံသဏ္ဌာန်ကြောင့် ကွေးရသည်ဟု ဆိုရာ၌ ခြပ်ဆွဲအားကြောင့် ပုံပြောင်းသွားခြင်း၏ ရလဒ်ဖြစ်ပေရာ ထိုသို့သော အလင်းကွေးယိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်စေသော နေရာလပ်မျိုးကို 'ခြပ်ဆွဲအား မှန်ဘီလူး' (Gravitational lens) ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ အချင်းဝက်မှာ မိုင်ပေါင်းသန်းချီရှိသော ဧရာမမှန်ဘီလူးကြီးသည် အာကာသပင်လယ်ထဲ၌ တည်ရှိနေမှုကို ၁၉၇၉ - ခုနှစ်တွင် ထောက်လှမ်းသိရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုမှန်ဘီလူးကို ကွာဆာ၏ အလင်းတန်းများ ဖြတ်သန်းကွေးယိုင်ကာ အမြွှာဖြစ်နေရခြင်းဟု ကွာဆာအမြွှာ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သည်။

မဟာစကြဝဠာကြီးကို ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ဖော်ကြည့်ရာတွင် သုံးဖက်လွန်လောက ပုံပန်းသဏ္ဌာန်များ စိတ်ကူးကြည့်ရင်း ပိတ်လုံမှုရှိသည်ဟု ယူဆကြည့်ကြသည်။ ထိုသို့ ပိတ်လုံရာ၌ မည်သို့သော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ဖြင့် ရှိနေမည်နည်း ဆိုသည်မှာ ရေရေရာရာ မပြောနိုင်ကြသေးပေ။ ရွေးအီဂျစ်တို့ ယူဆသလို ကနုကမာ ပုံသဏ္ဌာန်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဘောလုံးကဲ့သို့ လုံးဝန်းသောပုံပန်းသဏ္ဌာန်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဘို့များဘုများ ဗလပွနှင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ကျောက်စရစ်ကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဌာန်အတိအကျ ပြော၍မရနိုင်ခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ လျှပ်စစ်မီးသီးကဲ့သို့သော ပုံပန်း သဏ္ဌာန်လည်း ဖြစ်နေနိုင်သည်။

သုံးဖက်လွန် လောကအမြင်၏ ပထမခြေလှမ်းမှာ စတုတ္ထတာကို စတင်စဉ်းစားလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၈ - ရာစုနှောင်းပိုင်းတွင် စတုတ္ထတာနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်တို့ စတင် ထိတွေ့ကြည့်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုစဉ်က ဥရောပတစ်ခွင်

တွင် ဝိညာဉ်နှင့် ဆက်သွယ်သော ဓာတ်စီးပွဲများ ရေပန်းစားလေရာ၌ သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် သိပ္ပံအမြင်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ ကက်သုတ်ဖန်မြန်ကို တီထွင်ခဲ့သူ ပါမောက္ခ ခရုတ်အပါအဝင် သိပ္ပံပညာရှင်တို့ သုတေသနပြုခဲ့ကြသည်။ ခရုတ်၏ မိတ်ဆွေ ပါမောက္ခဦးလာသည် တမလွန်လောကသားတို့အနေဖြင့် နေရာယူပုံယူနည်းမှာ စတုတ္ထတာအထိ နေရာယူသည်။ ထို့ထက်လည်း ပိုနေနိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ ထိုယူဆချက်အပေါ် အခြေပြုကာ စမ်းသပ်မှုများ ပြုခဲ့သော်လည်း ခိုင်မာသော သေချာမှုတစ်စုံတစ်ရာကို မရရှိခဲ့ပေ။ သို့သော် စတုတ္ထတာအတွေးသည် ပျံ့နှံ့ခဲ့လေသည်။

တာနှင့် ပတ်သက်သော အခြေခံအုတ်မြစ်များ ချပေးကာ နားလည်သဘောပေါက်စေနိုင်အောင် စာတစ်အုပ်ရေးသားခဲ့သူမှာ ဆရာကြီး အက်ဒွင်အဘော့အဘော့ဖြစ်သည်။ သူသည် ကင်းဘရစ်တွင် ပညာဆည်းပူးသည်။ အသက် ၂၇ နှစ်တွင် သူငယ်စဉ်က ပညာသင်ခဲ့သော လန်ဒန်စီးတီးကောလိပ်တွင် ပညာရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး တာဝန်ကိုယူခဲ့သည်။ တစ်ဖက်၌ ကလောင်တစ်ချောင်း ကိုင်စွဲကာ စာပေများ ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုသို့ ရေးသားခဲ့သည့်အနက် ပါးလွှာလွှာဌာနေ (Flatland) မှာ အထင်ရှားဆုံး စာအုပ်ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ခုနှစ်မှာ ၁၈၈၄ - ခုနှစ် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မြန်မာပြည်တွင် သီပေါမင်းအုပ်ချုပ်စဉ်ကာလက ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေရာ ဗြိတိသျှတွင် ဝိတိုရိယဘုရင်မ အုပ်စိုးစဉ်ကာလဖြစ်သည်။

ယခုအခါ နှစ်ပေါင်း - ၁၀၀

ကျော်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းစာအုပ်တွင် ပါရှိသော အတွေးအမြင်၊ အနှစ်သာရနှင့် ရေးသားထားသည့် ဖြစ်ရပ်အခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့မှာ တာနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ စကြဝဠာ၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ ကိုးကားဖော်ပြခဲ့နေရဆဲ ဖြစ်သည်။ တာတို့၏ သဘောသဘာဝကို အခြေခံကျကျ ရေးသားထားသဖြင့် ယခုလို နှစ် ၁၀၀ ကျော်သည့်ကာလ ကြာမြင့်သည့်တိုင် ခေတ်ရှေ့ပြေးနေနိုင်ဆဲ ဖြစ်သည်ဟု ထင်သည်။

၁၈၈၀ - ခုနှစ်ဝန်းကျင် ဝိတိုရိယခေတ်ကာလကို သရော်တော်တော် ရေးသားထားသဖြင့် သရော်စာဟု ထင်စရာ ရှိသော်လည်း အနှစ်သာရမှာ တာအရေအတွက်ပြောင်းလျှင် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ပြောင်းသွားပုံကို ဖော်ပြထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သရော်တော်တော် ရေးသားချက်တို့သည် တန်ဆာဆင်ထားခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။

သုံးဖက်လောကမှ အမြင့်ကို ဖျောက်ကာ ပါးလွှာလွှာဌာနေကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ ဌာနေသူ ဌာနေသားတို့သည် အမြင့်နတ္ထိဖြင့် အရိပ်သဖွယ် ရှိသောခန္ဓာဖြင့် သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေကြသည်။ တစ်နည်းဆိုသော် နှစ်ဖက်လောကဖြစ်သည်။

၎င်းနှစ်ဖက်လောက ဌာနေတွင် ဥပဒေတစ်ခုရှိသည်။ ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးအစား ကျကျနန မရှိလျှင် ကွပ်မျက်စေခြင်း ဖြစ်သည်။ စက်ဝိုင်းပုံ၊ ဗဟုဂံပုံ၊ စတုရန်းပုံ၊ တြိဂံပုံ၊ အမျှင်ပုံ စသဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးအစား ကျနုမှုရှိသော ခန္ဓာရှင်တို့သာ နေထိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဆရာကြီး အက်ဒွင်အဘော့အဘော့သည် ဇာတ်လိုက်ကျော်အဖြစ် စတုရန်းပုံရှိသော ခန္ဓာရှင်ကို ရွေးချယ်ခဲ့ပြီး စကွဲယားဟု သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်ခဲ့

သည်။ စက္ကယားပြားပြားထံသို့ သုံးဖက် လောကမှ စက်လုံးခန္ဓာရှင်က အလည် လာသည်။ အမြင့်ဆိုသော အရာကို သင် ပြပေးသည်။ စက္ကယားသည် ပါးလွှာလွှာ ဌာနေသားတို့ကို သုံးဖက်လောက၏ အမြင့်ဟူသော အရာအကြောင်း တစ်ဆင့် ပြန်သင်ပေးသည်။ ထိုသို့ သင်ပြခြင်း ကြောင့် သူသည် အယူမှားနေသူ မိစ္ဆာ တစ်ဦးအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရပြီး အကျဉ်းချ ခံရပုံဖြင့် အဆုံးသတ်ထားသည်။

ထိုသို့ ၁၈၈၄ - ခုနှစ်တွင် ဆရာ ကြီး အက်ဒွင်အဘော့အဘော့က အကျဉ်း ချထားခဲ့သည်ကို နှစ်ပေါင်း - ၁၀၀ အကြာ ၁၉၈၄ - ခုနှစ်တွင် 'စက္ကယား၏ နောက်ဆက်တွဲ စွန့်စားခန်းများ' အမည် ဖြင့် စာအုပ်ရေးသား ထုတ်ဝေကာ စက္ကယား ကို အကျဉ်းကျခြင်းမှ လွတ်စေခဲ့သည်။ တာ အတိုးအဆုတ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ နှင့် ထပ်မံရင်ဆိုင်စေကာ တာဆိုင်ရာ အယူ အဆများကို တင်ပြထားသော စာအုပ် ဖြစ်သည်။

နှစ်ဖက်လောကသားတို့ အနေ ဖြင့် နောက်ထပ် တာတစ်ခုတိုးပြီး စဉ်းစား ရန် ခက်ခဲနေသည်။ အလားတူပင် သုံး ဖက်လောကသား ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် နောက်ထပ် တာတစ်ခုအဖြစ် စတုတ္ထတာ ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျှင် အခက်ကြုံရ တတ်သည်။ နားလည်ရခက်နေစေသည်။ ထိုအခါ နှစ်ဖက်လောကသားတို့၏ အတွေ့အကြုံမှရသော စဉ်းစားပုံဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် စတုတ္ထတာကို ချဉ်းကပ် နားလည်ကြည့်နိုင်သည်။ စိတ်ကူးတွေ့ဆ ကြည့်နိုင်သည်။ စဉ်းစားရာ၌ ဝေါဟာရ လိုသည်။ စိတ်ပင်လယ်တွင် စကားလုံးများ ကို ဖောင်ဖွဲ့ကာ မျောရပေရာ စတုတ္ထတာ နှင့် ပတ်သက်၍ ဝေါဟာရချို့တဲ့နေသဖြင့်

စဉ်းစားရာ၌ အခက်ကြုံနေရစေသည်။ သုံးဖက်လောက၏ စကားလုံးများဖြင့် သုံး ဘက်လွန်လောကကို စဉ်းစားကြည့်ကြရ သည်မှာ လိုရာမရောက် ဖြစ်နေတတ် စေသည်။

အန်စာတုံးသည် သုံးဖက်လောက တွင် နေရာယူပုံမှာ ရိုးရိုးစင်းစင်း ကုဗတုံး ပုံဖြစ်သည်။ လေးဖက်လောကတွင် နေ ရာယူမည်ဆိုလျှင် ကုဗတုံး ရှစ်ခုပါဝင် သော ဟိုက်ပါကုဗတုံး ဖြစ်လာမည်။ ငါး ဖက်လောကတွင် နေရာယူမည်ဆိုလျှင် ကုဗတုံးပေါင်း ၄၀ ပါဝင်သော ဟိုက်ပါ ဟိုက်ပါ ကုဗတုံးဖြစ်လာမည်။ မျက်နှာပြင် ပေါင်း ၈၀ ပါဝင်သော ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ဖြစ်သည်။ ထောင့်စွန်း ၃၂ - ခု ပါဝင် သည်။ အနားပေါင်း ၈၀ ပါဝင်သည်။ ဤ သည်မှာ တာအရေအတွက် များလာသည် နှင့်အမျှ ပိုမိုရှုပ်ထွေးလာခြင်း ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တာအရေအတွက်ကို လျှော့ချ လျှင် အန်စာတုံးသည် ကုဗတုံးအဖြစ်မှ စတုရန်းပုံသို့ ပြောင်းလဲသွားမည်။ ထပ်၍ တာတစ်ခုကို လျှော့လျှင် မျဉ်းဖြောင့် တစ်ကြောင်း အသွင်ဖြင့် မြင်ရမည်။

ပြောင်းပြန် စဉ်းစားကြည့်လျှင် မျဉ်းဖြောင့်တစ်ကြောင်းကို တာများ တစ်ခု ပြီးတစ်ခု တိုးကြည့်လျှင် ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ပြောင်း၍သွားသည်။ စတုရန်းကွက်၊ ကုဗ တုံး၊ ဟိုက်ပါကုဗတုံး စသဖြင့် ပြောင်းလဲ သွားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ပရမာအဏု မြူမှုန်ကလေးတစ်ခုအဖြစ် သိကြရသော အရာသည် တာပေါင်းတစ်ကျိပ်အထိ ထည့်ကြည့်ပါက အဝိုင်းကွင်းကလေး ဖြစ် နေပုံကို မော်ဒန်ရှုပဗေဒ ပညာရှင်တို့က တင်ပြလာကြသည်။ ထိုအယူအဆသည် စူပါ အမြွှေးမျှင် သီအိုရီဟု အမည်တွင် သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ရှေ့သို့တိုး၍ တွေးဆ

ကြည့်ကြရာ စူပါအမြွှေးမျှင်၏ လှုပ်ရှားပုံ မှာ နှစ်ဖက်လောက ဖြစ်နေသည်။ သို့ ဖြစ်ရာ အမြွှေးမျှင်သည် အမြွှေးပြားသဖွယ် ရှိသည်။ ထိုသို့ ယူဆတင်ပြသော သီအိုရီ သည် အမ် (M) သီအိုရီဟု အမည်တွင် သည်။ စကြဝဠာ၏ အခြေခံအကျဆုံး အရာအဖြစ် ယခုအခါ ဆိုနိုင်သော အရာ ဖြစ်သည်။ အမြွှေးမျှင်ကို ခွဲစိတ်လျှင် အတွင်း၌ မည်သို့ရှိမည်ဆိုသည်ကို အဖြေ မပေါ်သေးပေ။

မြင်နိုင်သိနိုင်သော တာအရေ အတွက် ကန့်သတ်ချက် ဇာခန်းဆီးနောက် ကွယ်မှ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်တို့ကို စဉ်းစား တွေး ဆနေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ပုံသဏ္ဌာန်တိုင်း ကို ပြေလည်စေမည့် နိယာမများ၊ သတ်မှတ်ချက်များ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် ကြိုးစားနေ ကြဆဲ ဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် အမှတ်စက်မျှသာ ဖြစ်ရှိသော်လည်း ဇာခန်းဆီးနောက်ကွယ် တွင် အကောင်အထည် ရှိနေနိုင်သည်။ ထို အကောင်အထည်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်မှာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေနိုင်သည်။ အကောင် အထည်၏ တစ်ခုတည်းသော ထိပ်စူးချွန်ကို မြင်ရ သိရခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ များလှ စွာသော ထိပ်စူးချွန်များအနက် တစ်ခုကို မြင်ရသိရခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤ နေရာ၌ မြင်ရသိရသော ဖိုတွန်အမှုန်တစ်ခု သည် အမှတ်စက်တစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ ဇာ ခန်းဆီးနောက်ကွယ်မှ အကောင်အထည် တွင် နောက်ထပ်စူးချွန်များ ရှိနေနိုင်သည်။ ထိုသို့ ရှိနေသော စူးချွန်များအနက် တစ်ခု ကို အခြားတစ်နေရာတွင် မြင်ရသိရခြင်း ဖြစ်နေနိုင်သည်။ ထိုအခါ ဤနေရာ၌ အမှတ်စက်တစ်ခု၊ ထိုနေရာ၌ အမှတ်စက် တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေပေရာ ထိုဖိုတွန်အမှုန် နှစ်ခုသည် တသီးတခြားဟု ထင်မှတ်

မှားဖွယ်ရာရှိသည်။ သို့သော် ဇာခန်းဆီး နောက်ကွယ်တွင် အကောင်အထည်တစ်ခု တည်း၏ အမှတ်စက်များဖြစ်ကာ ဆက် သွယ်မှု အတည်တကျ ရှိနေသည်။ မသက် မဆိုင်၊ တစ်နေရာစီတွင် မြင်ရသိရသော အမှတ်စက်အချို့သည် တစ်ခုတည်းသော အကောင်အထည်မှ စူးချွန်တို့၏ ထိပ် အသီးသီး ဖြစ်နေနိုင်သည်။

စက္ကူပေါ်မှ အမှတ်စက်တစ်ခု၏ နောက်ကွယ်မှ အကောင်အထည်ကို ဖော် ကြည့်ရာ၌ ကွန်ပါချွန်တစ်ခု၏ ထိပ်စူးကို မြင်ရသိရခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ စက်လုံး တစ်ခု၏ ဝန်းထိမှတ်အဖြစ် မြင်ရခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ တာအရေအတွက် ကွာခြား နေမှုကြောင့် ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို တိကျ ရေရာစွာပြောရန် ခက်နေစေသည်။ ကွန် ပါချွန်သည် သုံးဖက်လောက နေရာယူ ပုံယူနည်းဖြင့် ယူထားသည်။ စက္ကူဖြူသည် အလျားနှင့် အနံသာ ရှိပေရာ နှစ်ဖက် လောကဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်ရာ စက္ကူဖြူပေါ်မှ အမှတ် စက်သည် ကွန်ပါချွန်၏ စူးထိပ်ထောက် ၍ အရာထင်သော အမှတ်စက်လည်း ဖြစ် နိုင်၏။ အလားတူပင် စက်လုံးတစ်ခုသည် စက္ကူဖြူ၏ မျက်နှာပြင်နှင့် ထိရုံမျှထိခြင်း ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဝန်းထိမှတ်လည်း ဖြစ် နိုင်၏။ နောက်ထပ် တာတစ်ခု ထပ်ထည့် ကာ ကြည့်မှသာ ကွန်ပါချွန်လော၊ စက်လုံး လော ဆိုသည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား မြင်နိုင် သိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သုံးဖက်လောကတွင် အမှုန် အဖြစ် လှုပ်ရှားပြနေသော အရာတစ်ခုကို နောက်ထပ်တာများ ထပ်ကာ သုံးဖက် လွန်လောကအမြင်ဖြင့် ကြည့်ပါက ကွန် ပါချွန်ကဲ့သို့ အကောင်အထည် ဖြစ်ရှိသော အရာ ဖြစ်နေနိုင်သလို စက်လုံးကဲ့သို့

အလုံးအထည် ခြပ်ရှိသောအရာမျိုးလည်း ဖြစ်နေနိုင်သည်။ ထို့အပြင် အခြားပုံပန်း သဏ္ဌာန်မျိုးလည်း ဖြစ်နေနိုင်သည်။ တာ တိုးလာသည်နှင့်အမျှ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ပြောင်းလာခြင်းမျိုးကို ကြုံနိုင်၏။

မဟာစကြဝဠာ၏ ကျယ်ပြန့်ခြင်း သည်လည်း အလားတူပင် စဉ်းစားစရာ တာပြဿနာများ ရှိနေသည်။ သုံးဖက် လောကအမြင်တွင် ကျယ်ပြန့်သည်၊ ကျုံ့ ဝင်သည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်းများသည် သုံး ဖက်လွန်လောကတွင် ပျက်ပြယ်သွား တတ်သည်။ မှန်ချင်မှ မှန်တတ်သည်။ တာ အရေအတွက် ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် သတ်မှတ်ချက်များ ပျက်ပြယ်သွားတတ် သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ဆိုရသော် စက်လုံး တစ်ခုအတွင်း၌ သားရေကွင်းတစ်ကွင်း ကျယ်ပြန့်ခြင်းကို စဉ်းစားကြည့်နိုင်သည်။ သားရေကွင်း၏ ကျယ်ပြန့်ခြင်းသည် ဧရိယာ ကျယ်ပြန့်ခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်ဖက် လောက၏ ကျယ်ပြန့်ခြင်းဖြစ်သည်။ သား ရေကွင်းကို စက်လုံးအတွင်း၌ ထည့်မည်။ စက်လုံးအပေါ်ခြမ်း တစ်နေရာတွင် နေရာ ချမည်။ ထို့နောက် စတင် ကျယ်ပြန့်ကြည့် သည်။ သားရေကွင်းသည် ဧရိယာကျယ် လာသည်နှင့်အမျှ အဝန်းအဝိုင်း ကြီးလာ မည်။ သို့ဖြစ်ရာ စက်လုံး၏ အကျယ်ဆုံး နေရာဖြစ်သော ခါးလယ်အီကွေတာဆီသို့ ဆင်းလာရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဆင်းလာ ခြင်းပြုစဉ် သားရေကွင်း၏ အပေါ်ဘက် ခြမ်းတွင်ရှိသော စက်လုံး၏ ထုထည်ကို ကြည့်လျှင် သားရေကွင်း ဆင်းလာသည် နှင့်အမျှ ထုထည်ကြီးလာသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ထုထည် ကျယ်ပြန့်ခြင်းသည် သုံး ဖက်လောက၏ ကျယ်ပြန့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သားရေကွင်းသည် အီကွေတာသို့

ဆိုက်ရောက်မည်။ ထိုနေရာသည် သားရေ ကွင်းအဖို့ မိုင်ကုန် ကျယ်ပြန့်နိုင်သော နေ ရာဖြစ်သည်။ စက်လုံး၏ အဝန်းအဝိုင်း အကြီးမားဆုံးနေရာ ဖြစ်ပေရာ ထိုနေရာ တွင် သားရေကွင်း၏ ဧရိယာအကျယ်ဆုံး သို့ ဆိုက်ရောက်သည်။ သားရေကွင်း၏ အပေါ်ဘက်ခြမ်းတွင်ရှိသော စက်လုံး ထုထည်ကိုကြည့်လျှင် စက်လုံးတစ်ခုလုံး ထုထည်၏ ထက်ဝက်ဖြစ်နေသည်။ သို့ ဖြစ်ရာ သုံးဖက်လောက ကျယ်ပြန့်ခြင်း ဖြစ်သော ထုထည် ကျယ်ပြန့်ခြင်းအနေ ဖြင့် နောက်ထပ် ဆက်ကာ ကျယ်နိုင်သေး သည်။

သုံးဖက်လောကအရ ဆက်လက် ကျယ်ပြန့်ကြည့်မည်။ သားရေကွင်းသည် အီကွေတာ၏ အောက်သို့ ဆက်ဆင်းကာ ထုထည်ကို ကျယ်ပြန့်စေသည်။ သားရေ ကွင်း၏ အဝန်းအဝိုင်းသည် အီကွေတာကို ကျော်လွန်ချိန်မှစ၍ တစ်စထက်တစ်စ သေးသွားမည်။ နှစ်ဖက်လောကအမြင် အရ ဧရိယာကို ကြည့်သောအခါ ပြန်၍ ကျုံ့ဝင်နေသည်။

သားရေကွင်းသည် နှစ်ဖက် လောက သတ်မှတ်ချက်အရ ကျုံ့ဝင်နေ သည်။ သုံးဖက်လောက သတ်မှတ်ချက် ဖြင့် ထုထည်ကိုကြည့်လျှင် ကျယ်ပြန့်နေ သည်။ ထိုပြဿနာမျိုးကို မဟာစကြဝဠာ ကြီး၏ ကျယ်ပြန့်မှုတွင် ကြုံနေနိုင်သည် ဟုဆိုသည်။ သုံးဖက်လောက သတ်မှတ် ချက်အရ ကျယ်ပြန့်နေသည့် မဟာစကြ ဝဠာကြီးကို ပိတ်လုံနေစေသော နေရာ လပ်ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သည် အခွံတစ်ခုသဖွယ် ရှိနေလေရာ၌ အီကွေတာနေရာသို့ မရောက် ရှိသေးသဖြင့် ဆက်လက်ကျယ်ပြန့်နေနိုင် သည်။ အီကွေတာနေရာသို့ ရောက်ရှိပြီး လျှင် မဟာစကြဝဠာကြီးသည် သုံးဖက်

လွန်လောက သတ်မှတ်ချက်အရ ဆက်လက်ကျယ်ပြန့်နေမည် ဖြစ်သော်လည်း သုံးဖက်လောက သတ်မှတ်ချက်အရ ကြည့်လျှင် ပြန်လည် ကျုံ့ဝင်သွားနိုင်သည် ဟု ယူဆတွေးတောကြသည်။ ဤသည် မှာ အခွံကို စက်လုံးသဖွယ် ညီညာပြေပြစ် မှီရိုသော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ဟု ယူဆကာ စဉ်းစားကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

စကြဝဠာ တစ်နေရာနှင့် အခြားတစ်နေရာတို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် တူညီနေကြသည်ဟု ယူဆကာ စဉ်းစားကြည့်ခြင်းဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ ထိုသို့ ယူဆမှလည်း စဉ်းစားရာ၌ လွယ်ကူသွားစေသည်။ ထိုယူဆချက်ကို သွေဖည်ကာ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် ဖြစ်နေသော နေရာမျိုးလည်း ရှိနေနိုင်သည်။ ထိုသို့ ရှိနေလျှင် မဟာစကြဝဠာတစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံ၍ ကြည့်လျှင် အခွံသည် စက်လုံးတစ်ခုနှင့် ဆင်ဆင်တူချင်မှတူမည်။ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် အတိအကျ ပြောရခက်သော ကျောက်စရစ်ခဲ ပုံသဏ္ဌာန်မျိုးလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေနိုင်သည်။

နေရာတစ်နေရာသည် အခြားနေရာတို့ထက် ထူးထူးကဲကဲ ဖြစ်နေသည် ဆိုပါစို့။ ၎င်းနေရာတွင် ခြပ်ဆွဲအား အလွန်တရာ အဆသာကာ ကြီးထွားနေသည် ဆိုပါစို့။ ထိုသို့ဖြစ်နေလျှင် ပြင်းပြသော ခြပ်ဆွဲအားသည် နေရာလပ်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို သိသိသာသာ ပြောင်းပစ်မည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုနေရာတစ်ဝိုက်တွင် မဟာစကြဝဠာ အခွံသည် အဖျားရှူးသွားလိမ့်မည်။ စက်လုံးပုံအဖြစ်မှ လျှပ်စစ်မီးသီးပုံ ဖြစ်သွားမည်။ ခြပ်ဆွဲအား ပြင်းပြသောနေရာသည် မီးသီးခေါင်းနေရာတွင် ရှိနေပြီး ကျွန်ုပ်တို့တည်ရှိရာ နေစကြဝဠာသည် မီးသီးဖန်သားဘက်တွင် ရှိမည်။ ခြပ်ဆွဲအား ပြင်းပြသောနေရာ၏ ဝေးရာဘက် တစ်ဖက်

စွန်းနားတွင် နေစကြဝဠာ ရှိလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဝေးကွာနေခြင်းကြောင့် ခြပ်ဆွဲအား ပြင်းပြသောနေရာ တည်ရှိမှုကို ထောက်လှမ်းသိရှိနိုင်စွမ်း မရှိ ဖြစ်နေရသည်။ အာကာသပင်လယ်အတွင်းမှ ဓာတ်ငွေ့ဖုန်မှုန် တိမ်တိုက်များ၊ ဘို့သဖွယ် ဖုထွက်နေသော နေရာလပ်ပုံပန်းသဏ္ဌာန်များ အစရှိသည်တို့က ကွယ်ကာပေးထားသည်။

သုံးဖက်လွန် စကြဝဠာကို ပုံဖော်ရာတွင် မတွေးအပ်၊ မကြံအပ်သော ကိစ္စတစ်ခုကို တွေးဆနေကြသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသော အဆင့်တွင်သာ ရှိပေးသေးရာ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ကို ရေရေရာရာ မဖော်ထုတ်နိုင်ကြသေးပေ။ သို့သော် တွေးသင့် ကြသင့်သည်ဟု သဘောထားကာ တစ်စထက်တစ်စ နားလည်လာအောင် ကြိုးစားနေကြရပေသည်။ သုံးဖက်လွန် စကြဝဠာ အယူအဆများသည် သုံးဖက်လောက၏ ဘောင်အတွင်း၌ ဖြေရှင်းမရနိုင်သော ပြဿနာအချို့ကို အလွယ်တကူပင် ပြေလည်အောင် အဖြေရှာနိုင်၏။ သုံးဖက်လွန်လောကကို ဇာခန်းဆီးလုပ်ကာ ကြည့်ခြင်းဖြင့် တစ်ဖက်၌ သုံးဖက်လောက ပုစ္ဆာတို့ကို အမြင်သစ်ဖြင့် အဖြေရှာတွေ့ခဲ့ကြသည်။ ကွာဆာအမြွှာပြဿနာမျိုးကို ရှင်းပြနိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ဖက်၌ သုံးဖက်လွန်လောက၏ ပုစ္ဆာသစ်များကို ရင်ဆိုင်လာကြရသည်။ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး မရိုးမထပ်သော ပုစ္ဆာများ ရှိနေသဖြင့် မဟာစကြဝဠာကြီးသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ပဟေဠိများဖြင့် လူသားတို့၏ ဉာဏ်ပညာကို စိန်ခေါ်နေလေတော့သည်။

အောင်ကျော်

Ref : Images of Hyperspace by Sharon Begley

ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏမဟုတ်သော

မောင်စိုးသစ်

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးတွေ အများဆုံး ပြောဆို သုံးနှုန်းနေကြတဲ့ ဆိုရိုးစကားတွေထဲမှာ ‘ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏ’ ဆိုတဲ့စကားလည်း တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ ပျက်လို့ ပစ်ထားလိုက်ရင် ကောင်းလာ စရာ အကြောင်းမရှိတော့ဘဲ အစဉ်အမြဲ ပျက်သွားမှာဖြစ်ပြီး ပြင်လိုက်ရင်တော့ ခဏနဲ့ ပြန်ကောင်းလာစရာ ရှိတယ်လို့ ဆိုချင်တာ ဖြစ်ကြောင်း အားလုံးသိရှိခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အရာဝတ္ထုတစ်ခု၊ စက်ပစ္စည်းတစ်ခုခု ပျက်ယွင်းသွားလို့ ထပြင်လိုက်တာနဲ့ မကြာမတင်မှာပဲ ပြန်ကောင်းလာစရာ ရှိပေမယ့် ပြန်ကောင်းလာဖို့ အချိန်အကြာကြီး ယူရမယ့် ဒါမှမဟုတ် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပြန်ပြီး ကောင်းမလာနိုင်တဲ့ အရာမျိုးတွေလည်း ရှိပါတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တဟာ အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တ ကြံ့ခိုင်ဖြောင့်မှန် ကောင်းမွန်တဲ့ လူတွေဟာ မိမိအတ္တအကျိုးစီးပွားနဲ့ အများအတွက် ပရအကျိုးစီးပွားအတွက် မျှမျှတတ ဆောင်ရွက်တတ်ကြသလို အမှန်အမှား ခွဲခြားတတ်၊ အမှန်ဘက်က ရပ်တည်တတ်ကြပါတယ်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်

ပြားဆိုးဝါးတဲ့ သူတွေကတော့ ကိုယ့်ရဲ့ အတ္တအကျိုးစီးပွားအတွက် ဘာကိုပဲ လုပ်ရလုပ်ရ အများအကျိုးစီးပွားကို မငဲ့ကွက်ဘဲ လုပ်တတ်ကြသလို အများတွေကို ကျူးလွန်တတ်ကြတယ်လို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ကောင်းမွန်လှပစေချင်တယ်ဆိုရင် စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တ ကြံ့ခိုင်ဖြောင့်မှန် ကောင်းမွန်တဲ့သူတွေ တိုးများလာအောင် အခြေအနေကောင်းတွေ ဖန်တီးပေးဖို့ လိုအပ်ပါလိမ့်မယ်။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု စတဲ့ နယ်ပယ်တွေမှာပေါ့လေ။

လူတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်နိုင်စွမ်းရှိတာဟာ မျိုးရိုးဗီဇက အဓိက မဟုတ်ဘဲ သူမွေးဖွားကြီးပြင်းရာ နေရာရဲ့ ရုတ်ပတ်ဝန်းကျင်က ပိုပြီး အဓိက ကျတယ်လို့ ကျွန်တော်က ယုံကြည်ပါတယ်။ သူမွေးဖွား ကြီးပြင်းတဲ့ အချိန်မှာ သူ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ လူမှုစီးပွားရေးစနစ်နဲ့ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ဆက်ဆံရေး အခြေအနေတွေက သူ့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ဖန်တီးပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက်သလို သူ့ရဲ့ အပြုအမူ စရိုက်၊ အကျင့်စာရိတ္တကိုလည်း ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်လာစေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တချို့လူတွေဟာ မွေးဖွားကြီးပြင်းရာ နေရာနဲ့ ရုပ်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေအရ ကောင်းမွန်လို့ စိတ်ရင်းဖြူစင်ကောင်းမွန် ခဲ့ပေမယ့် အခြေအနေအရ အခြား ရုပ်ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုးဝါးတဲ့ နေရာတစ်ခုမှာ မလွဲမရှောင်သာ သွားရောက်နေထိုင်ရတဲ့ အခါ ကာလကြာလာတာနဲ့အမျှ သူတွေ ကြုံခံစားရ၊ ဆက်ဆံနေရတဲ့ ဝန်းကျင် အခြေအနေကြောင့် သူ့ရဲ့မူလစိတ်သဘာဝ အခြေအနေဟာ အနည်းနဲ့အများ ပြောင်းလဲပြီး အဆိုးဘက်ကို ယိမ်းယိုင်သွားတတ်ပါတယ်။ လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားအောင် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ တွန်းအား ဒါမှမဟုတ် ဖိအားတွေလည်း အများကြီးရှိနေတဲ့အတွက် စိတ်ဓာတ် လုံးဝပြောင်းလဲသွားတာမျိုးတွေလည်း အများကြီး ရှိနေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ စာတွေ့လက်တွေ့ တွေ့ခဲ့ရတွေ့နေရဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းမွန်တဲ့ စိတ်အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ရုပ်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတစ်ခုက ဆိုးပျက်သွားစေနိုင်သလို ဆိုးဝါးတဲ့ စိတ်အခြေအနေတစ်ရပ်ကိုလည်း ရုပ်ပတ်ဝန်းကျင်က ပြန်ပြီး ကောင်းမွန်သွားစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စက်ပစ္စည်းတစ်ခု၊ ကိရိယာတစ်ခု ပျက်စီးသွားလို့ ပြုပြင်ပြီး ကောင်းအောင်လုပ်လိုက်တာမျိုး လိုလျင်လျင်မြန်မြန် လုပ်လို့မရပါဘူး။ ခဏနဲ့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အလွန်ခက်ခဲ ရှည်ကြာမှာ ဖြစ်သလို အများကြီးလည်း စိတ်ရှည်သည်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ လုပ်ငန်းသဘာဝအရ လူငယ်တွေနဲ့ ဆက်ဆံထိတွေ့မှုများတဲ့အတွက် သူတို့တွေရဲ့ ပြောင်းလဲသွားတဲ့ စိတ်အခြေအနေ၊ ပြောင်းလဲနေတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာတွေကို မြင်တွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်

လည်း အထူးသဖြင့် သူတို့အတွက် စိုးရိမ်ပါတယ်။ ကောင်းမွန်မြှောင့်စင်းတဲ့ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေကို သူတို့ တိုးဝင်ထိတွေ့ ဆက်ဆံနေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေက ဆိုးညစ်ကောက်ကွေးပစ်လိုက်မှာကို စိုးရိမ်တာပါ။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရဲ့ အကောင်းအဆိုး လားရာကို လေ့လာအကဲဖြတ်တဲ့ အခါမှာ အဲဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းဝင် လူအများစုကြီးရဲ့ ယေဘုယျ ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံ (Behaviour) ကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့ အတော်လေး ပြောလို့ရနိုင်ပါတယ်။ အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ်ကို သူတို့ ဘယ်လိုရင်ဆိုင် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်သလဲဆိုတာ ပေါ့လေ။ ဥပမာအားဖြင့် အခြေအနေတစ်ရပ်ဟာ မှန်ကန်ရဲ့လား၊ ဖြစ်သင့်ရဲ့လား၊ မမှန်ကန်ဘူး မဖြစ်သင့်ဘူးဆိုရင် ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သလား၊ အလုပ်ဖြစ်ဖို့က အရေးကြီးတယ်ဆိုပြီး မမှန်တဲ့လမ်းကြောင်း၊ မဖြစ်သင့်တဲ့လမ်းကြောင်းအတိုင်း အလိုက်သင့် လိုက်သွားသလား။ အကျင့်ပျက် ခြစားလောက်ကိုက်မှု (Corruption) မျိုးတွေကို ကြုံတွေ့ရတဲ့အခါ ဘယ်လို ပြုမူဆောင်ရွက်သလဲ။ ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားအတွက်ပဲကြည့်ပြီး အလိုက်သင့်အလျားသင့် ပြုမူဆောင်ရွက်သွားသလား။ တစ်နည်းအားဖြင့် အားပေးအားမြှောက် လုပ်သလားပေါ့လေ။ ဒါမှမဟုတ်လည်း အတွေ့ရ အမြင်ရများလာပြီး အဲဒီလို ပျက်စီးမှားယွင်းမှုတွေဟာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်လက်သင့်မခံလို့ မဖြစ်တဲ့အရာတွေလို့ မြင်ပြီး ဘယ်လိုမှ မခံစားကြတော့ဘူးလား။ အဲဒီ ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံတွေကို ကြည့်လိုက်ရုံနဲ့ အဲဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အလားအလာဦးတည်ရာကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်လို့ ရနိုင်

ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီအချိန် အဲဒီအခြေအနေမျိုးမှာရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင် အများစုရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တက အဲဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အနာဂတ်ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မှန်ကန်တဲ့လမ်းကြောင်း၊ ဖြစ်ရမယ့် ဖြစ်သင့်တဲ့ (Must & Should) လမ်းကြောင်းဘက်ကို တိမ်းညွတ်မှု ရှိတယ်ဆိုရင် အဲဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ကောင်းမွန်မှာဖြစ်ပြီး မမှန်ကန်တဲ့၊ မဖြစ်ရမယ့်၊ မဖြစ်သင့်တဲ့ (Mustn't & Shouldn't) လမ်းကြောင်းဘက်ကို တိမ်းညွတ်မှု များသွားမယ်ဆိုရင် အဲဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ ကောင်းမွန်တိုးတက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်မှာ သေချာပါတယ်။ ဒါဟာ မှန်ကန်တဲ့ အတွေးအခေါ်အသိတရားရှိပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအားလုံးလူသားအားလုံးရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အလေးပေး စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်တဲ့သူတိုင်း သိမြင်နားလည်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဖြစ်စဉ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ လူသားအားလုံးအတွက်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအားလုံးအတွက် မစဉ်းစားချင်ဘူးဆိုရင်တောင် မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက်ပဲ အမျိုးသားရေးဝါဒ (Nationalism) အရ ကြည့်မြင်လိုတယ်ဆိုရင်လည်း ကိုယ်နေထိုင်နေတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ပကတိအခြေအနေကို မှန်မှန်ကန်ကန် သိမြင်နိုင်အောင် ကြိုးစားသင့်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို မှန်မှန်ကန်ကန် သိမြင်နိုင်ဖို့ဆိုတာလည်း အတ္ထု

ပရ အကျိုးစီးပွားကို မျှမျှတတ စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်ဖို့ လိုအပ်ပါလိမ့်မယ်။ မိမိကိုယ်တိုင်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ မိမိရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တဟာ ဘယ်လိုဖြစ်နေပြီ၊ ဘယ်အခြေအနေမှာ ရှိနေပြီဆိုတာ ဝေဖန်ရေးနဲ့ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးလုပ်တတ်ကြဖို့၊ လုပ်ရဲကြဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီး အမှန်၊ အမှား၊ ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့် သိမြင်ပြီးဆိုရင်လည်း ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက် မှန်ကန်တဲ့ ဘက်က ရပ်တည်ပြီး အမှန်တရား ရရှိအောင်ပွဲခံနိုင်ရအောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရဲရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်ပျက်စီး၊ စာရိတ္တ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းနေတဲ့သူတွေ များပြားတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဟာ ကောင်းမွန်တင့်တယ် ငြိမ်းချမ်းဖွံ့ဖြိုးတဲ့ အခြေအနေကို ရရှိစရာအကြောင်း ဘယ်လိုမှ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာ သေချာပါတယ်။

ကိုယ့်လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ တကယ့်အခြေအနေကို အမှန်တကယ် သိမြင်နိုင်ဖို့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ စက်ပစ္စည်းတွေနဲ့ တခြားကိရိယာ တန်ဆာပလာတွေ ပျက်တာဟာ ပြဿနာ မရှိပါဘူး။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တွေမှာ အင်ဂျင်နီယာတွေ၊ မက်ကင်းနစ်တွေ၊ ပညာသည်တွေ ရှိကြပါတယ်။ တစ်ခဏအတွင်း သူတို့ ပြင်ဆင်ပြီး ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ပေးနိုင်ကြပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အကျင့်စာရိတ္တကို မပျက်စီးပါစေနဲ့။ ‘ပျက်အစဉ်ပြင်ခဏ’ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အမှန်တကယ် ပူပင်မိပါတယ်။

မောင်စိုးသစ်

ဉာဏ်မောင် ကျွန်တော်စဉ်းစားနေတယ်

(၁)

ကျွန်တော် စဉ်းစားနေမိပါတယ်။

ဘာကို စဉ်းစားနေမိသလဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်ဟာ ဘဝခရီးကို လျှောက်လှမ်း ခဲ့ရာမှာ အခုအချိန်မှာ ‘နိုင်’ နေသလား ‘ရှုံး’ နေသလား ဆိုတာကိုပါ။

ဘွဲ့တစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီးပြီ။ ဒါ ဆိုရင် အတန်းပညာအရ လူရှိသေး ရှင် ရှိသေး အနေအထားတစ်ခုကိုတော့ ပိုင် ဆိုင်ခဲ့ပြီးပြီပေါ့။ ဒါပေမယ့် ပြန်စဉ်းစားမိ တယ်။ ငါ့ဟာက ဘွဲ့တစ်ခုပဲ ရတာ။ ဒါဟာ တကယ်ပဲ လူရှိသေး ရှင်ရှိသေး ဖြစ်ရဲ့ လား။ ဘွဲ့တွေ တသိတတန်း ကြီးနဲ့ သူငယ်ချင်းတွေကို ပြန်ကြည့်စမ်း။ ကားကလေးတွေ တဝီဝီနဲ့ ဖြစ်နေကြတဲ့ သူငယ်ချင်း တွေကို ပြန်ကြည့်စမ်း။ တပည့်တွေ ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းလို့ လူနာတွေ ပတ်ပတ်လည်ဝိုင်းလို့ လုပ်ငန်းတွေ ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းလို့။ အဲဒါမှ လူရှိသေး ရှင်ရှိသေး မဟုတ်ဘူးလား။ ငါ့ဟာက ဪ ... ဘွဲ့ကလေး တစ်ခုတော့ဖြင့် ကုတ်ကုတ်ကတ်ကတ် ရ လာရှာခဲ့သေးသားပဲဆိုတဲ့ အသိအမှတ်ပြု ခံရရုံကလေးသာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့ ဘွဲ့တစ်ခု ရလာတာကိုကပဲ ဂုဏ်ယူစရာပါ။ ဘဝမှာ နေပျော်ချင်ရင် အပေါ်အမြင့်ကိုချည်းပဲ လှမ်းကြည့်မနေနဲ့တဲ့။ အောက်အနိမ့်ကို လည်း ငဲ့ကြည့်ပေးတတ်ရမယ်တဲ့။ အပေါ်ကိုချည်းပဲ မျှော်ကြည့်နေရင် စိတ်ဆင်းရဲ စရာတွေတွေ့ပြီး စိတ်ဓာတ်ကျမယ်။ ကိုယ့်ထက်နိမ့်တာတွေကိုလည်း ကြည့်ပေးမှ စိတ်ချမ်းသာမယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ဘွဲ့ တစ်ခု ရလာတာကိုက ဂုဏ်ယူစရာပါ။

ဒါပေမယ့် ...

ဘွဲ့တစ်ခုမှ မရပေမယ့် အရောင် မျိုးစုံနဲ့ ‘လက်’ နေကြတဲ့သူတွေကို တွေ့လိုက်ရတော့ ကိုယ့်ရဲ့ ငွေကြေးချို့တဲ့မှု အပေါ် အားမလိုအားမရ ဖြစ်မိတာ အမှန် ပါပဲ။ ရွှေရောင်လည်း မလက်နိုင်တဲ့ဘဝ၊ စိန်ရောင်လည်း မတောက်နိုင်တဲ့ ဘဝ။ ဒါ ဟာ ဂုဏ်ယူစရာလား။

ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့ ...

ငါဟာ ချမ်းသာဖို့ ပညာသင်ခဲ့ တာလား၊ ကြွယ်ဝဖို့ ဘဝမှာ နေနေတာလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းက ပေါ်လာတယ်။ ဒီ မေးခွန်းအတွက် စိတ်ကို အရှင်းလင်းဆုံး ဖွင့်ပြီး ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့ ...

မိဘက ကျောင်းထားပေးလို့ ကျောင်းတက်ခဲ့ရတာပဲ။ ကြိုးစားဟဲ့ ... ကြိုးစားဟဲ့

ဆိုလို့သာ ကိုယ်တတ်နိုင်သ လောက် ကြိုးစားခဲ့တာပဲ။ ကျောင်းသွား ဖို့ ကိုယ်ရွေးချယ်ခဲ့တာ မဟုတ်။ စာကြိုး စားဖို့ကိုလည်း ကိုယ်ရွေးချယ်ခဲ့တာ မဟုတ်။ ကျောင်းသွားဖို့၊ စာကြိုးစားဖို့ အတွက် ကိုယ်က အရွေးချယ်ခံခဲ့ရတာ။ ဒါပေမယ့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဝန်ခံရရင် အဲဒီ လမ်းကြောင်းအတိုင်း လျှောက်ခဲ့တုန်းက ‘မပျော်ခဲ့ဘူးလား’ လို့မေးရင် ‘ပျော်ခဲ့ပါတယ်’ ဆိုတာကိုတော့ ဝန်ခံရမှာပါပဲ။ ကျောင်းနေရတာလည်း ပျော်တယ်။ စာ ကျက်ရတာလည်း ပျော်တယ်။ အပေါင်း အသင်းတွေနဲ့ နေရတာလည်း ပျော်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခု မကျေမလည် ဖြစ်နေတာက ဟိုအရောင် ဒီအရောင်တွေနဲ့ ‘မလက်’ နိုင်တဲ့ ဘဝ အနေအထား။

ဒါဖြင့် မင်းငတ်နေသလား ပြန်မေးရင်တော့ ‘ဟင့်အင်း’ လို့ပဲ ပြန်ဖြေရမှာပါ။ မငတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အရည်အရောင် မရှိဘူး။ ဗိုက်တော့ ပြည့်ပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် တောက်တောက်ပြောင်ပြောင် မရှိဘူး။

ဒီတော့ ...

ကျွန်တော် ဘဝမှာ နိုင်နေတာလား၊ ရှုံးနေတာလားဆိုတာ ဝေခွဲမရ ဖြစ် နေပါတယ်။

နိုင်မှာဖြစ်ရင်လည်း ပြတ်ပြတ်သားသား နိုင်။ ရှုံးမှာဖြစ်ရင်လည်း လဲလဲ ကွဲကွဲ ရှုံးလိုက်။

ခုတော့ဖြင့် မဟုတ်ပေါင်။

ဓာတ်ပုံတစ်ပုံ အပြခံရပြီး ဒါဟာ နံနက်မိုးသောက်ချိန်လား၊ ညနေဆည်းဆာ ချိန်လား အမေးခံရသလို ဝေခွဲမရ ဖြစ်နေပြီ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ဓာတ်ပုံအတိုင်း တစ်ခု မှန် တစ်ခုမှားဆိုရင် တော်သေးရဲ့။ နှစ်ခု စလုံး အမှားလို့ ဘဝဒိုင်လူကြီးက ဆုံးဖြတ်လိုက်ရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

ဘဝဟာ ဒီလိုပဲလား။

သဘာဝဟာ အဖြူရောင်တွေ ချည်းပဲ လွှမ်းမနေဘူးဆိုတာ လက်ခံပါ တယ်။ လမ်းတွေဟာ အဖြောင့်တွေချည်း ပဲ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုလည်း လက်ခံပါ တယ်။

ဒါပေမယ့် ...

ဒီလိုနဲ့ပဲ ...

ကျွန်တော် စဉ်းစားနေတယ်။

(၂)

အခု ကျွန်တော် ‘အလုပ်’ တစ်ခု ကို လုပ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ဒီအလုပ်ကို လုပ်တာဟာ ငယ်ငယ်တုန်း က ကျောင်းတက်ခဲ့ရသလို မိဘကထားလို့ ကိုယ်က ကျောင်းသွားရတာမျိုး မဟုတ် ဘူး။ ကိုယ်စိတ်ဝင်စားလို့၊ ကိုယ်လုပ်ချင် လို့၊ ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ရွေးပြီး တမင်လုပ် နေတာပါ။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် ခေတ်နဲ့လည်း ကိုက်ညီလို့ နောက်ပြီးတော့ လည်း ကိုယ့် အရည်အချင်းနဲ့ကိုယ်၊ ကိုယ့် တွက်ချက်နဲ့ကိုယ် အောင်မြင်မယ်လည်း ထင်လို့ လုပ်နေတာပါ။

ဒါပေမယ့် ...

ကျွန်တော်တို့ လှုပ်ရှားလာတာနဲ့ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ လုပ်ငန်းတူ အပြိုင်

လုပ်လာကြသူတွေ ရှိလာတယ်။ ရည်ရွယ်ချက် တူကြတယ်လို့တော့ ပြောကြတာပဲ။ ဒါပေမယ့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကတော့ ကွာတာပေါ့လေ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အပင်ရှင်သန်ဖို့၊ မြေဩဇာ နိုင်နိုင်ကျွေးချင်သူနဲ့ ပေါင်းပဲသင်ချင်သူတွေ ကွာသလိုပေါ့။ ဒီအထဲ ဒီလုပ်ငန်းခွင်မှာ သူဦးတယ်၊ ငါ ဦးတယ်နဲ့ အပြိုင်ပြိုင်ချင်နေကြသလို ဒီခွင်တစ်ခုလုံးကို အပိုင်အုပ်စီးထားချင်ကြတဲ့ အသံတွေကလည်း တည်ညံ့ပေါ့။

ဒီအခါမှာ မထင်တာတွေက ဖြစ်လာတယ်။ ထင်တာတွေက ဖြစ်မလာဘူး။ မထင်တာတွေက အဖြစ်များလာတယ်။ ထင်တာတွေက အဖြစ်များမလာဘူး။

ကိုယ့်အလုပ်မှာ ကိုယ်အောင်မြင်တယ် ထင်နေတာ။ သူကလည်း သူ့အလုပ်မှာ သူ့အောင်မြင်တယ် ထင်နေတယ်။

ကိုယ်က ကိုယ့်အလုပ်ဟာ မွန်မြတ်တယ် ထင်နေတာ။ သူကလည်း သူ့အလုပ်က သန့်စင်တယ် ထင်နေတယ်။

ကိုယ်က ကိုယ့်လုပ်နည်း မှန်ကန်တယ် ထင်နေတာ။ သူကလည်း သူ့လုပ်ဟန်ကမှ နည်းမှန်တယ် ထင်နေတယ်။

စာရင်းချုပ်လိုက်တော့ ...

ကိုယ်ရှုံးနေသလား ဆိုတော့လည်း မရှုံးဘူး။ ဒါဖြင့် နိုင်နေသလား ဆိုတော့ လည်း မနိုင်ပြန်ဘူး။

ဘာနဲ့တူနေသလဲဆိုတော့ ဒီဘက်ပိုင်းမှာမှ ပေါ်လာတဲ့ ပလတ်စတစ်ရေခွက်တွေလို ဖြစ်နေတယ်။ လက်နဲ့ ဆွဲနှစ်လိုက်တော့ နှစ်သွားပေမယ့် လက်လွှတ်လိုက်တာနဲ့ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ ရေအပြည့် ထည့်နှစ်လိုက်ရင် ဘယ်လိုရေခွက်မျိုးမဆို နှစ်သွားပေမယ့် ဒီပလတ်စတစ်ရေခွက်က တော့ဖြင့် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ နှာခေါင်းဖော်ပြီး ပြုတ်ပြုတ်တစ်လုပ်ပြုနေလေရဲ့။ ဆွဲနှစ်မရ။ ဖိနှစ်မရ။

ဪ ... ဘဝများနယ် သူ့သူ ကိုယ်ကိုယ် ပလတ်စတစ်ခွက်များ ဘဝဆီရောက်နေပါပေါ့လား။ သူက ကိုယ့်ကို ဖိနှစ်လိုက်လို့လည်း ကိုယ်က နှစ်မသွား။ ကိုယ်က သူ့ကို ဆွဲနှစ်လိုက်တော့လည်း သူက မြုပ်မသွား။

ဒီတော့ ကိုယ့်အလုပ် မအောင်မြင်တာကိုလည်း ဘယ်သူ့အပေါ် ပုံချရမှန်း မသိ။ နိုင်သလား၊ ရှုံးသလား မသိ။

ကိုယ့်ဘဝ သူ့ဘဝတွေထဲမှာ ဒါမျိုးတွေ အဖြစ်များများလာနေပြီ။ ကိုယ့်အလုပ် သူ့အလုပ်တွေထဲမှာ ဒီပုံစံမျိုးတွေ ကြုံကြုံနေရပြီ။

ဒီတော့ ပြန်စဉ်းစားတယ်။

အလုပ်လုပ်တာ အနိုင်အရှုံး အတွက်လား။ အလုပ်ကိုပဲ လုပ်ဖို့လား။ ကျောင်းတုန်းက စာသင်ခဲ့ရသလိုပေါ့။ ပညာတတ်ချင်လို့ ပညာသင်ခဲ့တာလား။ ပညာတတ်အဖြစ် လူလေးစား သူလေးစား အသတ်မှတ်ခံချင်လို့ ပညာသင်ခဲ့တာလား။ ကြွယ်ဝသူအဖြစ် ဂုဏ်ရောင်ပြောင်ချင်လို့ ပညာသင်ခဲ့တာလား။

ခုလည်း အပင်ကြီးထွားအောင် မြေဩဇာ ကျွေးရမလား၊ အနှောင့်အယှက်ကင်းကင်း အပင်ပေါက်အောင် ပေါင်းသင်ရမလား၊ ရွေးနေရပြီ။ နှစ်ခုစလုံးလုပ်ရရင် ဘယ်လိုနေမလဲ။ နှစ်ခုစလုံး မဟုတ်ဘဲ တစ်ခုခုကိုသာ ရွေးရရင် ဘယ်ဟာကို

ဦးစားပေးရမလဲ။ စဉ်းစားလေ ရှုပ်ထွေးလေ နဲ့။ ဒါဟာ ဝဋ်ပါပဲဆိုတာ မြင်လာတယ်။ ထွက်ပေါက်ရှိတဲ့ ဝဋ်ပါဆိုရင် တော်သေး ရဲ့။ ထွက်ပေါက်သာ မရှိခဲ့ရင်တော့ ...

ဒီတော့ ...

ဒါကြောင့်မို့လို့ပဲ ...

ကျွန်တော် စဉ်းစားနေတယ်။

(၃)

ကဲ ... အားလုံး ဝိုင်းစဉ်းစားကြည့် ကြရအောင်ပါ။

အားကစားပွဲတွေမှာလို တစ်ဖက် ကို အနိုင်၊ တစ်ဖက်ကို အရှုံးပေးလိုက်ရင် မကောင်းဘူးလား။ အတ္တစိတ်ကလေးက မဖျောက်နိုင်သေးတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ဘက်က နိုင်ချင်တာပေါ့။ ဒီ တော့ ကျွန်တော်တို့ဘက်က အနိုင်။ သူ တို့ဘက်က အရှုံး။ ဒါမကောင်းဘူးလား။

သေသေချာချာ ပြန်စဉ်းစားကြည့် တော့ ... အတ္တစိတ်ကလေးကို ဖျောက် ကြည့်တော့ ကိုယ်ကနိုင်ပြီး သူက ရှုံးပြန် တော့လည်း ပွဲက မလှဘူး။ တစ်ဖက်သတ် ကြီး။ ဒါမဖြစ်သင့်ဘူး။

ဒါဖြင့် ကိုယ်က အရှုံးယူ။ သူ့ကို အနိုင်ပေး။ ဒီလိုဆိုပြန်တော့လည်း ကိုယ့် အလုပ်က အမှန်၊ ကိုယ့်နည်းလမ်းက အမှန်၊ ကိုယ်စိတ်စေတနာက အမှန်ဆို တော့ အရှုံးဆိုတာ အမှန်တရားအတွက် မဟုတ်ဘူးလို့ သိထားတဲ့ အသိကို ချေ ဖျက်ပစ်လို့ မရပြန်ဘူး။

နောက်တစ်ခါ နှစ်ဖက်စလုံးကို အရှုံးပေးလိုက်ရင်ကော။ သူလည်းလဲ၊ ကိုယ်လည်းကွဲ။ အရှုံး အရှုံးပွဲဆိုတာမျိုး ကတော့ မလှရုံမက အရပ်ဆိုးလှပါတယ်။ ဘယ်သူမှ လက်ခံချင်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘယ်ဘက်ကမှ အရှုံးကို မလိုချင် ဘူးဆိုရင် နှစ်ဖက်စလုံးကို အနိုင်ပေးလိုက် ရင်ကော။ သူလည်းမြတ်၊ ကိုယ်လည်း မြတ်။ သူလည်း အရှုံးမရှိ၊ ကိုယ်လည်း အရှုံးမရှိ။ သူလည်း နိုင်၊ ကိုယ်လည်း နိုင်။ ဒါမျိုး ဖြစ်နိုင်သလား။ အနိုင် အနိုင်ပွဲမျိုး ဆိုတာ တကယ်ရှိသလား၊ ရှိနိုင်သလား။

အားကစားပွဲ တချို့ မှာတော့ ‘သရေ’ ဆိုတာ ရှိလေရဲ့။ ဘဝအလုပ်ထဲ မှာရော။

ဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင် ... ။ ဖြစ်နိုင်တဲ့ လမ်း ရှိမရှိ၊ မဖြစ်နိုင်တဲ့လမ်း ရှိမရှိ။

သူ ကျေကျေနပ်နပ်နဲ့ ကိုယ်အနိုင် ယူ။ ကိုယ် ကျေကျေနပ်နပ်နဲ့ သူ့အနိုင် ပေး။ သူလည်း သိက္ခာမပျက်။ ကိုယ်လည်း ဂုဏ်ရှိန် မပျက်။ ဒါမျိုး ဖြစ်နိုင်မလား။

ဧရာဝတီမြစ်ရေကို တစ်ယောက် တစ်ဖွဲ့တည်း အကုန်ခပ်သောက်လို့ ရမရ။ မျှသောက်လိုစိတ် ရှိမရှိ။

ရောမကို တစ်ရက်တည်းနဲ့ အပြီး တည်ဆောက်လို့ မရသလို တစ်ယောက် တစ်ဖွဲ့တည်းနဲ့ တည်ဆောက်လို့ ရမရ။ ဝိုင်း ဆောက်လိုစိတ် ရှိမရှိ။

Comedy ကော်မဒီ ဇာတ်လမ်း တစ်ပုဒ်ရဲ့ အပြီးအပျော်။ ထရက်ဂျီဒီ Tragedy ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ရဲ့ အငို အရှက်။ ဘယ်ဟာက ဆွဲအားပိုပြင်းသလဲ။

ကျွန်တော် စဉ်းစားနေတယ်။

ဉာဏ်မောင်

(၁)

တည်နေရာကို အစွဲပြု၍ ဤအဆောင်ကို ‘ပစိဖိတ်အဆောင်’ ဟု အလွယ်တကူ ခေါ်ကြပါစို့။ ပစိဖိတ်အဆောင်တွင် နေထိုင်သူတိုင်း တစ်ပတ်လျှင် အဆောင်ကြေး ဒေါ်လာ - ၈၀ ပေးရပါသည်။ အဆောင်ခတွင် ရေဖို၊ မီးဖိုနှင့် လက်ဖက်ရည်၊ ကော်ဖီဖိုးများ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ လက်ဖက်ရည်၊ ကော်ဖီမှာ ကိုယ်တိုင်ဖျော်သောက်စနစ် ဖြစ်ပါသည်။ ထမင်းစားခန်းတွင် လက်ဖက်ခြောက် အချိုထုပ်များ၊ ကော်ဖီမှုန့်ထုပ်များ၊ သကြားဘူး၊ ရေနွေး ၂၄ - နာရီ အဆင်သင့် ရှိထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ချိုဆိမ့်ပေါ့ လိုအပ်သလို ဖျော်စပ်သောက်ရန် နွားနို့ဘူးများမှာလည်း ရေခဲသေတ္တာထဲတွင် အစီအရီ ထားရှိပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။ ခွက်ရေအကန့်အသတ် မရှိသောက်ချင်သည့်အချိန်မှာ သောက်ချင်သလောက် သောက်စေသတည်း ဖြစ်ပါသည်။ ယာယီအားဖြင့် ဤပစိဖိတ်အဆောင်တွင် ဆရာဝန်၊ သူနာပြု၊ အခြားကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ၊ ဆေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားကျောင်းသူများ စုစုပေါင်း ၁၈ - ယောက် ကွန်းခိုနေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။ အားလုံး ရပ်ဝေးမြေခြားမှ တာဝန်အရ သော်လည်းကောင်း၊ ပညာရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း ခေတ္တခဏ ခြေချနေထိုင်ကြသည့် တစ်ပြည်သူတစ်ပြည်သားများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ခြံ၍ဆိုရလျှင် ကျောထောက်နောက်ခံ ပညာအရည်အချင်းနှင့် တာဝန်အရ ‘လူ့ယဉ်ကျေးမှု’ နှင့် ယဉ်ပါးကျွမ်းဝင်ပြီးသူများဟု ဆိုရပါမည်။

သို့ပါသော်လည်း -

လမင်းခမ်တမ်း

လမင်း

(၂)

ဤပစိဖိတ်အဆောင်၏ တစ်ဦးတည်းသော သန့်ရှင်းရေးဝန်ထမ်း အမျိုးသမီးကြီး လော်ရာ၏ မြောက်မြားလှစွာသော တာဝန်လုပ်ငန်းစဉ်များထဲတွင် သကြားဘူးထဲ၌ ‘စဉ်ဆက်မပြတ် သကြားရှိနေရေး’ လည်း အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်ဆင်းခါနီးတိုင်း သကြားဘူးများကို ဖွင့်ပြီး လျော့သွားသမျှကို ပြန်လည် ဖြည့်တင်းပေးခြင်းမှာ ‘လော်ရာ’ ၏ နိစ္စဓူဝကျေပွန်နေသော လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အဆောင်နေသူ ၁၈ - ယောက်အဖို့ နေ့စဉ် ‘ရေကန်အသင့် ကြာအသင့်’ ဖြစ်ပြီးသား။ သောက်ချင်သည့်အချိန်မှာ ကော်ဖီ (သို့မဟုတ်) လက်ဖက်ရည်ကို ကိုယ်တိုင် ဖျော်စပ်သောက်လိုက်ကြစမြို့။ ဤသည်မှာ ‘ပစိဖိတ်အဆောင်’ ၏ ‘ယန္တရား’ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ပုံမှန်လည်ပတ်နေသော ယန္တရားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့သောအခါ၌မူ ဤယန္တရားတွင် ဝက်အူတစ်လုံး မတော်တဆ ပြုတ်ကျသွားပါသည်။

(၃)

အဆောင်သန့်ရှင်းရေး ဝန်ထမ်း

‘လော်ရာ’ သည် ပင်ကိုအားဖြင့် ‘တစ်ပြည်သူ’ တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ‘ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ’ ရှာဖွေရင်း ဤပစိဖိတ် အဆောင် တည်ရှိရာ ပစိဖိတ်ဒေသသို့ ရောက်ရှိ နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သားထောက်သမီးခံ မရှိသော လော်ရာတို့ဇနီး မောင်နှံအဖို့ ဆွေမျိုးသားချင်းလည်း ဤဒေသ၌ မရှိကြပါ။ သို့ဖြစ်ရာ ‘မောင်’ က ‘မယ်’ ကိုကြင်၍ ‘မယ်’ က ‘မောင်’ ကို ခင်ခြင်းအားဖြင့်သာ နှစ်ယောက်တစ်ဘဝ ထူထောင်ပြီး ရောက်ရာအရပ်မှာ ပျော်အောင်နေကြသော အသက် ၅၀ ကျော် ဇနီးမောင်နှံ ဖြစ်ပါသည်။ မမျှော်လင့်သော တစ်နေ့တွင် ‘လော်ရာ’ ၏ ခင်ပွန်းသည်မှာ အရေးပေါ်ဆေးရုံသို့ တက်လိုက်ရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် လော်ရာ မှာ ထုံးစံအတိုင်း ပစိဖိတ်အဆောင်တွင် ပြုမြဲအတိုင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါသည်။ ခင်ပွန်းသည် ဆေးရုံတက်ရကြောင်း တယ်လီဖုန်းသတင်းရလျှင်ရချင်း ‘လော် ရာ’ ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုမှာ အထွဋ်အထိပ် ရောက်သွားခဲ့ပါသည်။ ‘နှစ်လျှာပေါင်း တစ်ခွက်’ အဟုတ်ပါလော။ သို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အရာရှိထံ တယ်လီဖုန်းဆက်ခွင့်ပန်ကြားပြီး ဆေးရုံသို့ ကမန်းကတန်း လိုက်သွားရပါသည်။ ထိုနေ့အဖို့ အိမ်သာသန့်ရှင်းရေး၊ ရေချိုးခန်း သန့်ရှင်းရေးနှင့် အမှိုက်ပုံးသွန်ခြင်းတို့ကို အပြီးအပြတ် လုပ်ဆောင်သွားခဲ့ပါသည်။ ထမင်းစားခန်းရှိ သကြားဘူးထဲသို့ သကြားအပြည့် ဖြည့်စွက်ထည့်ပေးခဲ့ရန်မူ မေ့လျော့သွားခဲ့ရှာပါသည်။

ကော်ဖီ (သို့မဟုတ်) လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်ဖြစ်ရန် လိုအပ်သော ပစ္စည်းများထဲတွင် သကြားလည်း ပါဝင်ပါသည်။

သကြားဘူးထဲတွင် သကြားအပြည့် မဖြည့်ပေးခဲ့ခြင်း တစ်ခုသာ မေ့လျော့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ကော်ဖီမှုန့်၊ လက်ဖက်ခြောက်၊ ရေဇွေး၊ နွားနို့များကိုမူ အလုံအလောက် ဖြည့်စွက်ပေးထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကော်ဖီ/လက်ဖက်ရည်အချို့ ယန္တရား ပုံမှန် လည်ပတ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဝက်အူတစ်လုံး မတော်တဆ ပြုတ်သွားခြင်းဟု ဆိုနိုင်ပါမည်။ ဤသည်ကို ‘ပေါ့ဆမှု’ ဟု သတ်မှတ်ရန် လုံလောက်သော အခြေအမြစ် မရှိပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သကြားဘူးထဲတွင် ယမန်နေ့လက်ကျန် သကြားရှိနေပါသေးသည်။ သကြားလုံးဝ မရှိသော အခြေအနေ မဟုတ်ပါ။ အဆောင်နေသူ ၁၈ - ယောက်စလုံး ညနေပိုင်းတွင် တစ်ယောက်နှစ်ခွက် သောက်လျှင်ပင် လုံလောက်နေဦးမည့် သကြားပမာဏ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း ထိုနေ့က သကြားမပါသော ကော်ဖီနှင့် မိတ်ဖွဲ့ရမည့် အဆောင်သူလေးယောက် ရှိခဲ့ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် -

(၄)

အဆောင်နေသူ ၁၈ - ယောက်မှာ ခေတ်ပညာတတ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဆေးကျောင်းသား၊ သူနာပြု၊ ဆရာဝန် စသည်ဖြင့် ကွာခြားမှု ရှိသော်လည်း ခြုံ၍ဆိုရလျှင် ကျန်းမာရေးလောကမှ ခေတ်ပညာတတ်များဟု ဆိုရပါမည်။ ပညာတတ်များပီပီ ကြိုတင် တွက်ချက်ပူပန်တတ်ကြပါသည်။ အဆောင်သို့ စောစီးစွာ ပြန်ရောက်သူများက ‘ဦးရာလူ’ သဘောထားပြီး ခွက်ရေအပိုများစွာ ဖျော်ပြီး သီးသန့်ဘူးများတွင် ထည့်ကာ အခန်းနံပါတ် ရေးမှတ်၍ ရေခဲသေတ္တာထဲတွင်

သို့လျှောက်ထားလိုက်ကြပါသည်။ ထိုအခါ အဆောင်သို့ နောက်ကျမှ ပြန်ရောက် လာသူ လေးဦးအတွက် လက်ကျန်သကြား မရှိတော့ပါ။ ရေခဲသေတ္တာထဲတွင်မူ ‘ရေခဲ စိမ်ကော်ဖီ’ သို့မဟုတ် ‘ရေခဲစိမ် လက်ဖက် ရည်’ များ အစီအရီ။ ရေးမှတ်ထားကြ သော အခန်းနံပါတ်အရ ပိုင်ရှင် ရှိပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။ နွားနို့၊ သကြား၊ ကော်ဖီ (လက်ဖက်ခြောက်)၊ ရေနွေး ဤလေးမျိုး သည် တစ်မျိုးချင်း အနေအထားအရ ‘အများပိုင်ပစ္စည်း’ ‘ဘုံပိုင်ပစ္စည်း’ ဖြစ်ပါ သည်။ ရေခဲသေတ္တာတွင် သို့လျှောက်ထား သော ဖျော်ပြီးသား ကော်ဖီ (လက်ဖက် ရည်) မှာမူ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်း ဖြစ်သွား ပေပြီ။

“အေးလေ ... သကြား မရှိတော့ လည်း တစ်ခါတလေ သကြားမပါ ကော်ဖီ သောက်လိုက်ကြတာပေါ့။ သွေးထဲမှာ သကြားဓာတ်များမှာ မစိုးရိမ်ရတော့ဘူး လေ” အကောင်းမြင်ဝါဒီတစ်ဦး။ ခေတ် သစ် ‘ပေါ်လီယာနာ’ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

“သကြားမပါရင် ကော်ဖီက သောက် မကောင်းဘူး။ ကိုကာကိုလာ တစ်ပုလင်း ဝယ်ထားတာရှိတယ်။ အဲဒါပဲ သောက် တော့မယ်” အစားထိုးဝါဒီ တစ်ဦး။

“ဒါဟာ ပေါ့ဆတာ။ အဆောင် ကြေး ယူထားပြီး သကြားပြတ်သွားတာ မဖြစ်သင့်ဘူး။ တိုင်မယ်၊ ဖုန်းဆက်တိုင် မယ်” အရာရာကို ‘ရော့ ပတ္တမြား ရော့ နဂါး’ သဘောထားတတ်သူတစ်ဦး။

“ခဏလေး စောင့်ပါနော်။ ဒီနားက အိမ်ဆိုင်လေးမှာ သကြားထုပ်လေး သွား ဝယ်လိုက်မယ်။ တစ်ထုပ်မှ တစ်ဒေါ်လာ တည်းပေးရတာ။ ဒီသကြားဘူး တစ်ဘူး ပမာဏ ရှိပါတယ်။ အားလုံးသောက်ဖို့

လုံလောက်သွားမှာပါ။ သွားဝယ်လိုက်ဦး မယ်နော်” ငြိမ်းချမ်းရေးဝါဒီတစ်ဦး။

(၅)

ယုံကြည်ပါသည်။ သင်သည် ပစိဖိတ်အဆောင်မှ အဆောင်သူ၊ အဆောင် သားတစ်ဦး ဖြစ်နေငြားအံ့။ သင့်ကြောင့် လက်ကျန်သကြား လုံးဝ ပြတ်သွားခြင်း မျိုး ဖြစ်သွားခဲ့မည် မဟုတ်ပါ။ အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော် သင်သည် ‘အတ္တပါးရန် လေ့ကျင့်နေသူ’ တစ်ဦး ဖြစ်သောကြောင့် ပင်။ သင်သည် ‘ရော့ပတ္တမြား ရော့နဂါး’ ဆိုပြီး လှေခံဓားထစ် အခွင့်အရေးကို တောင်းဆိုတတ်သူတစ်ဦးလည်း မဖြစ်နိုင် ပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သင်သည် သူတစ်ပါး အခက်အခဲကို နားလည်စာနာ တတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင်။ ပစိဖိတ်အဆောင်တွင်နေသော ၁၈ - ယောက် တွင် သင်ကဲ့သို့သော သဘောထားနှင့် ခံယူချက် မထားရှိသောသူများ ပါဝင်နေ ခဲ့သည်မှာ ‘လမင်း’ ၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုနေ့က ‘လမင်း’ သည် အဆောင် သို့ နောက်ကျပြီး ပြန်ရောက်သူလေးဦး ထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ‘လမင်း’ သည် ‘ရော့ပတ္တမြား ရော့နဂါး’ တောင်းဆိုတတ် သော ပြတ်သားသူတစ်ဦး မဟုတ်ကြောင်း ကို ဝန်ခံရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ‘လမင်း’ သည် ‘ငတေမာလျှင်ပြီးရော’ ၁၄ - ယောက်ထဲတွင်လည်း ပါဝင်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ‘လမင်း’ သည် ခေတ်သစ် ပေါ်လီယာနာ လည်း မဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံအပ်ပါသည်။ ‘လမင်း’ ကို ‘စစ်တမ်း’ ပြုလုပ်ရန် သင့် မှာ အပြည့်အဝ တာဝန်ရှိပါသည်။

လမင်း

မိမိကိုယ်မိမိဖြတ်ကျော်ခြင်း

သန်းငြိမ်းအေး

ကျွန်တော်တို့သည် အစဉ်သဖြင့် သူတစ်ပါးကို ဖြတ်ကျော်ချင်ကြ၏။ သူတစ်ပါးထက် သာလိုကြ၏။ သူတစ်ပါးကို အောင်နိုင်လိုကြ၏။ မိမိထက် သူတစ်ပါးက သာနေ လျှင် မနာလိုဝန်တိုခြင်း ဖြစ်တတ်၏။

စင်စစ် ကျွန်တော်တို့သည် သူတစ်ပါးကို ဖြတ်ကျော်ရမည် မဟုတ်ပါ။ မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ရပါမည်။ မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ရန် အစဉ်သဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ်ရမည် ဖြစ်ပါလျက် သူတစ်ပါးကို ဖြတ်ကျော်ရန်သာ အစဉ် အားထုတ်နေ၏။

တစ်ခါတစ်ရံ ရိုးရိုးသားသား မဖြတ်ကျော်ဘဲ သူတစ်ပါး ကျောကုန်းများကို နင်းသွား၏။ ပခုံးများကို လှေကားထစ်သဖွယ်၊ ခုတုံးများသဖွယ် အသုံးချ နင်းချေသွားတတ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ပစ်မှတ်ထားခြင်း၏ ဆိုးကျိုးတည်း။

ဥပမာ -

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်နှင့် တစ်တန်းတည်းသားဖြစ်သော ကျော်တင့်ထက် အမှတ်များလို၏။ စာမေးပွဲတိုင်း ပထမရသော ကျော်တင့်ကို ဖြတ်ကျော်လို၏။ ရိုးရိုး ကြိုးစား၏။ ဘယ်လို ကြိုးစားကြိုးစား ကျော်တင့်ကို ကျော်မတက်နိုင်။ ဒုတိယထက် ပိုမရ။ ဖြတ်ကျော်ဖို့ ကြိုးစားရင်းမှ ကျော်တင့်အပေါ် မနာလိုဝန်တို ဖြစ်လာ၏။

မနာလိုဝန်တိုစိတ်သည် တစ်စတစ်စ ကြီးထွားလာ၏။ တစ်တန်းတည်းသား သူငယ်ချင်းအပေါ် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာမထားနိုင်တော့။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ မထားနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း မနာလိုဝန်တိုစိတ် ဝင်ရောက်လာခြင်းပင်။

တကယ်ဆိုလျှင် ကျော်တင့်ကို ဖြတ်ကျော်ရမည် မဟုတ်။ မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ရမည်။ မိမိရသော အမှတ်များကို ပိုရသည်ထက် ပိုရအောင် ဖြတ်ကျော်ရမည်။ ကြိုးစားအားထုတ်ရမည်။

ပထမအကြိမ် စာမေးပွဲ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် အမှတ်- ၅၀ ရသည်ဆိုပါစို့။ ဒုတိယအကြိမ် စာမေးပွဲတွင် အမှတ် ၆၀၊ တတိယအကြိမ် စာမေးပွဲတွင် အမှတ် ၇၀၊ စတုတ္ထအကြိမ် စာမေးပွဲတွင် ဂုဏ်ထူးမှတ်ရအောင် ကြိုးစားရပါမည်။ နောက်စာမေးပွဲများတွင် ဂုဏ်ထူးမှတ်၌ ငြိမ်နေအောင် ကြိုးစားရပါမည်။ ယင်းဖြစ်စဉ်သည်သာ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုသို့ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်၍ ဂုဏ်ထူးမှတ်၌ ငြိမ်လာပြီဆိုလျှင် ကျော်တင့်ထက် အမှတ်များလာနိုင်စရာ ရှိ၏။ ကျော်တင့်အပေါ် မနာလိုဝန်တိုစိတ်များလည်း ဖြစ်ပေါ်တော့မည် မဟုတ်။ သူငယ်ချင်း

ကောင်းတစ်ယောက်အဖြစ်လည်း ဂုဏ်ယူ ဖွယ်ရာ တည်ရှိပေလိမ့်မည်။ ပထမလည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ အဘယ်မျှ အေးချမ်းလိုက် ပါသနည်း။

မိမိမှာလည်း တိုးတက်အောင်မြင် ပျော်ရွှင်ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရရှိနိုင်၏။ ထိုသို့ မိမိ ကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သူ တစ်ပါးကို ယှဉ်ပြိုင်နေပါမူ တိုးတက် အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်သော်လည်း ပျော်ရွှင် ငြိမ်းအေးမှုကို ရလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ မငြိမ်းအေးသော ပူလောင်မှုကိုသာ ထာဝစဉ် ခံစားနေရပေလိမ့်မည်။ မိမိ အကြောင်း မိမိပြန်တွေ့ကြည့်လျှင် အဖြေ ပေါ်ပါလိမ့်မည်။

ကျောင်းပြီး၍ အလုပ်ထဲ ဝင်လာ သောအခါ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် သိန်းဆွေ နှင့် တွေ့ရ၏။ သိန်းဆွေကား လုပ်ငန်းခွင် တွင် ကျွန်တော့်ထက် တော်၏။ ကိုယ်ပိုင် တိုက်၊ ကိုယ်ပိုင်ကားလည်း ရှိ၏။ ကိုယ် ပိုင်ကားမှ အိမ်သုံးတစ်စီး၊ သူတစ်စီး။

သိန်းဆွေသည် ကျွန်တော့်ထက် ကာယဗလ၊ ဘောဂဗလ၊ မိတ္တဗလ၊ စာရိတ္တ ဗလ၊ ပညာဗလ စသည့် ဗလငါးတန်စလုံး တွင် သာလွန်၏။ ကျွန်တော်သည် သိန်း ဆွေထက် အစစအရာရာ သာလို၏။ သို့ သော် မယှဉ်နိုင်။

သိန်းဆွေကို ကျွန်တော် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ မထားနိုင်တော့။ မနာ လိုဝန်တိုစိတ် ပြင်းထန်လာ၏။ သိန်းဆွေ ကို အဓိက ပစ်မှတ်ထားလျက် သိန်းဆွေ ၏ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်ညီအောင် သို့ မဟုတ် ကျော်အောင်ကြိုးစား၏။ တစ်ဖက် က ကြိုးစားရင်း စိတ်ထဲမှာပူလောင်လာ၏။

ဘာကြောင့် ပူလောင် လာရ သနည်း။ ဆန်းစစ်ကြည့်သော် သိန်းဆွေ၏

စည်းစိမ်ဥစ္စာကို လိုချင်မက်မောစိတ် ရှိနေ၏။ သိန်းဆွေ သေကြေပျက်စီးပါစေ ဟူသော ဆန္ဒဆိုး ရှိနေ၏။ သူတစ်ပါး စည်းစိမ်လိုချင်၍ လောဘဖြင့် ကြံစည်ခြင်း (အဘိဇ္ဈာ) နှင့် သူတစ်ပါး သေကြေပျက် စီးစေလို၍ ဒေါသဖြင့် ကြံစည်ခြင်း (ဗျာ ပါဒ) စသော တရားဆိုးနှစ်ပါးကို ထင် ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်လိုက်ရ၏။

ကျွန်တော့်ဘာသာ အံ့ဩမိ၏။ ထိုတရားဆိုး နှစ်ပါးသည် မနာလိုဝန်တို စိတ်များမှ မြစ်ဖျားခံပြီး၊ ကြီးထွား စီးဆင်း လာခြင်းပင်။ မေတ္တာ၊ မုဒိတာ မပွားနိုင် သောကြောင့် နေရာဝင်ယူ ခြယ်လှယ်ပူး ကပ်လာခြင်း ဖြစ်၏။

ကျွန်တော့်တွင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဆိုသော ဗြဟ္မစိုရ်တရား များ ဆိတ်သုဉ်းကင်းဝေးသောကြောင့် ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ တရားဆိုးများ ဝင်ရောက်ကြီးစိုးလာခြင်း ပင်။ စိတ်ကို ကောင်းစေသော၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေသော စေတသိက်များကို မမွေးမြူ မထိန်းသိမ်းနိုင်သောကြောင့် စိတ် ကို မကောင်းအောင်၊ မသန့်ရှင်းအောင် ခြယ်လှယ်နိုင်သော စိတ်ဆိုးစိတ်ရိုင်းများ ဝင်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါ၏။

အဘယ့်ကြောင့် အသိဉာဏ် မဲ့ ရသနည်း။ အဘယ့်ကြောင့် စိတ်ကို မယှဉ် ကျေး မသိမ်မွေ့စေသနည်း။ အဘယ့် ကြောင့် သတိလွတ် ပေါ့ဆရသနည်း။ ပကတိ ဖြူစင်သော၊ အရောင်အဆင်း လုံးဝမရှိသောစိတ်ကို ဘယ်သူ အရောင် ဆိုးပါလိမ့်။

မိမိကိုယ်မိမိ ပြန်စစ်ဆေးသော အခါ အရောင်ဆိုးသူမှာ အခြားသူမဟုတ်။ မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်နေ၏။ စိတ်ကို ကောင်း

စေခြင်း၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းစေခြင်း ရှိစေရန် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်း မပြုဘဲ ပကတိ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော စိတ်တွင် မကောင်းသော၊ ညစ်ညူးသော စေတသိက် များဖြင့် စိတ်ကို အရောင်ဆိုးသူမှာ မိမိ ကိုယ်တိုင်ပင်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ရမည့် အစား မှားယွင်းစွာ သူတစ်ပါးကို ဖြတ် ကျော် ယှဉ်ပြိုင်မိသောကြောင့်တည်း။

သူတစ်ပါးကို ဖြတ်ကျော်ရာတွင် သတ္တဝါများ ကျန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ ဟု လိုလားချစ်ခင်ခြင်း မေတ္တာတရား မထားနိုင်တော့ပါ။

ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေသော သတ္တဝါများ ဒုက္ခမှ ကင်းဝေးပါစေဟု လို လားခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ကူညီလိုခြင်း ကရုဏာတရားလည်း မထားနိုင်တော့ပါ။

သူတစ်ပါး ချမ်းသာအောင်မြင်မှု အပေါ် လိုလားဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ချမ်းသာ အောင်မြင်မှု တည်မြဲပါစေဟု လိုလားခြင်း၊ မုဒိတာတရားလည်း မပွားများနိုင်တော့ပါ။

သတ္တဝါများအပေါ် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ ရှေ့ထားဆောင်ရွက်သော် လည်း ကျရောက်သည့် ဆင်းရဲဒုက္ခကို မကယ်တင်၊ မစောင့်ရှောက်၊ မဟန့်တား နိုင်သောအခါမှ “သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မသကာ” သူ့ကံအတိုင်း ရှိပါစေတော့ဟူ၍ နှလုံးသွင်း လျစ်လျူရှုသည့် ဥပေက္ခာတရားလည်း မထားနိုင်တော့ပါ။

မိမိကိုယ်မိမိ ပြန်ကြည့်မိသော အခါ အောက်တန်းကျသော မိမိကိုယ်ကို မှန်ထဲမှာ တွေ့ရသလို တွေ့မြင်လိုက်ရ၏။

ဘာကြောင့် ဤသို့ မြင်တွေ့ရ သနည်း။

ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပစ်မှတ်ထား ဖြတ်ကျော် သောကြောင့်တည်း။

စင်စစ် ကျွန်တော်တို့သည် အများ တကာထက် သာလွန်အောင် ကြိုးစားရ မည်၊ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမည် မှန်သော်လည်း မိမိကိုယ် မိမိ ဖြတ်ကျော်ခြင်းနည်းလမ်းကို အသုံး မပြုဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပစ်မှတ် ထားလျှင် ဗြဟ္မစိုရ်တရားများ ဆိတ်သုဉ်းတတ်ပါ၏။ ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ တရားဆိုးများ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးတတ် ပါ၏။

သို့ရာတွင် မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ထူးများကို အားကျခြင်းသည် ဗြဟ္မစိုရ် တရားများ မဆိတ်သုဉ်းနိုင်ပါ။ ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ တရားဆိုး များလည်း မဝင်လာနိုင်ပါ။

မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အားကျ ခြင်းမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နည်း သောကြောင့် သို့မဟုတ် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ မရှိဘဲ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဖြစ်ရန် လိုအပ်သောကြောင့် တည်း။ မူလကပင် သမ္မာဆန္ဒဖြင့် စိတ် ကောင်းများ လွှမ်းမိုးနေသောကြောင့် မကောင်းစိတ်များ ဖြစ်ခွင့် မရနိုင်တော့ပါ။

စင်စစ် ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ရောက် ဖို့ အရေးသည် လူတစ်ယောက်အား ပစ် မှတ်ထား၍ ထိုလူ၏ ရှေ့ရောက်ရေး၊ ထို လူကို ဖြတ်ကျော်ရေး မဖြစ်သင့်ပါ။ မိမိ က မိမိကို ဖြတ်ကျော်ဖို့၊ မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ် ကျော်ရေးပဲ ဖြစ်ပါသည်။

မိမိကိုယ်မိမိ အကြိမ်ကြိမ် ဖြတ် ကျော်လာနိုင်သည်နှင့်အမျှ သူတစ်ပါးရှေ့ သို့ မိမိရောက်လာပါလိမ့်မည်။ အရည် အသွေးရှိသူသာ နေရာကောင်းများ ရရှိ

ပေလိမ့်မည်။ အရည်အသွေး မရှိသူများ
နောက်ဆုတ် ဘေးဖယ် ပေးကြရပေလိမ့်
မည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ခြင်းသည်
ဗြဟ္မစိုရ်တရားများ မကင်းဆိတ်ပါ။
ဣဿာ၊ မစ္ဆရီယ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ
စသော မကောင်းသည့် စေတသိက်များ
လည်း ကင်းပနေပါလိမ့်မည်။ လတ်တ
လောတွင် ဗလငါးတန်စလုံး အစွမ်းကုန်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပါလိမ့် မည်။
သို့တစေ တစ်စတစ်စ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်
လာမည်ကား အမှန်ပင်။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ချင်သော
လူတစ်ယောက်သည် မိမိ၏ လက်ရှိ
အခြေအနေ အမှန်ကို သိရှိနားလည်
လက်ခံရပါမည်။ ပြောင်းလဲဖို့ လိုအပ်
ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး အားထုတ်ရပါမည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ပြောင်းလဲရန် မလို
အပ်သေးဟု ခံယူထားလျှင် ယခုလက်ရှိ
အခြေအနေထက် သင်တိုးတက်ရန် မမျှော်
လင့်နိုင်သေးပါ။

ပြောင်းလဲဖို့ လိုအပ်ကြောင်း သိ
ရှိနားလည်သော်လည်း အားမထုတ်ခြင်း၊
အချိန်ဆွဲခြင်း၊ ဆင်ခြေပေးနေခြင်းသည်
မိုက်မဲစွာ ရပ်တန့်နေခြင်းပါ။

တကယ်ပြောင်းလဲဖို့ လိုအပ်
ကြောင်း သိရှိနားလည်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်
နက် ပြောင်းလဲရန် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရ
ပေလိမ့်မည်။ အချိန်ဆွဲခြင်း၊ ဆင်ခြေပေး
ခြင်း ပြုမနေတော့ဘဲ စတင် အားထုတ်ရ
ပေလိမ့်မည်။

လူသားသည် အမှားကို ကျူးလွန်
တတ်ပါ၏။ အမှား ကျူးလွန်တတ်ခြင်း
သည် သဘာဝ ဖြစ်ပါ၏။ တူညီသော
အမှားကို ထပ်တလဲလဲ မမှားစေရန်သာ

အရေးကြီးပါသည်။ အမှား ကျူးလွန်မိမည်
စိုး၍ ဘာမျှမလုပ်ဘဲ ငြိမ်နေခြင်းသည်ပင်
အမှားကျူးလွန်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်သော
လူသားသည် အမှားတစ်ခုကို ထပ်တလဲ လဲ
မကျူးလွန်မိစေရန် သတိထား ဂရုစိုက်
ရပါမည်။ အလားတူ အမှားမျိုး နှစ်ခါ ကျူး
လွန်မိခြင်းသည် ခွင့်လွှတ်စရာ မကောင်း
ပါ။

အမှားဆိုသောရေသည် ဘဝဆို
သော မြစ်တွင် နှစ်ခါမစီးအောင် ကြိုးစား
နိုင်သူသာ လူတော်လူကောင်း ဖြစ်ပါ၏။
ထိုသို့ အမှားနည်းသူသာ ရှေ့မြန်မြန်
ရောက်ပါမည်။ သတိတရား လက်ကိုင်
ထား၍ ကျင့်ဆောင်ရပါမည်။

ကျွန်တော်တို့ ဘဝကို ယခုလက်ရှိ
အခြေအနေထက် ပိုကောင်းအောင် မြှင့်
တင်ဖို့ ယခုအချိန်သည် အကောင်းဆုံးပါ။
ဘဝကို မြင့်မားအောင် မြှင့်တင်လိုသော
ဆန္ဒ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ယုံကြည်မှု ကြီးမား
ထက်သန်လျှင် အကောင်းဆုံး အကျိုး
ရလဒ်ကို ရမည်သူမှာလည်း ကျွန်တော်တို့
ပဲ ဖြစ်ပါမည်။ အခြားသူတစ်ယောက်
မဟုတ်ပါ။ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ကျွန်တော်တို့သည် မိမိကိုယ်မိမိ
လေးစားရပါမည်။ မလိမ်မညာရပါ။ မိမိ
ကိုယ်မိမိ ကြည်ညိုစွာ ဖြတ်ကျော်ရပါ မည်။

လိမ်ညာနေသူတစ်ယောက်သည် အဘယ်သို့သော မကောင်းမှုကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်တတ်ပါသည်။ မကောင်းမှုကို ကျူးလွန်ရန် ရှက်နေမည်၊ ကြောက်နေမည်၊ တွန့်ဆုတ်နေမည် မဟုတ်ပါ။

သူတစ်ပါးကို လိမ်ညာ၍ ရနိုင်ပါသည်။ မိမိကိုယ်ကိုမူ လိမ်ညာနိုင်သူ မပေါ်ပေါက်သေးပါ။ မိမိအကြောင်း မိမိ အသိဆုံးပါ။ မိမိကိုယ်မိမိ ကြည်ညိုနိုင်ပါစေ။

“မမေ့မလျော့ သတိရှိခြင်းသည် မသေသောအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ သတိမရှိ၊ သတိကင်းလွတ်သူ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နေသူသည် အသက်ရှင်နေသော်လည်း လူသေနှင့် မခြားပါ” ဟု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဟောကြားသတိပေးတော်မူခဲ့ပါ၏။ သတိရှိစေရန် မိမိကိုယ်မိမိ စောင့်ရှောက်ရပေမည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ရေးတွင် ဆရာကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းရှိဖို့ အဓိကလိုအပ်ပါသည်။ ဆရာကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း မရှိဘဲ အောင်မြင်မှု သရဖူ မရနိုင်ပါ။ မဆောင်းနိုင်ပါ။

ဆရာကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း ကို လူနှင့်စာပေတို့မှ ရနိုင်၏။ လူလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ စာပေလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ နှစ်ခုစလုံး ပြည့်စုံလျှင် အကောင်းဆုံးပင်။ နားနှင့် နားထောင်ပြီး ဉာဏ်ဖြင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ရပါမည်။ ဝေဖန်ပိုင်းခြား ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

အကျပ်အတည်း အခက်အခဲတွေ့လျှင် မစိုးရိမ်ပါနှင့်။ မကြောက်ပါနှင့်။ လူသည် အကျပ်အတည်း၊ အခက်အခဲ၊ စိန်ခေါ်မှုများ ထာဝစဉ် ရင်ဆိုင်ကြရ၏။ သဘာဝတရား ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်စမြဲပါ။

“ရင်ဆိုင်မည်” ဆိုသောဆုံးဖြတ်ချက်သာ ကျွန်တော်တို့တွင် လိုအပ်ပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သူသည် ပုံကိုင်လမ်းညွှန်ပါသော လှေနှင့်တူပါသည်။ မျောချင်ရာသို့ မမျောနိုင်ပါ။ ပန်းတိုင်လည်း ရှိနေပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်သူ၊ မပြတ်သားသူ၊ တွေဝေသူသည်သာ ပုံကိုင်လမ်းညွှန် မပါသော လှေကိုစီးလျက် လေဟုန်နှင့် ရေစီးတွင် မျောချင်ရာ မျောနိုင်၏။ အများဆုံးဖြစ်လျှင် ကြက်ကန်းဆန်အိုးတိုးခြင်းသာ။ ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်သောကြောင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မရနိုင်ပါ။ အောင်မြင်မှု ရာခိုင်နှုန်း နည်းပါမည်။

ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သူသည် သံသယဖြစ်မှု၊ ကြောက်ရွံ့မှု၊ စိုးရိမ်မှု၊ မသေချာမှု၊ တွေဝေမှုများမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ပါသည်။ ရွှင်လန်းတက်ကြွခြင်းကိုလည်း ရယူပိုင်ဆိုင်နိုင်ပါပြီ။

ဖြစ်လို့မဆန္ဒ၊ အားထုတ်မှု ဝီရိယ၊ ယုံကြည်စိတ် ပြင်းထန်ထက်သန်မှု စိတ္တ၊ လိုအပ်သော အရင်းအနှီး အပါအဝင် ပညာ၊ ဤလေးပါး ပြည့်စုံလျှင် အောင်မြင်မှုသည် ကျွန်တော်တို့နှင့် အလွမ်းမဝေးတော့ပါ။ လက်တစ်ကမ်းအကွာတွင် ရောက်ရှိနေပါပြီ။

ကျွန်တော်တို့ ဘဝကို ယခုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ကောင်းသောအကျိုးကို ရရှိနိုင်၏။ ကောင်းသောအတိတ်ကို ဖြစ်စေပြီး တစ်ချိန်တည်းတွင် ကောင်းသော အနာဂတ်ကို ပျိုးထောင်လိုက်ခြင်းလည်း မည်၏။

ပစ္စုပ္ပန် ခဏငယ်တိုင်းကို ကောင်းမွန်စေခြင်းဖြင့် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် စာမျက်နှာ(၁၅၃)သို့

ကန်ဝက်ခေါင်းကုန်း ဆင်းတုပလ္လင်စာမှ မှတ်သားဖွယ်ရာများ

ညိမ်းညိမ်း

ပြည်မြို့၊ အရှေ့တောင်ဘက် ငါးမိုင်ခန့် အကွာတွင် တည်ရှိသော သရေခေတ္တရာ မြို့ဟောင်းကို သွားရောက်လေ့လာစဉ် အခါက ရှေးဟောင်းပြတိုက်အတွင်း မင်္ဂလာတော် ကျီးနေသော ဆင်းတုတစ်ဆူကို ဖူးတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဆင်းတုမှာ ကျောက်ဆင်းတုဖြစ်ပြီး ဆင်းတုအောက်ခံပလ္လင်လေးဖက်လေးမျက်နှာ၌ ယူဘာသာနှင့် ရေးထိုးထားသော စာတန်းများ ပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယူဘာသာကို လေ့လာသူ၊ သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်းကို လေ့လာသူတို့သည် ထိုဆင်းတုပလ္လင်စာ၏ အရေးပါပုံကို မှတ်မှတ်ထင်ထင် သတိပြုကြရပြီဖြစ်သည်။ ထိုဆင်းတုပလ္လင်စာနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသီတို့ ယူဆချက်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်လည်း ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယမှ ရှေးဟောင်းစာပေပညာရှိ ဒစ်ကရှစ် (Dikshit) က ထိုဆင်းတုပလ္လင်စာကို မှတ်ချက်ပြုပေးရာ၌ -

ယင်းဆင်းတုတော်ကို ဇယစန္ဒြဝရ် မန်မင်းသားက ထုစေကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပထမ ဂါထာ၌ တစ်နေ့ တည်းမှာပင် (တစ်မြို့မှာ ယခု မှော်ဇာဖြစ်ဟန်ရှိသော) မြို့တော်

နှစ်မြို့ကို ပြိုင်တူ တည်ထောင်ရာတွင် ဇယစန္ဒြဝရ်မန်၏ ဆရာတော် ဖြစ်သော ဂုဟခေါ် ဂုဟဒီပက ပြောဟော ဆုံးမဟန်ကိုလည်း ဖတ်ရ၏။ ညီငယ်ဖြစ်သော မင်းသားကား ဟရိဝိကြမဖြစ်၍ (ထိုပြိုင်တူတည်သော နှစ်မြို့မှ) တစ်မြို့၏ အရှင်သခင်ဖြစ်ဟန် ရှိသည်။ (ယခု ဒါနပြုရာ၌လည်း) ဖက်စပ်ပါဝင်သူဖြစ်သည်။ ကိုးကွယ်သော ဆရာတော်၏ ကျေးဇူးကြောင့် ညီတော်နောင်တော်တို့နှင့်တကွ (နှစ်မြို့သားတို့) ပိုမိုရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဆက်ဆံကြဟန်ကိုလည်း ဖော်ပြပါရှိသည်။ ဂါထာအမှတ် (၅) ၌ နောင်လာ နောက်သားတို့သည်လည်း သင့်တင့် ညီညွတ်ကြလိမ့်မည်ဆို၏။ နောက်ဆုံးဂါထာ၌ ကမ္ဘာဆုံးသည် တိုင်အောင် နှစ်ပြည်တစ်ပြည် ချစ်ကြည်လျက် ညီတော်၏ သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက် မြစ်တော်အညွန့် ထွန်းကားရန် ဆုတောင်းထားသည်ဟူ၍ မှတ်သားခဲ့ရပါသည်။

ကန်ဝက်ခေါင်း ပလ္လင်စာကို လေ့လာကြည့်သောအခါ ထိုမှတ်ချက်ထဲတွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် အထောက်အထားများကို တွေ့ရှိရသကဲ့သို့ အထက်ပါ မှတ်ချက်တွင် မပါဝင်သော အချက်အလက်သစ်များကို လည်း တွေ့ရှိလာပါသည်။ ပျူဘာသာ လေ့လာရေးတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ကွဲပြားချက်များကို ဖော်ပြလိုပါသည်။

၁။ မင်းအမည်များ

အိန္ဒိယပညာရှိ၏ ဖွင့်ဆိုချက်တွင် မင်းနှစ်ပါး၏ အမည်ပါရှိသည်။ ဇယစန္ဒြဝရ်မန် မင်းသားနှင့် ဟရိဝိကြမ မင်းသား ဖြစ်သည်။ ယခု လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ မင်းအမည် ငါးပါး ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ -

- ၁။ ပြုပုဝိပြမး
- ၂။ ဂြိဇာယစန္ဒြဝမ္ဗဏ
- ၃။ ဩဇ္ဇတြဝမ
- ၄။ ဂြိဝါရိဝိကြမ
- ၅။ ဂြိရာရိစိတြ တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အိန္ဒိယပညာရှင် ဖော်ပြထားသော ဟရိဝိကြမ ဟူသောအမည်ကို မတွေ့ရပါ။ ဂြိဇာယစန္ဒြဝမ္ဗဏ ဟူသောအမည်နှင့် တွဲလျက် တွေ့ရသည်မှာ ဩဇ္ဇတြဝမ ဟူသော အမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မင်းအမည်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကွဲလွဲချက်များ တွေ့ရသလို အထက်ပါ ကောက်ချက်ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေသော စကားလုံးများကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

သာကေ - ၁၊ ပလ္လင်စာ အပိုင်း (၁) တွင် နိရန္တရော ယံ ဟးက ပြိယာ

နုဇေနာပိ ဥဗ္ဗိကြော ဟူသော စကားစု ကို လေ့လာပါက သက္ကတဘာသာအရ အောက်ပါအတိုင်း အနက်ဖော်နိုင်ပါသည်။

- နိရန္တရော - (နာဝိ) အကြားမရှိ၊ မပြတ်၊ သိပ်သည်းထူထဲ၊ တစ်ခဲနက် ဖြစ်၊ သစ္စာရှိသော၊
- ယံ - အကြင်
- ဟးက - ခေါ်ဝေါ်သည်၊
- ပြိယာ - (နာဝိ) အလိုရှိအပ်၊ ချစ်နှစ်သက်အပ်သော၊
- (ပု) လင်၊ ချစ်သူ၊ မိတ်ဆွေ၊ သမက်၊

- နုဇေနာပိ - (နာဝိ) နောက်မှမွေး၊ အသက်ငယ်သော
- (ပု) ညီငယ်
- ဥဗ္ဗိကြော - မြေကြီး၏ အရှင်သခင်၊ မင်း၊ အုပ်စိုးသူ။

ထို့ကြောင့် အထက်ပါစကားစုကို အကြင် သစ္စာရှိသော ချစ်ခင်အပ်သော မြေကြီး၏ အရှင်သခင်ဖြစ်သော ညီတော် ဟု အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။

ထို့ပြင် ပလ္လင်စာ အပိုင်း (၁) တွင် ဇယစန္ဒြဝရ်မန် မင်းသားသည် ဘုရားဆင်းတုကို ထုလုပ်စေသည်ဟူသော ကောက်ချက်ကို အထောက်အကူပြုသော သက္ကတ၊ ပျူ စကားလုံးများကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

- သာကေ (၂) ဇု - - ကွ ကွ တု
- ဇု - (သ) ဗုဒ္ဓ၊ အောင်မြင်သူ
- ကွ - (ပျူ) မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရည်ညွှန်းသောစကား၊
- ကွ - (သ) အလိုဆန္ဒ
- တု - (ပျူ) ထုသည်၊ ထုလုပ်သည်

ထို့ကြောင့် အထက်ပါ စကားစု ကို မြင့်မြတ်သော ဗုဒ္ဓရုပ်တုကို ထုလို သည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။

အထက်ပါအချက်တွင် ဇယစန္ဒြ
ဝရ်မန်မင်း၏ ဆရာတော် ဂုဏဒီပဟူသော
စကားလုံးကိုမူ မတွေ့ရပါ။ သို့သော် ပြ
ဓာယျခြံး ဟူသော သက္ကတစကားလုံးကို
အနက်ဖော်ရာ ပြဓာယျ သည် အကြီး
အကဲ၊ အမတ်ကြီး၊ ပြဟွာမင်း၊ မင်း၏
အဖော်ဟု ဖြစ်သည်။ ခြံးသည်လည်း
သက္ကတဘာသာတွင် ပြဟွာမင်းဟု
အနက်ရသည်။ ဂုဏဒီပ ဆိုသည်မှာ ထို
ပြဓာယျ ခြံး စကားလုံးကိုပင် ညွှန်းလေ
သလားဟု ယူဆမိပါသည်။

ပျူဘာသာစကားတွင် တိုင်းပြည်
ကို တိပြီးဟု ရေးလေ့ရှိပါသည်။ ရာဇ
ကုမာရ် ပျူကျောက်စာတွင် တိပြီးရိမဓန ဗူ
ဟု ရေးပါသည်။ ဗူသည် ပါဠိဘာသာ ပူရကို
ဆိုလိုသည်။ ယခု ပလ္လင်စာတွင် ဥက္ကဏ
တို့ ပုရဒ္ဒယ တိပြီး ဟု တွေ့ရပါ သည်။
မြို့နာမည်ကို ရှေ့နောက်ထား ရေး ပုံ
ကွာခြားသည်ကို သတိပြုဖွယ် ဖြစ်ပါ
သည်။ ဘုရားထောင် အရိုးအိုးစာတွင် ဟ
ဟု တိပြီး။ ခြ တိပြီး ဟု ရေးသားပုံနှင့်
နှိုင်းယှဉ် လေ့လာပါက ရာဇကုမာရ်
ကျောက်စာ ရေးဟန်ထူးခြားပုံကို တွေ့ရ
ပါမည်။ ယခု ပလ္လင်စာတွင် အိန္ဒိယပညာ
ရှင်၏ အဆိုအမိန့်၌ ပါဝင်သော မြို့နှစ်မြို့
၌ တစ်မြို့ကိုသာ ရှာတွေ့ပါသည်။ ဆက်
လက် သုတေသနပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။

ကန်ဝက်ခေါင်းကုန်း ပလ္လင်စာပါ
မင်းတို့၏ အမည်များရှေ့တွင် တွေ့ရသော
အညွှန်းစကားတို့ကလည်း စိတ်ဝင်စား ဖွယ်
ဖြစ်သည်။

သာကေ (၁) တို့ ဒူ ပြုပုဝိဂြမး

တို့ ဒူ ဟူသော စကားသည်
သက္ကတဘာသာအားဖြင့် အောင်မြင်သူ ဟု
အနက် ထွက် သည် ။ ပြ ဟူ သည် မှာ

အသက်ဟု အနက်ထွက်၍ ဝိဂြမး သည်
အားထုတ် - လွှမ်းမိုးခြင်း၊ အစွမ်းသတ္တိ ဟု
အနက်ထွက်သည်။ ထို့ကြောင့် တို့ ဒူ ပြု
ပုဝိဂြမး သည် အောင်မြင်သော အသက်ကို
ပေးသော အစွမ်းသတ္တိရှင်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သာကေ (၂) ကွ န ဗုး မြီး ယ
ဂြိုဝါရိဝိကြမ

ကွ တွး မြီး ယ ဂြိုရာရိစိဂြ

ကွ သည် ပျူဘာသာတွင် မြင့်
မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရည်ညွှန်းလေ့ ရှိ
သည်။ န ဗုး နှင့် တွး တို့သည် အတူ
တူပင် ဖြစ်နိုင်သည်။ နနှင့်တ သည် ပုံစံ
ဆင်တူယိုးမှား ဖြစ်သောကြောင့် စာကူး
မှားဟန် ရှိပါသည်။ န ဗုး သည် သက္ကတ
ဘာသာအားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ဟု အနက်ရပြီး
မြီး ယ သည် သေဆုံးသည်၊ ကွယ်လွန်
သည်ဟု အနက်ရသောကြောင့် ကွ နဗုး
မြီးယ သည် သေဆုံးသွားပြီးဖြစ်သော
မင်းနှစ်ပါးကို ရည်ညွှန်းဟန် ရှိပါသည်။

သရေခေတ္တရာမြို့ကို တည်
ထောင်ခဲ့ကြသော မင်းများအကြောင်းကို
ရည်ညွှန်းရေးဖွဲ့ဟန်ရှိသော ဤပလ္လင်စာ
သည် အလွန်အရေးပါသော အထောက်
အထားကောင်း တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဝိကြမ
မင်းဆက်နှင့် ဝရ်မန်မင်းဆက်တို့၏ ကူး
လူးဆက်နွှယ်မှုကို ညွှန်ပြနေသော ခိုင်လုံ
သည့် သက်သေတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။
ပျူဘာသာနှင့် စာပေကို စိတ်ပါဝင်စား
သော သုတေသီတို့အနေဖြင့် ဆက်လက်
ဖော်ထုတ်သွားမည်ဆိုပါက မဖိုးမဖြတ်နိုင်
သော ရတနာတစ်ပါး ဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲ
ပေ။ တိမ်မြုပ်နေသော ယဉ်ကျေးမှု အမွေ
အနှစ်တို့ကို ဖော်ထုတ်ရင်းဖြင့် ဇာတိနှင့်
အစဉ်အလာကို စောင့်ထိန်းကြပါစို့။

ညိမ်းညိမ်း

ထို့ကြောင့် မကောင်းမှုလုပ်လျှင်
ငရဲပြည်သို့ မရောက်ပါ။

(၂) နတ်ပြည် တကယ်မရှိပါ။
ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုလုပ်လျှင်
နတ်ပြည်သို့ မရောက်ပါ။

၁၀၇. ဗုဒ္ဓကဗျာ

မောင်ကဗျာ

(၁) နှင့် (၂) တို့အရ ကောင်းမှု၊
မကောင်းမှုဟူသောသဘော မရှိတော့ပါ။
စောင့်စည်းခြင်းဆိုသော သဘော
လည်း မရှိနိုင်တော့ပါ။

(၃) ငရဲပြည် တကယ်ရှိပါသည်။
ထို့ကြောင့် မကောင်းမှုလုပ်လျှင်
ငရဲပြည်သို့ ရောက်သွားပါသည်။

(၄) နတ်ပြည် တကယ်ရှိပါသည်။
ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုလုပ်လျှင်
နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါသည်။

(၃) နှင့် (၄) တို့အရ စောင့်စည်း
ခြင်းသဘော ရှိလာပါသည်။ သို့ရာတွင်
ငရဲပြည်ကိုရောက်မှာကြောက်လို့ မကောင်း
မှုကို မလုပ်ခြင်း၊ နတ်ပြည်ကို ရောက်ချင်
လို့ ကောင်းမှုကို လုပ်ခြင်းဟူသော အလွန်
သိမ်မွေ့သည့် အမှောင်သဘော ရောမွေ့
စောင့်စည်းခြင်းမျိုး ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

(၅) ငရဲပြည် တကယ်မရှိပါ။
ထို့ကြောင့် မကောင်းမှုလုပ်လည်း
ငရဲပြည်သို့ မရောက်ပါ။ သို့သော် ငရဲပြည်
သို့ မရောက်မှန်း သေချာစွာသိလျက်
မကောင်းမှုကို မကောင်းမှုမှန်းသိ၍ မလုပ်ပါ။

(၆) နတ်ပြည် တကယ်မရှိပါ။
ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုလုပ်လည်း

တည်တံ့လျက်ရှိသော အဓိက ဘာသာ
တရားများတွင် ငရဲပြည်သဘောနှင့် နတ်
ပြည်သဘောတို့ ရှိကြသည်။

ငရဲပြည် တကယ်ရှိသလား။

နတ်ပြည် တကယ်ရှိသလား။

မကောင်းမှုလုပ်ရင် ငရဲပြည်
ရောက်သွားသလား။

ကောင်းမှုလုပ်ရင် နတ်ပြည်
တကယ်ရောက်သလား။

မကောင်းမှုဟူသည် မိမိကိုယ်တိုင်
နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သက်ရှိသက်မဲ့တို့၏
သဘာဝကို အရမ်းကာရော အကြောင်းမဲ့
ပျက်စီး၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဟု ဆိုပါမည်။

ကောင်းမှုဟူသည်ကား တည်တံ့
အောင် ထိန်းသိမ်းပြီး ဆီလျော်စွာ ကြီးပွား
ပြောင်းလဲစေခြင်းဟု ဆိုပါမည်။

ဤနေရာတွင် သဘာဝဟူသော
စာလုံးကို အလေးအနက်ပြုကြစေလိုပါ
သည်။ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုကြည့်ရ
အောင်။

(၁) ငရဲပြည် တကယ်မရှိပါ။

နတ်ပြည်သို့ မရောက်ပါ။ သို့သော် နတ်ပြည်သို့ မရောက်မှန်း သေချာစွာသိလျက် ကောင်းမှုကို ကောင်းမှုမှန်းသိ၍ လုပ်ပါသည်။

(၅) နှင့် (၆) တို့အရ စင်ကြယ်သော စောင့်စည်းမှု ဖြစ်တည်လာပါသည်။ သဘောလွဲနေသည်ဟု ယူဆချင်ပါသလား။ ယူဆနိုင်ပါသည်။

(၇) ငရဲပြည် တကယ်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မကောင်းမှုလုပ်လျှင် ငရဲပြည်သို့ ရောက်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ငရဲပြည်ရောက်မှာ ကြောက်၍မဟုတ်၊ မကောင်းမှုကို မကောင်းမှုမှန်းသိ၍ မလုပ်။

(၈) နတ်ပြည်တကယ်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုလုပ်လျှင်

နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါသည်။ သို့သော်လည်း နတ်ပြည် ရောက်ချင်၍မဟုတ်။ ကောင်းမှုကို ကောင်းမှုမှန်းသိသဖြင့် လုပ်သည်။

(၇) နှင့် (၈) တို့အရ စင်ကြယ်သော စောင့်စည်းမှု ဖြစ်တည်လာပါသည်။ သဘောပါ တည်သည်ဟု ယူဆချင်ပါသလား။ ယူဆနိုင်ပါသည်။

၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄ တို့သည် အမိုက်သဘော။

၅၊ ၆၊ ၇၊ ၈ တို့သည် အလင်းသဘော။

စစ်မှန်သော သဘာဝသည်သာလျှင် မြင့်မြတ်သောတရား။ လောကအားလုံးတွင် တစ်ခုတည်းသော တရားသည်သာလျှင် ရှိ၏။

မောင်ကဗျာ

စာမျက်နှာ(၁၄၈)မှ

ကာလသုံးပါးစလုံးကို ကောင်းမွန်စေ၏။ ကာလတစ်ပါးကို အားထုတ်ရုံဖြင့် ကာလသုံးပါးစလုံး အကျိုးဖြစ်ထွန်း၏။

အကောင်းဆုံးကို တွေးမြင်သူ၊ အမြင့်မြတ်ဆုံးကို မျှော်မှန်းသူ၊ အကောင်းဆုံးကို ပြုမူဆောင်ရွက်သူထံ အကောင်းဆုံး အကျိုးရလဒ်များ ဆိုက်ရောက်လာ မည်မှာ အသေအချာ။

စင်စစ် ကျွန်တော်တို့၏ အကြီးမားဆုံး ရန်သူသည် အခြားတစ်ယောက်မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အကျိုးပြုပိုးများ အားနည်းလာလျှင် ပြင်ပမှ အဖျက်ပိုးများ ဝင်လာတတ်သည့်သဘောမျိုးနှင့် တူပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက “စစ်ပွဲများတွင်

ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရန်သူများ အားအောင်နိုင်သူထက် မိမိကိုယ်မိမိ အောင်နိုင်သူသာ အောင်နိုင်သူတကာတို့တွင် အကြီးကျယ်ဆုံး ဖြစ်၏။ မိမိစိတ်ကို အောင်နိုင်ခြင်းသည်သာ အောင်နိုင်ခြင်း အစစ်ဖြစ်၏” ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

မိမိကိုယ် မိမိ ဖြတ်ကျော်ပါ။ သင့်ထံသို့ ဦးတည်လာနေသော မကောင်းစိတ်များ သင့်အနားသို့ မကပ်နိုင်တော့ပါ။ ကောင်းစိတ်များ မွေးမြူထိန်းသိမ်းပါ။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ပါ။ သင့်ကို မြင့်မြတ်သောနေရာသို့ ပို့ဆောင် မြှင့်တင်ပေးပါလိမ့်မည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ဖြတ်ကျော်ပါ။ ငြိမ်းအေးသောဘဝပိုင်ရှင် ဖြစ်လာပါလိမ့် မည်။

သန်းငြိမ်းအေး

ခံစားမိသော စစ်တေးသံ ကဗျာတစ်ပုဒ်

ဂျူနီယာဝင်း

Robert Southey (1774 - 1843)
ရေး သားသော After Blenheim
အမည်ရှိ ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။
၁၇၀၄ - ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃ - ရက်
နေ့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော Blenheim
စစ်ပွဲကို ရည်ညွှန်းထားပါသည်။
အင်္ဂလိပ်နှင့် ဩစတြီးယားတို့က
ပြင်သစ်ကိုတိုက်သော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။
အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ချုပ် duke of Marl-

borough, John Churchill (1650-
1722) နှင့် ဩစတြီးယားမင်းသား Eu-
gene (1663 - 1736) တို့ကို သိထားဖို့
လိုပေသည်။

စစ်ဟူသည် ဘယ်စစ်မှ မကောင်း
ပါကွယ်ဟု ကဗျာဆရာက ဆိုချင်ပါသည်။
ဒါပေမယ့် Blenheim စစ်ကတော့ ဖြစ်
ပြီးခဲ့ပါပြီ။ သမိုင်းမှလည်း ကြီးကျယ်သော
တိုက်ပွဲကြီးအဖြစ် ကမ္ဘာလုံးတင်ခဲ့ပါပြီ။
ကြီးကျယ်သော၊ အောင်ပွဲအကြီးအကျယ်
ရလိုက်သော၊ နာမည်ကျော်လှသော စစ်ပွဲ
တစ်ခုဟု ကဗျာဆရာက ဆိုပါသည်။ သို့
ပေမယ့် ထိုစကားလုံးတွေ၏ နောက်ကွယ်
က အဖြစ်သနစ်တွေ၊ ငိုကြွေးသံတွေကို
ကဗျာထဲက ကြားလိုက်ရပါ၏။

ကဗျာ၏ ခေါင်းစဉ်အရ ‘Blen-
heim စစ်အပြီးမှာ’ စစ်အပြီးကာလ နောက်
ပိုင်း ၁ - နှစ်အတွင်းမှာ၊ ၅ - နှစ်လောက်
မှာ၊ ၁၀ - နှစ်အကြာမှာ၊ နှစ် - ၁၀၀
အကြာမှာ၊ နှစ် - ၁၀၀၀ လောက်မှာဟု
တစ်ချိန်ချိန်ကို မှန်းဆကြည့်လိုက်ပါ။

“တစ်ခုသော နွေရာသီရဲ့

ညနေခင်းမှာ၊

ဘိုးဘိုးကက်စ်ပါ

အလုပ်တွေပြီးလို့၊

သူ့တဲရှေ့တံခါးမှာ

ထိုင်နေလေရဲ့၊

နေရောင်ခြည်ကလည်း

သာလို့ပေါ့။

သူ့နံဘေးက မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းမှာ

မြေးမကလေး ဝီလ်နံမင်းက

ကစားလို့။”

"It was a summer evening,
Old Kaspar's work was done,
And he before his cottage

door

Was sitting in the sun;
And by him sported on the
green,
His little grand child
Wilhelmine."

ကဗျာဆရာသည် အေးဆေး
တည်ငြိမ်လျက်ရှိသော အခြေအနေ၊ စိုးရိမ်
ပူပန်မှုကင်းသော အဖြစ်တို့ကို ဤသို့ ရေး
ဖွဲ့လေသည်။ ထိုသို့ အေးဆေးနေလျှင်
တော့ တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်တော့မှာပဲဟု
ကဗျာဖတ်သူက တွေးမိပေသည်။ ကဗျာ
ခေါင်းစဉ်ကလည်း 'Blenheim ဘလန်
ဟန်း စစ်ပွဲအပြီးမှာ' ဆိုတော့ ဘာများ
ဖြစ်ဦးမှာပါလိမ့်ဟု သိချင်လာလေသည်။

"မြေးမလေးက သူ့မောင်လေး
ပီတာကင်တစ်ယောက်
ချောင်းနံဘေးမှာ သူကစားရင်း
တွေ့လာတဲ့ လုံးလုံးဝန်းဝန်း
အရာတစ်ခုကို
လှိမ့်နေတာ တွေ့နေရ။
သူတွေ့လာတဲ့ ဘောလုံးလို
လုံးလုံးချောချောအရာက
ဘာကြီးလဲလို့ လာမေးတယ်"

ကဗျာဖတ်သူသည် ကလေးငယ်
နှင့် အပြိုင်ပင် ထိုအရာကို စိတ်ဝင်စား
လာသည်။ ဘာများပါလိမ့်ဟု တွေးမိလာ
၏။

"She saw her brother
Peterkin,
Roll something large and
round,
Which he beside the rivulet,
In playing there had found;
He came to ask what he had
found,
That was so large and

smooth and round."

ဘိုးဘိုး ကက်စ်ပါက မြေးငယ်
ကလေး လက်ထဲက အရာကို ယူလိုက်
သည်။ ကလေးငယ်ကတော့ စိတ်ဝင်စား မှု
အပြည့်နှင့် သူ့နံဘေးမှာ မတ်တတ်ရပ်
ကြည့်နေလေသည်။ အဘိုးအိုက သက်
ပြင်းတစ်ချက် ချလိုက်ပြီး ခေါင်းကို ခပ်
ဖြည်းဖြည်းခါသည်။ နံဘေးမှာ မျှော်လင့်
တကြီး ဘိုးဘိုးရဲ့ အဖြေကို စောင့်မျှော်နေ
ကြသော မြေးမောင်နှမကိုတော့ဖြင့်
ဘိုးဘိုး အဖြေပေးရတော့မည်။

"ဘိုးဘိုး ကက်စ်ပါက
မြေးငယ်ဆီက အဲဒီအရာကိုယူ၊
ကောင်ကလေးကလည်း
ဘာပါလိမ့်ပေါ့။
ဘိုးဘိုးက ဦးခေါင်းကိုခါ၊
သက်ပြင်းတစ်ချက်ချရင်း၊
ဒါဟာ တစ်ယောက်သောသူရဲ့
ဦးခေါင်းခွံပေါ့ကွယ်တဲ့၊
သူက ကြီးကျယ်တဲ့ တိုက်ပွဲတစ်ခု
မှာ ကျဆုံးခဲ့ရရှာ။"

"Old Kaspar took it from the
boy
Who stood expectant by;
And then the old man shook
his head,
And with a natural sigh,
'This some poor fellow's
skull', said he,
Who fell in the great vic-
tory."

ကဗျာဖတ်သူဟာ နည်းနည်း
တော့ ရိပ်မိလာပါပြီ။ ကြီးကျယ်လှတဲ့
စစ်ပွဲတစ်ခုမှာ စတေးခဲ့ရတဲ့ အသက်
တစ်ချောင်း ဖြစ်ရပေမည်။ ဒီတိုက်ပွဲက
လည်း ဘလန်ဟန်း တိုက်ပွဲကို ပြောတာ

ဖြစ်ရမည်ဟု စတင် သဘောပေါက်လာရ
ပါသည်။ ဘိုးဘိုးက ဆက်ပြောလေသည်။

“ဘိုးဘိုးတို့ ခြံထဲမှာလေ၊
အဲဒီမှာ ဒါမျိုး တစ်ခုမကပါ၊
မြေကြီးတွေကို
တူးဆွလိုက်တဲ့အခါ၊
သူတို့က အပေါ်ကိုပါလာ။
ဒါတွေဟာ လူထောင်ပေါင်း
များစွာပဲပေါ့ကွယ်
ဘိုးဘိုးက ပြောတယ်၊
‘သူတို့ဟာ ကြီးကျယ်တဲ့
တိုက်ပွဲမှာ ကျဆုံးခဲ့ရရှာ”

"I find them in the garden,
For there's many here about;
And often when I go to
plough,
The ploughshare turns them
out.
For many thousand men,
said he,
Were slain in that great vic-
tory."

ဒီလိုဆိုလိုက်လေလျှင် မြေးငယ်
သည် သိချင်စိတ် ပြင်းပြလာလေသည်။
သူ့မြေးမလေး ဝီလန်မင်းပင် ဘိုးဘိုး
ကက်စ်ပါကို သူ့မျက်လုံးကြီးများဖြင့် စူး
စိုက်ကြည့်နေလေသည်။

“အခုပဲ ပြောပြစမ်းပါ
ဘိုးဘိုးရယ်’ တဲ့၊
ပီတာကင်လေးကဆို၊
ဝီလန်မင်းလေးကလည်း
ဘိုးဘိုးကို သူ့မျက်လုံးခွံကြီး
တွေနဲ့ မော့ကြည့်နေရှာ၊
‘ပြောပါဦး တိုက်ပွဲဆိုတာကို’
‘သူတို့က ဘာအတွက်
တိုက်ကြရတာလဲ’ တဲ့”

"Now tell us what 'twas all
about,
Young Peterkin, he cries;
And little Wilhelmine looks
up
With wonder-waiting eyes;
'Now tell us all about the
war,
And what they fought each
other for"

ဘိုးဘိုးကက်စ်ပါသည် ထို ဘလန်
ဟန်းစစ်ပွဲအကြောင်းကို ရှင်းပြလေသည်။
သို့သော် သူတို့ ဘာအတွက် တိုက်ကြတာ
လဲ ဟူသော မြေးငယ်၏ မေးခွန်းကိုတော့
မဖြေနိုင်ပေ။ ဒါပေမယ့် ဒီတိုက်ပွဲဟာဖြင့်
ရင် တကယ့်ကို အောင်မြင်တဲ့ တိုက်ပွဲ
တစ်ခုပဲလို့ လူတွေ ပြောစမှတ်ပြုကြ
ကြောင်းကိုတော့ ဘိုးဘိုးက ပြောနိုင်လေ
သည်။ အဲဒီတုန်းကပေါ့၊ ဘိုးဘိုးရဲ့အဖေ
မင်းတို့ကလေးတွေရဲ့ အဘိုးက ဘလန်
ဟန်းမြို့မှာ နေခဲ့တာဟု ဆိုပါသည်။ သူ့
ရဲ့အိမ်တွေလည်း ပြာကျ၊ သူ့မိသားစုနဲ့
အတူ ထွက်ပြေးကြရရှာတယ်ဟု ဘိုးဘိုး က
ရှင်းပြလေသည်။

“တိုင်းပြည်တစ်ဝှမ်းမှာ၊
မီးလျှံတွေ၊ ဓားသံတွေ
တည်ညံ့နဲ့၊
သားသည်အမေတွေ၊
မွေးကာစ ကလေးတွေ
သေကြေကြ၊
ဒါပေမယ့်ကွယ်
ကြီးကျယ်တဲ့စစ်ပွဲတွေတိုင်းမှာ၊
ဒီလိုပဲ ဖြစ်ကြပျက်ကြတာပဲကွယ်”
"With fire and sword the
country round
Was wasted far and wide,

And many a childing mother
then

And new-born baby died:
But things like that, you
know, must be

At every famous victory"

စစ်ပွဲကြီး ပြီးသွားတဲ့အခါ တွေ့
လိုက်ရတဲ့ မြင်ကွင်းဟာဖြင့် ထိတ်လန့်
တုန်လှုပ်စရာပါပဲလေဟု ဘိုးဘိုးက ဆက်
ပြောလေသည်။ ပူပြင်းလှတဲ့ နေရောင်
အောက်မှာ အသက်မဲ့ကိုယ်ခန္ဓာတွေ
ထောင်ချီပြီး လဲပြိုနေလိုက်ကြတာတဲ့။ 'ဒါ
ပေမယ့်ကွယ်၊ ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်ပွဲတွေတိုင်း
မှာ ဒီလိုပဲ ဖြစ်ကြပျက်ကြတာပဲကွယ်' ဟု
ဘိုးဘိုးက ဆိုလေသည်။

အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး Duke of
Marlbro ၏ အောင်မြင်မှုကို ဂုဏ်ပြု
သံတွေက ဟိန်းလို့ ဘိုးဘိုးတို့ တိုင်းပြည်
ရဲ့ မင်းသား Eugene ကို ချီးကျူးသံတွေ
ကလည်း ပဲ့တင်ထပ်လို့ပေါ့ကွယ်ဟု ဘိုး
ဘိုးက ဆက်ပြောလေသည်။ ထိုနေရာ
အရောက်မှာတော့ မြေးမကလေး ဝီလန်
မင်းက စကားဖြတ်မေးလိုက်လေ၏။

"နေပါဦး ဘိုးဘိုးရယ်၊ ဒါ ဘယ်လို
လုပ် ကောင်းနိုင်ပါ့မလဲ"

ဝီလန်မင်းက ဆိုတယ်။

"အိုး ... ဒီလို မပြောနဲ့လေ မြေး
ကလေးရဲ့" ဘိုးဘိုးက ပြောတယ်။

"ဒါက ကြီးကျယ်တဲ့အောင်ပွဲလေ
ကွယ်"

'it was a very wicked thing!'

"Why Said little wilhe-
lmine;

"Nay nay my little girl',
quoth he,

'It was a famous victory"

သူ့ရဲ့ အောင်မြင်မှု တိုက်ပွဲဟာ ဖြင့်
ဘာနဲ့မှ နှိုင်းမရဘူး။ ဒီတော့ လူတိုင်း က
ချီးကျူးထောမနာ ပြုကြတာပေါ့ဟု
ဘိုးဘိုးက ရှင်းပြပေမယ့် မြေးကလေး ဝီ
တာကင်က အခုလို ဆိုပြန်လေသည်။

"သို့ပေမယ့် နောက်ဆုံး

ဘာကောင်းလို့တုံး' တဲ့၊

ဝီတာကင်လေးက မေးတယ်၊

ဘိုးဘိုးလည်း ဒီလိုပဲ

ဖြေလိုက်တော့မယ်၊

'ဒါတော့ ဘိုးဘိုးလည်း

မပြောတတ်ပါဘူးကွယ်'

'ဒါပေမယ့် ဒါက ကြီးကျယ်တဲ့

အောင်ပွဲလေကွယ်"

"But what good came of it
at last?"

Quoth little Peterkin: -

"Why, that I cannot tell," said
he,

"But 'twas a famous victory."

စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုဟာဖြင့် အောင်
မြင်စွာ ပြီးဆုံးခဲ့လေပြီ။ ထို၏နောက်ကွယ်
မှာ ဘာတွေ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သလဲဆိုတာကို
မသိချင်ပါ။ သို့သော် စပ်စုတတ်သော
ကလေးငယ်ကြောင့် အဟောင်းတို့အသစ်
ဖြစ်ကာ ဘိုးဘိုးခမျာ ပြန်ပြောရရှာလေ
သည်။ ကလေးဝီဝီ အမေးအမြန်းထူထူ၊
အသိဉာဏ် ငယ်ငယ်ဖြင့် မေးသမျှ ကြံဖန်
ဖြေနေရသော ဘိုးဘိုးကကပ်စပ်ကို ကရုဏာ
သက်မိရပါသည်။ သို့ရာတွင် အပြစ်ကင်း
သော ကလေးငယ်ဖြစ်သောကြောင့် သူ၏
စပ်စုတတ်သော သဘာဝကိုဖြင့် ကျွန်မတို့
သဘောကျမိရပါတော့သည်။

ဂျူနီယာဝင်း

စနစ်ကျသော ကိုယ်ကျင့်တရား သင်ကြားညွှန်ပြမှုနှင့် အဖိုးတန်စာအုပ်ကလေး

မင်းဝင်းသူ

လွန်ခဲ့တဲ့ လေးငါးခြောက်လလောက်က ကလေးတွေကို ကိုယ်ကျင့်တရား သင်ကြား ညွှန်ပြပေးဖို့ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားခဲ့တဲ့ စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ် ကျွန်တော် ရ လိုက်ပါတယ်။ ထုံးစံအတိုင်း ပန်းဆိုးတန်း တစ်ဝိုက်က စာအုပ်အဟောင်းတန်းလေး မှာ တစ်နေ့ လျှောက်ကြည့်နေရင်း အမှတ် မထင် တွေ့လို့ ဝယ်ထားလိုက်မိတာပါ။ စာအုပ်ကလေးက အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ကလေး ဖြစ်ပေမယ့် မန္တလေးက ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ထားတာဖြစ်လို့ စိတ်ဝင်စားလို့ မြည်းကြည့် ရင်း ကြိုက်တာနဲ့ ဝယ်လိုက်တာပါ။ စာ အုပ်ကလေးရဲ့ အမည်က 'Moral Instruc- tion for the Lower Classes' ပါ။ ရေး သား ထုတ်ဝေသူတွေကိုတော့ By the Christian Brothers of St. Peter's High School, Mandalay လို့ ဖော်ပြထားပြီး သဘောတူခွင့်ပြုခဲ့သူကိုတော့ မန္တလေး ဂိုဏ်းချုပ်ဘုန်းတော်ကြီး A. Faliere, D.D လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ပုံနှိပ်ခဲ့တဲ့ တိုက် ကတော့ The George Printing Works; 83rd Merchant Street, Mandalay ပါ။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ခုနှစ်ကိုတော့ ဖော်ပြ မထားပါဘူး။ ခရစ်ယာန်ကျောင်းတွေမှာ အတန်းလေးတွေက ကလေးတွေကို ကိုယ် ကျင့်တရားနဲ့ လူမှုကျင့်ဝတ် သင်ကြားပေး

ဖို့ အခမဲ့ပေးဝေတဲ့ စာအုပ်ကလေး ဖြစ် မယ် ထင်ပါတယ်။

ဘယ်လူ့အဖွဲ့အစည်းမဆို သူတို့ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာရှိတဲ့ ကလေးသူငယ် တွေကို ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ လူမှုကျင့်ဝတ် သင်ကြားပေးဖို့ ကြိုးစားကြတာပါပဲ။ ဘာ သာတရားအရ သက်ဆိုင်ရာလူမျိုးရဲ့ လူမှု ဓလေ့ထုံးစံအရပေါ့လေ။ ကျွန်တော် ငယ် ငယ် မူလတန်းကျောင်းသားဘဝက နေခဲ့ ရတဲ့ ကျောင်းကလည်း ခရစ်ယာန်ကျောင်း ပါပဲ။ သူကတော့ A.B.M ပါ။ ဒါပေမယ့် မူလတန်းအဆင့်မှာတော့ အခုလိုစာအုပ် မျိုး မဖတ်ခဲ့ရ၊ မသင်ခဲ့ရပါဘူး။ တခြား ကဗျာ၊ သီချင်းနဲ့ ပုံပြင်ဇာတ်လမ်းကလေး တွေကိုတော့ သင်ခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာ၊ ဆရာမတွေရဲ့ ဆုံးမပြောဆိုမှုနဲ့ ပုံပြင် ဇာတ်လမ်းကလေးတွေက သင်ခန်းစာ ထုတ်ယူပြီးတော့ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ လူမှု ကျင့်ဝတ် သင်ကြားညွှန်ပြပေးတာ ခံခဲ့ရ ပေမယ့် ခုလို စာအုပ်ကလေးမျိုး မတွေ့ခဲ့ ရဖူးဘူးလို့ ပြောတာပါ။ အလယ်တန်း ကျောင်းသားဘဝ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဖွင့် လှစ်ထားတဲ့ အလယ်တန်းကျောင်းကို ပြောင်းရွှေ့နေခဲ့ရတဲ့ အချိန်မှာတော့ 'ပြည် သူ့နီတိ' ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကလေးနဲ့ လူမှု ကျင့်ဝတ် သင်ယူခဲ့ရတာကို မှတ်မိပါတယ်။

စာအုပ်ထဲမှာ ဘာတွေပါတယ်ဆိုတာကို တော့ တိတိကျကျ မမှတ်မိတော့ပါဘူး။ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်တွေ စမသင်ခင် မှာ ဘာသာတရားအရ ပါဠိဘာသာနဲ့ ဘုရားရှိခိုးတချို့၊ ရွတ်ဆိုရှိခိုးရတဲ့အချိန်လည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျွန်တော်တို့က (ကျွန်တော်တို့ကလို့ သုံးရတာက အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်နဲ့ အတူတူ တစ်နှစ်တည်း၊ တစ်တန်းတည်း အစိုးရအလယ်တန်းကျောင်းကို ပြောင်းခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားတခြားနှစ်ယောက် ရှိပါတယ်။ သူတို့က တရုတ်ကျောင်းက ပြောင်းတာပါ။) အဲဒီလိုမျိုး အကျင့်ကလည်း မရှိ။ ခေါင်းလောင်းထိုးတာနဲ့ ရုတ်တရက် ထအော်ပြီး ရွတ်ဆိုတဲ့သူတွေက ရွတ်ဆို၊ ဆော့နေရင်း အော်တဲ့သူက အော်ဆိုတော့ ကျွန်တော်ဆို ပထမနေ့မှာ အတန်းထဲက နေ ကျောင်းဝရန်တာကို ထွက်နေမိတဲ့အထိ ဖြစ်သွားပါတယ်။ နောက်မှ အလိုက်သင့်အလျားသင့် လုပ်တတ်သွားပေမယ့် ရွတ်ဆိုနေရတဲ့ စာသားတွေကို နားမလည်တဲ့အတွက် ကျွန်တော့်အတွက် ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မကျန်ခဲ့ဘူးလို့ ပြောရမှာပါပဲ။ ပြည်သူ့နီတိ စာအုပ်ကလေးကိုတော့ ကုန်အောင် ဖတ်ခဲ့ သင်ခဲ့ရပြီး မိဘ၊ ဆရာသမားတွေ အဆုံးအမကိုလည်း ခံယူရရှိခဲ့လို့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိုယ်ကျင့်တရား မှန်မှန်၊ လူမှုကျင့်ဝတ်သိသိနဲ့ နေထိုင်နိုင်ခဲ့တယ်လို့တော့ ထင်ခဲ့ပါတယ်။ တတ်နိုင်သမျှပေါ့လေ။

ယခု ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့တဲ့ စာအုပ်ကလေးကတော့ အခန်းတွေကို အတော်လေး စနစ်တကျ ပြုစု စီစဉ်ထားတာတွေ့ရပါတယ်။ အခန်းတစ်ကနေ ကိုး အထိ ပါဝင်ပါတယ်။ အခန်းတစ်ကို နိဒါန်း အဖြစ်

ဖော်ပြပြီး အမေးအဖြေပုံစံနဲ့ အမေးအဖြေ ၂၃ - ခုနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ အချို့အမေးအဖြေလေးတွေက အတော်ကောင်းပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် နံပါတ် ‘၈’ မှာ ‘တကယ်လို့ မင်းဟာ မကောင်းဘဲနဲ့ တော်လို့ ပါးနပ်လိမ္မာလို့ရော အကျိုးရှိပါ့မလား’ လို့ မေးထားတာကို ‘ကျွန်တော်သာ မကောင်းဘူးဆိုရင် တော်လို့၊ လိမ္မာပါးနပ်လို့လည်း အကျိုးမရှိပါဘူး။ တခြားသူတွေအတွက် ကျွန်တော်ဟာ ပိုပြီးအန္တရာယ်ကြီးသွားတာပဲ ရှိမှာပါ။ တော်တဲ့ လိမ္မာပါးနပ်တဲ့ သူခိုးတစ်ယောက်ဟာ မိုက်မဲထူထိုင်းတဲ့ သူခိုးတစ်ယောက်ထက် ပိုပြီး အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်’ လို့ အဖြေပေးထားပါတယ်။ နံပါတ် ‘၉’ မှာ ဆိုရင်လည်း ‘တကယ်လို့ မင်းဟာ မကောင်းခဲ့ရင် မင်းချမ်းသာလို့ရော အကျိုးရှိပါ့မလား’ ဆိုတဲ့ အမေးကို ‘ကျွန်တော် မကောင်းလိုကတော့ ချမ်းသာလို့လည်း ဘာအကျိုးမှ ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်ချမ်းသာတဲ့ သူတစ်ယောက်ဟာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမယ်ဆိုရင် သူ့မှာ ငွေရှိတဲ့အတွက် ပိုပြီးတော့ အန္တရာယ်ပေးနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူဟာ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့အတွက် စိတ်ချမ်းသာနိုင်မှာတော့ မဟုတ်ပါဘူး’ လို့ ဖြေထားပါတယ်။ ဆက်တိုက်ပဲ နံပါတ် ‘၁၀’ မှာတော့ ‘မင်းဟာ မကောင်းဘူးဆိုရင် အဆင့်မြင့်တဲ့ ရာထူးရာခံတစ်ခုကို ရရှိထားလို့ရော အကျိုးရှိပါ့မလား’ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ‘ကျွန်တော် မကောင်းဘူးဆိုရင် အဆင့်မြင့်တဲ့ ရာထူးရာခံ ရထားလို့လည်း အကျိုးမရှိပါဘူး။ လူတစ်ယောက်ဟာ ပိုပြီး တန်ခိုးအာဏာရှိလေ သူ့ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာကို ကောင်းတဲ့နေရာမှာ အသုံးချ

မလား၊ မကောင်းတဲ့နေရာမှာ အသုံးချသလားဆိုတာကို ဘုရားသခင်ကို အဖြေပေးဖို့ တာဝန်ပိုရှိလေပါပဲ' လို့ အဖြေပေးထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကလေးတွေကို မြင့်မားတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ လူမှုကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာအသိ သင်ပြညွှန်ကြားပေးလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့တဲ့ သူတွေဟာ တကယ်တော်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ လူမှုကျင့်ဝတ်တွေကို အမေးအဖြေလေးတွေနဲ့ ဖတ်မှတ်သင်ယူခိုင်းအပြီးမှာ 'football in China' ဆိုတဲ့ ဇာတ်လမ်းတိုကလေးတစ်ခုကို ထည့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းလေးက ဒီလိုပါ။ တရုတ်ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးတစ်ယောက်ဟာ သူ့ကလေးတွေကို ဘောလုံးကစားနည်း သင်ပေးချင်တဲ့အတွက် သူဟာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ရေးထားတဲ့ ဘောလုံးရဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ် ယူလာပြီး တရုတ်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတာနဲ့ အဲဒီစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို သူ့ရဲ့ တပည့်တွေကို အလွတ်ရအောင် ကျက်မှတ်ခိုင်းပါတယ်။ နောက် အဲဒီစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို အမှန်တကယ် နားလည်သဘောပေါက်အောင် သင်ကြားပို့ချမှုတွေလည်း အများကြီး လုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ Lecture တွေပေါ့လေ။ ရက်ပေါင်းအတော် လေးရလာတော့ ကလေးတွေဟာ သူတို့ဘာတွေ သင်ယူတတ်မြောက်ထားပြီဆိုတာကို စာမေးပွဲတစ်ခု ဖြေပေးကြရပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရလာတဲ့ ရလဒ်က သိပ်မကောင်းပါဘူး။ ကလေးတွေဟာ ဘောလုံးကို အဲဒီအချိန်အထိ နားမလည်ခဲ့ကြသေးပါဘူး။

နောက်မကြာခင်မှာပဲ အဲဒီမြို့ကို

အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်ယောက် အလည်အပတ် ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအခါ တရုတ်ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက သူ့ကို ကျောင်းကို ဖိတ်ပြီး ဒီလောက် ရက်သတ္တပတ်ပေါင်း အတော်ကြာအောင် လေ့လာသင်ယူထားတာတောင် သင်ယူတတ်မြောက်ဖို့ ခက်ခဲလှတဲ့ ဘောလုံးကစားနည်းကို သူ့ကလေးတွေကို သင်ပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ဘောလုံးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ချမှတ်ပေးခဲ့တဲ့ သင်ခန်းစာတွေနဲ့ စာမေးပွဲ စစ်ဆေးမှုတွေအကြောင်း အင်္ဂလိပ်လူမျိုးကြီး ကြားလိုက်ရတဲ့အချိန်မှာတော့ အင်္ဂလိပ်ကြီး ဘုရားတလိုက်ရရှာပါတယ်။ ပြီးမှ ဒါဟာ ကစားနည်းကို သင်ယူတတ်မြောက်စေနိုင်တဲ့ နည်းမဟုတ်ဘဲ ဘောလုံးကစားနည်းကို သိမြင်နားလည်ချင်ရင် ဘောလုံးကို တကယ်ကစားရမယ်ဆိုတာကို သူက ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ချက်ချင်းပဲ သူက ဘောလုံးတစ်လုံးယူပြီး ကလေးတွေကို ကစားခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ နာရီဝက်လောက်အတွင်းမှာပဲ သူတို့ သီတင်းပတ်ပေါင်းများစွာ လေ့လာသင်ယူထား၊ နားလည်ထားခဲ့တာတွေထက် ပိုပြီး ကလေးတွေဟာ ဘောလုံးကစားနည်းအကြောင်း နားလည်သိမြင်သွားခဲ့ကြပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းကလေးက ဒါပါပဲ။ ပြီးမှ ဒီလိုပါပဲ မိတ်ဆွေ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားစာအုပ်ကို ဖတ်တာနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ စည်းမျဉ်းဥပဒေသတွေ၊ တာဝန်တွေကို လေ့လာသင်ယူရုံနဲ့လည်း မလုံလောက်ပါဘူး။ တာဝန်တွေကို တကယ်လက်တွေ့ထမ်းဆောင်၊ ကောင်းတယ်လို့ သိမြင်နားလည်ထားတာတွေကို တကယ်လုပ်၊ မကောင်းဘူးလို့ သိမြင်နားလည်ထားတာတွေကို တကယ်တမ်း ရှောင်ကြဉ်ဖို့ဖြစ်

စနစ်ကျသော ကိုယ်ကျင့်တရားသင်ကြားညွှန်ပြမှုနှင့် အဖိုးတန်စာအုပ် ၁၆၁
တဲ့အကြောင်း ရှင်းပြပြီး နိဒါန်းအခန်းကို ရှင်းရှင်းဖော်ပြသင်ကြားပေးသွားပြီး အခန်း
အဆုံးသတ်ထားပါတယ်။ ကလေးတွေကို အဆုံးမှာတော့ ‘အလွန်ကောက်ကျစ် စဉ်း
စနစ်တကျ သင်ကြားညွှန်ပြပေးဖို့ ကြိုးစား
ထားတာပါပဲ။

နောက်အခန်း နှစ်က ‘ဘုရား
သခင်’၊ အခန်းသုံးက ‘လူ’၊ အခန်းလေးက
‘ဘုရားသခင်အတွက် တာဝန်ရှိမှု’၊ အခန်း
ငါးက ‘မိဘတွေအတွက် လုပ်ဆောင်ပေးရ
မယ့် တာဝန်’၊ အခန်းခြောက်က ‘ကျွန်ုပ်
တို့ အိမ်နီးနားချင်း ဘဝ’၊ အခန်းခုနစ်က
‘ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်နီးနားချင်း၏ ပိုင်ဆိုင်မှု’ ကို
ဖော်ပြထားပြီး အဲဒီအခန်းမှာ ခိုးယူခြင်းရဲ့
အဓိပ္ပာယ်၊ လုယူခြင်းရဲ့ အဓိပ္ပာယ်၊ ခိုးတဲ့
လုတဲ့အတွက် ခံစားရမယ့် အပြစ်ဒဏ်၊
အသေးအဖွဲ့ ပစ္စည်းလေးတွေကို ကလေး
တစ်ယောက် ခိုးယူတာဟာ ဘာကြောင့်
မကောင်းတဲ့အကြောင်း စတာမျိုးတွေက
အစ အချက် ၁၄ - ချက်လောက် ဖော်ပြ
ပေးပြီး ‘ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပါ’ ဆိုတဲ့ ပုံပြင်
ဇာတ်လမ်းလေးတစ်ခုကို စိတ်ဝင်စားစရာ
ကောင်းအောင် ဖော်ပြပေးထားလိုက်ပါ
တယ်။ အခန်းရှစ်မှာတော့ ‘စကားလုံးများ
အသုံးပြုခြင်း’ ကို စကားကို ကောင်းမွန်
တဲ့ အသုံးပြုမှု၊ မကောင်းတဲ့ အသုံးပြုမှု၊
လိမ်ညာပြောဆိုမှုထဲမှာ အဆိုးဝါးဆုံး လိမ်
ညာ ပြောဆိုမှုတွေကတော့ တခြားသူ
တစ်ယောက်ကို မတရားသဖြင့် အပြစ်
ဒဏ် ပေးခံရအောင် ပြောဆိုလိမ်ညာမှု ဒါ
မှမဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှု၊ အမည် ဂုဏ်သတင်း
ပျက်စီးဆုံးရှုံးရအောင် လိမ်ညာပြောမှုတွေ
ဖြစ်တဲ့အကြောင်းနဲ့ သူရဲဘောကြောင်သူ
တွေဟာ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ အမှားအတွက်
အပြစ်ဒဏ်ခံရမှာကို ကြောက်ရွံ့တဲ့အတွက်
တခြားသူတွေအပေါ် အပြစ်ပုံချပြီး လွတ်
အောင် ရှောင်ပြေးတတ်ပုံတွေကို တိုတို

နောက်ဆုံးအခန်းဖြစ်တဲ့ အခန်း
ကိုးက ‘ဂရုဓမ္မပြု - ဆုတောင်း’ ဖြစ်ပါ
တယ်။ အဲဒီအခန်းမှာလည်း မကောင်းတဲ့
အတွေးစိတ်ကူးတွေကို အကောင်းဆုံး
ရှောင်ကြဉ်ဖို့ နည်းလမ်းကတော့ မျက်စိနဲ့
တခြားအာရုံတွေကို ဂရုတစိုက် သတိနဲ့
အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ အပေါင်း
အသင်း မှားယွင်းတဲ့အတွက် မကောင်းတဲ့
အလေ့အကျင့်တွေ ရရှိလာတတ်ကြောင်း၊
ဆိုတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ကို ကောင်း
မွန်လာအောင် လုပ်နိုင်တဲ့နည်းလမ်း စတာ
တွေကို ဖော်ပြရေးသားသွားပြီး သူတို့ရဲ့
ကိုယ်ကျင့်တရား သင်ကြားညွှန်ပြမှု စာ
အုပ်ကလေးကို ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း၊
တစ်ကိုယ်ကောင်း မဆန်ခြင်း၊ တန်းတူ၊
နိမ့်သူ၊ မြင့်သူတွေ၊ သက်ကြီးသူတွေနဲ့
ဆရာသမားတွေကို ယဉ်ကျေးခြင်း၊
ကောင်းမွန်ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့တဲ့ အပြု
အမူတွေက မိမိအိမ်က စတင်ရမှာဖြစ်ပြီး
အများပြည်သူနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့နေရာတွေ မှာ
ဘယ်လိုယဉ်ကျေးတဲ့ အပြုအမူမျိုး
ရှိသင့်တဲ့အကြောင်းတွေကို တော်တော်
လေး အသေးစိတ်ဖော်ပြပေးသလို၊ သန့်
ရှင်းစင်ကြယ်မှု၊ အများပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဥစ္စာ
ပစ္စည်း၊ တခြားသူတွေရဲ့ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေ
ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုပေါ်မှာ လေးစားဂရုပြုဖို့အထိ
တိုတိုရှင်းရှင်းနဲ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံကို စီစဉ်ရေး
သားပြီး နိဂုံးချုပ်ထားတာကို တွေ့ရပါ
တယ်။ ခရစ်ယာန်ကျောင်းက ရေးသား
ထုတ်ဝေတဲ့ စာအုပ်ကလေးဖြစ်တဲ့အတွက်
စာမျက်နှာ(၁၇၆)သို့

စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှု နှင့် ဆင်ခြင်မှု စွမ်းရည်

ငြိမ်းချမ်းဝေ

လူသားအား စေ့ဆော်မောင်းနှင်ပေးသော
တွန်းအားတစ်ရပ်အဖြစ် ရည်ညွှန်းဖွင့်ဆို
ကြပါသည်။ အကြောက်တရား၊ အမျက်
ဒေါသ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာနှင့် ပျော်ရွှင်ဝမ်း
မြောက်မှုတည်းဟူသော စိတ်ခံစားလှုပ်ရှား
မှုတို့သည် လူ့အတွင်းစိတ် (inward) နှီး
ကြားမှုမှ စတင်ကာ အပြင်ပိုင်း အပြုအမူ
(outward) များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် လှုံ့
ဆော်လျက် ရှိလေသည်။ ဆန္ဒထက်သန်
ခြင်း၊ စိတ်လှုပ်ရှားခြင်း၊ စေ့ဆော်မောင်း
နှင်ခြင်း စသည့် စိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှုတို့
သည် ဆန္ဒစွဲကင်းခြင်း၊ သမမျှတခြင်းနှင့်
တည်ကြည်ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောများ ပါ
ဝင်သည့် ဆင်ခြင်မှုစွမ်းရည် (reason) နှင့်
လည်း ပဋိပက္ခသဘောဆောင်လျက် ရှိ
လေသည်။

လူသမိုင်း အစဉ်အလာတစ်လျှောက်
ရှိ ပညာရှင်တို့သည် စိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှု နှင့်
ဆင်ခြင်မှုစွမ်းရည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်
သဘောသဘာဝတို့ကို တွေးဆဆွေးနွေး
ခဲ့ပြီး ယင်းတို့သည် လူသဘာဝ၏ မည်သို့
သော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေကြောင်းကို
လည်း နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် ချဉ်း
ကပ်အဖြေရှာခဲ့လေသည်။ ပြီး အဓိက ရှု
ထောင့်သုံးရပ်အနေဖြင့် ဖော်ထုတ်တင်ပြ
ကြလေသည်။ ယင်းတို့မှာ -

- (က) ဆင်ခြင်မှုဖြင့် စိတ်ခံစား လှုပ်ရှား
မှုများကို ထိန်းချုပ်သင့်ခြင်း၊
(reason should govern emo-
tions)
- (ခ) ဆင်ခြင်မှုအား စိတ်ခံစား လှုပ်ရှား
မှုများမှ ကင်းလွတ်စေခြင်း၊
(reason should get rid emotions)
- (ဂ) စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုမှ ဆင်ခြင်မှု

အပေါ် လွှမ်းမိုးစေခြင်း၊

(emotion should rule over reason)

ပလေတို (Plato) နှင့် အရစ္စတိုတယ် (Aristotle) တို့သည် ပထမအယူအဆကို လက်ခံတင်ပြသူများ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အလိုအရ ဆင်ခြင်မှုသည် လူသား၏ အထူးစွမ်းရည် (the specifically human faculty) တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး အကောင်းအဆိုးကို မှန်ကန်စွာ ခွဲခြားနိုင် ရုံမျှမက လူသားအတွက် မှန်ကန်သော ပန်းတိုင်ကိုလည်း လမ်းညွှန်ပြသနိုင်လေသည်။ ၎င်းတို့သည် စိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှုကို လူသဘာဝ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ကျင့်စရဏ မြင့်မားမှုနှင့် လူ့အပြုအမူပိုင်းတို့ ပေါင်းစည်းနိုင်ရေး၏ လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ်လည်းကောင်း လက်ခံထားလေသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှုသည် ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်မှုအောက်၌ မှန်ကန်စွာ ရှိနေရမည်ဖြစ်ပြီး ဆင်ခြင်မှု၏ နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း ခံစားပြုမူမည်ဆိုပါက ယင်းစိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုသည် ကောင်းသော အခြင်းအရာ မည်ပေသည်။

စင်စစ် အရစ္စတိုတယ် ဆိုသလို ပင်ဆင်ခြင်တဲ့တရား၏ ပြဌာန်းမှုအတိုင်း လိုက်နာ နာခံမည်ဆိုပါက စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုသည် ခြီးခြံချွေတာခြင်း (temperance) နှင့် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိခြင်း (courage) စသည့် ကိုယ်ကျင့်စရဏ တည်ကြည်ကောင်းမြတ်မှု အရည်အသွေးများ မြင့်မားလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယ အယူအဆသည် အက်ပီတေးတပ်စ် (Epictetus)၊ မားကျူစ်အော်ရီလီးယပ်စ် (Marcus Aurelius) စသော

စတိုးအစ် (stoic) ဒဿနဂိုဏ်းသားများ ၏ အဓိက အယူအဆ ဖြစ်ပါသည်။ ဤရှုထောင့်အရ လူတို့သည် စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုကို ဖိနှိပ်ထိန်းချုပ်ပြီး နောက်ဆုံး၌ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းစေရန် ကြိုးစားရမည်ဟု ဆိုပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားယိမ်းယိုင်စေသော၊ အနှောင့်အယှက်၊ အဟန့်အတား ဖြစ်စေသော မည်သည့်အရာကိုမျှ မတုန်လှုပ်ဘဲ ဥပေက္ခာပြုနိုင်ခြင်းသည်သာ လူသား၏ အမြင့်ဆုံး စံအဖြစ် သတ်မှတ်ကြပါသည်။ လူသားတို့အနေဖြင့် အတွင်းစိတ် ငြိမ်းအေးတည်ငြိမ်မှု (inner calm) နှင့် မိမိ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ (judgement) မယိမ်းယိုင်စေရန် ထိန်းသိမ်းရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်သူ တစ်ဦး တိမ်းပါးသွားသည့်အခါ ဖြစ်ပေါ်ခံစားရသော ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုများ၊ လူသား (လူထု) ၏ ဘေးအန္တရာယ် ဒုက္ခတရားများကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့်အခါ မတုန်လှုပ်မိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်အစွဲအနှောင်တန်းများမှ လွန်မြောက်စေခြင်း (freedom from passions) နှင့် ကိုယ်ကျင့်ဘဝအတွင်း ယင်းအနှောင်အတန်းများ လွှမ်းမိုးသက်ဆိုင်မှု မရှိစေခြင်းတို့မှာ စတိုးအစ်တို့၏ ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ခေတ်သစ်ပိုင်းမှ ဒဿနပညာရှင် အင်မန်နျူရယ်ကန် (Immanuel Kant) ကလည်း စတိုးအစ်တို့နှင့် တူညီသော အမြင်ရှိပါသည်။ ကန်က မှန်ကန်သော စိတ်ဆန္ဒ (good will) ဟူသည် စိတ်အစွဲအနှောင်အတန်းများ၏ စေစားရာမှ လုံးလုံးလျားလျား ကင်းလွတ်ရမည်ဟု ဆိုပါသည်။ တာဝန်ဝတ္တရား (ဝါ) တာဝန်သိ စိတ်သည်သာ ကြောင်းကျိုးမှန်ကန်စေ

သော ကျင့်ဝတ်အပြုအမူပိုင်းဆိုင်ရာ စေ့ဆော်မှု တွန်းအားတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်တိမ်းညွတ်မှုနှင့် နှစ်သက်လိုလားမှုတို့သည် ကျင့်ဝတ်နယ်ပယ်နှင့် မလျော် ကန်မအပ်စပ်သော အရာများ ဖြစ်ပေ သည်။

တတိယမြောက်ဖြစ်သော စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုကို ပို၍အထူးပြုသော အယူအဆမှာ ခေတ်သစ်ပိုင်းတွင် ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။ ၁၈ - ရာစုနှောင်းပိုင်းနှင့် ၁၉ - ရာစု အစောပိုင်း၏ ဂျာမန်ရောမန်တစ် ဒဿနစာပေပညာရှင်များ ဖြစ်သော ရှယ်လင် (Schelling)၊ ရှယ်လီယာမာချာ (Schleiermacher) နှင့် နိုဗားလစ် (Novalis) တို့မှာ ထင်ရှားပြီး ၎င်းတို့က အသိဉာဏ်ပညာ ရရာရကြောင်းနှင့် ဘဝအဓိပ္ပာယ်ပြည့်စေရေးတို့တွင် ခံစားမှု (emotion)၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်း (imagination) နှင့် ထိုးထွင်းသိမြင်မှု (intuition) တို့သည်သာ အဓိကကျသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ၎င်းတို့က ဘဝဖြစ်တည်မှု၏ နက်နဲသည့် အပိုင်းများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဆင်ခြင်ကြည့်ရုံဖြင့် မလုံလောက်ရုံသာမက လွဲမှားသော ချဉ်းကပ်ဖြေရှင်းမှုများသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟုလည်း ဆိုပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ကဗျာဆရာ ဝီလျံဘလိတ် (William Blake) ကလည်း အထက်ပါ အယူအဆနှင့် တူညီစွာ “လူသားဘဝသည် ယုတ္တိနည်းကျ အတွေးအခေါ်များ၊ ခေတ်သစ်သိပ္ပံနှင့် စက်မှုနည်းပညာများကြောင့် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် (အဓိပ္ပာယ်မဲ့) ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ သူသည် ဆန္ဒပြည့်ဝခြင်း၏ လန်းဆန်းဝေဖွာမှုကို ရှောင်ကြဉ်ချုပ်တည်းခြင်း၏ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုနှင့် ခွဲခြားပြဆိုပြီး အထိန်းအချုပ်များကို ရှုတ်ချပါ။ စိတ်လက်ပေါ့ပါးမှုကို ချီးမြှောက်ပါ။

ရွှင်လန်းခြင်းသည် အလှတရား (Damn braces, bless relaxes and exuberance is beauty ” ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

ဆစ်ခ်မန်ဖရိုက် (Sigmund Freud)

၏ အမြင်သည် အထက်ပါ အယူအဆသုံးမျိုးစလုံးနှင့် ထပ်တူမကျပေ။ ဂရိပညာရှင်များ ယူဆသကဲ့သို့ လူ့ဘဝအောင်မြင်ပြီးမြောက်စေရန်အတွက် စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုအား ထိန်းချုပ်သင့်သည်ဟူသော အယူအဆကို လက်ခံခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဖရိုက်မှာ ကျင့်ဝတ်နယ်ပယ်ထက် ဇီဝဖြစ်စဉ်ကို အလေးပေး တွေးဆခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှုများကို လက်တွေ့ဘဝ အခြေအနေများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ထိန်းညှိပေးခြင်းဖြင့် ဘဝလုံခြုံမှုနှင့် အောင်မြင်မှုကို ရရှိခံစားရမည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း စိတ်ခံစား လှုပ်ရှားမှုများကို ဖိနှိပ်ထိန်းချုပ်လွန်းပါက လည်း စိတ်အခြေအနေ ပျက်ယွင်းပြီး (Neurosis) စိတ်ရောဂါ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဖရိုက်က အကြံပြုသည်မှာ ဗီဇ စိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှုကို လူ့သဘာဝနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတို့၏ ပကတိအခြေအနေများနှင့် ထိန်းညှိပေးရမည်ဟု ဆိုပါသည်။ ယင်းစိတ်ခံစားလှုပ်ရှားမှုကို လိုက်လျောခွင့်ပြုလွန်းခြင်းနှင့် ဖိနှိပ်ထိန်းချုပ်လွန်းခြင်းတို့ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ရပါမည်။ ဖရိုက်၏ အတွေးအခေါ်သည် အတွင်းစိတ်ထကြွ (သောင်းကျန်း) မှုနှင့် ပြင်ပလူမှု အကျပ်အတည်းများကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ခံစားမှုနှင့် ဆင်ခြင်မှုကို အပြန်အလှန် ထိန်းညှိစေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ငြိမ်းချမ်းဝေ

(Source; Dr Mortimer Adler; Great Ideas from the Great Books; p.p 94, 95, 96

မာနကို ခဝါချပါမှ

ဝင်းထွဋ်ဇော်

လူတွေကို ဒုက္ခပေးနေတဲ့အရာတွေထဲမှာ မာနတရားဟာလည်း တစ်ခုအပါအဝင် ပါပဲ။ လူသားတွေထဲမှာ မာနကင်းမဲ့သူဆို လို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ ရှိပါတယ်။ ပုထု ဇဉ်လူသားမှန်သမျှကတော့ ကိုယ်စီကိုယ်င မှာ မာနတံခွန်လေးတွေ တလူလူ တလွန် လွန်နဲ့ ရှိနေတတ်ကြတယ်။

သို့ပေမယ့် အတိမာနရဲ့ စိုးမိုးမှုကို ခံရတဲ့ အတိုင်းအတာမှာတော့ လူတစ်ဦး နဲ့ တစ်ဦး ကွာခြားကြတယ်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ၊ ရာထူးအခွင့်အရေး မရှိသူ၊ ပညာ ဂုဏ်ခြပ်တွေ မရှိသူတွေကတော့ ငွေကြေး ဓန ကြွယ်ဝသူ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာနဲ့ ပြည့်စုံသူတွေ၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး တစ်ပုံတစ်ပင်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသူတွေလောက် မာနထောင်လွှားခြင်း မရှိကြပါဘူး။

သို့ပေမယ့်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါး သူတန်ခိုးအာဏာ ကင်းမဲ့သူ၊ ပညာမဲ့သူ အညကြတွေမှာပင်လျှင် အတိမာန လုံးဝ ကင်းရှင်းနေတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ထိုသူတွေဟာလည်း မာနတက်စရာ အခြေအနေ မရှိတဲ့အတွက် မာနကင်းမဲ့ နေသယောင် ထင်ရပေမယ့် တစ်ချို့တစ်ချို့ မှာတော့ ငုပ်လျှိုးနေတဲ့ မာန်မာနစိတ် ကလေးတွေဟာ ခေါင်းထောင်လာတတ်ကြတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံမှာ ထိုသူတွေဟာ မိမိရဲ့ နိမ့်ပါးချို့တဲ့နေတဲ့ အခြေအနေတွေ

ကို အားဖြည့်တဲ့အနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မာန်တင်းပြီး ‘ကျုပ်ဆိုတဲ့ကျုပ်က ဟင်ဆိုရင် မရတော့ဘူး’၊ ‘ကျုပ်ကို ဒါမျိုးလာကြောလို့ မရဘူး’၊ ‘ဒီရပ်ကွက်မှာတော့ ကျုပ်ပြီးရင်ပြီးတယ်’ စတဲ့ စကားမျိုးတွေကို ပြောဆိုတတ်ကြပါတယ်။

သို့ပေမယ့် ငွေအင်အား၊ ဂုဏ်အင်အားတွေနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုလို့ ဘာတစ်ခုမျှ မရှိတဲ့ ထိုသူတွေအနေနဲ့ မာနလေးတွေ တလူလူ ဖြစ်လာသည့်တိုင် ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် ဘယ်လိုမှ ဆိုးကျိုး မပြုနိုင်ပါဘူး။

သို့ပေမယ့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ ငွေကြေးအရဖြစ်စေ၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးတွေအရ ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားလုပ်ပိုင်ခွင့် တစ်ခုခုအရ ဖြစ်စေ နေရာရရှိနေသူတွေအနေနဲ့ မာန်မာန ထောင်လွှားမှုတွေ ရှိနေမယ်ဆိုရင်တော့ မိမိရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူတွေကိုရော လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ အခြားလူတွေအတွက်ပါ ထိခိုက်စရာ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

ထိုသူတွေရဲ့ မာနတက်မှုဟာ သူဆင်းရဲတွေရဲ့ မာနတက်မှုထက် အဆပေါင်းများစွာ ပြင်းလှပါတယ်။ သူတို့ဟာ မိမိတို့ ပိုင်စိုးထားတဲ့နယ်ပယ် အသီးသီးမှာ အောင်မြင်မှု သရဖူ အသီးသီးကို ဆောင်းထားတာနဲ့အမျှ မာနတံခွန် တလူလူ လွှင့်နေကြသူများပဲဖြစ်တယ်။

များသောအားဖြင့် ငွေကြေးဥစ္စာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ ဥစ္စာ ဓနတွေကို တိုးသည်ထက်တိုးအောင် တရားသောနည်း၊ မတရားသောနည်း စ သဖြင့် နည်းလမ်းပေါင်းစုံနဲ့ ကြိုးစားရင်း ငါတော်လို့ ငါနပ်လို့ ဒါလောက်ချမ်းသာ တာလို့ မိမိကိုယ်ကိုယ် အထင်ရောက်လာ တတ်ကြတယ်။

တစ်ချိန်တည်းမှာလည်း မိမိ လောက် မချမ်းသာသူတွေ၊ မိမိထက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေနဲ့ မိမိကို မှီခိုနေကြရ ရှာတဲ့ အလုပ်သမားတွေအပေါ် နှိမ်ချတဲ့ အထင်သေးတဲ့ အမြင်နဲ့ ကြည့်လာ ဆက် ဆံလာတတ်ကြတယ်။

ထိုသူတွေဟာ လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်မှာ လူတွေရဲ့ တန်ဖိုးကို အလေး မထားဘဲ အရာရာကို ငွေနဲ့သာတိုင်းတာ လာကြတယ်။ သူတို့ဟာ လူစာနာမှုတရား တွေ၊ လူ့ကျင့်ဝတ်တွေကို တန်ဖိုးမထား တော့ဘဲ ငွေကြေးကိုသာ တန်ဖိုးထားလာ တတ်ကြတယ်။

နောက်ဆုံးမှာတော့ ငွေကြေးချို့ တဲ့သူတွေကို မိမိတို့ထက် အဆင့်နိမ့်သူ တွေအဖြစ် ရှုမြင်ဆက်ဆံလာတတ်ကြ တယ်။ မိမိတို့နဲ့ အဆင့်တူအချင်းချင်းမှာ လည်း မာနတလူလူနဲ့ ဆက်ဆံတတ်ကြ တယ်။

မိမိတို့ထက် နေငွေကြေး အားကြီး သူတွေကိုတော့ ခယဝယလုပ်ကာ ဆက် ဆံတတ်ကြပေမယ့် အတွင်းကျိတ်အားဖြင့် တော့ သူတို့ကကော ငါ့ထက်ဘာသာတာ မှတ်လို့ ကံကောင်းလို့သာ ငါ့ထက်ချမ်းသာ နေတာပါလို့ တွေးတောရင်း မိမိထက် ငွေ ကြေးချမ်းသာသူတွေကို အနိုင်တိုက်ရေး ဖြိုဖျက်ရေးအတွက် ကြံစည်နေတတ်ကြ တယ်။

အလားတူ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဘွဲ့ လက်မှတ်တွေ၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးတွေ တစ်ပုံ

တစ်ပင် ရရှိနေသူအချို့ကလည်း မိမိတို့ ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့ ပညာရေးဘွဲ့တွေ၊ ဘွဲ့ အဆောင်အယောင်တွေကြောင့် မာန တက်တက်ကြတယ်။ ထိုသူတွေဟာ ပညာ မဲ့သူတွေ၊ ဂုဏ်မဲ့သူတွေကို တကယ့် နလ ပိန်းတုံးတွေအဖြစ် ရှုမြင်ဆက်ဆံတတ်ကြ တယ်။

ထိုသူတွေဟာ ဘဝပေးအခြေ အနေအရ အထက်တန်းပညာသင်ခွင့် မရ ခဲ့သူတွေ၊ ဂုဏ်ဒြပ်ကင်းမဲ့သူတွေကို အောက်တန်းကျသူတွေ၊ အဆင့်မရှိသူ တွေအဖြစ် နှိမ်ချဆက်ဆံတတ်ကြတယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ အနည်း ငယ်မျှလောက်ဖြစ်ဖြစ် သူတစ်ပါးထက် ပို တဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် တစ်ခုခုကို ရရှိထားသူ အချို့ဟာလည်း သူရရှိထားတဲ့ အနေ အထားကြောင့် မာနတက်တတ်ကြပါ တယ်။ ထိုသူတွေဟာ မိမိရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် နယ်ပယ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ လူတွေကို မိမိရဲ့ လက်အောက်ခံတွေ၊ မိမိအပေါ် မှီခိုနေရ သူတွေ၊ မိမိပြုသမျှ နှုတ်မယ့်သူတွေအဖြစ် သဘောထားကာ မောက်မာတတ်ကြပါ တယ်။

တကယ်တော့ မာနလက်နက်ဟာ ပုထုဇဉ်လူသားတွေကို ပျက်စီးကျဆုံးစေ တဲ့ ရန်သူပဲ ဖြစ်တယ်။

သာမန်ပုထုဇဉ်တွေ မဆိုထားနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် မရရှိသေးတဲ့ မထေရ် ကြီးတွေပင် မာန အတားအဆီးကြောင့် မိမိတို့ရဲ့ အလုပ်စခန်းမှာ အတားအဆီး တွေ၊ နှောင့်နှေးမှုတွေ ကြုံကြရတယ်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်တုန်းက ပေါဋ္ဌိ လ မထေရ်ကြီးဟာ ပရိယတ်မာန်ခံနေတဲ့ အတွက် ရှင်သာမဏေငယ်ထံ နည်းခံပြီး မှ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူခဲ့ရတယ်လို့ ဖတ် သိခဲ့ရပါတယ်။

အလားတူ ပုထုဇဉ် သူတော် ကောင်း အများအပြားဟာ မာနကြောင့်

လိုရာခရီးကို မပေါက်တဲ့ အဖြစ်မျိုးတွေ ကြုံကြရတာ တွေ့ရပါတယ်။

သာမန် အန္တပုထုဇဉ်တွေထဲမှာ တော့ မာနရဲ့ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးမှု ကြုံ ကြရတဲ့ အဖြစ်တွေဟာ အနမတဂ္ဂပါပဲ။

မိမိမှာ ငွေကြေးချမ်းသာတဲ့ အတွက် မာနတက်ကြသူအချို့ဟာ မိမိမှာ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ငွေကြေးဥစ္စာတွေဟာ ဒီဘဝ မက နောက်ဘဝအထိပင် စားမကုန်တော့ သည့်ပမာ အထင်ရောက်တတ်ကြတယ်။ ထိုသူတွေဟာ မိမိရဲ့ စီးပွားရေးအလုပ် အကိုင်တွေ အဆင်ပြေ ချောမွေ့နေချိန် မှာ မာနတံခွန်တွေ တလူလူ လွှင့်ထူ တတ်ကြတယ်။

သို့ပေမယ့် ငွေကြေးဓနဥစ္စာ ချမ်း သာမှုကြောင့် မာနတက်သူတွေထဲက မိမိ တို့ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဓနဥစ္စာတွေအားလုံး လက် လွတ် ဆုံးရှုံးရကာ ဒုက္ခရောက်ကြသူတွေ အများအပြား ရှိခဲ့ပါတယ်။

အလားတူ ဒီလောကမှာ ပညာ ကြောင့် မာနတက်ခဲ့သူတွေနဲ့ မိမိရဲ့ ရာထူး ဂုဏ်ထူးကြောင့် မာနတံခွန်ထူခဲ့သူ အများ အပြားတို့ မာနကြောင့် ဒုက္ခတွေ့ကြရတဲ့ အဖြစ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ကြရ ဖူးပေါင်း များခဲ့ပါပြီ။

ထိုသူတွေဟာ မိမိတို့အောင်မြင် နေချိန်မှာတော့ မိမိတို့ရဲ့ အောင်မြင်မှု၊ ကျော်ကြားမှု၊ ငွေကြေးချမ်းသာမှုတွေဟာ ဘယ်ကာလမှာမှ ကျဆုံးသွားမယ်၊ ပျောက် ပျက်သွားမယ်လို့ မထင်မှတ်ကြပါဘူး။ ထို သူတွေရဲ့ အဘိဓာန်မှာ ကျဆုံးမှုဆိုတာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ သူတို့ဟာ မိမိတို့ မျက်မှောက် မှာ စီးပွားဥစ္စာ ယုတ်လျော့ပျက်ပြားသွား သူတွေ၊ အခြေပျက် အနေပျက် ဖြစ်သွား ကြသူတွေကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင် ကြရသည့်တိုင်အောင် မိမိတို့ရဲ့ မာနတွေ ကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်ဖို့ သတိမရတတ်ကြ ပါဘူး။

ထိုသူတွေဟာ မိမိတို့ မျက်မှောက် မှာ လူတစ်ဦး ကျဆုံးသွားတာကို တွေ့ရ သည့်တိုင် ‘သူည့်လို့ ဒီလိုဖြစ်ရတာ၊ ငါက တော့ ဘယ်တော့မှ သူ့လိုအဖြစ်မျိုး မကြုံ ရနိုင်ဘူး’ လို့ ယူဆတတ်ကြသူတွေပဲ ဖြစ် တယ်။

တကယ်တော့ ဒီလောကမှာ မာန် မာနတရားရဲ့ ဖိစီးနှိပ်စက်မှု ခံရသူ မှန် သမျှဟာ ကျဆုံးမှုနဲ့ မိတ်ဆွေဖွဲ့နေကြ သူတွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး စာရေးဆရာ ဂျွန်ရပ်(စ်)ကင်က ‘မာန တရားဟာ ကြီးမားတဲ့ အမှားတွေအားလုံး ရဲ့ အောက်ခြေမှာရှိတယ်’ လို့ ရေးသားခဲ့ တယ်။

ဒတ်ချ်လူမျိုး တွေးခေါ်ရှင် ဘနဲ ဒစ် စပိုင်နိုဇာကတော့ ‘အလွန်အကျွံ မာနထားခြင်းဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အလွန်အကျွံ မသိနားမလည်ခြင်းပဲ’ လို့ ဆိုပါတယ်။

တကယ်တော့ ပုထုဇဉ်ဆိုတာဟာ အမှားမကင်းသလို မာနလည်း မကင်းကြ ပါဘူး။ အချို့လူတွေဆိုရင် သူတစ်ပါးရဲ့ နှိမ်ချမှု၊ ပုတ်ခတ်မှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုတွေက နေ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်လိုစိတ်နဲ့ မိမိ ကိုယ်မိမိ မာန်တင်းရတဲ့ အခါမျိုးတွေမှာ ‘ဒါကတော့ ရှိသင့်ရှိထိုက်တဲ့ မာနပဲ ထား သင့်တဲ့မာနပဲ’ လို့ ပြောတတ်ကြတယ်။

တကယ်တော့ မိမိကိုယ်ကို မတရားမှုတွေမှ ခုခံကာကွယ်တဲ့ စိတ်ဓာတ် ဟာ မာနမဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်တရားကို လိုလားတဲ့ စိတ်ဓာတ်သာဖြစ်တယ်။

သူတစ်ပါးကို ထိခိုက်စေမယ့်၊ မိမိ အတွက်လည်း ထိခိုက်စေမယ့် လွဲမှားတဲ့ မာနမျိုးကို ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ခဝါချ သင့်လှပါတယ်။

ဝင်းထွဋ်ဇော်

ရှက်စရာကို ရှက်ဖို့လိုသည်

ရဲခေါင်မျိုး

မကြာသေးမီ လပိုင်းအတွင်းက နီပေါနိုင်ငံမှ ရုပ်မြင်သံကြားဇာတ်လမ်းတွေမှာ ပါဝင်တဲ့ မင်းသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ ရှုရီရှာကာကီ (၂၄ - နှစ်) ဆိုသူဟာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အတင်းအဖျင်းသတင်းတွေ ရေးသားဖော်ပြလေ့ရှိတဲ့ ဂျာနာအက်(ရှ)သာဆိုတဲ့ တဲဘလွိုက်သတင်းစာကြောင့် မိမိကိုယ်မိမိ အဆုံးစီရင်သွားတယ်ဆိုတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။

မကြာသေးမီက ယင်းသတင်းစာဟာ ရှုရီရှာကာကီရဲ့ ဝတ်လစ်စလစ်ဓာတ်ပုံတစ်ပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ သတင်းစာထဲမှာ အဆိုပါပုံ ပါလာပြီးနောက်မှာ ရှုရီရှာနဲ့ သူမရဲ့ ချစ်သူတို့ရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာလည်း ပြတ်တောက်လုနီးပါး ရှိခဲ့တယ်။

ရှုရီရှာဟာ မိမိကိုယ်မိမိ အဆုံးစီရင်မယ့်နေ့မှာ အလှပြင်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို သွားရောက်ခဲ့ရာမှာ အလှပြင်ဆိုင်မှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက သတင်းစာထဲမှာ ပါခဲ့တဲ့ မိမိရဲ့ ဝတ်လစ်စလစ်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သရော်တော်တော် ပြောဆိုတာကို ခံခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒီနောက် နာရီအနည်းငယ်အကြာမှာတော့ သူမရဲ့ အိမ်သားတွေဟာ မိမိကိုယ်မိမိ ကြိုးဆွဲချကာ သေဆုံးနေတဲ့ မစ္စ

ရှုရီရှာကာကီရဲ့ အလောင်းကို သူမရဲ့ နေအိမ်မှာ တွေ့ခဲ့ကြရတယ်။

အဆိုပါ ဖြစ်ရပ်ကြောင့် နီပေါနိုင်ငံမှ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်နဲ့ ထုတ်လုပ်သူ ၅၀၀ နီးပါးတို့ စုရုံးပြီး ရှုရီရှာရဲ့ အမှုကို လိုအပ်သလို အရေးယူပေးဖို့နဲ့ ရှုရီရှာရဲ့ ဓာတ်ပုံကို ဖော်ပြခဲ့တဲ့ တဲဘလွိုက်သတင်းစာကိုလည်း ကွယ်လွန်သူ ရှုရီရှာရဲ့ မိသားစုကို လျော်ကြေးပေးဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြတယ်။

နီပေါနိုင်ငံက မော်ဒယ်နဲ့ ရုပ်မြင်သံကြား သရုပ်ဆောင်မင်းသမီးလေး ရှုရီရှာကာကီ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သတ်သေခြင်းကိစ္စမှာ စာနယ်ဇင်းကျင့်ဝတ် စောင့်ထိန်းခြင်း မရှိဘဲ မိမိသတင်းစာ စောင်ရေတက်ရင်ပြီးစတမ်းလို့ သဘောထားတဲ့ တဲဘလွိုက် သတင်းစာဟာ တိုက်ရိုက်တာဝန်ရှိတယ်လို့ ဆိုရမှာပါ။

သို့ပေမယ့် ရုပ်/သံ မင်းသမီးလေး ရှုရီရှာဟာ ယခုလို ကိုယ့်ဘဝကိုယ် အဆုံးစီရင်ခဲ့ခြင်းဟာ သူမရဲ့ ရှက်တတ်တဲ့စိတ်ကြောင့်လို့လည်း ဆိုရမှာဖြစ်တယ်။ ရှုရီရှာဟာ အရှက်တကွဲ ဖြစ်ခဲ့ရမှုနဲ့ မိမိရဲ့ အရှက်နဲ့ သိက္ခာတို့ကို ထိခိုက်ခဲ့မှုတွေကို မခံရပ်နိုင်တော့တဲ့အတွက် ယခုလို

အဆုံးစီရင်ခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီလောကမှာ ရှက်စရာအဖြစ်တွေ နဲ့ ကြုံခဲ့ရ ကြုံနေရသူတွေ သို့မဟုတ် ရှက်စရာ လုပ်ရပ်တွေကို ကျူးလွန်နေသူတွေ အများအပြား ရှိနေပါတယ်။

မိမိရဲ့ အပြစ်ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးရဲ့ ပယောဂကြောင့် အရှက် တကွဲ ဖြစ်ခဲ့ရသူတွေ။ မိမိကိုယ်တိုင်ရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ရှက်စရာအဖြစ်မျိုး ကြုံခဲ့ရသူတွေ အများအပြားရှိတယ်။

‘အရှက်’ ဆိုတဲ့အရာကို ယေဘုယျ အားဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်မယ်ဆိုရင်တော့ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် အနေနဲ့ လူ့အဖွဲ့ အစည်းရဲ့ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းတွေနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ မှားယွင်းသိမ်ဖျင်းတဲ့ အပြော အဆို အပြုအမူတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်မှု ကြောင့် သို့မဟုတ် ခံစားခဲ့ရမှုကြောင့် တုံ့ပြန်ရရှိတဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခံစားမှုတစ်ခု လို့ ဆိုရမှာပါ။

သို့ပေမယ့် ဒီလောကမှာ နေထိုင် ကြသူတွေထဲမှာ အရှက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ခံယူချက်၊ ယူဆချက်တွေ အမျိုးမျိုးရှိကြတယ်။ အချို့က မိမိကိုယ်တိုင် ရှက်စရာ ကိစ္စတစ်ခုခုကို မကျူးလွန်ခဲ့ရပေမယ့်လည်း သူတစ်ပါးကြောင့် အရှက်ရစရာ တစ်ခုခုကို ကြုံတွေ့ရမှုကြောင့် ရှက်စိတ်ကို အကြီးအကျယ် ခံစားလာကြရတယ်။

ပင်ကိုအားဖြင့် ရိုးသားမှုရှိတဲ့ ထိုသူမျိုးတွေဟာ သူတစ်ပါးရဲ့ လုပ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အများရဲ့ အထင်အမြင် မှားကား စွပ်စွဲမှုကြောင့်ဖြစ်စေ ရှက်စရာ ကြုံလာရတဲ့အခါမှာ အကြီးအကျယ် ပေါက်ကွဲလာတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို အချိန်အခါမျိုးမှာ ထိုသူတွေဟာ မိမိအသက်ကို စွန့်လွှတ်တဲ့အထိ ရှက်စိတ်ရဲ့

လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံကြရပါတယ်။

နောက်အမျိုးအစားကတော့ ရှက်စရာ လုပ်ရပ်တစ်ခုခုကို သိသိနဲ့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် မသိဘဲနဲ့ဖြစ်စေ ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး နောက် မိမိ ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ ရှက်စရာကိစ္စ ဘူးပေါ်သလို ပေါ်လာတော့မှ နောင်တရကာ ရှက်စိတ်ဖိစီးခြင်းခံရသူတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

ထိုသူတွေဟာ ပထမအမျိုးအစား မှာ ပါသူတွေလောက် မရိုးသားကြပေမယ့် ရိုးသားမှု အတော်အတန် ရှိသူတွေလို့ ဆိုရမှာပါ။ သူတို့ဟာလည်း မိမိတို့ ကျူးလွန်မိခဲ့တဲ့ ရှက်စရာလုပ်ရပ်ရဲ့ ဒဏ်ခတ်မှုကို အနည်းနဲ့အများ ခံစားကြရတယ်။

ဒီလောကမှာ တွေ့ရတတ်တဲ့ တတိယ အမျိုးအစားကတော့ ရှက်စရာ ပြစ်မှုတွေကို အမြဲတစေ ကျူးလွန်နေကြပေမယ့် မိမိတို့ ကျူးလွန်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ရှက်စရာအဖြစ် မမြင်ကြသူတွေ၊ မခံယူကြသူတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

ဆေးပညာကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးဟာ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုခုကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့ ကျန်းမာရေးကို အန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့အရာ အများအပြားကို တွေ့မြင်လေ့ ရှိပါတယ်။ အလားတူ ဥပဒေပညာကို တစ်ဖက်ကမ်းခပ် ကျွမ်းကျင်တဲ့ ပညာရှင်တစ်ဦးဟာလည်း ဥပဒေနဲ့ ငြိစွန်းတဲ့ အချက်အလက် အကြောင်းအရာ အများအပြားကို မြင်တတ်ကြပါတယ်။

အဲဒီလိုပါပဲ။ လူ့စည်းကမ်း လူ့ကျင့်ဝတ်တွေ၊ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ကျင့်ဝတ်တွေကို နားလည်စောင့်ထိန်းကြသူတွေ အဖို့မှာလည်း ဒီလောကမှာ ရှက်စရာကိစ္စ အများအပြား ရှိနေတာကို တွေ့ကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီလောကမှာ ရှက်တတ်သူတွေ၊ ရှက်စရာကို ရှက်ရမှန်း သိသူတွေအတွက် ရှက်စရာ အကြောင်းအရာတွေ အများအပြားပဲ ရှိနေပါတယ်။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းဥစ္စာကို ခိုးဝှက်တိုက်ခိုက် လုယက်ခြင်းဟာ ရှက်စရာပါ။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို လိမ်လည်လှည့်ဖြားကာ ရယူတာဟာလည်း ရှက်စရာပါ။ သူတစ်ပါးအိမ်ရာကို ကျူးလွန်ပြစ်မှားခြင်းဟာလည်း ရှက်စရာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မိမိရဲ့ အိမ်သူအိမ်သားအပေါ်၊ မိသားစုအပေါ်၊ မိမိရဲ့ အဆွေခင်ပွန်းအပေါ်၊ မိမိရဲ့ အသိုင်းအဝန်းအပေါ်၊ မိမိရဲ့ နိုင်ငံအပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်း၊ သစ္စာမဲ့ခြင်းလုပ်ရပ်တွေဟာလည်း ရှက်စရာပါပဲ။ မိမိမှာ မရှိတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို ရှိလေတဲ့အလား ဟန်ဆောင်ခြင်းဟာလည်း ရှက်စရာတစ်ခုပါပဲ။

မိမိထက် အင်အားနည်းသူတွေအပေါ် အနိုင်အထက် ပြုကျင့်ခြင်းဟာလည်း ရှက်စရာတစ်ခုပါ။ ဒါ့အပြင် သူတစ်ပါးရဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းဟာလည်း ရှက်စရာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ပေမယ့် ဒီလောကမှာ ရှက်စရာကောင်းတဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ရှက်စရာလို့ မထင်မှတ်၊ မခံယူဘဲ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ကျူးလွန်နေသူတွေ အတော်များများ ရှိနေကြတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ထိုသူတွေထဲက အချို့ဟာ သူတစ်ပါးက ယုံမှတ်အပ်နှံထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက် သုံးစွဲနေကြသလို အများပိုင် ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို မသမာတဲ့နည်းလမ်းမျိုးစုံနဲ့ လိမ်လည်လှည့်ဖြားကာ ရယူထားကြသူတွေကိုလည်း တွေ့ရနိုင်

ပါတယ်။

အချို့သူတွေဟာ လူမှုရေးအရ အကျင့်ပျက်မှုတွေကို ကျူးလွန်နေပေမယ့်လည်း မိမိတို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ရှက်စရာအဖြစ် မမြင်ဘဲ လူထုအကြားမှာ ခေါင်းတမော့မော့နဲ့ ရှိနေတတ်ကြတယ်။

အချို့လူတွေကတော့ အကျင့်ပျက်၊ အဂတိလိုက်စားမှုတွေကြောင့် ကြီးပွားချမ်းသာလာခြင်းကိုပင် ရှက်စရာလို့ မမြင်ဘဲ ဟိတ်ဟန်ထုတ်ကာ မာနတက်နေတတ်ကြတယ်။

ထိုသူတွေဟာ ရှက်စရာလုပ်ရပ်တွေကို ရှက်စရာလို့ မမြင်နိုင်အောင် အတ္တမာန အဝိဇ္ဇာတွေ ဖုံးလွှမ်းနေကြသူတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီလောကကို ဥပဒေ အာဏာစက်တွေနဲ့ ထိန်းချုပ်ထားတယ် ဆိုပေမယ့် အဓိကအားဖြင့်ကတော့ လူတွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု နဲ့ အသိတရားကသာ လောကရဲ့ တည်ငြိမ်ရေးနဲ့ သာယာဝပြောရေးတို့ကို အထောက်အကူ ပြုနေတာပါ။

လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်မှာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ ဘယ်မျှပင် ရှိစေကာမူ ဥပဒေကို လက်တစ်လုံးခြား ချိုးဖောက်သူတွေ၊ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ချိုးဖောက်သူတွေ များပြားနေခဲ့ရင် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ မသမာမှုတွေ၊ မမှန်ကန်မှုတွေ များပြားနေမှာသာ ဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့ လူတွေမှာ မကောင်းမှု ကျူးလွန်ရမှာကို ရှက်ကြောက်တဲ့စိတ်၊ မကောင်းမှု ကျူးလွန်မိခဲ့မှုကြောင့် ရှက်ရွံ့တဲ့ စိတ်တွေရှိပါမှသာ ဒီလောကဟာ မကောင်းမှုတွေ၊ မသမာမှုတွေ ကင်းစင်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးသာယာလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရဲခေါင်မျိုး

နာဂရှ်ဂျာ ကျေးရွာလူကြီး ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် တရားစီရင်ပုံစံလေ့

မောင်ကြော့ဦး

ခန္တီးခရိုင်၊ လဟယ်မြို့နယ်၊ လဟယ်မြို့နှင့် နယ်ဖုတ်ချောင်းအကြား ဒေသခွင်ရှိ မကျန်ရွာ၊ လုံခင်ရွာ၊ ခါးလယ်ရွာ၊ ဝုထရွာ၊ လွန်းထောင်းရွာ၊ ထန်ခေါ်ရွာ၊ ယွမ်ရွာ၊ မြန်(မ)ဟွေခေါင်းနှင့် လန်ဟွေခေါင်းရွာတို့သည် ပေါင်ညွမ်နာဂခေါ် မကျန်နာဂ ကျေးရွာများ ဖြစ်ပါသည်။ လိုင်းနောင်နာဂတို့က သူတို့လူမျိုးစုကို မကျန်ရွာကို အစွဲပြုလျက် မကျန်နာဂဟု ခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မကျန်ရွာကို ပေါင်ညွမ်နာဂစကားနှင့် ‘ပေါင်ညွမ်ခေါ်’ ဟု ခေါ်သည်။ နာဂကျေးရွာများတွင် နာဂရိုးရာ ကျေးရွာလူကြီးအဖွဲ့ (ကျေးရွာ စီမံ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့) ဖွဲ့စည်းပုံကို ပေါင်ညွမ်ခေါ် မကျန်နာဂရိုးရာဓလေ့အရ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

“ပေါင်ညွမ်ခေါ် မကျန်နာဂရိုးရာ
ကျေးရွာလူကြီး ဖွဲ့စည်းပုံ”

ပေါင်ညွမ်ခေါ် မကျန်နာဂ စကားနှင့် ကျေးရွာလူကြီးများကို ‘မိကျားညွန်’ ဟုခေါ်သည်။ နာဂရိုးရာ ဓလေ့အရ ကျေးရွာလူကြီး ဖွဲ့စည်းပုံမှာ -

(၁) မိကျားပိ

ရွာသူကြီး၊ ရွာခေါင်းဆောင်။ တောင်ယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကိစ္စ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် ဖြစ်ရသည့်အမှုကိစ္စ၊ မီးပေါ့ဆမှု၊

စပါးခိုးမှု စသည့်အမှုကိစ္စများကို ဆုံးဖြတ်ပေးရသည်။ သူက မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါက အစိုးရခန့် ကျေးရွာကောင်စီသို့ တိုင်တန်းရသည်။ သူမသိဘဲ မတိုင်ရ။ လူမျိုးစု ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေ (tribal law) နှင့် အစိုးရဥပဒေကြောင်းကို သင့်သလို လိုအပ်သလို သုံးကြသည်။

(၂) မိတိုင်းပိ

ရွာနတ်တင်လူကြီး။ တောင်ယာလုပ်ငန်းခွင်ကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ရသည်။ စစ်တိုက်မိန့်ပေးရသည်။ ကျားရသည့်အခါ ‘နောက်ထပ် ကျားဆိုးမလာပါစေနှင့်’ ဟု ဆုတောင်းကာ ကျားဦးခေါင်းကို မြေမှာ မြှုပ်ပေးရသည်။ ကျားရေကို ခြင်းကြားရက်လုပ်၊ ရွာလယ်ကွင်း၌ စင်ထိုးထားရှိကာ ရွာသားများအား နွား၊ နွားနောက်သတ်၍ ကျွေးမွေးလျက် ကျားရအောင်ပွဲပြုလုပ်ကြသည်။

(၃) ကခန်းပိ

တောင်ယာပွဲရက် ရွေးပေးရသည်။ သူက ဆုံးဖြတ်ပေးမှ တောင်ယာ ပွဲလုပ်ရသည်။

(၄) ခမာပိ

ရိုးရာဓလေ့အရ ‘မယွမ်းပွဲ’ နှင့် ‘ကျော်ဂိုပွဲ’ များ လုပ်သည့်အခါ ရက်ရွေးပေး

ရသည်။ ကျေပွဲတွင် ပေါ်ဦးစပြောင်းဆန်
ထမင်းနှင့် ကြက်၊ ဝက်အသားဟင်းလျာ
ချက်ကျွေးကြသည်။ ကျွဲ၊ နွား မသုံးပါ။

“ပေါင်ညှိမခေါ် မကျန်နာဂရိုးရာ
ဓလေ့အရ တရားစီရင်ပုံ”

(၅) ထိမယ်ပိ

ပန်ရိပ်သာခေါင်းဆောင်။ ပန်
ဆောက်ပွဲရက် ရွေးပေးရသည်။ ရေတွင်း၊
ရေမြောင်း၊ ရေသွယ်လမ်းလုပ်သည့်အခါ
ရက်ရွေးပေးရသည်။ ရေနတ်တင် လူကြီး
တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသည်။ လူပျိုဆောင်
ပန်ရိပ်သာ၊ ဧည့်ဆောင်ပန်ရိပ်သာ
ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ကျေးရွာနှင့် တောင်
ယာခင်းအတွက် ရေရရှိရေးဆိုင်ရာ အကြီး
အကဲ ဖြစ်ပါသည်။

နာဂကျေးရွာမှ လူထုနှင့် ဆက်ဆံရသော
အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ

(၁) ယူထယ်ပိ

သာရေးနာရေး နတ်ဆရာ။ လူနာ
အတွက် နတ်တင်ပေးရသည်။ ယခုအခါ
ကျေးရွာ ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် မြို့နယ်
ဆေးရုံကို အားကိုးတတ်လာပြီ။

(၂) ခလုံဆာပိ

ဖက်ရွက်ဗေဒင်ဟောသူ။ တော
ပစ်ထွက်သည့်အခါ သားကောင်ရမရ၊ ခရီး
သွားလာသည့်အခါ ရက်သင့်မသင့် ဖက်
ရွက်ဗေဒင် ဟောပြောပေးလေ့ရှိသည်။

(၃) ခမာပိ

လက္ခဏာ (Hand Reading)
ဟောသူ။ အမျိုးသား လက္ခဏာဆရာကို
‘ခမာပိ’ ဟုခေါ်၍ အမျိုးသမီးလက္ခဏာ
ဆရာမကို ‘ခမာပူ’ ဟုခေါ်သည်။

(၁) မီးပေါ့ဆမှု

နာဂဓလေ့အရ ရွေးယခင်က ‘မီး
ကို စကားပြော၍မရ’ ဟုဆိုကာ မီးပေါ့ဆ
မှုကို အရေးမယူခဲ့ပါ။ ယခုခေတ်၌ မီး
ပေါ့ဆမှုကို အရေးယူလာပြီ။ မီးကြောင့်
ဆုံးရှုံးမှုများပြားပါက မီးပေါ့ဆမှုကို ရွာ နှင့်
အပြစ်ပေးသည်။ နာဂများ အကြောက် ဆုံး
အပြစ်ဒဏ်မှာ ထောင်ဒဏ်မဟုတ်ပါ။
ရွာနှင့်ဒဏ် ဖြစ်ပါသည်။ ရွာနှင့်ခံရလျှင်
အခြားရွာတွင် ဆွေမရှိ မျိုးမရှိ၊ လုပ်စား
ရန် တောင်ယာကွက်မရှိ၊ မိသားစု
တစ်သက်တာ ဒုက္ခတွေ့နိုင်သည်။ နာဂ
မိသားစုဘဝ၊ နာဂကျေးရွာ ဘဝပုံစံမှာ
‘သမိုင်းဦးဘုံမြေခေတ်’ အသွင်၊ ဝိုင်းလုပ်
ဝိုင်းစား ဝိုင်းကူစနစ်ဖြင့် ရွာသားများ၏
လက်မှုအတတ်ပညာနှင့် လူလုပ်အားများ
ကို အားကိုးနေရသည်။ ငွေကြေးသက်
သက်ကိုချည်း အားကိုး၍ မရနိုင်ပေ။ နာဂ
ရွာ မီးသင့်လောင်လျှင် စပါးတိုက်များကို
ရွာပြင် မီးလွတ်ရာကုန်းမြင့်၌ ဆောက်လုပ်
ထားရှိကြသဖြင့် ဝမ်းစာစပါး မဆုံးရှုံးပါ။
(ခန္တီးခရိုင် လေရှီးမြို့နယ်၊ လူကီးနာဂ
ဓလေ့အရ မီးပေါ့ဆမှုကြောင့် ရွာ မီးသင့်
လောင်ခဲ့သော် မီးပေါ့ဆသူ၏ နေအိမ်ကို
ဖျက်ဆီးကာ ထိုသူပိုင် ကြက်၊ ဝက်များကို
သတ်စားပြီး အပြစ်ဒဏ်ပေးလေ့ရှိသည်။)

(၂) ရိုက်နှက်မှု

ယခင်က ရိုက်နှက်မှုအတွက် ငါး
ကျပ် ပေးလျော်ရသည်။ လျော်ကြေးငွေ ကို
ရွာလူကြီးထံ အပ်ရသည်။ ထိုအချိန် က
ငါးကျပ်နှင့် ဝက်ကြီးတစ်ကောင် ဝယ် ၍
ရနိုင်သည်။ ယခု (၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီ)
၁၅၀ - ကျပ် ပေးလျော် ရသည်။
လျော်ကြေးငွေများကို ပန်ရိပ်သာဆောက်

ပွဲ၌ လုပ်အားပါဝင်သူများကို ကျွေးမွေးရန် အတွက် ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက် လိုအပ် လျှင် ဝယ်ရန်၊ ထည့်ဝင်ရန် ကျေးရွာ ရန် ပုံငွေအဖြစ် ထိန်းသိမ်းထားရှိသည်။

(၃) လူသတ်မှု

လူသတ်မှုအတွက် ယခင်က တစ် အိမ်သားလုံး ရွာနှင့်ခံရသည်။ ယခုခေတ်တွင် လူသတ်မှုနှင့် တောလိုက် တောပစ်ရာ၌ မတော်တဆ ထိမှန်သေဆုံးမှုမျိုး လွန်စွာ ရှားပါးသည်။ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားစဉ် လက် လွန် သေဆုံးပါက ရဲတပ်ဖွဲ့က တရားခံကို သွားဖမ်းရန်မလို။ အပြစ်ရှိသူက ရဲစခန်းသို့ ဦးစွာ ရောက်ရှိ ပြောဆိုချက်ပေးကာ အချုပ် ခန်းထဲ ဝင်နေလိမ့်မည်။ ‘သူ့အား အစိုးရ ဥပဒေအရ ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးပါ။ နာဂ ထုံးတမ်းစလေ့အရ မိသားစု ရွာနှင့်မခံရ အောင် ရွာလူကြီးအား ကူပြောပေးပါ’ ဟု ရဲတပ်ဖွဲ့ အရာရှိထံ တောင်းပန်လေ့ရှိပါ သည်။ (နန်ယွန်းမြို့နယ်၊ ဟိုင်းမြေနာဂ စလေ့အရ အသတ်ခံရသူ၏ ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ၊ ခြေ၊ လက်၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ အသက် တို့အတွက် ဆင်စွယ် (လက်မောင်းစွပ် အဆင်တန်ဆာ)၊ သန္တာပုတီး၊ တူမီးသေ နတ်၊ ခြုံစောင်၊ ကြေးမောင်းကြီး၊ ဓား၊ လှံ စသည် သတ်မှတ်ပေးလျော်ရသည်။ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် နီးစပ်သဖြင့် ကချင် ရိုးရာ လူသတ်မှု တရားစီရင်ပုံနှင့် ဆင် တူသည်။)

(၄) စပါးခိုးမှု

ရှေးက နာဂရွာပြင်ရှိ စပါးတိုက်မှ စပါးခိုးမှုအတွက် အပြစ်ဒဏ် ပြင်းထန် သည်။ စပါးခိုးသူအား အခြားဝေးလံသော ကျေးရွာသို့ ကျွန်အဖြစ် ရောင်းစားလေ့ ရှိခဲ့သည်။ ယခုအခါ အပြစ်ဒဏ် လျော့ လာခဲ့သည်။ ရွာပြင်ရှိ စပါးကျီ၊ စပါးတိုက် (တဲအမြင့်) များကို သော့ခတ်ခြင်း မရှိ။

လှေကားအရှင်ထားသည်။ စပါးခိုးသူ မရှိ ခဲ့။ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဦးတလေ (အလုပ် မလုပ်ချင်သူ၊ ပျင်းရိသူ၊ ဘိန်းစွဲနေသူ) စပါး ခိုးမှု သိရှိပေါ်ပေါက်ပါက အချိန်ကာလ ကန့်သတ်၍ ရွာနှင့်ဒဏ်ပေးလေ့ရှိသည်။ စာရေးသူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် ခန္တီး ခရိုင် လဟယ်မြို့အနီး နေဝင်ရာဘက်၌ ပေတစ်သောင်းဝန်းကျင် မြင့်မားသော တောင်ကြီးတစ်လုံးရှိသည်။ လိုင်းနောင် နာဂတို့က ထိုတောင်ကြီးကို ‘ဗွမ်လာထန်’ (မီးလောင်လွယ်သောတောင်) ဟု ခေါ် ကြသည်။ ငွေရောင်တိမ်တောင်တိမ်လိပ် များသည် ထိုတောင်ထွတ်ကို မကျော်နိုင်။ တောင်ကြီး၏ ခါးပတ်လည်၌ ရစ်ခွေလေ့ ရှိသည်။ ဧည့်ဝန်ထမ်းများက ထိုရှုခင်း နောက်ခံနှင့် ဓာတ်ပုံရိုက်လေ့ရှိကြသည်။ တစ်ညတွင် ထိုတောင်ကြီး၏ တောင် စောင်း တစ်နေရာ၌ တောင်ယာခင်း မရှိ၊ တောင်ယာတဲ မရှိ၊ တောမုဆိုး မရှိဘဲ၊ မီး ရောင်လက်လက် မြင်တွေ့ရသဖြင့် နာဂ မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား မေးမြန်းကြည့်ရာ နာဂ စလေ့အရ စပါးခိုးမိသူ အဘိုးအို အရွယ်တစ်ဦးအား ထိုတောင်၏ မြင်ရ သောနေရာ၌ တစ်နှစ်တာ သွားနေထိုင်ရန် ပြစ်ဒဏ် ပေးထားခြင်းခံရသည်ဟု ပြော ပြပါသည်။ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သူမှာ နာဂ ရိုးရာ ရွာလူကြီး ရွာခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ ထိုပြစ်ဒဏ်ခံရသူက တောင်စောင်းခါး လယ်ခန့်၌ တဲထိုး၍နေသည်။ သီးနှံခင်း လေး စိုက်ထားသည်။ တောကောင်ကို ကိုင်းထောင်၊ ညောင့်ထောင်ဖမ်းသည်။ ရွာ က သူသားသမီးတို့က သူထံ ဆန်စပါး ပို့ ပေးရသည်။ ပြစ်ဒဏ်အချိန်စေ့၍ ရွာလူ ကြီးက အခေါ်လွှတ်ပါမှ တောင်ပေါ်က ဆင်းကာ ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်အိမ် ပြန်နေရ သည်။ စပါးခိုးမှု ထပ်မပေါ်စေရန် စံနမူနာ ပြ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
မောင်ကြော့ဦး

စာရေးဆရာ၏ ဝဋ်ဒုက္ခ

ကျွန်တော်သည် စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် စာရေးရပါသည်။ စာရေး ဆရာမှာ စာရေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ထို တာဝန်မှာ မည်သူကမျှ ပေးထားသည် မဟုတ်ပါ။ စာရေးဆရာဟု မိမိကိုယ် ကိုယ် သတ်မှတ်ခံယူသောကြောင့် အလို အလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ခင်ဗျား စာရေးဆရာဘဝကို

ခံယူပါဟု မည်သူကမျှ တိုက်တွန်းခြင်း မဟုတ်ပါ။ မိမိသဘောနှင့် မိမိ စာရေး ဆရာဘဝကို ကြိုက်နှစ်သက်၍ ရွေးချယ် ခံယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ထက် အရင် စာရေးဆရာ ဖြစ်နှင့်သော စာရေးဆရာ ကြီးကြီးငယ်ငယ်တို့၏ စာပေ များကို ဖတ်ရှုပြီးသောအခါ သူတို့လို စာရေးတတ်ချင်ပါသည်။ သာမန်အကြောင်း အရာလေး တစ်ခုကိုပင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်အောင် တင်ပြထားသည့် စာပေ လက်ရာတစ်ခုကို ဖတ်ရှုပြီးသောအခါ ဖန်တီးသူ စာရေးဆရာကို လေးစားကြည် ညှိစိတ်နှင့်အတူ သူလိုပင် ဖန်တီးနိုင်သည့် သူဖြစ်ချင်စိတ်ကိန်းအောင်းလာပါသည်။ အသက်မဲ့သည့် အကွရာစာလုံးလေးများ ကို သုံးပြီး ငိုအောင်၊ ရယ်အောင်၊ ပျော် အောင်၊ ဝမ်းနည်းအောင်၊ ပူဆွေးအောင်၊ တည်ငြိမ်အောင် စသည့် ခံစားချက် အထွေထွေ ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်တတ် သည့် အတတ်ကိုလည်း အံ့သြမိပါသည်။ နေ့စဉ် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကိုယ်ပြော ချင်သည့် အကြောင်းအရာကို လိပ်ပတ် လည်အောင် မပြောနိုင်သည့် လူများကို တွေ့ကြုံရသည့်အခါ လိပ်ပတ်လည်ရုံမျှ မက ဝေဝေဆာဆာ၊ သာသာယာယာ၊ ချေချေခံ၊ ပြေပြေပြစ်ပြစ် ပြောတတ်ဆို တတ် (ရေးသားတတ်) သည့် စာရေးဆရာ များကို ပိုမို လေးစားမိပါသည်။

ထိုသို့သော စာရေးဆရာကို လေး စားစိတ်၊ ကြည်ညိုစိတ်၊ အားကျစိတ်တို့က စာရေးဆရာဘဝကို မြတ်နိုးစေခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး ရွေးချယ်စေခဲ့သည် ထင်ပါ သည်။ စာရေးဆရာ ဖြစ်လာရခြင်းသည် ဗီဇစိတ်နှင့်လည်း ဆိုင်သည်ဟု ထင်ပါ သည်။ စာရေးဆရာ ဖြစ်လာမည့်သူတွင်

အခြားမည်သည့် အရည်အသွေးများ ရှိသည် မရှိသည်ကိုထား၊ ကိုယ်ချင်းစာတရားနှင့် မျှဝေခံစားတတ်သည့် နှလုံးသားတစ်ခုတော့ မရှိမဖြစ်၊ မပါမဖြစ်ဟု ယုံကြည်သည်။ မိမိခံစားရရှိမှုနှင့် မရောင့်ရဲနိုင်။ တခြားသူများကိုလည်း မိမိခံစားရသလို ခံစားရစေချင်သည်။ ဝေဒနာကို မျှဝေလိုသည်။ အခြားသူများ ခံစားရသော ဝေဒနာ အထွေထွေကိုလည်း မသိကျိုးကျွံ မပြုတတ်။ မိမိကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ရသကဲ့သို့ မျှဝေ (ကိုယ်ချင်းစာ၍) ခံစားတတ်သည်။ ငယ်ငယ်တုန်းက အစ်မတွေနှင့် ဘုရားပွဲလိုက်သွားသည်။ အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ ပွဲမှာ ကြည့်ခဲ့ရသည့် ပျော်စရာ၊ လွမ်းစရာ ဝေဒနာအထွေထွေကို အိမ်မှာ ကျန်ရစ်သည် အမေနှင့် အဖေကို ပြန်ပြောရသည်မှာ မမောနိုင်။ မိမိခံစားရသလို ခံစားစေချင်သည်။ ဝေဒနာ မျှဝေချင်သည်။ ထိုဇီဝိတက ရင့်ကျက်လာသောအခါ ဝေဒနာ သို့မဟုတ် အသိပညာ တစ်ခုခုကို စာပေဖြင့် မျှဝေသည့် စာရေးဆရာဘဝကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

မိမိပြောချင်သော အကြောင်းအရာ တစ်ရပ်ကို စာဖြင့်ရေးပြီး ပြောလိုက်ရသဖြင့် ကျေနပ်သွားသည်။ မိမိပြောစကားမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းထံသို့ မဟုတ်။ ရာနှင့်ထောင်နှင့်ချီသော စာပေဖတ်ရှုသူများထံသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ထိုသူများက မိမိဖန်တီးလိုက်သော အကြောင်းအရာကို ဂရုတစိုက် ဖတ်ကြသည်။ စိတ်ဝင်စားကြသည်။ မိမိအသံသည် ခုနစ်အိမ်ကြား ရှစ်အိမ်ကြားမျှသာ မဟုတ်တော့။ တိုင်းကျော်ပြည်ကျော် ဖြစ်သွားပြီ။ အသံကျယ်လောင်သွားသည်နှင့်

အမျှ မိမိသည်လည်း ပိုမို ကြီးမြတ်လာသည်ဟု ထင်တစ်လုံး ဖြစ်လာသည်။ ဤသည်မှာ စာရေးဆရာ မှော်ဝင်သွားခြင်း ဖြစ်မည်။ ကြုံတွေ့ရသော အကြောင်းအရာများမှ ပြန်လည် တင်ပြရန် ကောင်းမွန်သော အဖြစ်အပျက်တို့ကို မှတ်သားသည်။ ဆက်စပ်ပုံဖော်ကြည့်သည်။ အောင်မြင်သည့်အခါရှိသည်။ ပျက်ပြယ်သည့်အခါ ရှိသည်။ စာပေသည် လက်တွေ့ဘဝအပေါ် အခြေခံရသော်လည်း လက်တွေ့ဘဝကို တစ်သဝေမတိမ်း ပုံတူကူးချရန် မဟုတ်ဟုလည်း နားလည်ထားသည်။

စာရေးဆရာသည် ဆန်အိုးထဲမှ ဆန်ကို ဆန်ကောတွင် ထည့်ကာ ပြာတီးပြီးနောက် ခဲ၊ သလဲ ရွေးချယ်ရသည့် အိမ်ရှင်မနှင့်တူသည်။ လက်တွေ့ဘဝ ကုန်ကြမ်းကို မရွေးချယ် မတည်းဖြတ်ဘဲ အရှိအတိုင်း ရေးသားသောအခါ ခဲ၊ သလဲ ပြွမ်းသည့် ထမင်းကို စားရသည့်နှယ် အရသာ ပျက်သည်။ လက်တွေ့ဘဝတွင် အသိဉာဏ်နည်းပါးမှုကြောင့် မလိုလားအပ်သော အဖြစ်အပျက်တို့ကို ရှောင်လွှဲမရဘဲ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရသည်။ စာပေတွင် ဤသို့ မဟုတ်။ စာဖတ်သူ အကျိုးရှိအောင်၊ လက်တွေ့ဘဝတွင် ပြဿနာကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် နမူနာပြုအနေဖြင့် ပြဿနာ ထည့်သွင်းထားသော်လည်း မလိုအပ်ဘဲ မထွေပြား၊ မရှည်လျားသင့်။ အဖွင့်အပိတ် အခက်အဖြေတို့သည် ကျစ်လျစ်လှပစွာ ဖြစ်ပေါ်နေရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်နိုင်ရန်မှာ အလေ့အကျင့်များစွာ လိုသည်။ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး လိုအပ်သကဲ့သို့ ကြည်လင်သော စိတ်အခြေအနေသည်လည်း လိုအပ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စာပေလက်ရာကောင်း

တစ်ရပ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများကို ဖတ်ရှုမှတ် သားလေ့လာမှုများမှ သိရှိလာရသောအခါ မိမိဖန်တီးသည့် လက်ရာတွင်လည်း ထိုသို့ သော အရည်အသွေးများကို ပါနိုင်သမျှ ပါစေချင်သည့်ဆန္ဒ (လောဘ) ဖြစ်လာ သည်။ ထိုလောဘစိတ်ကြောင့် ဖန်တီးမှု တွင် အခက်အခဲများ တွေ့လာရသည်။ ငယ်နုစဉ်က မိမိသိသမျှသော အချက် လောက်ဖြင့် စာတစ်ပုဒ်ကို ရေးသား ဖန် တီးနိုင်သော်လည်း သူတစ်ပါးလက်ရာများ ကို ကြည့်ပြီး အားကျစိတ်လွန်ကဲရာမှ လောဘ ဖြစ်ပေါ်လာမှုကြောင့် ပို၍ ပို၍ ကောင်းသော အချက်အလက် ဖန်တီးမှု ကို ရှာဖွေရင်း၊ စမ်းသပ်ရင်း လက်ရာတစ်ခု ကို ပြီးမြောက်အောင် ဖန်တီးနိုင်မှု နည်း လာသည်။ တစ်စတစ်စနှင့် မိမိကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု နည်းပါးလာသည်။ ဝိညာဉ်ကို ပူးကပ်နေသည့် စာရေးဆရာ ဖြစ်လိုစိတ် စွဲကလည်း ထုတ်ပယ်မရ၊ လက်ရာတစ်ခု ကို ပြီးမြောက်အောင် ဖန်တီးနိုင်သည့်

အခြေအနေကလည်း နည်းပါးလာ၊ ထို အခြေအနေမှာ စာရေးဆရာသည် ဒုက္ခ ဝေဒနာ ခံစားရသည်။

သို့သော်လည်း စာရေးဆရာသည် စာရေးနေရမည်သာ ဖြစ်သည်။ ပစ်လွှတ် လိုက်သော မြားအစင်းတိုင်းသည် ပစ်မှတ် ၏ ဗဟိုသို့ ထိမှန်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့် ၍မရ။ စက်ဝိုင်းအနားစွန်းတွင်လည်း ထိ မှန်ချင် မှန်လိမ့်မည်။ အလယ်ဗဟိုမှတ်သို့ လည်း ထိမှန်ချင် ထိမှန်လိမ့်မည်။ အရေး ကြီးသည်မှာ မြားများကို ပစ်လွှတ်နေရန် သာ ဖြစ်သည်။ ပစ်လွှတ်လိုက်သော မြား အစင်းရေ အနည်းအများအပေါ် မူတည် ၍ ပစ်မှတ်၏ ဗဟိုနှင့် နီးကပ်ခြင်း၊ ဝေး ကွာခြင်း အဖြေရလဒ် ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့် မည်။ သေချာသည်မှာ မြားဆယ်စင်း ပစ် လွှတ်ခြင်းထက် မြားစင်းတစ်ရာ ပစ်လွှတ် ခြင်းက ဗဟိုချက်ကို ထိမှန်ရန် အခွင့် အလမ်း ပိုများသည်ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဘက်

စာမျက်နှာ(၁၆၁)မှ

ဘာသာရေးအရ ညွှန်ပြသင်ကြားပေးတာ လေးတွေ၊ ဆုတောင်းခိုင်းတာလေးတွေ ပါ ဝင်ပေမယ့် ကျွန်တော့်အမြင်အရတော့ အတော် ကောင်းမွန်ထိရောက်တဲ့ အဖိုး တန် စာအုပ်ကလေး ဖြစ်ပါတယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ဖို့ဆိုတာ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ၊ ခေတ် မီ လမ်းမကြီးတွေ၊ တံတားကြီးတွေ၊ တိုက် တာ အိမ်ခြေအဆောက်အအုံတွေ ချိန် ချိန် မရပါဘူး။ အဲဒီ လမ်းမကြီးတွေ၊ တံတားကြီးတွေပေါ်မှာ ဖြတ်သွားဖြတ်လာ ပြုနေသူတွေ၊ တိုက်တာအိမ်ခြေ အဆောက် အအုံကြီးတွေပေါ်မှာ နေထိုင်သူတွေရဲ့

ကိုယ်ကျင့်တရား၊ လူမှုကျင့်ဝတ် ဖွံ့ဖြိုး တိုး တက်ဖို့၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုရှိဖို့၊ သန့်သန့် ရှင်းရှင်း နေထိုင်တတ်ဖို့လည်း အရေး တကြီး လို့ အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အနာဂတ်မှာ လူကြီးတွေ ဖြစ်လာမယ့် ကလေးသူငယ်လေးတွေကို ညွှန်ပြသင် ကြားပေးဖို့ ကျွန်တော်အခု တင်ပြခဲ့တဲ့ စာအုပ်ကလေးမျိုး တစ်အုပ်လောက်တော့ အမြန်ဆုံး ရရှိဖို့ လိုအပ်နေပြီလို့ ထင်ပါ တယ်။ ဒီထက်ပိုပြီး ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်မယ် ဆိုရင်တော့ အတိုင်းထက် အလွန် ဝမ်း မြောက်စရာပေါ့လေ။

မင်းဝင့်သူ

ဝေါမြို့ကလာခဲ့တယ်

မောင်ဝံသ

တက္ကသိုလ်မှာ စာအုပ်ထုတ်ခဲ့စဉ် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်တွင် ကျွန်တော်၏ စာပေဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ် သတင်းထောက် လုပ်ခဲ့ခြင်းကိုသာ မည် မည်ရရ ပြောနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကဗျာ ရေးခြင်းမှာမူ အတော်နည်းပါးသွားသည်။ ရေးခဲ့သလောက်ကို မှတ်မိလောက်အောင် နည်းပါးသည်။ တက္ကသိုလ်မောင်ဝံသ အမည်ဖြင့် လင်းရောင်ခြည်မဂ္ဂဇင်း၌ ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင် မောင်မိုးနီအမည်ဖြင့် ကဗျာတစ်ပုဒ်ရေးသည်။ ထို့အပြင် မန္တလေးဆောင်က ထုတ်ဝေသော ကဗျာ စာအုပ်တွင် နှစ်ကြောင်းကဗျာလေး တစ်ပုဒ် ရေးသည်။

ရွက်နှုတ်လျှင်

အောင်မြေနှင်း၍ ပြန်ခဲ့မည်။

ကဗျာက သုံးကြောင်းကဗျာတောင် မဟုတ်။ နှစ်ကြောင်းပဲ ရှိသည်။ သို့ပေမယ့် ဤကဗျာလေးက ပရိသတ်ရှိသည်။ မှတ်မိ သူ ရှိသည်။ နောင် နှစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် အကြာတွင် ကမာရွတ်၌ နာမည်ကြီး အင်္ဂလိပ်စာပြဆရာဖြစ်နေသော ဆရာစိုင်း အောင်ဝင်း က ကျွန်တော့်ကို အမှတ်တရ ပြန်ရွတ်ပြသည်။

“မိုးဦးကျ ရွက်နှုတ်ချိန်၊ ကျောင်း တွေ ပြန်ဖွင့်တော့မယ့် အချိန်ဆို ခင်ဗျာ

ကဗျာလေးကို သတိရတယ်။ တက္ကသိုလ် ကြီးကိုလည်း သတိရတယ်။ ခင်ဗျားကို လည်း သတိရတာပေါ့ဗျာ”

လို့ စိုင်းအောင်ဝင်းက ပြန်ပြော တော့ ကျွန်တော့်မှာ မျက်ရည်ပင် လည်မိ သေး။

ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတွေ ကြီး မှူးပြီး ကဗျာစာအုပ်လေးတွေ အတော် များများ ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်က ကဗျာစာအုပ် မထုတ်။ မှတ်တမ်းစာအုပ် လေး တစ်အုပ် ထုတ်ခဲ့သည်။ ပုံနှိပ်ရေး ကိစ္စတွေကို ဒဂုံဆောင်မှ ကိုလှမြင့် (ယခု အငြိမ်း စား လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စာပေ စိစစ်ရေး) က အပြီးအငြိမ်း လုပ်ပေး သည်။ အုပ်ရေ ၃၀၀၀ အတွက် ငွေကျပ် ၄၅၀ ကုန်ကျသည်။ တစ်အုပ်ကို ၁၅ - ပြား အရင်းကျသည်။ ကျွန်တော်နှင့် တကောင်း ဆောင်မှ သူငယ်ချင်းများ ပိုက်ဆံစုပြီး ထုတ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ ကို မန္တလေးဆောင်မှ ကိုခင်မောင်မြင့် (ပြန်တန်ဆာ) က ရေးဆွဲပေးသည်။ ယခု အခါ နာမည်ကျော် စာရေးဆရာ၊ အယ် ဒီတာ၊ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် ဖြစ်နေသူ ကို အောင်ပြည့် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ကို ဉာဏ်ပူ ဇော်ခ ပေးခဲ့ရသည်ဟု မမှတ်မိပါ။ သူက တောင် လက်ဖက်ရည် ပြန်တိုက်သေး သလားမသိ။

စာအုပ်တွေကို တက္ကသိုလ်အတွင်း စည်ကားသောနေရာ၊ အရိပ်ကောင်းသော နေရာတွေမှာ ဖျာကြမ်းပေါ် ဖြန့်ခင်းပြီး ပိုက်ဆံထည့်ရန် စက္ကူဘူးကလေး ချပေးထားသည်။ ‘တစ်အုပ်ယူလျှင် ၂၅ - ပြား ထည့်ပါ’ ဟု စာရွက်ဖြူပေါ်တွင်ရေး၍ ပိုက်ဆံခွက်ရှေ့တွင် ခဲတစ်လုံးနှင့် ဖိထားသည်။

ကျွန်တော့်ကိုယ်ပိုင် စိတ်ကူး မဟုတ်ပါ။ ထိုစဉ်က ထွက်နေသော ‘သမာဓိ’ နေ့စဉ်သတင်းစာက တက္ကသိုလ်နယ် မြေအနီး၊ လှည်းတန်းအဝိုင်းအနီးတို့တွင် သတင်းစာအရောင်းစင်ကလေးများ လုပ်ပြီး ကိုယ်တိုင်ယူစနစ် (self-service system) တီထွင်၍ ရောင်းချသည်ကို နမူနာယူခြင်း ဖြစ်သည်။ သမာဓိသတင်းစာ အရောင်း စင်ကလေးများ၌ သတင်းစာကို အထပ်လိုက် ညှပ်ထားပြီး စင်နှင့်တွဲ၍ အသေရိုက်ထားသော ပိုက်ဆံသေတ္တာ ပါရှိသည်။ အလှူခံပုံး ပုံစံပင်ဖြစ်သည်။ ဝယ်သူတွေက သတင်းစာကို စင်မှာ ညှပ်ထားသည့် နေရာက ယူဖတ်လိုရသည်။ မဝယ်ချင်လျှင် ပြန်ညှပ်ခဲ့။ ဝယ်ချင်သူက ပိုက်ဆံပုံးထဲကို ၁၅ - ပြား ထည့်ပြီး သတင်းစာကို ယူသွားရုံသာ။ လူတွေရဲ့ သိက္ခာကို ယုံကြည်စွာဖြင့် ပုံအပ်ထားသောစနစ်ဖြစ်သည်။ ထိုစနစ် အောင်မြင်သည်ဟု ကြားရပါသည်။ သမာဓိ သတင်းစာ ရပ်စဲသွားခြင်းမှာ အခြားအကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တိုင်ယူစနစ်ဖြင့် စမ်းသပ်ရောင်းချရာတွင် အရှုံးပေါ်သောကြောင့် မဟုတ်ကြောင်း နောင်အခါ ရှင်လုံးခေါ် သမာဓိဦးညီနှင့် ဘီဘီစီ ဦးမောင်မောင်ခေါ် သမာဓိ ဦးမောင်မောင်တို့က ပြောပြပါသည်။

သမာဓိ သတင်းစာ ရောင်းချပုံကို နမူနာယူပြီး ကျွန်တော့် စာအုပ်ကလေးကို ကိုယ်တိုင်ယူစနစ်ဖြင့် တက္ကသိုလ်ဝင်းထဲမှာ ရောင်းချရာတွင်လည်း အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သို့ရာတွင် ငွေအပြည့်တော့ ပြန်မရပါ။ စာရင်းတော့ ကိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော့်စာအုပ် ဈေးခင်းသော နေရာများမှာ မန္တလေးဆောင်ရွှေ အမိ ပတိလမ်းမထိပ်၊ ဗဟိုဆောင်များ၏ ဂိတ်ဝပင်းယဆောင်ရွှေ၊ ဘွဲ့နှင်းသဘင် ခန်းမရွှေ၊ မြက်ခင်းအစပ်၊ ဘီအိုစီကောလိပ်ဆင်ဝင်အောက်၊ ဂျပ်စင်မျှော်စင် ဆင်ဝင်အောက် စသည်တို့ဖြစ်သည်။ နံနက်ပိုင်းတွင် နီးရာအဆောင်များရှိ သူငယ်ချင်းများက စာအုပ်တွေ ခင်းပေးကြသည်။ ညနေကျတော့ ကျွန်တော်နှင့် ပိုက်ဆံစိုက်ထည့်သူ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က လိုက်သိမ်းသည်။ ပိုက်ဆံထည့်ရန် ချထားသော စက္ကူဘူးတွေက အဖုံးမပါပါ။ သမာဓိ သတင်းစာလို အလှူခံပုံး ပုံစံ မျိုး လုပ်ဖို့လည်း ကျွန်တော်တို့မှာ အရင်းအနှီး မရှိပါ။ စက္ကူဘူး ပက်လက်ကို ဒီအတိုင်း ချထားရပါသည်။ ဝယ်ယူအားပေးသော ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေက ပိုက်ဆံ ၂၅ - ပြားကို မပျက်မကွက် ထည့်သွားကြပါသည်။ အကြွေမပါသူများက ကျပ်တန်ထည့်ပြီး ၇၅ - ပြား ပြန်ယူသွားကြပါသည်။ ညနေ စာအုပ်သိမ်း၊ ငွေသိမ်းသောအခါ အချို့နေရာများတွင် ပိုက်ဆံဘူးထဲ၌ ငွေစက္ကူနှင့် အကြွေများအပြင် စာရွက်ကလေးတစ်ရွက်ကိုပါ တွေ့ရတတ်သည်။ “စိုးသိမ်း၊ ငါတို့သုံးစရာကိစ္စရှိလို့ ငါးကျပ် ယူသွားတယ်” စာရဲ့ အောက်မှာ ပိုက်ဆံယူသွားတဲ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် သို့မဟုတ် သုံးယောက်ရဲ့ လက်မှတ်တွေ ကို

တွေ့ရသည်။ တွက်ကြည့်လိုက်လျှင်
ရောင်းရသောစာအုပ်နှင့် ဝင်သည့်ငွေ
စာရင်း ကိုက်ပါသည်။ ဥပမာ ထိုနေ့
အတွက် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ရှေ့က ဈေးခင်း
တွင် အုပ်ရေ ၁၀၀ ရောင်းရသည်။ ခွက်
ထဲမှာ ပိုက်ဆံ ၂၅ - ကျပ် ရှိရမည့်အစား
၅ - ကျပ် ယူသွားကြောင်း ရေးခဲ့သည့်
စာရွက်နှင့် ငွေသား ၂၀ - ကျပ်ကို ရသည်။
ဟိုနေရာ ဒီနေရာတွေမှာ ဤသို့ ဤနှယ်ပင်
သူငယ်ချင်းများ၏ မစခြင်းကို ခံရခြင်း
ကြောင့်သာ ကျွန်တော်တို့ အရင်း ပြန်မရ
ခြင်းဖြစ်သည်။ တကယ်က ငွေ ၃၀၀ -

ကျပ်လောက် အသားတင် မြတ်ဖို့ပင်။

တက္ကသိုလ် သတင်းထောက်လုပ်
၍ရသော လခ ၅၀ - ကျပ်မှာလည်း
သူငယ်ချင်းများ လက်ဖက်ရည်ပိုင်းသောက်
လိုက်ကြ၍ ဘာမှ အဖတ်တင်သည်မရှိ။
တစ်သက်မှာ ပထမဆုံး စာအုပ်ကလေး
တစ်အုပ်ရေးပြီး ထုတ်ပြန်တော့လည်း
အရင်းတောင် ပြန်မရ။ ဒါပေမယ့် ထို
အချိန်ကာလကလေးမှာ ကျွန်တော်
အပျော်ဆုံးဖြစ်သည်။ ပြန်လည် တမ်းတ
လွမ်းဆွတ်မိသော အချိန်ကလေးများ
ဖြစ်သည်။ (ဆက်ရန်)

မောင်ဝံသ

အတွေးအမြင် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်တစ်ဦး၏
စူးရှသောအတွေး ထက်မြက်သောအမြင်များ

ဝင်းထွဋ်ဇော်

အရေပြားပေါ်မှာရေးတဲ့သမိုင်း

နှင့်

အတွေးအမြင်ဆောင်းပါးများ

ထွက်နေပါပြီ။ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၇/၀၂/ (၁၁)

ဆရာမကြီးဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ပြောင်မြောက်သောလက်ရာ

Flowers and Festivals round the Myanmar Years ကို

ဆရာမကြီး၏ မြေးချစ် ဂျူနီယာဝင်း မြန်မာပြန်

၁၂လရာသီပန်းများနှင့် ပွဲတော်များ အင်္ဂလိပ်+မြန်မာ နှစ်ဘာသာတွဲ

စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၀၂/၂၀၀၃(၂)

ပုံနှိပ်နေပါပြီ။

ဒေါင်းစာပေ၊ ၁၁၃/ ၃၃လမ်း(အလယ်)၊ ကျောက်တံတား၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း-၃၇၃၂၁၀

ဒေါင်းစာပေ နှစ် ၃၀ပြည့် အထိမ်းအမှတ်
၂၀၀၃ခုနှစ်ထုတ်ထုတ် စာအုပ်သစ်များ

ဒေါက်တာလှဘေ (အငြိမ်းစားမြန်မာစာပါမောက္ခ၊ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်)

- * တရုတ်နိုင်ငံသွားနေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈၁၁/၀၂/ (၉)

မောင်ဝံသ

- * ဒုတိယအတွေး စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈၁၀/၂၀၀၂/ (၉)

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

- * သင်္ချာပညာတော်သင်ဘဝ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၇၂၁/၀၂/ (၈)

မောင်စူးစမ်း

- * စီးပွားလွန်ခေတ် စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁/၂၀၀၃/ (၁)

- * ငါးမျက်နှာနှင့် စီးပွားရေးလူ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၉၁/၀၃/ (၁)

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း(ဒဿနဗေဒ)

- * ဒဿနကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၃၂/၀၂/ (၁၂)

ဒေါ်မေတင်ထွဋ်

- * အမှန်တရား ဒဿနဆောင်းပါးများ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၁၀၈/၀၂/ (၁၂)

အောင်သန်း (မန္တလေး)

- * ဒေါက်တာထင်အောင်၏ ‘ညောင်ရမ်းအလွန်’ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၆/၀၂/ (၁၁)

- * ဒေါက်တာထင်အောင်၏ ‘ပုဂံမယျက်မီက မြန်မာ့သမိုင်း’ စာမူခွင့်ပြု ၁၇/၀၃/ (၃)

- * စစ်တကောင်းမှသည် ရန္တပို့သို့ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၈/၀၃/ (၂)

ဝင်းထွဋ်ဇော်

- * အရေပြားပေါ်မှာရေးတဲ့သမိုင်းနှင့် . . . စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၅၇/၀၂/ (၁၁)

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း+တက္ကသိုလ်ရွှေရီဝင်း

- * အသက်ကိုဖန်တီးခြင်းနှင့် သိပ္ပံစာတမ်းများ စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၆၉/၀၃/ (၅)

ဂျူနီယာဝင်း

- * လူ့စွမ်းအားနှင့်ပျံသန်းခြင်း စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၄၀/၀၃/ (၁)

- * ၁၂လရာသီပန်းများနှင့် ပွဲတော်များ (ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ မူရင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ လက်ရာနှင့်တွဲလျက်) စာမူခွင့်ပြုအမှတ် ၁၀၂/၀၃/ (၂)

